

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

358. 27th of 64 pages 5

2014 4/20/14

Գ Ո Ր Ծ Ք
Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

Թ Ո Ւ Դ Թ Ք

Պ Օ Լ Ո Ս Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

Թ Ո Ւ Դ Թ Ք Կ Ը Թ Ո Ւ Դ Ի Կ Ե Ը Յ Ց

Յ Ա Յ Տ Ե Ո Ւ Թ Ի Ի Ե

Յ Ո Վ Հ Ա Ե Ե Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

2229x

Ի Հ Ա Յ Ր Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Ե Ա Ե

Ս Ր Բ Ո Ց Է Ջ Մ Ի Ա Ծ Ե Ւ Տ . Տ . Մ Ա Տ Թ Ի Ո Ս Ի Վ Ե Հ Ա Փ Ա Յ Լ

Ս Ր Բ Ա Ջ Ա Ե Կ Ա Թ Ո Ւ Դ Ի Կ Ո Ս Ի Ա Մ Ե Ե Ա Յ Ե Հ Ա Յ Ո Ց

Ե Ի Ի Պ Ա Տ Ր Ի Ա Ր Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ե Ս . Ա Թ Ո Ւ Ո Յ Ս Ե Ր Ո Ւ Ս Ա Ղ Է Մ Ի

Հ Ա Ե Գ Ո Ւ Յ Ե Ա Լ

Տ . Յ Ո Վ Հ Ա Ե Ե Ո Ւ Ս Ր Բ Ա Ջ Ա Ե Ա Ր Բ Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս Ի

Ե Ի Ի Տ Ե Ղ Ա Պ Ա Հ Ո Ւ Թ Ե Ա Ե

Պ Ա Տ Ր Ի Ա Ր Բ Ա Կ Ա Ե Ա Թ Ո Ւ Ո Յ Ե Կ . Պ Օ Լ Ս Ո Ց

Տ . Ս Տ Ե Փ Ա Ե Ե Ո Ս Ի Ս Ր Բ Ա Ջ Ա Ե Ա Ր Բ Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս Ի

Յ Ե Ր Ո Ւ Ս Ա Ղ Է Մ

Ի Տ Պ Ա Ր Ա Ե Ւ Ս Ր Բ Ո Ց Յ Ա Կ Ո Վ Բ Ե Ա Ե Ց

1863

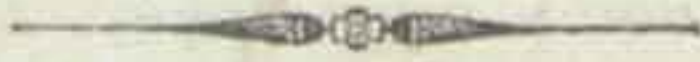
1 m.

ԳԱԼՈՒՍՏՅՈՒԿՆԵՆ ԱՐԲՈՅ

Գ Ո Ր Ծ Ք
 Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Գ Լ . Ա .

- 1 **Օ**ՐԱՆՆ առաջին՝ զոր արարի վասն ամե-
 նայնի՝ ո՛ր թէովիկիւն . զոր սկսաւ յիսուս առնել
- 2 և ուսուցանել , * մինչև յօրն սլատուիրելոյ ա-
 ռաքելոցն ՚ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ . զորս ընտ-
- 3 րեացն , և վերացաւ : * Արոց յանդիման կացոյց
 զինքն կենդանի յետ չարչարանացն իւրոց ՚ի բա-
 զում արուեստս՝ յաւուրս քառասուն երևել
 նոցա՝ և ասել վասն արքայութեանն աստուծոյ :
- 4 * Այլ ՚ի հազորդել ընդ նոսա հացիւ , սլատուէր
 տայր նոցա՝ յերուսաղէմէ մի մեկնել , այլ սպա-
- 5 սել աւետեացն հօր՝ զոր լուարուքն յինէն : * Օ . ՚ի
 յովհաննէս մկրտեաց ՚ի ջուր . այլ դուք մկրտի-
 ցիք ՚ի հոգին սուրբ , ո՛չ յետ բազում ինչ ա-
- 6 լուրցս այսոցիկ : * Այլ նորա մատուցեալ հար-
 ցանէին զնա՝ և ասէին . տէր՝ եթէ ՚ի ժամանա-
 կի աստ յայսմիկ հասուցանելոց իցես զարքայու-

Թիւն իտրայելի : * Ասէ ցնտաս . ոչ է ձեզ գիտել 7
 դժամս և դժամանակս , զոր հայր ետ յիւրում
 իշխանութեան . * այլ առջիք զօրութիւն ՚ի հա 8
 սանել հոգւոյն սրբոյ ՚ի վերայ ձեր . և եղիջիք
 ինձ վկայք յերուսաղէմ և յամենայն հրէաստա
 նի և ՚ի սամարիա , մինչև ՚ի ծագս երկրի : * Այլ 9
 զայս իբրև ասաց , մինչդեռ հայէին նորա՝ վերա
 ցաւ . և ամօնե կալաւ զնա յաչաց նոցա : * Այլ 10
 մինչդեռ պշուցեալ էին ընդ երկինս երթալոյ
 նորա , և ահաւասիկ արք երկու երևեցան նոցա
 ՚ի հանդերձս սպիտակս , * որք և ասացին . արք 11
 գալիլեացիք՝ զի՞ կայք հայեցեալ ընդ երկինս :
 Այս յիտուս՝ որ վերացաւն ՚ի ձէնջ յերկինս ,
 սոյնպէս եկեացէ՝ զոր օրինակ տեսիք զնա երթալ
 յերկինս : * Ապա դարձան յերուսաղէմ յանուա 12
 նեալ լեռնէն ձիթենեաց . որ է մերձ յերուսա
 ղէմ ըստ շարաթու ճանապարհի : * Այլ իբրև 13
 մտին , ելին ՚ի վերնատունն՝ ուր վանքն իսկ էին .
 սետրոս և յակոբոս՝ յովհաննէս և անդրէաս՝
 փիլիպպոս և Թովմաս՝ բարթողովմէոս և մատ
 Թէոս՝ յակովբոս ալիեան և շմաւոնն նախանձա
 յոյզ՝ և յուդա յակովբեան : * Սորա ամենեքեան 14
 էին հանապազորդեալ միաբան յաղօթս հանդերձ
 կանամբք , և մարեմաւ մարբն յիտուսի՝ և եղ
 բարբք նորա :

ԱԱ * Այլ յաւուրոն յայնտիկ յարուցեալ սետրոս 15
 ՚ի մէջ եղբարցն՝ ասէ . և էր անդ բաղմութիւն
 անուանց իբրև հարիւր և քսանից : * Արք եղ 16
 բարբք՝ պարտ էր կատարել դրոյն , զոր յառաջա

- գոյն ասաց հողին սուրբ 'ի բերանոյ դաւթի՝
 վասն յուզայի, որ եղև առաջնորդ ունելեացն
 17 յիսուսի. * զի 'ի թիւս մեր էր ընդ մեզ. և
 հասեալ էր նմա վիճակ պաշտամանս պատրիկ :
 18 * Սա ստացաւ գեօղ 'ի վարձուց անիրաւութե՛.
 և ուռուցեալ հերձաւ ընդ մէջ՝ և հեղաւ ամե-
 19 նայն փոր նորա : * Այլ յայտնի եղև ամենեցուն՝
 որ բնակեալ են յերուսաղէմ, մինչև կոչել գեղջն
 այնմիկ բարբառոմն իւրեանց ակեղդամայ, այս-
 20 ինքն է՝ գեօղ արեան : * Օ՛ ի գրեալ է 'ի գիրս
 սաղմասաց, եղիցի բնակութիւն նորա աւերակ,
 և մի ոք իցէ՝ որ բնակիցէ 'ի նմա, և զկարգ նո-
 21 րա առցէ այլ : * Արդ՝ պարտ է յարանցս յայս-
 ցանէ եկելոցս ընդ մեզ յամենայն ժամանակի,
 22 յորում մուտ և ել առ մեզ տէր յիսուս. * սկըս-
 եալ 'ի մկրտութենէն յովհաննու մինչև յորն
 յորում վերացաւ 'ի մէջ, վկայ յարութեան
 23 նորա ընդ մեզ լինել միում 'ի սոցանէ : * Այլ կա-
 ցուցին երկուս, զյովսէփ՝ որում բարսաբայն
 կոչէին, որ անուանեցաւն յուստոս, և զմատա-
 24 թիա : * Այլ կացեալ յաղօթս՝ ասեն, դու տէր
 սրտագէտ ամենայնի՝ յայտնեա՛ դմի ոք՝ զոր ընտ-
 25 րեցեր 'ի սոցանէ յերկոցունոց, * առնուլ զվիճակ
 պաշտամանս պատրիկ՝ և զառաքելութե՛, յորմէ
 26 անկաւ յուզաս՝ գնալ 'ի տեղի իւր : * Այլ ետուն
 վիճակս նոցա, և ելանէր վիճակն մատաթեայ.
 և համարեցաւ ընդ մետասան առաքեալսն :

ԳԼ . Բ .

Այլ 'ի կատարել աւուրցն պենտէկոստէից՝ 1
 էին ամենեքեան միաբան 'ի միասին : * Այլ եղև 2
 յանկարծակի հնչիւն յերկնից՝ եկեալ իբրև սաս-
 տիկ հողմոյ . և ելից զամենայն տունն՝ յորում
 նստէին : * Այլ երևեցան նոցա բաժանեալ լե- 3
 զուք իբրև 'ի հրոյ . և նստաւ իւրաքանչիւր 'ի
 վերայ նոցա : * Այլ լցան ամենեքեան հողւով 4
 սրբով , և սկսան խօսել յայլ և այլ լեզուս՝ որ-
 պէս և հոգին տայր բարբառել նոցա : * Այլ էին 5
 յերուսաղէմ բնակեալ հրէայք՝ արք երկիւղածք
 յամենայն ազգաց՝ որ 'ի ներքոյ երկնից : * Այլ իբ- 6
 ըև եղև բարբառս այս՝ եկն միաբան բաղմու-
 թիւնն և խոնեցաւ . զի լսէին յիւրաքանչիւր
 լեզուս խօսել նոցա : * Աքանչանային ամենե- 7
 քեան , և զարմանային և ասէին ընդ միմեանս .
 ոչ աւասիկ ամենեքին սոքա որք խօսինս՝ գալիլ-
 եացիք են . * և զիմորդ լսեմք մեք յիւրաքանչիւր 8
 բարբառս մեր՝ յորում ճնեալ եմք : * Պարթևք ,
 և մարք , և իլամացիք , և որ բնակեալ են 'ի մի-
 ջագետս , 'ի հրէաստանի և 'ի գամիրս 'ի պոն-
 տոս և յասիայ , * 'ի փոխզիայ և 'ի պամիլիլայ՝ 10
 յեգիպտոս և 'ի կողմանս լիբէացւոց , որ ընդ
 կիւրենացիս , և որ եկք հռովմայեցիք : * Հրէայք՝ 11
 և եկք նոցուն , կրետացիք և արաբացիք՝ լսեմք
 խօսից նոցա 'ի մեր լեզուս զմեծամեծս աստուծոյ :
 * Աքանչանային ամենեքեան զարմացեալք , և ա- 12
 սէին ցմիմեանս , զի՞նչ կամիցի այս լինել : * Այլ 13

- կիսոյն ընդ խաղ արկեալ ասէին, թէ քաղցուա
 14 լից իցեն : * Յարուցեալ պետրոս հանդերձ մե-
 տասանիւքն՝ ամբարձ զձայն իւր՝ և խօսեցաւ ընդ
 նոսա, անք հրէաստանեայք՝ և որ բնակեալ էք
 յերուսաղէմ՝ ամենեքին, այս ձեզ յայտնի լիցի՝
 15 և ունկն դիք բանից իմոց : * Այս որպէս դուքդ
 կարծէք՝ թէ սոքա արբեալ իցեն, զի դեռ երեք
 16 ժամք են աւուրս : * Այս է՝ որ ասացաւ ՚ի
 17 ձեռն մարգարէին յովելեայ : * Այլ եղիցի յետ
 այսորիկ յաւուրս յետինս՝ ասէ աստուած, հե-
 ղից յագւոյ իմմէ ՚ի վերայ ամենայն մարմնոց, և
 մարգարէասցին ուստերք ձեր, և դատերք ձեր,
 և երիտասարդք ձեր տեսիլս տեսցեն, և ձերք
 18 ձեր երազովք երազեսցին : * Այլ ՚ի վերայ ծա-
 ուայից իմոց՝ և ՚ի վերայ աղախնայց իմոց՝ յաւուրս
 յայնտսիկ հեղից յագւոյ իմմէ, և մարգարէաս-
 19 ցին : * Այլ տայ նշանս յերկինս ՚ի վեր՝ և նշանս
 յերկիր ՚ի խոնարհ, արիւն և հուր և մրրիկ ծը-
 20 խոյ : * Արեգակն դարձցի ՚ի խաւար, և լուսին
 յարիւն՝ մինչև եկեալ իցէ որ տեառն և երե-
 21 լելի : * Այլ եղիցի ամենայն որ կարգացէ զա-
 նուն տեառն՝ կեցցէ : ~~~~~
- 22 * Արք իօրայելացիք, լուարուք զբանս զայտ- ԱԲ
 սիկ, զյիսուս նազովրեցի, զայր ցուցեալ յաս- ~~~~~
 տուծոյ ՚ի ձեզ զօրութեամբ՝ և նշանօք և ար-
 ուեստիւք, զոր արար նովաւ աստուած ՚ի միջի
 23 ձերում, որպէս և դուք իսկ գիտէք : * Օ՛նա
 նկատեալ խորհրդով և կանխագիտութեամբն
 աստուծոյ՝ մասնեալ ՚ի ձեռս անօրինաց՝ բեկու-

եալ 'ի փայտի սպանիք . * զոր աստուած յարոյց՝ 24
 լուծեալ զերկունս մահու . քանզի ոչ էր հնար
 ըմբռնել նմա 'ի նմանէ : * 'Կաւիթ իսկ ասէ ըղ- 25
 նմանէ . յառաջագոյն տեսանէի զտէր առաջի իմ
 յամենայն ժամ, զի ընդ աջմէ իմմէ է, զի մի սա-
 սանեցայց . * վասն այսորիկ ուրախ եղև սիրտ իմ, 26
 և ցնծացաւ լեզու իմ . և ս և մարմին իմ բնակես-
 ցէ յուսով : * Օ, 'ի ոչ թողցես զանձն իմ 'ի դը- 27
 ժոխս, և ոչ ապցես սրբոյ քում տեսանել զասլա-
 կանութիւն : * 'Կանուցեր ինձ զճանապարհս 28
 կենաց . լցուցեր զիս ուրախութեամբ յերեսաց
 քոց 'ի քաղցրութենէ : * Աբբ եղբարբ՝ սարտ է 29
 համարձակութեամբ ասել վասն նահապետին
 դաւթի . զի մեռաւ և թաղեցաւ . և գերեզ-
 ման նորա կայ 'ի միջի ձերում մինչև ցայսօր :
 * Օ, 'ի մարգարէ էր, և գիտէր՝ եթէ երդմամբ 30
 երդուաւ նմա աստուած 'ի ստղոյ յորովայնէ նո-
 րա նստուցանել յաթու նորա : * Յառաջագոյն 31
 ծանուցեալ խօսեցաւ վասն յարութեանն քրիս-
 տոսի . զի ոչ թողաւ ոգի նորա 'ի դժոխս, և ոչ
 մարմինն նորա ետես զասպականութիւն : * Օ, այս 32
 յիսուս յարոյց աստուած՝ որում ամենեքին մեք
 վկայեմք : * Աջոմն աստուծոյ բարձրացեալ, զա- 33
 ւետիս հոգւոյն սրբոյ ընկալեալ 'ի հօրէ՝ սրբի-
 ուեսաց զայս, զոր դուք իսկ տեսանէք՝ և լտէք :
 * Օ, 'ի ոչ եթէ դաւիթ ել յերկինս . ասէ իսկ 34
 ինքն՝ ասաց տէր ցոտէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝
 * մինչև եղից զթշնամիս քո սպասուանդան ոտից 35
 քոց : * Աբբ՝ ճշմարտիւ գիտացէ ամենայն տունն 36

- խորայելի, զի և տէր զնա և օծեալ աստուած
 37 արար, զայն յիսուս՝ զոր դուքն խաչեցէք : * Այլ
 լուեալ զայս՝ զղջացան 'ի սիրոս իւրեանց, և ա-
 սեն ցտեարոս՝ և ցայլ առաքեալն, զինչ գոր-
 38 ծեցուք անք եղբարք : * Ասէ ցնտա պետրոս,
 ասպառեցէք՝ և մկրտեսցի իւրաքանչիւրք 'ի
 ձէնջ յանուն տեառն յիսուսի քրիստոսի 'ի թու-
 զու թիւն մեղաց, և ընկալջիք զաւետիս հոգւոյն
 39 սրբոյ : * Օ, ի ձեզ են աւետիքս՝ և որդւոց ձե-
 րոց, և ամենայն հեռաւորաց՝ զորս կոչեսցէ տէր
 40 աստուած մեր : * Այլ այլովք բանիւք բազմօք վը-
 կայու թիւն զնէր, և միսի թարէր զնտա՝ և ասէր,
 ասլրեցարուք յազգէ աստի խոտորելոյ յայսմանէ :
 41 * Ամանց յօժարու թեամբ ընկալեալ զբան նորա
 մկրտեցան, և յաւելան յաւուր յայնմիկ ոգիք
 իբրև երեք հազարք :
 42 * Այլ էին հանապազորդեալք վարդապետու
 թեան առաքելոցն, և հազորդու թեան՝ և բե-
 43 կանելոյ հացին, և աղօթից : * Այլ լինէր ամենայն
 անձին՝ ահ և երկիւղ, բազում նշանք և արուեստք
 44 'ի ձեռս առաքելոցն գործէին : * Ամենայն հաւա-
 տացեալքն էին 'ի միասին, և ունէին զամենայն
 45 ինչ հասարակաց : * Այլ զստացուածս և զինչս
 վաճառէին, և բաշխէին զայն ամենեցուն՝ ում
 46 զխորդ պիտոյ ինչ լինէր : * Հանապազօր կան-
 խեալ միաբանու թեամբ 'ի տաճարն, և առանին՝
 բեկանէին զհացն, և առնուին կերակուր ուրա-
 47 խու թեամբ և միամտու թեամբ սրաիւ : * օրհ-
 նէին զաստուած՝ և ունէին շնորհս առ ամենայն

ժողովուրդն . և տէր յաւելայր 'ի փրկեալն հա-
նապազօր 'ի նոյն :

ԳԼ . Գ .

Պետրոս և յովհաննէս ելանէին 'ի տաճար 1
անդր յիններորդ ժամու աղօթիցն : * Այլ էր այր 2
մի կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ՝ զոր բարձեալ դը-
նէին հանապաղ առ դրան տաճարին , որ կոչէր
գեղեցիկ . խնդրել ողորմու թիւն յայնցանէ՝ որ
մտանէին 'ի տաճարն : * Արոյ տեսեալ զպետրոս 3
և զյովհաննէս՝ զի մտանէին 'ի տաճարն , աղա-
չէր ողորմու թիւն առնուլ : * Հայեցաւ 'ի նա 4
պետրոս յովհաննու հանդերձ , և ասէ . հայեաց
'ի մեզ : * Նա դարձաւ 'ի նոսա , և ակն ունէր 5
առնուլ ինչ 'ի նոցանէ : * Այլ ասէ պետրոս . 6
արձաթ և սակի ոչ ունիմ . բայց զոր ունիմս՝ զայս
տաց քեզ . յանուն յիսուսի քրիստոսի նազովը-
ցւոյ արի՛ և գնա՛ : * Այլ կալեալ զաջոյ ձեռանէ 7
նորա՝ յարոյց զնա , և անդէն հաստատեցան
բարձք նորա՝ և սրունք : * Ի վեր վաղեաց և 8
սկսաւ գնալ , և եմուտ ընդ նոսա 'ի տաճարն .
գնայր և վաղվազէր՝ և օրհնէր զաստուած : * Այլ 9
ետեսս ամենայն ժողովուրդն զնա , զի գնայր՝ և
օրհնէր զաստուած . * և գիտէին զնա՝ զի սա էր , 10
որ նստէր վասն ողորմու թեան առ գեղեցիկ դը-
րան տաճարին , և լցան զարմանալեօք 'ի վերայ
նշանին՝ որ եղև : * Այլ մինչ նա ունէր զպետրոս 11
և զյովհաննէս , ընթացաւ ամենայն ժողովուրդն

- առ նոսա 'ի սրահն՝ որ կոչէր սողովմանի՝ զարմա-
 12 ցեալք : * Նբրև ետես պետրոս , պատասխանի
 ետ ժողովրդեանն . ա՛րք խորայէլայիք՝ զի՞ զար-
 մացեալ էք 'ի վերայ այսորիկ , կամ ընդ մեզ՝ զի՞
 էք պշուցեալ , իբրու թէ անձին զօրութիւն ինչ՝
 կամ քաջութեամբ արարեալ իցէ գնալդ դմա :
 13 * Աստուած արբահամու՝ և աստուած սահակայ՝
 և աստուած յակոբայ , աստուած հարցն մերոց
 փառաւորեաց զորդի իւր զյիսուս . զոր դուքն
 մասնեցիք՝ և ուրացայք առաջի պիղատոսի , 'ի
 14 դատել նորա արձակել : * Այլ դուք զսուրբն և
 զարդարն ուրացայք , և խնդրեցիք այր մի մա-
 15 հապարտ շնորհել ձեզ : * Այլ զառաջնորդ կենացն
 սպանիք , զոր աստուած յարոց 'ի մեռելոց . ու-
 16 բում մեք իսկ վկայ եմք : * Այլ հաւատովք ան-
 ուան նորա զսա՝ զոր տեսանէքս և գիտէք , հաս-
 տատեաց անուն նորա , և հաւատքն որք նովաւ ,
 ետուն դմա զառողջութիւն զայս՝ յանդիման ձեր
 17 ամենեցուն : * Այլ արդ ե՞ղբարք՝ գիտեմ զի ան-
 գիտութեամբ արարիք՝ որպէս և իշխանքն ձեր :
 18 * Այլ աստուած՝ որպէս յառաջագոյն պատմեաց
 'ի բերանոց ամենայն մարդարէից զչարչարելն քը-
 19 բխատոսի իւրոյ՝ նոյնպէս և կատարեաց : * Արդ՝
 ապաշաւեցէք և դարձարուք 'ի ջնջել զմեզս ձեր .
 20 * որպէս զի եկեսցեն ժամանակք հանգստեան
 յերեսաց տեառն , և առաքեսցէ զյառաջագոյն
 21 նկատեալն ձեզ՝ զյիսուս քրիստոս : * Այլ պարտ է
 երկնից ընդունել մինչև 'ի ժամանակս ամենեցուն
 հաստատելոյ , զորոց խօսեցաւ աստուած 'ի բե-

~ ~ ըսանոյ սրբոց իւրոց մարգարէից :
 ԱԳ * Մովսէս ասաց զհարսն մեր , թէ մարգարէ 22
 ~ ~ յարուսցէ ձեզ տէր ւնձ ձեր յեղբարց ձերոց
 իբրև զիս , նմա՛ լուիջիք՝ ըստ ամենայնի՛ որ զինչ
 և խօսեացի առ ձեզ : * Այլ եղիցի ամենայն անձն՝ 25
 որ ոչ լուիցէ մարգարէին այնմիկ , սատակեացի ՚ի
 ժողովրդեանէն : * Այլ ամենայն մարգարէք՝ որ ՚ի 24
 սամուէլէ և այսր՝ խօսեցան , և պատմեցին զա-
 լուրս զայսասիկ : * Ի ուր էք որդիք մարգարէիցն՝ 25
 և սխառիս , զոր ուխտեաց աստուած ընդ հարս
 ձեր , և ասէ զարբահամ . ՚ի զաւակի քում օրհ-
 նեացին ամենայն ազգք երկրի : * Զեզ նախ յաւ 26
 րոց աստուած զորդի իւր , և առաքեաց զիս
 օրհնել զձեզ՝ ՚ի դառնալ ձեզ իւրաքանչիւր ՚ի
 չարեաց ձերոց :

ԳԼ Գ

Այլ մինչդեռ խօսէին նորա ընդ ժողովրդեա 1
 նրն , հասին ՚ի վերայ նոցա քահանայապետքն և
 իշխանք տաճարին՝ և սաղուկեցիքն , * զայրաւ 2
 գնեալք՝ վասն աւուցանելոյ նոցա զժողովուրդն՝
 և սրատմելոյ յիսուսիւ զյարու թիւն մեռելոց :
 Մխեցին ՚ի նոսա զձեռս իւրեանց , և եղին զնոսա 5
 ՚ի բանառի մինչև ՚ի վաղիւն , զի էր ընդ երեկս :
 * Իսկ բազումք ՚ի լսողաց բանին՝ հաւատացին , և 4
 եղև թիւ մարդկան իբրև հազարաց հնգից : * Այլ 5
 եղև ՚ի վաղիւ անդր՝ ժողովել նոցա զիշխանան և
 զերիցունա և զղպիրսն յերուսաղէմ , * և զաննա 6

- քահանայապետ՝ և զկայխափա, և զյովհաննէս
 և զաղէքսանդրոս, և որք միանգամ էին յաղգէ
 7 քահանայութեանն: * Այլ կացուցեալ զնոսա ՚ի
 մէջ՝ հարցանելին. որով զօրութեամբ կամ որով
 8 անուամբ արարէք դուք զայս: * Հայնժամ պեա-
 րոս լցեալ հոգւով սրբով՝ ասէ ցնոսա. իշխանք
 9 ժողովրդեան՝ և երկցունք խորայելի. * Եթէ ար-
 ժանն ինչ իցէ դատել զմեզ այսօր վասն երախ-
 տեաց ասն միայ տկարի, որով աս բժշկեցաւ:
 *10 * Հայանի լիցի ամենեցուն ձեզ՝ և ամենայն ժո-
 ղովրդեանդ խորայելի. զի յանուն յիսուսի քրիս-
 տոսի՝ նազովբայոյ՝ զոր դուքն խաչեցէք՝ զոր ան-
 յարոյց ՚ի մեռելոց, նովաւ աս կայ աւասիկ ա-
 11 ռաջի ձեր ողջացեալ: * Այա է վէմն անարգեալ
 12 ՚ի ձեռք շինողաց, որ եղև գլուխ անկեան. * և
 ճիք այլով իւրք փրկութիւն. զի և ոչ անուն այլ
 դոյ ՚ի ներքոյ երկնից տուեալ ՚ի մարդիկ՝ որով
 արժան իցէ կեալ մեզ:
 13 * Հայեցեալ ՚ի համարձակութիւնն պեարոսի ԱՆ
 և յովհաննու, և ՚ի վերայ հասեալ թէ արք ար-
 14 դէաք և առանց դպրութեան են, զարմանային.
 զի ճանաչէին զնոսա՝ թէ ընդ յիսուսի էին. * և
 զայրն և ստեաննէին զբժշկեալն՝ զի կայր ընդ
 15 նոսա, և ոչինչ կարէին տալ սլատասխանի: * Այլ
 հրամայեալ նոցա արտաքս քան զատեանն ելա-
 16 նել, խորհեցան ընդ միմեանս, * և տանն. զինչ
 արասցուք արանցս այսօցիկ՝ զի երևելի նշան ե-
 զև ՚ի ձեռն սոցա, ամ իսկ բնակչաց երուսաղէմի
 17 յայտ է, և ոչ կարեմք ուրանալ: * Այլ զի մի ա-

աւել ճարակեցի 'ի ժողովուրդն , սպառնա-
 ցութ նոցա՝ մի ևս խօսել յանունն յայն՝ մի ու-
 մեք 'ի մարդկանէ : * Այլ կոչեցեալ զնոսա պատ- 18
 ուիրեցին ամենեին մի խօսել և մի ուսուցանել
 յանուն յիսուսի : * Իսկ պետրոս և յովհաննէս 19՝
 պատասխանի ետուն և ասեն ցնոսա , եթէ ար-
 ժան իցէ առաջի աստուծոյ՝ ձեզ լսել առաւել
 քան աստուծոյ , ընտրեցէք : * Այլ մեք ոչ կա- 20
 ընմք՝ զոր տեսարն և լուսք՝ չխօսել : * Այլ 21
 սպառնացեալ արձակեցին զնոսա , և ոչինչ դը-
 տեալ թէ որպէս պատուհասեացեն զնոսա՝ վասն
 ժողովրդեանն , զի ամենեքեան փառաւոր առ-
 նէին զաստուած՝ վասն իրացն եղելոց : * Օյի ա- 22
 մաց էր այրն՝ աւելի քան զքառասուն , յորոյ վե-
 րայ եղև նշանս այս բժշկութեան : * Այլ անտի 23
 արձակեալ եկին առ իւրեանցսն , և պատմեցին
 որչափ ինչ ասացին ցնոսա քահանայապետքն և
 երկցունքն : * Այլ նոցա լուեալ ամբարձին զձայնս 24
 իւրեանց առ անձ և ասեն : Իսկ տէր աստուած՝
 որ արարեր զերկինս և զերկիր՝ զծով և զամենայն
 որ 'ի նոսա , * որ 'ի բերանոց հօր մերոյ դաւթի 25
 ծառայի քո՝ 'ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ ասացեր ,
 զմէ՞ խռովեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք խոր-
 հեցան 'ի սնտոխս . * յանդիման եղեն թագաւորք 26
 երկրի , և իշխանք ժողովեցան 'ի միասին վասն
 տեառն և վասն օծելոյ նորա : * Ժողովեցան ար- 27
 դարև 'ի քաղաքիս յայսմիկ 'ի վերայ սրբոյ որդւոյ
 քո յիսուսի՝ զոր օծերն , հերովդէս և սոնտոս
 պիղատոս՝ ազգօք և ժողովրդովք իսրայէլի , * առ- 28

- նել որչափ ձեռն քո և կամք յառաջադոյն սահ
 29 մանեցին լինել : * Այլ արդ տէր՝ հայեաց 'ի ըս-
 պառնալիս նոցա , և տուր ծառայից քոց ամենայն
 30 համարձակութեամբ խօսել զբանն քո . * 'ի ձգել
 զձեռն քո 'ի բժշկութի , և նշանս և արուեստս՝
 31 լինել անուամբն սրբոյ որդւոյ քո յիսուսի : * Այլ
 մինչ կային նորա յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին՝
 յորում էին ժողովեալ , և լցան ամենեքին հո-
 գւով սրբով . և խօսէին զբանն աստուծոյ հա-
 մարձակութեամբ :
- 32 * Այլ բաղմութեան հաւատացելոցն էր սիրտ
 և անձն մի . և ոչոք 'ի նոցանէ ասէր զնչից իւ-
 րոց թէ իւր իցէ . այլ էր նոցա ամենայն ինչ
 33 հասարակաց : * Այլ զօրութի բաղմաւ տային վը-
 կայութիւն առաքեալքն զյարութեանն տեառն
 յիսուսի քրիստոսի . և շնորհք մեծամեծք էին 'ի
 34 վերայ ամենեցուն նոցա : * Այլ ոչոք կարօտէր 'ի
 նոսա . զի որ միանգամ տեարքն էին գեղից կամ
 ապարանից՝ վաճառէին և բերէին զգինս վաճա-
 35 ռելոցն , * դնէին առ ոտս առաքելոցն . և բաշ-
 խէին իւրաքանչիւր՝ որպէս ումեք պիտոյ ինչ
 36 լինէր : * (Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն բառնաբաս յա-
 ռաքելոց անտի , որ թարգմանի որդի մխիթա-
 37 ըութեան , զլատացի յազգէ՝ կիպրացի . * էր նորա
 գիւղ , վաճառեաց և եբեր զգինսն՝ եղ առ ոտս
 առաքելոցն :

ԳՎ . Ե .

- 1 Իսկ այր ոմն անանիա անուն , հանդերձ կնաւ

իւրով սափիրաւ՝ վաճառեաց ազարակ, * և խա 2
 րեաց ՚ի գնոց անտի՝ գխտելով և կնոջն, և երեր
 մասն ինչ՝ եղ առ ոտս առաքելոցն : * Ասէ պետ 3
 րոս . անանիա՝ ընդէր ելից սասանաց զսիրտ քո՝
 ստել քեզ հոգւոյն սրբոյ, և խորել ՚ի գնոց գեղ 4
 ջրն . * ոչ ապաքէն մինչ կայրն՝ քո էր, և ՚ի վա
 ճառելն՝ ընդ քո իշխանութեամբ էր . զի՞ է՝ զի
 եղիր ՚ի սրտի քում զիրս զայս . ոչ ստեցեր մարդ 5
 կան, այլ աստուծոյ : * Ալ լուեալ անանիա զբանս
 զայստսիկ՝ անկաւ՝ և եհան զողի, և եղև ահ մեծ 6
 ՚ի վերաց ամենեցուն՝ որ լուան զայն : * Յոան 6
 կացին երիտասարդքն՝ և ամիսիւցին զնա, և տա
 րան թաղեցին : * Ալ եղև իբրև ժամք երեք ան 7
 ցին, և կին նորա ոչ գխտէր զինչ եղեալն էր, ե
 մուտ ՚ի ներքս : * Պատասխանի ետ նմա պետրոս՝ 8
 և ասէ . ասա՛ դու ինձ՝ թէ այնչափ գնոց զգեօղն
 վաճառեցիք, և նա ասէ, սյո՛ այնչափ : * Ալ ասէ 9
 ցնա պետրոս, զի՞ է՝ զի միտքանեցայք դուք փոր
 ձել զհոգին տեառն, ահա ոտքն՝ որ թաղեցին
 զայրն քո ՚ի գրան, հանցեն և զքեզ : * Ալ անկաւ 10
 անդէն առ ոտս նորա՝ և եհան զողի, մտին ե
 րիտասարդքն՝ գտին զնա մեռեալ, և հանին թա
 ղեցին առ առն իւրում : * Ալ եղև երկիւղ մեծ 11
 ՚ի վերաց ամենայն եկեղեցւոյն, և ՚ի վերաց ա
 մենեցուն՝ որ լուան զայն :

ԱԵ * Ալ ՚ի ձեռս առաքելոցն լինէին նշանք և 12
 արուեստք բազումք ՚ի ժողովրդեանն, և էին մի
 արան ամենեքեան ՚ի սրահին սողովմանի : * Ալ 13
 յայլոց անտի ոչնք իշխէր մերձեալ առ նոսա .

- 14 այլ յարգէր զնոսա ժողովուրդն : * Այլ առաւել
 ևս յաւելուին հաւատացեալքն ՚ի տէր , բաղ-
 15 մութիւն արանց և կանանց . * մինչև ՚ի հրապա-
 րակսն հանել զհիւանդս , և զնել պատգարակօք
 և մահճօք իւրեանց , զի ընդ անցանելն սկտորոսի՝
 16 գոնէ հովանի նորա հասցէ ումեք ՚ի նոցանէ : * Այլ
 ժողովէր բաղմութիւն շուրջ ՚ի քաղաքաց անտի
 յերուսաղէմ , բերէին զհիւանդս և զնեղեալս
 յայսոց պղծոց , որք և բժշկէին ամենեքեան :
 17 * Յարուցեալ քահանայապետն , և ամենեքին որ
 ընդ նմա՝ և ազանդ սաղուկեցւոց՝ լցան նախան-
 18 ձու : * Այլ արկին զձեռս յառաքեալսն , և եղին
 19 զնոսա հրապարակաւ ՚ի բանտի : * Այլ հրեշտակ
 տեառն գիշերի երաց զդուրս բանտին , և հա-
 20 նեալ զնոսա՝ ասէ . * գնացէք՝ կացէք ՚ի տաճարին ,
 և խօսեցարուք ընդ ժողովրդեանն զամ պատգամս
 21 կենացս այսոցիկ : * Այլ իբրև լուան , մտին ընդ
 առաւօտն ՚ի տաճարն և ուսուցանէին : Այլն քա-
 հանացապետն՝ և որ ընդ նմա , կոչեցին միաբան
 զատեանն՝ և զամենայն ձերակոյտ որդւոցն իա-
 րայէլի , և առաքեցին ՚ի բանտն ամել զնոսա :
 22 * Այլ իբրև եկին սպասաւորքն՝ ոչ գտին զնոսա ՚ի
 23 բանտին . դարձեալ անգրէն պատմեցին , * և ա-
 սեն . թէ զբանտն գտար փակեալ ամենայն ըղ-
 գուշութեամբ , և զպահապանն զի կացին առ
 դրանն , բացար՝ և ՚ի ներքս զք ոչ ևս գտար :
 24 * Իբրև լուան զբանա զայս իշխանք տաճարին և
 քահանայապետքն՝ հիանային փան նոցա , թէ
 25 զինչ արդեօք լինիցի այն : * Այլ եկն ամն պատ-

- մեաց նոցա՝ թէ ահա արքն զորս եղևք ՚ի բանտի՝
 կան ՚ի տաճարին, և ուսուցանեն զժողովուրդն ։
- * Յայնժամ երթեալ իշխանն սպասաւորօքն հան, 26
 դերձ՝ ամ զնոսա ոչ բռնութիւն . քանզի երկնչէին
 ՚ի ժողովրդեանն՝ զի մի քարկոծեացին ։ * Այլ ամեալ 27
 զնոսա՝ կացուցին յատենի . եհարց ջնոսա քահա-
 նայասպետն, * և ասէ . ոչ սխառութիւն լու սխառութիւ 28
 ընցաք ձեզ՝ մի ուսուցանել յանունն յայն . և
 արդ՝ ահաւասիկ լցիք զերուսաղէմ ուսմամբ ձե-
 ըով, և կամիք ամել ՚ի վերայ մեր զարիւն զառն
 զայնորիկ ։ * Պատասխանի ետ սկարոս և այլ ա- 29
 ուսքեալքն և ասեն . հնազանդել սարտ է այ ա-
 ուաւել՝ քան մարդկան ։ * Աստուած հարցն մերոց 30
 յարոց զյիտուս՝ զոր դուք սպանիք կախեալ ըզ-
 փայտէ ։ * Օհա աստուած առաջնորդ և փրկիչ 31
 բարձրացոյց աջովն իւրով տալ ապաշխարութի
 իտրայէլի՝ և թողութիւն մեղաց ։ * Այլ մեք եմք 32
 վկայք բանիցս այսոցիկ, և հոգին սուրբ՝ զոր ետ
 ամ հնազանդելոց իւրոց ։ * Այլ նոքա իբրև լուան, 33
 առատանային և խորհէին սպանանել զնոսա ։
- ԲԿ * Յարուցեալ ոմն ՚ի մէջ ատենին փարիսեցի՝ 34
 որում անուն էր գամաղիէլ, օրէնսուսոյց՝ սխառ
 ուսկան ամ ժողովրդեանն . հրամայեաց սակաւիկ
 մի զարսն արտաքս տանել ։ * Այլ ասէ ջնոսա . սիրք 35
 իտրայէլացիք՝ հայեցարձք ՚ի ձեզ վասն արանցս
 այսոցիկ՝ զինչ արժան իցէ դործել ։ * Յառաջ քան 36
 զաւուրս զայսոսիկ յարեաւ թեղաս՝ ասել զան-
 ձնէ, թէ իցէ ոմն . յոր անկան արք թուով իբրև
 չորեքհարիւր . որ սպանաւ և ամենեքեան որ

միտքանեալ էին ընդ նմա ; քակտեցան՝ և եղեն

37 յոչինչ : * Յետ նորա յարեալ յուրա դալիլեացի՝
յաւուրս աշխարհագրին . և աստտամբեցոյց ժու-
ղովուրդ բազում զկնի իւր . և նա կորեալ՝ և
ամենեքեան որ նմայն հաւանեալ էին , ցրուե-

38 ցան : * Այլ զարդիս ասեմ ձեզ . 'ի բայց կացէք
յարանցդ յայդցանէ՝ և թոյլ տուք դոցա . զի
թէ 'ի մարդկանէ իցէ խորհուրդդ այդ կամ

39 գործդ , քակտեսցի . * ապա թէ յաստուծոյ է՝ ոչ
կարէք քակտել զդոսա . գուցէ և աստուածա-

40 մարտք դտանիցիք : * Հաւանեցան նմա . և կոչե-
ցեալ զսուսքեալն՝ գան հարին , և սրատուիրե-
ցին՝ մի և ս խօսել յանուն յիսուսի . և արձակեցին

41 զնոսա : * Այլ նորա գնացին խնդալով յերեսաց ա-
տենին , զի վասն անուան տեառն արժանի եղեն

42 անարգելոյ : * Այլ զամենայն որ 'ի տաճարին և
առանին ոչ դադարէին ուսուցանել՝ և աւետա-
րանել զյիսուս քրիստոս :

ԳԼ . Գ .

1 Այլ յաւուրսն յայնօսիկ 'ի բազմանալ աշակեր-
տացն , եղև տրտունջ յունաց առ հերբայեցիսն .
զի արհամարհեալ լինէին 'ի սաշտամանն հանա-

2 սազորդ այրիք նոցա : * Արչեցին երկուտասանքն
զբազմու թիւն աշակերտացն՝ և ասեն . ոչ է հա-
ճոյ մեզ թողուլ զբանն աստուծոյ՝ և սաշտել

3 զսեղանս : * 'Նտրեցէք եղբարք՝ վկայեալս 'ի
ձէնջ արս եօթն , (լիս հոգւով սրբով և իմաս-

22297

տու թեամբ .) զորս կացուցուք 'ի վերայ պիտու
 յիցս այսոցիկ . * և մեք աղօթից և պաշտաման և 4
 բանին հարատակ լիցուք : * Այլ հաճոյ թուեցաւ 5
 բանն առաջի ամենայն բաղմութեանն . և բնա-
 րեցին զստեփաննոս՝ այր լի հաւատով և հոգւով
 սրբով , և զփիլիպպոս և զպրոքորոն և զնիկանով-
 րա և զտիմոթեա և զպարմենա , և զնիկողայոս
 զեկն անտիրացի : * Օրս կացուցին առաջի ա- 6
 սարելոցն . և աղօթս արարեալ՝ եղին 'ի վերայ
 նոցա զձեռս : * Այլ բանն աստուծոյ աճէր . և 7
 բաղմանայր թիւ աշակերտացն յոյժ յերուսա-
 ղէմ . և բաղում ժողովք 'ի քահանայիցն անաս-
 յին հաւատոցն :

ԲԲ * Ստեփաննոս՝ այր լի շնորհօք և զօրութիւն , 8
 առնէր արուեստս և նշանս մեծամեծս 'ի ժողո-
 վրդեանն : * Յարեան ոմանք 'ի ժողովրդեանն , որ 9
 կոչէր լիբեպեղոց՝ և կիւրենացւոց՝ և աղէքսանդ-
 րացւոց՝ և որ 'ի կիւլիկեցւոց՝ և յասիա , միճել
 ընդ ստեփաննոսի . * և ոչ կարէին զդէմ ունել 10
 զիմաստութեան և զհոգւոցն , որով խօսէր : * Յայն 11
 ժամ հրապուրեցին արս ոմանս ասել . թէ լուսք
 զգորա խօսել բանս հայհոյութեան 'ի մովսէս և
 յաստուած : * Այլ խառնեցին զժողովուրդն և զե- 12
 րիցունս և զգալիրսն . և հասեալ 'ի վերայ՝ յա-
 փշտակեցին զնա՝ և ամին յատեան : * Այլ կացու- 13
 ցին վկայս սուսս՝ որ ասէին , այրս այս ոչ դա-
 դարէ խօսել բանս հայհոյութեան զտեղւոցն սրբոց
 և զօրինացն : * Ալուսք 'ի դմանէ զի ասէր՝ թէ 14
 յիսուս նազովրեցի՝ նա քակեցէ զտեղիս զայս ,

15 և փոխեացէ զօրէնս՝ զոր ետ մեզ մովսէս : * Այլ
հայեցեալ ՚ի նա ամենեցուն՝ որ նստէին յասե-
նին , տեսին զերեսս նր իբրև զերեսս հրեշտակի :

ԳԼ . Է .

- 1 Ասէ քահանայապետն՝ թէ արդարև այդ այդ-
2 սէս իցէ : * Այլ նա ասէ . արք եղբարք և հարք՝
լուարսք ինձ : Աստուած փառաց երևեցաւ հօր
մերում արքահամու մինչդեռ ՚ի միջագետս էր ,
մինչև բնակեցուցեալ էր զնա ՚ի խառան . և ա-
3 սէ ցնա : * Այլ յերկրէ քումմէ և յազգէ քումմէ ,
4 և եկ յերկիր՝ զոր ցուցից քեզ : * Յայնժամ ե-
լեալ յերկրէն քաղդէացւոց բնակեցաւ ՚ի խա-
ռան . և անտի յետ մեռանելոյ հօր նորա՝ փո-
խեաց , և պանդխտեցոյց զնա յերկրիս յայսմիկ ,
5 յորում դուք այժմ բնակեալ էք : * Այլ ոչ ետ
նմա ժառանգու թի՛ ՚ի սմա , և ոչ քայլ մի ոտին .
և խոստացաւ ՚տալ նմա զսա ՚ի բնակու թիւն , և
զաւակի նորա յետ նորա , մինչ ոչ դոյր նր որդի :
6 * Խօսեցաւ աստուած այսպէս , թէ եղիցի զաւակ
նորա պանդուխտ յօտար երկրի . և ծառայեցուս-
ցեն զնա՝ և շարժարեցեն ամս չորեք հարիւր :
7 * Այլ զազգն որում ծառայեացեն՝ դատեցայց ես ,
ասէ աստուած . և յետ այսորիկ ելցեն՝ և պաշ-
8 տեացեն զիս ՚ի տեղւոջս յայսմիկ : * Այլ ետ նմա
ուխտ թլիատու թեան . և ասլա ճնաւ զիսահակ ,
և թլիատեաց զնա յաւուր ու թերորդի . և խա-
հակ զյակովք . և յակովք զերկոտատան նահա-

պետան : * Այլ նահապետքն նախանձեալ ընդ յով 9
 սեփայ՝ վաճառեցին յեգիպտոս . և էր աստուած
 ընդ նմա : * Այլ փրկեաց զնա յամենայն նեղու- 10
 թեանց նորա . և ետ նմա շնորհս և իմաստու թի
 առաջի փառաւովնի արքային եգիպտացւոց . և
 կացոյց զնա իշխան եգիպտացւոցն՝ և ամենայն
 տան նորա : * Այլ եկն սով յամենայն երկիրն ե- 11
 գիպտոսի , և ՚ի քանան նեղութիւն մեծ . և ոչ
 գտանէին կերակուր հարքն մեր : * Այլ լուեալ 12
 յակովբայ թէ գտանի կերակուր յեգիպտոս , ա-
 ռաքեաց զհարսն մեր յառաջագոյն : * Այլ յերկ- 13
 րորդումն ետ ծանօթս յովսէփ եղբարց իւրոց .
 և յայտնի եղև ազգն նորա փարաւովնի : * Այն ա- 14
 քեաց յովսէփ՝ և կոչեաց զյակովբ զհայր իւր ,
 և զամենայն ազգատոհմն՝ սգիս եօթանասուն և
 հինգ : * Այլ էջ յակովբ յեգիպտոս՝ և վախճա- 15
 նեցաւ ինքն և հարքն մեր : * Այլ փոխեցան ՚ի 16
 սիւքեմ , և եգան յայրին , զոր ստացաւ արբա-
 համ գնոց արծաթոյ յորդւոցն եմովրոյ՝ ՚ի սիւ-
 քեմ : * Աբրե մերձեցաւ ժամանակ աւետեացն՝ 17
 զոր խոստացաւ աստուած արբահամու , ամեաց
 ժողովուրդն՝ և բազմացաւ յեգիպտոս , * մինչև 18
 յարեաւ այլ թագաւոր յեգիպտոս՝ որ ոչ ճա-
 նաչէր զյովսէփ : * Այն հնարեցաւ ազգին մե- 19
 րում , և չարչարեաց զհարսն մեր՝ առնել ընկեցիկ
 զմանկունս նոցա՝ զի մի ապրեացին : * Յորում 20
 ժամանակի ծնաւ և մովսէս , և էր կայտառ ա-
 ռաջի աստուծոյ . որ և սնաւ ՚ի տան հօր իւրոյ
 ամիսս երիս : * Այլ յընկեցիկն առնել զնա՝ երարձ 21

- զնա դուստր փարաւովնի, և սնոյց զնա իւր յոր-
 22 գեգիրս: * Այլ վարժեցաւ մովսէս ամենայն ի-
 մաստու թեամբ եգիպտացւոցն, և էր զօրաւոր
 23 բանիւք և գործովք իւրովք: * Աբրեւ լցաւ նորա
 քառասնամեայ ժամանակ, անկաւ ՚ի սիրտ նորա
 շրջել զեղբարբքն իւրովք՝ զորդւովքն խորայելի:
 24 * Այլ տեսեալ զոմն զրկեալ՝ զչարեցաւ, և խընդ-
 րեաց զվրէժ զրկելոյն՝ սղանեալ զեգիպտացին:
 25 * Օմտաւ ածէր թէ իմացին եղբարք նորա, զի
 աստուած ՚ի ձեռն նորա տալոց էր զվրկու թիւն
 26 նոցա, և նոքա ոչ իմացան: * Այլ ՚ի վաղիւ անդր
 երևեցաւ նոցա մինչդեռ մարտնչէին՝ և վարեաց
 զնոսա ՚ի խաղաղու թի, ասէ, սիրք՝ եղբարք էք,
 27 ընդէր զրկէք զմիմեանս: * Ասկ որ զրկէր զընկերն,
 մերժեաց զնա՝ և ասէ, ո՞ կացոյց զքեզ իշխան
 28 և դատաւոր ՚ի վերայ մեր: * Այլ թէ սպանանել
 կամիցիս զիս՝ զոր օրինակ սպաներ երէկ զեգիպ-
 29 տացին: * Այլ փախեաւ մովսէս ՚ի բանիցս յայս-
 ցանէ, և եղև սղանդու խտ յերկրին մադիամու,
 ուր ծնաւ երկուս որդիս:
 30 * Այլ ՚ի կատարել ամացն քառասնից, երևեւ ԲԳ
 ցաւ նմա յանապատի լերինն սինայ հրեշտակ
 31 տեսեալ զարմացաւ ընդ տեսիլն, և ՚ի մատչելն
 32 նորա նշմարել՝ եղև ձայն տեսան: * Այս եմ ամ
 հարց քոց, աստուած արբահամու՝ և սահակայ՝
 և յակովբայ, և զահի հարեալ մովսէս՝ ոչ իշխէր
 33 հայել: * Այլ ասէ ցնա տէր, լոյճ զկօշիկս ստից
 քոց, զի տեղիդ՝ յորում դուդ կացեր՝ երկիր

սուրբ է : * Տեսանելով ակօրի զարչարանս ժողո. 34
 վրդեան իմոյ՝ որ յեգիպտոս, և լուայ հեծու թե
 նոցա, և իջի փրկել զնոսա, և արդ՝ եկ առաքե-
 ցից զքեզ յեգիպտոս : * Օյն մոխէս՝ զոր ու. 35
 րացանն և ասեն, ո՞ կացոյց զքեզ իշխան և դա-
 տաւոր ՚ի վերայ մեր, զնա աստուած իշխան և
 փրկիչ առաքեաց ՚ի ձեռն հրեշտակին, որ երե-
 ւեցաւ նմա ՚ի մորենւոջն : * Աս եհան զնոսա՝ 36
 արարեալ նշանս և արուեստս յերկրին եգիպտա-
 ցւոյ՝ և ՚ի կարմիր ծովուն, և յանապատին՝ ամս
 քառասուն : * Այս մոխէս է, որ ասաց ցորդին 37
 իսրայէլի. մարգարէ յարուսցէ ձեզ ակօր ան-
 ձեր յեղբարց ձերոց իբրև զիս, նմա լուիջիք :
 * Աս է՝ որ եղև յեկեղեցւոջն յանապատին ընդ 38
 հրեշտակին, որ խօսեցաւ ընդ նմա ՚ի լերինն
 սինայ՝ և ընդ հարսն մեր. որ ընկալաւ զպատ-
 դամս կենդանիս՝ տալ մեզ : * Արում ոչ կամեցան 39
 հնազանդ լինել հարքն մեր, այլ մերժեցին՝ և
 դարձան որտիւք իւրեանց յեգիպտոս : * Այլ ա. 40
 սեն ցահարոյն. արա՛ մեզ աստուածս, որ եր-
 թացեն առաջի մեր. զի մոխէսն այն՝ որ եհան
 զմեզ յերկրէն եգիպտացւոց, ոչ գիտեմք զի ե-
 զև նմա : * Այլ արարին յաւուրս յայնոսիկ որթ, 41
 և մատուցին զահս կոոց, և ուրախ լինէին ՚ի
 գործս ձեռաց իւրեանց : * Իարձոյց աստուած՝ 42
 և մատնեաց զնոսա ՚ի պաշտօն զօրութե՛ երկնից.
 որպէս և գրեալ է ՚ի գիրս մարգարէից. միթէ
 զահս և պատարագս մատուցէք ինձ զամս քա-
 րասուն յանապատին՝ տունդ իսրայէլի. * և առ իք 43

զվրանն մողորայ, և զաստղն աստուծոյն հաւմ,
 փայ, զպատկերսն՝ զոր արարիք երկիրպագանել
 նոցա. և փոխեցից զձեզ յայն կողմն բարելա-
 44 ցւոյ: * Խորանն վկայութէ էր ընդ հարսն մեր
 յանապատին. որպէս հրաման ետ՝ որ խօսէրն
 ընդ մովսէսի, առնել զայն ըստ օրինակին՝ զոր
 48 ետես: * Օր և ընկալեալ բերին հարքն մեր
 հանդերձ յեսուաւ ՚ի վիճակ ազգացն, զորս մեր-
 ժեաց աստուած յերեսաց հարցն մերոյ՝ մինչև
 46 յաւուրս դաւթի, * որ եգիտ շնորհս առաջի ւնյ,
 47 և խնդրեաց գտանել զյարկս ւնյ յակովբայ: * Ա, ա
 48 և սողովման շինեաց նմա տուն: * Ա, յլ ոչ եթէ
 բարձրեալն ՚ի ձեռագործ տաճարս բնակէ. այլ
 49 որպէս մարգարէն սսէ. * երկինք աթու իմ են,
 և երկիրս պատուանդան ոտից իմոց. ո՞րպիտի
 տուն շինեցիք ինձ, ասէ տէր. կամ զինչ տեղի
 50 հանգստեան իմոյ, * ոչ ձեռն իմ արար զայս ամ:
 51 * Խստապարանոցք և անթլիատք սրտիւք և ա-
 կանջօք. դուք հանապաղ հոգւոյն սրբոյ հակա-
 52 աակ կայք. որպէս հարքն ձեր և դուք: * Օ, ո՞
 ՚ի մարգարէիցն ոչ հալածեցին հարքն ձեր, և
 սպանին զայնոսիկ որ յառաջագոյն պատմեցին
 վասն գալստեան արդարոյն. որոյ դուք այժմ
 53 մատնիչք և սպանողք եղէք. * ոյք առիք զօրէնս
 54 ՚ի հրամանս հրեշտակաց, և ոչ պահեցիք: * Ա, լ
 լուեալ զայս՝ զայրանային ՚ի սիրտս իւրեանց,
 55 և կրճտէին զատամունս ՚ի վերայ նորա: * Ա, լ ա
 էր լի հոգւով սրբով. հայեցու յերկինս՝ և ե-
 տես զփառս աստուծոյ, և զյիսուս զի կայր ընդ

աջմէ աստուծոյ , և ասէ , ահա՛ տեսանեմ զեր-
 կինս բացեալ և զորդի մարդոյ զի կայ ընդ աջմէ
 աստուծոյ : * Աղաղակեալ 'ի ձայն մեծ՝ խցին զա- 56
 կանջս իւրեանց , և դիմեցին առ հասարակ 'ի վե-
 րայ նորա : * Այլ հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ 57
 քարկոծէին . և վկայքն դնէին զձորձս իւրեանց
 առ օտս երիտասարդի միջ՝ որ կոչէր սաւուղ :
 * Այլ քարկոծ առնէին զստեփաննոս , որ կարդայր 58
 և ասէր . տէր յիսուս ընկալ զողի իմ : * Այդ ծու- 59
 նրը՝ և աղաղակեաց 'ի ձայն բարձր . տէր՝ մի հա-
 մարիր դոցա զայս մեղս . և զայս իբրև ասաց՝
 ննջեաց . և սօղոս էր կամակից սպանման նորա :

ԳԼ . Բ .

Այլ եղև յաւուր յայնմիկ հալածու մն մեծ 'ի 1
 վերայ եկեղեցւոյն յերուսաղէմ . և ամենեքեան
 ցրուեցան 'ի դեօղս հրէաստանի՝ և 'ի սամարիա՝
 բաց յաւաքելոյն : * Այլ բարձին զստեփաննոս 2
 աբբ երկիւղածք՝ և արարին կոծ մեծ 'ի վերայ նր՝ :
 ԲԴ * Բայց սօղոս մնասակար էր եկեղեցւոյն , 'ի 3
 տունս տունս մտանէր քարչէր զարս և զկանայս՝
 մտանէր 'ի բանա : * Այլ սփռեալքն՝ շրջէին աւե- 4
 տարանէին զբանն : * Իսկ փիլիսպոս իջեալ 'ի քա- 5
 ղաքն սամարայւոց՝ քարողէր նոցա զքրիստոս :
 * Աւնկն դնէին ժողովուրդքն բանիցն փիլիսպոսի 6
 միաբան՝ 'ի լսել նոցա և 'ի տեսանել զնշանան ,
 զոր առնէր : * Վանդի բազումք որ ունէին զայսս 7
 պիղծս՝ աղաղակէին 'ի ձայն մեծ և ելանէին :

- 8 * Այլ բաղում անդամալոյճք և կաղք բժշկէին :
- 9 * Այլ եղև ուրախութիւն մեծ 'ի քաղաքին յայնմիկ : Այլ սմն անուն սխմոյն՝ յառաջագոյն էր 'ի քաղաքին . մոգ էր , և ապշեցուցանէր զազգն սամարացւոց . ասել զանձնէ՝ թէ իցէ մեծ ոմն :
- 10 * Յոր հայէին ամենեքին 'ի փոքուէ մինչև 'ի մեծամեծս . և ասէին , սա է զօրութիւն աստուծոյ , որ կոչի մեծ :
- 11 * Հայէին 'ի նա վասն բաղում ժամանակաց մոգութեամբքն ապշեցուցանելոյ ըզնոսա :
- 12 * Վայց յորժամ հաւատացին փիլիպպոսի , որ աւետարանէր վասն արքայութեանն աստուծոյ , և անուանն յիսուսի քրիստոսի , մկրտէին ամենեքեան արք և կանայք :
- 13 * Այլ և ինքն սխմոյն հաւատաց , և մկրտեալ կանխէր առ փիլիպպոս . տեսեալ զնշանն և զմեծամեծ զօրութիւնն որք լինէին , զարմանայր :
- 14 * Իբրև լուան՝ որ յերուսաղէմ առաքեալքն էին , թէ և 'ի սամարիա ընկալան զբանն աստուծոյ , առաքեցին առ նոսա ըզպետրոս և զյովհաննէս :
- 15 * Արք իջեալ կացին յաղօթս 'ի վերայ նոցա , որպէս զի առցեն զհոգին սուրբ .
- 16 * զի ցայնժամ չև ևս էր և ոչ 'ի վերայ միոյ նոցա հասեալ . բայց միայն մկրտեալք էին յանուն տեառն յիսուսի :
- 17 * Յայնժամ եղին ըզձեռս 'ի վերայ նոցա՝ և առնուին հոգի սուրբ :
- 18 * Տեսեալ սխմոյնի՝ թէ ձեռն 'ի վերայ դնելով առաքելոցն՝ տուեալ լինի հոգին սուրբ , մատոյց նոցա ինչս՝ և ասէ .
- 19 * տուք և ինձ զիչխանութիւնս զայս , զի յոյր վերայ դնիցեմ զձեռս՝ առցէ հոգի սուրբ :
- 20 * Այլ պետրոս ասէ ցնա .

ծաթ քո ընդ քեզ լիցի 'ի կորուստ , զի զսար-
զեան աստուծոյ համարեցար ընչիւք ստանալ :

* Այլ զոյ քեզ մասն և վիճակ 'ի բանիդ յայդմիկ . 21
բանզի սիրտ քո ոչ է ուղիղ առաջի աստուծոյ :

* Ապաշաւեալ դու 'ի շարեացդ քոյ յայդցանէ , 22
և աղաչեալ զտէր , թերևս թողու թի լիցի քեզ

'ի մեղմեխ խորհրդոց սրտի քո : * Բանզի 'ի դառ- 23
նու թիւն մաղձի , և 'ի կնճիռն անիրաւու թեան

տեսանեմ զքեզ : * Պատասխանի ետ սխմովն և 24
ասէ , աղաչեցէք դուք վասն իմ զտէր , զի մի ինչ

եկեացէ 'ի վերայ իմ յորոց դուքդ ասացիք :
* Այլ նոցա եղեալ զվկայու թիւն խօսեցան զբանն 25

աստուծոյ , և դարձան յերուսաղէմ , և 'ի բա-
ղում գեօղս սամարացւոցն աւետարանէին :

ԲԵ * Արեշտակ տեսան խօսեցաւ առ փիլիպպոս՝ 26
և ասէ , արի և գնալ դու 'ի կողմն հարաւոյ՝ ընդ

ճանապարհ որ իջանէ յերուսաղէմէ 'ի գաղայ ,
զի այս է անապատ : * Այլ յարեաւ գնաց : Այլ ա- 27

հաւասիկ այր մի եթէ ովպացի ներքինի հզօր՝ կան-
դակայ տիկնոջ եթէ ովպացւոյ , որ էր 'ի վերայ

ամենայն գանձուց նորա , որ եկեալ էր երկիր-
պագանել յերուսաղէմ . * և էր անգրէն դար- 28

ձեալ , և նստեալ 'ի կառս իւրում , ընթեռնոյր
զմարդարէն զեօայի : * Ասէ հոգին ցփիլիպպոս , 29

մատի՛ր՝ և յարեաց 'ի կառսդ յայդոսիկ : * Այլ 30
ընթացեալ փիլիպպոս՝ լսէր զի ընթեռնոյր զե-

օայի մարդարէ , և ասէ , գիտիցե՞ս արդեօք՝ զոր
ընթեռնուցուսդ : * Այլ նա ասէ՝ զիանդ կարի- 31

ցեմ , թէ որ ոչ առաջնորդեացէ ինձ , և աղա-

- 32 չեաց զփիլիսոսացս ելանել նստել ընդ նմա : * Այլ
 գլուխս գրոցն զոր ընթեռնոյր՝ էր այս . իբրև զոչ-
 խար ՚ի սպանող վարեցաւ , և իբրև զորոջ առաջի
 կտրչի իւրոյ անմուռնչ , այնպէս ոչ բանայ զբե-
 35 բան իւր : * Ի խոնարհութեան նորա դատաստան
 նորա բարձաւ , և զազգաստահմն նորա ու պատմեաւ
 34 ցէ . զի բառնին յերկրէ կեանք նորա : * Պատաս-
 խանի ետ ներքինին փիլիսոսոսի , և ասէ . աղա-
 շեմ գրեզ՝ վասն ոյր ասէ մարգարէն զայս , վասն
 38 իւր՝ եթէ վասն այլոյ ուրուք : * Այլաց փիլիսոսացս
 զբերան իւր , և սկսեալ ՚ի գրոցս յայսցանէ՝ ա-
 36 լետարանեաց նմա զշիտուս : * Իբրև երթային
 զճանապարհայն՝ եկին ՚ի ջուր ինչ , և ասէ ներ-
 քինին . ահաւասիկ ջուր՝ զինչ արգելու զիս ՚ի
 37 մկրտելոյ : * Այլ ասէ ցնա , եթէ հաւատաս բո-
 լորով սրտիւ քով՝ մարթ է : Պատասխանի ետ և
 ասէ . հաւատամ՝ եթէ յիտուս քրիստոս է որդի
 38 աստուծոյ : * Այլ հրամայեաց կացուցանել զկառ-
 սին . և իջին երկոքեան ՚ի ջուրն՝ փիլիսոսացս և
 39 ներքինին , և մկրտեաց զնա : * Այլ իբրև ելին ՚ի
 ջրոյ անտի՝ հոգին սուրբ եկն ՚ի վերայ ներքինեոյն .
 և հրեշտակ տեառն յափշտակեաց զփիլիսոսացս ,
 և ոչ ևս ետես զնա ներքինին . և գնայր զճանա-
 40 պարհ իւր ուրախութեամբ : * Այլաց փիլիսոսացս
 գտաւ յազովոսս . և շրջեալ ալետարանէր ա-
 մենայն քաղաքացն մինչև ՚ի գալ նորա ՚ի կե-
 սարխա :

ԳԼ . Թ .

- Իսկ սօղոս տակաւին լցեալ սպառնալեօք և 1
 սպանմամբ աշակերտացն տեառն . մատուցեալ 2
 առ քահանայապետն . * խնդրեաց 'ի նմանէ թուղ 3
 թըս 'ի դամասկոս առ ժողովուրդսն . որպէս թէ 4
 զոր գտցէ զայնր ճանապարհի՝ արս կամ կանայս , 5
 կասեալս ածցէ յերուսաղէմ : * Այլ ընդ երթալ 6
 նորա՝ եղև մերձենալ 'ի դամասկոս . յանկարծակի 7
 շուրջ զնովաւ փայլատակեաց լոյս յերկնից : * Այլ 8
 անկեալ յերկիր , լուաւ բարբառ՝ որ ասէր ցնա . 9
 սաւո՛ւղ սաւուղ՝ զի՞ հալածես զիս : * Այլ ասէ՛ 10
 սի՛վ ես տէր : Այլ նա ասէ . ես եմ յիսուս՝ զոր 11
 դուն հալածես . խիստ է քեզ ընդդէմ խթանի 12
 աքացել : (* Այլ զարհուրեալ՝ և անշշու՛նջ լեալ 13
 ասաց . տէր՝ զիս զի՛նչ կամիս առնել : * Այլ ասէ 14
 ցնա տէր) : Այլ յո՛տն կաց՝ և մսւտ 'ի քաղաքդ , 15
 և սլատմեսցի քեզ՝ զի՛նչ սլարտ իցէ առնել . իսկ 16
 արքն՝ որ ընդ նմայն երթային , կային անշշու՛նջ . 17
 զձայնն միայն լէին՝ բայց տեսանէին և ոչի՛նչ : 18
 * Յարեաւ սօղոս յերկրէ սնտի , և օջօք բացօք 19
 ոչ զո՞ք տեսանէր . զձեռանէ առեալ նորա՝ մու՛- 20
 ծին 'ի դամասկոս : * Այլ էր անդ աւուրս երիս՝ 21
 և ո՛չ տեսանէր , և ո՛չ եկեր և ո՛չ արբ : * Այլ էր 22
 ոմն աշակերտ 'ի դամասկոս՝ անանիա անուն . ա՛- 23
 սէ ցնա տէր 'ի տեսլեան , անանիա , և նա ասէ , 24
 աւասիկ եմ տէր : * Այլ ասէ ցնա տէր . յո՛տն կաց՝ 25
 և գնա՛ ընդ փողոցն՝ որ կոչի ուղիղ , և խնդրես- 26
 ցես յաղարանն յուղայ՝ սօղոս անուն զտար- 27

- 12 սոնացի՝ զի կայ դեռ յաղօթս : * Այլ ետես ՚ի տես-
լեան այր մի անանիա անուն՝ մտեալ և եղեալ
- 13 ՚ի վերայ նորա ձեռն , որպէս զի տեսցէ : * Պա-
տասխանի ետ անանիա . տէր՝ լուայ ՚ի բազմաց
վասն առնն այնորիկ՝ սրչափ արար չարիս յերու-
- 14 սաղէմ . * և աստ ունի իշխանութիւն ՚ի քահա-
նայապետիցն կապել զամենեւեան , որ կարդան
- 15 զանուն քո : * Ասէ ցնա տէր , երթ դու՝ զի անօթ
ընտրութեան է ինձ նա , կրել զանուն իմ ա-
ռաջի հեթանոսաց՝ և թաղաւորաց՝ և որդւոցն
- 16 իորայէլի : * Քանզի ես իսկ ցուցից նմա՝ սրչափ
պարտ իցէ նմա չարչարիլ վասն անուան իմոց :
- 17 * Այլ գնաց անանիա՝ և եմուտ յապարանան . և
եղեալ ՚ի վերայ նորա ձեռս , ասէ . սաւսւղ եղ-
բայր՝ ՚ի վեր հայեաց , տէր աւարեաց զիս , յի-
սուս՝ որ երևեցաւն քեզ ՚ի ճանապարհին՝ յորում
գայիրն , որպէս զի տեսցես՝ և լցցիս հոգւով սրբ-
- 18 բով : * Այլ վաղվաղակի անկան յաչաց նորա իբրև
19 կեղևանք . ետես՝ և յարեալ մկրտեցաւ . * և ա-
ռեալ կերակուր՝ զօրացաւ , և եղև ՚ի դամասկոս
- 20 ընդ աշակերտսն աւուրս ինչ : * Այլ վաղվաղակի
՚ի ժողովուրդսն քարոզեաց զյիսուս , թէ սա է
- 21 որդին ասի : * Օարմացեալ էին ամենեքեան , որ
լսէինն , և ասէին . ոչ սա էր՝ որ աւար հարկանէր
յերուսաղէմ զայնասիկ , որ կարդային զանուն
յիսուսի . և այսր նմին իրի եկեալ է , զի կապեալս
- 22 զսոսա տարցի սա քահանայապետսն : * Այլ սո-
ղոս առաւել ևս զօրանայր՝ և յաղթահարէր ըզ-
հրէայսն , որ բնակեալ էին ՚ի դամասկոս . և խե-

լամտեցուցանէր թէ սա է քրիստոսն : * Մբբե կա 23
 տարէին աւուրք բազումք , խորհեցան հրէայքն
 սպանանել զնա : * Յայտնեցաւ սօղոսի նենգու 24
 թիւն նոցա . քանզի սահէին զգրունս 'ի տուէ
 և 'ի գիշերի՝ որպէս զի սպանցեն զնա : * Այլ ա 25
 ուեալ զնա աշակերտացն 'ի գիշերի՝ ընդ սարխապն
 կախեալ իջուցին վանդակաւ : * Մբբե եկն սօղոս 26
 յերուսաղէմ , ընդ ելանէր յարիլ յաշակերտն .
 և ամենեքեան երկնչէին 'ի նմանէ , չհաւատային
 թէ իցէ աշակերտ : * Մայց բառնարայ առեալ 27
 զնա՝ ամ առ առաքեալն . և պատմեաց նոցա՝ որ
 պէս 'ի ճանսարհին ետես զտէր , և զի խօսե
 ցաւ ընդ նմա , և զի 'ի դամասկոս համարձակե
 ցաւ յանուն յիսուսի : * Այլ էր ընդ նոսա՝ 'ի մը 28
 տանել և ելանել յերուսաղէմ , համարձակեալ
 յանուն տեսուն : * խօսէր և վիճէր ընդ յոյնն . 29
 և նորա խակային սպանանել զնա : * Այլ իմացեալ 30
 եղբարց՝ իջուցին զնա 'ի կեսարիա , և առաքեցին
 զնա 'ի տարսն : * Մայց եկեղեցին ընդ ամենայն 31
 հրէաստան՝ և 'ի սամարիա և 'ի գալիլեա ունէր
 խաղաղութիւն , շինեալ և երթեալ զհետ եր
 կիւզի տեսուն . և միսիթարութեամբ հոգւոյն

սրբոյ բազմանայր :

ԲԵ * Այլ եղև 'ի շրջելն պետրոսի առ ամենե 32
 քումք , իջանել նմա և առ սուրբսն՝ որ բնա
 կեալ էին 'ի լիւդիայ : * Այլ եգիտ անդ այր մի , 33
 որում անուն էր ենեա , ութամեան զնէր 'ի մա
 հիճս անդամալոյժ : * Այլ ասէ ցնա պետրոս . ենեա՝ 34
 բժշկէ զքեզ տէր յիսուս քս , արի՛ և քեզն

- Թօթափեա՛ն զանկողինսքս . և վաղվաղակի՛ յարեաւ ։
- 35 * Այլ տեսին զնա ամենեքեան որ բնակեալ էին
 ՚ի լիւդիայ և ՚ի սարափնա , որք և դարձան իսկ
- 36 ՚ի տէր ։ * Այլ ՚ի յոպպէ էր կին ոմն աշակերտ
 տեալ՝ անուն տաբիթա , որ Թարգմանեալ կոչի
 այժեմնիկ . սա էր լի գործովք բարեօք և ողոր-
- 37 մու Թեամբք զոր առնէր ։ * Այլ եղև յաւուրսն
 յայնասիկ հիւանդանալ նմա և մեռանել . լուա-
- 38 ցին զնա՝ և եղին ՚ի դասիկոնի անդ ։ * Այլ մերձ
 էր լիդիա ՚ի յոպպէ . աշակերտացն լուեալ եթէ
 պետրոս անդ է , առաքեցին երկուս արս առ նա՝
- 39 ազաչել , զի մի՛ դանդաղեցի դալ առ նոսա ։ * Այլ
 յարուցեալ պետրոս՝ եկն ընդ նոսա . զոր իբրև
 եկն՝ հանին ՚ի վերնատունն . և կացին շուրջ լղ-
- 40 նովաւ այրիքն ամենայն . լոյին և ցուցանէին ըզ-
 ձորձս և զհանդերձս , որչափ առնէր նոցա այ-
- 40 ճեմնիկն ։ * Այլ հանեալ արտաքս զամենեւեան
 պետրոսի , եդ ծուեր՝ եկաց յաղօթս . և դարձաւ
 ՚ի մարմինն և ասէ . տաբիթա՛ արի՛ կայ յանուն
 տեառն յիսուսի քրիստոսի . և նա եբաց զաչս
 իւր . և տեսեալ զպետրոս՝ նստաւ կանգուն ։
- 41 * Չեռն ետ նմա՝ և յարոյց զնա . կոչեաց զորբան
 42 և զայրիս , առաջի կացոյց զնա կենդանի ։ * Այլ
 յայտնի եղև ընդ ամենայն յոպպէ , և հաւատաւ
- 43 ցին բազումք ՚ի տէր ։ * Այլ եղև աւուրս բա-
 զումս լինել նմա ՚ի յոպպէ՝ առ ումեմն սիմոնի
 իսաղախորդի ։

ԳԼ . Ժ .

- Եւ յիմի էր ՚ի կեսարիա՝ անուն կուռնելիս՝ 1
 հարիւրապետ , ՚ի գնդէ որ կոչէր խաւացի .
 * բարեպաշտօն՝ և երկիւղած յաստուծոյ ամե- 2
 նայն տամբ իւրով . առնէր ողորմութիւնս բա-
 զումս ՚ի ժողովրդեանն , և յաղօթս կայր առ-
 աստուած յամենայն ժամ : * Այտես ՚ի տեսլեան 3
 յայտնապէս զիննեւորդ ժամու աւուրն՝ զհրեշ-
 տակ աստուծոյ , զի մտանէր առ նա՝ և ասէր ջը-
 նա . կուռնելիէ : * Այլ նա հայեցեալ ընդ նա՝ 4
 զարհուրեցաւ և ասէ , զի է տէր . և ասէ ցնա .
 աղօթք քո՝ և ողորմութիւնք քո ելին յիշատա-
 կաւ առաջի աստուծոյ : * Այլ արդ՝ յղեա՛ արս ՚ի 5
 յոպպէ՛ և կոչեա՛ զսիմոն զոմն՝ որ կոչի պետրոս .
 * նա մտեալ է առ սիմոնի ումեմն խաղախորդի , 6
 որոյ է տունն մերձ ՚ի ծով : * Այլ իբրև գնաց 7
 հրեշտակն՝ որ խօսէր ընդ նմա , կոչեաց երկուս
 ՚ի ծառայից իւրոց՝ և զինուոր մի բարեպաշտօն
 ՚ի սպասաւորացն իւրոց , * և պատմեալ նոցա 8
 զամենայն՝ առաքեաց զնոսա ՚ի յոպպէ : * Այլ ՚ի 9
 վաղիւ անդր ՚ի ճանապարհ անկանել նոցա՝ և
 մօտ ՚ի քաղաքն լինել , ել պետրոս ՚ի տանիսն
 կալ յաղօթս զվեցեւորդ ժամուն : * Վաղցեալ՝ 10
 և կամէր ճաշակել , և ՚ի պատրաստելն նոցա՝ ե-
 ղև ՚ի վերաց նորա զարմացումն : * Այլ տեսանէր 11
 զերկինս բացեալ , և զչորեցունց տանոց կապեալ
 անօթ ինչ իբրև զկտաւոյ մեծի , իջեալ նստեալ
 ՚ի վերայ երկրի . * յորում էին ամենայն չորքու- 12

- տանիք և սողունք երկրի՝ և թռչունք երկնից :
- 13 * Այլ եղև ձայն առ նա . արի պետրոս , զե՛ն՝ և
- 14 կե՛ր : * Այլ պետրոս ասէ . քա՛ւ լիցի տէր , զի ո՛չ
- 15 երբէք կերայ խառնակ ինչ և անսուրբ : * Չայն
- եղև կրկին անգամ առ նա . զոր աստուած սրբ-
- 16 բեաց՝ դու մի պղծեր : * Այս եղև երիցս և վե-
- 17 բացաւ անօթն յերկինս : * Այլ մինչդեռ զարմա-
- ցեալ էր ընդ միտս պետրոս՝ թէ զինչ իցէ տե-
- սիլն զոր ետես . ահա՛ արքն առաքեալք ՚ի կուռ-
- նէլեայ՝ հարցին զապարանիցն սիմովնի , կացին
- 18 առ դրանն . * կոչեցին՝ և հարցանէին , եթէ սի-
- 19 մոն որ կոչի պետրոս՝ աստ մտեալ իցէ : * Այլ
- մինչդեռ պետրոս զմտաւ ածէր վասն տեսլեանն ,
- ասէ հոգին ցնա . ահաւասիկ արք ոմանք խնդրեն
- 20 զքեզ : * Այլ արի էջ՝ և երթ ընդ նոսա առանց
- 21 իրիք խղճելոյ , զի ես առաքեցի զնոսա : * Այլ իբ-
- րև էջ պետրոս առ նոսա , ասէ . ահաւասիկ ես
- եմ՝ զոր խնդրէքն . զինչ իրք են՝ վասն որոյ ե-
- 22 կիքդ : * Այլ նոքա ասեն , կուռնէլիոս հարիւրա-
- պետ՝ այր արդար և երկիւղած յաստուծոյ , վը-
- կայեալ յամենայն ազգէն հրէից . հրաման առ ՚ի
- հրեշտակէ սրբոյ՝ կոչել զքեզ ՚ի տուն իւր՝ և
- 23 լսել բանս ՚ի քէն : * Առջեաց զնոսա ՚ի ներքս՝ և
- առ իւր ագոյց . և ՚ի վաղիւ անդր յարուցեալ
- պետրոս՝ գնաց ընդ նոսա . և ոմանք յեղբարց
- 24 անտի՝ որ ՚ի յոպպէ էին՝ եկին ընդ նմա : * Այլ ՚ի
- վաղիւ անդր մօին ՚ի կեսարիա . և կուռնէլիոս
- մնայր նոցա , կոչեցեալ զազգատոհմն իւր՝ և ըղ-
- կարևոր բարեկամսն :

ԳԲ

* Այլ եղև 'ի մտանելն պետրոսի՝ ընդ առաջ 25
 եղև նմա կուռնել լիսս, անկեալ առ ոտսն՝ երկիր
 պագանէր : * Այլ պետրոս կանգնեաց զնա՝ և ա- 26
 սէ, յսան կաց՝ և ես ինքն մարդ եմ : * Այլ խօսե- 27
 լով ընդ նմա եմուտ 'ի ներքս, և գտանէր անդ
 ժողովեալ բազումս : * Այլ ասէ ցնոսա, դուք 28
 ինքնին գիտէք՝ որպէս անմարթ է առն հրէի հը-
 պել կամ մերձենալ առ այլազգի, և ինձ ասու-
 ուած եցոյց մի զոք խառնակ կամ անսուրբ ա-
 սել 'ի մարդկանէ : * Այլ ասն այսորիկ և առանց ընդ 29
 բանս ինչ ածելոյ եկի կոչեցեալ, բայց արդ հար-
 ցանեմ, յինչ պէտս կոչեցիք զիս : * Այլ կուռնել- 30
 լիսս ասէ, յառաջ քան զչորս աւուրս մինչ ցայս
 ժամ կայի յաղօթս յինն ժամն 'ի տան իմում, և
 ահա այր մի եկն եկաց առաջի իմ 'ի հանդերձս
 սպիտակս, և ասէ : * Այլ կուռնելի՛ն՝ լսելի եղեն ա- 31
 ղօթք քո, և ողորմութիւնք քո յիշեցան առաջի
 աստուծոյ : * Այլ արդ՝ յղեա՛ 'ի յոպպէ՛ և կոչեա՛ 32
 զսիմոն, որ կոչեցեալն է պետրոս, սա մտեալ է
 'ի տուն սիմոնի ուրումն խաղախորդի մերձ 'ի
 ծովն, որ եկեացէ, և խօսեացի բանս ընդ քեզ :
 * Այլ ես իսկ և իսկ յղեցի առ քեզ, դու բար- 33
 ւոք արարելո՛ զի եկիր, արդ՝ ամենեքին մեք ա-
 ռաջի աստուծոյ կամք լսել զամենայն, զոր հրա-
 մայեալ է քեզ 'ի տեառնէ : * Այլբայ պետրոս ըզ- 34
 բերան իւր՝ և ասէ, ճշմարտութեամբ հասեալ
 եմ, զի ոչ գոյ ակնառութիւն առ 'ի յաստուծոյ,
 * այլ յամենայն ազգս՝ որ երկնչին 'ի նմանէ՛ և 35
 գործէ զարդարութիւն, ընդունելի է նմա :

- 36 * Օրհնենք աստուծոյ սրբւոյն խորայն լի՛ աւետար-
 անել զխաղաղութիւնն ՚ի ձեռն յիսուսի բարե-
 37 տասի . սա է ամենայնի տէր : * Եւ ինքնին գի-
 տէք զբանն , որ եղև ընդ ամենայն հրէաստան
 սկսեալ ՚ի գալիլէէ յետ մկրտութեանն՝ զոր քա-
 38 ռոզեաց յովհաննէս : * Օրհնենք որ ՚ի նաղա-
 րէթէ՛ զոր օծն աստուած հոգւով սրբով և զօ-
 րութեամբ . որ շրջեցաւ բարի առնել՝ և բժշու-
 ցել զամենայն ըմբռնեալս ՚ի սատանայէ . զի ան-
 39 էր ընդ նմա : * Եւ մեք վկայ եմք ամենայնի՛ զոր
 արար յերկրին հրէաստանի և յերուսաղէմ . զոր
 40 և սպանին կախեալ զփայտէ : * Օրհնենք աստուած
 յարոյց յերրորդ աւուր . և ետ նմա յայտնի լի-
 41 նել . * ոչ ամենայն ժողովրդեանն , այլ մեզ վկա-
 յիցս յառաջագոյն ընտրելոցս յաստուծոյ . որ և
 կերպք՝ և արբաք ընդ նմա՛ յետ յարութեանն նորա
 42 ՚ի մեռելոց : * Եւ պատուիրեաց մեզ քարոզել
 ժողովրդեանն՝ և վկայութիւն դնել , թէ նա է
 սահմանեալն յաստուծոյ՝ դատաւոր կենդանեաց
 43 և մեռելոց : * Եւ նմա ամենայն մարգարէք վկայեն ,
 թողութիւն մեզաց առնուլ անուամբ նորա՛ ա-
 44 մենայն հաւատացելոց ՚ի նա : * Եւ միջդեռ խօ-
 սէր պետրոս զբանս զայս , հանգեաւ հոգին սր-
 45 ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ լսէին զբանն : * Օրհ-
 մացան՝ որք ՚ի թլիստութենէ սնտի հաւատա-
 ցեալք եկեալ էին ընդ պետրոսի . զի և ՚ի հե-
 46 թանոսս պարգևք հոգւոյն սրբոյ զեղուին : * Բան-
 զի լսէին ՚ի նոցանէ խօսել լեզուս՝ և մեծացու-
 47 ցանել զաստուած : * Եւ յայնժամ պատասխանի ետ

պետրոս . միթէ զջուր որ արգելուլ կարէ՞ առ 'ի
 չմկրտելոյ զսոսա , որք և զհոգին սուրբ ընկալան՝
 որպէս և մեք : * Այլ հրամայեաց նոցա մկրտիլ 48
 յանուն յիսուսի քրիստոսի . յայնժամ աղաչեցին
 զնա լինել անդ աւուրս ինչ :

ԳԼ . ԺԱ .

- 94 Առան առաքեալքն և եղբարք՝ որ էին 'ի 1
 կողմանս հրէաստանի , զի և 'ի հեթանոսս ընկա- 2
 լան զբանն աստուծոյ : * Այց յորժամ ել պետ- 3
 րոս յերուսաղէմ , խղճէին 'ի նմանէ որ 'ի թըլ-
 փատութենէ անտի հաւատացեալքն , * և ասէին , 3
 թէ եմուտ առ արս անթլփատս՝ և եկեր ընդ
 նոսա : * Այլ սկսաւ պետրոս պատմել նոցա կար- 4
 գաւ՝ և ասէ : * Այս էի 'ի քաղաքին 'ի յոսպէ 5
 յաղօթս՝ և տեսանէի 'ի զարմացման տեսիլ . ի-
 ջանել անօթ ինչ իբրև կտաւոյ մեծի զչորեցունոց
 տոնոց կախեալ յերկնից՝ և եհաս մինչև առ իս :
 * Յոր պշուցեալ հայէի , և տեսի զչորքոտանիս 6
 երկրի , և զգաղանս՝ և զսողունս , և զթռչունս
 երկնից . * և լուայ բարբառ՝ որ ասէր զիս . արի 7
 պետրոս՝ զե՛ն և կե՛ր : * Այլ ասեմ , քա՛ւ լիցի տէր , 8
 զի խառնակ ինչ և անսուրբ ո՛չ երբէք եմուտ 'ի
 բերան իմ : * Պատասխանի ետ ինձ երկիցս ան- 9
 դամ բարբառն յերկնից . զոր աստուած սրբ-
 բեաց՝ դու մի խառնակ համարիր : * Այս եղև 10
 երկիցս , և վերացաւ ամենայն դարձեալ յերկինս :
 * Այլ ասա՛ անդրէն երեք արք եկին կացին առ 11

- ապարանիցն՝ ուր եսն էի, առաքեալքն՝ ՚ի կեսա-
 12 րիայ առ իս : * Այլ ասէ ցիս հոգին՝ երթալ ընդ
 նոսա՝ և մի ինչ խղճել, եկին ընդ իս և սոքա
 վեցեքին եղբարքս, և մտաք ՚ի տուն առնն այ-
 13 նորիկ : * Այլ պատմեաց մեզ՝ որպէս ետես զհը-
 րեշտակն ՚ի տան իւրում, զի կայր և ասէր ցնա-
 առաքեալ ՚ի յոպաէ, և կոչեալ զսիմոն զկոչեցեալն
 14 պետրոս, * որ խօսեցցի բանս ընդ քեզ, որովք
 15 կեցցես դու՝ և ամենայն տուն քո : * Այլ իբրև
 սկսայ խօսել՝ եկն հոգին սուրբ ՚ի վերայ նոցա .
 16 որպէս և ՚ի վերայ մեր ՚ի սկզբանն : * Յիշեցի
 զբանն տեառն զոր ասէրն, յովհաննէս մկրտեաց
 ՚ի ջուր, բայց դուք մկրտիցիք ՚ի հոգին սուրբ :
 17 * Իսկ արդ՝ եթէ զհասարակաց պարգևն ետ իմ
 և նոցա՝ որպէս և մեզ ՚ի հաւատալն ՚ի տէր յի-
 սուս քրիստոս, ես զինչ կարող էի արգելու
 18 զաստուած : * Այլ լուեալ զայս՝ լուեցին և փա-
 ռաւոր առնէին զաստուած՝ և ասէին, ուրեմն
 և ՚ի հեթանոսս ետ իմ զասպաշխարութի կենաց : ~
 19 * Այլ ցրուեալքն ՚ի նեղութենէն որ եղև ՚ի զՆ
 վերայ ստեփաննոսի՝ հասին մինչև ՚ի փիւնիկէ և ~
 ՚ի կիպրոս և յանտիոքիայ, ոչ ումեք խօսէին ըզ-
 20 բանն, բայց միայն հրէից : * Այլ էին ոմանք ՚ի
 նոցանէ արք կիպրացիք և կիւրենացիք՝ որք մը-
 տեալ յանտիոք՝ խօսէին ընդ յոյնսն աւետարա-
 21 նեալ զտէր յիսուս : * Այլ էր ձեռն տեառն ընդ
 նոսա, և բազմութիւն հաւատացելոց դարձաւ
 22 ՚ի տէր : * Այլ եղև բանս այս յականջս եկեղե-
 ցւոյն՝ որ էր յերուսաղէմ, վասն նոցա, և առա-

քեցին զբառնաբաս մինչև յանտիոք . * որ իբրև 25
 եկն՝ և ետես զչնորհան աստուծոյ՝ ուրախ եղև,
 և մխիթարէր զամենեւին՝ յօժարու թեամբ սրտի
 կալ նոցա ՚ի տէր : * Օ ի էր այր զուարթամիտ՝ 24
 և լի հոգւով սրբով և հաւատովք . և յաւելաւ
 ժողովուրդ բազում տեառն : * Այլ ել ՚ի տար 25
 սոյն խնդրել զսօղոս , և գտեալ զնա՝ ած յան-
 տիոք : * Այլ եղև նոցա զամն ողջոյն ժողովել յե 26
 կեղեցին՝ և ուսուցանել ժողովուրդ բազում,
 և անուանել նախ յանտիոք զաշակերտսն քրիս-
 տոնեայս : * Մնդ աւուրսն ընդ այնոսիկ իջին յե 27
 ըուսաղէմէ մարգարէք՝ յանտիոք : * Յարուցեալ 28
 մի ոմն ՚ի նոցանէ անուն ադարոս՝ նշանակեաց
 հոգւոյն սով մեծ լինել ընդ ամենայն աշխարհ՝
 որ եղև առ կղօղեաւ : * Մայց յաշակերտաց ան 29
 տի , որպէս զիարդ կարող ոք էր՝ իւրաքանչիւրոք
 ՚ի նոցանէ որոշեցին առաքել ՚ի պէտս եղբարցն
 որ բնակեալ էին ՚ի հրէաստանի . * զոր և արա 30
 ըին իսկ՝ առաքեալ առ երիցունսն ՚ի ձեռն բառ-
 նաբայ և սօղոսի :

ԳԼ . ԺԲ .

ԳԵ Մնդ ժամանակսն ընդ այնոսիկ արկ հերով 1
 դէս արքայ ձեռն՝ չարչարել զոմանս յեկեղեց-
 ւոյն , * և սպան զյակովքոս զեղբայրն յովհան 2
 նու սրով : * Ատես եթէ հաճոյ է հրէիցն , յա 3
 ւել ևս ունել զպետրոս . և էին աւուրքն բա-
 զարջակերաց : * Օ որ իբրև կալաւ՝ եղ ՚ի բան 4

- տի , և մատնեաց չորից չորրորդաց զինուորաց
 պահել զնա . և կամէր յետ զատկին ածել զնա
 8 ժողովրդեանն : * Այլ պետրոս ՚ի պահեստի էր ՚ի
 բանտին , և աղօթք ստէս լինէին յեկեղեցւոյն
 9 վասն նորա առ աստուած : * Իբրև կամեցաւ
 զնա ածել հերովդէս . ՚ի գիշերին յայնմիկ էր
 պետրոս ՚ի քուն ՚ի մէջ երկուց զինուորաց՝ կա-
 պեալ կրկին շղթայիւք . և պահապանքն առաջի
 7 դրանն պահէին զբանտն : * Այլ ասա հրեշտակ
 տեառն եկն եկաց ՚ի վերայ՝ և լոյս ծագեաց ՚ի
 տանն , և խթեաց զկողսն պետրոսի՝ յարոյց զնա՝
 և ասէ . արի վաղվաղակի . և անկան շղթայքն ՚ի
 8 ձեռաց նորա : * Այլ ասէ հրեշտակն ցնա . անձ
 զգօտի քո , և անկ զհողաթափս յոտս քո . և ա-
 ըար այնպէս . և ասէ ցնա , անկ զձորձս քո՝ և
 9 եկ զինի իմ : * Այլ ելեալ երթայր զհետ , և սչ
 գիտէր՝ թէ ճշմարիտ իցէ որ ինչ եղևն ՚ի հրեշ-
 10 տակէն . զի համարէր երազ տեսանել : * Այլ իբ-
 րև անցին նոքա ըստ մի պահ և ըստ երկուս ,
 եկին մինչև ՚ի դուռն երկաթի՝ որ հանէր ՚ի քա-
 ղաքն . որ ինքնին բացաւ նոցա . և մտեալ ան-
 ցին ընդ փողոց մի . և վաղվաղակի ՚ի բաց եկաց
 11 ՚ի նմանէ հրեշտակն : * Այլ պետրոս իբրև ՚ի միտս
 եղև , ասէ . արդ գիտեմ ճշմարիտ եթէ առա-
 քեաց տէր զհրեշտակ իւր , և փրկեաց զիս ՚ի
 ձեռաց հերովդի , և յամենայն ակնկալու թենէ
 12 ժողովրդեանն հրէից : * Այլ լեալ ՚ի միտս՝ եկն
 ՚ի տուն մարեմու մօր յովհաննու , որ կոչեցաւն
 մարկոս . ուր էին բազու մք ժողովեալ՝ և աղօթս

առնէին : * Այլ ՚ի բաղխել զդուրս տանն , մա 13
 տեաւ աղախին մի՛ ունկն գնէր , որում անուն էր
 հաովդէ : * Այլ ծանուցեալ զձայնն պետրոսի՛ ՚ի 14
 խնդալոյն ո՛չ եբաց զդուռն . ՚ի ներքս ընթացեալ
 պատմեաց , թէ պետրոս առ դրանն կայ : * Աորա 15
 ասեն ցնա՛ մոլիս . և նա ևս պնդէր՝ թէ այսպէս
 է . և նորա ասէին՝ հրեշտակ նորա իցէ : * Այլ 16
 պետրոս ստէպ բաղխէր . իբրև բացին , տեսին
 զնա և զարմացան : * Այլ նա ձեռամբ ցուցանէր 17
 նոցա լուել , և պատմեաց՝ որպէս տէր եհան զնա
 ՚ի բանտէն . և ասէ՛ պատմեցէք յակովբայ և
 եղբարց զայս . և ել գնաց յայլ տեղի : * Այլ իբրև 18
 այդ եղև՝ էր խաովու թիւն մեծ ՚ի մէջ զինուռ
 րացն , զի՞ արդեօք պետրոսն եղև : * Իսկ հերով 19
 դէս իբրև խնդրեաց զնա՛ և ո՛չ եղիտ , հարցեալ
 զպահապանն՝ հրամայեաց սպանանել . և իջեալ
 ՚ի հրէաստանէ ՚ի կեսարիա՛ և անդ լինէր : * Այլ 20
 էր հերովդէս ցամամբ ընդ տիւրացիս և ընդ
 սիդոնացիս . և նորա առ հասարակ եկին առ նա .
 և ՚ի բանի արարեալ զըզաստոս սենեկապետն
 արքայի , խնդրէին զխաղաղութիւն վասն կերակ
 րելոյ երկրին նոցա յարքունուստ : * Յաւուր 21
 միում յերևելոջ՝ հերովդէս զգեցեալ էր ըզ
 հանդերձ թագաւորութեան՝ և նստէր յատենի ,
 և խօսէր ընդ նոսա հրապարակաւ : * Այլ ամբօխն 22
 աղաղակէր՝ թէ աստուծոյ բարբառ է , և ո՛չ մար
 դոյ : * Այլ անդէն եհար զնա հրեշտակ տեառն , 23
 փոխանակ զի ո՛չ ետ փառս աստուծոյ . և եղեալ
 որդնալից՝ սատակեցաւ : * Այլ բանն աստուծոյ 24

աճէր և բազմանայր :

25 * Նառնարաս և սողոս դարձան յերուսաղէմէ՝ 9.2
 իբրև կատարեցին զպաշտօնն . առեալ էր ընդ իւր-
 եանս և զյովհաննէս՝ որ կոչեցեալն էր մարկոս :

ԳԼ : ԺԳ .

- 1 Նին ոմանք յանտիրք ըստ եկեղեցւոյն մար-
 դարէք և վարդապետք , բառնարաս՝ և շմաւոյն
 կոչեցեալն նիւգէր , և զուկիոս կիւրեճացի , և
 մանայէն դայեակորդի հերովդի չորրորդապետի ,
- 2 և սողոս : * Սինչդեռ ՚ի պաշտաման տեսուն կա-
 յին՝ և պահէին , առհ հոգին սուրբ . որոչեցէք
 ինձ զբառնարաս և զսողոս ՚ի գործ՝ յոր կոչե-
 ցեալ է իմ զդոսսա :
- 3 * Յայնժամ պահեալ՝ և ա-
 զօթս արարեալ՝ եդին ձեռն ՚ի վերայ նոցա՝ և
 4 արձակեցին : * Ալ նորա առաքեալք ՚ի հոգւոյն
 սրբոյ՝ իջին ՚ի սելւեկիա , և անտի նաւեցին ՚ի
 5 կիպրոս : * Ալ հասեալ ՚ի տաղամինա՝ պատմէին
 զբանն աստուծոյ ՚ի ժողովուրդս հրէիցն . ունէին
 6 և զյովհաննէս պաշտօնեայ : * Շրջեալ ընդ ամ
 կղզին մինչև ՚ի սրափոս , գտին անդ զայր ոմն մոզ-
 սուտ մարգարէ՝ հրէայ , որում անուն էր բարե-
 7 յեսու : * Ար էր ընդ փոխանակի բդեշխին սեր-
 գեայ պօղոսի՝ առն իմաստնոյ , նորա աղաչեալ
 զբառնարաս և զսողոս՝ խնդրէր լսել զբանն նոց :
 8 * Նոգգէմ եկաց նոցա եղիմաս մոզ . քանզի այս-
 պէս թարգմանի անուն նորա . խնդրէր շրջել
 9 զփոխանակ բդեշխին ՚ի հաւաստոյ : * Նսկ սողոս ,

- որ և պօղոսն՝ լցեալ հոգւով սրբով հայեցաւ ՚ի նա , * և ասէ . ո՞վ լի ամենայն նեղութեամբ և 10
խորամանկութեամբ՝ որդի սատանայի՝ թշնամի ամենայն արդարութեան , ոչ լուս ՚ի թիւրերոյ զճանապարհս տեառն զուղիղս : * Այլ արդ՝ ասա 11
ձեռն տեառն ՚ի վերայ քո , և եղիցիս կոյր չտեսանել զարև մինչև ՚ի ժամանակ մի , և անդէն անկաւ ՚ի վերայ նորա մէջ և խաւար , և շրջեալ խնգրէր առ աջնորդս : * (Յայնժամ տեսեալ փո- 12
խանակի բգեշխին զիրան որ եղեն՝ հաւատաց , զարմացեալ ընդ վարդասպետութիւն տեառն :
ԳԵ * Այլ ամբարձեալ ՚ի սլափեայ պօղոսեանց՝ 13
եկին ՚ի պերգէ պամփիւլեայ , յովհաննէս մեկնեալ ՚ի նոցանէ՝ դարձաւ յերուսաղէմ : * Այլ 14
նորա գնացեալ ՚ի պերգեայ՝ եկին յանտիրք սիւսիդեայ , և մտեալ ՚ի ժողովուրդն յաւուր շաբաթուց՝ նստան : * Այլ յետ ընթեռնոյ զօրէնան 15
և զմարգարէս , առաքեցին առ նոսա ժողովրդապետքն՝ և ասեն . արք եղբարք՝ եթէ իցեն ՚ի ձեզ բանք մխիթարութեան առ ժողովուրդդ՝ խօսեցարուք : * (Յոսն եկաց պօղոս՝ շարժեաց 16
զձեռն և ասէ . արք խրայէլացիք և ոյք երկնչիք յայ՝ լուարուք : * (Նստուած ժողովրդեանս այ- 17
սորիկ խրայէլի ընտրեաց զհարսն մեր , և զժողովուրդն բարձրացոյց ՚ի սանդխտութեան յերկրին եղիպտացւոյ , և ՚ի բազուկ բարձր եհան զնոսա անտի : * Այլ իբրև քառասնամեայ ժամա- 18
նակ կերակրեաց զնոսա յանապատի : * Այլ քա- 19
կեալ աղգս եօթն յերկրին քանանու՝ ժառան-

- 20 գեցոյց նոցա զերկիր նոցա՝ * իբրև ամս չորեք-
հարիւր և յիսուսն . և յետ այսորիկ ետ նոցա դաւ-
- 21 տաւորս մինչև ՚ի սամուէլ մարգարէ : * Այլ անտի
յառաջ խնդրեցին թագաւոր . և ետ նոցա ամ
ղաւուղ որդի կիսեայ՝ այր յազգէ բենիամինի ,
- 22 ամս քառասուն : * Այլ իբրև փոխեաց զնա , յա-
րոյց նոցա զդաւիթ թագաւոր , որում և ասաց
վկայութեամբ . գտի զդաւիթ որդի յեսսեայ այր
ըստ սրտի իմում , որ սրասցէ զամենայն զկամս
- 23 իմ : * Ի սորա զաւակէ աստուած ըստ աւետեացն
24 յարոյց իսրայէլի զփրկիչն յիսուս . * ըստ յառա-
ջագոյն քարոզութեանն յովհաննու . առաջի ե-
րեսաց մտին նորա մկրտութիւն ասրաշխարութե՝
- 25 ամենայն ժողովրդեանն իսրայէլի : * Այլ իբրև
ընդ յովհաննէս զընթացսն , ասէր . զո՞ որ կար-
ծէք զինէն՝ թէ իցեմ . չեմ ես այն , այլ ասա գայ
զինի իմ , որում չեմ արժանի զկօշիկս ստիցն ըս-
- 26 ծանել : * Արք եղբարք՝ որդիք արքահամեան սոհ-
մին , և որ ՚ի ձեզ երկիւղածք իցեն յատուծոյ .
- 27 ձեզ բանս այս փրկութեան առաքեցաւ : * Այց
որ բնակեալ են յերուսաղէմ , և իշխանք նոցա՝
անձանօթ եղեն ՚ի նմանէ , և ըստ բարբառոյ
մարգարէիցն , որ զամենայն շարթսն ընթեո-
- 28 նուին՝ դատեալ կատարեցին . * և ոչ մի ինչ պատ-
ճառս մահու գտեալ խնդրեցին ՚ի պիղատոսէ
- 29 սպանանել զնա : * Այլ իբրև կատարեցին զամենայն՝
որ վասն նորա գրեալ էր , իջուցեալ ՚ի փայտէն՝
- 30 եղին ՚ի գերեզմանի : * Այլ աստուած յարոյց ըս-
նա ՚ի մեռելոց , որ երևեցաւ աւուրբք բազմօր

այնոցիկ , * որ ելեալ էին ընդ նմա 'ի գալիլէէ 31
յերուսաղէմ . որք և ա՛րդ իսկ վկայք են նորա
առ ժողովուրդն : * Այլ մեք ձեզ աւետարանեմք 32
զխոստումն՝ որ առ հարսն եղեալ էր : * Օ՛ ի ըզ 33
նոյն աստուած կատարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝
յարուցեալ զյիսուս . որպէս և 'ի սաղմոսին գը
րեալ է յերկրորդում . որդի իմ ես դու . և ես
այսօր ծնայ զքեզ : * Այլ զի յարոյց զնա 'ի մեռե 34
լոց , և ո՛չ ևս դառնալոց է յապականութիւն .
այսպէս ասէ , եթէ տաց ձեզ զսրբութիւնն
դաւթի զհաւատարիմս : * Վանդի և 'ի միւսումն 35
ասէ . ո՛չ տացես սրբոյ քում տեսանել զապակա
նութիւն : * Այլ դաւիթ յազգի անդ իւրում 36
պաշտեաց , և 'ի կամս աստուծոյ ննջեաց , և յա
ւելաւ առ հարս իւր՝ և ետես զապականութի :
* Վայց զոր աստուածն յարոյց՝ ո՛չ ետես զապա 37
կանութիւն : * Յայտնի լիցի ձեզ ա՛րք եղբարք , 38
զի սովաւ ձեզ թողութիւն մեզաց աւետարանի .
և յամենայնէ՝ յորմէ ո՛չ կարացիք օրինօքն մովսէ
սի արդարանալ , * սովաւ ամենայն որ հաւատայ՝ 39
արդարանայ : * Օ՛ գո՛յշ կացէք՝ դուցէ եկեցցէ 'ի 40
վերայ ձեր ասացեալն 'ի մարգարէս : * Տեսէք 41
արհամարհոոք՝ և զարմացարուք և եղծարուք .
զի գործ մի գործեմ ես յաւուրս ձեր , գործ՝ ու
րում ո՛չ հաւատայցէք՝ եթէ ոք պատմեցէ ձեզ :
* Այլ իբրև ելին անտի , աղաչէին 'ի միւսում շա 42
բաթու խօսել նոցա զնոյն բանս : * Վբրև արձա 43
կեցաւ ժողովուրդն , զհետ երթային բազումք
'ի հրէից անտի և 'ի պաշտօնէից եկամտից՝ ըզ

պօղոսի և զբառնարայ . որք խօսէին ընդ նոսա ,
 և հաւանեցուցանէին զնոսա կալ մնալ 'ի շնորհ-
 սրն աստուծոյ :

- 44 * Այլ 'ի գալ միւսոյ շաբաթուն , գրեթէ ա. Դ. Կ
 մենայն քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն աստու-
 45 ծոյ : * Իբրև տեսին հրէայքն զամբոխն լցան նա-
 խանձու . և ընդդէմ դարձեալ ասացելոցն 'ի պօ-
 46 ղոսէ՝ հայհոյէին : * Համարձակեալ պօղոսի և
 բառնարայ՝ ասէին . առ ձեզ նախ պարտ էր խօ-
 սել զբանն աստուծոյ . և քանզի դուք մերժեցէք
 զնա , և ոչ արժանի համարիք զձեզ կենացն յա-
 շխտենականաց , ահաւասիկ դառնամք 'ի հեթաւ-
 47 նոսա : * Օ 'ի այսպէս պատուիրեաց մեզ տէր . ե-
 դի զքեզ 'ի լոյս հեթանոսաց՝ լինել քեզ 'ի փրկ-
 48 կութիւն մինչև 'ի ծագս երկրի . * Օ այս լուեալ
 հեթանոսացն՝ ուրախ լինէին , և փառաւոր առ-
 նէին զբանն տեառն . և հաւատացին՝ որք էին
 49 կարգեալ 'ի կեանսն յաշխտենականա : * Այլ շրջէր
 50 քանն աստուծոյ ընդ ամենայն դաւառն : * Իսոյց
 հրէայքն գրգռեցին զպաշտօնեաց կանայս զգաս-
 տըս՝ և զգլխաւորս քաղաքին , և յարուցեալ հա-
 լածանս 'ի վերայ պօղոսի և բառնարայ՝ հանին
 51 զնոսա 'ի սահմանացն իւրեանց : * Այլ նոցա թօ-
 թափեալ զփոշին յոտից 'ի վերայ նոցա , եկին յի-
 52 կոնիոն : * Այլ աշակերտքն լնուին խնդութեամբ՝
 և հոգւով սրբով :

ԳՎ. ԺԳ.

Այլ եղև յիկոնիտն 'ի միասին մասնել նոցա 1
 'ի ժողովուրդ հրէիցն , և խօսել նոյնպէս . մինչև 2
 հաւատալ հրէից և յունաց բազմաց յոյժ : * Վայց 3
 անհաւան հրէայքն յարուցին և չարացուցին զան- 4
 ձինս հեթանոսացն 'ի վերայ եղբարց : * Վազում 5
 ժամանակս շրջին համարձակեալք տեառն վը- 6
 կայու թեամբ , բանիւ շնորհաց իւրոց . և տալ 7
 նշանս և արուեստս լինելոյ 'ի ձեռս նոցա : * Այլ 8
 եղևն հերձուածք 'ի բազմութեան քաղաքին . 9
 ոմանք էին 'ի հրէայսն , և ոմանք յառաքեալսն : 10
 * Վերև եղև դիմել հեթանոսացն և հրէից իշ- 11
 խանօքն իւրեանց 'ի թշնամանել և 'ի քարկոծել 12
 զնոսա , * ազդ եղեալ նոցա՝ փախեան 'ի քաղաքս 13
 լիկայոնացւոց 'ի լուսորա և 'ի դերբէ՝ և շուրջ 14
 զգաւ առաւն , և անդ աւետարանէին : 15
 * Այլ այր մի լուսորացի տկար յոտից նստէր՝ 16
 կաղ յարովայնէ մօր իւրոց , որոյ երբէք չէր գը- 17
 նացեալ : * Սա լուաւ զխօսան պօղոսի . որոյ հա- 18
 յեցեալ 'ի նա , և տեսեալ թէ ունի հաւատս 19
 փրկութեան , * ասէ մեծաձայն . քեզ ասեմ յա- 20
 նուն տեառն մերոց յիսուսի քրիստոսի՝ յո՞ւն կաց 21
 'ի վերայ ոտից քոց ուղիղ . և վազվազէր՝ և գը- 22
 նայր : * Այլ ժողովրդոցն տեսեալ՝ զոր արարն պօ- 23
 ղոս , բարձին զձայնս իւրեանց լիկայոնարէն , և 24
 ասեն . աստուածք նմանեալք մարդկան իջին առ 25
 մեզ : * Այլ կոչէին զբառնաբաս դիոս , և զպօղոս 26
 հերմէս , բանպի նա էր առաջնորդ բանին : * Վսկ 27

- քու բնն դիայ՝ որ կայր առաջի քաղաքին, ցուլս
 և սրահս հասուցեալ ՚ի դուռնն՝ հանդերձ բաղ-
 13 մու թեամբքն՝ կամեր զոհել: * Այլ լուեալ առա-
 քելոցն բառնաբայ և սօղոսի, սլատառեալ ըզ-
 հանդերձս իւրեանց՝ արտաքս վաղեցին յամբո-
 14 խէն, աղաղակէին, * և ասէին, արք՝ զի՞նչ դոր-
 ծէք զայդ, մեք ձեզ նմանողք կարեօք մարդիկ
 եմք, աւետարանել ձեզ յայդպիսի սէնայնու-
 թեանց դառնալ յաստուած կենդանի, որ արար
 զերկինս և զերկիր և զձով՝ և զամ որ ՚ի նոսա:
 15 * Ար յանցեալ ազգսն՝ թոյլ ետ ամենայն հեթա-
 16 նոսաց գնալ ՚ի ճանապարհս իւրեանց: * Այլ սա-
 կայն ոչ եթէ առանց վկայութեան զինքն եթող՝
 բարերարութեամբն տալ յերկնից ձեզ անձրևս՝
 և ժամանակս ստղաբերս, ըսուլ կերակրովք և
 17 ուրախութեամբ զսիրտս ձեր: * Այլ զայս ասա-
 ցեալ՝ հաղիւ լուսուցանէին զժողովուրդսն ՚ի
 չզոհելոյ նոցա, այլ գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս:
 18 * Այլ ՚ի շրջելն նոցա և յուսուցանել եկին ՔՔ
 հասին յանտիրէ և յիկնիւի հրէայք, և ՚ի վի-
 ձել նոցա համարձակութեամբ՝ սրտրեցին զժո-
 ղովուրդսն ՚ի բաց կալ ՚ի նոցանէ, և ասէին՝ թէ
 ոչինչ ճշմարտութիւն ասեն, այլ զամենայն սը-
 տեն, և քարկոծեալ զսօղոս՝ քարչեցին արտաքս
 19 քան զքաղաքն, և համարէին զնա մեռեալ: * Այլ
 ՚ի սրտել զնովաւ աշակերտացն՝ յարեաւ եմուտ
 ՚ի քաղաքն, և ՚ի վաղիւ անդր ել բառնաբաւ
 20 հանդերձ ՚ի դերբէ: * Այլ ետարանեալ ՚ի քաղա-
 քին յայնմիկ՝ և աշակերտեալ զբաղումս, զար-

ձան 'ի լիւստրա՝ և յիկոնիոն՝ և յանտիոքիա ,
 * Հաստատել զանձինս աշակերտելոցն՝ և մխիթա 21
 ըել կալ հաստատուն 'ի հաւատան , և թէ բա-
 զում 'նեղութեամբք պարտ է մեզ մտանել յար-
 քայութիւնն աստուծոյ : * Չեռնադրեցին նոցա 22
 ըստ եկեղեցւոյ՝ երկոցունս . աղօթս արարեալ
 հանդերձ պահօք , յանձն արարին զնոսա տեառն՝
 յոր հաւատացեալն էին : * Այլ շրջեալ ընդ պիւ 23
 սիդեայ՝ եկին 'ի պամփիւլեայ : * Այլ խօսեցեալ 24
 'ի պերգէ զբանն տեառն , իջին յատալիայ : * Այլ 25
 անտի նաւարկեալ՝ գնացին յանտիոք , ուստի էին
 յանձն արարեալ շնորհացն աստուծոյ՝ 'ի գործն
 զոր կատարեցին : * Այլեալ և ժողովեալ զեկեղե- 26
 ցին՝ պատմեցին որչափ արար աստուած ընդ նո-
 սա . և զի եբայ հեթանոսաց դուռն հաւատոց :
 * Շրջէին ժամանակս ոչ սակաւ ընդ աշակերտանս 27

ԳԼ . ԺԵ .

ԳԴ Այլ ոմանք իջեալ 'ի հրէաստանէ՝ ուսուցա- 1
 նէին զեղբարս , եթէ ոչ թլիատիք ըստ օրինացն
 մովսէսի՝ ոչ կարէք ապրել : * Այլ 'ի լինել ոչ սա- 2
 կաւ հակառակութե և խնդրոյ՝ պօղոսի և բառ-
 նաբայ ընդ նոսա , եղին ելանել պօղոսի և բառ-
 նաբայ և ոմանց 'ի նոցանէ՝ առ առաքեալսն և
 երկոցունսն յերուսաղէմ՝ վասն խնդրոյն այնորիկ :
 * Աորա յուղարկեալք յեկեղեցւոյն , շրջեցան 3
 ընդ փիւնիկէ , և ընդ սամարիա՝ պատմէին ըզ-
 գարծն հեթանոսաց , և առնէին ուրախութիւն

- 4 մեծ ամենայն եղբարց : * Այլ հասեալք յերուսաղէմ , ընկալեալք յեկեղեցւոյն և յառաքելացն և յերիցանց՝ պատմեցին որչափ ինչ արար ընդ
- 5 նոսա աստուած : * Յարեան ոմանք ՚ի հերձուածոյն փարիսեցւոց հաւատացեալք , և ասեն՝ թէ պարտ է թլփատել զդոսա , և պատուիրել պա-
- 6 հել զօրէնսն մովսէսի : * Այլ ժողովեցան առաքեալքն և երիցունք տեսանել վասն բանիս այ-
- 7 սորիկ : * Այլ յետ բազում խնդիր լինելոյ՝ յոան եկաց պետրոս՝ և ասէ յնոսա . ա՛րք եղբարք՝ դուք ինքնին դիտէք , զի յաւուրցն առաջնոց ՚ի միջեձերում՝ ընտրեաց աստուած բերանով իմով լըսել հեթանոսաց բանին աւետարանի , և հաւա-
- 8 տալ : * Այլ սրտագէտն աստուած վկայեաց նոցա ,
- 9 տալով նոցա զհոգին սուրբ որպէս և մեզ . * և ոչինչ ընտրու թիւն արար ՚ի մէջ նոցա և մեր ,
- 10 հաւատովք սրբեալ զսիրտս նոցա : * Ա՛րդ՝ ընդէր փորձէք զաստուած , դենել լուծ ՚ի վերայ պարանոցի աշակերտացն , զոր ո՛չ հարքն մեր՝ և ո՛չ մեք
- 11 կարացաք բառնալ : * Ա՛յլ շնորհօքն տեսուն յիսուսի քրիստոսի հաւատամք ասլրել , զոր օրինակ
- 12 և նորա : * Այլ ռեաց ամենայն ժողովուրդն , և լսէին բառնաբայ և սլօղոսի պատմելոյն . որչափ արար աստուած նշանս և արուեստս ՚ի հեթանոսս ՚ի ձեռն նոցա :
- 13 * Այլ յետ լռելոյն նոցա՝ պատասխանի ետ յառիովքս՝ և ասէ . ա՛րք եղբարք՝ լուարնէք ինձ :
- 14 * Շմաւոն պատմեաց որպէս յառաջագոյն աստուած այց արար առնուլ ժողովուրդ ՚ի հեթա-

նոսաց՝ անուան իւրոյ : * Այնմ միաբանին բանք 15
 մարդարէիցն՝ որպէս և գրեալ է : * Յետ այսորիկ 16
 դարձայց և շինեցից զյարկան դաւթի զանկեալն ,
 և զկործանեալն նորա վերստին շինեցից՝ և կանգ-
 նեցից զնա . * որպէս զի խնդրեացեն մնացորդք 17
 մարդկան զտէր , և ամենայն հեթանոսք յորոց
 վերայ կոչեցեալ է անուն իմ , ասէ տէր , որ ասնէ
 զայս ամ * յայտնի է ՚ի յաւիտեանցն , (տեառն 18
 գործ իւր) : * Ասն որոց և ես իրաւունս համա 19
 բիմ , մի նեղել զայնոսիկ՝ ոչք ՚ի հեթանոսացն
 դառնան առ աստուած : * Այլ տալ թուղթ առ 20
 նոսա , խորշել ՚ի կերակրոց կողոց , և ՚ի սրունկու-
 թենէ և ՚ի մեռելաւայ՝ և յարենէ : * Օ ՚ի մով- 21
 սէս յազգացն առաջնոց ըստ քաղաքաց զքարո-
 ղիչսն իւր ունի՝ ՚ի ժողովն ըստ ամ շաբաթուց
 ընթերցեալ : * Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ առա 22
 քելոցն և երիցանցն ամենայն եկեղեցեաւն , որս
 ընտրեալս ՚ի նոցանէ առաքել յանախոք ընդ սօ-
 զոսի և ընդ բառնաբաց , զյուզա՝ զկոչեցեալն
 բարսաբաց , և զշիղա՝ որս գլխաւորս . * գրեալ 23
 առ եղբարս ՚ի ձեռն նոցա զայս ինչ : Առաքեալք
 և երիցունք և եղբարք , յանախոք և ՚ի սիւրիա
 և ՚ի կիւլիկիա եղբարցդ՝ որ ՚ի հեթանոսացդ էք ,
 ողջոյն : * Քանզի լուսք՝ թէ ոմանք իբրև ՚ի մէնջ 24
 խառնեցուցին զձեզ բանիւք , խախտել զանձինս
 ձեր , ասեն թլխատել և սրահել զօրէնսն՝ որոց
 ոչ հրամայեցաք : * Հաճոյ թուեցաւ մեզ միաբան 25
 ժողովելոցս , որս ընտրեալս յղել ընդ սիրելիս
 մեր՝ ընդ բառնաբաց և ընդ սօզոսի , * արք՝ որք 26

- մատնեցին զանձինս իւրեանց վն անուան տեառն
 27 մերոյ յիսուսի քրիստոսի : * Արդ՝ առաքեցաք ըզ-
 յուդա և զշիղա . և նոցա ՚ի բանից զնոյն պատ-
 28 մել : * Այլի հաճոյ թուեցաւ հոգւոյն սրբոյ և
 մեզ . մի ինչ աւելի բեռն զնել ձեզ . բայց միայն
 29 ՚ի կարևորացս յայտոցիկ * ՚ի բաց կալ . ՚ի զսհելոյ
 կռոց՝ և յարեւել՝ և ՚ի հեղձուցելոյ՝ և ՚ի պսունը-
 կաւ թեւել . յորոց պահեալ զանձինս բարւոք գոր-
 30 ծէք . ողջ լերուք : * Այլ նորա արձակեալք՝ իջին
 յանտիօք , և ժողովեալ զժողովուրդն՝ ետառն ըզ-
 31 թուղթն : * Այլ ընթերցեալ ուրախ եղեն ՚ի վե-
 32 բայ մխիթարութեանն : * Հուդա և շիղա , զի և
 նորա մարգարէք էին՝ բանիւք բազմօք մխիթա-
 33 բեցին զեղբարս՝ և հասատեցին : * Այլ եղեալ
 անդ ժամանակս՝ արձակեցան խաղաղութեամբ
 34 յեղբարց առ առաքեալն : * Այլ հաճոյ թուեցաւ
 35 շիղացի մնալ անդէն : * Բայց պօղոս և բառնաբաս
 շրջէին յանտիօք , ուսուցանել և աւետարանել
 և այլովք բազմօք՝ զբանն տեառն : ~~~~~
- 36 * Իսկ յետ աւուրց ինչ ասէ պօղոս ցբառնա ԲՁ
 բաս . դարձցուք և շրջեսցուք զեղբարքք՝ ըստ
 ամենայն քաղաքաց յորս քարոզեցաք զբանն տնն՝
 37 թէ որպէս ունիցին : * Բառնաբաս կամէր առ-
 38 նուլ և զյովհաննէս զկօչեցեալն մարկոս . * բայց
 պօղոս աղաչէր՝ թէ զմեկնեալն ՚ի նոցանէ ՚ի
 պամփիւլեայ , և զչեկեալն ընդ նոսա ՚ի գործն ,
 39 մի առնուլ ընդ ինքեանս : * Այլ եղև զժառու-
 թիւն՝ մինչև մեկնել նոցա ՚ի միմեանց , բառնա-
 40 բայ առնուլ զմարկոս՝ նաւել ՚ի կիօլրոս : * Այլ

պօղոսի ընտրեալ զշիրա ել՝ յանձն արարեալ շը-
նորհացն աստուծոյ՝ յեղբարց անտի : * Այլ շրջէր 41
ի կողմանս ասորւոց և կիւլիկեցւոց, և հաստա-
տէր զեկեղեցիսն :

ԳՂ. Ժ.Ձ.

Այն եհաս ՚ի դերքէ և ՚ի լիւստրա, և ահա 1
աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն տիմոթէոս, որդի
կնոջ հրէի հաւատացելոյ՝ և հօր հեթանոսի : * Ար 2
վկայեալ էր ՚ի լիւստրացւոց և յիկոնացւոց եղ-
բարց : * Օսա կամեցաւ պօղոս ընդ իւր տանել, 3
և առեալ թլիատեաց զնա վասն հրէիցն, որ էին
ի տեղիսն յայնոսիկ, քանզի գիտէին ամենեքին
զհայր նորա՝ թէ հեթանոս էր : * Աբրե անցանէին 4
ընդ քաղաքսն՝ աւանդէին նոցա պահել զհրա-
մանսն պատուիրեալս յառաքելոցն և յերիցանցն՝
որք յերուսաղէմ : * Այլ եկեղեցիքն հաստատէին 5
ի հաւատս, և յաւելուին ՚ի թիւն հանապաղօր :
ԴԵ * Այլ շրջեցան ընդ փոխ գիա և ընդ կողմանս 6
գաղատացւոց, արգելեալք ՚ի հոգւոյն սրբոյ խօ-
սել զքանն յասիա : * Այց եկեալ առ միւսեաւ՝ 7
թեակոսէին երթալ ՚ի բիւթանիա, և ոչ հա-
մարձակեաց նոցա հոգին յիսուսի : * Այլ անցեալ 8
ըստ միւսիա՝ իջին ՚ի տրովադա : * Այլ տեսիլ ե- 9
րևեցաւ ՚ի գիշերի պօղոսի, այր ոմն մակեդով-
նացի կայր, աղաչէր զնա՝ և ասէր, անցեալ ՚ի
մակեդոնիա՝ օգնեսցես մեզ : * Այլ իբրև զտեսիլն 10
ետես, վաղվաղակի խնդրեցաք ելանել ՚ի մակե-

- գոնիա . տեղեկացեալք՝ թէ հրաւիրեաց զմեզ
 11 տէր աւետարանել նոցա : * Այլ ելեալ 'ի տրուա-
 դայ՝ գէտ ուղիղ գնացաք 'ի սամոթրակէ , և 'ի
 12 վաղիւ անդր 'ի նոր քաղաք . * և անտի 'ի փիլիպ-
 պուս , որ է առաջին վիճակ մակեդոնացւոց՝
 քաղաք կողովնիա . և անդ 'ի քաղաքին դադա-
 13 րեալ մեր աւուրս ինչ , * յաւուրն շարաթու ե-
 լաք արասքոյ քաղաքին առ գետափն՝ ուր հա-
 մարէր աղօթս մատուցանել . և նստեալ խօսէաք
 14 ընդ ժողովեալ կանայսն : * Այլ կին ոմն անուն լի-
 դիա ծիրանավաճառ՝ 'ի թիւատիր քաղաքէ՝ եր-
 կիւղած յաստուծոյ՝ լուաւ . զորոյ տէր իսկ ե-
 15 բաց զսիրտն անսալ խօսիցն պօղոսի : * Այլ իբրև
 մկրտեցաւ ինքն և տուն իւր , աղաչէր և ասէր .
 եթէ համարիցիք զիս հաւատացեալ տեառն ,
 մտեալ 'ի տուն իմ ագերուք . և բռնադատեաց
 16 տարաւ զմեզ : * Այլ եղև մինչ երթայաք մեք յա-
 ղօթս , պատահեաց մեզ աղախին ոմն՝ զոր ունէր
 այս հարցուկ . որ շահս բազումս տայր տերանոյ
 17 իւրոց՝ մոլելովն : * Աս զհետ եղեալ պօղոսի և
 մեր՝ աղաղակէր և ասէր . արքս այս՝ ծառայք ւն
 բարձրելոյ են , որ պատմեն ձեզ զճանապարհս
 18 փրկութեան : * Այլ զայս առնէր 'ի բազում ա-
 ւուրս : Օչայրացեալ պօղոս՝ դարձաւ և ասէ-
 ցայսն . պատուիրեմ քեզ յանուն յիսուսի քրիս-
 19 տոսի , ել 'ի դմանէ , և ել 'ի նմին ժամու : * Իբրև
 տեսին տեարքն նորա՝ եթէ հատաւ յոյս շահի
 նոցա , առեալ զպօղոս և զշիղա՝ ձգեցին 'ի հը-
 20 րապարակ առ իշխանսն : * Այլ ամեալ զնոսա առ

զօրագլուխսն՝ ասէին . արքս այս խռովեցուցա-
 նեն զքաղաքս մեր . ինքեանք հրէայք են , * և 21
 պատմեն մեզ օրէնս՝ զոր չէ՛ արժան մեզ ընդու-
 նել , և ոչ առնել . զի հռովմայեցիք եմք : * Եւ 22
 կուտեցաւ ամբոխն ՚ի վերայ նոցա , և զօրագլ-
 լուխքն պատառեցին զհանգերձս իւրեանց . հը-
 րամայեցին դան հարկանել , * և բազում վերս 23
 եղեալ ՚ի վերայ նոցա՝ արկին ՚ի բանտ , պատ-
 ուիրեցին բանտապետին զգուշութեամբ պահել
 զնոսա : * Արց առեալ զոյսպիտի պատուէր՝ արկ 24
 զնոսա ՚ի ներքին բանան . և զոտս նոցա պնդեաց
 ՚ի կոճեղս : * Եւ ՚ի մէջ գիշերոյն պօղոս և շիղա 25
 կային յաղօթս՝ և օրհնէին զաստուած . և ունկն
 գնէին նոցա կալանաւորքն : * Եւ եղև յանկար- 26
 ծակի շարժումն մեծ՝ մինչև շարժել հիմանց բան-
 տին . և բացան անդրէն դրուներն ամենայն , և ա-
 մենեցուն կապանք լուծան : * Իբրև զարթեալ 27
 բանտապետն՝ և ետես բացեալ զդուրս բանտին ,
 ձգեաց զսուսեր՝ և կամէր երթալ զիւրովին . կար-
 ծէր փախուցեալ զկապեալսն : * Եւ գոչեաց ՚ի 28
 ձայն մեծ պօղոս՝ և ասէ . մի ինչ գործեր ընդ
 անձն քո չար , քանզի ամենեքին աստ եմք : * Իրնդ- 29
 րեաց լոյս՝ և դիմեաց ՚ի ներքս . և զահի հարեալ
 անկաւ առաջի պօղոսի և շիղայի . * և ածեալ 30
 զնոսա արտաքս՝ ասէ . տեանք՝ զի՛նչ պարտ է ինձ
 առնել՝ զի ասրեցայց : * Եւ նորա ասեն . հաւա- 31
 տա՛ ՚ի տէր յիսուս քրիստոս , և ասրեցիս դու՝
 և ամենայն տուն քո : * Եւ խօսեցան նմա զբանն 32
 տեառն՝ և ամենեցուն որ էին ՚ի տան նորա : * Եւ 33

առեալ զնոսա 'ի նմին ժամու գիշերոյն՝ լուաց 'ի
 վիրաց անտի . և մկրտեցաւ ինքն և իւրքն ամե-
 34 նեքեան անդէն վաղվաղակի : * Այլ ածեալ զնոսա
 'ի տուն իւր , եղ առաջի նոցա սեղան . և ուրախ
 եղև ամենայն տամբն հաւատացեալ յաստուած :
 35 * Այլ իբրև այդ եղև՝ առաքեցին զօրագլուխքն
 զնուիրակսն , և ասեն . արձակեա՛ զարտդ զայդ ու-
 36 սիկ : * Այլ սլատմեաց բանտապետն զբանսն՝ պօ-
 զոսի , եթէ առաքեցին զօրագլուխքն զի արձա-
 կիցիք . արդ ելէ՛ք՝ և երթայք խաղաղութեամբ :
 37 * Իսկ պօղոս ասէ ցնոսա . դան հարեալ զմեզ հը-
 րապարակաւ՝ արս անմեղս հռովմայեցիս արկին
 'ի բանտ , և արդ լուելեացն հանեն զմեզ . ոչ այդ-
 պէս , այլ եկեացեն՝ ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ :
 38 * Այլ սլատմեցին զօրագլխացն նուիրակքն զբան-
 սրն . զահի հարան իբրև լուան՝ թէ հռովմայե-
 39 ցիք են . և եկեալ աղաչեցին զնոսա : * Այլ իբրև
 40 հանին , աղաչին գնալ 'ի քաղաքէն : * Այլ ելեալ
 'ի բանտէն՝ մտին առ լիւդիս . և տեսեալ զեղ-
 բարս՝ մխիթարեցին զնոսա , և գնացին :

ԳԼ . ԺԼ .

1 Այլ շրջեալ ընդ ամփիպօլիս և ընդ ասպողոնիս , եկ
 եկին 'ի թեսաղոնիկէ , ուր էր ժողովուրդ հրէից :
 2 * Այլ ըստ սովորութեանն պօղոս եմուտ առ նո-
 սա , և 'ի շաբաթս երիս խօսեցաւ ընդ նոսա 'ի
 3 գրոց : * Իանայր՝ և դնէր առաջի , եթէ պարտ
 էր քրիստոսի չարչարիլ և յառնել 'ի մեռելոց .

և թէ նա է քրիստոսն յիսուս՝ զոր ես պատմեմ
 ձեզ : * Այլ ոմանք 'ի նոցանէ հաւանեցան , և վիճակեցան
 պօղոսի և շիղայի . բայց պաշտօնէիցն հեթանոսաց էր
 բաղմու թիւն յոյժ , և 'ի կանանց պիտաւորաց ոչ սակաւք : * Այլ նախանձեցան հրէայքն ,
 և առեալ արս ոմանս գռեհիկս անօրէնս՝ ամբօխ արարեալ խռովեցին զքաղաքն . և կուտեալ
 առ յապարանսն յաստիւնի , խնդրեցին զնոսա անել 'ի
 հրապարակ : * Այլ իբրև ոչ գտին զնոսա՝ քարշէին զյաստիւն և զոմանս եղբարս առ քաղաքապետսն . բողոք բարձեալ թէ որք զաշխարհս
 խռովեցին՝ սոքա և այսր հասին . * զորս ընկալեալ է
 յաստիւնի . և սոքա ամենեքեան հաւառակ հրամանացն
 կայսեր գործեն . թագաւոր զոմն ասեն զյիսուս : * Այլ խռովեցուցին զժողովուրդսն
 և զքաղաքապետսն , որ լսէին զայս : * Այլ առեալ երաշխաւորու
 թիւն առ 'ի յաստիւնայ և յայլոցն՝ արձակեցին զնոսա : * Այլ այց եղբարք
 վաղվաղակի գիշերայն յուղարկեցին զպօղոս և զշիղայ
 'ի բերիա . որք իբրև հասին անդր՝ 'ի ժողովուրդն
 հրէից գնացին : * Օյ սոքա էին ազնուականագոյնք՝
 քան որ 'ի թեսաղոնիկն էին . որք ընկալան զբանն
 ամենայն յօժարու թեամբ . հանապազ քննէին զգիրս , եթէ իցէ այս
 այս : * Այլ բաղումք 'ի նոցանէ հաւատացին . և 'ի յունաց
 կանանց զգաստից և յարանց ոչ սակաւք : * Այլ այց
 իբրև գիտացին՝ որ 'ի թեսաղոնիկէ հրէայքն էին ,
 եթէ և 'ի բերիայ պատմեցաւ 'ի պօղոսէ քանն
 աստուծոյ , եկին և անդր՝ շարժել

- 14 և խռովեցուցանել զժողովուրդսն : * Յայնժամ
 վաղվաղակի զպօղոս առաքելցին եղբարք գնալ
 մինչև 'ի ծովեզր , և մնացին շիրա և տիմոթէոս
- 15 անդէն : * Այլ սրբ տանէին զպօղոս , ամին զնա
 մինչև յաթէնս , և առեալ պատուէր 'ի նմանէ
 առ շիրա և տիմոթէոս , զի վաղվաղակի եկեացեն
 առ նա , և գնացին :
- 16 * Այլ յաթէնս 'ի մնալ նոցա պօղոսի , զայրա
 նայր հոգի նորա 'ի նմա , զի տեսանէր 'ի կռա
 պաշտութեան զքաղաքն :
- 17 * Այլ խօսէր 'ի ժողովուրդեանն ընդ հրէայս և ընդ պաշտօնեացսն՝ և 'ի
 հրապարակսն զամենայն օր՝ սրոց և պատահէին :
- 18 * Ամանք յեպիկուրեանցն , և 'ի ստոյիկեանց փի
 լիսովայից հակառակէին ընդ նմա , և ամանք ա
 սէին , զի՞նչ կամիցի սերմանաքաղս այս խօսել
 խկ այլք , թէ օտարոտի իմն դից թուի պատմիչ
 լինելոյ , քանզի զյիսուս և զյարութիւնն առե
 տարանէր :
- 19 * Այլ առեալ զնա ամին յարխապագոս
 սրն , և ասէին . կարացուք իմանալ՝ թէ զի՞նչ է
 նոր վարդապետութիւնդ՝ որ 'ի քէն պատմի :
- 20 * Օտարացուցիչս իմն բերես 'ի լսելիս մեր , կա
 միմք գիտել՝ թէ զի՞նչ կամիցի այս լինել :
- 21 * Այլ
 աթենացիք ամենեքին՝ և եկքն օտարք ոչ յայլ
 ինչ պարատէին , բայց ասել ինչ կամ լսել նորա
 գոյնս :
- 22 * Այլ կաց պօղոս 'ի մէջ արխապագին՝ և ասէ .
 սրբ աթենացիք , ըստ ամենայնի իբրև պաշտօ
 նասէրս տեսանեմ զձեզ :
- 23 * Քանզի շրջեալ և տե
 սեալ զպաշտամուսնս ձեր , գտի բագին մի՝ յորում
 գրեալ էր , անձանօթի աստուծոյ . զոր գուքն

յանձանօթս պաշտէք, ես զնոյն պատմեմ ձեզ :
 * Նստուած՝ որ արար զաշխարհս և զամենայն որ 24
 'ի նմա, նա երկնից և երկրի է տէր. ոչ 'ի ձե-
 ուագործ տաճարս բնակէ, * և ոչ 'ի ձեռաց մարդ- 25
 կան պաշտի իբրև կարօտ իսիք. նա տայ ամենայնի
 կեանս և շունչ՝ և զամենայն ինչ : * Նրար 'ի միջէ 26
 արեւէ զամենայն ազգս մարդկան՝ բնակեալ 'ի
 վերայ ամենայն երեսաց երկրի. հաստատեաց
 կարգեալ ժամանակս և սահմանադրութիս բնա-
 կութեան նոցա՝ ինդրել զաստուած, * զի թե- 27
 ըսս զննիցեն զնա՝ և գտանիցեն, նա և ոչ հեռի
 իսկ է յիւրաքանչիւր ումեքէ 'ի մէջ : * () 'ի նո- 28
 վաւ կեամք և շարժիմք և եմք, սրպէս և ոմանք
 'ի ձերոց ճարտարաց ասացին, թէ նորա և ազգ-
 իսկ եմք : * Նշարդ՝ սրովհետև ազգք եմք նոյ, 29
 ոչ պարտիմք համարել սակւոյ՝ կամ արծաթոյ՝
 կամ քարի, որ 'ի ճարտարութենէ և 'ի մտաց
 մարդոց քանդակեալ իցէ, զաստուածականն լի-
 նել նմանող : * Նսցց զժամանակս անդիտութեն 30
 անտես արարեալ աստուծոյ, արդ զայս պատ-
 ուիրէ մարդկան՝ ամենայն ումեք ապաշխարել :
 * Վանդի հաստատեաց օր՝ յորում պարտ է դա- 31
 տել զաշխարհս արդարութեամբ, 'ի ձեռն առն՝
 որով սահմանեաց տալ հաւատս ամենեցուն՝ յա-
 բուցեալ զնա 'ի մեռելոց : * Նբրև լուան զյա- 32
 բութիւն մեռելոց, ոմանք ծաղր առնէին, կէսքն
 ասէին՝ լուիցուք 'ի քէն վասն այդորիկ միւսան-
 դամ : * Նշ ապա պօղոս ել գնաց 'ի միջոյ նոցա : 33
 * Նշ ոմանք արք անկեալք 'ի նա, հաւատացին, 34

ընդ որս էր և դիտնէսիտս արիսպագացի, և կին
մի անուէն դամարիս՝ և այլք ընդ նոսա :

ԳԼ . ԺԲ .

- 1 Յետ այսորիկ մեկնեալ պօղոսի յաթե՛նացւոց ԵԳ
2 անտի՛ եկն ՚ի կորնթոս . * և եգիտ հրէայ զամն
անուէն ակիւղաս՝ յաղգէ պոնտացի, այն ինչ ե-
կեալ յիտալիայ . և զպրիակիղա կին նորա . վասն
հրամանին կղօղեայ՝ որոշել զամենայն հրէայս ՚ի
3 հռովմայ . և յարեցաւ ՚ի նոսա : * Այլ վասն զի
համարուեատ էր, եղև առ նոսա՝ և գործէր .
4 քանզի էին խորանակարք արուեստիւ : * Այլ խօ-
սէր ՚ի ժողովրդեանն ըստ ամենայն շաբաթուց,
և հաւանեցուցանէր զհրէայս և զհեթանոսս :
5 * Իբրև իջին ՚ի մակեդոնիս՝ շիղա և տիմոթէոս,
ստիպէր հոգւովն պօղոս դնել վկայութիւն հը-
6 րէիցն՝ թէ յիտուս է քրիստոսն : * Այլ յընդդէմ
դառնալ նոցա՝ և ՚ի հայհոյել, թօթափեաց ըզ-
ձորձս՝ և ասէ ցնոսա, արիւն ձեր ՚ի գլուխս ձեր,
քաւեալ եմ ես . յայտհետէ ՚ի հեթանոսս եր-
7 թամ : * Այլ գնացեալ անտի՛ եմուտ ՚ի տուն ու-
րումն, որում անուէն էր տիտոս յուստոս՝ պաշ-
տօնեայ աստուծոյ . որոյ ապարանքն էին մերձ ՚ի
8 ժողովեաղն : * Արիսպոս ժողովրդապետ հաւատաց
՚ի տէր ամենայն տամբ իւրով . և բազմաց ՚ի կու-
րընթացւոցն լուեալ՝ հաւատացին և մկրտեցան :
9 * Այլ ասէ տէր ՚ի գիշերին տեսլեամբ ցպօղոս . մի
10 երկնչիւր՝ սյլ խօսեաց՝ և մի լուեր . * քանզի ես

- ընդ քեզ եմ, և ոչնչք ընդդէմ դարձցի քս՝ 'ի չար-
 չարել զքեզ, քանզի ժողովուրդ է իմ բազում
 'ի քաղաքիս յայսմիկ : * Այլ նստաւ անդ տարի մի 11
 և ամիսս մեց՝ ուսուցանել նոցա զբանն ւոյ :
 ԵՒ * Այլ գաղիովնաւ փոխանակաւ բզեչխին աւ 12
 քայեցւոց, յարեան միաբան հրէայք 'ի վերայ
 պօղոսի, և ածին զնա յատեան, * և ասէին, եթէ 13
 արտաքոյ օրինաց պատրէ սա զմարդիկ՝ պաշտել
 զաստուած : * Այլ իբրև մերձ էր պօղոս բանալ 14
 զբերան իւր, ասէ գաղիովն ցհրէայսն, եթէ էր
 ինչ անիրաւութիւն կամ խարդախութիւն չա-
 րեաց՝ սլ հրէայք, 'ի դէս էր ինձ անապ ձեզ :
 * Այլ եթէ խնդիրք ինչ են վասն բանի և ան- 15
 ուանց և օրինաց ձերոց՝ տեսէք ձեզէն, քանզի
 գատաւոր այդպիսի իրաց չկամիմ լինել : * Այլ 16
 մերժեաց զնոսս յատենէ անտի : * Այլ առեալ 17
 ամենեցուն յունացն զստթենէս ժողովրդապե-
 տըն՝ հարկանէին առաջի ատենին, և ոչինչ զայն-
 մանէ գաղիովնի վայթ լինէր : * Այլ պօղոսի 18
 տակաւին մնացեալ աւուրս բազումս, յեզբարց
 հրաժարեալ՝ նաւէր յասորիս, և ընդ նմա սրբիս-
 կիղա և ակիւղա, փոքրել զգլուխ 'ի կենքրայ,
 քանզի ուխտագիր էր : * Այլ հասեալ յեփեսոս՝ 19
 զնոսս եթող անդ, և ինքն մտեալ 'ի ժողովուրդն
 խօսէր ընդ հրէայսն : * Այլ աղաչեցին զնա՝ բա- 20
 զում ժամանակս լինել անդ, և ոչ առ յանձն,
 * այլ հրաժարեաց 'ի նոցանէ, և ասէ, դարձեալ 21
 շրջեցայց առ ձեզ աստուծոյ կամօք, ամբարձաւ
 յեփեսեայ, * և իջեալ 'ի կեսարիա՝ ել և ետ ող- 22

- 23 ջոյն եկեղեցւոյն . էջ յանտիրք : * Ալ եղեալ անդ
 ժամանակ ինչ , ել շրջել կարգաւ ընդ գաղատա-
 ցւոց աշխարհն և ընդ փոխւգիս , հաստատել
 24 զամենայն աշակերտեալսն : * Հրէայ ոմն ասլեղէս
 անուն՝ աղէքտանդրացի յազգէ , այր ճարտարա-
 բան , եկն եհաս յեփեսոս . զօրաւոր էր գրովք :
 25 * Սա էր տեղեկացեալ ճանապարհին տեառն , և
 եռայր հոգւով . խօսէր՝ և ուսուցանէր ճշմար-
 տութեամբ վասն յիսուսի . գիտէր միայն զմկր-
 26 տութիւնն յովհաննու : * Սա սկսաւ համարձա-
 կել ՚ի ժողովրդեանն . և լուեալ ՚ի նմանէ ակի-
 ղայ և պրիակիղայ , առին զնա առ իւրեանս , և
 ճշմարտագոյնս սրատմեցին նմա զճանապարհն օյ :
 27 * Իբրև կամեցաւ նա գնալ յաքայիս , յօժարեալ
 եղբարք՝ գրեցին առ աշակերտսն ընդուներէ զնա .
 որ իբրև եհաս անդր՝ բազում նպատա լինէր հա-
 28 լատացելոցն ՚ի ձեռն շնորհացն : * Վանդի սրն-
 դագոյն զհրէայսն յանդիմանէր հրապարակաւ .
 ցուցանել գրովք՝ եթէ քրիստոսն է յիսուս :

ԳՂ . ԺԹ .

- 1 Ալ եղև մինչդեռ աստղոսն ՚ի կորնթոս էր , եւ
 պօղոսի շրջեալ զվերին կողմամբքն՝ և իջեալ յե-
 2 փեսոս , և գտեալ զոմանս զաշակերտս , * ասէ ցը-
 նոսա . եթէ հոգի սուրբ ընկալարձեք ՚ի հաւա-
 տալն , նորա ասեն ցնա . այլ և ոչ թէ հոգի օբ-
 3 գուցէ՝ լուեալ է մեր : * Ալ ասէ , իսկ յի՞նչ մը-
 կրտեցարուք , նորա ասեն . ՚ի յովհաննու մկր-

տու թիւն : * Այլ ասէ պօղոս . յովհաննէս մկրտեաց 4
 մկրտութիւնն ապաշխարութեան ամենայն ժողո-
 վրդեանն . և ասէր , զի որ գալոցն է յետ նորա՝
 ՚ի նա հաւատացեն . այսինքն է՝ ՚ի յիսուս քր-
 իստոս : * Այլ իբրև լուան , մկրտեցան յանուն 5
 տեառն յիսուսի : * Այլ ՚ի գնել ՚ի վերայ նոցա 6
 պօղոսի զձեռն , եկն հոգին սուրբ ՚ի վերայ նոցա .
 խօսէին լեզուս՝ և մարգարէանային : * Այլ էին 7
 ամենեքեան արք իբրև երկոտասան : * Այլ մտեալ 8
 ՚ի ժողովուրդն՝ համարձակէր ամիսս երիս . խօ-
 սէր՝ և հաւանեցուցանէր վասն արքայութեանն
 աստուծոյ : * Աբրև ոմանք խստանային՝ և ընդդէմ 9
 դառնային բամբասել զճանապարհն առաջի բաղ-
 մութեանն , մեկնեալ ՚ի նոցանէ՝ որոշեաց զաշա-
 կերտան . հանապազօր խօսէր ՚ի դիւանին տիւ-
 րանեաց ուրումն : * Այլ այս եղև զերկեամ մի , 10
 մինչև ամենայն բնակչացն ասիացւոց լսել զբանն
 տեառն՝ հրէից և հեթանոսաց : * Այլ զօրութիս 11
 ոչ սակաւս առնէր աստուած ՚ի ձեռն պօղոսի .
 * մինչ զի և ՚ի հիւանդս տանել ՚ի քրտանէ նորա 12
 թաշկինակս կամ վարչամակս , և մերժել ՚ի նո-
 ցանէ աստիցն , և այսոց չարաց ելանել : * Յան 13
 դգնեցան ոմանք և ՚ի շրջող հրէիցն՝ որ երգմնե-
 ցուցիչքն էին , անուանեալ ՚ի վերայ այնոցիկ՝
 որ ունէին այսս չարս , զանուն տեառն յիսուսի ,
 և ասէին . երգմնեցուցանեմ զձեզ ՚ի յիսուս՝ զոր
 պօղոսն քարոզէ : * Այն ուրումն սկսեաց հրէի 14
 քահանայապետի եօթն որդիք , որ զայս առնէին :
 * Պատասխանի ետ այսն չար՝ և ասէ ցնտա . զյիւ 15

- սուս գիտեմ և զպօղոս ճանաչեմ, բայց դուք մի
 16 էք : * Այլ վաղեաց այրն՝ յորում էր այսն չար ,
 բմբռնեալ զերկոսեան յաղթահարեաց զնոսա ,
 մինչև մերկս և վիրաւորս փախչել 'ի տանէ անտի :
 17 * Այլ յայտնի եղև ամենայն հրէից և հեթանոսաց՝
 որ բնակեալ էին յեփեսոս , և անկաւ երկիւղ
 յամենեւեան 'ի նոսա , և մեծանայր անուն տուն
 18 յիսուսի : * Այլ այլ բազումք 'ի հաւատացելոցն
 գային , և խոստովան լինէին՝ և պատմէին զգործս
 19 իւրեանց : * Այլ բազումք 'ի կախարդասարացն
 բերէին զգիրսն , այրէին առաջի ամենեցուն . և
 համարեցան զգինս նոցա՝ և գտանէին արծաթոյ
 20 բիւրս հինգ : * Այլ այսպէս բանն աստուծոյ ա-
 ճէր՝ և զօրանայր : ~ ~
- 21 * Այլ իբրև կատարեցաւ այս , եղ պօղոս 'ի եջ
 մտի շրջել ընդ մակեդոնիա և ընդ աքայիա՝ և ~ ~
 գալ յերուսաղէմ , ասէ , եթէ յետ երթալոցն
 իմ անդր , պարտ է ինձ և զհռովմ տեսանել .
 22 * Առաքեաց 'ի մակեդոնիա երկուս 'ի պաշտօնէ-
 իցն իւրոց զտիմոթէոս և զերաստոս , և ինքն
 23 մնաց ժամանակ ինչ յասիայ : * Այլ եղև 'ի ժա-
 մանակին յայնմիկ խռովութիւն ոչ սակաւ վասն
 24 ճանապարհին : * Իսկ դեմեարիոս ոմն անուն՝ ար-
 ծաթադործ , գործէր մեհեանս արծաթիս ար-
 տեմի դից . և տայր ճարտարացն լինել ոչ սակաւ
 25 շահ . * որ ժողովեաց իսկ զձեռագէտս արուես-
 տին , և ասէ . արք՝ դուք ձեզէն իսկ գիտէք , զի
 26 յայսմ գործոյ է շահ մեզ : * Այլ տեսանէք և լը-
 սէք՝ եթէ ոչ միայն զեփեսացւոց , այլ գրեթէ

զամենայն իսկ ասիացւոց՝ պօղոսս այս հաւանե-
 ցուցեալ շրջեաց բազում ժողովս՝ ասել, թէ ոչ
 են աստուածք՝ ձեռագործք : * Այլ ոչ միայն այս 27
 ճգնէ զմեր կողմնս դալ ՚ի յանդիմանու-թիւն ,
 այլ և զմեծին աստուծոյ արտեմեաց զմեհեանն
 յոչինչ համարել . նա և քակելոց ևս իցէ մեծու-
 թիւն նորա, զոր ամենայն ասիա՝ և ասիոզերք պաշ-
 տեն : * Այլ զայս իբրև լուան , լի եղեն բարկու- 28
 թեամբ , աղաղակէին և ասէին , մեծ է արտեմիս
 եփեսացւոց : * Այլ լիաւ քաղաքն խռովու թեամբ , 29
 դիմեցին առ հասարակ ՚ի թէատրոնն , յափշտա-
 կէին զգայիս և զարխատաբոս մակեդոնացի՝
 զուղեկիցան պօղոսի : * Այց պօղոս իբրև կամե- 30
 ցաւ մտանել յամբօխն , ոչ թողին զնա աշա-
 կերաքն : * Ամանք և յասիացեացն՝ որ էին նորա 31
 բարեկամք , յղէին առ նա՝ և աղաչէին , մի տալ
 զանձն ՚ի թէատրոնն : * Այլք այլ իմն աղաղա- 32
 կէին . զի էր ժողովն նոցա խռովեալ . և բազումք
 ՚ի նոցանէ ոչ գիտէին , թէ վասն նոր ժողովեալ
 իցեն : * Այլ յամբօխէն բազմու թենէ յառաջ կա- 33
 լան զաղէքսանդրոս , և իբրև ամին զնա հրէայքն
 յառաջ , աղէքսանդրոս շարժեաց զձեռն՝ և կա-
 մեր պատասխանի առնել ամբօխին : * իբրև գի- 34
 տացին՝ եթէ այրն հրէայ է , միաբարբառ եղեալ
 յամենեցունց՝ իբրև ժամս երկուս աղաղակել ,
 եթէ մեծ է արտեմիս եփեսացւոց : * Առեցոյց 35
 դարձապէսն զամբօխն՝ և ասէ . արք եփեսացիք՝
 իսկ ոչ է ՚ի մարդկանէ՝ որ ոչ գիտէ զեփեսացւոց
 քաղաքս մեհեմաղարդ՝ մեծին արտեմեայ գիցն ,

- 36 և դիտակտեայ : * Այլ զի այդ այդպէս է անշուշտ՝
ձեզ պարտ է հանդարտել, և մի ինչ յանդգնու-
- 37 թեամբ գործել : * Ա՛ճիք զարտդ զայդ սոսիկ այսր,
ոչ մեհեհակապուտա՝ և ոչ հայհոյիչս աստուծոյ
- 38 մերոյ : * Օ՛րի եթէ դեմեարիտս և որք ընդ նմա
ճարտարք՝ ունիցին ինչ ընդ ումեք բանս, յատեան
երթիցեն, և դատաւորք գոն, և ամբաստան լի-
- 39 ցին զմիմեանց : * Ա՛յլա եթէ վասն այլ իրիք խըն-
- 40 դիր իցէ՝ յօրինաւոր ժողովն վճարեացեն : * Քան-
զի և մեզ վիշտ վտանգի է ընդ կռուոյս այսր ա-
ւուր՝ առանց իրիք յանցանաց լինելոյ. զորմէ ոչ
կարասցուք պատասխանի տալ վասն ժողովոյս այ-
սորիկ : Այլ զայս ասացեալ՝ արձակեաց զժողովն :

Գ Լ Ի

- 1 Այլ յետ դադարելոյ ամբոխին՝ կոչեաց սոզոս եկ
զաշակերտան, և մխիթարեաց. ողջոյն ետ՝ և ել
- 2 գնաց ՚ի մակեդոնիա : * Այլ շրջեալ ընդ կողմանսն
ընդ այնոսիկ՝ և մխիթարեալ զնոսա բանիւք բազ-
- 3 մօք, եկն յելլագայ : * Իբրև արար անդ ամիսս ե-
րիս, եղև նմա դաւ ՚ի հրէիցն, մինչդեռ կամեր
ելանել յասորիս. խորհուրդ կալաւ դառնալ ընդ
- 4 մակեդոնիա : * Այլ երթայր ընդ նմա մինչև յա-
սիա՝ սոսիպատրոս պիռա բերիացի, և ՚ի թեաա-
ղոնիկեցւոց՝ արիտարքոս և սեկունդոս՝ և դա-
շիտ դերբացի, և տիմոթէոս, և ասիացիք՝ տիւ-
- 5 քիկոս և արուիմոս : * Սորա յառաջ երթեալ մը-
- 6 նային մեզ ՚ի տրովադա : * Այլ մեք նաւ եյաք յետ

աւուրցն բաղարջակերաց ՚ի փիլիպպեաց՝ և ե-
 կաք առ նոսա ՚ի տրովադա՝ մինչև յաւուրս հինգ .
 անգ դադարեցաք աւուրս եօթն : * Այլ յաւուրն 7
 շաբաթուց՝ մինչդեռ ժողովեալ էաք բեկանել
 դհացն , պօղոս խօսէր ընդ նոսա՝ զի գնալոց էր
 ՚ի վաղիւ անդր , և երկայնեաց զբանն մինչև ՚ի
 մեջ գիշերոյն : * Այն լապտերք բազումք ՚ի վեր- 8
 նարտանն , ուր էաքն ժողովեալ : * Այլ նստէր ոմն 9
 երիտասարդ՝ անուն եւտիքոս՝ ՚ի վերայ պատու-
 հանին , նիրհէր ՚ի բուն թանձրութեան՝ ՚ի խօ-
 սելն պօղոսի յաճախ , ընկղմեալ ՚ի քնոց անտի՝
 անկաւ յերրորդ դասիկանէն ՚ի վայր , և բարձաւ
 մեռեալ : * Այլ իջեալ պօղոսի անկանէր զնովաւ . 10
 առնոյր զնա ընդ գիրկս՝ և ասէր . մի խառնիք ,
 քանզի հոգի սորա ՚ի սմին է : * Այլ ել եբեկ ըզ- 11
 հացն՝ և ճաշակեաց . և բազում ևս խօսեցաւ
 մինչև յաւաւօտ , և ասլա ել զնաց : * Այլ ամին 12
 զպատանին կենդանի , և մսիթարեցան ոչ սա-
 կաւ : * Այլ մեք մտեալ ՚ի նաւն՝ ամբարձաք յա- 13
 սովն . անտի ակն ունէաք միւսանդամ առնուլ
 զպօղոս , զի այնպէս պատուիրեալ էր՝ մինչ ինքն
 զցամաքաւն երթալոց էր : * Այլ իբրև դիպեցաւ 14
 մեզ ՚ի յասովն , առեալ զնա եկաք ՚ի մետիլինէ :
 * Այլ անտի նաւեալ՝ ՚ի վաղիւ անդր հասաք հան- 15
 դեպ քիայ . և ՚ի միւս օրն հասաք ՚ի սամոս , և
 ՚ի վաղիւ անդր եկաք ՚ի մելիտոն : * Այլ ՚ի մը- 16
 տի եղեալ էր պօղոսի նաւել առ եփեսսաւ՝ որ-
 պէս զի մի լինիցի նմա ժամանակ ինչ յամել յա-
 սիա . քանզի փոս թայր եթէ հնար ինչ իցէ նմա՝

- զօրն սկենտէ կոտտէից երթալ յերուսաղէմ: ~
 17 * Ալ ՚ի մելիտեայ յղեալ յեփեսոս՝ կոչեաց 24
 18 զերիցունս եկեղեցւոյն: * Ալ իբրև եկին առ նա, ~
 ասէ ցնոսա, դուք ձեզէն գիտէք յօրէ յառա-
 ջընմէ՝ յորմէ եկի յասիա, որպէս ընդ ձեզ զա-
 19 մենայն ժամանակսն եղէ: * Տառայել տեսան ա-
 մենայն խոնարհութեամբ և բազում արտասուօք
 և փորձութեամբք՝ որ գիտեցան ինձ ՚ի նենդու-
 20 թեանց հրէից: * Արպէս ոչինչ զանգիտեցի յօղ-
 տակարացն չարամել ձեզ՝ և ուսուցանել զձեզ
 21 հրապարակաւ և առանին: * տալ վկայութիւն
 հրէից և հեթանոսաց զասլաշխարութեանն՝ որ
 առ աստուած, և զհաւատոցն որ ՚ի տէր մեր
 22 յիսուս քրիստոս: * Ալ արդ՝ ահաւասիկ ես կա-
 պեալ հոգւով երթամ յերուսաղէմ, և որ ինչ անդ
 23 ընդ իս անցանելոց իցէ՝ չգիտեմ: * Այց զի հո-
 գին սուրբ ըստ քաղաքաց վկայէ ինձ՝ և ասէ,
 24 եթէ կապանք և նեղութիւնք մնան քեզ: * Ալ
 և ոչ իւրք համարիմ զանձն իմ սրտուական՝ որ-
 պէս զկատարել զընթացս իմ ուրախութեամբ,
 և զպաշտօնն զոր առի ՚ի տեսանէ յիսուսէ՝ վը-
 25 կայ լինել աւետարանի շնորհացն աստուծոյ: * Ալ
 արդ՝ ահաւասիկ գիտեմ ես, թէ ոչ ես տեսա-
 նելոց էք զերեսս իմ դուք ամենեքեան, յորս շոր-
 26 ջեցայ քարողել զարքայութիւն աստուծոյ: * Ալ
 որոյ վկայութիւն դնեմ ձեզ յաւուր յայսմիկ՝ զի
 27 սուրբ եմ յարեմէ ամենեցուն: * Քանզի ոչ խօր-
 ջեցայ ՚ի չարամելոյ ձեզ զմմ կամս աստուծոյ:
 28 * Օգնչ կացէք անձանց և ամենայն հօտիդ, յու-

բուժեց զձեզ հողին սուրբ տեսուչս՝ հովուել
 զժողովուրդ տեառն, զոր ասրեցոյց արեամբ
 իւրով: * Վանդի գիտեմ ես՝ եթէ յետ իմոյ մեկ 29
 ներոյ՝ գայցեն գայլք յափշտակողք ՚ի ձեզ, որ ոչ
 խնայեցեն հօտին: * Այլ ՚ի ձէնջ յարիցեն արք 30
 որք խօսիցին թիւրս, ձգել զաշակերտան զկնի իւ-
 րեանց: * Ասան այսորիկ արթնն կացէք. և յի 31
 շեցէք՝ զի զերկեամ մի զցայգ և զցերեկ՝ ոչ գա-
 գարեցի արտասուօք խրատել զմի մի իւրաքան-
 չիւր: * Այլ արդ՝ յանձն առնեմ զձեզ աստուծոյ՝ 32
 և բանի շնորհաց նորա, որ կարողն է շինել և
 տալ ձեզ ժառանգութի ընդ սուրբսն ամենայն:
 * Արծաթոյ՝ կամ ոսկւոյ՝ կամ հանդերձից՝ ոչ ու- 33
 բուք ՚ի ձէնջ ցանկացայ. * գուք ինքնին գիտէք՝ 34
 զի զպէտան իմ և որոց ընդ իսն էին՝ պաշտէին
 ձեռքս այս: * Այլ զամենայն ինչ ցուցի ձեզ. զի 35
 այսպէս պարտ է վաստակել, և դարձանել զհի-
 ւանդս. և յիշել զբանն տեառնն յիսուսի, զոր
 ինքն իսկ ասաց. երանելի է մանաւանդ տալ
 քան առնուլ: * Այլ զայս իբրև ասաց, եղևալ 36
 ծունր ամենեքումբք՝ եկաց յաղօթս: * Վազում 37
 լալիւն եղև ամենեցուն. և անկեալ զպարանո-
 ցաւն սօղոսի՝ համբուրէին զնա: * Սորմոքէին 38
 մանաւանդ ՚ի վերայ բանին որ ասէր, թէ ոչ ևս
 տեսանելոց են զերեսս նորա, և յազարկեցին
 զնա ՚ի նաւ անդր:

ԳԼ . ԻԸ .

- 1 Այլ իբրև եղև ելանել մեղ և մեկնել 'ի նա 28
 ցանկ, հանդէս գնացեալ եկաք 'ի կալ . և 'ի
 վաղիւ անդր 'ի հաւորոն, և անտի 'ի պատարա :
- 2 * Այլ գտեալ նաւ մի՝ զի երթայր 'ի փիւնիկէ, և
 3 ելեալ 'ի նա գնացաք : * Այլ յայտ եղեալ կիւսը
 ընայ՝ թողաք զնա 'ի ձախակողմն, նաւեցաք յա-
 սորիս, և իջաք 'ի տիւրոս . քանզի անդ էր նաւն
 4 թափելոց զբեռինան : * Այլ գտեալ զաշակերտան՝
 կացաք անդ աւուրս եօթն . որք ասէին ցաղոս
 5 'ի ձեռն հոգւոյն՝ մի ելանել յերուսաղէմ : * Այլ
 իբրև եղև մեղ կատարել զաւուրսն՝ ելեալ գը-
 նայաք, յուղարկեալ զմեղ ամենեցուն հանդերձ
 կանամբք և որդւովք մինչև արտաքոյ քաղաքին .
 և եղեալ ծուներ առ ծովեղերին՝ կացաք յաղօթա :
- 6 * Այլ հրաժարեցաք 'ի միմեանց՝ և ելաք 'ի նաւ
 7 լըն . և նորա դարձան յիւրեանց տեղիս : * Այլ
 մեր զնաւն առխտեթեալ 'ի տիւրոսէ՝ հասաք 'ի
 պտղոմայիդա . և ողջոյն տուեալ եղբայրց՝ եղաք
 8 օր մի առ նոսա : * Այլ 'ի վաղիւ անդր ելեալ ան-
 տի՝ եկաք 'ի կեսարիա . և մտեալ յապարանան
 փիլիպպոսի աւետարանչի, որ էր յեօթանց ան-
 9 տի, ագաք առ նմա : * Աորա էին դատերք չորք՝
 10 կոյսք մարգարէք : * Այլ 'ի լինելն մեր անդ ա-
 լուրս բազումս, էջ ոմն 'ի հրէաստանէ մարգա-
 11 ըն՝ անուն ագաքոս : * Այլ եկեալ առ մեղ, ա-
 ռեալ զգօտին պօղոսի՝ կապեաց զոսս և զձեռս
 իւր, և ասէ . այսպէս ասէ հոգին սուրբ . զայ-

- ըրն որոյ դօտիս այս է՝ այսպէս կապեացեն յե-
 բուսաղէմ հրէայք, և մատնեացեն ՚ի ձեռս հե-
 թանոսաց: * Այլ իբրև լուսք զայն՝ աղաչէաք մեք 12
 և որ ՚ի աեղւոջն էին՝ շեղանել նմա յեբուսաղէմ:
 * Յայնժամ պատասխանի ետ պօղոս, զինչ գոր- 13
 ծէք, զի՞ լայքդ և ճմլեցուցանէք զսիրտ իմ.
 քանզի ես ոչ միայն կապելոյ՝ այլ և մեռանելոյ
 յեբուսաղէմ պատրաստ եմ վասն անուանն տնն
 յիսուսի քրիստոսի: * Այլ ՚ի ջանսալն նորա՝ լուե- 14
 ցաք, ասեմք, տեառն կամք լիցին:
 29. * Այլ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հանդերձեալ 15
 ելանէաք յեբուսաղէմ: * Այլին ընդ մեզ և յա- 16
 շակերտաց անտի կեսարացւոց, և տանէին ըզ-
 մեզ առ որում վասն ունելոց էաք՝ մնասովնի
 ումեմն կիպրացւոյ՝ առաջին աշակերտի: * Այլ ՚ի 17
 մտանելն մեր յեբուսաղէմ, խնդու թեամք ըն-
 կալան զմեզ եղբարք: * Ի վաղիւ անդր եմուտ 18
 պօղոս ընդ մեզ առ յակովբոս, և եկին ամենայն
 երիցունքն: * Այլ ողջոյն տուեալ նոցա՝ պատմէր 19
 մի ըստ միոջէ՝ զոր արար աստուած ՚ի հեթանոսս
 ՚ի ձեռն պաշտամանն նորա: * Այլ նոցա լուեալ՝ 20
 փառաւոր աննէին զաստուած, և ասեն ցնա,
 տեսանե՞ս եղբայր՝ քանի՞ բիւրք են հաւատացե-
 լոցն հրէից, և ամենեքեան նախանձաւոր օրի-
 նացն են: * Ի՞նչ իրազեկ եղեն վասն քո՝ թէ 21
 ապօտամբութիւն ուսուցանես ՚ի մովսիսէ՝ որոց
 ՚ի հեթանոսս ամենայն հրէայք են, ասես՝ մի
 թլփատել զորդիս նոցա, և մի ըստ կրօնիցն գը-
 նալ: * Արդ՝ զինչ լինիցի՝ ասաքէն լսեն, եթէ 22

- 23 եկեալ ես : * Արդ զայս արա՛ զոր ասեմք քեզ .
 են 'ի մեզ արք չորք ուխտադիրք յանձինս իւր
- 24 եանց . * զնոսա առեալ՝ սրբեցիս ընդ նոսա . և
 ծախեա՛ ինչ 'ի նոսա՝ զի գերծցեն զգլուխս , և
 դիտասցեն ամենեքին , թէ զորոց իրազեկն եղեն
 զքէն՝ ոչինչ է . այլ միաբանիս և դու պահել
- 25 զօրէնս : * Այց վասն հաւատացելոցն հեթա-
 նոսաց , մեք առաքեցաք՝ որպէս ընտրեցաք , մի
 ինչ այնպիսի պահել նոցա . բայց միայն զգու-
 շանալ 'ի կուոց զոհելոյ , և յարենէ , և 'ի հեղձու-
- 26 ցելոյ , և 'ի պոռնկու թենէ : * Յայնժամ պօղոսի
 առեալ զարսն՝ 'ի վաղիւ անդր ընդ նոսա սրբեալ
 եմուտ 'ի տաճարն . յայտ առնել զկատարու մն ա-
 լուրցն սրբութեան , մինչև մատեալ 'ի վերայ
 իւրաքանչիւր ուրուք 'ի նոցանէ պատարագ :
- 27 * Ալ իբրև մերձ էին եօթն աւուրքն 'ի կա- 28
 տարել , տեսեալ զնա 'ի տաճարին ասիացւոց հը-
 բէիցն՝ զեղուին զնովաւ զամենայն զամբոխն . և
- 28 արկեալ 'ի նա ձեռս՝ աղաղակէին . * արք իսրա-
 յելացիք՝ օգնեցէք . այս այր է՝ որ հակառակ ժո-
 ղովրդեանն և օրինաց և տեղւոյս այսորիկ՝ ամե-
 նեցուն ամենայն ուրեք ուսուցանէ . մինչև հե-
 թանոս ևս եմոյժ 'ի տաճարն՝ և պղծեաց զսուրբ
- 29 տեղին : * Քանզի էր յառաջագոյն տեսեալ ըզ-
 արովիմոս զեփեսացի 'ի քաղաքին ընդ նմա . զոր
 կարծէին , եթէ 'ի տաճար անդր եմոյժ պօղոս :
- 30 * Հարժեցաւ քաղաքն ամենայն , և կուտեցաւ
 ժողովուրդն , և առեալ զպօղոս՝ ձգէին արտաքոյ
 տաճարին . և վաղվաղակի փակեցան դրունքն .

* և խնդրէին զնա ստանանել. եհաս զլոյց 'ի հա 31
 զարապետ գնդին, եթէ խռովեալ է ամենայն
 երուսաղէմ: * Արոյ անդէն առեալ զօրականս և 32
 հարիւրապետս՝ գիմեաց 'ի վերայ նոցա, և նոցա
 տեսեալ զհազարապետն և զզօրականն, դադա-
 րեցին 'ի հարկանելոյ զպօղոս: * Յայնժամ մա 33
 տուցեալ հազարապետն կալաւ զնա, և հրամայ-
 եաց կապել կրկին շղթայիւք՝ և հարցանէր՝ թէ
 ո՞ր իցէ, և զի՞նչ իցէ արարեալ: * Այլ սլի իմն 34
 աղաղակէին զնմանէ յամբօխին. իբրև ոչ կարաց
 գիտել զստոյգն վասն ամբօխին, հրամայեաց ա-
 ծել զնա 'ի բանակն: * Այլ իբրև եհաս յաստի 35
 ճանսն, գէպ եղև բառնալ բերել զնա 'ի զօրա-
 կանացն՝ վասն բռնու թեան ամբօխին: * Վանդի 36
 զհետ երթայր բաղմու թիւն ժողովրդեանն, և
 ասէին՝ բարձ զդա: * Վինչդեռ մտանելոց էր սլո 37
 զոս 'ի բանակն, ասէ ցհազարապետն՝ եթէ ար-
 ժան իցէ ինձ խօսել ընդ քեզ, և նա ասէ. յու-
 նարէն գիտե՞ս. * մի՞ արդեօք դու իցես եզիպ 38
 տային, որ յառաջ քան զայս աւուրս տպստամ
 բեցուցեր՝ և հաներ յանապատ չորս հազարս ա-
 ըրս սիկարեանս: * Այլ ասէ պօղոս, ես եմ այր 39
 հրէայ 'ի տարսնէ կիլիկեցւոց, ոչ աննշան քա-
 զաքի քաղաքացի. աղաչեմ զքեզ հրամայեալ ինձ
 խօսել առ ժողովուրդդ: * Այլ 'ի հրամայելն նր, 40
 պօղոս կացեալ 'ի վերայ աշտիճանացն՝ շարժեաց
 զձեռն ժողովրդեանն, իբրև բաղում լուր թիւն
 լինէր, սկսաւ բարբառել հեբրայեցւոց բար-
 բառովն և ասէ:

ԳՂ. ԻԲ.

- 1 Արք եղբարք եւ հարք՝ լուսորուք ինձ ոյժմ
 2 առ ձեզ պատասխանատուութեանս : * Նբրև լու-
 ւան՝ եթէ հեբբայեցւոց լեզուաւն բարբառե-
 ցաւ նոցա՝ առաւել եւս դադարեցին ՚ի լուութի :
 3 * Այլ ասէ . ես եմ այր հրէայ ճնեալ ՚ի տարսովնի
 կիլիկեցւոց՝ սնեալ ՚ի քաղաքիս յայսմիկ առ ոսոս
 գամաղիէլի . խրատեալ ըստ ճշմարտութե հայ-
 րենի օրինաց . նախանձայոյդ էի աստուծոյ՝ որպէս
 4 ամենեքին դուք այսօր : * Ար զսոյն ճանապարհ
 վարեցի մինչև ՚ի մահ . կապել եւ մատնել ՚ի բան-
 5 տրս արս եւ կանայս . * որպէս եւ քահանայապետդ
 վկայէ ինձ՝ եւ ամ ճերակոյտդ . յորոց եւ թուղթս
 առեալ առ եղբարս ՚ի դամասկոս երթայի . ա-
 6 ճել եւ անտի կապեալս յերուսաղէմ . զի պատ-
 7 ժեացին : * Այլ եղև ինձ ՚ի դնայն եւ ՚ի մերձե՛նալ
 ՚ի դամասկոս . զմիջառուրբքն յանկարծակի յերկ-
 8 նից փայլատակեալ ըյս սաստիկ զինև . * եւ անկայ
 յերկիր . եւ լուայ բարբառ՝ որ ասէր ցիս . սա-
 9 լուղ սաւուղ՝ զի՞ հալածես զիս : * Այլ ես ետու
 պատասխանի՝ թէ ո՞վ ես տէր . եւ ասէ ցիս . ես
 10 եմ յիսուս նազովրացի՝ զոր դուն հալածես : * Վայց
 որ ընդ իսն էին՝ զսոյն տեսանէին . այլ զձայնն
 11 ոչ լսէին՝ որ խօսէր ընդ իս : * Այլ ասեմ . զի՞նչ
 արարից տէր . եւ ասէ ցիս տէր . յարուցեալ եր-
 թիցես ՚ի դամասկոս . եւ անդ պատմեսցի քեզ
 վասն ամենայնի որ հրաման է քեզ առնել : * Նբրև
 ոչ տեսանէի ՚ի փառաց լուսոյն սցնորիկ . զձե-

ասնէ՛ ձգեալ 'ի նոցանէ՛ որ ընդ խն էին , մտի
 'ի դամասկոս : * Անանիա ոմն այր երկիր զաժ ըստ 12
 օրինաց , վկայեալ յամենայն բնակչաց՝ որ 'ի դա-
 մասկոս հրէսցքն էին . * եկն եկաց առ իա՛ և ա- 13
 սէ . առնալ եղբայր՝ 'ի վեր հայեաց : * Այլ ես 14
 նոյնժամայն 'ի վեր հայեցայ 'ի նա . և նա սսէ
 ցիս . աստուած հարցն մերոց յառաջագոյն ընտ-
 րեաց զքեզ ճանաչել զկամս նորա , և տեսանել
 զարդարն , և լսել բարբառ 'ի բերանաց նորա .
 * զի եղևցիս վկայ նորա առ ամենայն մարդիկ՝ ո- 15
 ըրոց տեսերն և լուար : * Այլ արդ՝ զի՞ հեղգաս , 16
 արի՛ մկրտեաց և լուսն զմեզս քս 'ի կարգալ զա-
 նուն նորա : * Այլ եղև ինձ 'ի դառնայն յերու- 17
 սաղէմ՝ և կալ յաղօթս 'ի տաճարին , լինել 'ի
 զարմացման . * և տեսանել զնա՝ զի ասէր ցիս . 18
 փութա՛ ել յերուսաղէմէ վաղվաղակի , քանզի
 շէն ընդունելոց զքս վկայութիւնդ վասն իմ :
 * Այլ ես ասեմ . տէր՝ ինքեանք իսկ գիտեն՝ զի 19
 ես էի որ 'ի բանտն տայի , և գան հարկանէի
 ըստ ժողովրդոց զհաւաստացեալս 'ի քեզ : * Այլ 20
 յորժամ հեղոյր արիւնն ստեփաննոսի վկայիքոց ,
 ես ինքն էի՝ որ 'ի վերայ կայի , և կամակից լինէի
 սպանման նորա , և պահէի զհանդերձս սպանո-
 զացն նորա : * Այլ ասէ ցիս . գնա՛ , զի ես 'ի հե- 21
 թանոսս հեռաւորս առաքեցից զքեզ : * Այլ ունկն 22
 գնէին նմա մինչև ցայս բան . ապա բարձին ըզ-
 ձայնս իւրեանց՝ և ասեն . բարձ յերկրէ զայդ-
 պիսիդ՝ զի շէ՛ պարտ այդպիսաւ այդ կեալ : * Այլ 23
 յաղաղակելն նոցա՝ և ընկենաւ զհանդերձս՝ և

- 24 զփառչին ցանել յօղան, * հրամայեաց հաղարապե-
տին մուծանել զնա 'ի բանակն, ասէր՝ գանիւ
հարցանել զնա, զի գիտացից վասն որոյ յանցման
- 25 այնպէս աղաղակէին զնմանէ, * Ալ իբրև պրկե-
ցին զնա փոկովք, ասէ պօղոս ցհարիւրապետն՝
որ 'ի վերաց կայր, եթէ զայր հռովմայեցի և ա-
- 26 նարատ պարտ իցէ ձեզ գան հարկանել: * Իբրև
լուաւ հարիւրապետն, մատուցեալ առ հաղու-
րապետն պատմեաց՝ և ասէ, զի՛նչ կամիս առ-
- 27 նել՝ քանիւ այրս այս հռովմայեցի է: * Ալ մա-
տուցեալ հաղարապետն, ասէ ցնա, սոս՛ դու
28 ցիս՝ հռովմայեցի՛ ես, և նա ասէ, այս: * Պա-
տասխանի ետ հաղարապետն, ես բազում գլխոց
զգինու որու թիւնս զայս ստացայ, ասէ պօղոս,
29 ես ձնեալ իսկ 'ի դմին եմ: * Ալ վաղվաղակի 'ի
բաց կացին 'ի նմանէ՝ որ հարկանելոցն էին զնա,
և հաղարապետն իսկ երկեաւ, իբրև գիտաց ե-
թէ հռովմայեցի է, և զի կապեալն ևս էր զնա: ~
- 30 * Ալ 'ի վաղիւ անդր կամէր գիտել զճշմաւ 22
բիտն, թէ զի՛նչ շարախօսութիւն իցէ հրէիցն, ~
արձակեաց զնա՝ և հրամայեաց կոչել զբահա-
նայապետն և զամենայն ատեանն, և իջուցեալ
զպօղոս կացոյց 'ի մէջ նոցա:

ԳԼ ԻԳ.

- 1 Ալ հայեցեալ պօղոսի յատեանն՝ ասէ, անբ
և զբարբ՝ ես ամենայն ուղիղ մտօք գնացեալ եմ
2 առաջի աստուծոյ մինչև ցայսօր: * Ալ բահա-

նայապետն անանիա հրամայեաց սպասաւորացն
 հարկանել զքերան նորա : * Յայնժամ պօղոս ա- 3
 սէ ցնա . հարկանելոց է զքեզ աստուած՝ որմ
 բռեալ . և դու նստիս դատել զիս ըստ օրինաց ,
 և առանց օրինաց հրամայես զիս հարկանել : * Այլ 4
 որ շուրջն կային՝ ասեն . զքահանայապետ աս-
 տուծոյ հայհոյես : * Այլ ասէ պօղոս . ոչ գիտէի 5
 եղբարք՝ եթէ իցէ քահանայապետ . գրեալ իսկ
 է՝ զիշխանն ժողովրդեան քո ոչ հայհոյեսցես : * Ար- 6
 բև գիտաց պօղոս եթէ մի կողմն սաղուկեցւոց
 է՝ և միւսն փարիսեցւոց , աղաղակէր ՚ի մէջ ա-
 տենին . արք եղբարք՝ ես փարիսեցի եմ , որդի
 փարիսեցւոյ . վասն յուսոյ և յարութեմ մեռելոց՝
 ես աւասիկ դատիմ : * Այլ զայս իբրև ասաց՝ ե- 7
 ղեն հերձուածք փարիսեցւոցն և սաղուկեցւոց ,
 և պատառեցաւ բաղմութին : * Քանզի սաղու- 8
 կեցիքն ասեն , շէք յարութիւն , ոչ հրեշտակ՝ և
 ոչ հոգի . բայց փարիսեցիքն խոստովանին զերկո-
 սեան : * Այլ եղև աղաղակ մեծ . յոսն կային ո- 9
 մանք ՚ի դպրաց անաթի ՚ի կողմանէ փարիսեցւոց ,
 հակառակէին և ասէին . ոչինչ շարութիւն գը-
 տանեմք յառնա յայսմիկ , բայց թէ հոգի խօսե-
 ցաւ ՚ի դմա՝ կամ հրեշտակ : * Այլ ՚ի բաղմանալ 10
 ամբօխին՝ երկուցեալ հաղարապետն թէ գուցէ
 ճեղքիցի պօղոս ՚ի նոցանէ , հրամայեաց զօրա-
 կանին իջանել յափշտակել զնա ՚ի միջոյ նոցա , և
 ածել ՚ի բանակն : * Այլ ՚ի վաղուեան գիշերին ե- 11
 կաց առ նմա տէր , և ասէ . քաջալերեաց պօղէ ,
 զի որպէս վկայեցեր վասն իմ յերուսաղէմ , նոյն

- պէս պարտ է քեզ և ՚ի հռովմ վկայել : ~ ~
 12 * Այլ իբրև այդ եղև՝ արարեալ ժողով հրե, 21
 իցն՝ նղովեցին զանձինս ոչ ուտել և ոչ ըմպել ~ ~
 15 մինչև սպանցեն զպօղոս : * Այլ էին աւելի քան
 զքառասուն՝ որոց զայս ընդ միմեանս երդմունս
 14 արարեալ էր : * Արք մատեան առ քահանայա-
 պետան և երկոցուն՝ և ասեն, նղովիւք նղովե-
 ցաք զանձինս՝ ոչինչ ճաշակել մինչև սպանցուք
 15 զպօղոս : * Վայց դուք զգացուցէք հազարապետին
 հանդերձ ասենիւ, զի իջուցի զնա առ ձեզ,
 որպէս թէ կամիցիք ճշմարտագոյնս ինչ գիտել
 զնմանէ, և մեք յառաջ քան զմօտել նորա՝ պատ-
 16 րաստ եմք ՚ի ստանանել զնա : * Այլ լուեալ քեռ-
 ն որդւոյն պօղոսի զգաւ աճանու թիւնն, եկն ե-
 17 մուտ ՚ի բանակ անդր՝ պատմեաց պօղոսի : * Այլ
 կոչեցեալ պօղոսի առ իւր զմի ՚ի հարիւրապետաց
 անտի՝ ասէ, զպատանիս զայս ասոր առ հազարա-
 18 պետն, զի ունի ինչ պատմել նմա : * Այլ նորա ա-
 ռեալ զնա տարաւ առ հազարապետն՝ և ասէ,
 կապեալն պօղոս կոչեաց զիս, և աղաչեաց զպա-
 տանիս զայս ածել առ քեզ, ունի ինչ խօսել ընդ
 19 քեզ : * Առեալ զձեռանէ նորա հազարապետին՝
 գնաց մեկուսի, հարցանէր՝ թէ զինչ ունիս խօ-
 20 սել ընդ իս : * Այլ նա ասէ, հրեայք միաբանեցին
 աղաչել զքեզ, զի ՚ի վաղիւ զպօղոս իջուցևս
 յատեան, իբրև թէ կամիցին ինչ ճշմարտագոյնս
 21 հարցանել վասն նորա : * արդ՝ դու մի անապցես
 նոցա, քանզի դարան գործեալ է նմա ՚ի նոցանէ՝
 արանց աւելի քան զքառասուն, որ նղովեցին

զանձինս՝ ոչ ուտել և ոչ ըմպել՝ մինչև սպանցեն
 զնա . արդ սրատրատա են և սպանեն քում հրա-
 մանի : * Ապա հազարապետն արձակեաց զպատա 22
 նին՝ պատու իրեալ մի ու մեք ասել , թէ զայս ըզ-
 քացուցեր ինձ : * Այլ կոչեաց երկուս ՚ի հարիւ- 25
 րապետացն՝ և ասէ . սրատրատացէք զօրականս
 երկերիւր , որպէս զի երթիցեն մինչև ՚ի կեսա-
 րիա , և հեծեալս եօթմանասուն՝ և տիգաւորս
 երկերիւր , ՚ի յերկից մասու գիշերայն . * և գրասա 24
 սրատրատական՝ որպէս զի իջուցեալ զպօղոս աս-
 րեցուսցեն , և առ փելիքս դատաւոր , * գրեալ 25
 թուղթ , որ ունէր օրինակ զայս : * Աղօղիոս լիւ 26
 սիսա առ քաջ դատաւորդ փելիքս՝ սղոյն : * Այ- 27
 ըսա զայս կալեալ ՚ի հրէկոյ՝ և մերձ ՚ի սպանա-
 նել ՚ի նոցանէ , հասեալ ՚ի վերայ զօրականու
 ասրեցուցի , խնայեալ թէ հառմայեցի է : * Այա 28
 մեցայ գիտել զվասն՝ վասն օրոյ ամբաստանէինն
 զգմանէ , իջուցի զգա յասեան նոցա : * Այ որ գտի 29
 ամբաստանեալ վասն խնդրոյ իրիք իւրեանց օրի-
 նաց , և ոչինչ արժանի մահու կամ կասանաց ու-
 նէր մնաս : * Աբրե ազդ եղև նեհգութն յայրդ 30
 լինելոյ ՚ի նոցանէ՝ յղեցի առ քեզ , հրաման տը-
 լեալ և չարախօսացն խօսել զգմանէ առաջի քո ,
 սղ լեր : * Այլ զօրականացն ըստ հրամանի նորա 31
 առեալ զպօղոս՝ ամին գիշերայն յանտիտատրիա :
 * Այլ ՚ի վաղիւ անդր արձակեալ զհեծեալս ընդ 32
 նմա երթալ՝ դարձան ՚ի բանակն : * Այրա մը 33
 տին ՚ի կեսարիա , և առեալ զդատաւորն ըզ-
 թուղթն , առաջի կացուցին նորա և զպօղոս :

34 * Իբրև ընթերցաւ՝ էհարց թէ յորմէ նահանգի,
 35 իցէ . և ստուգեալ եթէ ՚ի կիւ լիկեաց է . * Ը-
 ւայց քեզ ասէ՝ յարժամ և չարախօսքն քս եկեա-
 ցեն . և հրամայեաց յաղարանն հերովդի սրա-
 հել զնա :

ԳՂ . ԻԳ .

1 Եւ յեա հինգ աւուր էջ քահանայապետն աւ ԵԿ
 նանիա հանդերձ ծերովք ոմամբք , և ճարտարա-
 խօսաւ տերախղեաւ ոմամբք . որք և զգացուցին
 2 դատաւորին վասն սօղոսի : * Եւ ՚ի կոչելն զնա՝
 սկսաւ տերախղոսն ամբաստան լինել և ասել :
 Իազում խաղաղութիւն գտեալ է ՚ի քէն՝ և ի
 րաց ուղղութիւն ազգիս այսորիկ քով խնամով .
 3 * ամենայնիւ և ամենայն ուրեք շնորհակալ եմք՝
 4 քանզի փելիքս՝ ամենայն գոհու թեամք : * Իայց
 զի մի աւելի ևս աշխատ արարից զքեզ , աղաչեմ
 լսել մեզ կարճ ՚ի կարճոյ՝ քոյին հեղութեամբդ :
 5 * Վանդի դտաք զայրս զայս աստականիչ և խռո-
 վիչ ամենայն հրէից՝ որք են ընդ տիեզերս , և
 6 առաջնորդ նազովրացւոց հերձուածոյն : * Ար և
 զոսածարն իսկ կամեցաւ սղծել , զսր և կալաք ,
 7 և ըստ մերոց օրինաց դատել կամեցաք : * Եկեալ
 լիւսիաս հաղարապետ՝ մեծաւ բռնու թեամբ ՚ի
 8 ձեռաց մերոց էհան : * Հրամայեաց և չարախօ-
 սացն նորա գալ առ քեզ . յորմէ դու իսկ բաւա-
 կան լինիցիս վերաոին դատեալ , ամենայնի հա-
 սու լինել զսրոց մեքս ամբաստանեմք զդմանէ :

- * Սիրարանեցին և հրէայքն, ասեն՝ այդ այդ պէս է : 9
- * Պատասխանի ետ պօղոս, յակնարկել նմա դա- 10
տաւորին խօսել : Ի բազում ամաց լինել քեզ
դատաւոր ազգիս այսորիկ գիտեմ. յօժարութի
վասն իմաց իրաց պատասխանի առնեմ : * Վանդի 11
կարող ես գիտել, զի ոչինչ աւելի է իմ քան զա-
ւուրս երկոսասան՝ յօրմէ հետէ ելի երկիր պա-
գանել յերուսաղէմ : * Այլ ոչ ՚ի տաճարի անդ 12
գահին զիս ընդ ումեք խօսեցեալ, և կամ ժողովս
արարեալ բազմաց, ոչ ՚ի ժողովուրդս՝ * և ոչ ՚ի 13
քաղաքի, և ոչ յանդիման առնել կարեն քեզ՝
վասն որոյ այժմիկ չարախօսե՛ն զինէ՛ն : * Վայց զայս 14
խոտանամ քեզ, եթէ ըստ ճանապարհին՝ զոր
ասեն հերձուած, այնպէս պաշտեմ զհայրենի
աստուածն. հաւատացեալ ամենայնի՝ որ ինչ
յօրէնս և ՚ի մարդարէս գրեալ է : * Աւելիմ յոյս 15
առ աստուած, որում և դորա իսկ ակն ունին՝
թէ յարութիւն լինելոց է արդարոց և մեղաւու-
րաց : * Յորում և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ միտս 16
ուներլ առ աստուած և առ մարդիկ յիմ ժամ :
* Ի բազում ամաց ողորմութիւնս եկի առնել 17
յազգի իմ, և ետու պատարագիս. * որովք գը- 18
տին զիս սրբեալ ՚ի տաճարին՝ ոչ բազմօք և ոչ
ամբոխիւ : * Ամանք յասիացւոց անտի հրէայք՝ 19
սրոց պարտ էր գալ առաջի քո՝ և ամբաստան լի-
նել, եթէ ունիցին ինչ զինէն. * և կամ ինքեանք 20
տքա ասացեն, զինչ գտին յիս անիրաւութիւն՝
մինչդեռ կայի յատենին : * Վայց միայն վասն միոյ 21
բարբառոյս այսորիկ՝ զոր աղաղակեցի մինչ կայի

- ի մէջ նոցա , եթէ վասն յարութեան մեռելոց
 22 դատիմ ես այսօր 'ի ձէնջ : * Այլ յապաղեաց ըզ-
 նոսա փելիքս , զի ստուգագոյնս գիտէր վասն ճա-
 նապարհին , ասէ . յորժամ լիւսիաս հազարապետ
 23 իջցէ այսր՝ տեղեկացայց վասն ձեր : * Հրամայ-
 եաց հարիւրապետին պահել զնա և ունել յընդ-
 արձակի , և մի զոք յիւրոց անտի արգելուլ 'ի
 պաշտելոյ զնա :
 24 * Այլ յետ աւուրց ինչ եկն փելիքս հանդերձ ^{ԵԲ}
 գրուսեղաւ կնաւ իւրով , որ էր հրէսց . կոչեաց ^{ԴԴ}
 զպօղոս՝ և լուաւ 'ի նմանէ վասն որ 'ի յիսուս
 25 քրիստոս հաւատոցն : * Այլ 'ի խօսելն նորա վասն
 արդարութեան և ժուժկալութեան և հանդեր-
 ձեալ դատաստանին , զահի հարեալ փելիքս , ետ
 պատասխանի . դու առ այժմ երթ' և յորժամ
 26 ժամ լիցի , կոչեցից զքեզ : * Միանգամայն և ակն
 ունէր՝ թէ տացի ինչ նմա 'ի պօղոսէ . վասն որոյ
 27 և ստէալ կոչեցեալ զնա՝ խօսէր ընդ նմա : * Այլ 'ի
 կատարել երկուց ամաց՝ եկն փոխանակ փելիքսի՝
 փեստոս պորկիոս . իբրև կամեցաւ շնորհս առ-
 նել հրէիցն փելիքս , եթող զպօղոս կապեալ :

ԳԼ . ԻԵ .

- 1 Փեստոս իբրև եհաս յիշխանութիւնն , յետ
 2 երկց աւուրց ել յերուսաղէմ 'ի կեսարիա : * Այլ
 զգացուցին նմա քահանայապետքն և գլխաւորք
 3 հրէիցն զպօղոսէ , * և աղաչէին խնդրել շնորհս
 'ի նմանէ . զի կոչեացէ զնա յերուսաղէմ . դա-

- րան գործեալ սպանանել զնա 'ի ճանապարհի :
 * Իսկ փեստոս արար պատասխանի՝ պահել զնա 4
 'ի կեսարիա . թէ ինքն իսկ ընդ հուպ անդր եր-
 թալոց է : * Այլ որ 'ի ձէնջ կարողք իցեն՝ ասէ , 5
 ընդ իս իջցեն , և եթէ իցէ ինչ յառնն մնաս՝
 ամբաստան լիցին զնմանէ : * Այլ լեալ անդ աւու- 6
 րըս՝ ոչ աւելի քան զու թ կամ զտասն , եկն էջ
 'ի կեսարիա . և 'ի վաղիւ անդր նստեալ յատենի ,
 հրամայեաց ածել զպօղոս : * Այլ իբրև եկն՝ կա- 7
 ցին շուրջ զնովաւ՝ որ յերուսաղէմէ իջեալ էին
 հրէայք . բաղում և ծանր մնասս զնէին՝ զոր ոչ
 կարէին ցուցանել : * Վանդի առնէր պատասխա- 8
 նի պօղոս , եթէ ոչ յօրէնս հրէից՝ և ոչ 'ի տա-
 ճարն՝ և ոչ 'ի կայսր ինչ մնասակար եմ : * Վայց 9
 փեստոս կամեցեալ հրէիցն շնորհս առնել՝ պա-
 տասխանի ետ պօղոսի՝ և ասէ . կամիս յերուսա-
 ղէմ ելանել՝ և անդ վասն դոցին իրաց դատել
 առաջի իմ : * Այլ ասէ պօղոս . յատենի կայսեր 10
 հասեալ կամ , ուր պարտ է ինձ դատել . հրէից
 ինչ չեմ մնասակար , որպէս և դու իսկ քաջ գի-
 տես : * Այլ պա թէ մնասակար իցեմ՝ և արժանի 11
 մահու ինչ գործեցի , ոչ զանգիտեմ 'ի մեռանե-
 լոյ . իսկ եթէ ոչինչ իցէ՝ զորոց սոքա ամբաստան
 լինին զինէն , ոչ ոք կարէ զիս դոցա շնորհել . 'ի
 կայսր բողոքեմ : * Յայնժամ փեստոս խօսեցեալ 12
 ընդ խորհրդակցին՝ արար պատասխանի , 'ի կայսր
 բողոքեցեր՝ առ կայսր երթիջիր :
 ԵԳ * Իբրև անցին աւուրք ինչ՝ ագրիպպաս արքայ 13
 և բերինիկէ եկին 'ի կեսարիա՝ յողջոյն փեստոսի :

- 14 * Այլ իբրև աւուրս բազումս հանէին անդր ,
 փեստոս զեկոյց արքայի զպօղոսէ՝ և ասէ . այր մի է
- 15 աստ մնացեալ կապեալ 'ի փելիքսէ : * Ասն որոյ
 իբրև չողայ յերուսաղէմ , զգացուցին ինձ քա-
 հանայապետքն և գլխաւորք հրէիցն . խնդրէին
- 16 յինէն առնել նմա պատուհաս : * Արոյ ետու
 պատասխանի , եթէ չէ օրէն հռովմայեցւոց շը-
 նորհել ումեք զոք , մինչև ամբաստանեալն յան-
 դիման ունիցի զգատախազսն՝ և տեղի պատաս-
 խանույ առնուցու վասն ամբաստանութեանն :
- 17 * Այլ իբրև եկին այսր՝ ոչինչ յապաղեցի , այլ 'ի
 վաղիւն նստեալ յատենի՝ հրամայեցի ամել զայ-
- 18 ըրն : * Ասն որոյ մատուցեալ ամբաստանքն և
 ոչ մի ինչ մնաս չարութեան 'ի մէջ բերէին՝ զու-
- 19 ըոց եսն կարծէի . * բայց խնդիրս ինչ՝ որ վասն
 իւրեանց պաշտաման ունէին ընդ նմա . և վասն
 յիսուսի ուրումն մեռելոյ , զորմէ ասէր պօղոս
- 20 թէ կենդանի է : * Իբրև յանհնարս մտի վասն այն-
 պիսի իրաց քննութեան , ասեմ , եթէ կամիցի՞
 երթալ յերուսաղէմ , և անդ դատել վասն նու-
- 21 ցին իրաց : * Վայց 'ի պօղոսի բողոքելն՝ զի պա-
 հիցի 'ի քաջի արանցն յանդիմանութիւն , հրա-
 մայեցի պահել զնա՝ մինչև տաց տանել առ կայսր :
- 22 * Ագրիպասս ցփեստոս ասէ . կամէի և ես լսել
 առնն . և նա ասէ՝ 'ի վաղիւ լուիցես :
- 23 * Այլ 'ի վաղիւ անդր իբրև եկն ագրիպասս եր-
 և բերինիկէ՝ բազում և երևելի սպասուք , և
 մտին յատենն հանդերձ հաղարապետքն և ա-
 ըամբք պատուախանօք քաղաքին , և հրամայեալ

փեւտոսի՝ ածին զսոզոս : * Այլ ասէ փեւտոս, ար- 24
 քայ ագրիպպա՝ և ամենայն արք՝ որք ընդ մեզ
 էք. տեսանէք զսա, վասն սորա ամենայն ժողովք
 հրէից ամբաստան եղեն ինձ յերուսաղէմ, և աստ
 աղաղակէին՝ թէ չէ պարտ դմա կեալ : * Վայց ես 25
 ՚ի վերայ հասի թէ ոչինչ է դորա արժանի մա-
 հու գործեալ. և դորա ինքնին բողոք կալեալ
 առ քաջ արանցն, խորհեցայ յղել : * Վասն որոյ 26
 ստուգու թեամբ ինչ գրել տեսուն իմում ոչ ու-
 նիմ. վասն այնորիկ ածի զդա առաջի ձեր՝ և մա-
 նաւանդ առաջի քո արքայ ագրիպպա. որպէս զի
 վերստին քննեալ՝ մարթացից ինչ գրել : * Վանդի 27
 անպատեհ իմն թուի ինձ՝ տալ տանել կապեալ
 մի, և ոչինչ վնաս զնմանէ նշանակել :

ԳԼ . ԻՕ .

Այլ ագրիպպաս ասէ ցսոզոս. հրամայեալ է 1
 քեզ՝ վասն քո խօսել. յայնժամ սոզոսի ձգեալ
 զձեռն՝ առնէր պատասխանի : * Վասն ամենայն 2
 ամբաստանու թեան հրէիցդ զինէն՝ արքայ ագ-
 րիպպա՝ համարիմ զանձն երանելի. զի քո առա-
 ջի այսօր տալոյ եմ պատասխանի : * Վանաւանդ 3
 զի դիտակ իսկ ես ամենայն կրօնից և խնդրոյ
 հրէից. վասն որոյ աղաչեմ երկայնամտու թեամբ
 լսել ինձ : * Վանդի զկենաց իմոյ՝ որ ՚ի մանկու- 4
 թենէ, ՚ի սկզբանէ լեալ յազգի իմում յերու-
 սաղէմ, տեղեակ են ամենայն հրէայք : * Յառա- 5
 ջագոյն դիտեն ՚ի վաղուց հետէ, եթէ կամիցին

- վկայել, զի ըստ ճշմարտագոյն կրօնից օրինացն
6 մերոց կեցեալ եմ փարիսեցի : * Այլ արդ վասն
յուսոյն՝ առ հարսն եղելոյ աւետեացն յաստու
7 ծոյ՝ դատեալ կամ յատենի . * յոր երկուտասան
ազգատոհմիս մերոց անպակաս զցայգ և զցերեկ
պաշտեալ ակն ունին հասանել, վասն որոց յու
8 սոյ ամբաստանիմ անբայ 'ի հրէիցդ : * Օ, քնչ
անհաւատ թուի ձեզ՝ եթէ աստուած զմեռեալս
9 յարուցանէ : * Այս իսկ ինքնին սրտշաճ համա
րէի՝ զբազում ինչ հակառակ անուանն յիսուսի
10 նազովրեցւոյ գործել : * Օ, որ և արարի իսկ յե
րուսաղէմ, և զբազումս 'ի սրբոցն ես բանտար
դել առնէի, 'ի քահանայապետիցն առեալ իշ
խանութիւն, և զսպանելոցն նոցա բերէի հա
11 մար : * Այլ ըստ ամենայն ժողովրդոցն՝ բազում
անգամ պատժեալ զնս բռնադատէի հայհոյել,
առաւել ևս մոլեալ 'ի վերայ նոցա՝ հալածէի
12 մինչև յարտաքին քաղաքսն : * Արովք գնացեալ
'ի դամասկոս՝ իշխանութեամբ և հրամանօք քա
13 հանայապետիցն, * զմիջաւորքն 'ի ճանապարհի
տեսի անբայ՝ յերկնից առաւել քան զյուսաւու
րութիւն արեգական ծագեալ զինև լոյս, և ըզ
14 նոքօք որ ընդ իսն երթային : * Այլ ամենեցուն
մեր անկանել յերկիր, լուայ ձայն որ ասէր ցիս՝
հերբայեցւոց բարբառովն, սաւ ուղ սաւ ուղ՝ զի՞
հալածես զիս, խիտ է քեզ ընդդէմ խթանի ա
15 քացել : * Այլ ես ասեմ, ո՞ ես տէր, և տէր ասէ,
16 ես եմ յիսուս՝ զոր դուն հալածես : * Այլ արի
և կայ 'ի վերայ ոտից քոց, զի վասն սցտորիկ ե

րևեցայ քեզ՝ առնուլ զքեզ 'ի ձեռն պաշտօնեաց
 և վկայ՝ որոց տեսերդ զիս, և որոց երևեցայց
 քեզ. * փրկել զքեզ 'ի ժողովրդենէդ՝ և 'ի հե- 17
 թանոսաց, յորս ես առաքեցից զքեզ. * բանալ 18
 զաչս նոցա, դարձուցանել 'ի խաւարէ 'ի լոյս,
 և յիշխանու թենէ սատանայի՝ յաստուած, առ-
 նուլ նոցա զթողու թիւն մեղաց, և վիճակ ընդ
 սուրբս՝ հաւատովքն որ յիս: * Աստի արքայ 19
 ագրիպպա՝ ոչ եղէ անհաւան երկնաւոր տես-
 լեանն. * այլ նախ որոց 'ի դամասկոս և յերու- 20
 սաղէմ էին, և ընդ ամենայն գաւառս հրէաս-
 տանի և 'ի հեթանոսս, պատմեցի զղջանալ՝ և
 դառնալ յաստուած կենդանի, արժանի ապաշ-
 խարութեան դործս գործել: * Այն այսորիկ 21
 հրէից կալեալ զիս 'ի տաճարին, կամէին սպա-
 նանել: * ( ) գնու թիւն հասեալ առ յաստուծոյ՝ 22
 մինչև ցայսօր կացի վկայեալ փոքու և մեծի, ու-
 չինչ արտաքոյ ասել՝ քան զոր մարգարէքն և մով-
 սէս խօսեցան զհանդերձելոցն ինեւոյ. * եթէ 23
 չարչարելոց է քրիստոսն, եթէ առաջին 'ի յա-
 բու թենէ մեռելոյ՝ լոյս պատմելոց է ժողովր-
 դեանն և հեթանոսաց: * Այլ նորա զայս պատաս- 24
 խանի տուեալ, փեստոս 'ի ձայն մեծ ասէ, մու-
 լիս պօղէ, բազում դպրութիւնքդ զքեզ 'ի մու-
 լութիւն դարձուցանեն: * Իսկ պօղոս ասէ, ոչ 25
 մոլիմ քաջդ փեստոս, այլ զցածութեան և զճրշ-
 մարտութեան բանս բարբառիմ: * Գիտակ իսկ 26
 է այսոցիկ արքայ, ընդ որում և համարձակեալդ
 խօսիմ. քանզի ծածկել 'ի քէն իմիք 'ի սոցանէ՝

- չառնում յանձն . զի ոչ եթէ յանկեան ուրեք
 27 գործեալ իցէ այս : * Հաւատաս արքայ ագրիս
 28 սլա մարգարէից . գիտեմ զի հաւատաս : * Այլ
 ասէ ագրիսպաս ցլօղոս , փոքու իմն հաւանե
 29 ցուցանես զիս լինել քրիստոնեայ : * Այլ պօղոս
 ասէ . խնդրէի յաստուծոյ՝ և փոքու և մեծաւ՝
 ոչ միայն զքեզ՝ այլ զամենեւեան որ լսեն ինձ
 այսօր՝ լինել այսպիսի որպէս և եսս եմ , բաց ՚ի
 30 կապանաց աստի : * Յոտն եկաց արքայն և դա
 տաւորն և բերինիկէ , և որ ընդ նոսայն նստէին :
 31 * Այլ իբրև գնացին , խօսէին ընդ միմեանս և ա
 սէին . թէ ոչինչ արժանի մահու կամ կապա
 32 նաց գործէ այրս այս : * Իսկ ագրիսպաս ցլօնա
 տոս ասէ . արձակել մարթէր զայրս զայս՝ եթէ
 ոչ էր բողոքեալ ՚ի կայսր :

ԳԼ . ԻԼ .

- 1 Իբրև հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտալիա , եւ
 տային զպօղոս՝ և զայլս ոմանս կապեալս ցհա
 2 տեան գնդին : * Այլ ելեալ ՚ի նաւ մի անդրամին
 տացի , որ երթալոց էր ՚ի կողմանս ասիացւոց՝
 գնացաք . էր ընդ մեզ և արիօտարքոս մակեդոն
 3 թեսաղոնիկեցի : * Այլ ՚ի վաղիւ անդր իջաք ՚ի
 սիդոնիս , և մարդասիրու թիւն ցուցեալ յուզիա
 առ պօղոս , հրամայեաց առ բարեկամսն երթալ
 4 և դարման գտանել : * Այլ անտի ելեալ խոնար
 հագոյն նաւեցաք ՚ի կիպրոս՝ վասն հողմոյն ընդ

- դէմ լինելոյ : * Յայնժամ ընդ մէջ ծովուն կիւ 8
 լիկեայ և պամփիլեայ նաւեալ իջաք ՚ի սմիռայ
 լիկիացւոց : * Այլ անդ գտեալ հարիւրապետին 6
 նաւ մի աղեքսանդրացի՝ որ երթայր յիտալիա ,
 եմոյճ զմեզ անդր : * Այլ ՚ի բազում աւուրս ծան 7
 րանաւեալք՝ հազիւ հասաք առ կնիդաւ . և ՚ի
 չթողացուցանել մեզ հողմոյն , նաւեցաք խոնար 8
 հագոյն ՚ի կրետէ առ սաղամինեաւ : * Հազիւ 8
 անցեալ առ նովաւ՝ եկաք ՚ի տեղի ինչ՝ որ կոչէր
 գեղեցիկ նաւահանգիստ . յոր հուպ էր քաղաքն
 զասեայ : * Այլ իբրև բազում ժամանակք անցա 9
 նէին , և սխալ ևս լինէր նաւելոյն . և վասն այն
 ինչ ևս պահոցն անցանելոյ , տայր խրատ պօղոս ,
 * և ասէ ցնոսա . ա՛րք՝ տեսանեմ զի թշնամանօք 10
 և բազում մնասու՝ ոչ միայն բեռինդ և նաւիդ ,
 այլ և անձանց մերոց լինելոյ է նաւարկու թիս :
 * Իսկ հարիւրապետն նաւապետին և նաւաւարին 11
 առաւել անսայր՝ քան բանիցն պօղոսի : * Իբրև 12
 դժպատեհ իմն թուէր նաւահանգիստն առ ՚ի
 ձմերել , բազումք խորհեցան գնալ անտի . թե
 բևս կարասցեն հասանել ՚ի փիւնիկէ՝ ձմերել ՚ի
 նաւահանգստին կրետացւոց , որ հայէր ընդ հա 13
 բաւոյն , համարեցան ուր դիմեալն էին հասա
 նել . և եկեալ մօտ անցանէին զկրետեաւ : * Այլ 14
 ոչ յետ բազում ժամուց՝ անկաւ զնովաւ հողմ
 ուսուցիկ , որ կոչի եւրակիկուն : * Անդ յափշտա 15
 կել նաւին՝ և ՚ի չհանդուրժել ընդդէմ հողմոյն ,
 թոյլ տուեալ երթայաք և դայաք : * Ի կղզի ինչ 16

- 16 գիմեալ՝ որ կոչէր կղօղեա , հաղիւ կարացաք ըմ-
 17 բրունել զմակոցկն : * Օ որ առեալ՝ յօգնականու-
 թիւն կապէին ընդ նաւն , երկուցեալ թէ գու-
 ցէ 'ի յորձանուտն անկանիցին . իջուցեալ զա-
 18 ռագաստն՝ այնպէս երթային և գային : * Ալ 'ի
 սաստկագոյն վշտանալոյն մերոյ՝ 'ի վաղիւ անդր
 19 զկարասին ընկեցիկ առնէին : * Ալ յերիւ աւուր
 ընդ իւրեանց ձեռն՝ զգործի նաւին ընկեցին :
 20 * Իբրև ոչ արև՝ և ոչ աստեղք երևէին 'ի բա-
 զում աւուրս , և ձմեռն ոչ տակաւ կայր 'ի վե-
 րայ , ապա բառնայր ամենայն յոյս փրկութեան
 21 մերոյ : * Ալ զի բազում աւուրս նօթի էին , յայն-
 ժամ պօղոս կայեալ 'ի մէջ նոցա՝ ասէ . պարտ էր
 ձեզ ով արք՝ անսալ ինձ , և ոչ ելանել 'ի կրե-
 22 տեայ՝ և շահել զվիշտս զոյս և զվնաս : * Ալ արդ՝
 խրատեմ զձեզ քաջալերիլ . զի վնաս անձին՝ և
 23 ոչ միւսմ 'ի ձէնջ լինիցի , բայց 'ի նաւէդ : * Քան-
 զի երևեցաւ ինձ յայսմ գիշերի հրեշտակ օյ՝ ո-
 24 րոյ եսն եմ , և պաշտեմ զնա , * և ասէ . մի եր-
 կրնչիր պօղէ , կայսեր ևս պարտ է քեզ յանդի-
 ման լինել . և ահա շնորհեալ է քեզ աստուծոյ
 25 զամենեւեան , որ են ընդ քեզ 'ի նաւիդ : * Այն-
 այսորիկ քաջալերացարուք արք , զի հաւատամ
 յաստուած՝ թէ այսպէս լինի՝ զոր օրինակ խօ-
 26 սեցաւ ընդ իս : * Բայց 'ի կղզի ինչ հասանի մեզ
 անկանել :
 27 * Իբրև չորեքասաներորդ գիշեր լինէր՝ մինչ
 դեռ ծփէաք 'ի հանդրին անդաւնդս , 'ի մէջ գի-
 շերին կարծէին նաւախորքն եթէ հասեալ իցեն

յաշխարհ ուրեք : * Այլ ընկեցեալ զգուհոսն՝ գը 28
 տին գիրկս քսան, և սակաւ ինչ գաղարեալ՝ դար-
 ձեալ ընկեցին՝ և գտին գիրկս հնդետասան :
 * Օտակ հարեալ թէ գուցէ 'ի խիստ ինչ տեղիա 29
 անկանիցին, յետուստ կողմանէ ընկեցին խա-
 ըխիստ չորս, ըղձանային այգուն լինելոյ : * Այց 30
 նաւավարքն խնդրէին փախչել 'ի նաւէ անտի,
 և իջուցեալ զկուրն 'ի ծով անդր՝ պատճառա-
 նօք՝ որպէս թէ յառաջոյ կողմանէ խարխիս ձը-
 գելոյ իցէն : * Ասէ պօղոս ցհարիւրապետն և ցը 31
 զօրականան, եթէ ոչ դոքա մնան 'ի նաւիս՝ դուք
 ապրել ոչ կարէք : * Յայնժամ զօրականքն հատին 32
 զլարս կրին՝ և 'ի բայ ընկեցին : * Այլ մինչդեռ 33
 այգն կամէր լինել, աղաչէր պօղոս զամենեւեան
 առնուլ կերակուր, ասէ, այս չորեքտասաներորդ-
 օր է՝ որում ակն ունիք նօթիս կատարել, և չէ՛
 ինչ ճաշակեալ : * Ասան որոյ աղաչեմ զձեզ՝ ճաշ 34
 շակել կերակուր, զի այն խակ վասն ձերոյ փրու-
 կութեան է, զի ոչ ուրուք 'ի ձէնջ մազ մի 'ի
 գլխոյ կորիցէ : * Այլ իբրև ասաց զայս, առեալ 35
 հայ՝ գոհացաւ զաստուծոյ առաջի ամենեցուն,
 երեկ՝ և սկսաւ ուտել : * Այլ քաջալերեցան ա- 36
 մենեքին, և նօքա առին կերակուր : * Այլ էարք 37
 ամենայն հողիք 'ի նաւին՝ երկերիւր եօթանա-
 սուն և վեց : * Աբրև յագեցան կերակրովն, թե 38
 թեացուցին զնաւն՝ թափեալ զցորեանն 'ի ծովն :
 * Այլ իբրև այգ եղև՝ զերկիրն ոչ ճանաչէին, բայց 39
 զգող մի նշմարէին՝ թէ առ ամին ծովուն իցէ, յոր
 խորհէին թէ հնար ինչ իցէ՝ զերծուցանել ըզ-

- 40 նաւն : * Այլ զխարխախան հատեալ ընկեցին 'ի ծու-
վըն , թողացուցին զխառնելիս թեոյն , և 'ի բաց
առին զառագաստն . և ետուն հողմոյն յափն կոյս
- 41 ծովուն : * Անկեալ 'ի տեղի մի երկծով թիւրե-
ցին զնաւն , և առաջին կողմն նաւին խրեալ ան-
շարժ մնայր , և յետին կողմն քակէր 'ի բռնաւ-
- 42 թե՛նէն : * Այլ զօրականացն խորհուրդ արարեալ
ղի զկապեալն տղանցեն , և մի որ լուղիցէ և
- 43 փախիցէ : * Այլ հարիւրապետն քանղի կամեցաւ
ապրեցուցանել զպօղոս՝ արգել զնոսա 'ի խորհրդ-
ոյն . հրամայեաց զի որ կարողն իցեն լուղել
- 44 անկանիցին նախ , և 'ի ցամաք ելանիցեն . * և
զայլն՝ զորս 'ի տախտակս , և զորս յայլ ինչ կահ
'ի նաւէ անտի . և այսպէս եղև ամենեցուն փր-
ճանել յերկիր :

ԳԼ . ԻԲ .

- 1 Այլ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք թէ մե-
լիտինէ էր անուն կղզոյն . բայց բարբարոսքն
չնորհեցին ոչ սակաւ մարդասիրութիւն մեզ :
- 2 * Քանղի լուցին խարոցի՝ և ընկալան զամենեւին
զմեզ վասն անձրեին որ ստիպէր՝ և վասն ցր-
տոյն :
- 3 * Այլ 'ի ժողովել պօղոսի խախ ինչ բա-
ղում՝ և գնել 'ի վերայ խարուկին , իժ մի 'ի
ջերմութե՛նէն ելեալ կալաւ զձեռանէ նորա :
- 4 * Այլ իբրև տեսին բարբարոսքն կախեալ զգա-
զանն զձեռանէ նորա , ասէին ցմիմեանս . ուրեմն
սպանող է սցրս այս՝ որ թէպէտ և ապրեցաւ

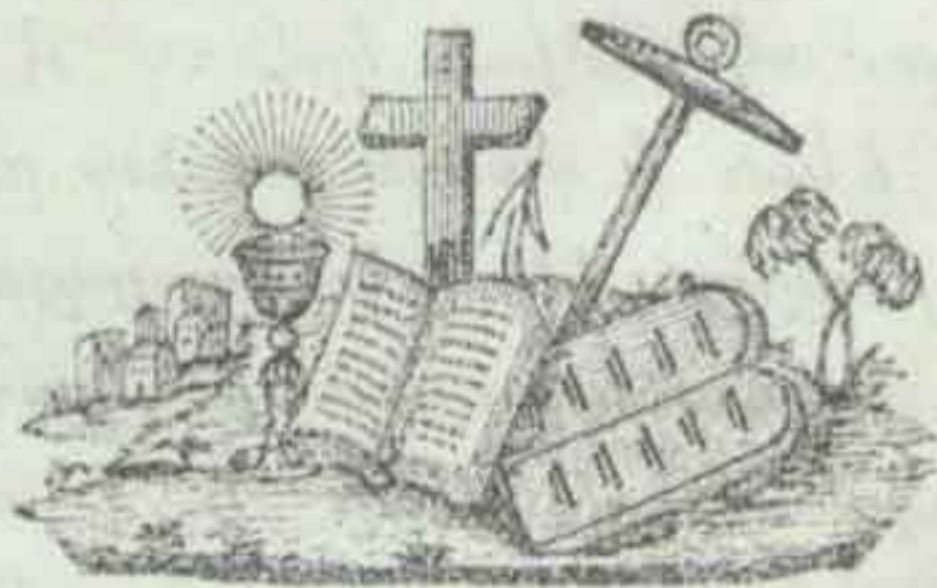
- 'ի ծովէն , իրաւունքն շէտուն կեալ : * Ալ նորա 5
 թօթափեալ զգաղանն 'ի հունրն , եղև նմա չար
 և ոչինչ : * Ալ նորա ակն ունէին նմա այանլոյ՝ 6
 կամ անկանելոյ՝ և յանկարծակի մեռանելոյ . իբր
 բև շատ ակն կալեալ՝ և տեսանէին թէ ոչինչ
 մնաս եղև նմա՝ դարձեալ դարձուցեալ զբանն
 ասէին թէ աստուած ոմն է : * Ալ շուրջ զտեղ- 7
 եաւն զայնուիկ էին գիւղք գլխաւորի կղզւոյն՝
 որում անուն էր պոպղիտս . որ առ զմեղ յերաշ-
 խի զերիս աւուրս՝ և սիրով ընկալաւ : * Ալ եղև 8
 հօրն պոպղեայ 'ի ջերմն և յախտ թանջից հիւան-
 դանալ դնել . առ որ մտեալ պօղոս և կացեալ
 յաղօթս՝ եդ զձեռն և բժշկեաց դնա : * Ալ իբր- 9
 բև այս եղև , այլ հիւանդք՝ որ էին 'ի կղզւոջն՝
 գային և բժշկէին . * որք և բազում պատուովք 10
 պատուեցին զմեղ . և իբրև գնացաք , ետուն՝ որ
 նչ պէտք էին :
 ~~~~~
 ԵԵ * Ալ յետ երկոց ամօց ելաք 'ի նաւ մի աղեք- 11
 սանդրացի՝ որ ձմերեալ էր 'ի կղզւոջն նշանաւու-
 րաւ դիտակուրացւոց : * Ալ իջեալ 'ի սիրակուսա՝ 12
 եղաք աւուրս երիս : * Աւստի գնացեալ հասաք 13
 'ի հռեգիտմն . և յետ աւուր միոյ 'ի շնչել հա-
 բաւոյն , երկօրեայք եկաք 'ի պատիտոս : * Ալ 14
 և գտաք եղբարս աղաչեցեալք 'ի նոցանէ լինել
 աւուրս եօթն . և ասլա ելաք 'ի հռովմ : * Ալ 15
 անախ լուեալ եղբարոց զմէնջ՝ ելին ընդ առաջ
 մեր մինչև յորդոստայն ասլիեայ՝ և երկոցն կր-
 պակաց . զորս տեսեալ պօղոսի՝ գոհացաւ զաս-
 տուծոյ՝ և քաջադերեցաւ : * Ալ իբրև մտաք 'ի 16

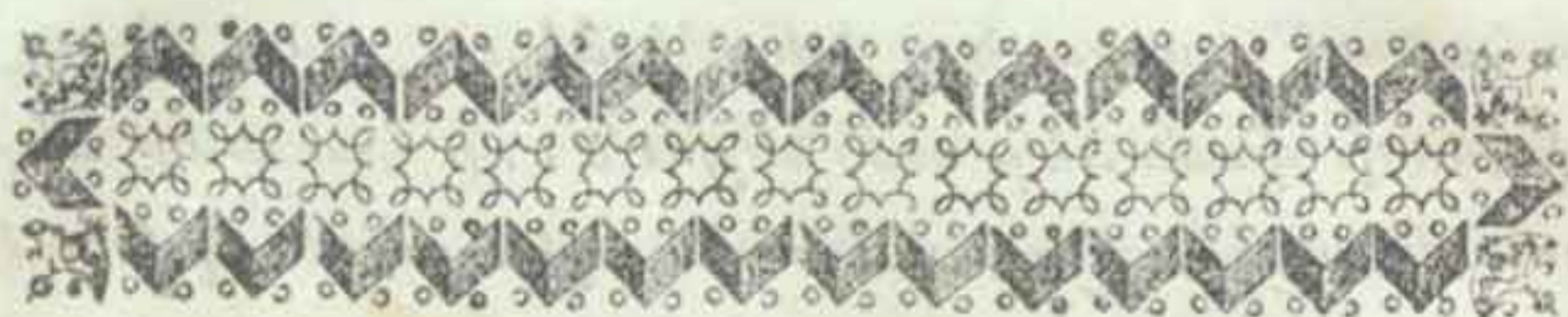
- հռովմ, հրամայեցաւ պօղոսի լինել առանձինն
հանդերձ զինուորաւն՝ պահասպանաւ իւրով :
- 17 * Ալ եղև յետ երից աւուրց՝ կուչել նմա զհրէիցն
գլխաւորս, և իբրև եկին, առէ ցնտա, ես սրբ
եղբարք՝ ոչինչ հակառակ գործեալ ժողովրդեանն՝
կամ կրօնիցն հայրենեաց, կապեալ յերուսաղէմէ՝
- 18 մատնեցայ ՚ի ձեռս հռովմայեցւոց : * Արք իբրև
գատեցան զիս՝ կամեցան արձակել, վասն և ոչ մի
- 19 ինչ մնաս մահու գտանելոյ յիս : * Ի հակառակել
հրէիցն, հարկ եղև բողոքել ՚ի կայսր, իբր ոչ ե-
- 20 թէ զաղղէն իմմէ ունէի ինչ չարախօսել : * Վասն
այսր պատճառանաց աղաչեցի զձեզ՝ տեսանել
և խօսել, քանզի վասն յուսոյն խրայէլի կամ ՚ի
- 21 շղթայս յայտոսիկ : * Ալ նորա ասեն ցնա, մեք ոչ
թուղթս ինչ վասն քո ընկալաք ՚ի հրէաստանէ,
և ոչ եկեալ որ յեղբարց պատմեաց՝ կամ խօսե-
- 22 ցաւ ինչ վասն քո չարութիւն : * Բայց աղաչեմք
՚ի քէն լսել թէ զինչ խորհիցիս, զի վասն հերձ-
ուածոյդ այդորիկ յայտ իսկ է մեզ, զի ամենայն
- 23 ուրեք հակառակութիւն կրէ : * Եւմ եղեալ
նմա օր մի, եկին ՚ի վանան առ նա բաղումք, ու
րոյ պատմէր վկայութեամբ զարքայութիւն աս-
տուծոյ, և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն յի-
սուսի, յօրինացն մովսէսի և ՚ի մարգարէից՝
- 24 յայգուէ մինչև ցերեկոյ : * Ալ ոմանք հաւա-
- 25 նէին բանիցն, և կէսքն չհաւատային : * Ալ ան-
միաբանք լեալ միմեանց՝ արձակէին, յասելն պօ-
ղոսի բան մի, թէ բարւոր խօսեցաւ հոգին սուրբ
՚ի ձեռն եսացեաց մարգարէի առ հարսն մեր,

* և ասէ , երթ առ ժողովուրդն , և ասացեա . 26
 լսելով լուիջիք՝ և մի խմասջիք , և տեսանելով
 տեսջիք՝ և մի տեսջիք : * Օյ թանձրացաւ սիրտ 27
 ժողովրդեանն այնորիկ , և ականջօք իւրեանց ծա-
 նրք լուան , և զաչս իւրեանց կափուցին , զի մի
 երբէք տեսցեն աչօք և ականջօքն լուիցեն և
 սրտիւք խմասցին՝ և դարձցին , և բժշկեցից ըզ-
 նոսա : * Ալ արդ՝ յայտնի լիցի ձեզ , զի հեթաւ 28
 նոսաց առաքեցաւ փրկու թիւն աստուծոյ՝ նօքին
 և լուիցեն : (* Ալ իբրև զայս ասաց՝ արաքս 29
 գնացին ՚ի նմանէ հրէայքն , որք ունէին ՚ի մէջ
 ինքեանց զբաղում խնդիրս :) * Ալ եղև զեր- 30
 կեամ մի՝ բովանդակ իւրով վարձու , * և ընդու 31
 նէր զամենեւեան որ մտանէին առ նա : * Քաւ 32
 բողէր զարքայու թիւնն աստուծոյ , և ուսուցա-
 նէր վասն տեառն յիսուսի քրիստոսի , անխափան՝
 ամենայն համարձակու թեամբ :

Թ Ո Ւ Գ Թ

Պ Օ Ղ Ո Ս Ի Է Ռ Ե Ք Ե Լ Ո Յ

Ա Ռ Է Ռ Ո Վ Մ Ա Յ Ե Ց Ի Ս Ն

Գ Լ Ե

- 1 Պ Օ Ղ Ո Ս ծառայ յիտուսի քրիստոսի , կոչեալ ԱԲ
ցեալ առաքեալ , որոչեալ յաւետարանն աստու
- 2 ծոյ . * որ յառաջ խոստացաւ 'ի ձեռն մարդա
- 3 ընկոյ իւրոյ գրովք սրբովք , * վասն որդւոյ իւ
րոյ եղելոյ 'ի զաւակէ դաւթի ըստ մարմնոյ .
- 4 * սահմանելոյ որդւոյն աստուծոյ զօրութեամբ
ըստ հոգւոյն սրբութեան . 'ի յարութենէ մե
- 5 աւելոյ յիտուսի քրիստոսի տեառն մերոյ . * սրով
ընկալար շնորհս և առաքելութիւն 'ի հնազան
դութիւն հաւատոց յամենայն հեթանոսս վասն
- 6 անուան նորա . * յորս և դուք էք կոչեցեալ յի
7 տուսի քրիստոսի : * Վճենեցուն որոյ էք 'ի հռովմ ,
սիրելեաց աստուծոյ՝ կոչեցելոց սրբոց , շնորհք
ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ
- 8 մերմէ՝ և 'ի տեառնէ յիտուսի քրիստոսի : * Նախ

գոհանամ զաստուծոյ խնոյ 'ի ձեռն յիտուսի քը-
 րիատոսի վասն ձեր ամենեցուն . զի հաւատք ձեր
 սրատեալ են ընդ ամենայն աշխարհ : * Ա կայ է 9
 ինձ աստուած , զոր սաշտեմն հոգւով խնով՝ յա-
 ւետարանի որդւոյ նորա , * Թէ որպէս զյիշա- 10
 տակս ձեր առնեմ յամենայն ժամ յաղօթս իմ ,
 աղաչելով՝ զի թերևս երբէք յաջողեսցի ինձ կա-
 մօքն աստուծոյ դալ առ ձեզ : * Քանզի անձկա- 11
 ցեալ եմ տեսանել զձեզ , զի փոխեցից 'ի ձեզ
 շնորհս ինչ հոգւորս՝ առ 'ի հաստատել զձեզ .
 * այսինքն է , մխիթարակից լինել ձեզ վասն ընդ 12
 միմեանց խնոյ և ձերդ հաւատոց : * Աջ կամիմ 13
 եթէ տգէտք իցէք էղբարք . զի բազում անգամ
 յօժարեցի դալ առ ձեզ , և արգելայ մինչև ցայ-
 ժրմ . զի և 'ի ձեզ դտից պատու ինչ որպէս և
 յայլ հեթանոսս : * Քանզի յունայ և բարբա- 14
 րոսաց՝ իմասանոց և անմտից պարտապան եմ ,
 * այնպէս՝ որչափ իմովսանն յօժարութեամբ , և 15
 ձեզ որ 'ի հռովմդ էք՝ աւետարանել : * Օ ի ոչ 16
 եթէ ամօթ ինչ համարիմ զաւետարանն . քանզի
 զօրութիւն աստուծոյ է 'ի փրկութիւն ամենայն
 հաւատացելոց . նախ հրէի՝ և սպա հեթանոսի :
 * Օ ի արդարութիւնն աստուծոյ նովաւ յայտնի 17
 'ի հաւատոց 'ի հաւատս . որպէս և գրեալ է ,
 ~ Թէ արդարն 'ի հաւատոց կեցցէ :
 ԱԳ * Քանզի յայտնելոց է բարկութիւնն աստու- 18
 ~ ծոյ յերկնից 'ի վերայ ամենայն ամբարշտութե-
 և անիրաւութեան մարդկան , որք զճշմարտու-
 թիւնն անիրաւութեամբ ունին , * վասն զի գի- 19

- տու թիւնն աստուծոյ յայտնի է 'ի նոսա . քանզի
 20 աստուած իսկ յայտնեաց նոցա : * Օ ի աներե-
 ւոյթք նորա 'ի սկզբանէ աշխարհի , արարածովքս
 իմացեալ տեսանին . այսինքն է՝ մշանջենաւ որու-
 թիւն և զորու թիւն և աստուածու թիւն նորա ,
 զի ոչ գտանիցեն ամենեին տալ պատասխանի :
 21 * Օ ի ծանեան զաստուած , և ոչ իբրև զաստուած
 փառաւորեցին՝ կամ գոհացան . այլ նանբացան
 'ի խորհուրդս իւրեանց , և խաւարեցան անմը-
 22 տու թեամբ սիրտք նոցա : * Օ անձինս առ իմաս-
 23 տունս ունէին՝ յիմարեցան : * Ալ փոխեցին ըզ-
 փառս անեղծին աստուծոյ՝ 'ի նմանութի պատ-
 կերի եղծանելի մարդոյ և թռչնոց և չորքոտա-
 24 նեաց և սողնոց : * Այսն որոյ մատնեաց զնոսա
 աստուած 'ի ցանկու թիւն սրտից նոցա 'ի պղզ-
 ծու թիւն , անարդել զմարմինս իւրեանց յանձի-
 25 նրս իւրեանց . * որք փոխանակեցին զճշմարտու-
 թիւնն աստուծոյ ընդ ստու թեան , հնազանդե-
 ցան և պաշտեցին զարարածս , և ոչ զարարիչն .
 26 որ է օրհնեալ յաւ խտանս . ամէն : * Այսն այնու-
 րիկ մատնեաց զնոսա աստուած 'ի կարիս անար-
 գու թեան . զի էգք նոցա փոխանակեցին զսկէտս
 27 բնականս 'ի սկէտս անբնականս : * Այնպէս և
 արուացն թողեալ զբնական սկէտս իգու թեանն ,
 բորբոքեցան ցանկու թեամբք իւրեանց 'ի մի-
 մեանս . արուք ընդ արուս զխայտառակու թիւն
 գործէին , և զգարձ փոխարինին՝ որ պարս էր
 մոլորու թեան նոցա՝ յանձինս իւրեանց ընդու-
 28 նէին : * Ալ որպէս՝ զի ոչ բնարեցին զաստուած

ունել ՚ի գիտութեան , մասնեաց զնոսա աստ-
 ուած ՚ի միտս անարգութեան՝ գործել զանար-
 ժանս , * զլցեալն ամենայն անիրաւութեամբ , 29
 պոռնկութեամբ , անզգամութեամբ , ազահութե-
 ամբ , չարութեամբ , լի նախանձու , սպանու-
 թեամբ , հեռիւ , նենգութեամբ , չարաբարութե-
 ամբ , շողմոգք , * չարախօսք , աստուածա- 30
 տեացք , թշնամանողք , ամբարտաւանք , ամբար-
 հաւածք , գտիչք չարեաց , զճնողս անարգութե-
 * անմիտք , ուխտադրութք , անագորոյնք , աննը- 31
 ւէրք , անողորմք : * Այք հասեալ էին յաստու- 32
 ծոյ իրաւանցն վերայ , եթէ ոյք զայսպիսիսն գոր-
 ծեն՝ արժանի են մահու , և ոչ միայն որ զայն
 առնեն , այլ և որ կամակիցն լինին գործելեացն :

ԳՎ . Բ .

Վասն որոյ առանց պատասխանի տալոյ ես ո՛վ 1
 մարդ՝ որ դատիսդ . զի որով դատիս զընկերն ,
 զանձն քո դատապարտես , զի դու զնոյն գոր-
 ծես՝ որով դատիսն :
 Այ * Քանզի գիտեմք , եթէ աստուծոյ դատա- 2
 տանն ճշմարտութեամբ է ՚ի վերայ այնոցիկ որ
 զայնպիսիսն գործեն : * Իսկ արդ՝ խորհիցի՛ս զայս 3
 ո՛վ մարդ , որ դատիս զայնոսիկ՝ որ զայնպիսիսն
 գործեն՝ և դու զնոյն գործես , եթէ դու ապ-
 րելոց իցես ՚ի դատաստանաց անտի աստուծոյ :
 * Եթէ զմեծութեամբ քաղցրութեան նորա , և 4
 զներելովն և զերկայնմաութեամբն արհամար-

- Հիցես . չգիտիցես՝ զի քաղցրու թիւնն աստուծոյ
 5 զքեզ յապաշխարու թիւն անէ : * Այլ ըստ խըս-
 տու թեան քում , և ըստ անդեղջ սրտի՝ գանձես
 անձին քում բարկու թիւն՝ յաւուր բարկու թե
 և յայտնու թեան արդար դատաւորու թեանն ւնյ :
 6 * Ար հատուցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւ-
 7 րեանց . * որ համբերու թեամբ էն 'ի գործս բա-
 րու թեան՝ զփառս և զպատիւ և զանեղծու թիւն
 8 խնդրեն , զկեանսն յաւիտենից : * Իսկ որ 'ի հա-
 կառակու թենէ անտի էն՝ և ապստամբք 'ի ճըշ-
 մարտու թենէ՝ և զհետ երթեալ զանկրաւու թե ,
 9 բարկու թիւն և սրտմտու թիւն , * նեղու թիւն և
 անձկու թիւն 'ի վերայ ամենայն մարդոյ՝ որ գոր-
 10 ծէ զչար , նախ հրէի՝ և ապա հեթանոսի : * Փառք
 պատիւ և խաղաղու թիւն ամենայնի՝ որ գործէ
 11 զբարի , նախ հրէի՝ և ապա հեթանոսի : * Օյի
 անէ անառու թիւն առաջի աստուծոյ : ~~~~~
 12 * Արք միանգամ արտաքոյ օրինացն մեղան , Ան
 արտաքոյ օրինացն և կորնչին . և որք ընդ օրինօքն ~~~~~
 13 մեղան , օրինօքն և դատեացին : * Օյի անէ եթէ որ
 լսելիք օրինացն էն՝ արդարացեալ էն առաջի ւնյ ,
 14 այլ առնելիք օրինացն արդարասցին : * Այլ յոր-
 ժամ հեթանոսք՝ որ զօրէնս ան ունին , բնու թիւ
 զօրինացն գործիցեն , նոքա որ զօրէնսն ան ունին՝
 15 անձանց իւրեանց իսկ էն օրէնք . * որք ցուցանեն
 զգործս օրինացն գրեալ 'ի սիրտս իւրեանց՝ վը-
 կայու թեամբ մտաց իւրեանց , և յանդիմանել
 զմիմեանս 'ի խորհրդոց իւրեանց , կամ թէ պա-
 16 տասխանի իսկ տալ , * յաւուրն՝ յորում դատիցի

- աստուած զգաղանիս մարդկան՝ ըստ աւետարա-
 նիս իմոյ, ՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի : * Ապա 17
 եթէ դու հրէայ անուանեալ ես, և յեցեալ ես
 յօրէնսն՝ և պարծիս յաստուած, * և դիտես ըղ- 18
 կամս նորա, և ընտրես զլաւն, և խրատեալ ես
 յօրինացն : * վստահ ես յանձն քո առաջնորդ լի- 19
 նել կուրաց՝ լոյս խաւարելոյ, * խրատիչ անզգա- 20
 մայ՝ վարդապետ տղայոց, ունել զկերպարանս
 գիտութեան և ճշմարտութեան օրինացն : * Իսկ 21
 արդ՝ որ ուսուցանես զընկերն, զանձն քո ոչ ու-
 սուցանես, որ քարոզես չգողանալ՝ գողանաս :
 * որ ասես չնալ՝ շնաս : որ գարշիս ՚ի մեհենաց՝ 22
 զսեղանս կողոսկտես : * որ օրինօքն պարծիս՝ յան- 23
 ցանել ըստ օրէնսն զաստուած անարգես : * Օ ՚ի 24
 անուն աստուծոյ վասն ձեր հայհոյի ՚ի մէջ հե-
 թանոսաց՝ որպէս և գրեալ է :
- ԱԶ * Թլխատութիւն օգնէ՝ եթէ զօրէնսն պա- 25
 հիցես, ապա եթէ յանցաւոր օրինացն իցես,
 Թլխատութիւն քո անթլխատութի եղև : * Իսկ 26
 եթէ անթլխատութիւնն զիրաւունս օրինացն
 պահիցէ, ոչ ապաքէն անթլխատութիւն նորա
 ՚ի Թլխատութիւն համարեօցի, * և դատիցի՝ որ 27
 ՚ի բնէ անթլխատութիւն է՝ զօրէնսն կատարե-
 լով՝ զքեզ, որ գրովն և Թլխատութեամբն յան-
 ցաւոր օրինացն իցես : * Օ ՚ի ոչ եթէ որ յայտնի 28
 հրէայն է, և ոչ որ յայտնի մարմնով Թլխատու-
 Թիւն, * այլ որ ՚ի ծածուկ հրէայն է, և Թլխա- 29
 տու Թիւն սրտի հողւով՝ և ոչ գրով, որոյ գովու-
 Թիւնն ոչ ՚ի մարդկանէ է, այլ յաստուծոյ :

ԳՎ. Գ.

- 1 Իսկ արդ՝ զինչ աւելի է հրէին , կամ զինչ
 2 օգուտ ՚ի թլիատու թենէ անտի : * Ի ազում ինչ
 ամենայն իրօք . նախ այն իսկ՝ զի հաւատարիմ
 3 եղեն պատգամքն աստուծոյ : * Իսկ արդ՝ եթէ
 չէր հաւատացեալ ոմանց՝ մի թէ անհաւատու
 թիւն նոցա զաստուծոյ հաւատոն խափանէր .
 4 քա՛ւ լիցի : * Արդ՝ եղիցի աստուած ճշմարիտ՝
 և ամենայն մարդ սուտ , որպէս և գրեալ է . որ
 պէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո , և յաղթեցես
 5 ՚ի դատել քեզ : * Իսկ արդ՝ եթէ ապիրատու թիւն
 մեր զաստուծոյ արդարութիւնն յանդիման կա
 ցուցանէ՝ զինչ ասեմք . մի թէ անիրաւ ինչ է
 6 աստուած՝ որ ամէ զբարիութիւն . * Ըստ մարդ
 կութեան ասեմ , քա՛ւ լիցի . ապա թէ ոչ զիարդ
 7 դատի աստուած զաշխարհ : * Այլ եթէ ճշմար
 տութիւնն աստուծոյ յիմում ստութեանն ա
 ռաւելլաւ ՚ի փառս նորա , զի ևս ես իբրև զմե
 8 զաւոր դատիմ : * Այլ կամ թէ՛ որպէս հայհո
 յիմքն , և որպէս տսեն զմէնջ ոմանք ասել , թէ
 արասցուք զչար՝ զի եկեացէ բարի , որոց դա
 9 տաստանքն յիրաւի են : * Այլ արդ՝ իւ իւրք ա
 ռաւել իցեմք . ապաքէն և ո՛չ իւրք . քանզի յա
 ռաջագոյն իսկ մեղադիր եղեաք հրէից և հե
 10 թանոսաց՝ ամենեցուն ընդ մեղօք լինելոյ : * Ար
 պէս և գրեալ է , թէ ոչ ո՛ք է արդար՝ և ո՛չ մի .
 11 * և ո՛չ դոյ՝ որ իմանայ , և ոչ ո՛ք է՝ որ խնդրէ
 12 զաստուած : * Ամենեքեան խոտորեցան ՚ի միասին

- և անպիտանացան . ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրու-
 թիւն , և ոչ ոք է մինչև 'ի մի : * Վերեզման բաց է 13
 կոկորդ նց , լեզու օք իւրեանց նենդաւորք եղեն .
 թոյնք իժից 'ի ներքոյ շրթանց նոցա : * Արոց բե- 14
 րանք անիծիւք և դառնու թեամբ լի են : * Արագ 15
 են սաք նոցա հեղու զարիւն : * Վեկու մն և թըշ 16
 ու առու թիւն 'ի ճանապարհս նոցա . * և զճանա- 17
 պարհն խաղաղութեան ոչ ճանեան : * Աչ է եր 18
 կիւղ աստուծոյ առաջի աչաց նոցա :
- ԲԴ * Վայց գիտեմք՝ որ ինչ միանդամ օրէնքն ա- 19
 սեն՝ այնոցիկ որ ընդ օրինօքն են ասեն . զի ամե-
 նայն բերան խցցի , և դատապարտ լիցի ամենայն
 աշխարհ աստուծոյ : * Օ , ի 'ի գործոց օրինաց ոչ 20
 արդարացի ամենայն մարմին առաջի նորա .
 քանզի օրինօքն է գիտութիւն մեղաց : * Վայց 21
 արդ՝ առանց օրինացն իսկ արդարութիւնն աս-
 տուծոյ յայտնեալ է՝ վկայեալ յօրինաց անտի՝ և
 'ի մարգարէից : * Վանզի արդարութիւնն աս- 22
 տուծոյ 'ի հաւատոց անտի յիսուսի քրիստոսի
 յամենայն հաւատացեալս . և ոչինչ է խախտ :
 * Վանզի ամենեքեան մեղան , և նուաղեալ են 23
 'ի փառաց անտի աստուծոյ : * Ալ արդարանան 24
 ձրի նորին շնորհօք 'ի ձեռն փրկութեան որ 'ի
 քրիստոս յիսուս . * զոր յառաջն եղ աստուած 25
 'ի քաւութիւն 'ի ձեռն հաւատոց արեամբն նո-
 րա , 'ի հանդէս արդարութեան նորա վասն թու-
 ղութեան յառաջագոյն մեղացն գործելոց , * 'ի 26
 ներեւն աստուծոյ 'ի հանդէս արդարութեան
 նորա 'ի ժամանակի յայտնիկ . զի եղևցի նա ար-

- դար , և արդարացուցէ զայն՝ որ 'ի հաւատոցն
 27 յիտուսի : * Իսկ արդ՝ զոր են պարծանքն , արդե-
 լան . յորոց օրինաց , 'ի գործոց անտի՞ , ոչ , այլ
 28 'ի հաւատոցն օրինաց : * Քանզի համարիմք հա-
 լատուիք արդարանալ մարդոյ՝ առանց գործոց
 29 օրինաց : * Եթէ հրէից միայն իցէ աստուած՝ և
 30 հեթանոսաց ոչ , այն և հեթանոսաց : * Օ՛ր ե-
 թէ մի է աստուած՝ որ արդարացուցանէ զթլլ-
 փատու թիւնն 'ի հաւատոց , ապա և զանթլլիա-
 31 տու թիւնն նովին հաւատուիք : * Արդ՝ զօրէնսն
 ինչ խափանեմք հաւատուիքս , քան լիցի . այլ
 զօրէնսն հաստատեմք :

Գ. Լ. Գ.

- 1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք զգտանելն արբա- ԲԶ
 2 համու նահապետին մերոց ըստ մարմնոց : * Օ՛ր
 եթէ արբահամու գործուիք էր արդարացեալ
 3 ունել ունէր պարծանս՝ այլ ոչ առ իմ : * Իսկ
 զի՞նչ ասիցէ գիր . հաւատաց արբահամ յաստ-
 4 ուած՝ և համարեցաւ նմա յարդարութի : * Իայց
 այնմ որ գործիցեն , ոչ համարին վարձքն ըստ
 5 շնորհաց՝ այլ ըստ պարտեաց : * Իսկ այնմ որ ոչն
 գործիցէ՝ բայց հաւատացէ յայն՝ որ արդարա-
 ցուցանէ զամբարիշտան , համարին հաւատք նի՞
 6 յարդարութիւն : * Արդէս և դաւիթ ասէ զե-
 րանութիւն մարդոյ՝ որում աստուած համարի
 7 արդարութիւն առանց գործոց : * Արանի՞ որոց
 թողան անօրէնութիւնք , և որոց ծածկեցան մեղք

իւրեանց : * Արանեալ է այր՝ որում ոչ համա 8
 րեացի տէր զմեզս նորա : * Արդ՝ երանութիւնս 9
 այս ՚ի վերայ թլիատու թեան է , եթէ ՚ի վերայ
 անթլիատու թեան . քանզի ասեմք՝ եթէ համա
 րեցան արբահամու հաւատքն յարդարութիւն :
 * Արդ զիարդ համարեցան . մինչդեռ ՚ի թլիա 10
 տու թեան էր՝ եթէ յանթլիատու թեան . ոչ ՚ի
 թլիատու թեանն , այլ յանթլիատու թեան : * Այլ 11
 նշանակ առ զթլիատութիւնն , կնիք արդարու
 թեան հաւատոցն՝ որ յանթլիատութենէ անտի .
 * զի եղևցի նա հայր ամենայն հաւատացելոց , որ 12
 յանթլիատութենէ անտի իցեն , առ ՚ի համարե
 լոյ և նոցա արդարութիւն . և հայր թլիատու
 թեան՝ որոց ոչ ՚ի թլիատութենէ անտի և եթ ,
 այլ և որոց երթացցեն ընդ հետս անթլիատու
 թեան հաւատոց հօր մերոյ արբահամու :
 9.7 * Օ ՚ի ոչ եթէ օրինօքն են աւետիքն արբա 13
 համու՝ և զաւակի նորա ժառանգ լինել աշխար
 հի , այլ ՚ի հաւատոցն արդարութենէ : * Օ ՚ի ե 14
 թէ որք յօրինացն են , ժառանգք իցեն . ապա
 ընդունայն են հաւատքն՝ և դատարկ աւետիքն :
 * Վանզի օրէնքն զբարկութիւն դործեն , բայց 15
 աւր ոչ են օրէնք՝ և ոչ յանցանք ինչ : * Ասան 16
 այնորիկ ՚ի հաւատոց անտի , զի ըստ շնորհացն
 իցէ . առ ՚ի լինելոյ հաստատուն աւետեացն ա
 մենայն զաւակին . ոչ այնմ միայն որ յօրինաց
 անտի , այլ և այնմ որ ՚ի հաւատոցն արբահա
 մու , որ է հայր մեր ամենեցուն , * որպէս և 17
 գրեալ է , թէ հայր ազգաց բազմաց արարից

- դքեղ առաջի աստուծոյ . որում հաւատաց' ե-
 թէ կենդանի առնէ զմեռեալս , և կոչէ զչգոյն
 18 իբրև զգոյ : * Ար յանցոյսն յուսով հաւատաց լի-
 նել նմա հայր ազգաց բազմաց . որպէս և ասա-
 19 ցաւն , թէ այնպէս եղիցի զաւակքս : * Այլ նա
 ոչ երկմտեաց 'ի հաւատոցն . թէպէտ և հայեցաւ
 'ի մարմին իւր այնուհետև իբրև 'ի մեռեալքան
 զի զհարիւրամենիւք ուրեմն էր . և 'ի մեռելու-
 20 թիւն յարգանդին սառայի : * Նայց յաւետեացն
 աստուծոյ ոչ երկմտեաց անհաւատութեամբ .
 այլ զօրացաւ հաւատովք , ետ փառս աստուծոյ .
 21 * և հաստատեցաւ 'ի միտս իւր , եթէ որ խոս-
 22 տացաւն՝ կարող է առնել : * Այսն որոյ համա-
 23 րեցաւ նմա յարգարութի : * Արդ՝ զի դրեցաւն ,
 ոչ եթէ վասն նորա միայն՝ եթէ համարեցաւ
 24 նմա . * այլ և վասն մեր՝ որոյ համարելոց է . որք
 հաւատամք յայն՝ որ յարոյցն զյիսուս զտէր մեր
 25 'ի մեռելոց . * որ մատնեցաւ վասն յանցանաց մե-
 րոց , և յարեաւ վասն զմեզ արդարացուցանելոյ : ՎՋ

ԳԼ . Ե .

- 1 Այսուհետև արդարացեալք 'ի հաւատոց
 անախի , խաղաղութիւն կալցուք առ աստուած
 2 'ի ձեռն տեառն մերոյ յիսուսի բրիտանի . * որով
 և զընծայու թիւն ընկալաք հաւատովք 'ի շնորհս
 յայտոսիկ՝ յորում կամք , և սպարձիւք յուսով փա-
 3 ռացն աստուծոյ : * Այլ ոչ այսչափ միայն , այլ և
 սպարձիւք ևս 'ի նեղութիւնս մեր , քանզի գի-

տեմք, եթէ նեղութիւնք զհամբերութիւն գործեան, * համբերութիւն զհանդէս, հանդէս զյոյս. 4
 * յոյս ոչ երբէք ամաչեցուցանէ, զի սէրն աստուծոյ սիրեալ է 'ի սիրտս մեր, 'ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ՝ որ տուաւ մեզ: * Օ, 'ի մինչդեռ տրկարքն էաք՝ քրիստոս վասն մեր 'ի ժամանակի 'ի վերայ ամբարշտաց մեռաւ: * Օ, 'ի վասն արդարոյ հաղիւ որ մեռանիցի, այլ վասն բարւոյ թերեւ համարձակիցի որ մեռանել: * Յայտնեաց ԹՈՒՂՈՍՍԻ սէրն իւր 'ի մեզ, զի մինչդեռ մեղաւորքն էաք, * քրիստոս վասն մեր մեռաւ, սրչափ ևս առաւել յարդարանալս մերում այժմիկ արեամբն նր՝ ապրեացուք նովաւ 'ի բարկութենէ անտի: * Օ, 'ի եթէ մինչ թշնամիքն էաք՝ հաշտեցաք ընդ աստուծոյ մահուամբ որդւոյ նորա, սրչափ ևս առաւել 'ի հաշտելս մերում՝ ապրեացուք կենօքն նորա: * Այլ ոչ այսչափ միայն, այլ և սպարձիմք ևս յաստուած 'ի ձեռն տեսան մերոյ յիսուսի քրիստոսի, որով և զհաշտութիւնն իսկ ընկալաք: 9.2 * Օ, 'ի որպէս 'ի միջէ մարդոյ մեղք յաշտարհ մտին՝ և 'ի մեղաց անտի մահ, և այնպէս յամենայն մարդիկ տարածեցաւ մահ՝ որով ամենեքին մեղան: * Քանզի մինչև յօրէնան մեղք էին յաշտարհի, բայց մեղք ոչ համարին, ուր օրէնք ոչ իցեն: * Այլ թագաւորեաց մահ յաղամայ մինչև ցմովսէս՝ և 'ի վերայ չյանցուցելոցն, ըստ նմանութեան յանցուածոցն աղամայ, որ է օրինակ հանդերձն լոյն: * Այլ ոչ որպէս յանցանքն՝ նայնպէս և շնորհքն, զի եթէ միայն յանցանօր

- բազումք մեռան, ուրչափ ևս առաւել շնորհքն
 աստուծոյ և պարգևքն՝ շնորհօք միոյն մարդոյ
 16 յիսուսի քրիստոսի ՚ի բազումս առաւելաւ : * Այլ
 ոչ որպէս ՚ի միօջէ յանցուցելոյն պարգևքս . զի
 դատաստանն ՚ի միօջէ յանցուածոյ անտի ՚ի դա-
 տապարտութիւն . այլ շնորհքն ՚ի բազմաց յանց-
 17 ուածոցն յարդարութիւն : * Օ ՚ի եթէ ՚ի միոյն
 յանցանաց մահ թագաւորեաց միովն, ուրչափ ևս
 առաւել՝ որք զառաւելութիւն շնորհաց և ըզ-
 պարգևաց արդարութեանն առնուցուն, կենօք
 թագաւորեցեն ՚ի ձեռն միոյն յիսուսի քրիս-
 18 տոսի : * Ապա ուրեմն՝ որպէս միոյն յանցանօք
 յամենայն մարդիկ դատապարտութիւն, նոյնպէս
 և միոյն արդարութեամբ՝ յամենայն մարդիկ ար-
 19 դարութիւն կենաց : * Օ ՚ի որպէս անհնազան-
 դութեամբ միոյն մարդոյ՝ մեղաւորք բազումք
 եղեն, նոյնպէս և հնազանդութեամբ միոյն, ար-
 20 դարք բազումք եղիցին : * Վայց օրէնքն ՚ի ներքս
 անկան, զի յանցանքն բազմացին . զի ուր առա-
 ւել եղեն մեղքն, առաւել ևս յաւելան շնորհքն
 21 * Օ ՚ի որպէս թագաւորեցին մեղքն ՚ի մահու
 անդ, նոյնպէս և շնորհքն թագաւորեցեն ար-
 դարութեամբ ՚ի կեանան յաւիտենից ՚ի ձեռն
 յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ :

Վ.Զ

ԳՎ. Օ.

- 1 Իսկ արդ՝ զի՛նչ ասիցեմք, յաճախեսցուք ՚ի
 2 մեղսն՝ զի շնորհքն բազմացին : * Վաւ լիցի .

որք մեռաք մեղացն , զիամրդ տակաւին ՚ի նմին 5
կեցցեմք : * Աթէ ոչ գիտէք՝ զի որ միանգամ մը
կրտեցաք ՚ի քրիստոս յիսուս՝ ՚ի մահ անդր նորա
մկրտեցաք : * Թաղեցաք ընդ նմին մկրտու թեամբն 4
՚ի մահ , զի որպէս յարեալ քրիստոս ՚ի մեռելոց
փառօք հօր , նոյնպէս և մեք ՚ի նորոգումն կե-
նաց շրջեսցուք : * Օ ՚ի եթէ տնկակից եղեաք նը- 5
մանու թեան մահու նորա , այլ և յարու թեան
նորա լինիցիմք : * Օ այս գիտասցիք՝ զի հին մարդն 6
մեր խաչակից եղև նորա , զի խափանեցի մար-
մին մեղացն , մի ևս ծառայել մեզ մեղացն : * Օ ՚ի 7
որ մեռանին՝ արդարացեալ է ՚ի մեղաց անտի :
* Իսկ եթէ մեռաք ընդ քրիստոսի , հաւատամք՝ 8
թէ և կեցցուք ընդ նմա : * Իստեմք՝ եթէ քրիս- 9
տոս յարուցեալ է ՚ի մեռելոց , այսուհետև ոչ
մեռանի , և մահ նմա ոչ ևս տիկէ : * Օ ՚ի որ մե- 10
ռաւն՝ մեղացն մեռաւ միանգամ , և որ կենդա-
նին է՝ կենդանի է աստուծոյ : * Այնպէս և դուք 11
համարեսցիք զանձինս մեռեալս մեղացն , և կեն-
դանիս աստուծոյ ՚ի քրիստոս յիսուս ՚ի տէր մեր :
ԴԿ * Մի այսուհետև թագաւորեցեն մեզք ՚ի 12
մահկանացու մարմինս ձեր՝ հնազանդել ջանկու-
թեանց նորա : * Ալ մի սլատրաստէք զանդամս 13
ձեր զէն անիրաւու թեան մեղացն , այլ սլատրաս-
տեցէք զանձինս ձեր աստուծոյ՝ որպէս ՚ի մեռե-
լոց ՚ի կենդանիս , և զանդամս ձեր զէն արդա-
րու թեանն աստուծոյ : * Օ ՚ի մեզք ձեզ ոչ տի- 14
րեսցեն , քանզի ոչ էք ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնոր-
հօք : * Իսկ արդ՝ զիամրդ , մեղկցուք՝ զի չեմք ընդ 15

- 16 օրինօք այլ ընդ շնորհօք . քաւ լիցի : * Աջ գիտէք՝
թէ որում պատրաստէք զանձինս ձեր ծառայս
ի հնազանդութիւն , ծառայք էք՝ որում հնա-
զանդիքն , եթէ մեղաց՝ ՚ի մահ , և եթէ ՚ի հնա-
17 զանդութիւն արդարութեան՝ ՚ի կեանս : * Այլ
շնորհք աստուծոյ . զի էիք ծառայք մեղաց՝ հը-
նազանդեցայք ՚ի սրտէ՝ որում աւանդեցայք յա-
18 ռակ վարդապետութեան : * Արդ՝ աղատեցեալք
19 ՚ի մեղաց՝ ծառայեցէք արդարութեան : * Արդ-
կօրէն ասեմ վասն տկարութեան մարմնոյ ձերոյ .
զի որպէս պատրաստեցիք զանդամս ձեր ծառայս
պղծութեան և անօրէնութեան յանօրէնութի .
նոյնպէս և այժմ պատրաստեցէք զանդամս ձեր
20 ծառայս արդարութեան ՚ի սրբութիւն : * Այլ
մինչ ծառայքն էիք մեղաց՝ աղատացեալ էիք յար-
21 դարութեանէն : * Քակ արդ՝ զի՞նչ պտուղ ունէիք
յայնժամ , որովք այժմի դամօթի հարեալ էք .
22 զի վախճան նորա մահ է : * Վայց արդ աղատա-
ցեալք ՚ի մեղացն՝ և ծառայեալք աստուծոյ՝ ու-
նիք զպտուղ ձեր ՚ի սրբութի , և վախճան նորա
23 կեանք յաւիտենից : * Այլ թոշակն մեղաց մահ է .
այլ շնորհքն աստուծոյ կեանք յաւիտենից ՚ի քը-
րիատոս յիսուս ՚ի տէր մեր :

ԳԼ . Լ .

- 1 Աթէ ոչ գիտէք եղբարք , զի ընդ գիտունս Քրի-
ստոսի խօսիմ . զի օրէնք տիրեն մարդոյ՝ որչափ
2 ժամանակս կենդանի իցէ : * Վանդի կին առնակին

- 'ի կենդանի այր խւր կապեալ կայ օրինօք . իսկ
 եթէ մեռցի այրն , արձակեալ է յօրինաց առն :
 * Ապա ուրեմն մինչ կենդանի է այրն , շուն կոչի՝ 3
 եթէ լինիցի առն այլում , և եթէ մեռցի այրն՝
 ազատ է յօրինացն , չհամարեալ շուն՝ եթէ լինի-
 ցի առն այլում : * Այսուհետև և դուք եղբարք՝ 4
 մեռայք օրինացն մարմնովն քրիստոսի , լինել այ-
 լում որ 'ի մեռելոցն յարուցեալ է , զի պտղաբեր
 լիցուք աստուծոյ : * Քանզի մինչ էաքն մարմնով , 5
 կարիք մեղաց՝ որ օրինօքն էին՝ զօրանային յան-
 դամս մեր , առ 'ի պտղաբեր առնելոյ զմեզ մա-
 հու : * Վայց այժմ դատարկացայք յօրինաց անտի . 6
 քանզի մեռայք այնմիկ՝ սրով բմբռնեալն էաք ,
 առ 'ի ծառայել մեզ նորոգութեամբ հոգւոյն՝ և
 ոչ հնութեամբ գրոյն : * Նսկ արդ զի՛նչ ասեմք . 7
 օրէնքն մեզք իցեն . քաւ լիցի այլ զմեզս ոչ գի-
 տէի , եթէ ոչ օրինօք . և զցանկութիւնն ոչ ճա-
 նաչէի , եթէ ոչ օրինացն էր ասացեալ՝ մի ցան-
 կանայցես : * Պատճառս առին մեզքն պատուի- 8
 րանաւն , և գործեցին յիս զամենայն ցանկութի .
 զի առանց օրինացն մեզքն մեռեալ էին : * Այլ ես 9
 առանց օրինացն երբեմն էի կենդանի . այլ իբրև
 եհաս յիս պատուիրանն , մեզքն կենդանացան .
 * և ես մեռայ . և դուաւ ինձ պատուիրանն՝ որ 10
 'ի կեանան էր , նայն 'ի մահ : * Օյ ի մեղացն պատ- 11
 ճառս առեալ պատուիրանաւն՝ խարեցին զիս ,
 և նովին սպանին :
 72 * Այսուհետև օրէնք սուրբ են՝ և պատուի- 12
 րանն սուրբ և արդար և բարեբար : * Նսկ արդ՝ 13

- ինձ բարին մահ էղև . քաւ լիցի . այլ մեղքն . զի
 երևեացին մեղքն բարեաւն գործել ինձ զմահ .
 զի եղիցին ըստ առաւելու թեան մեղքն մեղաւոր
 14 'ի ձեռն սրատու իրանին : * Վիտեմք՝ զի օրէնքն
 հոգևոր են . այլ ես մարմնաւոր եմ , ընդ մեղօք
 15 վաճառեալ : * Օ ի զոր գործեմն ոչ գիտեմ , ոչ
 եթէ զոր կամիմն՝ զայն առնեմ , այլ զոր ատեամն՝
 16 զայն գործեմ : * Վստա թէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն
 17 առնեմ , վկայեմ օրինացն՝ եթէ բարւոր են : * Վստ
 արդ՝ ոչ եթէ ես գործեմ զայն , այլ բնակեալ
 18 յիս մեղքն : * Վիտեմ զի ոչ բնակեալ է յիս ,
 այսինքն 'ի մարմնի իմում բարի ինչ . զի կամքն
 19 առաջի կամ ինձ . և առնել զբարին ոչ : * Օ ի ոչ
 եթէ՝ զոր կամիմ զբարին առնեմ , այլ զոր ոչն
 20 կամիմ զչարս , զայն գործեմ : * Վստ եթէ զոր ոչն
 կամիմ՝ զայն առնեմ , ոչ ևս ես առնեմ զայն՝ այլ
 21 բնակեալ յիս մեղքն : * Վստ արդ՝ գտանեմ զօ-
 րէնս այնորիկ՝ որ կամիցին առնել յիս զբարին .
 22 և ինձ չարն առաջի կայ : * Հաճեալ եմ ընդ օ-
 23 րէնան սատուծոյ ըստ ներքին մարդոյն . * բայց
 տեսանեմ այլ օրէնս յանդամս իմ , զինեալ հա-
 կառակ օրինաց մտաց իմոց . և գերեալ զիս օրի-
 24 նօքն մեղաց՝ որ են յանդամս իմ : * Վստ մի տա-
 ուապեալ եմ ես՝ ո՞վ ապրեցուցէ զիս 'ի մարմնոց
 25 առաի մահու : * Վստ շնորհքն սատուծոյ 'ի ձեռն
 յիսուսի քրիստոսի տեսան մերոց :

Վստ ուրեմն՝ ես ինքնին մտօք իմովք ծառայ-
 եմ օրինացն նոց , և մարմնով օրինացն մեղաց :

ԳԼ . Բ .

- ԵԿ Թէ այդպէս իցէ՝ ոչինչ դատապարտութիւն 1
 է այնոցիկ՝ որ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Օ ՚ի օրէնք 2
 հոգւոյն կենաց ՚ի քրիստոս յիսուս աղատեցին
 զիս յօրինաց մեղացն և մահու : * Օ ՚ի որ անհը 3
 նարին էր օրինացն՝ որով տկարանայր մարմնով .
 աստուած զորդին իւր առաքեաց ՚ի նմանութի
 մարմնոյ մեղաց՝ և վասն մեղաց , և դատապար- 4
 տեաց զմեղս ՚ի մարմնի անդ . * զի արդարութիւն
 օրինացն կատարեցի ՚ի մեղ , որք ոչ ըստ մարմնոյ
 գնացեմք՝ այլ ըստ հոգւոյն : * Օ ՚ի որք ըստ մար- 5
 մնոյն են՝ զմարմնոյն խորհին , և որք ըստ հոգւոյն՝
 զհոգւոյն : * Օ ՚ի խորհուրդ մարմնոյ՝ մահ է , և 6
 խորհուրդ հոգւոյն՝ կենսիք և խաղաղութիւն :
 * Վանզի խորհուրդ մարմնոյ թշնամութիւն է 7
 յաստուած՝ զի օրինացն աստուծոյ ոչ հնազան-
 դի . նա և կարէ իսկ ոչ : * Օ ՚ի որ մարմնովն են , 8
 աստուծոյ հաճոյ լինել ոչ կարեն : * Վայց դուք 9
 ոչ էք մարմնով՝ այլ հոգւով , եթէ իցէ հոգին
 աստուծոյ ՚ի ձեզ բնակեալ . ապա եթէ որ ըզ-
 հոգի քրիստոսի ոչ ունի , սա չէ նորա : * Վսկ եւ 10
 թէ քրիստոս ՚ի ձեզ է՝ ապա մարմին մեռեալ է
 վասն մեղաց , և հոգին կենդանի է վասն արդա-
 րութեան : * Վ թէ հոգի այնօրիկ՝ որ յարոյց ըզ- 11
 յիսուս ՚ի մեռելոց , բնակեալ է ՚ի ձեզ . ապա
 և որ յարոյց զյիսուս քրիստոս ՚ի մեռելոց՝ կեն-
 դանացուցէ զմահկանացու մարմինս ձեր բնա-
 կեալ հոգւովն իւրով ՚ի ձեզ :

- 12 * Այսուհետև եղբարք՝ պարտապան եմք ոչ
 13 մարմնով՝ ըստ մարմնոյ կեալ : * Օյ թէ ըստ մար-
 մնոյ կեցջիք՝ մեռանելոյ էք . իսկ եթէ հոգւով
 14 զգործս մարմնոյ սպանանիցէք՝ կեցջիք : * Օյ որ
 հոգւոյն աստուծոյ վարին , նաքա են որդիք նոյ :
 15 * Օյ ոչ առիք զհոգին ծառայութեան միւսան ,
 դամ յերկիւղ , այլ առիք զհոգին որդեգրութե .
 16 որով ազազակեմք արքայ , հայր : * Այն ինքն հո-
 գին վկայէ հոգւոյս մերում , եթէ եմք որդիք
 17 աստուծոյ : * Այլ եթէ որդիք , ապա և ժառանգք .
 ժառանգք աստուծոյ՝ և ժառանգակիցք քրիս-
 տոսի . եթէ չարչարանայն կցորդ լինիմք , և փա-
 18 ռայն հաղորդ լինելոյ եմք : * Ինչ այսպէս թուի՝
 եթէ ոչ են արժանի չարչարանք ժամանակիս
 հանդերձելոյ փառայն՝ որ յայանելոյ են ՚ի մեզ :
 19 * Օյ ակնկալութիւն արարածոց՝ յայանութեան
 20 որդւոյն աստուծոյ սպասէ : * Օյ ընդունայնու-
 թեան արարածք հնազանդեցան , ոչ իւրեանց
 կամաւ՝ այլ փան այնորիկ՝ որ հնազանդեցոյցն
 21 յուսով . * զի և ինքեանք իսկ արարածքն ազա-
 տեացին ՚ի ծառայութենէ ապականութե՝ յա-
 22 ղատութիւն փառաց որդւոյն աստուծոյ : * Քան-
 զի գիտեմք , եթէ ամենայն արարածք հեծեն և
 23 երկնեն մինչև ցայժմ : * Այլ ոչ այսչափ միայն .
 այլ և մեք իսկ՝ որ զստուղ հոգւոյն ունիմք , ան-
 ձամք յանձինս մեր հեծեմք՝ որդեգրութե ակուն-
 24 կալեալ փրկութեան մարմնոյ մերոյ : * Օյ յու-
 սով սպրեցաք , այլ յոյս տեսանելի՝ չէ յոյս , զի
 25 զոր տեսանէ որ՝ զի ևս յուսայ : * Ապա թէ զոր

ոչն տեսանեմք՝ յուսամք, համբերութեամբ ակն
 ունիմք։ * Առայնպէս և հոգին ՚ի թիկունս հասանէ 26
 տկարութեան մերում, զի զոր կամքն յաղօթս՝
 որպէս արժան իցէ՝ ոչ գիտեմք, այլ ինքնին հո-
 գին բարեխօս լինի ՚ի հեծութիւնս անմառնչս։
 * Իայց որ քննէ զսիրտս՝ գիտէ զինչ խորհուրդ է 27
 հոգւոյն, զի ըստ աստուծոյ բարեխօսէ վն սրբոց։
 * Իայց գիտեմք՝ եթէ որոց սիրենն զաստուած՝ 28
 յամենայնի գործակից լինի։ * Օ ի զորս յառա- 29
 ջըն ճանաչէր, յառաջագոյն և հրաւիրեաց կեր-
 պարանակից լինել պատկերի որդւոյն իւրոյ, զի
 եղիցի նա անդրանիկ ՚ի մէջ եղբարց բազմաց։
 * Ալ զորս յառաջագոյնն հրաւիրեաց զնոսին և 30
 կոչեաց, և զորս կոչեացն, զնոսին և արդարա-
 ցոյց, և զորս արդարացոյցն, զնոսին և փառա-
 ւորս արար։ * Իսկ արդ զինչ ասեմք առ այս, 31
 եթէ աստուած ՚ի մեր կոյս է, ո՞վ իցէ մեր հա-
 կառակ։ * Ար յիւր որդին ոչ խնայեաց, այլ վասն 32
 մեր ամենեցուն մատնեաց զնա, զիարդ ոչ նովաւ
 հանդերձ զամենայն շնորհիցէ մեզ։ * Ա՞վ իցէ որ 33
 մեղադիր լինիցի ընտրելոց աստուծոյ, աստուած
 է որ արդարացուցանէ, * Իսկ արդ՝ ո՞վ է որ դա- 34
 տապարտ առնիցէ։ Բրիատոս յիսուս՝ որ մեռաւն,
 մանաւանդ թէ յարուցեալ իսկ է, և է ընդաջմէ
 աստուծոյ, որ և բարեխօս իսկ է վասն մեր։ * Ա՞րդ՝ 35
 ո՞վ մեկնեցէ զմեզ ՚ի սիրոյն քրիստոսի, նեղու-
 թիւն՝ թէ անձկութիւն, թէ հալածանք, թէ
 սով, թէ մերկութիւն, թէ վիշաք, թէ սուր,
 * որպէս և գրեալ է, վասն քո մեռանիմք զոր- 36

հանապազ, համարեցաք իբրև զոչխար 'ի սպանդո
 37 * Այլ յայսմ ամենայնի՝ առաւել յաղթեմք նո-
 38 վաւ՝ որ սիրեացն զմեզ, * Վանդի հաստատեալ
 եմ, եթէ ոչ մահ և ոչ կեանք և ոչ հրեշտակք
 և ոչ իշխանութիւնք, և ոչ որ կանս և ոչ հան-
 39 դերձեալքն, և ոչ զօրութիւնք, * և ոչ բարձ-
 րութիւն և ոչ խորութիւն, և ոչ այլ ինչ ա-
 րարած՝ կարէ մեկնել զմեզ 'ի սիրոյ անտի աս-
 տուծոյ, որ 'ի քրիստոս յիսուս 'ի տէր մեր:

ԳՂ. Թ.

1 Ստուգութեամբ ասեմ 'ի քրիստոս՝ և ոչ
 2 ասեմ, վկայեն ինձ միտք իմ 'ի հոգի սուրբ, * զի
 տրամութիւն է ինձ յոյժ և անպակաս ցաւք սր-
 3 տի իմոյ: * Օյ յ ուխտիւք խնդրէի ես իսկ ինքնին
 նզով լինել 'ի քրիստոսէ, վասն եղբարց իմոց և
 4 անզականաց ըստ մարմնոյ, * որ են խորայելացիք,
 որոց որդէգրութիւնն և փառքն և կտակարանքն
 և օրէնսդրութիւնն և պաշտօնն և աւետիքն,
 5 * որոց հարքն, յորոց և քրիստոս ըստ մարմնոյն,
 որ է 'ի վերայ ամենեցուն աստուած օրհնեալ
 6 յաւիտեանս, ամէն: * Աչինչ է մարթ՝ եթէ ան-
 կած լինիցի բանն աստուծոյ, զի ոչ ամենեքեան՝
 7 որ յիսրայելէն են, նոքա խորայելեանք իցեն. * և
 ոչ որ զաւակն արբահամու են՝ ամենեքեան որ-
 դիք իցեն. այլ իսահակաւ կոչեսցի քեզ զաւակ:
 8 * Այսինքն՝ ոչ եթէ որ որդիք մարմնոյն են, են
 որդիք աստուծոյ, այլ որդիք աւետեացն համա-

- բին 'ի զաւակ : * Քանզի աւետեաց իսկ է բանս 9
 այս , եթէ 'ի ժամանակի յայտմիկ եկից' և եղիցի
 որդի սառայի : * Այլ ոչ այնչափ միայն' այլ և 'ի 10
 հռերեկաց 'ի միտէ անկողնոյ սահակաց հօր մե-
 րոյ : * Օյ ի մինչև ճնեալ էին , և մինչև բարի 11
 ինչ' կամ չար գործեալ էին . զի ըստ ընտրու-
 թեանն առաջադրութիւնն աստուծոյ հաստա-
 տեցի . * ոչ 'ի գործոց' այլ յայնմանէ որ կոչեա 12
 ցին' ասացաւ նմա . * Թէ երէցն կրտսերոյն ծա- 15
 ռայեացէ . որպէս և գրեալ է , Թէ զյակովք սի-
 բեցի , և զեսաւ ատեցի : * Իսկ արդ' զինչ ա- 14
 սեմք . միթէ անիրաւութիւն իցէ աստուծոյ .
 քաւ լիցի : * Օյ ի մովսէսի ասէ . ողորմեցայց' ո- 15
 թում ողորմեցայցն , և զթացայց' յորս զթա-
 ցայցն : * Այլա ոչ ըստ այնմ' որ ընթանայցէ . 16
 այլ ըստ աստուծոյ' որ ողորմին :
 ԵՂ * Քանզի ասէ զիր ցլխարաւօն . Թէ վասն այ- 17
 նորիկ գրգռեցի զքեզ , զի 'ի քեզ ցուցից' զլօ-
 թութիւն իմ , և պատմեցի անուն իմ ընդ ա-
 մենայն երկիր : * Այլա ուրեմն' ում կամի ողոր- 18
 մի , և ում կամի' խստանայ : * Իսկ արդ' ասիցես , 19
 Թէ մեզ ևս զի՞ գնէ' զի կամաց նորա ոչ ոք կայ
 հակառակ : * Իսկ արդ' գու ով ես մարդ' որ պա- 20
 տասխանի տաս աստուծոյ . միթէ ասիցէ՞ ստեղ-
 ծուածն ցտեղծիչն' Թէ ընդէր այդպէս արա-
 բեր զիս : * Այլ թէ ոչ ունիցի իշխանութիւն բը- 21
 թուան կաւոյն , 'ի նմին զանգուածոյ առնել ա-
 նօթ' զամն 'ի պատիւ և զամն յանարդանս : * Այլա 22
 եթէ կամէր աստուած ցուցանել զբարկու թիւն ,

- և յայտնի առնել զզօրութիւն իւր, որ համբերն
 բաղում երկայնամու թեամբ անօթոյն բարկու-
- 23 թեան՝ սլատրաստելոցն ՚ի կորուստ : * Օ ՚ի յայտ-
 նի արասցէ զմեծութիւն փառաց իւրոց ՚ի վե-
 րայ անօթոյն ողորմութեան, զոր սլատրաստեաց
- 24 ՚ի փառս : * Օ որս և կոչեաց զմեզ, ոչ միայն ՚ի
 25 հրէից՝ այլ և ՚ի հեթանոսաց . * որպէս և յովսէօ
 ասէ . կոչեցից՝ զոր ոչ ժողովուրդն իմ, ժողո-
 վուրդ ինձ . և զչսիրեցեալն՝ սիրեցեալ, և ըզ-
- 26 չողորմեալն՝ ողորմեալ : * Ալ եղիցի ՚ի տեղ ոջ
 յորում ասացաւ նոցա՝ թէ ոչ ժողովուրդ իմ
 դուք, անդ կոչեցին նոքա որդիք տատուծոյ կեն-
 27 դանւոյ : * Ասայի աղաղակէ վասն իարայելի . ե-
 թէ իցէ թիւ որդւոյն իարայելի իբրև զաւաղ
- 28 ծովու՝ սակաւ ինչ մնացորդք մնացեն : * Օ ՚ի
 բան մի հակիրճ և համառօտ արդարութեամբ .
 29 զբանն հակիրճ արասցէ տէր ՚ի վերայ երկրի : * Ալ
 որպէս ասէ եսայի . թէ ոչ տեառն զօրութեանց
 թողեալ էր մեզ զաւակ, իբրև զսողում լինէաք՝
 և գոմորայ նմանէաք :
- 30 * Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք . զի հեթանոսք որ 24
 ոչ երթային զհետ արդարութեան՝ հասին ար-
 դարութեան, այնմ արդարութեան՝ որ ՚ի հա-
- 31 ռատոց անտի : * Այլ իարայել երթայր զհետ օ-
 թինացն արդարութեան՝ և յօրէնս արդարու-
- 32 թեանն ոչ ժամանեաց : * Մեղէ՞ր, զի ոչ ՚ի հաւա-
 տոց՝ այլ իբրև ՚ի գործոց օրինաց . քանզի գը-
- 33 թեցին նոքա առ վիմին գայթակղութեան . * որ-
 պէս և գրեալ է . ահաւասիկ դնեմ ՚ի սիօն քար

գայթակղութեան և վէճ գլորման , և ամենայն
որ հաւատասցէ 'ի նա՝ մի՛ ամաչեսցէ :

ԳԼ . Ժ .

Ե՛ղբարք՝ իմ կամք սրտի և աղօթք առ աստու 1
 ուած , վասն նոցա են 'ի փրկութիւն : * Քանզի 2
 վկայեմ նոցա՝ թէ զնախանձն աստուծոյ ունին ,
 այլ ոչ գիտութեամբ : * Օ՛ր ի տգէտ են աստու 3
 ծոյ արդարութեան , և զիւրեանցն ինդրեն կա-
 ցուցանել . զի արդարութեանն աստուծոյ ոչ
 հնազանդեցան : * Քանզի կատարած օրինացն 4
 քրիստոս է՝ յարդարութիւն իմ հաւատացելոց :
 27 * Սոյսէս գրէ զարդարութիւնն , որ յօրի 5
 նաց անտի է . թէ արասցէ զայն մարդ՝ կեցցէ
 նովին : * Իսկ զհաւատոցն արդարութենէ այսպէս 6
 ասէ . մի՛ ասիցես 'ի սրտի քում , ո՞վ ելանիցէ
 յերկինս , այսինքն է՝ զքրիստոս իջուցանել .
 * կամ ո՞վ իջանիցէ յանդունդս , այսինքն է՝ ըզ 7
 քրիստոս հանել 'ի մեռելոց : * Այլ զի՛նչ ասէ 8
 գիր . մերձ է բանն 'ի բերան քո՝ և 'ի սրտի քում
 է . այսինքն է՝ բանն հաւատոց զոր քարոզեմք :
 * Օ՛ր եթէ խոստովանեսցես բերանով քով տէր 9
 զյիսուս , և հաւատասցես 'ի սրտի քում , թէ
 աստուած յարոյց զնա 'ի մեռելոց , կեցցես : * Օ՛ր 10
 սրտիւ հաւատայք յարդարութիւն , և բերա-
 նով խոստովանիք 'ի փրկութիւն : * Քանզի ասէ 11
 գիր . ամենայն՝ որ հաւատասցէ 'ի նա , մի՛ ա-
 մաչեսցէ : * Օ՛ր ոչ գոյ իտիր հրէի և հեթա 12

- նոսի . քանզի նոյն տէր է ամենեցուն , բաւական
 13 յամենեւին՝ ոյք կարգան առ նա : * Սի ամենայն՝
 14 որ կարդասցէ զանուն տեառն՝ կեցցէ : * Իսկ զի-
 ամրդ կարդասցեն՝ յոր ոչն հաւատացին . կամ զի-
 ամրդ հաւատասցեն՝ որում ոչ լուան . կամ զի-
 15 ամրդ լուիցեն առանց ուրաք քարոզելոյ . * կամ
 զի ամրդ քարոզեսցեն , եթէ ոչ առաքեսցին . որ-
 պէս և գրեալ է . իբրև զի գեղեցիկ են ոտք ա-
 ւետարանչացն խաղաղութեան և աւետարան-
 16 չացն բարութեան : * Մ.Մ. ոչ ամենեքեան հնա-
 զանդ եղեն աւետարանին . եսայի աղաղակէ .
 17 տէր՝ ո՞ հաւատաց լոյ մերում : * Սպա ուրեմն՝
 հաւատք ՚ի լսելոյ են , և լուր ՚ի բանէն քսի : Գ.Զ.
 18 * Մ.Մ. ասեմ , միթէ ոչ լուան . մանաւանդ՝
 զի ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա , և ընդ
 19 ծագս տիեզերաց խօսք նոցա : * Մ.Մ. ասեմ , մի-
 թէ իսրայէլ ոչ լուաւ . նախ մովսէս ասէ , ես
 նախանձեցուցից զձեզ ոչինչ ժողովրդեամբ , և
 20 ազգաւ անմտաւ զկճեցուցից զձեզ : * Սայց ե-
 սայի համարձակի իսկ՝ և ասէ . գտայ այնոցիկ՝
 որ զիսն ոչ խնդրէին . յայտնի եղէ այնոցիկ՝ որ
 21 զինէն ոչ հարցանէին : * Մ.Մ. առ իսրայէլ ասէ .
 զօր ամենայն ձգեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդ-
 անհաւան և հակառակող :

ԳԼ . ԺԱ .

- 1 Իսկ արդ՝ ասեմ , միթէ մերժեաց աստուած 22 .
 զժողովուրդ իւր . քաւ լիցի . քանզի և ես իս-

բայէլայցի եմ, ՚ի դաւակէ արբահամու յաղգէ
 բենիամեհի : * Աչ մերժեաց աստուած զժողո- 2
 վուբդ իւր, զոր յառաջն ծանեաւ, թէ ոչ գի-
 ատէք յեղիա զինչ ասէ գիր. սրպէս ամբաստան
 լինի աստուծոյ զխորայէլէ : * Տէր՝ զմարգարէս քո 3
 կատարեցին, և զսեղանս քո կործանեցին, և սմբ
 նայցի միայն, և խնդրեն զանձն իմ : * Այլ զինչ 4
 ասէ նմա պատասխանին, թողի ինձ ասէ՝ եօթն
 հաղար այր, որ ոչ կրկնեցին ծունր բահաղու :
 * Այնպէս և յայտմ ժամանակի մնացորդք՝ ըստ 5
 ընտրութեան շնորհացն եղեն : * Իսկ եթէ շնոր- 6
 հօք՝ ոչ ևս ՚ի գործոց, ապա թէ ոչ շնորհքն
 ոչ ևս շնորհք լինին : * Իսկ արդ՝ զոր խնդրէրն 7
 խորայէլ, այնմ ոչ եհաս, բայց ընտրութեանն
 եհաս, և այլքն կուբայան, * որպէս և գրեալ է, 8
 եւ նոցա աստուած հոգի յիմարութեան, աչս՝
 որովք ոչ տեսանիցեն, և ականջս՝ որովք ոչ լսի-
 ցեն, մինչև ցայսօր ժամանակի : * Այլ դաւիթ 9
 ասէ, եղիցին սեղանք նոցա յորոգայթ և ՚ի յորս
 և ՚ի գայթակղութիւն և ՚ի հատուցումն նոցին :
 * Իսաւարկեցին աչք նոցա զի մի տեսցեն, և ըդ 10
 թիկունս նոցա հանապաղ կորացն : * Իսկ արդ ա- 11
 սեմ, միթէ վասն այնորիկ յանցեան՝ զի կործա-
 նեացին, քան լիցի, այլ նոցա յանցանօքն փր-
 կու թիւն հեթանոսաց, զի նախանձ արկցէ նոցա :
 * Իսկ եթէ յանցանքն նոցա մեծութիւն աչ 12
 խարհի, և պարտութիւնն նոցա մեծութիւն
 հեթանոսաց, սրչափ ևս առաւել ըսու թիւն
 նոցա :

- 13 * Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ ցորչափ ժա-
 մանակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ, զսպա-
 14 տօնն իմ փառաւոր առնեմ, * զի թերևս նախանձ
 արկից նոցա մարմնով իմով՝ և ապրեցուցից զո-
 15 մանս ՚ի նոցանէ, * Օյ ի եթէ մերժումն նոցա
 հաշտութիւն աշխարհի է, իսկ ընդունելութիւն
 զինչ իցէ, եթէ ոչ կենդանութիւն ՚ի մեռելոց,
 16 * իսկ եթէ սկիզբն սուրբ է՝ և զանկուածն, և
 17 եթէ արմատն՝ ապա և սառքն, * Այլ յաստոց
 անտի ոմանք փշրեցան, և դու որ ձիթենիդ վայ-
 րենի էիր՝ պատուաստեցար ՚ի նոսա, և բաժա-
 նորդ եղեր արմատոյն՝ և պարարտութեան ձի-
 18 թենւոյն, * մի պարծիր առ ստուղքն, ապա ե-
 թէ պարծիցիս՝ ոչ եթէ դու զարմատն ՚ի վեր-
 19 ունիս, այլ արմատն զքեզ, * իսկ արդ՝ ասիցես,
 20 սառքն փշրեցան՝ զի ես պատուաստեցայց, * Վար-
 ւոր է՝ անհաւատութեամբն փշրեցան, և դու
 հաւատովք հաստատեցար, մի հպարտանար՝ այլ
 21 երկիր, * Օյ ի թէ աստուած ՚ի բուն ստուն ոչ
 խնայեաց, գուցէ երբէք և ՚ի քեզ ոչ խնայիցէ,
 22 * Արդ՝ տես զքաղցրութիւն՝ և զսաստկութիւնն
 աստուծոյ, ՚ի վերայ կործանելոյն սաստկութիւն,
 և ՚ի վերայ քս քաղցրութիւնն աստուծոյ, եթէ
 կացցես ՚ի նմին քաղցրութեան, ապա թէ ոչ
 23 և դու կոճոսլեսցիս, * Այլ նորա եթէ ոչ ՚ի նմին
 անհաւատութեան կայցեն, պատուաստեցին,
 զի կարող է աստուած միւսանդամ պատուա-
 24 տել զնոսա, * Օյ ի եթէ դու ՚ի բուն ՚ի վայրենի
 ձիթենւոյ անտի հասար՝ և յանբուն ՚ի բարի

ձիթե՛նւ ոջն սլատուատեցար , հրջափի և ս առ ա
 ւել նորա՝ որ բունքն իսկ ե՛ն՝ սլատուատեցին
 յիւրեանց ձիթե՛նւ ոջն :

ԵՐ * Ա՛ջ կամիմ եղբարք եթէ տգէտք իցէք խոր 25
 հրդոյս այսմիկ , զի մի յանձինս ձեր իցէք խնա
 տունք . զի կուրու թիւն փոքր ՚ի շատե եղև իս
 րայէլի . մինչև լրումն հեթանոսաց մտցէ , * և 26
 ապա ամենայն իսրայէլ կեցցէ . որպէս և դրեալ
 է . եկեացէ ՚ի սիմօնէ փրկիչ՝ և դարձուցէ զամ
 բարչաութիւնն ՚ի յակովբայ : * Այլ այս նոցա՝ 27
 որ յինէն ուխտ , յարժամ բարձից զմեղս նոցա :
 * Մտ աւետարանիս թշնամիք ե՛ն վասն ձեր , ըստ 28
 ընտրութեանն սիրելիք վասն հարցն : * Մանգի 29
 անգեղջ ե՛ն շնորհք՝ և կոչումն աստուծոյ : * Օ ի 30
 որպէս և դուք երբեմն ապստամբ էիք յաստու
 ծոյ՝ և արդ ողորմութիւն գտիք առ նոցա ապրու
 տամբութեամբն , * նոյնպէս և նորա այժմ ապրու 31
 տամբ եղեն առ ձերով ողորմութեամբդ , զի և
 նորա ողորմութիւն գտցեն : * Մանգի արգել 32
 աստուած զամենեւին յանհաւանութեան , զի
 ամենեցուն ողորմեցի : * Այլ խորք մեծութեան 33
 և իմաստութեան և գիտութեանն աստուծոյ .
 որպէս զի առանց քննելոյ ե՛ն դատաստանք նորա ,
 և առանց զննելոյ ե՛ն ճանապարհք նորա : * Օ ի 34
 ոյլ գիտաց զմիտս տեառն , կամ ոյլ խորհրդակից
 եղև նմա . * կամ ոյլ ետ նմա փոխ , և առնուցու 35
 զփոխարէն ՚ի նմանէ : * Օ ի ՚ի նմանէ՝ և նովաւ՝ 36
 և ՚ի նոյն ամենայն , նմա փառք յաւիտեանս .

Վ.Ձ ամէն :

ԳԼՈՒԹՅՈՒՆ

- 1 Ազատեմ զձեզ եղբարք զթու թեամբքն աստուծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կենդանի՝ սուրբ՝ հաճոյ աստուծոյ՝ զնսուուն պաշտօնդ ձեր . * և մի կերպարանիք կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ . այլ նորոգեցարձք ՚ի նորոգութիւն մտաց ձերոց , առ ՚ի քննել ձեզ զլաւն , և եթէ զինչ են կամքն աստուծոյ՝ բարին և հաճոյն և կատարեալն : * Օպս ասեմ շնորհօքն աստուծոյ՝ որ տուեալ են ինձ , ամենայնի որ է ՚ի ձեզ , մի առաւել ինչ խորհել քան զարժանն խորհելոյ . այլ խորհել ՚ի զգաստանալ իւրաքանչիւր՝ որպէս և բաժանեաց աստուած չափ հաւատոց : * Արպէս ՚ի միում մարմնի անդամս բազումս ունիմք , և անդամքն ամենայն ոչ զնոյն գործ ունին : * Նոյնպէս և բազումքս մի մարմին եմք ՚ի բրիտանս . այլ իւրաքանչիւր միմեանց անդամք եմք : * Նայց ունիմք մեք շնորհս ըստ շնորհացն , որ տուեալ են մեզ ազգս ազգս , եթէ մարգարէութիւն՝ ըստ չափուն հաւատոց , * եթէ պաշտօն՝ ըստ պաշտամանն , եթէ որ ուսուցանէն՝ ըստ վարդապետութեանն , * եթէ որ մխիթարէն՝ ըստ մխիթարութեանն , որ առատն է՝ զուարթութեամբ , որ վերակացուն է՝ փութով , որ ողորմին՝ լրջմտութեամբ : * Սէր առանց կեղծաւորութեան , ատել զչար , զհետ երթալ բարեաց . * յեղբայրսիրութեան առ միմեանս գրթածք . ՚ի պատիւ զմիմեամբք ելանել . * ՚ի փոյթ

մի վեհերօտք . հոգւով եռացէք , տեառն ծա-
 ուայեցէք , * յուսով խնդացէք , նեղութեան համ- 12
 բերեցէք , աղօթից ստէս կացէք . * 'ի սէտս սրբ- 13
 բոց հաղորդեցարնւք , զհիւրասիրութեան զհեա-
 երթայք : * ()րհնեցէք զհալած իչս ձեր , օրհնե- 14
 ցէք և մի անիծանէք : * 'նեղալ ընդ խնդացողս , 15
 լալ ընդ լացողս . * զնոյն միմեանց խորհիջիք , մի 16
 ամբարտաւանէք՝ այլ ընդ խոնարհս զիջանիցիք .
 մի լինիք իմաստունք յանձինս ձեր . * մի ումեք 17
 չարի չար հատուցանէք . խորհեցարնւք զբարիս
 առաջի ամենայն մարդկան : * Աթէ հնար ինչ ի- 18
 ցէ ձեզ՝ ընդ ամենայն մարդկան զխաղաղութի
 կալիք : * Մի զանձանց վրէժ խնդրէք սիրելիք , 19
 այլ տնւք տեղի բարկութեան . քանզի գրեալ է .
 իմ է վրէժ խնդրութիւն , և ես հատուցից ասէ
 տէր : * Այլ եթէ քաղցեալ իցէ թշնամի քո՝ հայց 20
 տուր նմա , և եթէ ծարաւի՝ ջնւք տուր նմա .
 զայս արարեալ՝ կայծակունս հրոյ կուտեսցես 'ի
 գլուխ նորա : * Մի յաղթիր 'ի չարէն . այլ յաղ- 21
 թեա՛ բարեաւն չարին :

ԳՂ . ԺԳ .

Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութեամբ իցէ՝ 1
 'ի հնազանդութեան կացցէ . քանզի ոչ ուստեք է
 իշխանութիւն , եթէ ոչ յաստուծոյ . և որ ե՛նն ,
 յաստուծոյ կարգեալ ե՛ն : * Այսուհետև որ հա- 2
 կառակ կայ իշխանութեն , աստուծոյ հրամանին
 հակառակ կայ . և որք հակառակն կան , անձանց

- 3 դատաստանս ընդունին, * զի իշխանքն ոչ են յերկիր
 կիւղ բարեաց գործոց՝ այլ չարաց : Ասմիս չերկն
 կնչել յիշխանութենէ անտի . զբարիս գործեան ,
 4 և ընկալցիս զգովութիւն ՚ի նմանէ , * զի աստուծոյ
 սրտոնեաց է քեզ ՚ի բարիս : Ապա եթէ չար
 գործիցես , երկիր . զի ոչ եթէ վայրապար աւ
 ճեալ է սուսեր ընդ մէջ . աստուծոյ սպասաւոր
 է՝ վրէժխնդիր ՚ի բարկութիւն , այնմ՝ որ զչարն
 5 գործիցէ : * Ասն որոյ հարկ է հնազանդ լինել՝
 ոչ միայն վասն բարկութեանն , այլ և վասն մը
 6 տացն խղճի : * Ասն այնորիկ և հարկս հարկա
 նէք , զի աստուծոյ սպասաւորք են ՚ի նոյն կան
 7 խեալք : * Արդ՝ հատուցէք իւրաքանչիւր զպար
 տըս . որում զհարկ՝ զհարկն , որում զմաքս՝ ըզ
 մաքսն , որում զերկիր՝ զերկիրն , որում ըզ
 8 պատիւ՝ զպատիւն : * Այլ մի ումեք պարտապան
 գտանիցիք , բայց զմիմեանս սիրելոյ . զի որ սիրէ
 9 զընկերն , զօրէնսն կատարէ . * զմի շնայցեսն , և
 մի սպանանիցես , և մի գողանայցես , և մի սուտ
 վկայիցես , և մի ցանկանայցես . և եթէ այլ ինչ
 պատուիրան է՝ յայն բան բովանդակի , եթէ սի
 10 բեացես զընկերքս իբրև զանձնքս : * Այր ընկե
 ըի իւրում չար ոչ առնէ . լրումն օրինաց սէր է :
 11 * Այլ զայս գիտասցիք վասն ժամանակիս . զի արդ
 ժամ իսկ է մեզ ՚ի քնոյ զարթնուլ . զի այժմ
 մերձ է մեզ փրկութիւն . քանզի յորժամ հա
 12 լատացաքն , * գիշերն մերժեցաւ՝ և տիւն մեր
 ձեցաւ . ՚ի բաց արասցուք այսուհետև զգործսն
 13 խաւարի , և զգեցցուք զղէնն լուսոյ : * Արև ՚ի

տու՛նջեան զգատացեալք շրջեացուք . մի՛ անա-
 ուակու թեամբք՝ և արբեցու թեամբք , և մի՛ խա-
 ուքն անկողնովք՝ և սղծու թեամբք , և մի՛ նա-
 խանձու՝ և հակառակու թեամբք . * այլ զդեցա- 14
 քուք զտէր յիսուս քրիստոս , և մարմնոյ խնամ
 մի՛ տանիք ՚ի ցանկու թիւնս :

ԳՎ . ԺԴ .

Այլ զտկարացեալն ՚ի հաւատոս ընկալարուք՝ 1
 մի՛ խղճիւ երկմտու թեանց : * Ամն հաւատոյ ու- 2
 տել զամենայն . և որ հիւանդն է , բանջար կե-
 րիցէ : * Ար ուտէն , զայն՝ որ ոչն ուտէ՝ մի՛ ան- 3
 գոսնեացէ . և որ ոչն ուտէ , զայն՝ որ ուտէն , մի՛
 գատեացի . բանդի աստուած զնա ընկալաւ : * Դու 4
 սվ ես՝ որ դատիս զայլոյ ծառայ . իւրում տնն
 կայ՝ կամ անկանի , բայց կացցէ՝ զի կարող է տէր
 հաստատել զնա : * Ամն պահէ որ ըստ օրէ՝ և ոմն 5
 պահէ զօրհանասպաղ . իւրաքանչիւրոք զիւր միտս
 հաճեացէ : * Ար խորհի զօրն՝ տեառն խորհի . և 6
 որ ոչն խորհի զօրն , տեառն չխորհի . և որ ուտէ ,
 տեառն ուտէ և գոհանայ զաստուծոյ . և որ ոչն
 ուտէ , տեառն չուտէ , և գոհանայ զաստուծոյ :
 * Օ՛ ի ոչ սք ՚ի մէնջ անձամբ կեայ , և ոչ անձամբ 7
 մեռանի : * Եթէ կեամբ՝ տեառն կեամբ , և ե- 8
 թէ մեռանիմբ՝ տեառն մեռանիմբ . և արդ՝ ե-
 թէ կեամբ և եթէ մեռանիմբ՝ տեառն եմբ :
 * Քանզի ՚ի նոյն իսկ և քրիստոս մեռաւ և ե- 9
 կեայ , զի մեռելոյ և կենդանեաց առ հասարակ

- 10 տիրեացէ : * Վառ զի՞ դատիս զեղբայր քո , կամ
ընդէր անգոսնես զեղբայր քո : Վանդի ամենեւեւ
11 քին կալոց եմք առաջի ատենին քրիստոսի : * Օյի
գրեալ է . կենդանի եմ ես ասէ տէր , զի ինձ
կրկնեացի ամենայն ծուներ՝ և ամ լեզու խոստու
12 վան լիցի աստուծոյ : * Վստա ուրեմն՝ իւրաքան
չիւրոք ՚ի մէնջ ընդ անձին համարս տացէ ւնյ :
13 * Վստահեառե՛ մի զմիմեանս դատեսցուք . այլ
առաւել զայս դիք ՚ի մտի՛ չդնել գայթակղու
14 թիւն եղբօրն : * Օյս գիտեմ , և հաստատեալ
եմ ՚ի քրիստոս յիսուս , զի ոչինչ է պիղծ նսվաւ .
բայց այնմ , որ համարիցի սք ինչ պիղծ՝ նմա է
15 պիղծ : * Օյի եթէ վասն կերակրոց եղբայրն քո
տրամի , ոչ ևս սիրով գնացեր . մի կերակրովն քով
16 զնա կորուսաներ , վն որոց քրիստոսն մեռաւ : * Վի
17 հայհոյեացի բարին ձեր : * Օյի ոչ է արքայու թին
աստուծոյ կերակուր և ըմպելի , այլ արդարու
թիւն և ինդու թիւն և խաղաղու թիւն ՚ի հոգին
18 սուրբ : * Օյի որ յայսմ ծառայէ քրիստոսի , հա
19 ճոց է աստուծոյ՝ և ընտիր մարդկան : * Վստա այ
սուհեառ զհետ երթիցուք զխաղաղու թեան , և
20 զչինու թեան՝ որ առ միմեանս : * Վի վասն կե
րակրոց քակեր զգործ աստուծոյ . ամենայն ինչ
սուրբ է . այլ չար այնմ մարդոց է՝ որ խղճիւն
21 ուտիցէ : * Վաւ է ոչ ուտել միս , և ոչ ըմպել
գինի , և ոչ՝ որով եղբայրն քո գայթակղի կամ
22 գթէ կամ տկարանայ : * Վաւ ասպքէն հաւատու
ունիս , կան առ անձինն առաջի աստուծոյ . երա
նի՛ որ ոչ դատիցի զանձն , որով զընկերն փորձիցէ :

* Վայց որ խղճէն, թէպէտ և ուտիցէ՝ դատաւ 23
 պարտեալ է՝ զի ոչ ըստ հաւատոց, զի ամենայն
 ինչ՝ որ ոչ ՚ի հաւատոց է՝ մեղք են: * Այլ այնմ, 24
 որ կարողն է հաստատել զձեզ ըստ աւետարա-
 նիս իմում և ըստ քարոզութեանն յիսուսի քր-
 իստոսի, ըստ յայտնութեան խորհրդոյն՝ ժա- 25
 մանակօքն յաւիտենից լուսեցելոյ, * և յայտնելոյ 26
 այժմիկ ՚ի ձեռն գրոց մարդարէականաց՝ ըստ հը- 27
 բամանի մշտնջենաւորին աստուծոյ, ՚ի հնազան- 28
 դութիւն հաւատոց, յամենայն հեթանոսս ծա- 29
 նուցելոյ՝ միայնոյ իմաստնոյն աստուծոյ, ՚ի ձե- 30
 ռըն յիսուսի քրիստոսի, որում փառք յաւի- 31
 տեանս, ամէն:

ԳԼԿ ԺԵ

69 Պարտ է մեզ որ կարողս եմք՝ զտկարութիւն 1
 տկարացն բառնալ, և մի անձանց և եթ հաճոյ 2
 լինել: * Այլ իւրաքանչիւրօք ՚ի մէնջ ընկերին 3
 հաճոյ լիցի ՚ի բարիս՝ վասն շինութեան: * Վան 4
 զի և քրիստոս ոչ եթէ անձին հաճոյ եղև, այլ 5
 որպէս և գրեալ է, նախասինք նախատչաց քոց 6
 անկան ՚ի վերայ իմ: * Վայց որ ինչ գրեցաւն՝ ՚ի 7
 մեր վարդապետութիւն գրեցաւ, զի համբը- 8
 բութեամբ և մխիթարութեամբ գրոց զյոյսն 9
 ընկալցուք: * Այլ աստուած համբերութեան 10
 և ամենայն մխիթարութեան, տացէ ձեզ զնոյն 11
 խորհել ընդ միմեանս ըստ յիսուսի քրիստոսի, 12
 * զի միաբանութեամբ ՚ի մի բերան փառաւոր 13 6

- առնիցէք զաստուած , և զհայր տեառն մերոյ
 7 յիսուսի քրիստոսի : * Այլ ասն որոյ ընկալարձեք ըզ-
 միմեանս . որպէս և քրիստոս ընկալաւ զձեզ 'ի
 8 փառս աստուծոյ : * Այլ ասեմ , թէ քրիստոսի
 սպասաւոր թլիփատու թեանն լինել՝ վասն ճշմար-
 տու թեանն աստուծոյ էր , առ 'ի հաստատուն
 9 առնելոյ զաւետիս հարցն : * Այլ հեթանոսք վն
 սղորմու թեան փառաւոր առնեն զաստուած , որ-
 պէս գրեալ է . վասն այսորիկ գոհացայց զքէն
 'ի հեթանոսս , և անուան քում սաղմոս ասացից :
 10 * Այլ գարձեալ ասէ . ուրախ լերձեք հեթանոսք
 11 ընդ ժողովրդեան նորա : * Այլ գարձեալ թէ ,
 12 օրհնեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք : * Այլ գար-
 ձեալ եսայի ասէ . եղիցի արմատն յեսսեայ , և
 որ կանգնելոցն է իշխան հեթանոսաց , 'ի նա
 15 հեթանոսք յուսացին : * Այլ աստուած յուսոյ՝
 լի արացէ զձեզ ամենայն խնդու թեամբ և խա-
 զաղու թեամբ , առաւելու ձեզ յուսով զօրու-
 թեամբ հոգւոյն սրբոյ :
- 14 * Հաստատեալ եմ և ես ինքնին եղբարք իմ եր
 վասն ձեր , զի դուք լի էք բարութեամբ , լի էք
 ամենայն գիտութեամբ , կարող էք զմիմեանս
 15 խրատել : * Այլ համարձակագոյնս գրեցի առ
 ձեզ եղբարք իմ՝ փոքր 'ի շատէ , իբրև յիշեցու-
 ցանելով ձեզ վասն շնորհացն՝ որ տուեալ են
 16 ինձ յաստուծոյ . * լինել ինձ սպասաւոր յիսուսի
 քրիստոսի 'ի հեթանոսս , ըզձեռնարսու առնել
 զաւետարանն աստուծոյ , զի եղիցի պատարագն
 հեթանոսաց ընդ առնելի՝ սրբեալ հոգւոյն սրբով :

* Աւնիմ այսու հետևե պարծանս 'ի բրիստոս յիսուս 17
 առ աստուած : * Վանդի ոչ իշխեմ խօսել ինչ 18
 զոր ոչ գործեաց բրիստոս ինև 'ի հնազանդութի
 հեթանոսաց՝ բանիւք և արդեամբք , * զօրութի 19
 նշանաց և արուեստից , զօրութեամբ հոգւոյն
 սրբոյ . որպէս ինձ յերուսաղէմէ և շուրջ՝ մին
 չև 'ի կողմանս լիւրիկացւոց լնուլ զաւետարանն
 բրիստոսի : * Վ՛յնպէս առատացեալ յաւետա 20
 րանել , ոչ ուր անուանեցաւ բրիստոս , զի մի
 իբրև յայլոյ հիման վերայ շինիցեմ . այլ որպէս
 և գրեալ է * Թէ որոյ ոչ պատմեցաւ վն՛նորա՝ 21
 տեսցեն , և որոց ոչ իցէ լուեալ՝ 'ի միտ առցեն :
 * Ասան որոց շատ խափանեցայ գալ առ ձեզ : 22
 * Վայց արդ՝ ոչ ևս դոյ ինձ տեղի 'ի կողմանս 23
 յայտոսիկ . և անձուկ յոյժ ունիմ 'ի բազում ա
 մաց գալ առ ձեզ : * Յորժամ անցանիցեմ 'ի ըս 24
 պանիա , ակն ունիմ յանցանելն առ նոսա՝ տեսա
 նել զձեզ . և 'ի ձէնջ յուղարկիլ անդր , եթէ
 նախ իսկ փոքր 'ի շատէ ձեօք լցայց : * Վայց այ 25
 ժրմ երթամ յերուսաղէմ պաշտել զսուրբսն :
 * Վանդի հաճոյ թուեցաւ մակեդոնացւոցն և 26
 աքայեցւոցն հաղորդութի ինչ առնել ընդ ազ
 քստս սրբոցն՝ որ ենն յերուսաղէմ : * Հաճոյ 27
 թուեցաւ , քանզի և պարտապան իսկ էին նոցա .
 զի եթէ հոգեորացն նոցա հաղորդ եղեն հե
 թանոսք , պարտին և մարմնաւորացն կցորդ լի
 նել նոցա : * Վրդ՝ զայս կատարեալ և կնքեալ 28
 զպատու նոյ , անցից առ ձեօք 'ի սպանիա : * Օայս 29
 գիտեմ , զի 'ի գալն առ ձեզ , լրու թեամբ օրհ

- նու թեան աւետարանին քրիստոսի եկից : ~
 30 * Ազաչեմ զձեզ եղբարք ՚ի ձեռն տեառն ԵՅ
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի և սիրով հոգւոյն, պա ~
 տերազմակից լինել ինձ յաղօթս վասն իմ առ
 31 աստուած . * զի ապրեցայց յաստամբացն, որ
 ՚ի հրէաստանի են . և պաշտօնն իմ որ յերու-
 32 սաղէմ, ընդունելի լիցի սրբոցն . * զի խնդու-
 թեամբ եկեալ առ ձեզ ՚ի կամս աստուծոյ, հան-
 33 դեայց ընդ ձեզ : * Այլ աստուած խաղաղութե
 եղիցի ընդ ձեզ ամենեօին . ամէն :

ԳԼ . ԺԳ .

- 1 Յանձն առնեմ ձեզ զփիբէ զքոյր մեր, որ է
 2 սպասաւոր եկեղեցւոյն կենքրացւոյ . * զի զնա
 ընկալիք ՚ի տէր՝ արժանի սրբոց, և վերակա-
 ցու լինիլիք նմա՝ յոր պէտս իրաց և կոչեցե
 զձեզ . քանզի և նա վերակացու եղև բազմաց,
 3 և ինձ իսկ գլխովին : * Ազջոյն տալիք պրիակեայ
 և ախուիղայ դործակցաց իմոց ՚ի քրիստոս յիսուս .
 4 * որք ընդ անձին իմոց զիւրեանց պարանոցս մա-
 տուցին, զորոց ոչ ես միայն դահանամ, այլ և
 5 ամենայն եկեղեցիք հեթանոսաց : * Այլ առանին
 եկեղեցւոյն նոցա : Ազջոյն տալիք եպենտեայ սի-
 բեւոյ իմոց՝ որ է պտուղ ասիացւոց ՚ի քրիստոս :
 6 * Ազջոյն տալիք մարեայ՝ որ բազում վաստակս
 7 վաստակեաց ՚ի ձեզ : * Ազջոյն տալիք անդրոնի-
 կեայ և յունեայ ազգականաց իմոց՝ և դերեկցաց,
 որք երևելիքն իսկ են յառաքեալս . որք և յառաջ

իսկ քան զիս եղեն 'ի քրիստոս : * Աղջնյն տաջիք 8
 ամսդեայ սիրելոյ իմոյ 'ի տէր : * Աղջնյն տաջիք 9
 ուրբանեայ գործակցի իմոյ 'ի տէր , և ստաքեայ
 սիրելոյ իմոյ : * Աղջնյն տաջիք ապեղեայ՝ որ ըն- 10
 տիրն է 'ի տէր : * Աղջնյն տաջիք նոցա , որ յա- 11
 րիստաբուղեայ տանէ անտի են . ողջնյն տաջիք
 հերովդիովնայ ազգականի իմոյ . ողջնյն տաջիք
 այնոցիկ՝ որք 'ի նարկիսեայ տանէն իցեն 'ի տէր :
 * Աղջնյն տաջիք արիփոնեայ և արիփոսեայ վաս- 12
 տակաւորաց 'ի տէր . ողջնյն տաջիք պերսիդեայ
 սիրելոյ , որ բազում վաստակս վաստակեայ 'ի
 տէր : * Աղջնյն տաջիք ռուփեայ ընտրելոյ 'ի տէր , 13
 և մօր նորա և իմոյ : * Աղջնյն տաջիք ասինկրի- 14
 տեայ՝ փղենգոնտեայ՝ երմեայ՝ պատրօբայ՝ երմայ ,
 և որ ընդ նոսա եղբարք իցեն , * Աղջնյն տաջիք 15
 փիղողողեայ՝ յուղեայ՝ ներեայ՝ և քեռ նորա .
 և ուղիմսլեայ , և որ ընդ նոսա սուրբք ամենե-
 քին իցեն : * Աղջնյն տաջիք միմեանց 'ի համբոյր 16
 սրբութեան . ողջնյն տան ձեզ ամենայն եկեղե-
 ցիք քրիստոսի :

~ ցիք քրիստոսի :

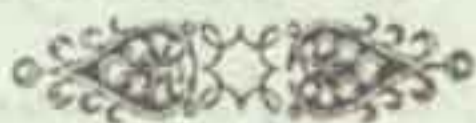
ԵՁ * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ գիտել զայնպիսիսն , 17

~ որ հերձուածս և գայթակղութիւնս առնիցեն
 արտաքոյ վարդապետութեանն՝ զոր դուքն ու-
 սայք . և խորշեցարձէք 'ի նոցանէ : * Օ ի այն- 18
 պիսիքն տեառն մերում քրիստոսի ոչ ծառայեն ,
 այլ իւրեանց որովայնի . և քաղցրաբանութեամբ
 և օրհնութեամբ պատրեն զսիրաս անմեղաց :
 * Օ ի ձեր հնազանդութիւնն առ ամենեւեան 19
 հասեալ է . և արդ՝ 'ի ձեզ ուրախ եմ . բայց

- կամիմ զձեզ իմաստունս լինել 'ի բարիս' և ան-
- 20 մեղս 'ի չարիս : * Այլ աստուած խաղաղութեան
խորտակեցէ զսատանայ ընդ ոտիւք ձերովք
մերձ ընդ մերձ . շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի
- 21 քրիստոսի ընդ ձեզ : * Աղջոյն տայ ձեզ արիւն-
թէոս եղբայր և գործակից իմ, և զուկիոս, և
- 22 յասոյն, և սոսիպատրոս՝ ազգականք իմ : * Աղջոյն
տամ ձեզ՝ և ես տերախոս, որ զթուղթս գրեցի
- 23 'ի տէր : * Աղջոյն տայ ձեզ գայիոս ասպնջական
իմ, և ամենայն եկեղեցւոյն : Աղջոյն տայ ձեզ
երաստոս շահապ քաղաքիս, և կուարտոս եղ-
- 24 բայր : * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
25 տոսի ընդ ձեզ ընդ ամենեսին . ամէն : * Այլ
այնմ, որ կարողն է հաստատել զձեզ ըստ աւե-
տարանիս իմում, և ըստ քարոզութեանն յիսու-
սի քրիստոսի, ըստ յայտնութեան խորհրդոյս
- 26 այսորիկ՝ ժամանակօք յաւիտենից լուսեցելոյս, * և
յայտնելոյ այժմիկ 'ի ձեռն գրոց մարգարէակա-
նաց՝ ըստ հրամանի մշտնջենաւորին աստուծոյ,
'ի հնազանդութիւն հաւատոյ . յամենայն հե-
- 27 թանոսս ծանուցելոյ, * միայնոյ իմաստնոյն աս-
տուծոյ 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի . նմա պատիւ
և փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Այլ հոգևայեցիս գրեցաւ 'ի իորնիոսէ 'ի յեռն իիբեայ
սարկաւագի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՅԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԱՌԱԶԻՆ

ԳԼ. Ա.

ԱԳ ՊՕՂՈՍ կոչեցեալ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքն աստուծոյ, և սոսթենէս եղբայր, 1
 * եկեղեցւոյդ աստուծոյ որ է ՚ի կորնթոս՝ նուի 2
 բերոց ՚ի քրիստոս յիսուս, կոչեցեաց սրբոց՝ ա-
 մենեքումք հանդերձ, որք կարդան զանուն
 տեան մերոց յիսուսի քրիստոսի յամենայն տե-
 ղիս նոցա՝ և մեր: * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղա 5
 զութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեանէ
 յիսուսէ քրիստոսէ: * Կահանամ զաստուծոյ ի- 4
 մոց յամենայն ժամ լիսն ձեր՝ ՚ի վերայ շնորհացն
 աստուծոյ՝ որ տուեալ են ձեզ ՚ի քրիստոս յի-
 սուս. * զի յամենայնի մեծացարուք դուք նովաւ՝ 8
 ամենայն բանիւ և ամենայն գիտութեամբ.
 * որպէս վկայութիւնն իսկ աստուծոյ հաստատե- 6
 ցաւ ՚ի ձեզ. * զի դուք մի՛ նուազիցիք՝ և մի ի 7

- և իք շնորհօք, ակն կալեալ յայտնու թեան տեառն
 8 մերոյ յիսուսի քրիստոսի . * որ և հաստատեացէ
 զձեզ մինչև ՚ի կատարած՝ անարատս՝ յօրն տնն
 9 մերոյ յիսուսի քրիստոսի . * Հաւատարիմ է աս-
 10 տուած , որով կոչեցարուք ՚ի հաղորդութիւն
 որդւոյ նորա յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ : ~
 10 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք անուամբն տեառն Աջ
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի . զի զնոյն բան ունիցիք ~
 ամենեքեան , և մի իցեն ՚ի ձեզ հերձուածք .
 քանզի էիք հաստատեալք ՚ի նոյն միտս և ՚ի նոյն
 11 հանձար : * Աղդ եղև ինձ վասն ձեր եղբարք՝ ՚ի
 քղուացւոյ անաի , թէ հակառակութիւնք են
 12 ՚ի ձեզ : * Այլ արդ ասեմ իսկ , եթէ իւրաքան-
 ջիւրօք ՚ի ձէնջ ասէ . ես պօղոսեան եմ , և միւսն՝
 եթէ ես պօղոսեան , և միւսն՝ եթէ ես կե-
 13 փայեան . և միւսն՝ եթէ ես քրիստոսեան : * Նսկ
 արդ՝ բաժանեալ ինչ իցէ քրիստոս . միթէ պօ-
 զոս ՚ի խաչ ելեալ իցէ վասն ձեր , կամ յանուն
 14 պօղոսի մկրտեցարուք : * Վահանամ զաստուծոյ
 իմոյ՝ զի ոչ զոք ՚ի ձէնջ մկրտեցի , բայց միայն ըզ-
 15 կրիստոս և զգայիտս . զի մի ոք ասիցէ , * թէ յիմ
 16 անուն մկրտեցարուք : * Տալ ետու կնիք և տանն
 ստեփանեայ . և զայլ ոք ոչ գիտեմ ամենեին՝ թէ
 17 մկրտեցի : * Օ ՚ի ոչ առաքեաց զիս քրիստոս մկրտ-
 տել՝ այլ աւետարանել , ոչ ճարտարութեամբ
 բանից , զի մի ընդունայն լիցի խաչն քրիստոսի :
 18 * Օ ՚ի ճառ խաչին , կորուսելոցն յիմարութիւն
 է . այլ փրկելոցս մեզ՝ զօրութիւն աստուծոյ :
 19 * Օ ՚ի գրեալ է . կորուսից զիմաստութիւն իւ-

մասանոց , և զխորհուրդս խորհրդականաց ար-
համարհեցից : * Աւր իմաստունն , սւր դպիր , սւր 20
քննիչ աշխարհիս այսորիկ , սչ ապաքէն յիմարե-
ցոյց աստուած զիմաստութիւնն աշխարհիս այ-
սորիկ : * Վանզի իմաստութեամբն աստուծոյ սչ 21
ծանեաւ աշխարհ իմաստութեամբն զաստուած .
հաճեցաւ աստուած յիմարութեամբ քարոզու-
թեանն՝ ապրեցուցանել զհաւատացեալս :

ԲԿ * Իսկ որովհետև հրէայք նշան հայցեն , և 22
հեթանոսք զիմաստութիւնն խնդրեն . * մեք քա- 23
րոզեսցուք զսաշէլեալն քրիստոս , հրէից դայ-
թակղութիւնն , և հեթանոսաց յիմարութիւնն .
* բայց նոցին իսկ կոչեցելոցն հրէից և հեթա- 24
նոսաց , զքրիստոս՝ աստուծոյ զօրութիւնն՝ և աս-
տուծոյ իմաստութիւնն : * Օյ յիմարն աստուծոյ 25
իմաստնագոյն է քան զմարդիկ . և տկարն աս-
տուծոյ զօրագոյն է քան զմարդիկ : * Թէպէտ և 26
զձեր իսկ կոչումնդ տեսիք եղբարք , զի սչ բա-
զում իմաստունք ըստ մարմնոյ , և սչ բազում
հզօրք , և սչ բազում ազնուականք . * այլ զյի- 27
մարս աշխարհիս ընտրեաց աստուած՝ զի յամօթ
արացէ զիմաստունս . և զտկարս աշխարհիս ըն-
տրեաց աստուած՝ զի յամօթ արացէ զհզօրս .
* և զանտոհմս աշխարհի և զարհամարհեալս ըն- 28
տրեաց աստուած՝ և զոչինչսն , զի զէսն իմն խա-
փանեցէ . * որպէս զի մի պարծեսցի ամենայն 29
մարմին առաջի աստուծոյ : * Օյ ՚ի նմանէ դուք 30
էք ՚ի քրիստոս յիսուս , որ եղև մեզ իմաստու-
թիւն յաստուծոյ , արդարութի և սրբութիւն

51 և փրկու թիւն . * զի որպէս և գրեալ է , որ պար-
ծին՝ ՚ի ակր պարծեացի :

ԳԼ . Բ .

- 1 Այլ ևս թէպէտ և եկի առ ձեզ եղբարք՝ ոչ
բառ առաւելու թեան ինչ բանից իմաստու թեան
- 2 պատմել ձեզ զվկայու թիւնն աստուծոյ : * Օ ՚ի
ոչ եթէ ՚ի մափ եզի գիտել ինչ ՚ի ձեզ՝ բաց
միայն զիսուս քրիստոս , և զնայն ՚ի խաչ ելեալ :
- 3 * Այլ ևս ակարու թեամբ՝ և երկիւզիւ և գողու-
- 4 թեամբ բաղմաւ եղէ առ ձեզ , * և բանն իմ և
քարոզու թիւն , ոչ պատիր բանիւք իմաստու
թեան՝ այլ արդեամբք հոգւոյն և զօրու թեամբ .
- 5 * զի հաւասար ձեր մի իցեն իմաստու թեամբ
մարդկան , այլ զօրու թեամբ աստուծոյ : ՎԶ
- 6 * Օ իմաստու թիւն խօսիմք ընդ կատարեալս .
զիմաստու թիւն՝ ոչ զաշխարհիս պարիկ , և ոչ
զիշխանաց աշխարհիս պարիկ զխափանելեացս .
- 7 * այլ խօսիմք զաստուծոյ իմաստու թին ծածուկ
խորհրդով , զոր յառաջ բան զյաւխտեանս սահ-
- 8 ժանեաց աստուած ՚ի փառս մեր . * զոր ոչ ոք յիշ-
խանաց աշխարհիս պարիկ ծանեաւ . զի եթէ
եր ծանուցեալ՝ ոչ արդեօք զտէրն փառաց ՚ի
- 9 խաչ հանեին : * Այլ որպէս և գրեալ է , զոր ակն
ոչ ետես , և ունկն ոչ լուաւ , և ՚ի սիրտ մարդոյ
ոչ անկաւ , պատրաստեաց ան սիրելեաց խրոյ : ~
- 10 * Այլ մեզ յայանեաց աստուած հոգւոյն ԲԳ
խրով . զի հոգին զամենայն բնակ , և զխորս նոյ : ~

* Օ՛րի ո՛րք ՚ի մարդկանէ գիտէ ինչ զմարդոյն , 11
 եթէ ոչ հոգի մարդոյն՝ որ ՚ի նմա . նոյնպէս և
 ո՛չ զաստուծոյսն որք գիտէ՝ եթէ ոչ հոգին աս-
 տուծոյ : * Ա՛յլ մեք ո՛չ եթէ զհոգի աշխարհիս 12
 առաք՝ այլ զհոգին որ յաստուծոյ . զի ծանկցուք
 զայն՝ որ յաստուծոյն շնորհեցաւ մեզ : * Ա՛յլ զոր 13
 խօսիմքս՝ ոչ եթէ մարդկեղէն ուսմամբ ճարտա-
 բուժեամբ բանից , այլ վարդապետութեամբ
 հոգւոյն ընդ հոգւորս զհոգւորսն համեմատեմք :
 * Քանզի շնչաւոր մարդ ո՛չ ընդունի զհոգւոյն 14
 աստուծոյ՝ զի յիմարութիւն է նմա . և ոչ կարէ
 գիտել՝ եթէ հոգեպէս քննիցի : * Իսկ հոգւորն 15
 քննէ զամենայն , և ինքն յուժեքէ ո՛չ քննի : * Իսկ 16
 արդ՝ ո՛վ գիտաց զմիտս տեառն , որ և խրատու
 լիցի նմա . այլ մեք զմիտս քրիստոսի ունիմք :

ԳՎ : Գ .

Ա՛յլ ես ե՛ղբարք՝ ո՛չ կարացի խօսել ընդ ձեզ 1
 իբրև ընդ հոգւորս՝ այլ իբրև ընդ մարմնաւորս :
 * Իբրև տղայոց ՚ի քրիստոս , կաթն ջամբեցի ձեզ՝ 2
 և ո՛չ կերակուր , զի ո՛չ ևս կարէիք . նա և անդ
 իսկ ո՛չ կարէք . քանզի դեռ մարմնաւոր էք : * Ա՛յլ 3
 և արդ ե՛ն իսկ ՚ի ձեզ հեռ և նախանձ . ո՛չ ապա-
 քէն մարմնաւոր էք՝ և ըստ մարդկան զնայք :
 * Յորժամ ասէ որք ՚ի ձէնջ՝ ես պօղոսեան եմ , 4
 և միւսն՝ թէ ես ապօղոսեան , ո՛չ մարդիկ էք .
 իսկ արդ՝ ո՛վ է պօղոսն , կամ ո՛վ է ապօղոսն :
 * Պաշտօնեայք՝ որովք հաւատացէքն , և իւրա . 5

- 6 քանչիւր որպէս և տէր ետ : * Այս անկեցի, ապու
7 զոս ջուր ետ, այլ աստուած աճեցոյց : * Այսու
հետև ոչ այն որ ինչ է՝ որ անկեացն, և ոչ այն՝
8 որ ջուրն ետ, այլ որ աճեցոյցն աստուած : * Ար
անկեացն և որ զջուրն ետ՝ մի են, բայց իւրա-
քանչիւրոր զիւր վարձս առնուցու ըստ իւրում
9 վաստակոց : * Օյի աստուծոյ գործակից եմք, այ
10 արդիւն էք, աստուծոյ շինած էք : * Այս շնոր-
հացն աստուծոյ՝ որ տուեալ են ինձ, իբրև ի-
մաստուն ճարտարատէտ հիմն եդի. բայց այլ է՝
որ շինէն, այլ իւրաքանչիւրոր զգոյշ լիցի՝ թէ
11 որպէս շինիցէ : * Օյի հիմն այլ որ ոչ կարէ դը-
նել քան զեդեալն՝ որ է յիսուս քրիստոս :
12 * Այլթէ որ շինէ ՚ի վերայ հիմանս այսորիկ՝
ոսկի արծաթ՝ ահանս պատուականս՝ փայտ, խոտ,
13 եղեգն, * իւրաքանչիւր գործն յայտնելոց է. զի
14 օրն ընտրեացէ, զի հրով յայտնելոց է. * և զիւ-
րաքանչիւր գործն զկարգ և իցէ՝ հուրն փոր-
15 ձեացէ : * Այլթէ ուրուք գործն զոր շինեաց՝ կաց-
ցէ, վարձս առցէ, և եթէ ուրուք գործն այ-
րեացի՝ տուժեացի, բայց ինքն կեցցէ. այլ այն-
16 պէս՝ որպէս թէ ՚ի հուր : * Աչ գիտէք՝ եթէ տա-
ճար էք աստուծոյ՝ և հոգի աստուծոյ բնակեալ
17 է ՚ի ձեզ, * Այլթէ որ զտաճար աստուծոյ ապա-
կանէ, ապականեացէ զնա աստուած, զի տաճար
18 աստուծոյ սուրբ է, որ էք դուք : * Այլ որ զանձն
խաբեացէ, եթէ որ կամեացի ՚ի ձէնջ իմաստուն
լինել յաշխարհիս յայսմիկ, յիմար լիցի՝ զի եղիցի
19 իմաստուն : * Օյի իմաստութիւն աշխարհիս այ-

սարիկ՝ յիմարու թիւն է առաջի աստուծոյ . քանզի
 գրեալ է թէ որ ըմբռնէ զիմաստունս ՚ի խորա-
 գիտութեան իւրեանց : * Աւ դարձեալ թէ տէր 20
 ճանաչէ զխորհուրդս իմաստնոց՝ զի են ընդաւ-
 նայն : * Այսուհետեւ մի որ սարժեացի ՚ի մարդ- 21
 կանէ : * Օ ՚ի ամենայն ինչ ձեր է . եթէ սոգոս , 22
 եթէ ապոզոս , եթէ կեփոս , եթէ աշխարհ , ե-
 թէ կեանք , եթէ մահ , եթէ որ կանս , եթէ
 հանդերձեալքն . ամենայն ինչ ձեր է . * գուք 25
 քրիստոսի , քրիստոս աստուծոյ :

Գ. Գ.

Այսպէս համարեցին զմեզ մարդիկ , իբրև 1
 զպաշտօնեացս քրիստոսի՝ և հազարապետս խոր-
 հրդոցն աստուծոյ : * Արդ՝ ինդիր է ՚ի մէջ հա- 2
 զարապետաց՝ եթէ որ հաւատարիմ գացի : * Այլ 3
 ինձ և այս անարդանք են , եթէ ՚ի ձէնջ դատե-
 ցայց՝ կամ բնաւ իսկ ՚ի մարդկանէ , նա և զանձն
 իմ ոչ քննեմ : * Օ ՚ի սչինչ գիտեմ զանձին իմոց , 4
 այլ ոչ եթէ այսու արդարանամ , զի որ քննէն
 զիս տէր է : * Այսուհետեւ մի յառաջ քան զժա- 5
 մանակն դասիր . մինչև եկեացէ տէր , որ լուսա-
 ւոր առնիցէ զգաղտնիս խաւարի , և յայտնիցէ
 զխորհուրդս սրտից . և ապա իւրաքանչիւր գու-
 վութիւն եղիցի յաստուծոյ : * Օ այս եղբարք՝ ա- 6
 ռակեցի յանձն իմ և յապոզոս վասն ձեր . զի ՚ի
 մէնջ ուսջիք՝ մի ինչ առաւել քան զգրեալն ի-
 մանալ . զի մի այլ քան զընկեր հարստանայցէք

- 7 'ի վերայ ընկերին : * Իսկ արդ ավ է՝ որ քննիցէ
 զքեզ . զի՞նչ ունիա՞ զոր ոչ իցէ առեալ . և եթէ
 8 առեր՝ զի՞ սպարձիս իբրև զչառեալ : * Արդէն իսկ
 յագեալ իցէք՝ և արդէն մեծացարուք , առանց
 մեր թագաւորեցիք . և երանի թէ թագաւորե-
 9 իք՝ զի և մեք ընդ ձեզ թագաւորէաք : * Ինչ այս-
 պէս թուի՝ եթէ զմեզ զառաքեալս յետնորդս
 արար աստուած՝ իբրև զմահապարտս . զի տեսիլ
 եղեաք աշխարհի , և հրեշտակաց և մարդկան :
 10 * Անք յիմարք վասն քրիստոսի , և դուք իմաս-
 տունք 'ի քրիստոս . մեք տկարք՝ և դուք հզօրք .
 11 դուք փառաւորեալք՝ և մեք սնարդք : * Աինչև
 ցայսօր ժամանակի՝ և քաղցեաք և ծարաւեցաք և
 մերկ դեացաք և կուփահարեցաք և անհանգիստ
 12 եղեաք . * և աշխատեցաք ձեռօք մերովք . բան-
 բասէին զմեզ՝ օրհնէաք . հալածէին՝ յանձն առ-
 13 նաւաք . * հայհոյէին՝ աղաչէաք . իբրև առակ 'եր-
 շաւակի եղեաք ամենայն աշխարհի . ամենեցուն
 14 փարելի լինել մինչև ցայժմ : * Աչ եթէ յամօթ
 ինչ առնելով զձեզ՝ դրեմ զայս , այլ իբրև զոր-
 15 դիս սիրելիս խրատեմ : * Թէպէտ և բիւր դաս-
 տիարակս ունիցիք 'ի քրիստոս՝ այլ ոչ եթէ բա-
 զում հարս . զի 'ի քրիստոս յիսուս աւետարա-
 16 նաւն ես ծնայ զձեզ : * Արդ՝ աղաչեմ զձեզ 'եր-
 մանողք ինչ եղիջիք՝ (որպէս և ես քրիստոսի) :
 17 * Վասն այնորիկ առաքեցի առ ձեզ զախմովիս ,
 որ է իմ որդի սիրելի՝ և հաւատարիմ 'ի տէր . որ
 յիշեցուցէ ձեզ զճանապարհս իմ , որ 'ի քրիս-
 տոս յիսուս . որպէս և ամենայն ուրեք՝ յամենայն

եկեղեցիս ուսուցանեմ: * Արալէս թէ ես շիցեմ 18
 գալոց առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան: * Այլ եկից 19
 հուպ ընդ հուպ՝ եթէ աէր կամեացի . և ՚ի միտ
 առից ոչ զբանս հպարտացելոցն , այլ զզօրութի :
 * Օ ՚ի ոչ եթէ բանիւք է արքայութիւնն աստու 20
 ծոյ , այլ զօրութեամբ : * Արդ՝ ո՞րալէս կամիք՝ դա 21
 ւաղանաւ եկից առ ձեզ , եթէ սիրով հոգւոյն՝
 հեղութեան և արդարութեան և խոնարհութե :

ԳԼ Ե

Ինաւ և անուանի իսկ ՚ի ձեզ ընդէր պու 1
 նկութիւն , և այնպիսի պոռնկութիւն՝ որ ոչ և
 ՚ի հեթանոսս , որալէս թէ զկին հօր իւրոյ ունել :
 * Այլ դուք հպարտացեալ էք . և ոչ առաւել ըզ 2
 դացարուք , զի բարձցի ՚ի միջոյ ձերմէ՝ որ զգործն
 զայն գործեաց : * Օ ՚ի ես թէպէտ մարմնով մե 3
 կուսի եմ , սակայն հոգւով մերձ եմ . բայց ար-
 դէն իսկ իբրև ՚ի մօտոյ ընտրեցի զայն՝ որ այն-
 պէսն գործեաց . * յանուն տեառն մերոյ յիսուսի 4
 քրիստոսի , ժողովել ձեզ ՚ի միասին և խմով հո-
 գւոյս զօրութեամբն հանդերձ տեառն մերոյ
 յիսուսի քրիստոսի , * մատնել զայնպիսին աստա 5
 նայի ՚ի աստակումն մարմնոյ . զի ոգին ապրեացի
 յաւուրն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի : * Աչ 6
 բարւոք են պարծանքդ ձեր . ոչ գիտէք՝ եթէ
 փոքր մի խմոր զամենայն զանգուածն խմորէ :
 * Արբեցէք ՚ի բաց զհին զխմորն՝ զի եզիջեք նոր 7
 զանգուած , որալէս էքդ անխմորք . քանզի զատիկ

- 8 մեր զե՛նաւ քրիստոս : * Մ. յառհետեւ արասցուք
 10 տօնա . մի՛ ՚ի խմորն հին , և մի՛ ՚ի խմորն չարու-
 թեան և անղգամութեան . այլ յանխմորս ըս-
 տուգութեան և ճշմարտութեան : ~
- 9 * Վրեցի ձեզ ՚ի թղթի այդք չխարնակել ընդ Բ.Ձ
 10 պոռնիկս : * Ն. և ո՛չ եթէ ընդ պոռնիկս աշխարհիս ~
 այսորիկ՝ կամ ընդ ագահս և ընդ յափշտակողս՝
 կամ ընդ կռասպարիշտս . ապա թէ ո՛չ պարտ էիք
 11 և յաշխարհէ իսկ ելանել : * Վայց արդ գրեցի
 ձեզ չխառնակել . եթէ որ եղբայր անուանեալ,
 կամ պոռնիկ իցէ կամ կռասպարիշտ՝ կամ ագահ՝
 կամ բամբասող՝ կամ արբեցող՝ կամ յափշտակող,
 12 ընդ այնպիսու մն և հայ մի ուտել : * Օ՛ր կայ իմ
 և զարտաբինան դատելոյ . ո՛չ ասլաքէն դուք ըզ-
 13 ներքինսդ դատիցիք . * և զարտաբինան սատուած
 դատեցի . բարձէք զչարն ՚ի միջոյ ձերմէ :

Չ. Թ .

- 1 Իշխէ՞ որ ՚ի ձե՛նջ՝ եթէ իբք ինչ իցեն ընդ
 ընկերի իւրում , դատել առաջի անիրաւաց՝ և
 2 ո՛չ առաջի սրբոց : * Ն. թէ ո՛չ գիտէք՝ զի սուրբք
 զաշխարհ դատին . և եթէ ձեօք դատի աշխարհ՝
 3 ապա ո՛չ էք արժանի անարգ ստե՛նից : * Աչ գի-
 տէք եթէ զհրեշտակս դատիսք , թող թէ զերկ-
 4 բաւորս : * Օ՛ր երկրաւոր ստեանս եթէ յանձն
 առնուցուք , զանարգսն եկեղեցւոյ դատաւորս
 5 նստուցէք : * Մ. և ամօթոյ ձերոյ ասեմ . այնչափ
 ո՛չ գոյ որ խնաստուն ՚ի ձեզ , որ կարիցէ իրաւունս

ընտրել ՚ի մէջ եղբօր իւրոյ : * Այլ եղբայր ընդ 6
 եղբօր դատի , և դայն՝ ՚ի մէջ անհաւատից : * Այլ 7
 արդ՝ ամենեին իսկ վատթարութիւն է ՚ի ձեզ ,
 զի դատաստանք իսկ դոն ՚ի միջի ձերում . ըն-
 գէր ոչ դուք զըկիք , և ոչ դուք առաւել նեղիք :
 * Այլ դուք զըկէք և նեղէք , և այդ՝ զեղբարս 8
 ևս : * Այլ զիտէք՝ զի անիրաւք զարքայու- 9
 թիւնն աստուծոյ ոչ ժառանգեն , մի խաբիք՝
 ոչ պոռնիկիք , ոչ կռակարիշտք , ոչ շունք , * ոչ 10
 իգացեալք , ոչ արուսդէտք , ոչ գողք , ոչ ա-
 գահք , ոչ սրբեցողք , ոչ բամբասողք և ոչ յա-
 փշտակողք՝ զարքայութիւն աստուծոյ ոչ ժա-
 ռանգեն : * Այլ դուք այնպիսիք ոմանք էիք , այլ 11
 լուացարուք՝ այլ սրբեցարուք՝ այլ արդարացա-
 րուք յանուն տեառն մերոյ յիսուսի բրիստոսի ,
 և ՚ի հոգին աստուծոյ մերոյ :
 9.4 * Ամենայն ինչ ինձ մարթիոսայլ , ոչ ամենայն 12
 ինչ օգուտ է , ամենայն ինչ ինձ մարթ է , այլ
 ոչ եթէ ես ընդ իշխանութիւնս յիսուսայլ :
 * Արակուր սրովայնի , և սրովայն կերակրոյ , այլ 13
 աստուած զսա և զնոսա խափանեցէ , բայց
 մարմինն ոչ պոռնիկութեան՝ այլ տեառն , և տէր
 մարմնոյ : * Այլ աստուած՝ որ և զտէրն յարոյց , 14
 և զձեզ յարուսցէ զօրութեամբ իւրով : * Այլ 15
 գիտէք՝ եթէ մարմինք ձեր անգամք են բրիստո-
 սի . արդ՝ առեալ զանդամս բրիստոսի , առնի-
 ցեմք անդամս պոռնիկի . քաւ լիցի : * Այլ զիտէք՝ զի 16
 որ մերձե՛նայ ՚ի պոռնիկ՝ մի մարմին
 է , եղիցին , ստէ , երկոքին ՚ի մարմին մի : * Այլ 17

- 18 որ մերձեցայ 'ի տէր՝ մի հոգի է : * Փախերուք
 'ի պոռնկութեանէ : Օրամենայն մեղս զոր և գործ
 ծէ մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ է . իսկ որ
 19 պոռնկի՝ յիւր մարմինն մեղանչէ : * Աթէ ոչ գիտե
 տէք՝ զի մարմինք ձեր տաճար են հոգւոյն սրբոյ՝
 որ է 'ի ձեզ՝ զոր ունիք յաստուծոյ . և չէք ան
 20 ձանց տէր . * քանզի գնոց գնեցայք . փառաւոր
 արարէք զաստուած 'ի մարմինն ձեր և յոգիս ,
 որ է յաստուծոյ :

ԳԼ : Լ :

- 1 Այլ վասն որոյ գրեցիքն առ իս , բարեպէ
 2 մարդոյ՝ 'ի կինն մարդ չմերձեցալ : * Ապց վասն
 պոռնկութեան իւրաքանչիւրոք զիւր կին կալցի .
 3 և իւրաքանչիւրոք կին զիւր այր կալցի : * Անոջ՝
 այր իւր զպարտան հաստուցէ . նոյնպէս և կինն՝
 4 առն իւրում : * Օրի կին մարմնոյ իւրում ոչ իշ
 խէ՝ այլ այրն . նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ
 5 ոչ իշխէ՝ այլ կինն : * Աի զրկէք զմիմեանս . բայց
 եթէ ինչ 'ի միաբանութեանէ առ ժամանակ մի ,
 զի ուխտիցն պարապիցէք . և դարձեալ 'ի նոյն
 դարձիք , զի մի փորձեցէ զձեզ սատանայ վասն
 6 անխառնութեան ձերոյ : * Օրայս ասեմ ներելով
 7 և ոչ հրաման տալով : * Քանզի կամիմ եթէ ա
 մենայն մարդ լինէր իբրև զիս . այլ իւրաքան
 չիւրոք զիւր շնորհս ունի յաստուծոյ՝ ոմն այս
 8 պէս . և ոմն այնպէս : * Ապց ամուրեացն և այ
 բեացն ասեմ , լաւ է նոցա՝ եթէ կայցեն իբրև

զիս : * Ապա թէ ոչ ունիցին ժոյժ՝ ամուսնացին , 9
 զի լաւ է ամուսնանալ՝ քան զչեռնուլ : * Այլ կա 10
 նամբեացն պատուիրեմ , ոչ ես՝ այլ տէր . կնոջ
 յառնէ մի մեկնել : * Ապա եթէ մեկնեցի , ա 11
 նայր մնացէ՝ կամ անդրէն ընդ առն իւրում
 և հաշտեցի . և առն՝ զկին իւր մի թողուլ :
 * Այց այլոց ես պատուիրեմ , ոչ եթէ տէր . 12
 եթէ որ եղբայր կին ունիցի անհաւատ , և նմա
 հաճոյ իցէ բնակել ընդ նմա՝ մի թողցէ զնա :
 * Այլ կին , որ ունիցի զայր անհաւատ՝ և նմա կամ 13
 իցէ բնակել ընդ նմա՝ մի թողցէ զայրն . * զի 14
 սուրբ է այրն անհաւատ կնաւն , և սուրբ է կինն
 անհաւատ արամբն . ապա թէ ոչ՝ որդիքն ձեր
 պիղծ են , բայց այժմ սուրբ են : * Ապա եթէ ան 15
 հաւասան մեկնեցի , մեկնեցի . զի ոչինչ հարկ ՚ի
 վերայ կայ եղբորն կամ քեռն՝ յայնպիսի իրս .
 քանզի ՚ի խաղաղութի կոչեաց զմեզ աստուած :
 * Օ՛ր՝ գիտես կին դու՝ եթէ զայրն քո ապրե 16
 ցուցես . կամ զի՞ գիտես այր դու՝ եթէ զկին
 քո ապրեցուցես : * Այլ ոչ իւրաքանչիւր ու 17
 մեք որպէս և բաժանեաց տէր , զիւրաքանչիւրոք
 որպէս և կոչեաց աստուած՝ այնպէս գնացէ . և
 այսպէս ընդ ամենայն եկեղեցիս պատուէր տամ :
 * Թլփատեալ որ կոչեցաւ՝ մի ցանկացի անթրւ 18
 փատու թեան . յանթլփատու թենէ որ կոչեցաւ՝
 մի թլփատեցի . * զի թլփատու թիւն ոչինչ է՝ 19
 և անթլփատու թիւն ոչինչ . այլ պահպանու թի
 աստուծոյ պատուիրանացն : * Այց իւրաքան 20
 չիւրոք յոր կոչու մն կոչեցաւ՝ ՚ի նմին կացցէ :

- 21 * Օրհնուի կոչեցար՝ մի՛ փոյթ լիցի քեզ • այլ թէ
և կարիցես աղատ լինել՝ քեզ այնպէս լաւ իցէ •
- 22 * Օրհնուի որ ՚ի տէր կոչեցեալ է ծառայն՝ աղատ
տեառն է • նոյնպէս և որ աղատն կոչեցեալ է՝
23 ծառայ քրիստոսի է • * Վնոց գնեցայք՝ մի՛ լինիք
24 ծառայք մարդկան • * Իւրարանչիւրօք՝ յոր կոչու
մն կոչեցաւ՝ եղբարք • ՚ի նմին կայցէ առաջի
աստուծոյ •
- 25 * Այլ վասն կուսանաց՝ հրաման ինչ ՚ի տունէ ԳԻ
նչ ունիմ • բայց խրատ տամ՝ որպէս ողորմելոյ
26 ուրուք ՚ի տեառնէ • հաւատարիմ լինել • * Հա
մարիմ՝ թէ այնպէս լաւ իցէ • բայց վասն վտան
գին որ ՚ի վերայ կայ՝ բարւոք է մարդոյ՝ թէ այն
27 պէս իցէ • * Ապաեալ ես ՚ի կին • մի՛ խնդրեր ար
ձակել • արձակեալ ես ՚ի կնոջէ • մի՛ խնդրեր կին •
- 28 * Օրհնուի եթէ ամուսնանայցես՝ նչ մեղար • և եթէ
ամուսնանայցէ կոյսն՝ նչ մեղաւ • բայց նեղու
թիւն մարմնոյ ունիցին այնպիսիքն • այլ ես խը
29 նայեցի ՚ի ձեզ • * Վայց զայս ասեմ եղբարք՝ ե
թէ ժամանակս կարճեալ է այսուհետեւ • զի որ
30 ունիցին կանայս՝ որպէս թէ չունիցին • * և որ
լայցեն՝ որպէս թէ նչ լայցեն • և որ խնդանն՝ որ
պէս թէ չխնդայցեն • և որ գնենն՝ որպէս թէ
31 չունիցին • * և որ վարենն զաշխարհս՝ որպէս թէ
չվայելիցեն • զի անցեալ է վայելչու թիւն աշ
32 խարհիս այսորիկ • * Այլ կամիմ զձեզ անհոգս լի
նել • զի որ անկինն է՝ հոգայ զտեառն • թէ որ
33 պէս հաճոյ լիցի տեառն • * և որ կանամբին է •
հոգայ զաշխարհիս՝ թէ որպէս հաճոյ լիցի կնոջ

իւրում : * Աւ ահա մեկնեցան 'ի միմեանց առ 34
 նախինն և կոյսն , զի կոյսն հոգաց զտեառն՝ զի ի-
 ցէ սուրբ հոգւով և մարմնով , և առնախինն
 հոգաց զաշխարհիս՝ թէ որպէս հաճոյ լիցի առն

իւրում : * Այլ զայս վասն ձերոյ օգտի ասեմ . 35
 ոչ եթէ խեղդ ինչ արկանեմ ձեզ , այլ վասն
 սրբիւնաց թեան՝ և հպատակութեան տեառն

առանց զբազանաց :

ԳՁ * Այա թէ որ ամօթ համարեսցի վասն կու 36

սին իւրոյ՝ եթէ իցէ ելեալ ըստ չափ , և այնպէս
 ինչ սրտ իցէ լինել . զոր կամեսցի արասցէ , ոչ
 մեղանչէ՝ ամուսնացի : * Իսկ որ հաստատեալ է 37

'ի սրտի իւրում , և վտանգ ինչ ոչ իցէ նմա , իշ-
 խանութիւն ունի 'ի վերայ կամաց իւրոյ . և
 զայն ընտրեաց 'ի սրտի իւրում՝ սրտեւ զկոյսն
 իւր , բարւոք առնէ : * Աւ որ ամուսնացուցանէ 38

զկոյսն իւր՝ բարւոք առնէ . և որ ոչ ամուսնա-
 ցուցանէ՝ լաւ և ս առնէ : * Աին կապեալ է՝ ցոր 39

քան ժամանակս կենդանի է այր նորա , ապա Ե-
 թէ ննջիցէ այր նորա , ազատ է՝ ում կամիցի ա-

մուսնանալ , այլ միայն տերամք : * Իայց երանելի 40

և ս է՝ թէ այնպէս կացցէ ըստ իմում խրատու ,
 ես այսպէս համարիմ , եթէ և յիս իցէ հոգի նոյ :

ԳԼ : Ը :

Այլ վասն զսկից կուսցն գիտեմք՝ եթէ ամե 1

նեքին գիտութիւն ունիմք . գիտութիւն հպար-
 տացուցանէ , այլ սէր շինէ : * Աթէ որ կամիցի 2

- գիտեւ ինչ, չեւ ևս գիտաց՝ որպէս արժանն էր
 3 գիտել: * Եւ այց որ սիրէ զաստուած, նա է տե-
 4 ղեկացեալ ՚ի նմանէ: * Այլ վասն կերակրոցն զու-
 հելոց՝ գիտեմք եթէ ոչինչ իսկ կուռքդ են յաշ-
 5 խարհի. զի չէք որ աստուած բաց ՚ի միոյն: * Օր
 թէպէտ և իցեն անուանեալ աստուածք՝ եթէ
 յերկինս և եթէ յերկրի. որպէս և են աստուածք
 6 բազումք և տեարք բազումք. * այլ մեզ մի է ան-
 հայր՝ յորմէ ամենայն, և մեք ՚ի նա. և մի տէր
 յիսուս քրիստոս՝ որով ամենայն, և մեք նովաւ: Գ. 2
 7 * Այլ ոչ յամենեւին գիտութիւն է. ոմանք
 առ խղճի մտաց մինչև ցայժմ զկուոցն իբրև ըզ-
 զոհեալ ուտեն. և խիղճ մտացն նոցա՝ քանզի
 8 տկար է, պղծի: * Այլ կերակուր զմեզ առաջի
 աստուծոյ ոչ կացուցանէ. ոչ եթէ չուտեմք՝
 պակասիմք ինչ, և ոչ եթէ ուտեմք՝ առաւելումք
 9 ինչ: * Եւ այց զգոյշ լերուք՝ գուցէ իշխանութիւ
 ձեր այդ՝ գայթակղութիւն լինիցի տկարացն:
 10 * Եթէ որ տեսանիցէ զքեզ՝ որ զգիտութիւնդ
 ունիս՝ բազմեալ ՚ի մեհենի՝ ոչ ապա խիղճ մտաց
 նորա, որ տկարութեամբ զգածեալ է՝ անդրէն
 11 շինիցի ուտել զզոհեալն. * և կորնչիցի տկար եղ-
 բայրն ՚ի քում գիտութեանն, վասն որոյ քրիս-
 12 տոսն մեռաւ: * Այլ այնպէս յանցուցեալ յեղ-
 բարս, և զխիղճ մտաց տկարացն զայրացուցեալ,
 13 ՚ի քրիստոս մեղանչէ: * Այլ ասն որոյ՝ եթէ կերա-
 կուր գայթակղեցուցանէ զեղբայրն իմ, ոչ կե-
 րայց միս յաւիտեան, զի մի զեղբայրն իմ գայ-
 թակղեցուցից:

ԳՎ. Թ.

Ան ապաքէն ազատ եմ, ոչ ապաքէն առաքեալ 1
 եմ, ոչ ապաքէն զտէր մեր յիսուս քրիստոս աչօք
 իմով տեսի, ոչ ապաքէն դործ իմ դուք էք ՚ի
 տէր: * Թէպէտ և այլոց չիցեմ առաքեալ այլ 2
 դէպ ձեզ եմ. զի կնիք իսկ առաքելութեան ի-
 մոյ դուք էք ՚ի տէր: * Իմ պատասխանի՝ ուր զիս 3
 հարցանիցեն՝ այս է: * Աթէ ունիցիմք իշ- 4
 խանութիւն ուտել և ըմպել: * Աթէ ունի- 5
 ցիմք իշխանութիւն զքորս կանայս շրջեցուցա-
 նել ընդ մեզ. որպէս և այլ առաքեալքն, և եղ-
 բարքն տեսան, և կեփաս: * Աթէ միայն ես և 6
 բառնաբաս ոչ ունիցիմք իշխանութիւն չգործել
 ինչ: * Ա՞ որ երբէք զինուորիցի իւրովք թոշակօք. 7
 ո՞ որ անկիցէ այգի՝ և ՚ի պաղոյ նորա ոչ ուտիցէ.
 ո՞ որ արածիցէ խաշն՝ և ՚ի կաթանէ խաշինն ոչ
 ուտիցէ: * Աթէ ըստ մարդկութեան խօսիցիմ 8
 զայս. կամ թէ և օրէնքն զսոյն ոչ ասիցեն: * Ի
 մովսէսի իսկ յօրէնսն գրեալ է. ոչ կապեօցես
 զդուռ և զին կալուուոյ. միթէ զեղանց ինչ փայթ
 էր աստուծոյ: * Ան ապաքէն վասն մեր ասէ. 10
 քանզի վասն մեր գրեցաւ. զի յուսով պարտի
 օր սերմանէն՝ սերմանել. և որ կասուն՝ յուսով
 վայելել: * Աթէ մեք ՚ի ձեզ զհոգևորն սերմա- 11
 նեցար՝ մեծ ինչ է, եթէ ՚ի ձենջ զմարմնաւորսդ
 հնձիցեմք: * Աթէ այլք ձերով իշխանութեամբդ 12
 վայելեն, ոչ առաւել ևս մեք. այլ ոչ ՚ի դործ
 ինչ արկաք զիշխանութիւնս զայս. բայց ամե-

- նայնի համբերեմք . զի մի խափան ինչ լինիցիմք
 13 աւետարանին քրիստոսի : * Աչ գիտէք եթէ որ
 ՚ի տաճարին գործեն , ՚ի տաճարէ անտի ուտեն .
 և որ սեղանոյն պաշտօնեայք են , ՚ի սեղանոյ ան-
 14 տի վայելեն : * Այնպէս և տէր հրաման ետ , ո-
 ղոց զաւետարանն աւետարանեն , յաւետարանէ
 15 անտի կեալ : * Վայց ես և ոչ զմի ինչ յայտցանէ
 արկի ՚ի գործ , և ոչ գրեցի զայդ՝ զի ինձ այն-
 պէս ինչ լիցի . լաւ է ինձ մանաւանդ մեռանել ,
 և ոչ զի զդարձանս իմ որ ընդունայն համարիցի :
 16 * Օյ եթէ աւետարանեմ , ոչինչ են ինձ պար-
 ծանք , քանզի հարկ ՚ի վերայ կայ . բայց մայ է
 17 ինձ , եթէ ոչ աւետարանեմ : * Այլ կամաւ զայն
 առնեմ , վարձք են ինձ . և եթէ ահամայ՝ տրն-
 18 տեսութիւն յանձն է ինձ : * Այլ արդ՝ զինչ վարձք
 իցեն ինձ , եթէ յաւետարանելն ձրի տայ զա-
 ւետարանն՝ զի մի զեղծիցիմ ինչ իշխանութիւս
 19 իմով յաւետարանի անդ : * Վանզի ազատ էի յա-
 մենայնէ՝ և ամենեցուն զանձն ՚ի ծառայութե
 20 կացուցի . զի զբազումս շահեցայց : * Այլ ընդ
 հրէայսն իբրև զհրէայ , զի զհրէայսն շահեցայց :
 21 * Այլ ընդ օրինօք իբրև զայնօսիկ՝ որ ընդ օրի-
 նօքն էին . իբր ոչ եթէ ընդ օրինօքն էի , այլ զի
 որ ընդ օրինօքն իցեն՝ և զնոսա շահեցայց . ընդ
 անօրէնս եղէ իբրև զանօրէն . իբր ոչ եթէ ա-
 նօրէն ինչ էի ասուծոյ , այլ ընդ օրինօք քրիս-
 22 տոսի . զի շահեցայց զանօրէնսն : * Այլ ընդ տը-
 կարս իբրև զտկար՝ զի զտկարսն շահեցայց . ընդ
 ամենայնի ամենայն եղէ , զի թերևս ասարեցու-

- ցից զումանս : * Օ այս ամենայն առնեմ վասն ա- 25
 ~ ւետարանին , զի կցորդ եղէց նմա :
- ԳԿ * Աջ գիտէք՝ եթէ որ յասպարիսին ընթա- 24
 ~ նան , ընթանալ ամենեքին ընթանան , բայց մի
 որ առնու զյաղթութիւնն . այնպէս ընթացա-
 թուք՝ զի հասանիցէք : * Ամենայն որ պատերազ- 25
 մի՝ ամենայնի ժուժկալ լինի , նորա զի զեղծա-
 նելի պսակն առնուցուն՝ և մեք զանեղծութե :
- * Արդ՝ ես իսկ այնպէս ընթանամ , ոչ որպէս յա- 26
 ներևոյթս . այնպէս մրցիմ , որպէս ոչ թէ զհող-
 մբս ինչ կսծելով . * այլ ճնշեմ զմարմինս իմ և 27
 հնազանդեցուցանեմ , զի գուցէ որ այլոցն քա-
 բողեցի՝ ես ինքնին անպիտան գտանիցիմ :

ԳԼ : Ժ .

- Աջ կամիմ եթէ տգէտք իցէք եղբարք , զի 1
 հարքն մեր ամենեքին ընդ ամսոյն էին . և ամե-
 նեքին ընդ ծովն անցին . * և ամենեքին ՚ի մովսէս 2
 մկրտեցան յամսն և ՚ի ծովն , * և ամենեքին ըզ- 3
 նոյն հողև որ կերակուրն կերան . * և ամենեքին 4
 զնոյն հողև որ ըմպելին արբին , զի ըմպէին ՚ի հո-
 գև որ վիմէն՝ որ երթայր զհետ նոցա . և վէմն էր
 ինքն քրիստոս : * Այլ ոչ եթէ ընդ բազումս ՚ի 5
 նոցանէ հաճեցաւ աստուած , քանզի տապաստ
 անկան յանապատի անդ : * Այլ այն օրինակաւ լի 6
 նէր վասն մեր , զի մի լիցուք ցանկացողք չար-
 եաց , որպէս և նորայն ցանկացան : * Այլ մի կը- 7
 ուսպարիչոր լինել՝ որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ ,

- որպէս և գրեալ է . նստաւ ժողովուրդն ուտել
 8 և ըմպել՝ և յարեան 'ի խաղալ : * Այլ մի պուրն
 կեցուք . որպէս ոմանք 'ի նոցանէ պոռնկեցան ,
 և անկան 'ի միում աւուր քսան և չորք հաղարք :
 9 * Այլ մի փորձեցուք զտէր . որպէս ոմանք 'ի նո-
 ցանէ փորձեցին , և յօձից անտի սասակեցան :
 10 * Այլ մի արանջեցուք . որպէս ոմանք 'ի նոցանէ
 11 արանջեցին , և կորեան 'ի սասակչէ անտի : * Այլ
 այն ամենայն օրինակաւ անցանէր ընդ նոսա . բայց
 գրեցաւ վասն մերոյ խրատու , յորս վախճան յա-
 ւիտեանցն եհաս : ~ ~
- 12 * Այսուհետեւ որ համարիցի հաստատուն կալ՝ ԴԴ
 13 զգոյշ լիցի , գուցէ անկանիցի : * Փորձու թիւն 'ի ~ ~
 ձեր վերայ ոչ է եկեալ բայց 'ի մարդկանէ . այլ
 հաւատարիմ է սատուած՝ որ ոչ արկցէ զձեզ 'ի
 փորձութիւն առաւել քան զկար ձեր , այլ ա-
 րասցէ ընդ փորձութեանն և զերս՝ զի համբե-
 14 բել կարասջիք : * Ասան որոյ սիրելիք իմ , վախե-
 15 ըուք 'ի կռասպաշտութեանէ : * Աբրե ընդ իմաս-
 տունս խօսիմ , ընարեցէք ձեզէն՝ զոր ասեմս :
 16 * Նաժակն օրհնութեան զոր օրհնեմք՝ ոչ սպա-
 քէն հաղորդութի է արեանն քրիստոսի . հացն
 զոր բեկանեմք՝ ոչ սպաքէն հաղորդութիւն է
 17 մարմնոյն քրիստոսի : * Օյ մի հաց՝ մի մարմին
 եմք բազումքս , զի ամենեքին 'ի միոջ հացէ
 18 անտի վայելեմք : * Տեսէք զխորայէն ըստ մարմնոյ .
 ոչ սպաքէն՝ որ ուտեն 'ի զոհիցն՝ հաղորդ են
 19 սեղանոյն : * Նսկ արդ զի՛նչ , ասեմ , թէ զոհեալն
 իցէ՞ ինչ , և կամ թէ կուսքն իսկ իցե՞ն ինչ :

* Այլ զոր զսհենն հեթանոսք, գիւաց՝ և ոչ աւ 20
 տուծոյ զսհենն, ոչ կամիս զձեզ հաղորդօ գիւաց
 շինել, քանզի ոչ կարէք զբաժակն տեառն ըմ-
 պել՝ և զբաժակն գիւաց, * և ոչ կարէք ՚ի սե 21
 զանոց տեառն վայելել՝ և ՚ի սեղանոց գիւաց :
 * Աթէ նախանձ ինչ արկանիցեմք տեառն, միթէ 22
 զօրագոյնք իցեմք քան զնա : * Ամենայն ինչ ինձ 23
 մարթ է՝ այլ ոչ ամենայն ինչ օգուտ է, ամենայն
 ինչ ինձ մարդ է, այլ ոչ ամենայն ինչ շինէ :
 * Մի որ զանձին և եթ խնդրիցէ՝ այլ և զընկե 24
 ըին : * Ամենայն ինչ որ ՚ի սպանդանոցի վաճառի, 25
 կերայք՝ և մի խորէք վասն խղճի մտաց, * զի 26
 տեառն է երկիր լրիւ իւրով : * Աթէ որ կոչէ 27
 զձեզ յանհաւատից՝ և կամիցիք երթալ, զամե-
 նայն ինչ՝ որ առաջի գնիցի, կերայք՝ և մի խըտ-
 րէք վասն խղճի մտաց : * Ապա եթէ որ ասացէ 28
 ձեզ թէ այդ զսհեալ է, մի ուտիցէք վասն նո-
 րա՝ որ դուչակն եղև, և վասն խղճի մտացն :
 * Այլ զխիղճ մտացն ասեմ ոչ զիւրն, այլ զըն 29
 կերին, իսկ ընդէր բնաւ ազատութիւնս իմ
 դատիցի յայլոյ խղճէն մտաց : * Աթէ ես շնորհօք 30
 վայելեմ, ընդէր հացհոյիցիս, վասն որոյ եսն դու-
 հանամ : * Արդ՝ եթէ ուտիցէք՝ եթէ ըմպիցէք՝ 31
 եթէ զի՛նչ և ստնիցէք, զամենայն ինչ ՚ի փառս
 աստուծոյ արասջիք : * Առանց գայթակղութիւն 32
 գնելոյ հրէից և հեթանոսաց լինիջիք՝ և եկե-
 ղեցւոյն աստուծոյ : * Արպէս և ես ամենևս ին ա 33
 մենեցուն հաճոյ լինիմ, ոչ խնդրեմ զանձին օ-
 գուտ, այլ զբազմաց՝ զի սարկեացին :

ԳԼ. ԺԸ.

- 1 Ամանողք ինձ եղերձք, որպէս և ես քրիստոսի 2
 2 տոսի : * Վովեմ զձեզ զի զամենայն ինչ զիմ յի
 շէք, և որպէս աւանդեցի ձեզ զաւանդութիան
 3 ունիցիք : * Ասմիմ զի գիտիցէք դուք, եթէ առն
 ամենայնի գլուխ քրիստոս է, և գլուխ կնոջ այր,
 4 և գլուխ քրիստոսի աստուած : * Ամենայն այր՝
 յորժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ մարգարէանայցէ՝
 և զգլուխն ծածկեալ ունիցի, յամօթ առնէ ըզ
 5 գլուխն իւր : * Ալ ամենայն կին՝ յորժամ յաղօ
 թրս կայցէ՝ կամ մարգարէանայցէ՝ բացաւ գլու
 6 խով՝ յամօթ առնէ զգլուխն իւր, զի այնպէս
 համարէ՝ թէ գերծեալ իցէ : * Օ, ի եթէ ոչ ըս
 քողեցի կին, փոքրեցէ զհերս իւր, ապա եթէ
 անպատեհ է կնոջ փոքրել կամ գերծուլ, սքո
 7 ղեցի : * Առն մարդոյ չէ պարտ ծածկել զգլուխ
 իւր, զի պատկեր և փառք աստուծոյ է, իսկ կին
 8 փառք առն իւրոյ : * Օ, ի ոչ եթէ այր ՚ի կնոջէ է,
 9 այլ կին յառնէ : * Վանզի ոչ իսկ հաստատեցաւ
 10 այր վասն կնոջ, այլ կին վասն առն : * Ասն այ
 նորիկ պարտի կինն շուք դնել գլխոյն վասն հը
 11 ընշտակաց : * Վայց ոչ կին առանց առն, և ոչ
 12 այր առանց կնոջ ՚ի տէր : * Օ, ի որպէս կին յառ
 նէ՝ նոյնպէս և այր ՚ի կնոջէ, բայց ամ յաստուծոյ :
 13 * Ալ դուք ձեզէն տուք զիրաւդ, արժան է կը
 14 նոջ մարդոյ հոլանի յաղօթս կալ առաջի ան : * Ալ
 ոչ բնութիւնն իսկ ուսուցանէ զձեզ, զի այր ե
 15 թէ գիտաւ որ է՝ անարգանք են նմա, * բայց կին

եթէ դիտաւոր է՝ փառք են նմա . զի գէտք փա
 խանակ զգետու տուեալ են նմա : * Այլա թէ 16
 որ կամի հակառակող լինել, մեք չունիմք այն
 22 պիտի սովորու թիւն, և ոչ եկեղեցիքն աստուծոյ :
 * Այլ զայս պատուիրեմ, ոչ որպէս գովիցեմ, 17
 զի ոչ ՚ի լաւ անդր՝ այլ ՚ի վատթարն նկրտիք :
 * Ասիս՝ յորժամ ՚ի մի վայր ժողովիցիք յեկեղե 18
 ցին, լսեմ եթէ հերձուածք գոն ՚ի ձեզ, և սա
 կաւ ինչ հաւատացի : * Վայց և հերձուածք լի 19
 ներոց են ՚ի ձեզ, զի որ ընտիրքն իցեն ՚ի ձեզ՝
 երևեսցին : * Այլ արդ՝ ՚ի ժողովելն ձեզ ՚ի միա 20
 սին՝ ոչ է տունն տեառնն ձեզ տեղի հայ ուտե
 լոյ : * Օյ ի իւրաքանչիւր որ զիւր ընթրիս յառա 21
 ջանայ ուտել, և ոմն քաղցեալ և ոմն արբեալ :
 * Միթէ տունս ոչ ունիցիք ուտելոյ կամ ըմպե 22
 լոյ, եթէ զեկեղեցեանն աստուծոյ արհամարհի
 ցէք, և յամօթ առնէք զչքաւորսն, զինչ ասա
 ցից . գովեցից զձեզ, յայդմ ոչ գովեմ : * Օյ ես 23
 ընկալայ ՚ի տեառնէ՝ զոր և ձեզն աւանդեցի,
 եթէ տէր յիսուս ՚ի գիշերին յորում մատնէր,
 առ հայ . * գոհացաւ՝ եբեկ և ասէ, առէք՝ և 24
 կերայք, այս է մարմին իմ, որ վասն ձեր բաշխի,
 զայս արարէք առ իմոյ յիշատակի : * Այնպէս և 25
 զբաժակն յետ ընթրեացն առ և ասէ, այս բա
 ժակ՝ նոր ուխտ է իմով արեամբ, զայս արարէք
 քանիցս անգամ եթէ ըմպիցէք՝ առ իմոյ յիշա
 տակի : * Վանիցս անգամ թէ ուտիցէք զհացս 26
 զայս, և զբաժակս ըմպիցէք, զմահն տեառն
 պատմեցէք, մինչև եկեսցէ նա : * Այսուհետև 27

որ ուտիցէ զհացս, կամ ըմպիցէ զբաժակս տեառն
անարժանու թեամբ, պարտական եղիցի մարմնոյ
28 և արեան տեառն : * Փորձեացէ՛ մարդ զանձն իւր,
և ապա ՚ի հացէ անտի կերիցէ, և ՚ի բաժակէն
29 արբցէ : * Օ, ի որ ուտէ և ըմպէ անարժանու
թեամբ՝ դատաստանս անձին իւրում ուտէ և
30 ըմպէ . զի ոչ խորէ զմարմինն տեառն : * Ասան
այնորիկ իսկ են ՚ի ձեզ բազում հիւանդք և ախ
տածէսք, և շատ ևս այն են, որ և ննջեցեալք
31 իսկ իցեն : * Օ, ի եթէ զանձինս քննէսք՝ ապա ոչ
32 դատասպարտէսք : * Այլ եթէ դատիսք՝ ՚ի տեառնէ
խրատիսք, զի մի ընդ աշխարհի դատասպարտեա
33 ցուք : * Այսուհետև եղբարք՝ յորժամ ՚ի մի վայր
34 ժողովիցիք ուտել՝ միմեանց մնասցիք : * Այլա թէ
որ քաղցեալ իցէ՝ ՚ի տան իւրում կերիցէ, զի մի
՚ի դատասպարտութիւն ժողովիցիք : Բայց զայլ
ինչ յորժամ եկից՝ յայնժամ պատուիրեցից :

ԳԼ . ԺԲ .

1 Այլ վասն հոգևորացն եղբարք՝ ոչ կամիմ եկ
2 եթէ ազէսք իցէք : * Վիտէք իսկ՝ զի մինչ հե
3 երթայիք և դայիք : * Ասան որոյ ցուցանեմ ձեզ,
զի ոչ ոք հոգևով աատուծոյ խօսի՝ և ասիցէ թէ
նզովեալ յիսուս, և ոչ ոք կարէ ասել՝ տէր զյիւ
4 սուս, եթէ ոչ հոգևովն սրբով : * Թէպէտ և բա
5 ժինք շնորհաց են՝ այլ հոգի նոյն է : * Այլ բա
6 ժինք պաշտամանց են, այլ տէր նոյն է : * Այլ

- բաժինք յաջողութեանց ե՛ն , այլ աստուած նոյն
 է . որ յաջողէ զամենայն յամենայնի : * Վայց իւր 7
 քարանձիւք ումեք տուեալ է յայանութիւն հոգւոյն՝ առ իւրարանձիւք օգուտ : * Աւմեմն ՚ի հոգւոյն տուեալ է բան խմաստութեան . այլում բան գիտութեան ըստ նմին հոգւոյ . * միւսումն հաւատք նովին հոգւով . այլում շնորհք բժշկութեանց նովին հոգւով . * այլում յաջողութիւնք զօրութեանց . այլում մարգարէութիւն . այլում ընտրութիւն հոգւոյ . այլում ազգք լեզուաց . այլում թարգմանութի լեզուաց : * Այլ զայս ամենայն յաջողէ մի և նոյն հոգի , և բաժանէ իւրարանձիւք որպէս և կամի :
- Ե՛ր * Արպէս մարմին մի է , և անդամս բազումս 12
 ունի , և ամենայն բազում անդամք մարմնայն՝ մի մարմին է , նոյնպէս և բրիտանս : * Վանդի միով հոգւով մեք ամենեքին ՚ի մի մարմին մկրտեցաք . եթէ հրէայք , եթէ հեթանոսք , եթէ ծառայք , եթէ ազատք , ամենեքին զմի հոգի արբար : * Վանդի մարմին ո՛չ մի անդամ է , այլ բազում : * Այլ եթէ 15
 ասիցէ ոսն , զի շեմ ձեռն՝ շեմ ՚ի մարմնոյ անտի , ո՛չ այնու շիցէ ՚ի մարմնոյ անտի : * Այլ եթէ 16
 սիցէ ունկն , վասն զի շեմ ակն՝ շեմ ՚ի մարմնոյ անտի , ո՛չ այնու շիցէ ՚ի մարմնոյ անտի : * Այլ եթէ 17
 ամենայն մարմին ակն էր՝ սուր էր ունկն , և եթէ ամենայն լսելիք էր՝ սուր էին հոտտակելիք : * Վայց 18
 արդ՝ աստուած եղ զանդամսն՝ զմի մի իւրարանձիւք ՚ի նոյանէ ՚ի մարմին՝ որպէս և կամեցաւ : * Այլա թէ էր ամենայն մի անդամ , սուր էր մարմն 19

- 20 մին : * Վայց արդ՝ անդամք բազում են , և մար-
- 21 մին մի : * Վչ կարէ ակն ասել ցձեռն , թէ չէ՞ս
ինձ պիտոյ , և կամ դարձեալ դլուխ ցոտս՝ թէ
- 22 չէ՞ք ինձ պիտոյ : * Վյլ առաւել որ թուին ան-
դամք մարմնոյն թէ տկարագոյնք իցեն , կարևորք
- 23 են , * և որ թուինն թէ անարդագոյնք իցեն մար-
մնոյն , այնց առաւելագոյն պատիւ առնեմք . և
ամօթոյքն մեր առաւել ևս պարկեշտուի ունին :
- 24 * Վլ պարկեշտիցն մերոց չէ՞ ինչ պիտոյ . քանզի
աստուած խառնեաց զմարմինն , և նուազին ա-
- 25 ռաւել ևս պատիւ ետ , * զի մի իցեն հերձուածք
ի մարմնի անդ , այլ զի նոյնք զմիմեանց հոգայ-
- 26 ցեն անդամքն : * Վթէ վշտանայ ինչ մի անդամն ,
վշտանան ամենայն անդամքն ընդ նմա . և եթէ
փառաւորի մի անդամն , խնդան ամենայն ան-
- 27 դամքն ընդ նմա : * Վյլ դուք մարմին քրիստոսի
էք՝ և անդամք յանդամոց նորա : վջ
- 28 * Վլ զորս եղ աստուած յեկեղեցւոջ՝ այս են .
նախ՝ զառաքեալս , երկրորդ՝ զմարդարէս , եր-
րորդ՝ զվարդապետս , ապա զօրութիւնս , ապա
չնորհս բժշկութեանց , օգնութիւնս , վարիչս ,
աղգս լեզուաց , թարգմանութիւնս լեզուաց :
- 29 * Վիթէ ամենեքին առաքեալք իցեն . միթէ ա-
մենեքին մարդարէք իցեն . միթէ ամենեքին վար-
դապետք իցեն . միթէ ամենեքին զօրութիւնք
- 30 իցեն . * միթէ ամենեքին շնորհս բժշկութեան
ունիցին . միթէ ամենեքին ՚ի լեզուս խօսիցին .
- 31 միթէ ամենեքին թարգմանիցեն : * Վայց նա-
խանձաւոր լերուք շնորհացն , որ լան են : Վյլ

Ես առաւել ևս ճանապարհ ցուցանեմ ձեզ :

ԳԼ . ԺԳ .

ԵՁ Աթէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ և զհրեշ 1
 տակաց՝ և սէր ոչ ունիցիմ, եղէ ես իբրև ըզ-
 պղինձ, որ հնչէ, կամ իբրև զճնճղայս՝ որ զօ-
 ղանջեն : * Ալ եթէ ունիցիմ մարդարէութիւն, 2
 և գիտիցեմ զխորհուրդս ամենայն՝ և զամենայն
 գիտութիւն, և եթէ ունիցիմ զամենայն հա-
 ւաստ՝ մինչև զլերինս փոփոխելոյ, և սէր ոչ ու-
 նիցիմ, ոչինչ եմ : * Ալ եթէ ջամբիցեմ զամե- 3
 նայն ինչս իմ աղքատաց, և մատնիցեմ զմարմինս
 իմ յայրումն, և սէր ոչ ունիցիմ, ոչինչ օգտիմ :
 * Աէր երկայնամիտ է՝ քաղցրանայ, սէր ոչ նա- 4
 խանձի, ոչ ամբարհաւածէ, ոչ հպարտանայ, * ոչ 5
 յանդգնի, ոչ խնդրէ զիւր, ոչ գրգռի, ոչ խոր-
 հի զչար, * ոչ խնդայ ընդ անիրաւութիւն՝ այլ 6
 խնդայ ընդ ստուգութիւն, * ամենայնի տեէ, 7
 ամենայնի հաւատայ, ամենևին յուսայ, ամե-
 նայնի համբերէ : * Աէր ոչ երբէք անկանի, եթէ 8
 մարդարէութիւնք են՝ խափանեացի, եթէ լե-
 զուք՝ լուեացեն, եթէ գիտութի՝ խափանեացին :
 * Քանզի փոքր ՚ի շատէ գիտեմք, և փոքր ՚ի շատէ 9
 մարդարէանամք : * Այլ յորժամ եկեացէ կատա- 10
 րումն, փոքր ՚ի շատէս խափանեացի :
 24 * Աինչ տղայն էի՝ իբրև զտղայ խօսէի, իբրև 11
 զտղայ խորհէի, իբրև զտղայ համարէի, այլ յոր-
 ժամ եղէ այր՝ զտղայութեն ՚ի բաց խափանեցի :

12 * Այժմ տեսանեմք իբրև ընդ հայելի օրինակաւ ,
այլ յայնժամ դէմ յանդիման . այժմ խելամուտ
եմ փոքր 'ի շատե , այլ յայնժամ գիտացից՝ որ
15 պէս և նայն ծանեաւ զիս : * Մայց արդ՝ մնան
հաւատք՝ յոյս՝ սէր , սոքա երեքեան . և մեծ
քան զսոսա սէր է :

ԳԼ : ԺԳ .

1 Օ հէտ երթայք սիրոյ , և նախանձաւ ո՛ր լե-
րուք հողևորացն՝ առաւել զի և դուք մարդա-
2 րէանայցէք : * Օ ի որ խօսի 'ի լեզուս՝ ոչ ընդ
մարդկան խօսի , այլ ընդ աստուծոյ . զի ոչ որ է
3 որ լսէ , բայց հողևով խօսի խորհուրդս : * Իսկ
որ մարդարէանայն , մարդկան խօսի շինութիւն
4 և մխիթարութիւն և ախտիութիւն : * Ար խօսի
'ի լեզուս՝ զանձն իւր շինէ , և որ մարդարէա-
5 նայն՝ զեկեղեցին շինէ : * Արամիս զի ամենեքին
դուք 'ի լեզուս խօսիցիք՝ առաւել զի մարդարէ-
անայցէք . զի լաւ է՝ որ մարդարէանայն քան զայն՝
որ 'ի լեզուս խօսիցի . բայց եթէ թարգմանիցէ՝
զի եկեղեցին շինութիւն առնուցու :

Վ.Զ

6 * Մայց այժմ եղբարք՝ եթէ եկից առ ձեզ 'ի
լեզուս խօսելով՝ զինչ օգուտ լինիցիմ ձեզ՝ ե-
թէ ոչ խօսիցիմ , կամ յայտնութեամբ , կամ գի-
տութեամբ , կամ մարդարէութեամբ , կամ վար-
7 դապետութեամբ : * Այնպէս՝ որպէս անշունչքն
ձայն տայցեն , եթէ փող և եթէ քնար . զի եթէ
ընտրութիւն ինչ բարբառոյն չառնիցեն , զկարգ

ճանաչիցի փողոյն հարկանել՝ կամ քնարին հնչել :
 * Քանզի եթէ խառնաձայն արձակիցի փողն , ո՞վ 8
 պատրաստեցի ՚ի սպատերազմ : * Աոյնսպէս և դուք՝ 9
 եթէ լեզուօք ո՞չ նշանակիցէք զբանն՝ զիա՞րդ ճա-
 նաչիցին խօսքն . զի լինիցիք այնուհետև իբրև
 ընդ օդս խօսեցեալք : * Օ՛ի այնչափ ազգք ձայ- 10
 նից են յաշխարհի , և ոչի՛նչ անձայն է : * Իսկ արդ՝ 11
 եթէ ո՞չ գիտիցեմ զզօրութիւն ձայնին , լինիցիմ
 այնմ , որ խօսիցին ընդ իս՝ խուժ , և նա որ խօ-
 սիցին ընդ իս՝ դուժ : * Աոյնսպէս և դուք՝ քանզի 12
 նախանձորդք էք հոգևորացն , վասն շինուածոյ
 եկեղեցւոյն խնդրէք՝ զի առաւել ևս իցէք :
 * Վասն որոյ որ խօսին ՚ի լեզուս , աղօթս արաս- 13
 ցէ՝ զի և թարգմանիցէ : * Եթէ կամ յաղօթս 14
 լեզուաւ՝ հոգին իմ կայ յաղօթս , այլ միտք իմ
 անստուղ են : * Իսկ արդ՝ զի՛նչ իցէ . կացից յա- 15
 ղօթս հոգւով , կացից յաղօթս և մտօք , սաղմոս
 ասացից հոգւով , սաղմոս ասացից և մտօք : * Ասլա 16
 թէ ոչ՝ եթէ օրհնեացես հոգւով , որ կայցէ ՚ի
 տեղւոջ ագիտին , զիա՞րդ ասիցէ ՚ի քում գովու-
 թեանն՝ զամէնն . քանզի զոր ասեսն՝ նա ո՞չ գիտէ :
 * Օ՛ի դու բարւոք գոհանաս , այլ ընկերն ո՞չ շինի : 17
 2Բ * Գոհանամ զաստուծոյ վասն ամենեցուն ձեր՝ 18
 առաւել լեզուաւ խօսիմ : * Այլ ՚ի մէջ եկեղե- 19
 ցւոյ կամիմ բանս հինգ մտօք խօսել՝ զի և զայլս
 խրատիցեմ , քան բազում բանս լեզուաւ : * Ե՛ղ- 20
 բարք մի լինիք տղայք մտօք , այլ ՚ի չարեաց տը-
 ղայացարուք , և մտօք կատարեալ լինիջիք : * Քան- 21
 զի և յօրհնան գրեալ է , եթէ յօտար լեզուս՝ և

- 'ի շրթունս օտարոտիս խօսեցայց ընդ ժողովրդ
 դեանդ ընդ այդմիկ, սակայն և ոչ այնպէս լուի-
 22 ցեն ինձ՝ ասէ տէր : * Ապա ուրեմն լեզուք նը-
 շանակի վասն են՝ ոչ հաւատացելոց՝ այլ անհա-
 23 լատացելոց : * Ապա եթէ գայցէ եկեղեցին ա-
 մենայն 'ի մի վայր, և ամենեքին 'ի լեզուս խօ-
 սիցին, և մտանիցեն անդր տգէտք կամ անհա-
 24 լատք . ոչ ասիցեն՝ եթէ զի մօլիքդ : * Իսկ եթէ
 ամենեքին մարդարէանայցեն, և մտանիցէ ոք
 անդր անհաւատ՝ կամ տգէտ, յանդիմանի յա-
 25 մենեցունց, և քննի յամենեցունց . * և գաղա-
 նիք սրաի նորա յայտնի լինին . և ապա անկեալ
 'ի վերայ երեսաց երկիր պագանիցէ աստուծոյ .
 և խոստովան լինիցի՝ թէ արդարև աստուած է
 'ի ձեզ :
- 26 * Ալ արդ՝ զինչ իցէ եղբարք . յորժամ 'ի մի 29
 վայր ժողովիցիք, իւրաքանչիւրոք 'ի ձէնջ եթէ
 սաղմոս ունիցի, թէ վարդապետութիւն ունի-
 ցի, եթէ յայտնութիւն ունիցի, թէ լեզուս
 ունիցի, եթէ թարգմանութիւն ունիցի, ամե-
 27 նայն 'ի շինած լինիցի : * Աթէ 'ի լեզուս ոք խօ-
 սեսցի՝ երկուք, և եթէ ևս աւելի՝ երեք, և ա-
 28 պա մի ըստ միօջէ . և մինն թարգմանիցէ : * Ապա
 եթէ չիցէ ոք՝ որ թարգմանիցէ, լուռ լիցի յե-
 կեղեցւոջն, ընդ միտս իւր՝ և ընդ աստուծոյ
 29 խօսեսցի : * Իայց մարդարէք երկու կամ երեք
 30 խօսեսցին, և այլքն քննեսցեն : * Ապա եթէ այլ
 ումեք՝ որ նստիցին՝ յայտնեսցի, առաջինն լուս-
 31 ցէ : * Իանզի կարող էք ամենեքին մի ըստ միօջէ

մարդարէանալ . զի ամենեքեան ուսանիցին , և
 ամենեքեան մխիթարեցին : * Քանզի և հոգիք 32
 իսկ մարդարէից՝ մարդարէից հնազանդին : * Օ ի 33
 ոչ եթէ խռովութեան է աստուած՝ այլ խաղա-
 զութե . որպէս յամ եկեղեցիս սրբոց : * Կանայք 34
 յամենայն եկեղեցիս լուռ լիցին . զի ոչ հրա-
 մայի նոցա խօսել՝ այլ հնազանդ լինել . որպէս և
 օրէնքն իսկ ասեն : * Լսյա եթէ ուսանել ինչ կա 35
 միցին , ՚ի տան զարս իւրեանց հարցանիցեն . քան-
 զի անպատեհ է կնոջ մարդոյ յեկեղեցւոյ խօսել :
 * Եթէ ՚ի ձէնջ բանն աստուծոյ ել . և կամ առ 36
 ձեղ միայն եհաս : * Իսկ եթէ ոք համարիցի մար- 37
 դարէ լինել կամ հոգևոր , դիտասցէ՝ զոր գրեցիդ
 առ ձեղ , թէ տեսան սլատու իրանք են : * Լսյա 38
 թէ ոք տգիտանայցէ , տգիտասցի : * Լ յառ հետև 39
 եղբարք , նախանձեցարուք մարդարէանալ՝ և
 զխօսելն լեզուօք մի արդելուք : * Լու ամենայն 40
 զի ինչ ձեր պարկեշտութիւն և ըստ կարգի լինիցի :

ԳԼ . ԺԵ .

Տուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն իմ , 1
 զոր աւետարանեցի ձեզ . զոր և ընկալարուք ,
 յոր և հաստատելիք էք . * որով ասրեցայքն . 2
 որով բանիւ աւետարանեցի ձեզ՝ թէ ունիցիք .
 բայց եթէ ՚ի զուր ինչ հաւատայցէք : * Օ ի ես 3
 ձեզ զայն նախ աւանդեցի՝ զոր և եսն ընկալայ .
 թէ և քրիստոս մեռաւ վասն մեզաց մերոց , * և 4
 զի թաղեցաւ , թէ և յարեաւ յաւուր երրորդի՝

- 5 ըստ գրոյ . * և թէ երևեցաւ կեփայի , և ասլա
 6 երկոտասանիցն . * ասլա երևեցաւ աւելի ևս քան
 զհինգ հարիւր եղբարց միանգամայն . յորոց բա-
 7 ղումք կան մինչև ցայժմ , և ոմանք ննջեցին : * Այլ
 ասլա երևեցաւ յակովբայ , ասլա առաքելոցն ա-
 8 մենեցուն : * Հուսկ յետոյ քան զամենեօին իբ-
 9 ըս անարգի միջ՝ երևեցաւ և ինձ : * Օյի ես
 իսկ եմ արուսին առաքելոց . որ չեմ իսկ արժանի
 թէ կոչեցայց առաքեալ . զի հալածեցի զեկեղե-
 10 ցին աստուծոյ : * Այլ շնորհօքն աստուծոյ եմ՝
 զինչ և իցեմ , և շնորհք նորա որ յիս՝ ընդունայն
 ինչ ոչ եղեն . այլ առաւել քան զնոսա ամենեօին
 վաստակեցի . և ոչ եթէ ես՝ այլ շնորհքն աս-
 11 տուծոյ՝ որ ընդ իս : * Արդ՝ եթէ ես և եթէ նո-
 քա այսպէս քարոզեցաք , և դուք այսպէս հա-
 12 լատացիք : * Այլա եթէ քրիստոս քարոզի՝ թէ ՚ի
 մեռելոց յարուցեալ է , զիմքդ ասեն ոմանք ՚ի
 13 ձէնջ՝ եթէ յարու թիւն մեռելոց չիք : * Այլ թէ յա-
 ըու թիւն մեռելոց չիք , ասլա և քրիստոս չէ յա-
 14 ըուցեալ : * Այլ եթէ քրիստոս չիցէ յարուցեալ ,
 ընդունայն է քարոզու թիւնն մեր . ընդունայն են
 15 և հաւատքն ձեր . * և դտանիցիմք սուտ վկայք
 աստուծոյ , զի վկայեցաք զաստուծոյ՝ թէ յարոյց
 զքրիստոս . զոր ոչն արդեօք յարոյց՝ եթէ մե-
 16 ռեալք ոչ յառնիցեն : * Իսկ եթէ մեռեալք ոչ
 17 յառնեն՝ ասլա և քրիստոս չէ յարուցեալ : * Այլ
 եթէ քրիստոս չիցէ յարուցեալ , ընդունայն են
 հաւատքն ձեր . և տակաւ ին ՚ի նմին մեղս կայ-
 18 ցէք : * Իսկ արդ՝ որ ննջեցինն ՚ի քրիստոս , կու-

- րեանն արդեօք : * Եթէ այսու կենօքս միայն յու 19
 սացեալ եմք 'ի քրիստոս , ողորմելի եմք քան զա-
 մենայն մարդիկ :
- 27 * Եւ արդ՝ քրիստոս յարուցեալ է 'ի մեռե 20
 լոց՝ առաջին պտուղ ննջեցելոց . * քանզի մարդով 21
 եղև մահ , և մարդով յարութիւն մեռելոց :
 * Արպէս ադամաւն ամենեքին մեռանին , նոյնպէս 22
 և քրիստոսիւ ամենեքեան կենդանացին : * Իւ 23
 բաքանչիւր յիւրում կարգի , նախ քրիստոս , և
 ապա քրիստոսեանք 'ի դալստեան նորա : * Եւ 24
 ապա կատարած . յորժամ տացէ 'ի ձեռս զթա-
 դաւորութիւնն աստուծոյ՝ և հօր . յորժամ խա-
 փանեացէ զամենայն իշխանութիւնս և զամենայն
 պետութիւն և զզորութիւն : * Օ ի պարտ է նմա 25
 թագաւորել՝ մինչև դիցէ զամենայն թշնամիս 'ի
 ներքոյ ոտից իւրոց : * Յետին թշնամին խափա 26
 նի՝ մահ . և զամենայն ինչ հնազանդ արար 'ի
 ներքոյ ոտից նորա : * Եւ յորժամ ասիցէ , թէ 27
 հնազանդեալ է նմա ամենայն , յայտ է՝ թէ բաց
 յայնմանէ՝ որ հնազանդեցոյց նմա զամենայն :
 * Եւ յորժամ հնազանդեցի նմա ամ յայնժամ 28
 և ինքն որդի հնազանդեցի այնմ , որ հնազան-
 դեցոյց նմա զամենայն . զի եղիցի աստուած ա-
 մենայն յամենայնի : * Եւ ապա թէ ոչ զինչ դործի 29
 ցեն որ մկրտիցինն վասն մեռելոց , եթէ արդա-
 րև մեռեալք ոչ յառնեն . ընդէր իսկ բնաւ մը-
 կրտին վասն նոցա . * ընդէր և մեք ճգնիմք յա 30
 մենայն ժամ , * և հանապաղ մեռանիմք . 'ի պար- 31
 ծանս ձեր երդնում եղբարք՝ զոր ունիմ 'ի քր-

- 32 բիստոս յիտուս ՚ի տէր մեր : * Եթէ վասն մար-
 դոյ ՚ի գազանամարտի լեալ էի յեփեսոս , զի՛նչ
 օգուտ էր ինձ , եթէ մեռեալք ո՛չ յառնեն . կե-
 33 ընցուք արբցուք՝ քանզի վաղիւ մեռանիմք : * Մի՛
 խաբիք . ասպականեն զբարս քաղցունս քանք չարք : ~
 34 * Սթափեցարուք արդարու թեամբ՝ և մի մե- 26
 զանչէք . զի զգիտու թիւն աստուծոյ ո՛չ ունին ո- ~
 35 մանք . առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ : * Այլ ասիցէ
 որք . զիարդ յառնեն մեռեալք՝ կամ որո՞վ մար-
 36 մնով գայցեն : * Ա՛նմիտ դու զոր սերմանեսն ո՛չ
 37 կենդանանայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի : * Այլ զոր սեր-
 մանեսն , ո՛չ զնոյն մարմին զոր ծնանելոցն իցէ՝
 սերմանես , այլ հատ մերկ . եթէ ցորենոյ իցէ՝
 38 և եթէ այլոց սերմանեաց : * Այլ աստուած տայ
 նմա մարմին՝ որպէս և կամի . և իւրաքանչիւր
 39 սերմանեացն զիւր մարմին : * Այլ ամենայն մար-
 մին նոյն մարմին է , այլ՝ այլ մարմին է մարդկան ,
 և այլ մարմին անասնոց , այլ մարմին թռչնոց՝ և
 40 այլ մարմին ձկանց : * Այլ մարմինք երկնաւորք՝
 և մարմինք երկրաւորք , այլ՝ այլ փառք երկնա-
 41ւորաց՝ և այլ փառք երկրաւորաց : * Այլ փառք
 արեգական , և այլ փառք լուսնի , և այլ փառք
 աստեղաց , և աստղ քան զաստղ առաւել է
 42 փառօք : * Այնպէս և յարու թի՛ մեռելոց . սեր-
 մանի ասպականութեամբ՝ և յառնէ առանց ա-
 43 սպականութեան . * սերմանի անարդու թեամբ՝ և
 յառնէ փառօք . սերմանի տկարու թեամբ՝ և
 44 յառնէ զօրու թեամբ . * սերմանի մարմին շնչա-
 ւոր՝ և յառնէ մարմին հոգևոր . եթէ գոյ մարմին

շնչաւոր , գոյ և հոգեւոր : * Արպէս և գրեալ է , 45
 եղև մարդն առաջին ադամ 'ի շունչ կենդանի .
 երկրորդ ադամ 'ի հոգի կենդանարար : * Տայց 46
 ոչ նախ հոգեւորն . այլ շնչաւորն , և ապա հո-
 գեւորն : * Առաջին մարդն յերկրէ՝ հողեղէն . իսկ 47
 երկրորդ մարդն՝ տէր յերկնից : * Արպէս հողե- 48
 ղէնն , նոյնպէս և հողեղէնքս , և որպէս երկնա-
 ւորն՝ նոյնպէս և երկնաւորքն : * Այլ որպէս ըզ 49
 գեցաք զպատկեր հողեղինին . զգեցցուք և ըզ-
 պատկեր երկնաւորին :

22 * Տայց զայս ասեմ եղբարք՝ եթէ մարմին 50
 և արիւն զարքայութիւնն աստուծոյ ժառանգել
 ոչ կարեն , և ոչ ապականութիւն զանապակա-
 նութիւն ժառանգէ : * Արդ՝ խորհուրդ մի ա- 51
 սեմ ձեզ . ամենեքեան նորոգեսցուք : * Հանկար- 52
 ծակի յական թօթափել՝ 'ի փող յետին , քանզի
 փող հարկանի , և մեռեալք յարիցեն առանց
 ապականութեան , և մեք նորոգեսցուք : * Օյի 53
 պարտ է ապականութեանս այսմիկ զգենուլ զա-
 պականութիւն , և մահկանացուիս այսմիկ զգե-
 նուլ զանմահութիւն : * Այլ յորժամ մահկա- 54
 նացուս այս զգեցցի զանմահութիւն , և ապա-
 կանութիւնս զանապականութիւն , յայնժամ ե-
 ղիցի բանն՝ որ գրեցաւ . եթէ ընկաւ մահ 'ի
 յաղթութիւն : * Աւր է մահ յաղթութիւն քո . 55
 ուր դժոխք խայթոց քո : * Խայթոց մահու մեղք 56
 են , և զօրութիւն մեղաց օրէնք : * Այլ շնորհք 57
 աստուծոյ՝ որ ետ մեզ զյաղթութիւն 'ի ձեռն
 տեառն մերոյ յիսուսի բրիստոսի :

ԱԳ

58 * Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք, հաստատուան եղերութեամբ, անշարժ կացեալք, առաւել լերութեամբ ՚ի դործս տեսան յամենայն ժամ, դիտաւ ջիւղճի վաւասակքն ձեր ոչ են ընդունայն առաջի տեսան :

ԳԼ . ԺԹ .

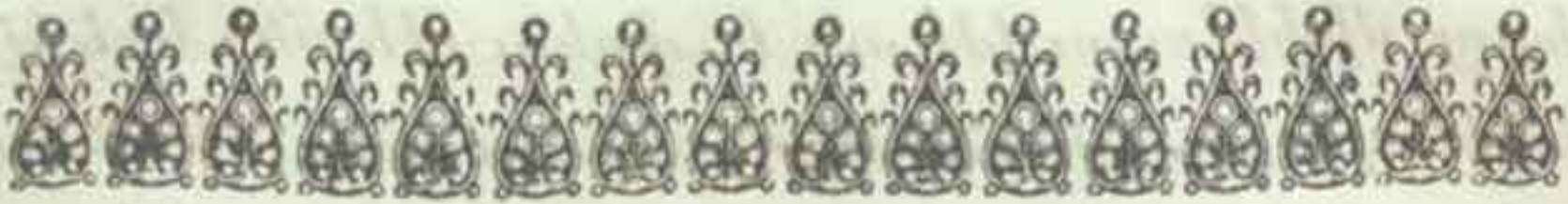
1 Այլ վասն հաշուին, որ ՚ի սուրբսն է, որպէս պատուէր ետու եկեղեցեացն գաղատացոց, 2 նոյնպէս և դուք առնիջիք : * Ասա իւրաքանչիւր միաշարժութեցն իւրաքանչիւրորք ՚ի ձե՛նջ անձին իւրում գանձեացէ՝ որ ինչ և յաջողեացի : * Օ ՚ի մի յորժամ գայցեմ, յայնժամ հաշիւք լինիցին, 3 այլ յորժամ եկից՝ զոր միանդամ ընտրեցէք թրղթովք, զնոսա առաքեցից տանել զնորհսն ձեր 4 յերուսաղէմ : * Այլ թէ արժանն իցէ և ինձ երթալ՝ ընդ իս երթիցեն : * Այլ եկից առ ձեզ՝ յորժամ ՚ի մակեդոնիա անցանիցեմ, բայց իբրև 5 շրջեցայց ՚ի մակեդոնիա, * թէ դէպ լիցի, առ ձեզ մնացից՝ և կամ ձմերեցից, զի և դուք յուր 6 զարկիցէք զիս՝ ուր և երթալոցն եմ : * Օ ՚ի ոչ կամիմ զձեզ այժմ ՚ի հարևանցի տեսանել, անկուանիմ ժամանակ ինչ առնել առ ձեզ, եթէ տէր 7 հրամայեցէ : * Բայց այժմ լինիմ յեփեսոս մինչև ցպենտեկոստէ, * զի դուռն բացեալ է ինձ մեծ և կարևոր, և հակառակորդք բազում են : 8 * Արդ՝ եթէ եկեացէ տիմոթէոս՝ տեսջիք զիսրդ աներկիւղ լինիցի առ ձեզ, զի զդործ տեսան 9 գործէ՝ որպէս և ետս, * մի որ զնա անդոսնեացէ,

և յուղարկեսցիք զնա խաղաղութիւն՝ զի եկեսցէ
 առ իս. քանզի ակն ունիմ նմա եղբարք հանդերձ :
 ԱԶ * Այլ վասն ապողոսի եղբօր՝ յոյժ աղաչեցի 12
 զնա՝ զի եկեսցէ առ ձեզ եղբարք հանդերձ . և
 արդեօք ոչ էին կամք՝ զի այժմ եկեսցէ . այլ
 եկեսցէ յորժամ և պարասեցէ : * Հսկեցէք՝ 13
 հաստատուն կացէք ՚ի հաւատս , ժրացարուք
 զօրացարուք : * Ամենայն ինչ ձեր սիրով լինիցի : 14
 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ գիտէք զտունն ստե- 15
 փանեայ և փորտունատեայ՝ որ են պտուղ ա-
 քայեցւոց , և ՚ի պաշտօն սրբոցն կարդեցին զան-
 ձինս . * զի և դուք հնազանդ լինիցիք այնպի- 16
 սեացն . և ամենայնի՛ որ դորձակից իցէ և վաս-
 տակակից : * Աւրախ եղէ ՚ի գալ ստեփանեայ և 17
 փորտունատեայ և արայիկոսի , զի զձեր պակա-
 սութիւնդ նորա լցին . * քանզի հանգուցին զոգի 18
 իմ և զձեր . արդ՝ ծանիջիք զայնպիսիսն : * Աղջոյն 19
 տան ձեզ եկեղեցիքն ասիացւոց . ողջոյն շատ
 տան ձեզ ՚ի տէր՝ ակուիղաս , և սրիսկիղա՝ հան-
 դերձ առ տնին եկեղեցեալն իւրեանց : * Աղջոյն 20
 տան ձեզ եղբարք ամենեքեան : Աղջոյն տուք մի-
 մեանց ՚ի համբոյր սրբութեան : * Աղջոյնդ այդ՝ 21
 իմոց ձեռին պօղոսի է : * Այլ թէ որ ոչ սիրէ զտէր 22
 յիսուս , եղիցի նզովեալ՝ մարանաթայ : * Շնորհք 23
 տնն մերոյ յնի քնի ընդ ձեզ : * Այլ սէրն իմ ընդ 24
 ամենեւին ձեզ ՚ի քրիստոս յիսուս . ամէն :

Աստուծոյն խնայեալս առաջին ընդ զի գրեցաւ ՚ի գիւղիւտայ , ՚ի յեւ-
 ստի՛փանեայ և փորտունատեայ և առայիկոսի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԼՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ը.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կա- ԲԿ
մօքն աստուծոյ, և տիմոթէոս եղբայր. եկեղե-
ցւոյդ աստուծոյ՝ որ է ՚ի կորնթոս՝ սրբովքդ
ամենեքումքք՝ որ են յամենայն կողմանս արայե-
2 ցւոյ : * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաս-
տուծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քր-
3 ըիստոսէ : * Օրհնեալ է աստուած և հայր տնն
մերոյ յիսուսի քրիստոսի, հայր գթութեանց,
4 և աստուած ամենայն մխիթարութեան, * որ մը-
խիթարէն զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր,
առ ՚ի կարող լինելոյ մեզ մխիթարել զայնուսիկ՝
որ յամ նեղութիւնս իցեն, մխիթարութեամբն՝
5 որով մեք մխիթարիմք յաստուծոյ : * Օ ՚ի որպէս
առաւելան չարչարանքն քրիստոսի ՚ի մեզ, նոյն-
պէս և ՚ի ձեռն քրիստոսի առաւել լիցի և մխի-
6 թարութիւնն մեր : * Օ ՚ի եթէ նեղիմք, վասն

ձերոյ մխիթարութեան և փրկութեան . և եթէ
 մխիթարիմք , վասն ձերոյ մխիթարութեան և
 փրկութեան , որ յաջողեալն է համբերութեամբ
 նոցին չարչարանաց , զոր և մեքն չարչարիմք . * և 7
 յոյսն մեր հաստատունն է վասն ձեր . քանզի գի-
 տեմք՝ եթէ որպէս կցորդ եմք չարչարանացն՝
 նոյնպէս և մխիթարութեանն : * Քանզի ոչ կա- 8
 միմ տգէտս լինել ձեզ եղբարք՝ վասն նեղու-
 թեանն մերոյ եղելոյ յասիա . զի առաւել քան
 զկար մեր ծանրացաք , մինչև անյոյս լինելոյ մեզ
 և ՚ի կենաց : * Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մա- 9
 հու ընկալաք . զի մի յանձինս աստատանիցիմք՝
 այլ յաստուած՝ որ յարուցանէ զմեռեալս . * որ 10
 յայնպիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ՝ և փրկեացէ .
 * քանզի յուսացեալ եմք , եթէ տակաւին փրկ- 11
 կեացէ օգնականութեամբ աղօթից ձերոյ վասն
 մեր : Օ ՚ի ՚ի բաղմադէմ շնորհացն՝ որ ՚ի մեզ ,
 բաղմօք յաճախեացեն դոհութիւնքն վասն մեր :
 ԲԴ * Քանզի սրարձանք մեր սոյս են , վկայութիւն 12
 մտաց մերոյ . զի սրբութեամբ և ստուգութե-
 աստուծոյ , և ոչ մարմնեղէն իմաստութեամբ ,
 այլ շնորհօքն աստուծոյ շրջեցաք յաշխարհի .
 բայց առաւել ևս առ ձեզ : * Քանզի ոչ եթէ 13
 այլադէ ինչ գրեմք առ ձեզ , այլ զոր ընթեռնու-
 ցուքն՝ և գիտակ լինիցիք . քանզի յուսամ եթէ
 մինչև ՚ի վախճան գիտիցէք . * որպէս և խելա- 14
 մուտ եղէք մեզ փոքր ՚ի շատէ , զի սրարձանք ձեր
 եմք , որպէս և դուք մեր յաւուրն տեսուն մե-
 լոյ յիսուսի քրիստոսի : * Այլ յայս աստատան 15

- կամէի նախ առ ձեզ դալ, զի դուք կրկին չնոր-
- 16 հրս ընդունիջիք . * և ՚ի ձէնջ երթալ ՚ի մակե-
դոնիսիա . և դարձեալ ՚ի մակեդոնիայ դալ առ
- 17 ձեզ . և ՚ի ձէնջ յուղարկել ՚ի հրէաստան : * Իսկ
եթէ զայս խորհեցայ՝ միթէ թեթեւութեամբ
ինչ գնացի . և կամ զոր խորհիմս՝ ըստ մարմնոյ
ինչ խորհիցիմ , այլ զի եղիցի յինէն կողմանէ ,
- 18 այոն՝ այո , և ոչն՝ ոչ : * Հաւատարիմ է աստուած՝
զի բանն մեր որ առ ձեզ եհաս՝ ոչ է այո , և ոչ :
- 19 * Քանզի որդին աստուծոյ յիսուս քրիստոս , որ
՚ի ձեզ մեզօք քարոզեցաւ ինե և սիղուանսիւ
և տխմսթէիւ՝ ոչ եղև այո և ոչ , այլ այոն ՚ի նը-
- 20 մին եղև : * Օ ՚ի որչափ աւետիքն աստուծոյ են՝
՚ի նմա այոն , վասն որոյ և նովին ամէնն մեօք ՚ի
- 21 փառս աստուծոյ : * Այլ որ հաստատեացն զմեզ
ձեօք հանդերձ ՚ի քրիստոս , և որ օժ զմեզ , աս-
- 22 տուած է . * որ և կնքեաց զմեզ , և ետ զառհա-
ւատչեաց հոգւոյն ՚ի սիրտս մեր :
- 23 * Այլ ես վկայ զաստուած կոչեմ անձին իւր
մոյ , զի վասն խնայելոյ ՚ի ձեզ՝ ոչ ևս եկի ՚ի կո-
րնթոս , զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատովքս՝
այլ գործակից եմք շնորհացդ ձերոյ , քանզի հա-
ւատովք հաստատեալ կայք :

Գ . Բ .

- 1 Իայց զայս և եթ ընտրեցի՝ զի մի միւսան-
- 2 դամ տրամեթեամբ եկից առ ձեզ : * Օ ՚ի եթէ
ես տրամեցուցանեմ զձեզ , և ո՞վ է՝ որ ուրախ

- առնիցէ զիս, եթէ ոչ՝ որ տրտմեցին յինէն: * Եւ 3
 զայս զի գրեցի՝ զի մի յորժամ գայցեմ տրտմու-
 թիւն ինչ կրիցեմ, ուստի արժանդ իցէ ինձ ու-
 բախ լինել. յուսացեալ եմ ՚ի ձեզ ամենեւին,
 զի իմ ուրախութիւնս՝ ձեր ամենեցուն է: * Օյի 4
 ՚ի բազում վշտաց՝ և ՚ի նեղութենէ սրտի գրե-
 ցի առ ձեզ բազում արտասուօք. ոչ զի տրտ-
 մեօջիք, այլ զի զսէրն իմ գիտաօջիք, զոր ունիմ
 առաւելապէս առ ձեզ: * Եւստի որ տրտ- 5
 մեցոյց, ոչ եթէ զիս տրտմեցոյց՝ այլ փոքր ՚ի շա-
 տէ, զի մի ծանրացայց ամենեցուն ձեզ: * Հատէ 6
 այնպիսւոյն պատուհասն այն՝ որ ՚ի բազմաց ան-
 տի է: * Եւստի հետեւ նմին հակառակ՝ մանաւանդ 7
 շնորհել ձեզ նմա՝ և մխիթարել. զի մի յառա-
 շել տրտմութենէն ընկզմեցի այնպիսին: * Եւս- 8
 տին որոյ աղաչեմ զձեզ հաստատել ՚ի նա զսէրն:
 * Եւստի այնորիկ իսկ և գրեցի. զի զչափ առից 9
 զձեր՝ եթէ յամենայնի հպատակ իցէք: * Օյի եւ 10
 թէ ումք շնորհիցէք՝ և ես. քանզի և ես եթէ
 շնորհիցեմ, զոր ինչ շնորհիցեմն՝ վասն ձեր ՚ի
 դէմս քրիստոսի. * զի մի զրկիցիմք ՚ի սատանայէ. 11
 քանզի չեմք ինչ անտեղեակ խորհրդոցն նորա:
 Գ. Եւստի իբրև հասի ես ՚ի տրտաւա յաւետա- 12
 բանն քրիստոսի, և դուռն բաց էր ինձ ՚ի տէր,
 * ոչ ետու հանգիստ հոգւոյ իմում. քանզի ոչ 13
 գտի ես անդ զտիտոս զեղբայր իմ, այլ հրաժա-
 րեալ ՚ի նոցանէ՝ գնացի ՚ի մակեդոնիա: * Եւստի 14
 աստուծոյ շնորհք՝ որ յամենայնի հռչակ հարկա-
 նէ զմէնջ ՚ի քրիստոս յիսուս, և զհոս գիտու-

- Թեանն իւրոյ յայտնի առնէ մեօք յամենայն տե-
 15 ղիա . * զի հոտ անոյշ եմք քրիստոսի առ աստուած՝
 16 'ի մէջ փրկելոցն՝ և 'ի մէջ կորուսելոցն . * ոմանց
 հոտ՝ մահուանէ 'ի մահ , և ոմանց հոտ՝ կենդա-
 նութենէ 'ի կեանս . և առ այս ո՞ր բաւական իցէ :
 17 * Վանզի ո՞չ եմք իբրև զայլն , որ վաճառական
 լինին բանին աստուծոյ . այլ իբրև 'ի հաստա-
 տութենէ , այլ իբրև յաստուծոյ՝ առաջի աս-
 տուծոյ 'ի քրիստոս խօսիմք :

ԳՂ . Գ .

- 1 Սկսանիմք այսուհետև վերստին զանձինս ըն-
 ծայեցուցանել . թէպէտ և ոչ պիտոյ իցեն մեզ ,
 որպէս ոմանց՝ թուղթք ընծայութեան առ ձեզ ,
 2 կամ 'ի ձէնջ : * Այլ թուղթք մեր դուք էք՝ գը-
 բեալ 'ի սիրտս մեր , ծանուցեալ և ընթերցեալ
 3 յամ մարդկանէ . * յայտնեալք՝ զի էք թուղթք
 քրիստոսի , պաշտեցեալ 'ի մէնջ . և գրեալ՝ ոչ
 մրով , այլ հոգւովն աստուծոյ կենդանւոյ . ոչ
 'ի տախտակս քարեղէնս , այլ 'ի տախտակս սրտի
 մարմնեղէնս :
 4 * Յոյս մի այսպիսի ունիմք 'ի ձեռն քրիստոսի ԳԳ .
 5 առ աստուած . * իբր ոչ եթէ անձամբ բաւական
 եմք խորհել ինչ իբրև 'ի մէնջ , այլ բաւականու-
 6 թիւնն մեր յաստուծոյ է , * որ և բաւականս ա-
 ըրար զմեզ՝ պաշտօնեացս նորոց կտակարանացս՝ ոչ
 գրով , այլ հոգւով . զի գիրն սղանանէ , այլ հո-
 7 զին կեցուցանէ : * Օ ի եթէ պաշտօնն մահու

գրով գրոչմեալ 'ի տախտակսն քարեղէնս՝ եղև
 փառօք, զի մի կարասցեն հայել որդիքն խորայելի
 յերեսսն մովսէսի՝ վասն փառաց երեսաց նորա,
 որ խափանելոցն էր, * ո՞րչափ ևս առաւել պաշ- 8
 տօն հոգւոյն եղիցի փառօք: * Օ՛ր եթէ պաշտօն 9
 դատարարութեանն փառօք էր, ո՞րչափ ևս առ-
 աւել պաշտօն արդարութենն փառօք: * Վանդի 10
 ո՞չ եթէ փառաւորի փառաւորեալն յայսմ մասին,
 վասն առաւելութեան փառացն: * Օ՛ր եթէ որ 11
 խափանելոցն էր՝ այն փառօք էր, ո՞րչափ ևս առ-
 աւել որ դալոցն է՝ փառօք իցէ: * Նլ արդ՝ զի 12
 ունիմք այսպիսի յոյս, բազում համարձակութի
 վարեցո՞ւք, * և ո՞չ որպէս մովսէս արկանէր քող 13
 'ի վերայ երեսաց իւրոց, վասն չհայելոյ որդւոցն
 խորայելի 'ի վախճան խափանելոցն: * Ն՛յլ կու- 14
 թացան միտք նորա, քանզի մինչև ցայսօր ժամա-
 նակի՝ նոյն քող ձգեալ կայ 'ի վերայ ընթերցուա-
 ծոց հին կտակարանացն, և ո՞չ վերանայ, զի քը- 15
 ըխտոսիւ խափանելոց է: * Ն՛յլ մինչև ցայսօր՝
 յորժամ ընթեռնուեն զմովսէս, նոյն առաջաստ
 կայ 'ի վերայ սրտից նոցա: * Ն՛յլ յորժամ դարձ- 16
 ցին առ տէր՝ ապա վերասցի առաջաստն: * Օ՛ր 17
 տէր հոգին է, ուր հոգի տեառն է, անդ ազա-

Ձ տութիւն է:

* Վայց մեր ամենեցուն բացաւ երեսօք ըղ- 18
 փառսն տեառն իբրև ընդ հայելի տեսեալ՝ 'ի
 նոյն պատկեր նորոգիմք փառաց 'ի փառս, որ-
 պէս և 'ի տեառն հոգւոյ:

Գ . Գ .

- 1 Վասն այսորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս՝ որ պէս և գտաք զողորմութի, և ոչ ձանձրանամք .
- 2 * այլ հրաժարեցաք ՚ի գաղտնեաց ամօթոյն, զի մի գնացուք խորամանկութեամբ, և մի նենգեացուք զքանն աստուծոյ, այլ յայտնութեամբ ճշմարտութեանն ընծայեացուք զանձինս մեր առ
- 3 ամենայն միտս մարդկան առաջի աստուծոյ : * Այլաթէ իցէ ևս ծածկեալ աւետարանն մեր, ՚ի մէջ
- 4 կորուսելոցն է ծածկեալ . * որոց աստուած աշխարհիս այսորիկ կուրացոյց զսիրտս անհաւատիցրն, զի մի ծագեացէ ՚ի նոսա լուսաւորութիւն աւետարանի փառացն քրիստոսի . որ է պատկեր
- 5 աներևութին աստուծոյ : * Օյի ոչ եթէ զանձինս քարոզեմք, այլ զյիսուս քրիստոս զտէր, և զմեզ
- 6 ծառայս ձեզ վասն քրիստոսի : * Օյի աստուած որ ասաց ՚ի խաւարէ լոյս ծագել, որ և ծագեաց իսկ ՚ի սիրտս մեր ՚ի լուսաւորութիւն գիտութեան փառացն աստուծոյ ՚ի դէմս յիսուսի քրիստոսի :
- 7 * Այսուհետև ունիմք զգանձս զայս յամանս խեցեղէնս, զի առաւելութիւն զօրութեանն իցէ յաստուծոյ, և ոչ ՚ի մէնջ : * Յամենայնի նեղեալք՝ այլ ոչ նուաղեալք, կարօտեալք՝ այլ ոչ տարակուսեալք, * հալածեալք՝ այլ ոչ լքեալք, չարչարեալք՝ այլ ոչ սատակեալք, * յամենայն ժամ զմահն յիսուսի ՚ի մարմինս մեր կրեացուք՝ զի և կեանքն յիսուսի ՚ի մարմինս մեր յայտնեցին :
- 8 * Վանզի միշտ մեք՝ որ կենդանիքս

եմք, 'ի մահ մատնիմք վասն յիսուսի, զի և կեան-
 քըն յիսուսի յայտնի լիցին 'ի մահկանացու մար-
 մինս մեր: * Այսուհետև մահ 'ի մեզ զօրանայ, 12
 և կեանք 'ի ձեզ: * Արդ՝ ունիմք զնոյն հոգի հա- 13
 լատոց, որպէս և գրեալ է. հաւատացի՛ վասն
 որոյ և խօսեցայ, և մեք հաւատամք՝ վասն որոյ
 և խօսիմք իսկ: * Օյս գիտեմք՝ եթէ որ յարոյցն 14
 զյիսուս, և զմեզ ընդ յիսուսի յարուսցէ՝ և յան-
 դիման կայուսցէ ձեօք հանդերձ: * Քանզի ա- 15
 մենայն ինչ վասն ձեր է. զի շնորհքն յաճախեալք
 'ի բազմաց 'ի դոհու թե՛նէ անտի՛ առաւելացին
 'ի փառս աստուծոյ: * Ասն որոյ և ոչ ձանձրա- 16
 նամք, այլ թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ա-
 պականի, այլ ներքին մարդն մեր նորոգի օր ըստ
 օրէ: * Օյ առժամայն յաճախու թիւն թեթե 17
 նեղու թեանս մերում՝ 'ի յաւիտենականն առա-
 լելու թիւն, զմեծու թիւն փառացն դորձէ 'ի
 մեզ: * Քանզի ոչ գիտեմք զերևելիսս՝ այլ զանե- 18
 րևոյթան. զի երևելիքս առժամանակ մի են, և
 աներևոյթքն յաւիտենականք:

ԳԼ . Ե .

Քանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր տաճար 1
 շինուածոյս մերոյ քակտեացի, շինած յաստուծոյ
 ունիմք՝ տաճար առանց ձեռագործի, յաւիտե-
 նական յերկինս: * Ալ ընդ այս տաղտկամք, բան- 2
 զի զընակու թիւն երկնից փափագեմք զգե՛նուլ.
 * միայն թէ յորժամ զգե՛նուցու մքն՝ ոչ մերկ դը- 3

- 4 տանկիցիմք : * Քանզի որ եմք ընդ յարկաւս ընդ
այսուիկ՝ տաղտկամք ծանրացեալք . զի ոչ կա
միմք մերկանալ, այլ զայն 'ի վերայ այսր զգե՛նուլ .
զի ընկղմեցի մահկանացուս 'ի կե՛նաց անտի :
- 5 * Այլ որ յաջողէն մեզ 'ի սոյն՝ աստուած է . որ
ետ մեզ զառհաւատչեաց հոգւոյն :
- 6 * Արդ՝ համարձակիմք յամենայն ժամ, և դի
տեմք՝ եթէ որչափ յամեմք 'ի մարմնի աստ՝ օ
տարանամք 'ի տեառնէ : * Օյի հաւատովք դը
նամք՝ և ոչ կարծեօք : * Այլ համարձակիմք՝ և
առաւել ևս հաճեալ եմք ելանել 'ի մարմնոյ աս
տի՝ և մտանել առ աստուած : * Այսն որոյ և ա
ռատանամք . զի եթէ յամիցեմք՝ և եթէ ելա
նիցեմք՝ հաճոյ և եթ իցեմք նմա : * Քանզի ամե
նեցուն մեզ յանդիման լինել կայ առաջի ատե
նին քրիստոսի, զի ընկալցի իւրաքանչիւր իւրով
մարմնով՝ զոր ինչ գործեաց յառաջ՝ եթէ բարի,
և եթէ չար : * Իսկ արդ՝ զահն տեառն գիտելով
չափ, զմարդկան ինչ միտս հաճեմք . սակայն ա
ռաջի աստուծոյ յայտնելոյ եմք . բայց ես յու
սամ և 'ի ձեր միտս յայտնի լինել : * Իբր ոչ եթէ
միւսանդամ զանձինս ինչ ընծայեցուցանեմք ձեզ,
այլ պատճառս տամք ձեզ պարծանաց վասն մեր .
զի ունիցիք առ այնոսիկ՝ որ առ աչսն պարծիցին,
և ոչ սրտիւք : * Օյի եթէ առանցաք ինչ՝ այն
աստուծոյ է . և եթէ զգաստանամք՝ այն ձեր է :
- 14 * Օյի սէրն քրիստոսի ստիպէ զմեզ քննել զայս .
զի եթէ մին փոխանակ ամենեցուն մեռաւ, ա
պա ուրեմն ամենեքեան մեռեալ էին, * և 'ի վե
- 15

բայ ամենեցուն մեռաւ , զի որ կենդանիքն իցեն՝
 մի անձանց իցեն կենդանիք , այլ այնմ՝ որ ՚ի վե-
 բայ նոցայն մեռաւ և յարեաւ : * Այսուհետև 16
 մեք ոչ զոր գիտեմք մարմնով . զի թէպէտ և գի-
 տէաք մարմնով զքրիստոս՝ այլ արդ ոչ ևս նոյն-
 պէս գիտեմք : * Եւ այց եթէ ինչ ՚ի քրիստոս նոր 17
 արարած իցէ . զի հինն անց , և արդ նոր եղև
 ամենայն : * Այլ ամենայն ինչ յաստուծոյ՝ որ 18
 հաշտեցոյցն զմեզ ընդ իւր ՚ի ձեռն քրիստոսի .
 19 և ետ մեզ զպաշտօնն հաշտութեան :

* Եւ քանզի աստուած էր՝ քրիստոսիւ զաշ- 19
 խարհս հաշտեցուցանել ընդ իւր , և չհամարել
 նոցա զմեզս իւրեանց , և եղ ՚ի մեզ զբանն հաշ-
 տութեան : * Արդ՝ վասն քրիստոսի պատգամա- 20
 ւորիմք՝ որպէս և աստուծոյ բարեխօսութեամբ
 մեօք . աղաչեմք վասն քրիստոսի՝ հաշտեցարուք
 ընդ աստուծոյ : * Օյի այն՝ որ ոչն գիտէր ըզ- 21
 մեզս , վասն մեր մեզս արար . զի մեք եղիցուք
 նովաւ արդարութիւն աստուծոյ :

ԳՂ : Օ :

Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք , մի ընդու- 1
 նայն զչնորհան աստուծոյ ընդունել ձեզ : * Օյի 2
 ՚ի ժամանակի ընդունելութե՛ն՝ ասէ , լուայ քեզ ,
 և յաւուր փրկութեան օգնեցի քեզ : Ահա ասիկ
 ժամանակ ընդունելի . ահա օր փրկութեան :
 * Մի և մի իւրիք տայցէք պատճառս , զի մի ա- 3
 բառեսցի սպաշտօնն , * այլ յիմի ընծայեցուցէք 4

- զանձինս ձեր իբրև զպաշտօնեայս աստուծոյ՝
 համբերութեամբ բազմաւ 'ի նեղութիւնս, 'ի
 5 վիշտս, 'ի չարչարանս, * 'ի գանս, 'ի բանտս, 'ի
 խռովութիւնս, յաշխատութիւնս, 'ի հսկմունս,
 6 'ի սպաս, * 'ի սրբութեան, 'ի գիտութեան, յերկայնմտութեան,
 'ի քաղցրութեան, 'ի հոգի սբ,
 7 'ի սէր՝ առանց կեղծաւորութեան, * 'ի բանս
 ճշմարտութեան, 'ի զօրութեան աստուծոյ. վասն
 զինուն արդարութեան որ ընդ աջմէն և ընդ ա-
 8 հեկէն է. * փառօք և անարդութեամբ, գովութեամբ
 և սպասաւանօք, իբրև մոլորք՝ և ճրջ-
 9 մարիտք. * իբրև անձանօթք՝ և ծանուցեալք.
 իբրև մահկանացուք՝ և անհաւասիկ կենդանի
 եմք. իբրև խրատեալք՝ և ոչ մահապարտեալք.
 10 * իբրև տրտմեալք, և հանապաղ ուրախ եմք.
 իբրև տնանկք՝ և զբազումս մեծացուցանեմք.
 իբրև ոչինչ ունիցիմք, և զամենայն ինչ ունիմք.
 11 * Երանք մեր բացեալ են առ ձեզ՝ կորնթացիք,
 12 և սիրտք մեր ընդարձակեալք. * Աչինչ նեղիք 'ի
 13 մէնջ՝ բայց եթէ 'ի գութս ձեր նեղիցիք. * արդ՝
 զնոյն հատուցումն իբրև ընդ որդեակս ունիմ.
 14 ընդարձակեցարուք և դուք, * և մի լինիք լծա-
 կիցք անհաւատից. քանզի զինչ հաղորդութիւն
 է արդարութեան ընդ անօրէնութեան. և կամ
 զինչ հաւասարութիւն է լուսոյ ընդ խաւարի.
 15 * և կամ զինչ միաբանութիւն է քրիստոսի ընդ
 բելիարայ. կամ զինչ բաժին կայ հաւատացե-
 16 լոյն ընդ անհաւատին. * կամ զինչ նմանութիւն
 է տաճարի աստուծոյ՝ մեհենաց, Ապաքէն դուք

տաճար աստուծոյ կենդանւոյ էք, որպէս և ա-
 սաց աստուած, թէ բնակեցայց ՚ի նոսա, և դը-
 նացից ՚ի նոսա, և եղէց նոցա աստուած, և նո-
 քա եղիցին իմ ժողովաւքդ: * Վասն որոյ ելէք 17
 ՚ի միջոյ նոցա և մեկնեցարնէք, ասէ տէր, և ՚ի
 պիղծս մի մերձենայք. * և ես ընկալայց զձեզ, 18
 և ես եղէց ձեզ ՚ի հայր, և դուք եղիջիք ինձ
 յուստերս և ՚ի դասերս, ասէ տէր ամենակալ:

ԳՎ. Լ.

Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիմ սիրելիք՝ 1
 որբեացնէք զանձինս մեր յամենայն պղծու թենէ
 մարմնոյ և հոգւոյ, կատարեացնէք զսրբութիւն
 ահիւն աստուծոյ: * Տարայք մեզ, զի ոչ ու մէք 2
 մեզաք, և ոչ զոր եղծաք, և ոչ զոր զրկեցաք:
 * Աչ եթէ ՚ի դատապարտութիւն ինչ ասեմ. 3
 քանզի յառաջ իսկ ասացի, եթէ ՚ի սրտի մե-
 րում կայք՝ ՚ի կեալ և ՚ի մեռանել ընդ ձեզ:
 * Ի ազում համարձակութիւն է ինձ առ ձեզ. 4
 քազում պարճանք են ինձ վասն ձեր, լի եմ մը-
 խիթարութեամբ, առաւելեալ եմ ուրախութիւն
 յամենայն նեղութիւնս մեր: * Քանզի յորժամ 5
 հասաք մէք ՚ի մակեդոնիա, և ոչ միով իւրիք
 հանդիստ գտաւ մարմնոյ մերում, այլ յամենայ-
 նի նեղեալք, քանզի արտաքոյ մարտք՝ և ՚ի ներ-
 քոյ արհաւիրք: * Այլ որ մխիթարէն զխոնարհս, 6
 մխիթարեաց զմեզ աստուած ՚ի դալստեանն տի-
 տոսի: * Աչ միայն ՚ի դալստեանն նորա, այլ և ՚ի 7

- մխիթարու թեանն՝ զոր մխիթարեցաւ նա ՚ի ձեզ,
 ՚ի պատմել մեզ զանձուկն ձեր՝ զողբումն ձեր՝
 զնախանձն ձեր վասն իմ, մինչ առաւել ուրախ
 8 լինել ինձ : * Օ ՚ի թէ և տրամեցուցի զձեզ թող-
 թովն՝ ոչ զղջանամ, թէպէտ և զղջացեալ էի,
 քանզի տեսանեմ՝ զի թուղթն այն թէ և առ
 9 ժամանակ մի տրամեցոյց զձեզ, * արդ՝ ուրախ
 եմ, ոչ զի տրամիցիք՝ այլ զի յապաշխարութիւն
 տրամիցիք, քանզի տրամեցայք դուք ըստ աս-
 10 տուծոյ, զի մի իւրիք զըկիցիք ՚ի մէնջ : * Օ ՚ի որ
 ըստ աստուծոյն տրամու թիւն է, ապաշխարու-
 թիւն ՚ի փրկու թիւն առանց զղջանալոյ գործէ,
 11 իսկ աշխարհի տրամու թիւն՝ մահ գործէ : * Արդ՝
 նոյն իսկ որ ըստ աստուծոյն տրամեցարուք, որ-
 չափ ինչ փոյթ գործեաց ՚ի ձեզ, կամ աղերս՝
 կամ սաստ՝ կամ երկիր զ՝ կամ անձուկ՝ կամ նա-
 խանձ՝ կամ վրէժխնդրութիւն, քանզի յամենայնի
 ընծայեցուցիք զանձինս ձեր՝ սուրբս լինել յի-
 12 ըրդ յայդմիկ : * Այա ուրեմն՝ թէ և դրեցի ես
 առ ձեզ, ոչ վասն այնորիկ որ զըկեացն, և ոչ
 վասն այնորիկ՝ որ զըկեցաւն, այլ վասն յայտնի
 լինելոյ փութոյն ձերոյ՝ որ վասն մեր՝ առ ձեզ
 13 առաջի աստուծոյ : * Ա յան այնորիկ մխիթարեալ
 եմք ՚ի վերայ մխիթարութեանն մերոյ, առաւ-
 ւել ևս խնդացայք ՚ի վերայ խնդութեանն տի-
 տոսի, քանզի հանդուցեալ էր հոգի նորա ՚ի
 14 ձէնջ ամենեցունց : * Օ ՚ի զինչ և պարծեցայ առ
 նմա վասն ձեր՝ ոչ ամաչեցի, այլ որպէս զամե-
 նայն ճշմարտութիւնս խօսեցայք ընդ ձեզ, նոյնպէս

- յիսուսի քրիստոսի . զի վասն ձեր աղքատացաւ՝
 որ մեծատունն էր , զի դուք նորա աղքատու-
 10 թեամբն մեծասջիք : * Այլ խրատ մի յայսմիկ տամ ,
 զի այն իսկ օգտի ձեզ է . որք ոչ միայն զառնելն՝
 այլ և զկամելն յառաջագոյն սկսայք ՚ի հերուն
 11 հետէ : * Վայց արդ և զառնելն իսկ կատարեցէք .
 զի որպէս յօժարութիւնն ՚ի կամաց է , նոյնպէս
 12 և առնելն ըստ գոյին : * Օյ ի եթէ յօժարութիւն
 առաջի կայ , ըստ գոյին ընդունելի է՝ և ոչ եթէ
 13 ըստ չգոյին : * Օյ ի ոչ եթէ այլոց հանգիստ կա-
 14 միցիմ , և ձեզ նեղութիւն : * Այլ հաւասարու-
 թեամբ՝ յայժմու ժամանակիս , ձեր առաւելու-
 թիւնդ ՚ի նոցա պակասութեանն . զի և նոցա
 առաւելութիւնն եղիցի ՚ի ձերում պակասու-
 թեանդ , զի եղիցի հաւասարութիւն՝ որպէս և
 15 գրեալ է . * Թէ որ բազումն առ՝ ոչ առաւելաւ ,
 և որ սակաւն՝ ոչ նուաղեցաւ : ~~~~~
 16 * Վայց շնորհք աստուծոյ՝ որ արկ զնոյն փոյթ ԴԳ
 17 վասն ձեր ՚ի սիրտ տիտոսի . * զի զաղաչանան ըն-
 կալաւ՝ և փութացաւ յօժարագոյնս գիմեաց գալ
 18 առ ձեզ : * Այլ առաքեցաք ընդ նմա զեղբայրն՝
 որոյ գովութիւնն յաւետարանի անդ է ընդ ա-
 19 մենայն եկեղեցիս : * Այլ ոչ այսչափ միայն , այլ
 և ձեռնագրեալ յեկեղեցեաց անտի , նշդեհա-
 կից մեր եղև ՚ի շնորհս յայտոսիկ՝ որ պաշտին ՚ի
 մէնջ ՚ի փառս տեառն՝ և ՚ի մեր յօժարութիւն :
 20 * Վայց զայս խղճեաք իսկ՝ թէ դուցէ արատ որ
 ինչ գնիցէ ՚ի հաստատութես յայսմիկ՝ որ պաշ-
 21 տեցաւս ՚ի մէնջ : * Վանդի խորհիսք զբարիս՝ ոչ

միայն առաջի տեառն, այլ և առաջի մարդկան։
 * Այլ առաքեցաք ընդ նոսա զեղբայրն մեր՝ զոր 22
 ընտրեցաք ՚ի բազում իրս բազում անգամ պինդ
 գտեալ, և առաւել ևս այժմ պնդագոյն՝ յու-
 սով մեծաւ ՚ի ձեզ։ * Վայց եթէ վասն տիտոսի 23
 ինչ բանք են, իմ հաւասար է՝ և ձեր դործակից,
 և եթէ եղբարք մեր, առաքեալքն եկեղեցւոյ
 և փառք քրիստոսի։ * Այլ արդ՝ զհանդէս սիրոյ 24
 ձերոյ՝ և զմերոյ պարծանացն վասն ձեր, ՚ի դոսա
 ցուցիք յանդիման ամենայն եկեղեցեաց։

ԳՂ. Թ.

ԴԴ Այլ վասն պաշտամանն՝ որ ՚ի սուրբսն է, 1
 աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ։ * Օ ՚ի գիտեմ ըզ- 2
 յօժարութիւն ձեր, զոր վասն ձեր պարծեցեալ
 եմ ՚ի մէջ մակեդոնացւոցն, թէ սքայեցիքն ՚ի
 հերուն հետէ պատրաստ են, և ձեր նախանձն
 զբազումս յորդորեաց։ * Այլ առաքեցաք զեղ- 3
 բարսն՝ զի մի պարծանքն մեր որ վասն ձեր՝ ըն-
 դունայն լինիցին ՚ի մասինդ յայդմիկ, այլ որպէս
 ասէի իսկ, պատրաստագոյնք գտանիչիք, * գուցէ 4
 յորժամ գայցեն ընդ մեզ մակեդոնացիքն՝ և
 գտանիցեն զձեզ անպատրաստ, և ամաչեսցուք
 մեք, զի մի ասացուք՝ թէ դուք, ՚ի մասինդ
 յայդմիկ պարծանաց։ * Արդ՝ կարևոր համարե- 5
 ցայ աղաչել զեղբարս, զի յառաջագոյն իսկ ե-
 կեսցեն առ ձեզ, և յառաջագոյն պատրաստեա-
 ցեն զյառաջագոյն խոստացեալ օրհնութիւնն

- 6 ձեր 'ի պատրաստի ունել, այնպէս իբրև զօրհնութիւն, և մի իբրև զազահութիւն: * Քանզի որ սերմանէ ճշդելով՝ ճշդելով և հնձեցէ, և որ սերմանէ առատութեամբ՝ առատութեամբ 7 և հնձեցէ: * Իւրաքանչիւր որպէս և յօժարեցցի ոք սրտիւ, մի առ հարկի և տրտմութեան. քանզի զտուրս շուարթառատս սիրէ աստուած:
- 8 * Այլ կարող է աստուած զամենայն շնորհս առաւելել 'ի ձեզ, զի յամենայնի յամենայն ժամ զամենայն բաւականութիւն ընկալեալ՝ առաւելելուցուք յամենայն գործս բարութեան, * որպէս և գրեալ է, ախաեաց և ետ անանկաց, արդարութիւն նորա մնաց յաւիտեան:
- 10 * Այլ այն որ պարզեւէ սերմն սերմանաճանաց՝ և հաց 'ի կերակուր, պարզեցէ և բազմացուցէ զսերմանիս ձեր, և աճեցուցէ զարդիւն արդարութեան ձերոյ, * յամենայնի մեծացեալք ամենայն առատութեամբ՝ որ յօրինէն 11 մեօք գոհութի աստուծոյ: * Օյ ի պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն առ 'ի լուր զպահատութիւն սրբոցն է, այլ և առաւելել բազմօք գոհութիս 12 աստուծոյ. * հանդիօիւ պաշտամանս այսորիկ փառաւորել զաստուած 'ի վերայ հնազանդութեան խոտովանութեան ձերոյ յաւետարանն քրիստոսի, և առատութեամբ հաղորդութեանն 'ի նոսա՝ և յամենեւին, և նոցա աղօթք վասն ձեր, քանզի անձկացեալ են առ ձեզ վասն առաւել 13 շնորհացն աստուծոյ՝ որ 'ի ձեզ: * Այլ շնորհք աստուծոյ 'ի վերայ անպատում պարզեացն նորա:
- 14

~~~~~  
 ԴԵ  
 ~~~~~


ԳԼ . Ժ .

- Այլ ևս իսկ սլօղոս աղաչեմ զձեզ հեղու թիւն 1
 և հանդարտութեամբն քրիստոսի, որ յանդիման
 ձեզ իբրև տառասպեալ մի եմ ՚ի միջի ձերում,
 բայց ՚ի հեռուստ համարձակիմ առ ձեզ: * Աղա- 2
 շեմ, զի մի ՚ի մօտոյ և եթ համարձակիցիմ վրա-
 տահութեամբ. կամ համարիցիմ յանդգնել ՚ի
 վերայ ոմանց՝ որ կարծեն զմէնջ՝ եթէ ըստ մար- 3
 մնոյ գնայցեմք: * Օ ի թէպէտ և մարմնով գը-
 նամք՝ այլ ոչ եթէ ըստ մարմնոյ զինուորիմք: 3
 * Օ ի զէն զինուորութեան մերոյ ոչ է մարմնա- 4
 ւոր, այլ զօրաւոր յաստուծոյ, առ ՚ի քակելոյ
 զամուրս. զխորհուրդս քակեմք, * և զամենայն 5
 բարձրութիւն հպարտացեալ ՚ի վերայ գիտու-
 թեանն աստուծոյ. և գերեմք զամենայն միտս
 ՚ի հնազանդութիւն քրիստոսի. * և ՚ի պատրաստի 6
 ունիմք խնդրել զվրէժ ամենայն անհնազանդու-
 թեան՝ յորժամ ձեր ևս հնազանդութիւնդ կա-
 տարեցի:
- Դ. 2 * Նստ իւրաքանչիւր երեսաց գիտեմք. ե- 7
 թէ որ վստահ յանձն իցէ քրիստոսի լինել, զայս
 խորհեցի՛ դարձեալ ՚ի միտս իւր. թէ որպէս
 նայն քրիստոսի է՝ նոյնպէս և մեր: * Օ ի թէ ա- 8
 ւաւել ևս սլարձեցայց վասն իշխանութեանս
 մերոյ՝ զոր ետ մեզ տէր ՚ի շինել և ոչ ՚ի քակել
 զձեզ, ոչինչ ամաչեցից: * Օ ի մի թուեցայց իբ- 9
 րև աս ինչ արկանել ձեզ թղթովքս: * Ասիցէք, 10
 թուղթքս ճանուեր են և սաստիկք. բայց տե-

- 11 սիլ մարմնոյ տկար՝ և բանն արհամարհեալ, * զայս
խորհեացի այնպիսին, զի որպիսիք եմք բանիւք
թղթոցդ ՚ի հեռուստ, նայնպիսիք և ՚ի մօտոյ ար-
- 12 դեամքք: * Քանզի ոչ իշխեմք կշռել և հաւա-
սարել զանձինս մեր ոմանց, որ զանձինս իւրեանց
ձեզ ընծայեցուցանեն. այլ անձամբ յանձինս՝
զանձինս չափեն, և ՚ի կշռել անձամբ յանձինս՝
- 13 ոչ առնուեն ՚ի միտ: * Այլ մեք ոչ եթէ յանչափա
ինչ սլարծեսցուք, այլ ըստ չափոյ կանոնին, զոր
բաժանեաց մեզ աստուած չափով՝ հասանել մին-
- 14 չե առ ձեզ: * Իբր ոչ եթէ հասու ինչ շիցեմք
՚ի ձեզ, և ձկտեցուցանիցեմք զանձինս. քանզի
մինչև առ ձեզ հասաք աւետարանաւն քրիստոսի:
- 15 * Այլ ոչ յանչափա ինչ սլարծիմք օտար վաստակօք:
Իայց յոյս մի ունիմք զաճմանն հաւատոց ձերոց՝
այդրէն ՚ի ձեզ մեծանալոյ՝ ըստ կանոնիս մերոյ
- 16 յառաւելութիւն. * ՚ի վեր ևս քան զձեզ աւե-
տարանել՝ ոչ օտար կանոնաւ ՚ի սլատրաստականս
- 17 ինչ սլարծել: * Օ, ի որ սլարծին՝ ՚ի տէր սլարծեսցի: ~
- 18 * Օ, ի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայեցուցանէ՝ ԲԳ
նա է ընտրեալ. այլ զոր տէրն ընծայեցուցանէ: ~

ԳԼ. ԺԱ.

- 1 Այլ էր եթէ ներէիք փոքր մի և խնում ան-
- 2 զգամութեանս. այլ և անսացէք իսկ: * Ասխան-
ձեցուցանեմ զձեզ ՚ի նախանձն աստուծոյ. զի
խօսեցայ զձեզ առն միում, իբրև զկոյս մի սուրբ
- 3 յանդիման կացուցանել քրիստոսի: * Իայց եր-

կընչիմ գուցէ որպէս օձն խարեաց զեւայ խորաւ
 մանկու թեամբ իւրով՝ ապականեցին միտք ձեր
 'ի միամտութենէն՝ որ 'ի քրիստոս : * Օ ի եթէ 4
 որ գալոցն իցէ՝ այլ քրիստոս քարոզիցէ՝ զոր մէքն
 ոչ քարոզեցաք, կամ ոգի օտար առնուցուք՝ զոր
 ոչ առէք, կամ աւետարան օտար՝ զոր ոչ ընկա-
 լարուք, բարւոք անսայիք նոցա : * Վայց ես այս 8
 պէս համարիմ, թէ ոչինչ իւրք պակաս իցեմ
 քան զլաւ առաքեալսն : * Թէպէտ և տգէտ ևս 6
 իցեմ քանիւ, այլ ոչ եթէ գիտութեամբ. սա-
 կայն յամենայնի յայտնեցաք զանձինս ամենեին
 առ ձեզ : * Նւ եթէ իննչ գործեցի՝ զի զանձն 7
 խոնարհեցուցի. և այն՝ զի դուք բարձրասջիք.
 զի ձրի զաւետարանն աստուծոյ աւետարանեցի
 ձեզ : * Օ այլ եկեղեցիս կողոպտեցի առեալ թո- 8
 շակ 'ի ձեր սպասաւորութիւն : * Նւ յորժամ 9
 եկի առ ձեզ, թէպէտ և պակասեաց ինչ, ոչ զոր
 'ի ձէնջ ձանձրացուցի, զի զպակասութիւնն իմ
 լցին եղբարքն եկեալք 'ի մակեդոնացւոց. և
 յամենայնի առանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն իմ
 պահեցի և պահեցից : * Վանզի դոյ յիս ճշմար- 10
 տութիւնն քրիստոսի :

ԲԴ Օ ի պարծանքս այս ոչ արգելցին յինէն 'ի
 կողմանս արայեցւոց : * Նոգէր, իբրու թէ ոչ 11
 սիրիցեմ զձեզ, զայն աստուած գիտէ. * զոր առ- 12
 նեմն՝ և արարից. զի հատից զպատճառս այնո-
 ցիկ՝ որ զպատճառսն կամիցին. զի որով պարծի-
 ցինն, և նորա իբրև զմեզ գտանիցին : * Օ ի այն- 13
 պիսիքն սուտ առաքեալք, մշակք նե՛նգաւորք,

- կերպարանին 'ի կերպարանս առ արե լոյք քրիստոսի
- 14 * Այլ չե՛ն ինչ զարմանք . քանզի և ինքն սատանայ
- 15 կերպարանի 'ի հրեշտակ լուսոյ . * Այլ ոչինչ է
- մեծ՝ թէ և սլաշտօնեայք նորա կերպարանին իբրև
- սլաշտօնեայք արդարու թեան . որոյ կատա-
- 16 րածն եղիցի ըստ դործոց իւրեանց : * Վարձեալ
- ասեմ . մի որ համարեցի զիս անդգամ . ապա թէ
- ոչ՝ գո՛նէ իբրև զանդգամ ընկալարուք զիս , զի
- 17 և ես փոքր մի ինչ պարծեցայց : * Այլ զոր խօսի-
- մըս՝ ո՛չ եթէ ըստ տեսուն խօսիմ , այլ իբրև ան-
- զգամու թեամբ՝ ըստ կարգի այդց պարծանաց .
- 18 * Այլ քանզի բազումք պարծին ըստ մարմնոյ՝ և
- 19 ես պարծեցայց : * Մտադիւր իմն անսայիք ան-
- 20 մտացն ձերուիդ իմաստու թեամբ : * Քանզի ան-
- սայք , եթէ որ խաբէ զձեզ , եթէ որ ծա-
- ռայեցուցանէ , եթէ որ ուտէ զձեր , եթէ որ
- առնու ինչ , եթէ որ հստարտանայ , եթէ որ ըզ-
- 21 ձեզ յանդիման հարկանէ : * Մտ անարգանացդ
- ասեմ , իբրև թէ մեք տկարացա՞ք արդեօք . յոր
- ինչ որ համարձակիցի , անզգամու թեամբ ասեմ ,
- 22 համարձակիմ և ես : * Աբրայեցիք իցե՛ն , և ես .
- իսրայելացիք իցե՛ն , և ես . զաւակ սբրահամու
- 23 իցե՛ն , և ես . * սլաշտօնեայք քրիստոսի իցե՛ն ,
- յանդգնագոյնս ասացից՝ թէ առաւել ևս ես .
- եթէ վաստակօք՝ առաւել , եթէ գանիւք՝ ևս
- առաւել , եթէ բանտիւ՝ աւելի քան զնոսա , ե-
- 24 թէ մահուամբք՝ բազում անդամ . * 'ի հրեից
- 25 հնգիցս՝ քառասուն միով պակաս արբի . * երիցս
- ձաղկեցայ . միանգամ քարկոծ եղէ , երիցս նա-

ւակոծ եղէ . զտիւ և զգիշեր յանդուհոս տա-
 ռապեցայ . * 'ի ճանապարհս բազում անգամ , 26
 վիշտս 'ի գետոց , վիշտս յաւազակաց , վիշտս
 յաղգէ , վիշտս 'ի հեթանոսաց , վիշտս 'ի քաղա-
 քի , վիշտս յանապատի , վիշտս 'ի ծովու , վիշտս
 'ի սուտ եղբարց : * 'ի ջանս և 'ի վատակս . 'ի 27
 տքնութիւնս բազում անգամ , 'ի քաղց և 'ի ծա-
 րաւ . 'ի սրահս բազում անգամ . 'ի ցուրտ և 'ի
 մերկութեան : * 'Թող զայլ նեղութիւնսն . և զի 28
 հանապազ խուժանն 'ի վերայ իմ կուտէր՝ և
 հոգք ամենայն եկեղեցեացն : * 'Ս հիւանդանայ՝ 29
 և ոչ ես հիւանդանամ . ո՞ դայթակղի՝ և ոչ ես
 տապանամ :

Բ.Զ * Եթէ պարծել ինչ պարտ իցէ , զտկարու- 30
 թեանն պարծեցայց : * 'Ստուած և հայր տեառն 31
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի գիտէ՝ որ է օրհնեալ
 յաւիտեանս , զի ոչ ստեմ : * 'ի դամասկոս ազ- 32
 գապեան արեւոյ արքայի սահէր զքաղաքն դա-
 մասկացւոց ունել զիս . * և ընդ սրտուհանն վան- 33
 դակաւ կախեցայ ընդ պարխապն , և փախեայ 'ի
 ձեռաց նորա :

ԳԼ . ԺԲ .

'Արդ՝ պարծել ինչ պարտ իցէ . այլ օգնէ ինչ 1
 ոչ : 'Բայց եկից 'ի տեսիլս և 'ի յայանութիւնս
 տեառն : * 'Գիտեմ այր մի 'ի քրիստոս յառաջ 2
 քան զչորեքտասան ամ , եթէ մարմնով՝ ոչ գի-
 տեմ , և եթէ տուանց մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ , աս-

- տուած գիտէ . յափշտակեալ զայնպիսին մինչև
3 յերրորդ երկինս : * Այլ գիտեմ զայնպիսի այր . ե-
թէ մարմնով՝ և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գի-
4 տեմ . աստուած գիտէ , * զի յափշտակեցաւ ՚ի
գրախտն , և լուսւ բանս անձառս , զոր ոչ է
5 պարտ մարդոյ խօսել : * Այսն այնպիսւոյն պար-
ծեցայց , այլ վասն անձին ինչ ոչ պարծեցայց ,
6 բայց եթէ ՚ի տկարութիւնս : * Այլ եթէ և կա-
միցիմ պարծել՝ ոչ եղէց անզգամ , քանզի զար-
դարն ասեմ . այլ անխայեմ , գուցէ որ համարիցի
ինչ յիս աւելի՝ քան զոր տեսանիցէ յիս՝ կամ
7 լսիցէ յինէն : * Այլ զի մի առաւելութիւն յայտ-
նութեանցն հպարտացայց , տուաւ ինձ խայթ
մարմնոյ հրեշտակ սատան՝ կռփել զիս . զի մի
8 հպարտացայց : * Այլ վասն այնորիկ երիցս անգամ
9 աղաչեցի զտէր՝ զի ՚ի բայ արասցէ յինէն . * և
ասէցիս . շատ են քեզ շնորհք իմ , զի զօրու-
թիւն իմ ՚ի տկարութեան կատարի : Այլ արդ՝
լաւ ևս լիցի ինձ պարծել ՚ի տկարութիւնս , զի
բնակեացէ յիս զօրութիւնն քրիստոսի :
10 * Այսն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարութիւնս , ԳԴ
ընդ թշնամանս , ընդ վիշտս , ընդ հալածանս , և
ընդ նեղութիւնս վասն քրիստոսի , զի յորժամ
11 տկարանամ , յայնժամ զօրանամ : * Այլ անզգամ ,
քանզի գուք ստիպեցիք զիս . զի ինձ պարտ էր
՚ի ձէնջ վկայութիւն առնուլ՝ թէ ոչինչ պակաս
գտայ քան զլաւ առաքեալսն . զի թէպէտ և ես
12 ոչինչ եմ . * սակայն նշանք առաքելոյ դործեցան
՚ի ձեզ՝ ամենայն համբերութեամբ , նշանօք և

- արուեստիւք և զօրու թեամբք : * Այլ արդ զի՛նչ 13
իցէ , որով պակաս գտայք քան զայլ եկեղեցիս .
բայց եթէ այնու՝ զի ես զձեզ ոչ ձանձրացու-
ցի . շնորհեցէք ինձ զվնասդ զայդ : * Ահաւասիկ 14
այս երիցս անդամ պատրաստեալ եմ գալ առ
ձեզ , և ձեզ բեռն ինչ ոչ եղէց . զի ոչ խնդրեմ
ինչ զձեր՝ այլ զձեզ . քանզի ոչ սխարտին որդիք
հարց գանձել՝ այլ հարք որդւոց : * Այց էս մը 15
տադիւրու թեամբ ծախեցից , և ծախեցայց վասն
անձանց ձերոց . զի թէպէտ և յառաւել սիրոյն
զձեզ սակաւ սիրիցեմ : * Այլ գրեթէ ես ոչի՛նչ 16
ձանրացայ ձեզ . այլ քանզի խորագէտ էի , խե-
լօք կալայ զձեզ : * Այլ թէ որովք առաքեցին առ 17
ձեզ՝ նսքօք ինչ ազահեցի՛ն ՚ի ձէնջ : * Ազաչեցի 18
զտիտոս՝ և առաքեցի ընդ նմա զեղբայրն , միթէ
ազահեաց ինչ զձեր տիտոս . ոչ նովին ոգւով
գնացաք , ոչ նովին շաւղօք շրջեցաք :
- ԳԶ * Վարձեալ համարիցիք՝ եթէ յողոք անկեալ 19
ինչ ձեզ աղերսիցեմք . առաջի աստուծոյ ՚ի քը-
րիատոս խօսիմք , զի ամենայն ինչ սիրելիք , վասն
ձերոց շինու թեան է : * Այլ երկնչիմ , գուցէ ե- 20
կեալ՝ ոչ որպէս ես կամիմն գտանիցեմ զձեզ , և
եւս գտանիցիմ ձեզ՝ որպէս և դուք ոչ կամիցիք .
գուցէ դարձեալ հեռ , նախանձ , սրտմտու թիք ,
գրգռու թիւնք , չարախօսու թիւնք , քսու թիւնք ,
հպարտու թիւնք , ամբարտաւանու թիւնք , խը-
ռովու թիւնք : * Վուցէ դարձեալ յորժամ գայ 21
ցեմ՝ նկուն ինչ առնիցէ զիս աստուած իմ առ
ձեզ , և սուգ առնուցու մ վասն բազմաց յառա-

ջառայն մեղուցելոց , և ոչ ապաշխարելոց՝ ՚ի վերայ պղծութեան և սրտնկութեան և դիջութեան՝ զոր գործեցին :

ԳԼ : ԺԳ .

- 1 Այս երկոցս անգամ գամ առ ձեզ . զի ՚ի բերանոյ երկուց և երկոց վկայից հաստատեցի ա-
- 2 մենայն բան : * Յառաջ ասայի և դարձեալ կանխաւ ասեմ յանդիման երկիցս անգամ . և այժմ ՚ի բացուստ գրեմ յառաջադոյն յանցուցելոցն և այլոցն ամենեցուն . զի եթէ եկից դարձեալ
- 3 ոչ խնայեցից : * Եթէ զփորձ ինչ խնդրէք զքրիստոսի , որ ինչևս ընդ ձեզ խօսի . որ հզօրացեալն
- 4 է ՚ի ձեզ , և ոչ տկարացեալ : * Օ ՚ի թէպէտ և խաչեցաւ ՚ի մերմէ տկարութենէ , այլ կենդանի է զօրութեամբն աստուծոյ . և մեք թէպէտ և տկարանայցեմք լիսն նորա , այլ կենդանի լիցուք ընդ նմա զօրութեամբն աստուծոյ :
- 5 * Փորձեցէք զանձինս ձեր , եթէ կայք ՚ի նոյն հաւատս . քննեցէք զանձինս , եթէ ոչ գիտէք զանձինս՝ զի ՚ի քրիստոս յիսուս ՚ի ձեզ է . բայց
- 6 եթէ անպիտան ինչ իցէք : * Այլ ակն ունիմ թէ
- 7 գիտիցէք . զի մեք ոչ եմք անպիտանք : * Այլ խնդրեմք յաստուծոյ՝ զի մի ինչ արասցէ ձեզ շար . ոչ զի մեք ընտիրք երևեսցուք , այլ զի դուք զքարիս գործիցէք՝ և մեք անպիտանք իցեմք :
- 8 * Օ ՚ի ոչ կարեմք ինչ հակառակ կալ ճշմարտութեանն . այլ վերահացու եմք ճշմարտութեանն :

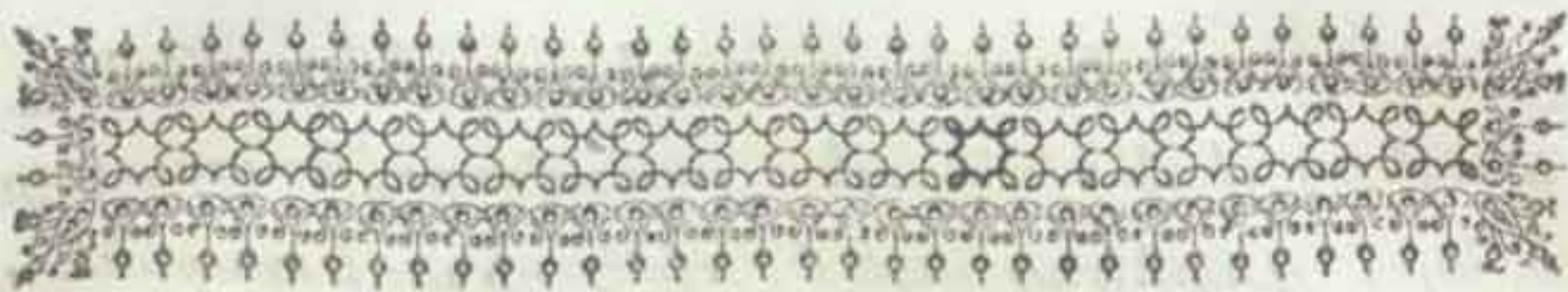

* Իւրախ եմք՝ յորժամ մեք տկարանայցեմք՝ և դուք 9
 զօրաւոր իցէք. զդոյն իսկ և աղօթս առնեմք ըզ-
 ձեր հաստատութիւնդ : * Այսն այնորիկ զայս 'ի 10
 հեռուստ գրեմ. զի մի յորժամ եկից՝ սաստկու-
 թեամք վարեցայց ըստ իշխանութեանս, զոր ետ
 ինձ տէր 'ի շինել՝ և ոչ 'ի քակել : * Այսուհե 11
 տե եղբարք, ողջ լերուք՝ հաստատուն կացէք՝
 միսթարեցարուք՝ միաբան լերուք՝ խաղաղու-
 թիւն արարէք. և աստուած խաղաղութեան
 և սիրոյ եղիցի ընդ ձեզ : * Աղջոյն տուք միմեանց 12
 'ի համբոյր սրբութեան. ողջոյն տան ձեզ սուրբք
 ամենայն : * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քը- 13
 ըիստոսի, և սէրն աստուծոյ, և հաղորդութիւն
 հոգւոյն սրբոյ ընդ ձեզ ամենեւին. ամէն :

Ա- Կրնիւայի երկուրդ՝ Գրեցաւ 'ի Գեղարտայ, 'ի յեան
 Գիստի և զոհայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԼՈՒԷՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՔԱՂԱՏԱՑԻՍՆ

ԳԼ. Ը.

- 1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ ոչ ՚ի մարդկանէ և ոչ ԴԴ
- 2 ՚ի ձեռն մարդոյ, այլ ՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի
- 3 և աստուծոյ հօր՝ որ յարոյց զնա ՚ի մեռելոց,* և
- 4 որ ընդ իս են եղբարք ամենեքին, եկեղեցեացդ
- 5 գաղատացւոց։* Հնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու-
- 6 թիւն յաստուծոյ ՚ի հօրէ և ՚ի տեառնէ մերմէ
- 7 յիսուսէ քրիստոսէ,* որ ետ զանձն իւր վասն
- 8 մեզաց մերոց, զի զմեզ վիրկեսցէ յաշխարհէ ա-
- 9 տի չարէ՝ ըստ կամացն աստուծոյ և հօր մերոյ.
- 10 * որում փառք յաւիտեանս յաւիտենից՝ ամէն։
- 11 * Օարմանամ՝ զի այդպէս վաղվաղակի փոփոխիք
- 12 յայնմանէ՝ որ կոչեացն զձեզ ՚ի շնորհսն քրիս-
- 13 տոսի՝ յայլ աւետարան,* որ ոչ գոյ այլ, բայց
- 14 եթէ իցեն ոմանք որ խռովեցուցանիցեն զձեզ,
- 15 և կամիցին շրջել զաւետարանն քրիստոսի։* Այլ
- 16 թէ մեք, կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանես-

ցէ ձեզ աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ,
նզովեալ լիցի : * Արդէս յառաջագոյնն ասացաք՝ 9

և արդ դարձեալ ասեմ, եթէ որ աւետարանեմ

ցէ ձեզ աւելի քան զոր առիքն, նզովեալ լիցի :

* Արդ՝ մարդկան հաճոյ լինիցիմ, թէ աստուծոյ 10

ծոյ. կամ խնդրիցեմ մարդկան հաճոյ լինել. ե-

թէ տակաւին մարդկան հաճոյ լինէի, ապա քը-

րիստոսի ծառայ ոչ էի :

ԴՁ * Նուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն, 11

որ աւետարանեցաւ յինէն. զի ոչ է ըստ մար-

դոյ. * քանզի և ոչ ես ՚ի մարդոյ առի, և ոչ ու- 12

սայ յումեքէ, այլ ՚ի յայտնութեանն յիսուսի

քրիստոսի : * Քանզի լուեալ իսկ է ձեր զիմ գը- 13

նացան, որ երբեմն ՚ի հրէութեան անդ. զի ան-

չափ հալածէի զեկեղեցին աստուծոյ, և աւար

հարկանէի զնա : * Այլ յառաջագոյն էի ՚ի հրէ- 14

ութեանն՝ քան զբարում հասակակիցս իմ, որ

յազգին իմում էին. առաւել նախանձախնդիր

էի իմոյ հայրենի աւանդութեանցն : * Այլ յոր- 15

ժամ կամեցաւ աստուած՝ սրոշեաց զիս յորովայ-

նէ մօր իմոյ, և կոշեաց ՚ի ձեռն շնորհաց իւ-

րոց, * յայտնել զորդին իւր ինև. զի աւետա- 16

րանեցից զնա ՚ի հեթանոսս. անդէն վաղվաղա-

կի ոչինչ զգացուցի մարմնոյ և արեան. * և ոչ 17

ելի յերուսաղէմ, առ որ յառաջագոյն քան զիս

առաքեալքն էին. այլ չորայ յարաբիա, և դար-

ձեալ դարձայ ՚ի դամասկոս : * Ապա յետ երկից 18

ամաց ելի յերուսաղէմ տեսանել զպետրոս, և

եղէ առ նմա աւուրս հնդետասան : * Այլ որ 19

- յառաքելոց անտի ոչ տեսի, բայց միայն զյակո-
 20 բոս զեղբայրն տեսան : * Այլ զոր գրեմս առ
 ձեզ, ահաւասիկ առաջի աստուծոյ՝ զի ոչ ստեմ :
 21 * Այս եկի ՚ի կողմանս ասորւոց և կիլիկեցւոց :
 22 * Այլ յանձանօթս էի երեսօք եկեղեցեացն՝ որ ՚ի
 23 թլիսատու թե՛նէ անտի էին ՚ի քրիստոս : * Այց
 զի լսելով լուեալ էր, թէ որ հալածէրն զմեզ
 յայնժամ, արդ աւետարանէ զհաւատսն՝ զոր
 24 երբեմն խախտէր, * և փառաւոր առնէին ինև
 զաստուած :

Գ Լ Ը

- 1 Այս յետ ամաց չորեքտասանից միւսանգամ ԵԿ
 ելի յերուսաղէմ ընդ բառնարայ, առեալ ընդ
 2 իս և զտիտոս : * Այլ ելի ըստ յայտնութեանն,
 և զգացուցի նոցա զաւետարանն՝ զոր քարոզէի
 ՚ի հեթանոսս, առանձինն այնոցիկ՝ որ կարծեալքն
 էին, գուցէ ընդունայն ինչ ընթացեալ իցեմ,
 3 կամ ընթանայցեմ : * Այլ և ոչ տիտոս՝ որ ընդ
 իս ՚ի հեթանոսաց էր, բռնադատեցաւ թլիսա-
 4 տիլ, * այլ փասն սարդոզաց սուտ եղբարցն, որք
 սարդեցին մտանել դիտել զազատութիւնն մեր՝
 զոր ունիմք ՚ի քրիստոս յիսուս, զի զմեզ ծառայ-
 5 եցուսցեն : * Արոց և ոչ առ ժամանակ մի անաւ-
 ցաք հնազանդութեանն, զի ճշմարտութիւն ա-
 6 լետարանին հաստատեցի առ ձեզ : * Այց ըղ-
 կարծելոցն եթէ իցեն ինչ, որսլիսի ոք երբեմն
 էին, չէ ինչ ինձ փոյթ, քանզի աստուած ակն

- մարդկանն ո՛չ առնու . զի ինձ կարծեալքն այն-
 պիտի ինչ ո՛չ զգացուցին : * Ա՛յլ զնորին հակա 7
 աակն՝ իբրև տեսին թէ հաւատացեալ է ինձ ա-
 ւետարանն անթլիատու թեան , որպէս պետրո-
 սի ՚ի թլիատու թեան . * զի որ յաջողեացն պետ- 8
 րոսի յառաքելու թիւն թլիատու թեանն , յաջո-
 ղեաց և ինձ ՚ի հեթանոսս . * իբրև գիտացին 9
 զչնորհան որ տուեալ էին ինձ , յակորոս և կե-
 փաս և յովհաննէս , որ կարծեալք սիւնքն էին ,
 ձեռն ետուն հաւանու թեան ինձ և բառնաբայ .
 զի մեք ՚ի հեթանոսս , և նորա ՚ի թլիատու թեան .
 * բայց միայն զի զաղքատսն յիշեսցուք . զոր և 10
 ես փութացայ զնոյն առնել :
- Ե՛ր * Ա՛յլ յորժամ եկն կեփաս յանտիրք , ընդ 11
 գէմ դարձայ նորա . քանզի գող իբրև սողտեալ
 իմն էր : * Քանզի մինչև եկեալ էին ոմանք առ 12
 ՚ի յակովբայ , ընդ հեթանոսս ուտէր անխտիր .
 իսկ իբրև եկին , զատանէր և որոշէր զանձն ,
 երկուցեալ յայնցանէ՝ որ ՚ի թլիատու թեանէ ան-
 տի էին : * Ա՛յլ կեղծաւորեցան ընդ նմա և այլ 13
 հրէայքն . մինչև բառնաբաս անդամ խոնարհե-
 ցաւ ՚ի նոցա կեղծաւորութիւնն : * Ա՛յլ իբրև 14
 տեսի թէ ո՛չ ուղիղ գնան ՚ի ճշմարտութիւն ա-
 ւետարանին , ասեմ ցկեփաս առաջի ամենեցուն .
 եթէ դու որ հրէայդ ես՝ հեթանոսաբար և ո՛չ
 հրէաբար կեաս , զիա՛րդ ստիպես հեթանոսաց
 լինել հրէարէն : * ( ) ՚ի մեք բուն հրէայք եմք , և 15
 ո՛չ ՚ի հեթանոսաց մեղաւորք : * ( ) այս գիտեմք՝ 16
 եթէ ո՛չ արդարանայ մարդ ՚ի գործոց օրինաց ,

- եթէ ոչ ՚ի հաւատոցն յիսուսի քրիստոսի . և մեք
 ՚ի քրիստոս յիսուս հաւատացաք , զի արդարաս-
 ցուք ՚ի հաւատոցն քրիստոսի , և ոչ ՚ի գործոց
 օրինաց . զի ՚ի գործոց օրինաց ոչ արդարացի ա-
 17 մենայն մարմին : * Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք ար-
 դարանալ ՚ի քրիստոս , և գտանիցիմք մեղաւորք .
 ապա ուրեմն՝ քրիստոս մեզսց պաշտօնեաց եղև .
 18 քաւ լիցի : * Օ ՚ի եթէ զոր քակեցին՝ զնոյն միւս-
 անդամ շինիցեմ . ապա յանցաւոր զանձն իմ ես
 19 ինձէն երևեցուցանեմ : * Օ ՚ի ես օրինօք , օրի-
 նացն մեռայ , զի աստուծոց կեցից , և ընդ քրիս-
 20 տոսի ՚ի խաչ ելից : * Ալ կենդանի եմ այսուհե-
 տև , ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս քրիստոս :

- Այլ որ այժմս կեամ մարմնով , հաւատովք՝ ԵԶ
 որդւոյն աստուծոց կեամ . որ սիրեացն զիս , և
 21 մատնեաց զանձն վասն իմ : * Ալ ոչ անարդեմ
 զչնորհան աստուծոց . զի եթէ յօրինաց անտի էր
 արդարութիւն , ապա քրիստոս զուր մեռաւ :

ԳԼ : Գ .

- 1 Մ անմիտ գաղատացիք , ո՞նախանձ արար
 զձեզ (ոչ հնադանդել ճշմարտութեան) . որոց
 գրեթէ առաջի աչաց քրիստոս յիսուս գրեցաւ .
- 2 ՚ի խաչ ելեալ : * Օ այս միայն կամիմ ուսանել ՚ի
 ձէնջ . ՚ի գործոց օրինաց զհօգին ընկալարուք՝
- 3 եթէ ՚ի լոց հաւատոց : * Այդչափ անմիտ էք .
 սկսեալ հոգւով՝ և արդ մարմնով վախճանիք :
- 4 * Ալ այնչափ անցք անցին ընդ ձեզ զուր՝ եթէ

- իցէ զուր : * Իսկ արդ՝ որ բաշխեաց ՚ի ձեզ զհո 5
 գին՝ և յաջողեաց ՚ի ձեզ զզօրութիւնս . ՚ի գործոց 6
 օրինաց է՝ եթէ ՚ի լոյ հաւատոց : * Արպէս
 արբահամ հաւատաց յաստուած՝ և համարեցաւ
 նմա յարդարութիւն : * Կիտիցէք արդեօք , զի 7
 որք ՚ի հաւատոց անտի են , նորա են որդիք արբահամու : * Յառաջագոյն գիտէր գիր , եթէ ՚ի 8
 հաւատոց անտի արդարացուցանէ աստուած ըզհեթանոսս , յառաջագոյն խոտոացաւ արբահամու , թէ ՚ի քեզ օրհնեսցին ամենայն ազգք : * Լյուսուհետև որք ՚ի հաւատոց անտի են՝ օրհնին ընդ հաւատացելոյն արբահամու : * Օ ՚ի որ միանգամ 10
 ՚ի գործոց օրինացն են , ընդ անիծիւք են . քանզի գրեալ է , թէ անիծեալ ամենայն մարդ՝ որ ոչ կացցէ յամենայն գրեալն ՚ի գիրս օրինաց՝ առնել զամենայն : * Օ ՚ի օրինօքն ոչ ոք արդարանայ 11
 առաջի աստուծոյ , այն յայտ իսկ է , զի արդար ընն՝ ասէ , ՚ի հաւատոց կեցցէ :
- * Իայց օրէնքն շէն ՚ի հաւատոց , այլ որ ա 12
 րասցէ զայն՝ կեցցէ ՚ի նոսին : * Կրիստոս գնեաց 13
 զմեզ յանիծից օրինացն , եղեալ վասն մեր անէծք . զի գրեալ է , թէ անիծեալ ամենայն , որ կախեալ կայցէ զփայտէ , * զի ՚ի հեթանոսս օրհնութիւն արբահամու եղիցի ՚ի քրիստոս յիսուս . զի մեր զաւետիս հողւոյն սրբոյ առցուք հաւատովք : * Եստ մարդկութեան ասեմ , եղբարք , ա 15
 պարէն զմարդկան հաստատեալ կտակ ոչ ոք կարէ անարգել , և ոչ այլ հրաման ՚ի վերայ այնր տալ : * Իսկ արբահամու խոտոացան աւետիքն , 16

- և զաւակի նորա . և ոչ ասէ զաւակաց՝ իբրև ըզ-
 բազմաց , այլ իբրև զմիոյ , թէ՛ և զաւակի քում ,
 17 որ է քրիստոս : * Ի այց զայս ասեմ , զկտակն յա-
 ռաջագոյն հաստատեալ յաստուծոյ ՚ի քրիստոս .
 օրէնքն որ յետ չորեքհարիւր և երեսուն ամի ե-
 դան , ոչ կարեն խախտել առ ՚ի խափանելոյ զա-
 18ւետիան : * Այլ յօրինաց անտի է ժառանգու-
 թիւնն , ապա ոչ ևս յաւետեացն . բայց աբրա-
 19 համու աւետեօք շնորհեաց աստուած : * Իսկ
 զի՛նչ իցեն օրէնք . յանցուածոց վասն յաւելան ,
 մինչև եկեացէ զաւակն , որում խոստացեալն էր՝
 20 կարգեալ հրեշտակօք ՚ի ձեռն միջնորդի : * Իսկ
 միջնորդ միոյ ուրուք ոչ է՝ բայց աստուած մի է :
 21 * Իսկ արդ՝ օրէնք հակառակ ի՛նչ իցեն աւետեա-
 ցն աստուծոյ . քա՛ւ լիցի . զի եթէ տուեալ էին
 օրէնքն՝ որ կարող էին կենդանի առնել , ապա
 22 հաստատ յօրինաց անտի էր արդարութի : * Այլ
 փակեցին գիրք զամենեւին ընդ մեզօք , զի աւե-
 տիքն ՚ի հաւատոց անտի յիսուսի քրիստոսի տա-
 23 ցին հաւատացելոց : * Մինչև հաւատքն եկեալ
 էին՝ ընդ օրինօքն փակեալ սլահէաք ՚ի հանդեր-
 24 ձեալ հաւատսն , որ յայտնելոց էին ՚ի մեզ : * Այլ
 օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ ՚ի քրիստոս յի-
 25 սուս , զի ՚ի հաւատոցն արդարացուք : * Այլ
 իբրև եկին հաւատքն , ոչ ևս ընդ դաստիարա-
 26 կաւ եմք : * Վանզի ամենեքին որդիք աստուծոյ
 27 էք հաւատովք ՚ի յիսուս քրիստոս : * Արք միան-
 գամ ՚ի քրիստոս մկրտեցարուք , զքրիստոս զգե-
 28 ցեալ էք . ընք խափք , * ոչ հրէի՛ և ոչ հեթանոսի ,

նչ ծառայի՝ և նչ աղատի . նչ արուի՝ և նչ իդի .
 զի ամենեքեան դուք մի էք ՚ի քրիստոս յիսուս :
 * Այլա եթէ դուք քրիստոսի էք , ուրեմն աբբա 29
 համու զաւակ էք՝ ըստ աւետեացն ժառանգք :

ԳԼ . Գ .

24 Օյստ ասեմ . ցորքան ժամանակս ժառանգն 1
 տղայ է՝ չէ՛ ինչ առաւել քան զծառայն , թէպէտ
 և տէր իցէ ամենեցուն . * այլ ընդ հազարապետօք 2
 է , և ընդ դաւառապետօք՝ մինչև ՚ի ժամանակա-
 կէտ հօրն : * Աոյնպէս և մեք մինչ տղայքն էաք՝ 3
 ընդ տարերքք աշխարհիս ՚ի ծառայութե՛ն կայաք :
 * Այլ իբրև եկն ըստմն ժամանակին , առաքեաց 4
 աստուած զորդին իւր՝ որ եղև ՚ի կնոջէ , և եմուտ
 ընդ օրինօք . * զի զնոսա որ ընդ օրինօքն իցեն , 5
 գնեսցէ . զի մեք զորդեգրութիւն ընկալցուք :
 * Այլ զի էք դուք որդիք , առաքեաց աստուած 6
 զհօգի որդւոյն իւրոյ ՚ի սիրտս մեր՝ որ աղաղակէ
 աբբա՛ հայր : * Այսուհետև չէ՛ս ծառայ , այլ որ- 7
 դի . եթէ որդի՛ն և ժառանգ աստուծոյ : * Այլ 8
 յայնժամ մինչ նչն գիտէիք զաստուած՝ ծառայ-
 էիք այնոցիկ՝ որ նչն էին ՚ի բնէ աստուածք : * Այլ 9
 այժմիկ ծանեայք զաստուած , մանաւանդ թէ՛ ծա-
 նուցայք իսկ յաստուծոյ , զիա՞րդ դառնայք միւս-
 անգամ անդրէն ՚ի տարերսն՝ ՚ի տկարս և յաղ-
 քատս , որոց միւսանգամ զանձինս ծառայեցու-
 ցանել կամիք : * Օ՛ աւուրս խտրէք՝ և զամիսս՝ և 10
 զժամանակս՝ և զտարիս : * Արկնչիմ ՚ի ձէնջ , դու 11

12 ցէ թէ 'ի զուր ինչ վաստակեցի 'ի ձեզ : * Աղե-
րուք իբրև զիս , քանզի և ես իբրև զձեզդ էի :

13 Եւ զբարբ' աղաչեմ զձեզ , չիք ինչ ձեր մեղու-

14 ցեալ առ իս : * Վիտէք դուք զի տկարութեամբ
մարմնոյ աւետարանեցի ձեզ զառաջինն , և ըզ-

15 փորձանան որ 'ի մարմնի իմում էին , * ոչ անար-
գեցիք' և ոչ անգոսնեցիք , այլ իբրև զհրեշտակ

16 աստուծոյ ընկալայք զիս' իբրև զբրիտոս յիսուս :

17 * Իսկ արդ ո՞ւր է երանութիւնն ձեր , վկայեմ
ձեզ' եթէ հնար ինչ էր' զաչս ձեր հանէիք և

18 տայիք ինձ : * Արդ' զի' թշնամի իմն եղէ ձեզ , զի

19 զստոյգն խօսեցայ : * Այլ նախանձեցուցանեն ըզ-

20 ձեզ ոչ 'ի բարի , և արդելուլ կամին զձեզ' զի

21 նոցա նախանձաւորք լինիցիք : * Վայց լաւ է նա-

22 խանձաւոր լինել 'ի բարիս յամենայն ժամ , և ոչ

23 միայն յորժամ 'ի ձերում միջի իցեմ :

24 * Արդեակք իմ , զորս դարձեալ վերստին երկ 27

25 նեմ , մինչև նկարեացի քրիստոս 'ի ձեզ : * Այսպէս ի

26 այժմ գալ առ ձեզ' և փոխել զբարբառ իմ , զի

27 տարակուսեալ եմ վասն ձեր : * Ասէք ինչ ինձ'

28 որ ընդ օրինօքն կամիք լինել , չիցէ' ընթերցեալ

29 ձեր զօրէնս : * Օ՛ի գրեալ է' թէ արբահամու

30 երկու որդիք էին , մի յաղախնոյ անտի , և մի

31 յաղատէն : * Այլ որ յաղախնոյն էր' ըստ մարմնոյ

32 ծնեալ էր , և որ յաղատէն' ըստ աւետեաց . * որ է

33 առակ օրինակի : Օ՛ի այս ինքն են երկու կտակա-

34 րանք , մի 'ի լեռնէ սինայ 'ի ճառայութիւն ճը-

35 նեալ' որ է հագար : * Վանզի հագարն' լեռն

36 սինայ է յարաբիա , հաւասար է այսմ երուսա-

զէմի, զի ճառայէ որդւովք իւրովք հանդերձ :
 * Այլ վերինն երուսաղէմ ազատ է՝ որ է մայր մեր 26
 ամենեցուն : * Օ ի գրեալ է . ուրախ լեր ամուլ 27
 որ ոչ ճնանէիր, գոչեա՛ւ և աղաղակեա՛ւ՝ որ ոչդ
 երկնէիր . զի բազում են որդիք սկնդկիդ առաւ
 լել քան զարամբւոյն : * Այլ մէք եղբարք՝ ըստ 28
 սահակայ աւետեացն որդիք եմք : * Այլ որպէս 29
 յայնժամ, որ ըստ մարմնոյն ճնեալ էր՝ հալածէր
 զայն որ ըստ հոգւոյն, նոյնպէս և այժմ : * Այլ 30
 զի՛նչ ասէ դիր . ՚ի բայց հան զաղախինդ և զորդի
 գորա, զի մի ժառանգեացէ որդի աղախնոյն՝ ընդ
 որդւոյն ազատի : * Ասն որոյ եղբարք՝ չեմք որ 31
 դիք աղախնոյն, այլ ազատին . ազատութեամբն,
 որով քրիստոս զմեզ ազատեցոյց :

ԳԼ . Ե .

Պինդ կացէք այսուհետև, և մի միւսանգամ 1
 ընդ լծով ճառայութեան մտանէք :
 22 * Հաւասիկ ես պօղոս ասեմ ձեզ . զի եթէ 2
 թլիատիք, քրիստոս ինչ ձեզ ոչ օգնէ : * Ակայ 3
 եմ ամենայն մարդոյ՝ որ թլիատիցի, թէ պար
 տական է զամենայն օրէնան կատարել : * Խափա 4
 նեալ էք ՚ի քրիստոսէ՝ որ օրինօքն արդարանայք .
 և անկեալ էք ՚ի շնորհաց անտի : * Օ ի մէք հո 5
 գւոյն՝ ՚ի հաւատոց յուսոյն արդարութեան ակն
 ունիմք : * Օ ի ՚ի քրիստոս յիսուս՝ ոչ թլիատու 6
 թիւն ինչ կարող է՝ և ոչ անթլիատութիւն . այլ
 հաւատք սիրով յաջողեալք : * Բարւօր ընթա 7

- նայիք, ո՞ր կասեցոյց զձեզ ճշմարտութեանն չհա-
 8 ւանել: * Օ, ի այն հրատոյրք՝ ոչ յայնմանէ են՝
 9 որ կոչեացն զձեզ: * Փոքր մի խմոր զամենայն
 10 զանգուածն խմորէ: * Այլ ես յուսացեալ եմ
 ՚ի ձեզ տերամք՝ թէ ոչ այլազոյս ինչ խորհի-
 ցիք, և որ խռովեցուցանէ զձեզ՝ կրեցէ դա-
 11 տաստան՝ ո՞րք և իցէ: * Այլ ես կ'ըբարք՝ եթէ
 թլփատութիւն քարոզէի՝ ընդէր տակաւ ին հա-
 լածիմ, ապա ուրեմն խափանեալ իցէ դայթակ-
 12 զութիւն խաչին: * Արանի թէ մօտակտուր իսկ
 13 լինէին՝ որ զձեզն խռովեցուցանեն: * Օ, ի դուք
 յազատութիւն կոչեցեալ էք՝ կ'ըբարք, միայն զի
 ազատութիւն ձեր ոչ լինիցի ՚ի պատճառս մար-
 14 մնոյ, այլ սիրով ծառայեցէք միմեանց: * Օ, ի ա-
 մենայն օրէնք ՚ի մի բան կատարին, ՚ի սիրեցեան
 15 զընկեր քո իբրև զանձն քո: * Ապա եթէ զմի-
 մեանս խաճատիցէք՝ և ուտիցէք, զգոյշ լերուք՝
 գուցէ ՚ի միմեանց սատակիցիք:
- 16 * Եւ այց զայս ասեմ, հոգւով գնացէք, և բզ- ԵՊ
 17 ցանկութիւն մարմնոյ մի կատարէք: * Օ, ի մար- ԵՊ
 մին ցանկայ հակառակ հոգւոյ, և հոգի հակա-
 ռակ մարմնոյ, և զի սոքա միմեանց հակառակ են,
 18 մի զոր կամիքն՝ զայն առնիցէք: * Իսկ եթէ հո-
 19 գւով վարիք, ապա չէք ընդ օրինօք: * Օ, ի յայտ-
 նի են գործք մարմնոյ, այսինքն են՝ շնութիւն,
 20 պոռնկութիւն, պղծութիւն, գիջութիւն, * կը-
 ռապաշտութիւն, կախարդութիւն, թշնամու-
 թիւն, հեռ, նախանձ, բարկութիւն, հակա-
 ռակութիւնք, երկպառակութիւնք, հերձուածք,

* չարակնութիւնք , սպանութիւնք , արբեցու 21
 թիւնք , անառակութիւնք , և որ ինչ սոցին նը-
 ման են . զոր յառաջագոյն իսկ ասեմ ձեզ , որ-
 պէս կանխաւն ասէի , թէ որ զայսպիսի ինչ գոր-
 ծեն՝ զարքայութիւն աստուծոյ ոչ ժառանգեն :

* Իսկ պտուղ հոգւոյն այս է . սէր , խնդութիւն , 22
 խաղաղութիւն , երկայնմտութիւն , * քաղցրու 23
 թիւն , բարութիւն , հաւատք , հեղութիւն ,
 ժուժկալութիւն . այսպիսեաց աստի օրէնքն
 չեն հակառակ : * Իսկ որ քրիստոսեանքն են , ըղ- 24
 մարմինս իւրեանց ՚ի խաչ հանին կարեօքն և ցան-
 կութեամբք հանդերձ : * Այլ թէ կեամբ հոգւով՝ 25
 ընդ հոգւոյն և միաբանեցնուք : * Ալ մի լիցուք 26
 սնապարծք՝ միմեանց ձայն տալոյ , և ընդ միմեանս
 նախանձելոյ :

ԳՎ . Գ .

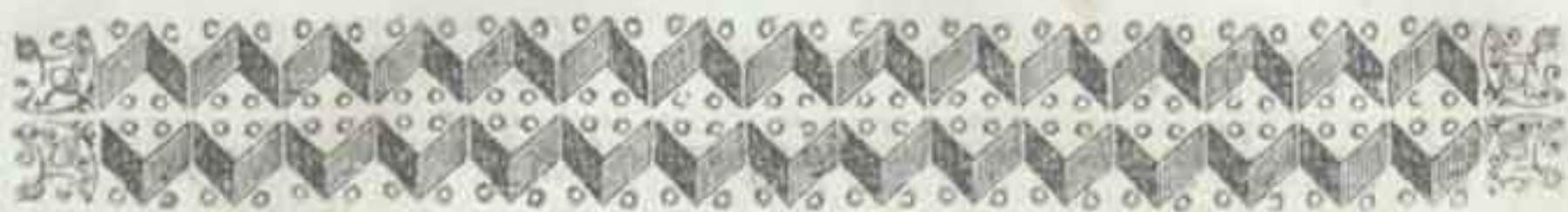
~
 ԵԶ Ա՛ղբարք՝ եթէ յանկարծ ըմբռնեսցի որ ՚ի 1
 ~ ձէնջ յինչ և իցէ յանցանս , դուք որ հոգևորքդ
 էք՝ հաստատեցէք զայնպիսին հոգւով հեղու-
 թեան . զգոյշ լինիցիք անձանց՝ զի մի և դուք
 փորձիցիք : * Օ միմեանց բեռն բարձէք , և այն 2
 պէս կատարեցէք զօրէնսն քրիստոսի : * Այլ թէ հա- 3
 մարիցի որ լինել ինչ՝ և չիցէ , զանձն իւր խարէ :
 * Օ գործ իւր կշռեսցէ իւրաքանչիւր որ , և ապա 4
 անձին իւրում միայն պարծանս տացէ , և մի առ
 ընկերաւն : * Օ ՚ի իւրաքաչիւրոք զիւր բեռն 5
 բառնալոց է : * Հաղորդութիւն արասցէ աշա- 6
 կերան վարդապետին՝ յամենայն բարութիւնս :

- 7 * Մի խաբիք , առուած ոչ արհամարհի :
- 8 * Օ՛ր զոր ինչ սերմանէ մարդ՝ զնոյն և հնձեացէ . որ սերմանէ՛ ՚ի մարմին իւր , ՚ի մարմնոյ անտի հնձեացէ զասպականու թի . և որ սերմանէ՛ ՚ի հողին՝ ՚ի հողւոյ
- 9 անտի հնձեացէ զկեանսն յաւիտենից : * Այլ զբարիս գործել մի՛ ձանձրացուք , զի ՚ի ժամանակի իւրում հնձեացուք առանց լքանելոյ : * Այսուհետև մինչդեռ ժամանակս ՚ի ձեռս է՝ գործեսցուք զբարիս առ ամենեւեան , մանաւանդ առ ընտանիսն հաւատոց : * Տեսէք՝ որպիսի գրով գրեցի առ ձեզ իմով ձեռամբ : * Օ՛ր որ միանգամ կամին բարեմարդիկ լինել մարմնով , նոքա ստիպեն զձեզ թլփատել . միայն զի մի զխաչին քնի
- 13 զհետ երթայցեն : * Վանզի որ թլփատեալքն իակեն , նոքա զօրէնսն ոչ սրահեն . այլ կամին՝ զի դուք թլփատեսցիք , զի ձերով մարմնովդ պարծեսցին : ԿԶ
- 14 * Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել՝ բայց միայն ՚ի խաչն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի , որով ինձ
- 15 աշխարհ ՚ի խաչ ելեալ է՝ և ես աշխարհի : * Օ՛ր (՚ի քրիստոս յիսուս) , ոչ թլփատու թիւն ինչ է՝
- 16 և ոչ անթլփատու թիւն , այլ նոր արարածս : * Այլ որ միանգամ այսմ կանոնի միարան լինին , խաղաղու թի ՚ի վերայ նոցա և ողորմու թիւն՝ և ՚ի վերայ
- 17 խորայէ լին այ : * Այսուհետև աշխատ որ զիս մի արացէ , զի ես զչարչարանսն քնի ՚ի մարմնի իմում կրեմ : * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ ողւոյդ ձերում և զբարք , ամէն :

Ան գաղափարիս՝ գրեցաւ ՚ի հասկնէ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՅԵԼՈՅ

ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍՆ

ԳՎ. Ե.

ԸԿ ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքն 1
 աատուծոյ՝ սրբոց որ են յեփեսոս. և հաւատացե-
 լոց 'ի քրիստոս յիսուս : * Հորհք ընդ ձեզ և 2
 խաղաղութիւն յաատուծոյ հօրէ մերմէ՝ և 'ի
 տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ : * Օրհնեալ է աւ- 5
 տուած և հայր տեառն մերոց յիսուսի քրիստոսի ,
 որ օրհնեաց զմեզ ամենայն հոգեոր օրհնութի
 յերկրաւորս 'ի քրիստոս . * որպէս ընտրեաց ըզ- 4
 մեզ նովաւ յառաջ քան զինելն աշխարհի , լի-
 նել մեզ սուրբս և անարատս առաջի նորա սի-
 րով : * Հառաջագոյն սահմանեաց զմեզ յորդեզ- 5
 րութիւն 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի 'ի նոյն՝ ըստ
 հաճութեան կամաց իւրոց , * 'ի գովեստ փառաց 6
 շնորհաց իւրոց , որով զուարճացոյց զմեզ սիրե-
 լեալն : * Արով ունիմք զիրկութիւն 'ի ձեռն ա- 7
 րեան նորա , զթողութիւն մեզաց՝ ըստ մեծու-

- 8 Թեան շնորհաց իւրոց . * որ առաւելաւ 'ի մեզ
 9 ամենայն իմաստութեամբ և գիտութիւն : * Այցոց
 մեզ զխորհուրդս կամաց իւրոց՝ ըստ հաճութե
 10 իւրում . զոր յառաջագոյն եղ նովաւ , * 'ի անտե
 սութիւն լուման ժամանակաց , բովանդակել զա
 մենայն քրիստոսիւ , որ ինչ յերկինս՝ և որ ինչ
 11 յերկրի՝ 'ի նոյն : * Արով և վիճակեցաք յառա
 ջագոյն հրաւիրեալք՝ ըստ յառաջագրութեանն
 աստուծոյ , որ զամենայն յաջողէ ըստ խորհրդոց
 12 կամաց իւրոց . * լինել մեզ 'ի գովեստ փառաց նո
 13 ըս յառաջագոյն յուսացելոցս 'ի քրիստոս : * Արով
 և գուք իբրև լուարուք զբանն ճշմարտութեան ,
 զաւետարանն փրկութեան ձերոց , որով և հա
 ւատացեալ կնքեցայք հոգւոյն սրբոյ աւետեաց .
 14 * որ է առհաւատչեաց ժառանգութեան մերոց , 'ի
 փրկութի նուաճութե՛ն , 'ի գովեստ փառաց նորա : ~
 15 * Այսն այնորիկ և ես իբրև լուաց զհաւատոն Ա
 զձեր՝ որ 'ի տէր յիսուս , և զսէրն որ ընդ ամե
 16 նայն սուրբս , * ոչ դադարեմ 'ի գոհանալոյ վասն
 17 ձեր՝ յիշել զձեզ յաղօթս . * զի աստուած տեառն
 մերոց յիսուսի քրիստոսի հայրն փառաց՝ տացէ
 ձեզ զհոգին իմաստութեան և յայտնութեան՝
 18 գիտութեամբն իւրով . * լուսաւոր առնել զաչս
 սրտից՝ առ 'ի գիտելոյ մեզ՝ զինչ է յոյս կոչման
 նորա , և զինչ մեծութիւն փառաց ժառանգու
 19 թեան նորա 'ի սուրբս . * և զինչ է առաւելու
 թիւն մեծութեան զօրութեան նորա 'ի մեզ հա
 ւատացեալս . ըստ յաջողութեան կարողութեան
 20 զօրութեան իւրոց , * զոր յաջողեաց 'ի քրիստոս .

զի յարոյց զնա 'ի մեռելոց , և նստոյց ընդաջմէ
 իւրմէ յերկրաւորս , * 'ի վերայ ամենայն իշխաւ 21
 նութեան և սկտուութեան և զօրութեան և տէ-
 րութեան՝ և ամենայն անուան անուանելոյ , ոչ
 միայն յաշխարհիս յայսմիկ՝ այլ և 'ի հանդերձե-
 լումն : * Այլ զամենայն ինչ հնազանդ արար 'ի 22
 ներքոյ ոսից նորա . և զնա եղ գլուխ 'ի վերայ
 ամենայն իրիք եկեղեցւոյ , * որ է մարմին նորա , 23
 լուումն՝ որ զամենայն յամենայնի ընու :

ԳԼ . Բ .

Այլ դուք՝ որ մեռեալն էիք 'ի մեղս ձեր և 1
 յանցանս , * յորս երբեմն գնայիք ըստ յաւիտենի 2
 աշխարհիս այսորիկ՝ ըստ իշխանին իշխանութե
 օդոյս այսոյ , որ այժմս ընդմտեալ է յորդիսն ա-
 տատամբութեան . * յորս և մեք ամենեքեան շըր- 3
 ջէաք երբեմն 'ի ցանկութիւնս մարմնոյ մերոյ ,
 և առնէաք զկամս մարմնոյ՝ և զմտաց , և էաք
 արդարեւ որդիք բարկութեան իբրև այլքն :
 Ը. 2 * Այլ աստուած որ մեճն է ողորմութեամբ՝ 4
 վասն բազում սիրոյն իւրոյ՝ զոր սիրեացն զմեզ ,
 * մինչդեռ մեռեալն էաք 'ի մեղս մեր , կենդա- 5
 նիս արար զմեզ 'ի քրիստոս . քանզի շնորհօք ասլ-
 րեցաք . * ընդ նմին յարոյց , և ընդ նմին նստոյց 6
 յերկնաւորս 'ի քրիստոս յիսուս : * Օ ի ցուցցէ 7
 'ի յաւիտեանսն որ գալոցն են զառաւել մեճու-
 թիւն շնորհացն իւրոյ՝ քաղցրութեամբ 'ի մեզ
 'ի քրիստոս յիսուս : * Օ ի շնորհօք նորա էք փլու- 8

- կեալք 'ի ձեռն հաւատոցն . և այս ոչ 'ի ձեռնջ ,
 9 այլ աստուծոյ սրբոց և է . * ոչ 'ի գործոց , զի մի
 10 որ սրբեացի : * Օ , 'ի նորա արարածք եմք՝ հաս-
 տատեալք քրիստոսիւ յիսուսիւ 'ի գործս բա-
 րու թեան , յորս յառաջագոյն սրտրաստեաց աս-
 11 տուած , զի 'ի նոյնս գնացուք : * Այն որոյ և
 գուք յիշեցէք՝ զի երբեմն հեթանոսք էիք մար-
 մնով . որ կոչեցեալն են անթլիատու թիւն՝ յան-
 ուանեալ թլիատու թենէ անտի մարմնաւոր ձե-
 12 առգործին . * զի էիք 'ի ժամանակին յայնմիկ ա-
 ռանց քրիստոսի , (և օտարացեալք էիք յառա-
 քինու թենէն իսրայէլի ,) և տարագիրք յուխտից
 աւետեացն , և յոյս ինչ ոչ ունէիք՝ և անաստ-
 13 ուածք էիք յաշխարհի : * Իսկ այժմիկ 'ի ձեռն
 յիսուսի քրիստոսի , գուք՝ որ երբեմն հեռաւորքն
 էիք՝ մերձաւորք եղերուք արեամբն քրիստոսի :
 14 * Օ , 'ի նա է խաղաղութիւն մեր՝ որ արար զեր-
 կոսեան մի . և զմիջնորմն ցանկոյն քակեաց՝ ըզ-
 15 թշնամութիւն 'ի մարմնի իւրում . * և զօրէնս
 սրտուիրանացն հրամանօքն խափանեաց . զի
 զերկոսին հաստատեցէ ինքեամբ 'ի մի նոր մարդ ,
 16 և արացէ խաղաղութիւն . * և հաշտեցուցէ
 զերկոսին միով մարմնով ընդ աստուծոյ՝ խաչիւն
 իւրով , քանզի սպան զթշնամութի յանձին իւ-
 17 րում : * Այլ եկն աւետարանեաց խաղաղութիւն
 ձեզ հեռաւորաց՝ և խաղաղութիւն մերձաւո-
 18 րաց . * զի նովաւ ունիմք զնուածու թիւն երկու-
 19 քին՝ միով հոգւով առ հայր : * Այլա այսուհետե
 ոչ էք օտարք և սանդուխտք , այլ քաղաքակիցք

սրբոց և ընտանիք աստուծոյ . * շինեալք 'ի վերայ 20
 հիման առաքելոց և մարդարեից , որոց է գլուխ
 անկեանն քրիստոս յիսուս . * յորում ամենայն 21
 շինուածն յօգեալ և պատշաճեալ՝ աճէ 'ի տաճար
 սուրբ տերամբ : * Յորում և դուք ընդ նմին շի 22
 զնիք 'ի բնակութիւն աստուծոյ հոգւով :

ԳՎ : Գ .

Վասն այսորիւնք ևս պօղոս կապեալ յիսուսի 1
 քրիստոսի վասն ձեր հեթանոսաց : * Թերևս լու 2
 ւեալ իցէ ձեր զմտեսութիւն շնորհացն աս-
 տուծոյ , որ տուեալ են ինձ 'ի ձեզ : * Օ 'ի ըստ 3
 յայտնութեանն ցուցաւ ինձ խորհուրդն . որ
 պէս յառաջագոյն գրեցի առ ձեզ սակաւութ .
 * առ 'ի կարող վիճելոյ ընթեռնուլ և 'ի միտ առ 4
 նուլ զհիմաստութիւնն զիմ 'ի խորհրդեանն քր-
 իստոսի : * Օ 'ի այլոց ազգաց ոչ ցուցաւ որդւոց 5
 մարդկան . որպէս այժմ յայտնեցաւ սրբոց իւ-
 ըրոց առաքելոց և մարդարեից՝ հոգւովն . * լինել 6
 հեթանոսաց ժառանգակիցս՝ և մարմնակիցս , և
 հաղորդս աւետեացն 'ի քրիստոս յիսուս՝ աւե-
 տարանաւն , * որոց եղէ ևս սպասաւոր ըստ պար- 7
 գլաց շնորհացն աստուծոյ՝ որ տուան ինձ ըստ
 յաջողութեան զօրութեան նորա : * Ինձ , որ աղ- 8
 բուսիս եմ ամենայն սրբոց՝ տուան շնորհքս այս ,
 'ի հեթանոսս աւետարանել զանքննին մեծու-
 թիւնն քրիստոսի . * և լուսաւոր առնել զամե- 9
 նեօին , թէ զինչ է մտեսութիւն խորհրդոյն ,

- որ ծածկեալ էր յամենայն յաւիտենից առ առ-
- 10 տուծոյ՝ որ զամենայն ինչ արար : * Օ ի յայտնեալ
ցի արդ իշխանութեանց և պետութեանց՝ որ
յերկինս են, ՚ի ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազմապատիկ
- 11 իմաստութիւնն աստուծոյ : * ըստ յառաջադրու-
թեան յաւիտեանցն՝ զոր արար ՚ի ձեռն տեառն
- 12 մերոյ յիսուսի բրիտանոսի : * Արով ունիմք զհա-
մարձապետութիւն և զնուաճութիւն յուսով ՚ի
- 13 ձեռն հաւատոց նորա : * Ասանորոյ աղաչեմ մի
ձանձրանալ ՚ի նեղութեանս մերում, որ վասն
- 14 ձեր է. որ է փառք ձեր : * Ասան սյսորիկ դնեմ
ճուներ առ հայր տեառն մերոյ յիսուսի բրիտա-
- 15 սի : * ուստի ամենայն նահապետութիւն յերկինս
16 և յերկրի անուանի . * զի տացէ ձեզ ըստ մե-
ծութեան փառաց իւրոց, հաստատել զօրութիւն
- 17 ՚ի ձեռն հոգւոյն իւրոյ ՚ի ներքին մարդն . * բը-
նակել բրիտանոսի հաւատովք ՚ի սիրտս ձեր . սի-
- 18 ըով արմատացեալք և հաստատեալք . * զի կա-
րող լինիջիք հասանել ընդ ամենայն սուրբս, զինչ
է լայնութիւն և երկայնութիւն և բարձրութիւն,
- 19 և խորութիւն . * ձանաչել զառաւելութիւն գի-
տութեան սիրոյն բրիտանոսի, զի լցջիք ամենայն
- 20 լութեամբն աստուծոյ : * Այնմ որ կարողն
է առաւել քան զամենայն ինչ առնել յաճա-
խութեամբ՝ քան զոր խնդրեմքն և իմանամք .
- 21 ըստ զօրութեանն՝ որ յաջողեալն է ՚ի մեզ : * Ամա
փառք յեկեղեցւոյ, և ՚ի բրիտանոս յիսուս, յա-
մենայն ազգս յաւիտենից յաւիտեանս, ամէն :

ԳԼ . Գ .

Արդ՝ ազաչեմ զձեզ ես՝ որ կապեալս եմ ՚ի 1
 տէր , արժանի գնալ կոչմանն՝ յոր կոչեցարուք :
 * Ամենայն խոնարհութեամբ և հեզութեամբ 2
 և երկայնամտութեամբ՝ անսալ միմեանց սիրով .
 * փութալ պահել զմիաբանութիւն հոգւոյն 3
 յօգիւ խաղաղութեան : * Մի մարմին՝ և մի հո- 4
 գի . որպէս և կոչեցարուք ՚ի մի յոյս կոչման ձե-
 րոյ : * Մի է տէր , մի հաւատք՝ մի մկրտութիւն : 5
 * Մի աստուած , և հայր ամենեցուն՝ որ ՚ի վե- 6
 րայ ամենայնի և ընդ ամենեսին՝ և յամենեսին
 ՚ի մեզ : * Այլ իւրաքանչիւր ումեք ՚ի մէնջ տը- 7
 ւեալ են շնորհք ըստ չափոյ պարզեացն քրիս-
 տոսի : * Վասն որոյ և ասէ . ել ՚ի բարձունս՝ 8
 գերեաց զդերութիւն . և ետ պարզես մարդ-
 կան : * Ար ելն զինչ է , եթէ ոչ՝ զի էջ նախ ՚ի 9
 ստորին կողմն երկրի : * Ար էջն , նոյն է՝ և որ ելն 10
 ՚ի վերոյ քան զամենայն երկինս , զի լցցէ զամե-
 նայն : * Այլ նա ետ զոմանս առաքեալս , զոմանս 11
 մարդարէս , զոմանս աւետարանիչս , զոմանս հո-
 վիւս և վարդապետս . * ՚ի հաստատութի սրբոց , 12
 ՚ի գործ պաշտաման , ՚ի շինուած մարմնոյն քրիս-
 տոսի . * մինչև հասցուք ամենեքեան ՚ի մի միա- 13
 բանութիւն հաւատոյ և դիտութեան որդւոյն
 աստուծոյ . յայր կատարեալ ՚ի չափ հասակի կա-
 տարմանն քրիստոսի : * Օյ մի յայսմհետէ իցեմք 14
 տղայք խռովեալք և տատանեալք յամենայն
 հոգմոց վարդապետութեան , խաբէութեամբ

- մարդկան . խորամանկութեամբ 'ի խարէութիւնս
 15 մոլորութեան : * Ա՛յլ ճշմարտեալք սիրով աւ
 ճեցուք 'ի նա ամենայնիւ , որ է գլուխ քրիս
 16 տոս . * ուստի ամենայն մարմինն յօդեալ և պատ
 չաճեալ ամենայն խաղալեօք տարբերութեան
 ըստ ազդեցութեան չափով ըստ իւրաքանչիւր
 մասին՝ զաճումն մարմնոց գործէ՝ 'ի շինած ան
 17 ձին իւրոց սիրով : * Ա՛րդ՝ զայս ասեմ , և ուխ
 տեմ 'ի տէր . մի ևս ձեզ զնոյն օրինակ գնալ
 սրպէս և սյլ հեթանոսք գնան՝ ունայնութեամբ
 18 մտաց իւրեանց , * որոց խաւարեալ են սիրոք
 իւրեանց , և օտարացեալ են 'ի կենաց անտի
 ատուծոյ՝ վասն տգիտութեանն՝ որ է 'ի նոսա ,
 19 վասն կուրութեան սրտից իւրեանց : * Ա՛րք զան
 ձանց իւրեանց զյոյսն հատին , և մատնեցին զան
 ձինս գիշութեան , 'ի գործս ամենայն պղծու
 20 թեան աղահու թեամբ : * Ա՛յլ դուք ո՛չ այսպէս
 21 ուսարուք զքրիստոս . * թէպէտ և լուարուք ըզ
 նմանէ , և նախաւ ուսոյք՝ սրպէս է ճշմարտու
 22 թիւնն յիսուսի . * 'ի բաց մերկանալ 'ի ձէնջ ըստ
 առաջին գնացիցն զմարդն հին՝ զազականեալն
 23 ցանկութեամբք խարէութեանն : * Ա՛յլ նորոգել
 24 հոգւոյն մտաց ձերոց , * և զգենուլ զնոր մարդն՝
 որ ըստ ատուծոյն հաստատեալ է՝ արդարութի
 25 ւ սրբութեամբ ճշմարտութեանն : * Ա՛յն որոց
 'ի բաց ընկեցէք զստութիւն . խօսեցարուք ըզ
 ճշմարտութիւն իւրաքանչիւր ընդ ընկերի իւ
 26 րում . զի եմք միմեանց անդամք : * Ա՛րկանայք՝
 և մի մեղանչէք . արեգակն 'ի վերայ բարկութե

ձերոյ մի մտցէ : * Այլ մի տայք տեղի սասանայի : 27
 * Ար գողանայրն՝ մի ևս գողացի , այլ մանաւանդ 28
 վաստակեացէ գործել ձեռօք իւրովք զբարիս , զի
 բաւական իցէ տալ՝ ում պիտոյ իցէ : * Ամենայն 29
 բան տգեղ ՚ի բերանոյ ձերմէ մի ելցէ , այլ որ
 ինչ բարին է ՚ի շինած պիտոյից , զի տացէ շնորհս
 այնոցիկ , որ լսենն : * Այլ մի տրտմեցուցանէք ըզ- 30
 հոգին սուրբ աստուծոյ , որով կնքեցարուք յա-
 ւուրն փրկութեան : * Ամենայն դառնութիւն և 31
 բարկութիւն , և սրտմտութիւն և աղաղակ և
 հայհոյութիւն բարձցի ՚ի ձէնջ ամենայն շա-
 բութեամբն հանդերձ : * Արուք ընդ միմեանս 32
 քաղցունք՝ գթածք . շնորհել միմեանոյ , որպէս
 և աստուած քրիստոսիւ շնորհեաց մեզ :

ԳՎ . Ե .

Աղերսւք նմանողք աստուծոյ , իբրև որդիք 1
 սիրելիք . * և գնացէք սիրով՝ որպէս և քրիստոս 2
 սիրեաց զմեզ , և մատնեաց զանձն իւր վասն մեր՝
 պատարագ և զենումն աստուծոյ ՚ի հոտ անու- 3
 շից : * Այլ պոռնկութիւն և ամենայն պղծու- 3
 թիւն , կամ ագահութիւն՝ և անուանեացի մի
 ՚ի միջի ձերում , որպէս և վայել է սրբոց . * և 4
 զաղբութիւն կամ խօսք յիմարութե կամ խեղ-
 կատակութիւն՝ որ ոչ վայել է , այլ մանաւանդ
 գոհութիւն : * Օայս տեղեկացեալ գիտասջիք , 5
 թէ ամենայն պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ ,
 որ է կռապարիշտ՝ ոչ ունի ժառանգութիւն
 յարքայութեանն քրիստոսի և աստուծոյ : * Ար որ 6

զձեզ խաբեացէ բանիւք սնտուովք. զի վասն այ-
 սարիկ խի դայ բարկութիւն աստուծոյ 'ի վերայ
 7 որդւոցն անհաւանութե : * Վի այտուհետե լի-
 8 նիք բաժանորդք նոցա : * Օ, ի թէպէտ և երբեմն
 էիք խաւար, արդ լոյս էք 'ի տէր, իբրև զոր-
 9 դիս լուսոյ գնացէք. * զի պտուղ լուսոյ ամենայն
 բարութեամբ է' և արդարութեամբ և ճշմար-
 10 տութեամբ : * Փորձեցէք զինչ է հաճոյ տեսան.
 11 * և մի կցորդ լինիք անպտղութեան գործոցն խա-
 12 լարի, այլ մանաւանդ յանդիմանեցէք : * Օ, ի որ
 'ի ծածուկ ինչ գործի 'ի նոսա՝ զայն և խօսել
 13 աղտեղի է : * Վ, յլ ամենայն ինչ յանդիմանեալ 'ի
 լուսոյ՝ յայտնի լինի. զի ամենայն ինչ որ յայտնի
 14 է՝ լոյս է : * Վ, ասն որոյ և ասէ, արի որ ննջեաղ,
 և կանգնեաց 'ի մեռելոց, և լուսատու լիցի
 քեզ քրիստոս :

15 * Տեսչիք՝ որպէս ճշմարտիւ գնացէք. մի իբ- Թ. Կ
 16 րև անիմաստք, * այլ իբրև իմաստունք, գնեցէք
 17 զժամանակս՝ զի աւուրքս չարութե են : * Վ, ասն
 այնորիկ մի լինիք անմիտք, այլ իմացարնւք զինչ
 18 կամք են տեսան : * Նշ մի արբենայք գինւով,
 յորում զեղխութիւն է. այլ մանաւանդ լցարնւք
 19 հոգւով. * խօսել 'ի սիրտս ձեր սաղմոսիւք, և
 օրհնութեամբք՝ և երգովք հոգևորօք. երգել
 20 և սաղմոս ասել 'ի սիրտս ձեր տեսան : * Վսհա-
 ցարնւք յամենայն ժամ 'ի վերայ ամենայնի, յա-
 նուն տեսան մերոյ յիսուսի քրիստոսի՝ հօրն և
 21 աստուծոյ : * Հնազանդ լերուք միմեանց երկիւ-
 22 ղիւն քրիստոսի : * Վանայք իւրեանց արանց հը-

նազանդ լիցին իբրև տեսան . * զի այր է գլուխ 23
 կնոջ՝ որպէս և քրիստոս գլուխ է եկեղեցւոյ . և
 ինքն է փրկիչ մարմնոյ : * Այլ որպէս եկեղեցին 24
 հնազանդ լինի քրիստոսի, նոյնպէս և կանայք իւ-
 րեանց արանց յամենայնի : * Ա՛րք՝ սիրեցէք ըզ- 25
 կանայս ձեր . որպէս և քրիստոս սիրեաց զեկե-
 ղեցի, և զանձն իւր մատնեաց վասն նորա . * զի 26
 զնա սրբեցէ սրբութեամբ աւազանին բանիւ .
 * զի կացուցէ ինքն իւր յանդիման փառաւոր 27
 զեկեղեցի, զի մի ունիցի ինչ արատ՝ կամ ազ-
 տեղութիւն, կամ այլ ինչ յայնպիսեաց . այլ զի
 իցէ սուրբ և անարատ : * Նոյնպէս պարտին արք 28
 սիրել զիւրեանց կանայս՝ իբրև զիւրեանց մար-
 մինս . որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն իւր սիրէ : * Օ՛ր 29
 ոչ ոք երբէք ատեաց զանձն իւր, այլ սնուցանէ
 և դարմանէ զնա . որպէս և քրիստոս զեկեղեցի .
 * զի անդամք եմք մարմնոյ նորա, ՚ի մարմնոյ նորա 30
 և յոսկերաց նորա : * Այն պատրիկ թողցէ այր 31
 զհայր և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւ-
 րոյ, և եղիցին երկոքին ՚ի մարմին մի : * Խոր- 32
 հուրդս այս մեծ է՝ բայց ես ասեմ ՚ի քրիստոս
 և յեկեղեցի : * Այլ և դուք նոյնպէս մի ըստ 33
 միջէ . զի իւրաքանչիւր ոք զիւր կին այնպէս
 սիրեսցէ՝ իբրև զիւր անձն . և կին երկնչիցի
 յառնէ իւրմէ :

ԳԼ՝ Օ՝

ԹԴ՝ Արդիք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձերոց ՚ի 1
 տէր . զի այն է արժանն : * Պատուեալ զհայր քո 2

- և զմայր . որ է առաջին պատուիրան յաւետիան .
- 3 * զի քեզ բարի եղցի , և երկայնակեաց լինիցիա
- 4 ՚ի վերայ երկրի : * Հարբ՝ մի զայրացուցանէք
 զորդիս ձեր , այլ սնուցանիջիք զնոսա խրատու
- 5 և ուսմամբ տեառն : * (Կանայք՝ հնազանդ լե-
 բուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց , ահիւ և դու-
 զու թեամբ և միամտութեամբ սրտից ձերոց՝
- 6 որպէս և քրիստոսի : * Մի առ ականէ ծառայել
 իբրև մարդահաճոյք . այլ իբրև ծառայք քրիս-
 7 տոսի առնել զկամս աստուծոյ . * սրտի մտօք ծա-
 ուայել՝ իբրև տեառն , և մի իբրև մարդկան :
- 8 * Վիտասջիք թէ իւրաքանչիւրօք որ զինչ առնէ
 զբարին , զնոյն ընդունի և ՚ի տեառնէ՝ եթէ
 9 ծառայ և եթէ ազատ : * Այլ դուք տեարբ՝ զնոյն
 առնիջիք առ նոսա . ներելով առնել զպատու-
 հասն . զիտասջիք թէ և նոցա և ձեր տէր գոյ
 յերկինս , և ակնառութի սչ գոյ առաջի նորա : Բ.Զ
- 10 * Այսուհետև զօրացարուք տերամբ , և կա-
 11 բողութեամբ զօրութեան նորա : * Այլ զգեցա-
 րուք զսպառազինութիւնն աստուծոյ . զի կարող
 12 լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից սատանայի : * (Ս) ՚ի
 սչ է մեզ պատերազմ ընդ մարմնոյ և ընդ ար-
 եան . այլ ընդ իշխանութիւնս , և ընդ պետու-
 թիւնս , և ընդ աշխարհակալս խաւարիս այսո-
 ըիկ՝ ընդ այսս չարութեան՝ որ ՚ի ներքոյ երկնից : ~
- 13 * Այսն սցսորիկ առէք զսպառազինութիւնն Թ.Զ
 աստուծոյ , զի կարող լինիցիք ՚ի դիմի հարկա- ~
- 14 նել չարին՝ յաւուրն չարութեան : * Այլ իբրև
 զամենայն ինչ կանտարիցէք , հաստատուն կացէք .

զտեղի կալջիք պնդեալ զմէջս ձեր ճշմարտութիւն ,
 և զդեցեալ զզրահան արդարութեան . * և ագու 15
 ցեալ զոտս պատրաստութեամբ , աւետարանին
 խաղաղութեան : * Այլ ՚ի վերայ ամենայնի առէք 16
 զվահանն հաւատոց , որով կարող լինիջիք զամե-
 նայն նեոս մութս չարին շիջուցանել : * Այլ աւ 17
 ոէք զսաղաւարան փրկութեան , և զսուսեր հո-
 գւոյն՝ որ է բանն աստուծոց . * ամենայն աղօթիւք 18
 և խնդրուածովք՝ աղօթս առնել յամենայն ժա-
 մանակի հոգւով . և ՚ի նոյն սքնիջիք ամենայն
 ժուժկալութեամբ՝ և խնդրուածովք՝ վասն ա-
 մենայն սրբոց , * և վասն իմ . զի ինձ տացի բան 19
 ՚ի բանալ բերանոց իմոց , համարձակութեամբ
 ցուցանել զխորհուրդ աւետարանի : * Վասն որոց 20
 պատգամաւորիմ կապանօքս , զի նովին համար-
 ձակեցայց , որպէս և պարտ իցէ ինձ խօսել :
 * Յայց զի գիտիցէք և դուք զինէն , զինչ գոր- 21
 ծիցեմ . զիմ ինչ ցուցցէ ձեզ տիւքիկոս սիրելի
 եղբայր՝ և հաւատարիմ պաշտօնեաց ՚ի տէր , * զոր 22
 առաքելցի առ ձեզ դմին իրի . զի գիտասջիք դուք
 զմէնջ , և մխիթարեցցէ զսիրտս ձեր : * խաղաղու- 23
 թիւն ընդ եղբարս , և սէր հաւատովքն հանդերձ
 յոյ ՚ի հօրէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ :
 * Շնորհք ընդ ամենեւին՝ ոյք սիրեն զտէր մեր 24
 յիսուս քրիստոս անեղծութեամբ , ամէն :

Աւետարանիս՝ գրեցաւ ՚ի հոռովէ ՚ի յեռն պիտիկոսի :

ԹՆԻՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼՈՍՈՖԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

- 1 ՊՕՂՈՍ և տխմթէոս ծառայք յիսուսի քր ծԿ
 րիատոսի՝ ամենայն սրբոց ՚ի քրիստոս յիսուս, որ
 են ՚ի կողմանս փիլիպեղոց, Եսիսկոստասկոց
 2 և սարկաւազօք: * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղա
 դութիւն յաստուծոց հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ
 3 յիսուսէ քրիստոսէ: * Գոհանամ զաստուծոց ի
 4 մոց ՚ի վերայ ամենայն յիշատակաց ձերոց, * յա
 մենայն ժամ յամենայն ինդրուածս իմ՝ վասն
 ձեր ամենեցուն առնել աղօթս ինդութեամբ.
 5 * վասն հաղորդութեան ձերոց ընդ աւետարա
 6 նին, յօրէ յառաջնմէ մինչև ցայժմ: * Աստահ
 եմ յայդ, թէ որ սկսուն ՚ի ձեզ զգործս բար
 եաց՝ կատարեացէ մինչև յօրն յիսուսի քրիստոսի.
 7 * որպէս իրաւ իսկ թուի ինձ խորհել զայս վասն
 ձեր ամենեցուն. վասն ունելոյ ինձ զձեզ ՚ի սրտի
 ՚ի կապանս խնամ, և ՚ի պատասխանատուութե

- իմում , և 'ի հաստատութեան աւետարանին ,
 կցորդս ինձ շնորհաց զձեզ ամենեւին լինել :
 * Վ կայ է ինձ աստուած , որպէս անձկացեալ 8
 եմ առ ձեզ ամենեւին գթովքն յիսուսի քրիս-
 տոսի : * Նշու զայն աղօթս առնեմ , զի սէրն ձեր 9
 ևս քան զևս առաւել լիցի 'ի գիտութեան և
 յամենայն իմաստութեան , * ընտրել ձեզ զլուսն՝ 10
 զի իցէք հաստատունք՝ և առանց գայթակղու-
 թեան 'ի յաւուրն քրիստոսի , * լցեալ ստղովք 11
 արդարութեան 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի 'ի
 փառս և 'ի գովեստ աստուծոյ :
 ԺԴ * Վամիմ թէ գիտիցէք եղբարք , զի որ ինչ 12
 վասն իմ էր , ևս քան զևս 'ի յառաջագիմութի
 աւետարանին եկն , * մինչև կասկանաց իմոց յայտ- 13
 նի լինել 'ի քրիստոս յամենայն հրատարակիս , և
 առ այլս ամենեւին , * և առ բազում եղբարս 'ի 14
 տէր , որ վստահ են կասկանօքս իմովք՝ առաւել
 ևս համարձակել՝ առանց երկիւղի զքանն աս-
 տուծոյ խօսել : * Վմանք առ նախանձու և հա- 15
 կառակութեան , և ոմանք մտադիւրութեամբ
 իսկ զքրիստոս քարոզեն , * և ոմանք 'ի սիրոյ . 16
 քանզի գիտեն՝ եթէ 'ի սրատասխանատուութի
 աւետարանին կամ , * և ոմանք առ հետտութեան 17
 զքրիստոս պատմեն , այլ ոչ սրբութեամբ , քան-
 զի համարին նեղութիւնս յարուցանել 'ի վերաց
 կասկանաց իմոց : * Վայց այս զինչ է , որով օրի- 18
 նակաւ և իցէ , եթէ պատճառանօք՝ և եթէ
 ճշմարտութեամբ՝ քրիստոս պատմի , և ընդ այս
 իննգամ , այլ և ուրախ ևս եղէց : * Օ ի գիտեմ , 19

Եթէ այս պահի ինձ 'ի փրկութիւն' 'ի ձերոց
 խնդրուածոց, և 'ի սարգեաց հողւոյն յիսուսի
 20 քրիստոսի, * ըստ ակնկալութեան և յուսոյն իւ
 մոյ. զի մի իւրիք յամօթ եղէց, այլ ամենայն հաւ
 մարձակութեամբ՝ որպէս և յամենայն ժամ, և
 այժմ մեծասցի քրիստոս 'ի մարմնի իմում, եթէ
 21 կենօք՝ և եթէ մահու : * ( ) 'ի ինձ կենօք քրիս
 22 տոս է, և մեռանել շահ : * Ապա եթէ կենօքս
 մարմնոյ՝ այս ինձ պտուղ դործոյ է, և զինչ ընտ
 23 ընցից՝ զայն ոչ գիտեմ : * Աեղեալ եմ յերկո
 ցունց՝ զյանկալն, ելանել և ընդ քրիստոսի լի
 24 նել՝ առաւել լաւ համարիմ, * և կալ մնալ առ
 25 տէն 'ի մարմնի, կարևոր ևս վասն ձեր : * Այլ
 զայս յուսացեալ գիտեմ, եթէ կացից՝ և մնացից
 ամենեցուն ձեզ, 'ի ձեր զարգանալ և խրախ լի
 26 նել 'ի հաւատոս. * զի սարժանք ձեր առաւել
 լիցին 'ի քրիստոս յիսուս ինե 'ի միւսանդամ
 գալստեան իմում առ ձեզ :

27 * Վիայն թէ արժանի աւետարանին քրիս
 տոսի գնայցէք, զի եթէ գայցեմ, և տեսանիցեմ
 զձեզ, և եթէ հեռի իցեմ, և լսիցեմ զձէնջ. զի
 հաստատուն կայցէք 'ի մի հողի, և միով շնչով
 28 նահատակիցիք 'ի հաւատոս աւետարանին. * և մի
 զանգիտիցէք՝ և մի իւրիք 'ի հակառակորդաց ան
 տի. որ է նոցա հանդէս կորստեան, և ձերոց փրկ
 29 կութեան : * Այլ այդ՝ յաստուծոյ է, որ ձեզ շնոր
 հեցաւ վասն քնի, ոչ միայն 'ի նա հաւատալ՝ այլ
 30 և վասն նորա ջարջարիլ. * զնոյն պատերազմ առ
 նել՝ զոր յիսն տեսիք, և այժմ լսէք յինէն :

ԳՎ. Բ.

Արդ՝ եթէ միսիթարու թիւն ինչ լիցէ 'ի քր- 1
 ըիստոս, եթէ սիոսիու թիւն սիրոյ՝ եթէ հազոր-
 գու թիւն հոգւոյ, եթէ գթու թիւն և ողորմու-
 թիւն, * լցէք զսնդու թիւնս իմ, զնոյն խորհի- 2
 ջիք, զնոյն սէր յանձին ունիջիք, համաշունչք՝
 միախորհուրդք, * մի ինչ ըստ գրգռութեան, և 3
 մի ինչ ըստ սնապարծութեան, այլ խոնարհու-
 թեամբ զմիմեանս լաւ համարել առաւել քան
 զանձինս, * մի զանձանց և եթ գիտել՝ այլ իւ- 4
 րաքանչիւրոք զընկերին : * Օսոյն խորհեցի իւ- 5
 րաքանչիւրոք 'ի ձէնջ, որ և 'ի քրիստոս յիսուս,
 * որ 'ի կերպարանս աստուծոյ է, ոչինչ յափշտա- 6
 կութիւն համարեցաւ զլինելն հաւասար ունի,
 * այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպարանս ծառայի 7
 առեալ, 'ի նմանութի մարդկան եղեալ՝ և կեր-
 պարանօք գտեալ իբրև զմարդ : * խոնարհեցոյց 8
 զանձն, լեալ հնազանդ մահու չափ՝ և մահու
 խաչի : * Ասան որոյ և աստուած զնա առաւել 9
 բարձրացոյց, և շնորհեաց նմա անուն՝ որ 'ի վեր-
 է քան զամենայն անուն : * Օ ի յանուն յիսուսի 10
 քրիստոսի ամենայն ծունր կրկնեցի, երկնաւո-
 րաց՝ և երկրաւորաց՝ և սանդարամետականաց,
 * և ամենայն լեզու խոստովան լիցի, թէ տէր է 11
 յիսուս քրիստոս 'ի փառս աստուծոյ հօր :
 ԺԶ * Այսուհետև սիրելիք իմ, որպէս յամենայնի 12
 հնազանդեցարուք, մի միայն 'ի գալստեան ի-
 մում, այլ առաւել ևս այժմ՝ յորժամ հեռիս

- եմ 'ի ձէնջ , ահիւ և դողութեամբ զանձանց
 13 փրկութիւն գործիցէք : * Օ , ի աստուած է՝ որ
 յաջողէ 'ի ձեզ զկամելն և զառնելն վասն հա-
 14 ճութեան : * Օ , ամենայն ինչ գործեցէք առանց
 15 տրտնջելոյ և քրթմնջելոյ . * զի եղիջիք անբիծք
 և անարատք՝ որդիք աստուծոյ , անմեղք 'ի մէջ
 կամակոր և խեղաթիւր ազգին . յորոյ միջի ե-
 16 րեիցիք իբրև լուսաւորք յաշխարհի . * զբանն
 կենաց ունել յանձինս՝ 'ի սրբանս ինձ յաւու-
 րն քրիստոսի . զի ոչ ընդունայն ինչ ընթացայ՝
 17 և ոչ ընդունայն վաստակեցի : * Այլ թէպէտ
 և նուիրիմ 'ի վերայ պատարագի և պաշտա-
 ման հաւատոյ ձերոյ , խնդամ և ուրախակից
 18 եմ ամենեցուն ձեր . * նոյնպէս և դուք խըն-
 19 դացէք՝ և ուրախակից եղերո՞ւք ինձ : * Վայց
 յուսամ 'ի տէր յիսուս , զաիմսթէոս վազվազակի
 արձակել առ ձեզ , զի և ինձ սրտի դիւր լինիցի ,
 20 յորժամ գիտիցեմ ինչ զձէնջ : * Օ , ի ոչ զոր ու-
 նիմ համաշունչ եթէ ընտանեբար հոգայցէ վա-
 21 սըն ձեր : * Օ , ի ամենեքին զանձանց խնդրեն , և
 22 ոչ զյիսուսի քրիստոսի : * Վայց զփորձ նորա գի-
 տէք և դուք , զի իբրև որդի հօր ծառայեաց ընդ
 23 իս յաւետարանին : * Արդ՝ զսա ակն ունիմ ար-
 ձակել՝ որպէս նոյնհետայն զանձնէ ստուգեցից :
 24 * Այլ յուսացեալ եմ 'ի տէր՝ թէ և ես իսկ ընդ
 25 հուպ եկից : * Վայց լաւ համարեցայ զեպափրոս
 գիտոս զեղբայր՝ և զգործակից և զզինուորակից
 իմ , զձեր առաքեալ , և զսպաշտօնեաց իմոց պի-
 26 տոյից՝ առաքել առ ձեզ : * Վանզի և ինքն իսկ

յոյժ անձկացեալ է տեսանել զամենեւին զձեզ .
 և հողայր՝ զի ձեր լուեալ էր թէ խօթացաւ :
 * Այլ արգարե խօթացաւ մերձ 'ի մահ . այլ աս 27
 տուած ողորմեցաւ նմա . ոչ նմա միայն , այլ և
 ինձ՝ զի մի տրամու թիւն 'ի վերայ տրամու թեան
 կրիցեմ : * Արդ՝ փութապէս յղեցի զնա , զի տե 28
 սեալ զնա միւսանգամ ուրախ լինիցիք . և ես
 առանց տրամու թեան եղէց : * Նկալ ջիք զնա 29
 'ի տէր ամենայն խնդու թեամբ , և զայնպիսիան
 առ սրատուականս ունիջիք . * զի վասն գործոյ 30
 տեառն մինչև 'ի մահ մերձեցաւ , գուն գործ
 ծեալ ոգւովք չափ . զի լցցէ զձեր սակասու թիւն
 22 իմոյ սպասաւորութեան :

ԳՂ : Գ .

Այսուհետև եղբայրք իմ , ուրախ լերուք 'ի 1
 տէր . զնոյն գրել առ ձեզ՝ ինձ ոչինչ գանդա
 ղելի է , և ձեզ կարի զգուշալի : * Օգոյշ եղե 2
 լուք 'ի շանց անտի . զգոյշ եղերուք 'ի չար մը
 շակաց անտի . զգոյշ եղերուք 'ի կրճատութենէ
 անտի : * Օ 'ի թլիատու թիւն մեք եմք , որ հո 3
 գւոյն աստուծոյ սաշտեմք , և սարծիմք 'ի քը
 ռիտոս յիսուս , և ոչ 'ի մարմին սանձացեալ
 եմք : * Թէպէտ և ես իսկ զնոյն վատահու թիւն 4
 ունիմ 'ի մարմնի , եթէ որ համարիցի այլազգ
 վատահ լինել 'ի մարմին , առաւել ևս ես . * Թը 5
 փատութեամբ ու թօրեայ , յազգէ իսրայելի , 'ի
 ցեղէ բենիամնի , երբայեցի յերբայեցւոյ . ըստ

- 6 օրինացն փարիսեցի . * ըստ նախանձայոյդն լինելոյ
 հալածէի զեկեղեցին . ըստ արդարութեան օրի-
- 7 նացն լեալ անարատ : * Ա՛յլ որ ինչ ինձ շահն էր՝
 8 զայն մնաս համարիմ վասն քրիստոսի : * Ա՛յլ և
 համարիմ իսկ զամենայն մնաս՝ վասն առաւել
 դիտութեանն յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ .
 վասն որոյ յամենայնէ զրկեցայ՝ և համարիմ կըզ-
- 9 կըզանս , զի զքրիստոս շահեցայց , * և դտայց ՚ի
 նմա . իբրև ոչ եթէ զիմ ինչ արդարութիւն՝ որ
 յօրինաց անտի է՝ ունիցիմ , այլ զհաւատոցն քր-
- 10 թիստոսի , որ յաստուծոյ արդարութին է . * հաւ-
 ւատովք ճանաչել զնա՝ և զզօրութիւն յարու-
 թեան նորա՝ և զհազօրդութիւն չարչարանաց
- 11 նորա , կերտարանակից լինել մահու նորա . * թէ
 12 որպէս հասից ՚ի մեռելոցն յարութիւն : * Իբր
 ոչ եթէ արդէն առեալ իցէ , կամ արդէն կա-
 տարեալ իցեմ . զհետ մտեալ եմ թէ հասից ,
 մանաւանդ թէ ըմբռնեալ իսկ իցեմ ՚ի քրիս-
- 13 տոսէ յիսուսէ : * Ա՛յլ արք՝ ես ոչ համարիմ զանձն
 իմ թէ հասեալ իցեմ . բայց մի ինչ է՝ զի զառ
 ՚ի յետոյսն մոռացեալ է , և ՚ի յառաջարկման
- 14 նկրտեալ եմ . * ուշ եղեալ ընթանամ ՚ի կէտ
 15 կոչմանն աստուծոյ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Ա՛յսու-
 հետև՝ որ միանգամ կատարեալքդ էք զայս խոր-
 հեցարուք . և եթէ այլ ազդ ինչ խորհիցիք՝ սա-
- 16 կայն և զայն աստուած ձեզ յայտնեացէ : * Ա՛յց
 յոր ժամանեցաքս՝ զսոյն խորհել՝ և սմին կանո-
- 17 նի միաբան լինել : * Ա՛մանողք ինձ եղիջիք եղ-
 բարք՝ և դիտաւջիք զայնպիսիսն , որ այնպէսն

գնայցեն , որպէս ունիքդ զմեզ ձեզ օրինակ :
 * Օյի բազումք գնան՝ զորոց բազում անգամ աւ 18
 սէի ձեզ . բայց արդ և լալով իսկ ասեմ , զթշնա-
 մեաց խաչին քրիստոսի . * որոց կատարածն կո 19
 բուսա է . որոց աստուած որովայնն իւրեանց է ,
 և փառք ամօթն իւրեանց , որք զերկրաւորս և
 եթ խորհին : * Այլ մեր առաքինութի յերկինս է , 20
 ուստի և փրկչին ակն ունիմք՝ տեառն յիսուսի
 քրիստոսի . * որ նորոգեսցէ զմարմին խոնարհու 21
 թէ մերոյ՝ կերպարանակից լինել մարմնոյ փառաց
 իւրոց , ըստ զօրութեանն՝ առ ՚ի կարող լինելոյ
 հնազանդեցուցանել ընդ իւրև զամենայն :

ԳՎ . Գ .

Այսուհետև եղբայրք իմ սիրելիք և անձկաւ 1
 լիք , ուրախութիւն իմ և պսակ . այսպէս հաս-
 տատուն կացէք ՚ի տէր՝ սիրելիք : * Օ եւողիա 2
 աղաչեմ , և զսիւնտիք աղաչեմ , զնոյն խորհել ՚ի
 տէր : * Այո՛ աղաչեմ և զքեզ՝ մտերիմ իմ և լը 3
 ծակից , և դու օգնական լինիջիր նոցա՝ որք յա-
 ւետարանին նահատակեցան ընդ իս կղեմաւ
 հանդերձ՝ և այլովք գործակցօք իմովք . որոց ա-
 նուանքն են ՚ի դպրութեան կենաց : * Աւրախ 4
 լերուք ՚ի տէր յամենայն ժամ . դարձեալ ասեմ՝
 ուրախ լերուք : * Հեղութիւն ձեր յայտնի լիցի 5
 ամենայն մարդկան . տէր մերձ է : * Այի ինչ հո 6
 դայք . այլ ամենայն աղօթիւք և խնդրուածովք ,
 գոհութիւք , խնդրուածք ձեր յայտնի լիցին առ

- 7 աստուած : * Այլ խաղաղութիւնն աստուծոյ՝ որ
 8 'ի վեր է քան զամենայն միտս, պահեսցէ զսիրտս
 9 ձեր և զմիտս 'ի քրիստոս յիսուս :
 10 * Այսուհետեւ եղբարք՝ որ ինչ ճշմարտութիւնս
 11 է, որ ինչ պարկեշտութեամբ, որ ինչ արդարու
 12 թեամբ, որ ինչ սրբութեամբ, որ ինչ սիրով,
 13 որ ինչ համբաւ բարեաց, որ ինչ քաջութեամբ,
 14 որ ինչ գովութեամբ, զայն խորհիջիք : * Օր ու
 15 սարուքն, և ընկալարուք, և լուայք՝ և տեսէք
 16 յիս, զայն արարէք, և աստուած խաղաղութե
 17 անդիցի ընդ ձեզ : * Աւրախ եղէ ես 'ի տէր յոյժ,
 18 զի և դուք զմտաւ անիք հոգալ ինչ վասն իմ,
 19 որպէս և հոգայիքն, բայց բարբարէիք իմն է :
 20 * Իբր ոչ առ կարօտութեան ինչ ասեմ, զի ես
 21 ուսայ՝ որովք կարեմ բաւական լինել : * Վիտեմ
 22 նուազել, գիտեմ առաւելուլ, յամենայնի ա
 23 մենեին խելամուտ եմ, և յագել՝ և քաղցենալ
 24 և առաւելուլ՝ և նուազել : * Յամենայնի կարող
 25 եմ, այնու՝ որ զօրացոյցն զիս : * Բայց բարեոք
 26 արարէք՝ զի կցորդ եղերուք ինձ 'ի նեղութես :
 27 * Վիտէք և դուք փիլիպեցիք, զի 'ի սկզբան ա
 28 լետարանին իբրև ելի ես 'ի մակեդոնիա, և ոչ
 29 մի եկեղեցի հաղորդեաց ինձ յաղագս տալոյ և
 30 առնլոյ, բայց միայն դուք : * զի և 'ի թեօաղոնիկ՝
 31 միանգամ և երկիցս զպէտս իմ ետուք բերել :
 32 * Իբր ոչ եթէ խնդրեմ զտուրսն, այլ խնդրեմ
 33 զպտուղն որ յաճախէ 'ի բան ձեր : * Այլ իմ
 34 առեալ զամենայն, և առաւելեալ եմ, ընկալայ՝
 35 և լի եմ 'ի ձեռն եպափրոդիտեայ, որ է 'ի ձէնջ

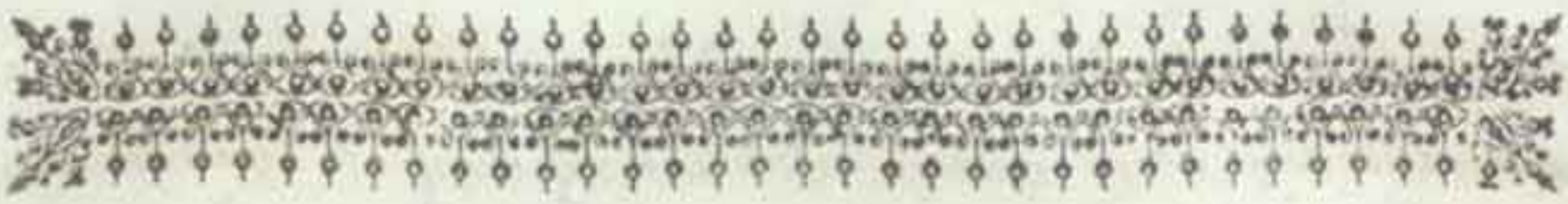

հոտ անու շից՝ պատարագ ընդունելի՝ հաճոյ աս-
 տուծոյ : * Այլ աստուած իմ լի արասցէ զամե- 19
 նայն պէտս ձեր ըստ իւրում մեծութեանն՝ փա-
 աօք ՚ի քրիստոս յիսուս : * Այլ աստուծոյ և հօր 20
 մերում փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
 * Աղջոյն տաջիք ամենայն սրբոց՝ ՚ի քրիստոս յի- 21
 սուս : * Աղջոյն տան ձեզ՝ որ ընդ իս են եղբարք : 22
 * Աղջոյն տան ձեզ ամենայն սուրբք, մանաւանդ 23
 որ ՚ի տանէ կայսեր են : * Շնորհք տեառն յի- 24
 սուսի քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում . ամէն :

Աս իբրեւ յիս՝ գրեցաւ ՚ի հոգւով ՚ի յեան եպաթ-
 րոգիպեայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌԿՈՂՈՍԱՑԻՍՆ

ԳԼ. Ը.

- 1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքն ԱԲ
- 2 աստուծոյ, և տխմթէոս եղբայր. * առ կողոսսացիս սուրբս և հաւատացեալս եղբարս ՚ի քրիստոս:
- 3 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ (և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ):
- 4 * Գոհանամ զաստուծոյ և զհօրէ տնն մերոյ յիսուսի քրիստոսի, յամենայն ժամ վասն ձեր աղօթս առնեմ: * Նբրև լուար զհաւատնն ձեր՝ որ ՚ի քրիստոս յիսուս տէր մեր, և զսէրնն որ ընդ ամենայն սուրբս ունիք. * վասն յուսոյն՝ որ սրահի ձեզ յերկինս, զորմէ լուարուք բանիւնն ճշմարտութեանն աւետարանին, * որ եհաս առ ձեզ. որպէս ընդ ամենայն աշխարհ աճէ՝ և սրտազարերէ, որպէս և ՚ի ձերում միջի. յօրէ մերմէ լուարուք՝ և ծանեայք զշնորհսն աստուծոյ ճշմարտութեամբ. * որպէս և ուսարուք յեպափրեայ սիրելոյ ճատ այակցէ մերմէ, որ է հաւա

- տարիս՝ վասն ձեր՝ պաշտօնեաց յիտուսի . * որ և 8
 պատմեաց մեզ զձեր սէրն հոգւով : * Վասն այ 9
 նորիկ և մեք յօրէ մերմէ լուսք՝ ոչ դադարեմք
 վասն ձեր աղօթս առնել՝ և խնդրուածս մատու
 ցանել . զի լնուցուք զգիտութի կամացն նորա ,
 ամենայն իմաստութեամբ և հոգևոր հանձարով .
 * գնալ ձեզ արժանի տեսուն յամենայն հաճու 10
 թեան , յամենայն գործս բարութեան պտղաբերք
 և աճեցունք գիտութեամբն աստուծոյ . * ամե 11
 նայն զօրութեամբ զօրացեալք ըստ զօրութեան
 փառաց նորա , յամենայն համբերութիւն և եր
 կայնմտութիւն :
- ԱԳ * Աւրախութեամբ գոհանալ զաստուծոյ հօ 12
 րէ՝ որ կոչեացն զձեզ ՚ի մասն վիճակի սրբոցն ՚ի
 ըյս . * որ փրկեացն զմեզ յիշխանութենէ խա 13
 լարի , և փոխեաց զմեզ յարքայութիւն որդւոյն
 իւրոյ սիրելւոյ . * որով ունիմք զփրկութիւն ա 14
 բեամբն նորա , և զթողութիւն մեզաց՝ մարմնովն
 նորա . * որ է պատկեր աներևութին աստուծոյ , 15
 անդրանիկ ամենայն արարածոց : * Օ ի նովաւ 16
 հաստատեցաւ ամենայն , որ ինչ յերկինս՝ և որ
 ինչ յերկրի , որ երևին՝ և որ ոչն երևին , եթէ
 աթոռք , եթէ տէրութիւնք , եթէ պետութիւք ,
 եթէ իշխանութիւնք , ամենայն ինչ նովաւ՝ և ՚ի
 նոյն հաստատեցաւ : * Ալ նա է յառաջ քան զա 17
 մենայն , և ամենայն ինչ նովաւ եկաց բովանդակ :
 * Ալ նա է զլուխ մարմնոյ եկեղեցւոյ , որ է ըս 18
 կիզքն , անդրանիկ ՚ի մեռելոց , զի եղիցի ինքն
 յամենայնի յառաջացեալ : * Օ ի ՚ի նմա հաճե 19

ցաւ ամենայն լուսնն աստուածու թեանն բնա-
 20 կել. * և նովաւ հաշտեցուցանել զամենայն 'ի
 նոյն . արար խաղաղութիւնն արեամբ խաչին իւ-
 21 ըոյ , որ ինչ յերկրի՝ և որ ինչ յերկինս : * Այլ ըզ-
 ձեզ՝ որ երբեմն օտարացեալն էիք , և թշնամիք
 22 խորհրդովք 'ի գործսն չարութեան , * այժմ ա-
 լադիկ հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ իւրոյ , 'ի
 ձեռն մահունն իւրոյ , յանդիման կացուցանել ըզ-
 ձեզ սուրբս՝ և անբիծս՝ և անարատս առաջի նո-
 23 րա . * եթէ կայցէք 'ի հաւատսն արմատացեալք ,
 և հաստատեալք , և անշարժք 'ի յուսոյ աւետա-
 րանին՝ զոր լուարուք քարոզելոյ ընդ ամենայն
 արարածս 'ի ներքոյ երկնից . որոյ եղէ ես պօղոս
 պաշտօնեայ :

24 * Այլ արդ՝ ուրախ եմ 'ի չարչարանս իմ վասն ԱԲ
 ձեր . և ընում զպակասութիւնն նեղութեանցն
 քրիստոսի 'ի մարմնի իմում վասն մարմնոյ նորա՝
 25 որ է եկեղեցի . * որոյ եղէ ես պօղոս պաշտօնեայ՝
 ըստ անտեսութեանն աստուծոյ , որ տուեալ է
 26 ինձ 'ի ձեզ կատարել զբանն աստուծոյ . * զխոր-
 հուրդն՝ որ ծածկեալն էր 'ի յաւիտեանցն և յազ-
 27 դաց . որ այժմ յայանեցաւ սրբոյ իւրոյ : * Արոց
 կամեցաւ աստուած ցուցանել , թէ զինչ է մե-
 ծութիւնն փառաց խորհրդոյ նորա 'ի հեթանոսս ,
 28 որ է քրիստոս 'ի ձեզ՝ յոյսն փառաց , * զոր մեքն
 քարոզեմք , և խրատեմք զամենայն մարդ՝ և ու-
 սուցանեմք զամենայն մարդ՝ ամենայն հոգևոր ի-
 մաստութեամբ . զի կացուցուք զամենայն մարդ
 29 կատարեալ 'ի քրիստոս յիսուս . * յոր և աշխա-

տիմ սլատերազմեալ ըստ յաջողութեան նորա՝ որ
յաջողեալ է յիս զօրութեամբ :

ԳՂ. Բ.

Արամիմ զի գիտիցէք դուք՝ որպիսի ճգնութիւն 1
ունիմ յանձին վասն ձեր՝ և վասն լաւողիկեցւոցն,
և որոց չիցէ տեսեալ զերեսս իմ մարմնով : * Օ ի 2
միսիթարեացին սիրտք նոցա տեղեկացեալք սիրով,
և յամենայն մեծութիւն լրութեան իմաստու-
թեան՝ ՚ի գիտութիւն խորհրդոցն օյ (հօր), ՚ի
քրիստոս յիսուս . * յորում ամենայն գանձք ի- 3
մաստութեան և գիտութեան ծածկեալ կան :
* Այլ զայս ասեմ, զի մի որ զձեզ զաւանցուցէ 4
սլատիր բանիւք : * Օ ի թէպէտ և մարմնով հե- 5
ռի եմ, այլ հոգւով ընդ ձեզ եմ. խնդամ՝ իբ-
րև տեսանեմ զկարգն ձեր՝ և զհաստատութիւն
հաւատոցն ձերոց որ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Արդ՝ 6
որպէս ընկալարուք զքրիստոս յիսուս զտէր, նո-
վին գնասցիք . * արմատացեալք և շինեալք ՚ի 7
նա, և հաստատեալք ՚ի հաւատս, որպէս ուսա-
զք բուքն՝ առաւելեալք ՚ի նմին գոհութեամբ :
* Օ գոյշ լերուք՝ մի որ իցէ որ զձեզ կողոպ- 8
տիցէ ճարտարմտութեամբ՝ և սնտի խաբէու-
թեամբ, որք ըստ մարդկան աւանդութեան՝ և
ըստ տարերց աշխարհիս՝ և ոչ ըստ յիսուսի քր-
իստոսի . * զի ՚ի նմա բնակէ ամենայն լրումն 9
աստուածութեանն մարմնասլէս : * Այլ էք դուք 10
նովաւ լցեալք, որ է գլուխ ամենայն իշխանու-
թեան և սկտութեան, * որով թլփատեցարուք 11

- հաւատովք զանձեռագործ թլիատու թիւնն՝ ՚ի
 մերկանալ զանդամս մարմնոյ թլիատու թեամբն
 12 քրիստոսի : * Թաղեալք ընդ նմին ՚ի մկրտու-
 թեանն, որով և ընդ նմին յարեայք հաւատովք՝
 աստուծոյ ազդեցութեանն, որ յարոյց զնա ՚ի
 13 մեռելոց : * Այլ զձեզ՝ որ երբեմն մեռեալն էիք
 ՚ի մեղս և յանթլիատու թեան մարմնոյ ձերոյ,
 կենդանացոյց յանձին իւրում . շնորհեաց մեզ
 14 զամենայն յանցանս մեր . * և ջնջեաց զձեռագիր
 մերոյ հակառակութեանն հրամանօքն իւրովք .
 որ կայր մեզ հակառակ՝ եբարձ զայն ՚ի միջոյ՝ և
 15 բեռեաց ընդ խաչափայտին : * Անբերկեաց զիշ-
 խանութիւնս և զպետութիւնս . յայտ յանդի-
 ման խայտառակեաց նշաւակեալ զնոսս յանձին
 16 իւրում ՚ի յարութեան իւրում : * Ան որ այսու-
 հետև զձեզ դատեսցի՝ ուտելով կամ ըմպելով,
 կամ մասամբք տօնից կամ ամսամտիւք կամ շա-
 17 քաթովք . * որ են ստուերք հանդերձելոցն . այլ
 18 մարմին քրիստոս է : * Ան որ զձեզ խաբեսցէ, որ
 կամիցի խոնարհութեամբ և կրօնիւք հրեշտա-
 կաց, զոր չիցէ տեսեալ զրահետ վարել՝ տարա-
 19 պարտ հսկարտացեալ ՚ի մտաց մարմնոյ իւրոյ . * և
 ոչ ունիցի զգլուխն քրիստոս, ուստի ամենայն
 մարմինն յօդիւք և խաղալեօք տարաբերեալ և
 20 խառնեալ՝ աճէ զաճումն աստուծոյ : * Այլ թէ մե-
 ռարուք ընդ քրիստոսի ՚ի տարերց աշխարհիս՝
 զի՞ ևս իբրև զկենդանիս աստէն յաշխարհի կրօ-
 21 նաւորիք : * Ան մերձենար, մի ճաշակեր, մի հուպ
 22 լինիր . * որ է ամենայն ինչ ՚ի սկէտս ասպականու-

Թեան , ըստ պատուիրանաց և վարդապետու
 Թեան մարդկան , * որ յիմաստու թիւն իմն հա 23
 մարէ , ինքնասկամ կրօնիւք և խոնարհու թեամբ՝
 և անխայու թեամբ մարմնոյ , և ոչ ՚ի պատիւ ինչ
 լրու թեան մարմնոյ :

ԳԼ Գ .

Աթէ յարեւուք ընդ քրիստոսի , ապա զվե 1
 բինն խնդրեցէք , ուր քրիստոսն նստի ընդ աջմէ
 աստուծոյ . * զվերինն խորհեցարուք , մի զայս որ 2
 յերկրի աստ է : * Քանզի մեռարուք և կեանքն 3
 ձեր ծածկեալ են ընդ քրիստոսի յաստուած :
 * Իսկ յորժամ քրիստոս յայտնեսցի՝ կեանքն ձեր , 4
 յայնժամ և դուք ընդ նմա յայտնեսցիք փառօք :
 * Սպանէք այսուհետև զանդամս ձեր զերկրա 5
 ւորս , ՚ի բայ ընկեցէք զպռնկու թիւն , զպրդ
 ծու թիւն , զբիծ , զցանկու թիւն չարեաց և զա
 դահու թիւն՝ որ է կռապաշտու թի . * վասն որոյ 6
 դայ բարկու թիւն աստուծոյ ՚ի վերայ որդւոցն
 անհաւանու թեան , * որովք և դուք երբեմն գը 7
 նայիք՝ մինչ կենդանիքն էիք ՚ի նոսա : * Արդ՝ ՚ի 8
 բայ թօթափեցէք և դուք զայն ամենայն , զբար
 կու թիւն , զսրտմտու թիւն , զչարու թիւն , զհայ
 հոյու թիւն , զխեղկատակու թիւն՝ ՚ի բերանոյ
 ձերոյ : * Մի ստէք միմեանց . մերկացարուք զհին 9
 մարդն գործովքն իւրովք . * և զգեցարուք զնորն 10
 նորոգեալ ՚ի գիտու թիւն ըստ պատկերի արար
 շին իւրոյ . * ուր ոչ է հրէայ՝ և ոչ հեթանոս , 11
 թլիստու թիւն և անթլիստու թիւն , խուժ՝

- դուժ սկիւթացի՝ ճառայ՝ աղատ . այլ ամենայն
 12 և յամենայնի քրիստոս : * Օգեցարութք այսուհե-
 տե իբրև ընտրեալք աստուծոյ՝ սուրբք և սիրե-
 ցեալք՝ զգութ զողորմութիւն , զքաղցրութի ,
 զխոնարհութիւն , զհեղութիւն , զերկայնամտու-
 13 թիւն , * ներել միմեանց , շնորհել իրերաց . ե-
 թէ ուրութք զումեքէ տրտունջ ինչ իցէ . որպէս
 աստուած քրիստոսիւ շնորհեաց ձեզ՝ նոյնպէս
 14 և դուք : * Այլ ՚ի վերայ այսր ամենայնի զսէրն ,
 15 որ է զօղ կատարմանն . * և խաղաղութիւնն քր-
 իստոսի հաստատեցի ՚ի սիրոս ձեր , յոր և կս-
 չեցարութքն միով մարմնով :
- 16 Այլ գոհացո՞ղք լինիջիք . * զի բանն քրիստոսի ԱԵ
 բնակեցէ ՚ի ձեզ առատապէս . ամենայն իմաս-
 տութեամբ ուսուցանել և խրատել զմիմեանս .
 սաղմոսիւք և օրհնութեամբք և երգովք հո-
 գեորօք՝ և շնորհօք օրհնել ՚ի սիրոս ձեր զաս-
 17 տուած : * Այլ զամենայն զոր և անիցէք բանիւք
 և արդեամբք , զամենայն յանուն տեառն յիսու-
 սի արասջիք . գոհացո՞ղք լինիջիք զաստուծոյ և
 18 զհօրէ նովաւ : * Անայք՝ հնազանդ լերութք ա-
 19 բանց ձերոց , որպէս և վայել է ՚ի տէր : * Ա՛րք՝
 սիրեցէք զկանայս ձեր , և մի գառնացուցանէք
 20 զնոսա : * Ա՛րդիք՝ հնազանդ լերութք ճնողաց ձե-
 րոց յամենայնի՝ զի այն է հաճոյ առաջի տեառն :
 21 * Ա՛րք՝ մի զայրացուցանէք զորդիս ձեր , զի մի
 22 տրտմեցին : * Օ՛նայք՝ հնազանդ լերութք տե-
 բանց ձերոց յամենայնի . մի առ ազանէ ճառա-
 յութեամբ՝ իբրև մարդահաճոյք , այլ միամտու-

Թեամբ սրտի երկնչել 'ի տեառնէ : * Աոր ինչ 23
 առնիցէք՝ սրտի մտօք գործեցիք իբրև տեառն ,
 և ոչ իբրև մարդկան : * Վիտասցիք՝ զի 'ի տեառնէ 24
 առնուցուք զհատուցումն յառանգու թեան ձե-
 րոյ . քանզի տեառն քրիստոսի ծառայէք : * Իսկ 25
 ապիրատն ընկալցի ըստ իւրում ապիրատութեն .
 զի չիք ակնառու թիւն առաջի աստուծոյ :

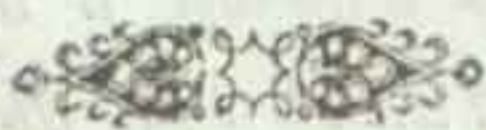
ԳՎ . Գ .

Տեարք՝ զիրաւունս և զհաւասարութիւն 1
 ծառայից ձերոց շնորհեցէք . գիտասցիք՝ զի և
 ձեր տէր գոյ յերկինս : * Աղօթից ստէպ կացէք . 2
 տքնել 'ի նմին գոհու թեամբ : * Աղօթս արարէք 3
 միանգամայն և վասն մեր , զի աստուած բացցէ
 մեզ գուռն բանին , խօսել զխորհուրդն քրիս-
 տոսի , վասն որոյ և կապեալս կամ . * զի յայտնի 4
 արարից զնա որպէս արժան իցէ ինձ խօսել :
 ԱԶ * Իմաստութեամբ գնասցիք առ արտաքինսն , 5
 գնոյ առեալ զժամանակս : * Ալ բանն ձեր յա- 6
 մենայն ժամ լի շնորհօք տեառն իբրև ազիւ հա-
 մեմեալ լիցի , գիտել որպէս արժան իցէ ձեզ
 իւրաքանչիւր ումեք տալ պատասխանի : * Այլ 7
 որ ինչ զինէն իցէ՝ ցուցցէ ձեզ զամ տիւքիկոս
 սիրելի եղբայր՝ և հաւատարիմ սլաշտօնեայ՝ և
 ծառայակից 'ի տէր . * զոր առաքեցի առ ձեզ դմին 8
 իրի , զի գիտասցիք վասն մեր . և միսիթարեացէ ըզ-
 սիրտս ձեր . * յնեսիմաւ հանդերձ եղբարք հա- 9
 ւատարմաւ և սիրելեալ՝ որ է 'ի ձէնջ . զամ ինչ
 ցուցցեն ձեզ՝ որ ինչ աստ է : * Աղջոյն տայ ձեզ 10

- արիատարքոս գերեկից իմ, և մարկոս եղբորորդի
բառնաբայ. վասն որոյ առէք սլատուէր՝ եթէ ե-
- 11 կեսցէ առ ձեզ ընկալիք զնա. * և յիսուս՝ որ ա-
նուանեալն է յոստոս, որք են ՚ի թլիատու թե՛նէ
անտի. զի դոքա միայն գործակից եղեն ինձ յար-
քայու թեանն աստուծոյ, որք և եղեն իսկ ինձ
- 12 միսիթարու թիւն: * Աղջոյն տայ ձեզ եսլափրաս՝ որ
ի ձէնջ ծառայ քրիստոսի յիսուսի է. յիմ ժամ
սլատերազմեալ վասն ձեր յաղօթս, զի կայցէք
կատարեալք և լցեալք յիմ կամս աստուծոյ:
- 13 * Ա կայեմ նմա, զի բազում աշխատութի՛ ունի
վասն ձեր, և վասն լաւողիկեցւոյն, և վասն այ-
- 14 նոցիկ՝ որ յերապօղիսն են: * Աղջոյն տայ ձեզ զու-
- 15 կաս բժիշկ և սիրելի, և դեմաս: * Աղջոյն տալիք
եղբարց՝ որ են ՚ի լաւողիկեայ և նիմիայ, և որ
- 16 առտնին եկեղեցին է նորա: * Այլ յորժամ ընթեռ-
նուցու առ ձեզ թուղթդ՝ արասցիք զի և ՚ի լա-
ւողիկեցւոց եկեղեցւոջն ընթերցցի. և զառ ՚ի
- 17 լաւողիկեցւոցն՝ զի և դուք ընթեռնուցուք: * Այլ
ասասցիք ցարքիպպաս. զգոյշ լեր սարասաւորու-
թեանդ՝ զոր ընկալար ՚ի տէր, զի զայդ կատարես-
- 18 ցես: * Աղջոյնդ ձեռին իմոյ պօղոսի է. յուշ լի-
ցին ձեզ կասկանքս իմ: Շ նորէք ընդ ձեզ. ամէն:

Այլ հողոսացիս՝ Գրեցաս ՚ի հռովմէ ՚ի Յեռն Կիւսիսի
և ոնիսիմայ:

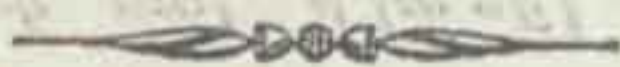

Թ Ո Ւ Դ Թ

Պ Օ Դ Ո Ս Ի Ա Ռ Ե Ք Ե Լ Ո Յ

Ա Ռ Թ Ե Ս Ա Ղ Ո Ն Ի Կ Ե Յ Ի Ս Ն Ա Ռ Ա Ղ Ի Ն

Գ Լ Ե

Բ Կ Պ Օ Ղ Ո Ս և սիրողանոս և տխմոթէոս՝ եկե 1
 ղեցւոյդ թեօաղոնիկեցւոյ՝ յաստուած հայր մեր 2
 և ՚ի տէր յիսուս քրիստոս : * Շնորհք ընդ ձեզ
 և խաղաղութիւն : Գոհանամք զաստուծոյ յա-
 մենայն ժամ վասն ձեր ամենեցուն՝ յիշատակ
 առնել յաղօթս մեր անդադար . * յիշել զձեր 3
 գործն հաւատոց՝ և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամ-
 բերութիւն յուսոյ տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
 տոսի՝ առաջի աստուծոյ և հօր մերոյ : * Վիտէք 4
 եղբարք սիրեցեալք յաստուծոյ՝ զընտրութիւնն
 ձեր . * զի աւետարանն մեր ոչ եղև առ ձեզ մի- 5
 այն բանիւ , այլ և զօրութեամբ և հոգւով սրբ-
 բով՝ և լրութեամբ բաղմաւ . որպէս և գիտէք
 իսկ՝ թէ որպիսիք եղեաք ՚ի միջի ձերում վասն
 ձեր : * Այլ դուք նմանեալք մեզ՝ և տեառն , ըն- 6
 կալայք զրանն ՚ի բազում նեղութեան՝ ինդու-

7 Թեամբ հողւոյն սրբոյ . * լինել ձեզ օրինակ ա-
մենայն հաւատացելոց , որ են 'ի մակեդոնիա՝
8 և յաքայիա : * Օ , ի 'ի ձէնջ հնչեաց բանն աստու-
ծոյ . ոչ միայն 'ի մակեդոնիա և յաքայիա , այլ
յամ տեղիս հաւատոքն ձեր՝ որ առ աստուած են ,
սփռեցան . զի այսուհետև ոչինչ է պիտոյ մեզ և
9 խօսել ինչ : * Օ , ի նորին իսկ պատմեն վասն մեր ,
Թէ որպէս եղև մեզ մուտ առ ձեզ , և որպէս
դարձայք առ աստուած 'ի կոոց անտի , ծառայել
10 աստուծոյ կենդանւոյ և ճշմարտի . * և ակն ունել
որդւոյ նորա յերկնից , զոր յարոյցն 'ի մեռելոց
զյիսուս՝ որ փրկելոցն է զմեզ 'ի բարկու թենէ
անտի որ գալոցն է :

Գ Լ . Բ .

1 'Ի ուր ինքնին գիտէք եղբարք զմուտն մեր ԲԴ
2 առ ձեզ , զի ոչ ընդունայն ինչ եղև . * այլ յա-
ռաջագոյն չարչարեալք՝ և թշնամանեալք , որ-
պէս և դուք իսկ գիտէք . 'ի մէջ փիլիպեցւոց
համարձակեցաք աստուծով մերով պատմել ձեզ
զաւետարանն աստուծոյ մեծաւ պատերազմաւ :
3 * Օ , ի մխիթարու թիւնն մեր ոչ 'ի մոլորութենէ
է՝ և ոչ 'ի պղծութենէ՝ և ոչ նենգութեամբ .
4 * այլ որպէս ընտրեցաք յաստուծոյ հաւատարիմ
լինել աւետարանին , նոյնպէս և խօսիմք , ոչ իբ-
րև մարդկան հաճոյ լինել՝ այլ աստուծոյ որ քն-
նէն զսիրտս մեր : * Օ , ի ոչ երբէք բանիւք ողո-
քանաց եղեաք առ ձեզ , որպէս և դուք իսկ գի-

տէք . և ոչ 'ի պատճառս ազահու թեան , որպէս
 և աստուած վկայէ . * և ոչ խնդրէաք փառս 'ի 6
 մարդկանէ , ոչ 'ի ձէնջ և ոչ յայլոց : * Աբրող
 էաք իբրև քրիստոսի առաքեալս ծանրանալ , այլ
 եղեաք հեզք 'ի միջի ձերում . որպէս դայեակ
 մի՝ որ սնուցանիցէ մանկունս . * նոյնպէս և մեք 8
 գթայաք 'ի ձեզ . հաճոյ թուէր մեզ տալ ձեզ
 ոչ միայն զաւետարանն աստուծոյ , այլ և զան-
 ձինս մեր . քանզի սիրելիք մեր եղերուք : * Յիշէք 9
 եղբարք՝ զվաստակն մեր և զջան . զի զցայզ և
 զցերեկ դործէաք վասն շճանրանալոյ ու մեք 'ի
 ձէնջ , և քարողէաք ձեզ զաւետարանն աստու-
 ծոյ : * 'Ղուք ինքնին վկայէք՝ և աստուած , որպէս 10
 սրբութեամբ և արդարութեամբ և ամբծու-
 թեամբ՝ ձեզ հաւատացելոցդ եղեաք . * որպէս 11
 և գիտէք իսկ . զի զլւրաքանչիւրոք 'ի ձէնջ՝ իբ-
 րև հայր զսրդիս՝ * մխիթարէաք և սփոփէաք , և 12
 դնէաք վկայութիւն գնալ ձեզ արժանապէս աս-
 տուծոյ , որ կոչեացն զձեզ յիւր արքայութիւնն
 13 և 'ի փառս :

* Վասն այնորիկ և մեք գոհանամք զաստուծոյ 13
 անսրակաս՝ զի առեալ զլուր բանին աստուծոյ առ
 'ի ձէնջ՝ ընկալարուք , ոչ իբրև զբան մարդկան ,
 այլ որպէս ճշմարտիւ՝ զբան աստուծոյ . որ և
 յաջողեալ իսկ է 'ի ձեզ հաւատացեալսդ : * ( ) 'ի 14
 դուք նմանողք եղերուք եղբարք՝ եկեղեցեացն
 աստուծոյ՝ որ են 'ի հրէաստանի 'ի քրիստոս յի-
 սուս . զի զնոյն չարչարանս չարչարեցայք և դուք
 'ի ձերոց ազդականաց , որպէս և նոքայն 'ի հրէից .

- 15 * որք և զտէրն յիսուս սպանին՝ և զմարգարէսն ,
 և զմեզ հալածեցին , և աստուծոյ յաչաց ելին .
- 16 և ամենայն մարդկան հակառակ եղեն . * և ար-
 գելուին զմեզ խօսել հեթանոսաց՝ զի ասրես-
 ցին . զի կատարեսցեն զմեզս իւրեանց յամենայն
 ժամ . քանզի հասեալ է ՚ի վերայ նոցա բարկու-
 թիւն մինչև իսպառ .
- 17 * Այլ մեք եղբարք՝ թէպէտ և որք մնացաք ԲԶ
 ՚ի ձէնջ առ ժամանակ մի , երեսօք՝ և ոչ սրտիւք .
 առաւել ևս փութացաք տեսանել զերեսս ձեր
- 18 մեծաւ ցանկու թեամք : * Այսն այնորիկ կամե-
 ցայ գալ առ ձեզ ես պօղոս՝ միանգամ և երկի-
- 19 ցրս , և խափանեաց զմեզ սատանայ : * Վանզի
 ով է մեր յոյս կամ խնդու թի՛ կամ պսակ պար-
 ծանաց մերոց , եթէ ոչ դուք ՚ի տէր՝ առաջի
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ՚ի նորա գալու-
- 20 տեանն : * Օյի դուք էք փառք մեր և խնդու թի՛ :

Գ . Գ .

- 1 Այսն որոյ ոչ և՛ս ունիմք ժոյժ , զի բարւոք
 2 թուեցաւ մեզ միայն մնալ յաթէնս : * Այլ առա-
 քեցաք զտիմոթէոս զեղբայր մեր և զգործակից
 աւետարանին՝ աստուծոյ և հօրն քնի , հաստատել
 զձեզ՝ և մխիթարել վասն հաւատոցն ձերոց : ԿԶ
- 3 * Օյի մի տաղտկայցէք ՚ի նեղու թիւնս յայ-
 սոսիկ . քանզի դուք ինքնին իսկ գիտէք , զի ՚ի
- 4 սոյն կամք : * Վանզի մինչ առ ձեզն իսկ էաք՝ յա-
 ռաջագոյն ասէաք ձեզ , թէ նեղու թիւնք հասա-

ներսոց են 'ի վերայ մեր, որպէս և եղև իսկ և
 գիտացիք: * Վասն այնորիկ և ես զի ոչ և'ս ու 5
 նէի ժոյժ առաքեցի գիտել զհաւատսն ձեր,
 գուցէ արդեօք փորձեաց և զձեզ փորձիչն, և
 ընդունայն լինիցի ջանն մեր: * Մայց արդ' իբրև 6
 եկն տիմոթէոս 'ի ձէնջ առ մեզ, և ետ մեզ զա-
 ւետիս հաւատոցն ձերոց և զսիրոյ, զի ունիք 'ի
 մտի զյիշատակս մեր բարեաց յամենայն ժամ.
 ցանկացեալ էք տեսանել զմեզ՝ որպէս և մեք
 զձեզ. * վասն այնորիկ մխիթարեցաք 'ի ձեզ ե'ղ 7
 բարք՝ 'ի վերայ ամենայն վշտոց և նեղութեանց
 ձերոց՝ 'ի ձեռն հաւատոցն ձերոց, * զի այժմ 8
 կենդանի եմք՝ եթէ դուք հաստատուն կայցէք
 'ի տէր: * Օ՛հնչ կարեմք գոհութիւն մատու- 9
 ցանել աստուծոյ վասն ձեր, 'ի վերայ ամենայն
 խնդութեանն, զոր ինդամք վասն ձեր առաջի
 աստուծոյ մերոյ, * զցայդ և զցերեկ առաւել 10
 ևս աղաչեմք՝ տեսանել զերեսս ձեր, և հաստա-
 տել զպակասութիւն հաւատոցն ձերոց: * Ա՛յլ 11
 ինքն աստուած և հայր մեր՝ և տէր մեր յիսուս
 քրիստոս՝ ուղղեսցէ զձանապարհս մեր առ ձեզ:
 * Ալ զձեզ ինքն տէր բազմապատիկս և առա- 12
 ւելս արասցէ սիրով ընդ միմեանս և առ ամենե-
 սին՝ որպէս և մեք 'ի ձեզ, * հաստատել զսիրտս 13
 ձեր անարատս 'ի սրբութիւն առաջի աստուծոյ
 և հօր մերոյ՝ 'ի գալստեանն տեառն մերոյ յի-
 սուսի քրիստոսի հանդերձ ամենայն սրբովք իւ-
 րովք:

ԳԼ. Դ.

- 1 Այսուհետև եղբարք՝ աղաչեմք զձեզ և մը
խիթարեմք ՚ի քրիստոս յիսուս, զի որպէս ըն
կալարուք ՚ի մէնջ, թէ որպէս պարտ իցէ ձեզ
գնալ և հաճոյ լինել աստուծոյ, որպէս և գը
նայքդ իսկ, զի և սքան զևս յաւելուցուք ՚ի նոյն։
- 2 * Այլ գիտէք՝ թէ որպիսի պատու իրանս տուաք
3 ձեզ ՚ի տէր յիսուս։ * Օ ՚ի այս են կամք աստու
ծոյ, սրբու թիւն ձեր, ՚ի բաց լինել ձեզ ՚ի պոռ
4 նրկու թե՛նէ, * գիտել իւրաքանչիւր ումեք ՚ի
ձէնջ զիւր աման ստանալ սրբու թեամբ և պա
5 տուով, * մի ՚ի ցաւս ցանկու թեան որպէս և
6 այլ հեթանոսք՝ որ ոչ գիտեն զաստուած։ * Այլ
զանցանել և զրկել յիրիդ յայդմիկ զեղբայր իւր,
քանզի վրէժխնդիր է տէր ՚ի վերայ ամենայնի
այդորիկ, որպէս յառաջագոյն ասացաք ձեզ, և
7 եղաք վկայու թիւն։ * Քանզի ոչ կոչեաց զմեզ
աստուած ՚ի պղծութիւն՝ այլ ՚ի սրբութիւն։
- 8 * Այսուհետև որ անարդէ, ոչ զմարդ անարդէ,
այլ զաստուած՝ որ և ետ զհոգին սուրբ ՚ի ձեզ։
- 9 * Այլ վասն եղբայրսիրութեան՝ չէ՛ ինչ պիտոյ
գրել առ ձեզ, զի դուք ինքնին իսկ աստուած
10 ուսոյցք էք առ ՚ի զմիմեանս սիրելոյ։ * Քանզի
և առնէք իսկ զդոյն յամենայն եղբարս որ են
յամենայն կողմանս մակեդոնացւոց։ Աղաչեմք
զձեզ եղբարք՝ առաւել ևս առաւելուլ և ա
11 ռատանալ, հանդարտել, * և գործել զիւրաքան
չիւր, և գործել ձեռօք ձերովք, որպէս և պատ

աւիրեցաք ձեզ, զի գնայցէք պարկէշտու թեամբ
 առ արտաքինսն՝ և մի իւրի կարօտեալք իցէք :
 * Այլ կամիմ էղբարք՝ եթէ տգէտք իցէք վասն 12
 ննջեցելոցն . զի մի տրամիցիք որպէս և այլքն՝
 որոց ոչ գոյ յոյս : * Եթէ հաւատամք՝ եթէ յի 13
 սուս մեռաւ և յարեաւ . նոյնպէս և աստուած
 զննջեցեալսն ՚ի ձեռն յիսուսի անցէ ընդ նմա :
 * Եւ այց զայս ասեմք տեառն բանիւ , եթէ 14
 մեք՝ որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ՚ի գալըս
 տեանն տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցելոցն : * Օ ՚ի 15
 ինքնին տէր հրամանաւ , ՚ի ձայն հրեշտակապե-
 տի և ՚ի փող աստուծոյ իջանէ յերկնից . և մե-
 ռեալք ՚ի բրիտոս յարիցեն յառաջագոյն : * Այլա 16
 և մեք որ կենդանւոյն մնացեալ իցեմք՝ նոքօք
 հանդերձ յափշտակեսցուք ամպովք ընդ առաջ
 տեառն յօգս . և այնպէս յամենայն ժամ ընդ
 տեառն լինիցիմք : * Այսուհետեւ միսթարեցէք 17
 զմիմեանս բանիւքս այսոքիւք :

ԳԼ . Ե .

ԳԴ Այլ վասն ժամուց և ժամանակաց էղբարք՝ 1
 չէ՛ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ : * Օ ՚ի դուք ինքնին 2
 իսկ ստոյգ գիտէք , թէ օրն տեառն իբրև զգող
 գիշերի՝ այնպէս հասանէ : * Հորժամ ասիցեն թէ 3
 խաղաղութիւն և շինութիւն է , յայնժամ յան-
 կարծակի հասցէ նոցա սատակումն՝ որպէս և
 երկն յղուոյ , և մի ապրեացին : * Այլ դուք էղբ 4
 բարք ոչ էք ՚ի խաւարի՝ թէ օրն ձեր իբրև զգող

- 5 'ի վերայ հասանիցէ, * զի ամենեքին դուք որդիք
 լուսոյ էք՝ և որդիք տունջեան. չեմք գիշերոյ՝
 6 չեմք խաւարի: * Ապա մի դքնով անկանիցիմք՝ որ-
 սկսա և այլքն. այլ արթունք և զուարթունք ե-
 7 ղիցուք: * Օ, ի որ ննջենն՝ գիշերի ննջեն, և որ
 8 արբենանն՝ գիշերի արբենան: * Այլ մեք զի ար-
 ւընջեան եմք, արթունք եղիցուք, և զգեցցուք
 զզրահան հաւատոց և զսիրոց, և զիցուք զաւ-
 9 զաւարտն յուսոյն փրկութեան: * Օ, ի ոչ ետ
 զմեզ աստուած 'ի բարկութիւն, այլ 'ի փրկու-
 թիւն կենդանութեան 'ի ձեռն տեառն մերոց
 10 յիսուսի քրիստոսի. * որ մեռաւն վասն մեր, զի
 եթէ արթունք իցեմք՝ և եթէ ննջիցեմք, նովաւ
 11 հանդերձ կեցցուք: * Վասն որոց մխիթարեցէք
 զմիմեանս, և շինեցէք զերեարս՝ որսկսա և առ-
 նեքդ իսկ: ~ ~
- 12 * Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ ճանաչել զվաստա Գ.Զ.
 կաւորս և զվերակացուս ձեր 'ի տէր, և զխրա- ~ ~
- 13 տիչս ձեր: * Ալ համարեցարուք զնոսա արժանիս
 առաւել սիրոյ՝ վասն գործոց նոցա. խաղաղու-
- 14 թիւն արարէք ընդ միմեանս: * Աղաչեմք զձեզ
 եղբարք՝ խրատեցէք զստահալս, մխիթարեցէք
 զկարճամիտս, սրտասպարան լերուք տկարաց, եր-
- 15 կայնամիտ լերուք առ ամենեւեան: * Օ, գոյշ լե-
 րուք՝ գուցէ որ չարի չար հատուցանիցէ. այլ
 յամենայն ժամ զբարեաց զհետ երթայք առ
- 16 միմեանս և առ ամենեւեան: * Յամենայն ժամ
 17 ուրախ լերուք: * Անդադար աղօթս արարէք:
- 18 * Յամենայնի գոհացարուք, զի այս են կամք աս-

տուծոյ քրիստոսիւ յիսուսիւ 'ի ձեզ : * Օ հոգին 19
 մի շիջուցանէք : * Օ մարգարէութիւնս մի ար- 20
 համարհէք : * Օ ամենայն ինչ փորձեցէք, զըարին 21
 ընկալարձեք : * Յամենայն իրաց չարաց 'ի բայց 22
 կացէք : * Այլ ինքն աստուած խաղաղութեան 23
 սուրբս արասցէ զձեզ համօրէնս . և բովանդակ
 ձեր ոգի և շունչ և մարմին՝ անարատ 'ի գա-
 լուստն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի պա-
 հեսցի : * Հաւատարիմ է՝ որ կոչեացն զձեզ, որ 24
 և արասցէ զնոյն : * Այլ զբարբ՝ սղծթս արարէք և 25
 'ի մեր վերայ : * Ազնոյն տաջիք եղբարց ամենե- 26
 ցուն 'ի համբոյր սրբութեան : * Այլ զմեկեցուցա- 27
 նեմ զձեզ 'ի տէր՝ ընթեռնուլ զթուղթդ առա-
 ջի ամենայն եղբարց սրբոց : * Հնորհք տեառն 28
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ ձեզ . ամէն :

Ա- Բեառընիկեցիս առաջին իողլ՝ Գրեցաւ յաթենայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԼՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԹԵՍԱԶՈՆԻԿԵՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ը.

- 1 ՊՕՂՈՍ և սիղուանոս և տիմոթէոս՝ եկեղեցւոց Դ. Կ
- 2 և ՚ի տէր յիսուս քրիստոս : * Հնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ, և ՚ի
- 3 տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ : * Գոհանալ պարտիմք զաստուծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր եղբարք՝ որպէս և արժան իսկ է. զի ևս քան զևս աճեն հաւատքն ձեր, և յաճախէ սէր իւրաքանչիւր
- 4 ամենեցուն ձեր առ միմեանս : * Արպէս և մեզ ձեօք պարծել յեկեղեցիսն աստուծոյ՝ վասն համբերութեան ձերոյ և հաւատոց՝ յամենայն հալածանս ձեր և ՚ի նեղութիւնս, որում դուքն
- 5 համբերէք. * յօրինակ արդար դատաստանին աստուծոյ, արժանի լինել ձեզ արքայութեանն աստուծոյ ; վասն որոյ և զճգնութիւնդ կրէք. * Եթէ պարտ է առաջի աստուծոյ՝ հատուցանել նեղ
- 6

չացն ձերոց նեղութիւն . * և ձեզ նեղելոցդ հան 7
 գիտա ընդ մեզ՝ ՚ի յայտնութեանն տեառն մերոց
 յիսուսի , յերկնից հրեշտակօք զօրութե իւրոց .
 * ՚ի բոց հրոց առնուլ զվրէժս յայնցանէ՝ ոյք ոչ 8
 ճանաչեն զաստուած , և որ ոչ հնազանդին ա-
 ւետարանին տեառն մերոց յիսուսի քրիստոսի .
 * որք տայցեն վրէժս ՚ի սատակումն յաւիտենից՝ 9
 յերեսաց տեառն՝ և ՚ի փառաց զօրութե նորա .
 * յորժամ գայցէ փառաւոր լինել ՚ի մէջ սրբոց 10
 իւրոց , և սքանչելի ՚ի մէջ ամենայն հաւատա-
 ցելոց . զի հաւատարիմ եղև զկայութիւնն մեր
 ՚ի վերայ ձեր յաւուր յայնմիկ : * Յոր և աղօթս 11
 առնեմք վասն ձեր յամենայն ժամ , զի զձեզ
 արժանիս արասցէ կոչմանն ձերում աստուած
 մեր՝ մինչև լցցէ զամենայն հաճութիւն բարու-
 թեան , և զգործս հաւատոցն զօրութեամբ . * զի 12
 փառաւոր լիցի անունն տեառն մերոց յիսուսի քր-
 իստոսի ՚ի ձեզ՝ և դուք ՚ի նմա , ըստ շնորհացն
 աստուծոց մերոց և տեառն յիսուսի քրիստոսի :

ԳԼ . Բ .

Կ. Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ զն գալստեանն տե՛ն 1
 մերոց յսի քսի , և մերոց ժողովելոյն առնա . * մի 2
 վաղվաղակի խռովել ձեզ ՚ի մտաց՝ և մի զարհու-
 բել , մի հոգւով և մի բանիւ և մի թղթովք՝ իր-
 քև թէ ՚ի մէջ . ոսկ թէ եկեալ հասեալ իցէ օրն
 տեառն : * Մի որ զձեզ խաբեսցէ՝ և մի իւրք ի- 3
 րօք . զի եթէ ոչ նախ եկեսցէ աստուածութիւն ,

- և յայտնեցի մարդն անօրէնութեան՝ որդին կո-
 4 բրտեան , * հակառակորդն հպարտացեալ ՚ի վե-
 րայ ամենայնի , որ անուանեալ իցէ աստուած ,
 կամ սլաշտօն . մինչև նստել ՚ի տաճարին աստու-
 օծոյ , և ցուցանել զանձն՝ թէ աստուած իցէ :
 5 * Այ յիշէք՝ զի մինչ առ ձեզն իսկ էի՝ ասէի զայս :
 6 * Եւ արդ դուք ինքնին գիտէք զայն՝ որ ունին
 7 յայտնել նմա յիւրում ժամանակի : * Օ ՚ի խոր-
 հուրդն անօրէնութեան արդէն իսկ զօրանայ .
 բայց յայնժամ մինչ ՚ի միջոյ բարձցի՝ որ սցմմդ
 8 ունի : * Եւ ասպա յայտնեցի անօրէնն . զոր տէր
 յիսուս սատակեցէ հոգւով բերանոյ իւրոյ , և
 խափանեցէ յայտնութեամբ գալստեանն իւրոյ :
 9 * Արոյ գալուստն ըստ ազդեցութեան սատանայի
 է , ամենայն զօրութեամբ և նշանօք և արուես-
 10 տիւք ստովք , * և ամենայն սլատրանօք անիրա-
 ւութեան ՚ի վերայ կորուսելոցն . փոխանակ զի
 զսէրն ճշմարտութեանն ո՛չ ընկալան՝ զի ապրես-
 ցին , և վասն այնորիկ առաքեցէ նոցա աստուած
 ազդեցութիւն մոլորութեանն՝ հաւատալ նոցա
 11 ստութեանն : * Օ ՚ի դատապարտեցին ամենե-
 քեան՝ որ ո՛չ հաւատացին ճշմարտութեանն , այլ
 12 հաճեցան ընդ անօրէնութիւնն : * Եւ մեք սլար-
 տիմք գոհանալ զաստուծոյ յամենայն ժամ վասն
 ձեր եղբարք սիրեցեալք ՚ի տեառնէ . զի ընտ-
 րեաց զմեզ աստուած ՚ի սկզբանէ ՚ի փրկութի՝
 սրբութեամբ հոգւոյն՝ և հաւատովքն ճշմար-
 13 տութեան . * յոր և կոչեացն զձեզ աւետարա-
 նաւն մերով ՚ի փրկութի՝ փառացն տեառն մերոյ

յիսուսի քրիստոսի : * Այսուհետև եղբարք հաս 14
 աատուն կացէք՝ և պինդ կալարուք զաւանդու
 թիւնն՝ զոր ուսարուք , եթէ բանիւ և եթէ
 թղթով մերով : * Այլ ինքն տէր մեր յիսուս քր 15
 քիստոս և աստուած և հայր մեր , որ սիրեացն
 զմեզ՝ և ետ մեզ միսիթարութիւն յաւիտեանից՝
 և յոյս բարեաց շնորհօք , * միսիթարեացէ զսիրտս 16
 ձեր՝ և հաստատեացէ յամենայն բանս և ՚ի դոր
 ծրս բարութեան :

ԳԿ. Գ.

27 Այսուհետև եղբարք՝ աղօթս արարէք ՚ի 1
 մերաց մեր , զի բանն տեառն ընթանացէ . և
 փառաւոր լինիցի յամենայն տեղիս՝ որպէս և առ
 ձեզդ . * զի ասրեացուք յանօրինաց և յանզգա 2
 մաց մարդոց . զի ոչ ամենեցուն են հաւատք :
 * Այլ հաւատարիմ է տէր , որ և հաստատեացէ 3
 զձեզ՝ և պահեացէ ՚ի չարէ անտի : * Աստահ եմք 4
 ՚ի ձեզ տերամք . թէ զոր պատուիրեցաքն ձեզ ,
 և առնէք՝ և առնիցէք : * Այլ տէր ուղղեացէ 5
 զսիրտս ձեր ՚ի սէրն աստուծոյ՝ և ՚ի համբերու
 թիւնն քրիստոսի : * Պատուիրեմ ձեզ եղբարք՝ 6
 յանուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի , խոր
 շել ձեզ յամենայն եղբօրէ՝ որ ստահակսն դը
 նացեն . և ոչ ըստ աւանդութեանն՝ զոր ընկա
 լարուք ՚ի մէնջ : * Օ ՚ի դուք ինքնին գիտէք՝ թէ 7
 որպէս սարտ է ձեզ նմանել մեզ . և ոչ երբէք
 ստահակեցաք առ ձեզ . * և ոչ ձրի զուրուք հաց 8

- կերպք , այլ ջանիւ և վաստակով զցայց և զցե-
րեկ գործէաք՝ վասն չճանրանալոյ ումեք՝ ՚ի ձէնջ :
- 9 * Ո՛չ եթէ չունէաք իշխանութիւն , այլ զի զան-
ձինս օրինակ արասցուք ձեզ՝ նմանողս լինել մեզ :
- 10 * Քանզի մինչդեռ առ ձեզն իսկ էաք՝ զայս պա-
տուիրէաք ձեզ , թէ ո՞ր ո՞չն կամիցի գործել՝ և
- 11 կերիցէ մի : * Ա՛րդ՝ լսեմք զոմանց ՚ի ձէնջ՝ թէ
ստահակութեամբ գնան , գործ ինչ ո՞չ գործեն ,
- 12 այլ յուլացեալ՝ հետաքրքիր շրջին : * Ա՛յնպիսեացն
պատուէր տամք՝ և աղաչեմք ՚ի տէր յիսուս քը-
րիստոս , զի հանդարտութեամբ գործեսցեն՝ և
- 13 զիւրեանց հաց կերիցեն : * Ա՛յլ դուք եղբարք՝
14 մի ձանձրանայք զբարիս գործել : * Ա՛պա եթէ
ոչ ո՞ք հնազանդեսցի բանիս մերում թղթովդ այ-
դուիկ , դուք նշանակեսցիք զնա , և մի խառնա-
- 15 կեսջիք ընդ նմա՝ զի պատկառեսցէ : * Քայց մի
իրբև զթշնամի համարիջիք՝ այլ խրատեսցիք իբ-
16 բև զեղբայր : * Ա՛յլ ինքն տէր խաղաղութեան՝
տացէ ձեզ խաղաղութիւն յամ Ժամ յամենայն
- 17 իրս : Տէր ընդ ամենեօին ընդ ձեզ : * Աղջոյնս իմոյ
ձեռին պօղոսի է , որ է նշանակ . յամ թուղթս
- 18 այսպէս գրեմ : * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի
քրիստոսի ընդ ամենեօին ձեզ , ամէն :

Ա- Բեառընիկէյիս երկրորդ՝ Գրեյու- յալենայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԵՈՍ ԱՌԱԶԻՆ

ԳԼ . Ը .

ԳՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի՝ ըստ 1
 հրամանի փրկչին մերոյ աստուծոյ՝ և քրիստոսի 2
 յիսուսի յուսոյն մերոյ . * տիմոթեայ որդւոյ սիւ
 բեւոյ հաւատովք . շնորհք ողորմութիւն խա
 ղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ և 'ի տեառնէ
 մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ : * Արպէս աղաչեցի 3
 զքեզ կալ յեփեսոս՝ մինչ երթային 'ի մակեդով
 նիա . զի պատուէր տացես ոմանց չլինել օտար
 ուսմունս , * և չհայել յառասպելս և 'ի տոհմա 4
 թիւս անչափս . որ մանաւանդ խնդիրս յուղեն ,
 և ոչ զանտեսութիւն աստուծոյ հաւատովք :
 * Քանզի գլուխ պատուիրանին սէր է , 'ի սուրբ 5
 սրտէ՝ և 'ի մտաց բարեաց՝ և յանկեղծաւոր հա
 ւատոց : * Յորոց ոմանք վրիպեցան՝ խտորեալք 6
 յունայնութիւն բանից : * Աամին լինել վարդա 7
 պետք օրինաց , ինքեանք ոչ խմանան զինչ խօսին՝

- 8 և ոչ վասն որոց պնդեալն են : * Վխտեմք՝ եթէ
բարւոք են օրէնք՝ եթէ ոք զնոսա օրինօքն կր-
9 րեսցէ : * Վայց զայս գիտասցէ՝ զի ՚ի վերայ ար-
դարոց օրէնք ոչ կան , այլ ՚ի վերայ անօրինաց
և անհնազանդից՝ ամուարշտաց և մեղաւորաց՝
անարբոց և պղծոց , զհայր և զմայր անարգողաց ,
10 մարդասպանաց , * պռնկաց արուադիտաց ,
մարդելուզաց ստոց ստերգմանց , և եթէ այլ
ինչ իցէ հակառակ ողջամիտ վարդապետութեւս ,
11 * որ ըստ աւետարանի փառաց երանելոյն աս-
տուծոյ է , որում եղէ ես հաւատարիմ : ՎՋ
- 12 * Շնորհ ունիմ այնմիկ , որ զօրացոյցն զիս ՚ի
քրիստոս յիսուս ՚ի տէր մեր . զի հաւատարիմ
13 համարեցաւ կարգել ՚ի սպասաւորութիւն . * որ
յառաջագոյն հայհոյիչն էի և հալածիչ և թրշ-
նամանիչ . այլ գտի ողորմութիւն , զի զայն յան-
14 դիտութեան և յանհաւանութե՛ գործէի : * Նշ-
առաւել եղեն շնորհք տեառն մերոց հաւատով-
15 քն և սիրով՝ որ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Հաւա-
տարիմ է բանս՝ և ամենայն ընդունելութեան
արժանի է . զի քրիստոս յիսուս եկն յաշխարհ
16 փրկել զմեղաւորս , որոց գլուխն ես եմ : * ՆՄ
վասն այնորիկ գտի ողորմութիւն , զի նախ յիս-
եցոյց յիսուս քրիստոս զամենայն երկայնամու-
թիւն՝ յօրինակ այնոցիկ՝ որ հաւատալոցն իցեն
17 ՚ի նա , ՚ի կեանսն յաւիտենից : * ՆՄ թագաւո-
րին յաւիտենից՝ անեղծի և աներևութի , միոյն
աստուծոյ՝ փառք և ստախա յաւիտեանս յաւի-
18 տենից , ամէն : * Օ՛յսս սպասուիրան աւանդեմ

քեզ՝ որդեակի իմ տիմոթէոս, ըստ կանխելոց ՚ի
 քեզ մարգարէութեանցն, զի գու զինուորիցիս
 նորօք զգեզեցիկ զինուորութիւնն, * ունիցիս 19
 հաւատս սրբովք մտօք, զոր ոմանց մերժեալ
 յանձանց իւրեանց՝ նաւակոծեցան ՚ի հաւատս.
 * որոց սակի են հիմենոս՝ և աղէքսանդրոս, զորս 20
 մատնեցի սատանայի, զի խրատեցին չհայհոյել:

ԳՂ. Բ.

Եւ արդ՝ ազաչեմ, նախ քան զամենայն առ 1
 նել աղօթս՝ խնդրուածս՝ պաղատանս՝ գոհու-
 թիւնս վասն ամենայն մարդկան, * մանաւանդ 2
 վասն թագաւորաց և ամենայն իշխանաց, զի խա-
 ղաղու թեամբ և հանդարտութեամբ վարեցուք
 զկեանս մեր, ամենայն աստուածպաշտութեամբ
 և սրբութեամբ: * Օ, ի այն է բարի և ընդունելի 3
 առաջի փրկչին մերոյ աստուծոյ, * որ զամենայն 4
 մարդիկ կամի զի կեցցեն՝ և ՚ի գիտութիւն ճշ-
 մարտութեան եկեցցեն: * Օ, ի մի է աստուած, 5
 և մի միջնորդ աստուծոյ և մարդկան՝ մարդ յի-
 սուս քրիստոս, * որ ետ զանձն փրկանս ընդ ա- 6
 մենեցուն՝ վկայութի ժամանակաց իւրոց: * Յոր 7
 եղայ ես քարոզ և առաքեալ, ճշմարիտ ասեմ
 ՚ի քրիստոս՝ և ոչ ստեմ, եղէ վարդապետ հեթա-
 նոսաց հաւատովք և ճշմարտութեամբ:
 ԱԴ * Կամիմ՝ զի արք կայցեն յաղօթս յամենայն 8
 տեղիս, բառնայցեն զսուրբ ձեռս ՚ի վեր առանց
 բարկութեան և երկմտութեան: * Կոյնպէս և 9

- կանայք ՚ի զարդ խոնարհութեան՝ ակնածութիւն
 և զգաստութեամբ զարդարել զանձինս . մի ՚ի
 հիւսս ոսկեմանս ընդելուզեալս մարգարտով ,
 10 կամ ՚ի հանդերձս պաճուճեալս . * այլ որպէս
 վայել է կանանց՝ զաստուածսպաշտութիւն յանձ-
 11 նառելոց գործովք բարութեան : * Աին մարդ
 ցածութեամբ ուսցի՝ ամենայն հնազանդութիւն .
 12 * Այլ ուսուցանել կնոջ մարդոց ոչ հրամայեմ ,
 և ոչ ճոխաբան լինել քան զայր մարդ . այլ ՚ի
 13 լուութեան կալ : * Օյ ադամ նախ ստեղծաւ՝ և
 14 ապա եւայ : * Այլ ադամ ոչ պատրեցաւ՝ այլ կինն
 15 պատրեցաւ և յանցեաւ . * բայց կեցցեն վասն
 որդեճնութեանն՝ եթէ կայցեն ՚ի հաւատս և ՚ի
 սէր և ՚ի սրբութիւն պարկեշտութեամբ :

ԳԼ . Գ .

- 1 Հաւատարիմ է բանս . եթէ որ եսխակոսու-
 2 սութե՛ցանկայ՝ բարւոյ գործոյ ցանկայ : * Պարտ
 է եսխակոսոսին անարատ լինել , միոյ կնոջ այր ,
 3 հեզ՝ ցած՝ պարկեշտ՝ հիւրասէր՝ ուսուցիչ . * մի
 թշնամանող , մի հարկանող , այլ հանդարտ . մի
 4 կռուող , մի արծաթասէր . * զի իւրում տանն
 իսկ բարւոք վերակացու լեալ իցէ . որդեակս
 ունիցի , որ ՚ի հնազանդութեան կայցեն ամենայն
 5 պարկեշտութիւն : * Այլ ադամ եթէ որ իւրում տանն
 վերակացու չգիտիցէ լինել , զիարդ եկեղեցւոյ
 6 աստուծոյ խնամակալ լինիցի : * Այլ մատաղա-
 տունկ , զի մի հստարտացեալ ՚ի դատաստանս սա-
 7 տանայի անկանիցի : * Այլ պարտ է նմա վկայու-

Թիւն բարի և յարտաքնոցն ունել, զի մի 'ի նա-
խատինս անկանիցի' և յորոգայթս սատանայի :
* Աոյնպէս և զսարկաւադունս սրարկեչտս . մի 8
երկբանս , մի գինեակերս , մի զօշաքաղս . * այլ 9
ունիցին զխորհուրդ հաւատոցն սուրբ մտօք :
* Ինքեանք նախ փորձեսցին , և ապա 'ի պաշտօնն 10
մատիցեն , զի անարատք իցեն : * Աոյնպէս և կա 11
նայք նոցա սրարկեչտք , մի չարախօսք , հեզք՝
հաւատարիմք յամենայնի : * Սարկաւադք լինիցին 12
միոյ կնոջ արք . որք որդւոց իւրեանց բարւոք
վերակացու լեալ իցեն , և տանց իւրեանց , * զի 13
որ բարւոքն պաշտիցեն , աստիճան բարի անձանց
իւրեանց շահին , և բազում համարձակու թիւն
ձք 'ի հաւատան՝ որ 'ի քրիստոս յիսուս :

* Օայս գրեմ առ քեզ՝ զի ակն ունիմ 'ի մօ- 14
տոյ դալ : * Ապա թէ յամեցից՝ զի գիտասցես , 15
թէ որպէս սարտ իցէ քեզ 'ի տան աստուծոյ
չըջել . որ է եկեղեցի աստուծոյ կենդանւոյ ,
սիւն և հաստատու թիւն ճշմարտութեան : * Այլ 16
յայտնի իսկ մեծ է խորհուրդն աստուածապաշ-
տութեան . որ երեւեցաւ մարմնով՝ արդարա-
ցաւ հոգւով՝ յայտնեցաւ հրեչտակաց՝ քարո-
ղեցաւ 'ի հեթանոսս՝ հաւատարիմ եղև յաշ-
խարհի' և վերացաւ փառօք :

ԳԼ . Դ .

Այլ հոգին սուրբ յայտնապէս ասէ . թէ 'ի 1
ժամանակս յետինս քակեսցին ոմանք 'ի հաւա-

- տոցն . և հայեցցին յայսս մոլորութեան , և 'ի
 2 վարդապետութիւնս դիւաց , * կեղծաւորութք
 ստաբանք , խարեալք իւրեանց խղճիւն մտաց .
 3 * որ արդելուցուն յամուսնանալոյ , և մեկնիցեն
 'ի կերակրոյ՝ զոր աստուած հաստատեաց 'ի
 վայելել հաւատացելոց , և ոյք հասեալ իցեն 'ի
 4 ճշմարտութեանն վերայ : * Օ՛ ի ամենայն արա-
 բածք աստուծոյ՝ բարի են , և չիք ինչ խոտան .
 5 մանաւանդ որ դոհութեամբ ընդունիցին . * զի
 6 սրբի բանիւն աստուծոյ՝ և աղօթիւք : * Օ՛ այս
 խրատ տուեալ եղբարց՝ բարւոք սլաշտօնեաց
 լինիցիս քրիստոսի յիսուսի , սնանիցիս բանիւք
 հաւատոց , և բարւոք վարդապետութեամբն՝
 7 զորոյ զհետն իսկ եղեր : * Ա՛յլ 'ի պիղծ բանից
 և յառասպելաց սլառաւանց հրաժարեսջիր :
 Բայց կրթեա՛ զանձն քո յաստուածսլաշտութի .
 8 * զի մարմնոյ կրթութի՛ առ սակաւ ինչ օգտակար
 է . իսկ աստուածսլաշտութիւն առ ամենայն ինչ
 օգտակար է , և զաւետիս կենաց ունի՝ զարդիս
 9 և զհանդերձելոցն : * Հաւատարիմ է բանս՝ և
 10 ամենայն ընդունելութեան արժանի է : * Օ՛ ի 'ի
 սոյն իսկ վաստակեմք՝ և նախատինս յանձն առ-
 նումք . զի յուսացեալ եմք յաստուած կենդա-
 նի , որ է փրկիչ ամենայն մարդկան , մանաւանդ
 11 հաւատացելոց : * Պատուէր տաջիր զայդ՝ և ու-
 12 սուցանիջիր . * զի մի՛ ոք զքո մանկութիւնդ ար-
 համարհիցէ :

Ա՛յլ օրինակ լինիջիր հաւատացելոց՝ բանիւք՝ ԲԿ
 զնացիւք՝ սիրով , հաւատովք , սրբութեամբ :

* Մինչև դամ ես, միտ դիր ընթերցուածոց մը 15
 խիթարութեան՝ վարդապետութեան : * Մի ան 14
 փոյթ առներ զչնորհացդ՝ որ 'ի քեզ են, որ տը
 լաւ քեզ մարդարէութեամբ 'ի ձեռնադրու
 թենէ երիցութեան : * Յայդ խորհեաց՝ և 'ի 15
 դոյն կանխեսջիր, զի քո յառաջադիմութիւնդ
 ամենեցուն յայտնի լիցի : * Օգոյշ լինիջիր ան 16
 ձին և վարդապետութեանդ՝ և 'ի դմին յամես
 ջիր, զայդ եթէ առնիցես՝ և զանձն ապրեցուս
 ցես, և զայնօսիկ՝ որ քեզն լիցեն :

ԳԼ Ե.

Օճերն մի պատուհասեացես, այլ միսիթա 1
 րեսջիր իբրև զհայր, զերիտասարդս իբրև զեղ
 բարս, * զպառաւունս իբրև զմարս, զմանկա 2
 մարդս իբրև զբորս՝ ամենայն սրբութեամբ :
 * Օայրիս պատուեա՛ն, որ ստոյգ այրիքն իցեն : 3
 * Ապա թէ որ այրի՝ որդիս և թողունս ունիցի, 4
 ուսանիցին նախ իւրեանց տանց բարի առնել
 և զփոխարէնս հատուցանել ճնողացն, զի այն է
 բարի՝ և ընդունելի առաջի աստուծոյ : * Իսկ որ 5
 ճշմարտիւ այրին իցէ, և մենացեալ յուսացեալ
 յաստուած, և կանխեալ յաղօթս և 'ի խնդրու
 ուածս զցայդ և զցերեկ : * Իսկ գիրդ այրին՝ 6
 կենդանւոյն մեռեալ է : * Օայս պատուիրեա՛ն՝ 7
 զի անարատք իցեն : * Իսկ եթէ որ իւրոց՝ և մա 8
 նաւանդ ընտանեացն խնամ ոչ տանիցի, 'ի հա
 լատոցն ուրացեալ է՝ և չար ևս քան զանհա

- 9 Լատան է : * Այլի ընդ այրիս անուանեսցի , որ
 չիցէ պակաս 'ի վաթսնամենից , միոյ առնելին
 10 լեալ . * Եւ 'ի գործս բարիս վկայեալ , եթէ ման-
 կունս սնուցեալ իցէ , եթէ զհիւրս ընկալեալ
 իցէ , եթէ զսրբոց զոտս լուսցեալ իցէ , եթէ
 նեղելոց բաւական լեալ իցէ , եթէ զամենայն
 11 գործոց բարեաց զհետ երթեալ իցէ : * Այլ 'ի
 մանկամարդաց այրեացն հրաժարեալ , զի յորժամ
 12 խայտան զքրիստոսիւ՝ ամուսնանալ կամին . * իսկ
 զդատաստանս ընդունին , զի զառաջին հաւատա-
 13 սին արհամարհեցին : * Միանգամայն և դատար-
 կանձուներ ուսանին՝ շրջողք տանէ 'ի տուն , և
 ոչ միայն դատարկք , այլ և փասքուսք և հե-
 14 տաքքիւրք . և խօսին՝ որ ինչ ոչ է պիտոյ : * Այլ
 միմ զմանկամարդացդ ամուսնանալ , որդիս ծը-
 նանել , տնարարս լինել , և մի ինչ պատճառս
 տալ հակառակորդին 'ի հայհոյութեան ազագս :
 15 * Օ՛րարդէն իսկ ոմանք խոտորեցան զկնի սա-
 16 տանայի : * Եթէ որ հաւատացեալ՝ այրիս ունի-
 ցի՝ բաւական լիցի նոցա , և մի ծանրացի ե-
 կեղեցւոյն , զի ճշմարիտ այրեացն բաւական
 լինիցի :
 17 * Ար բարւոք վերակացու լինին երիցունք՝ ԲԴ
 կրկին պատուոյ արժանի եղիցին , մանաւանդ
 որ աշխատիցին բանիւ և վարդապետութեամբ :
 18 * Քանզի ասէ գիրք , մի կապեցես զցուռկ եղին
 կալուոյ , և արժանի է մշակն վարձու իւրոյ :
 19 * Օ՛րիցուէ չարախօսութիւն մի ընդունիցիս .
 20 բայց եթէ երկուք՝ և երկուք վկայիւք : * Իսկ որ

մեզանչենն՝ առաջի ամենեցուն յանդիմանեալ ,
 զի և այլքն երկիցեն : * Վ կայու թի դնեմ առաւ 21
 ջի աստուծոյ և յիսուսի քրիստոսի՝ և ընտրելոց
 հրեշտակաց , զի զայդ պահեսցես առանց մտա-
 հաճութեան . մի ինչ առնել աչառանօք : * Չեռս 22
 վաղվաղակի յուրուք վերայ մի դնիցես . և մի
 կցորդ լինիցիս մեզաց օտարաց . զանձն քո սուրբ
 պահեսցիր : * Վ յսուհետև մի ջուր և եթ ըմ 23
 պիցես՝ այլ սակաւիկ մի և դինի խառնեսցիր
 վասն ստամոքսի և ստէպ հիւանդութեանց :
 * Վն մարդք՝ որոց մեզքն յայտնի են՝ և յառաւ 24
 ջագոյն հասեալ ՚ի դատաստան , և են՝ որոց ըզ-
 կնի երթան : * Նոյնպէս և բարի գործքն յայտնի 25
 են . և որ այլ ազգ ևս ինչ իցեն՝ թաքչել ոչ
 կարեն :

ԳԼ : Գ .

Ար միանգամ ընդ ըսով ծառայութեան ի- 1
 ցեն , զիւրաքանչիւր տեարս պատուի արժանի
 համարեսցին , զի մի անունն աստուծոյ և վար-
 դապետութիւնն հայհոյեսցի : * Իսկ որ հաւաւ 2
 տացեալ տեարս ունիցին՝ մի արհամարհեսցեն ,
 զի եղբարք են . այլ առաւել ծառայեսցեն՝ զի
 հաւատացեալքն են և սիրունք . որք զբարե-
 բարութիւն յանձինս ունիցին , զայս ուսուցա-
 նիջիր՝ և մխիթարեսցիր : * Իսկ եթէ որ այլազգ 3
 ինչ ուսուցանիցէ , և ոչ անսայցէ ողջմտութեան
 բանից տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի , և ըստ
 աստուածսպաշտութեան վարդապետութեանն ,

- 4 * այնպիսին հպարտացեալ է , և ոչինչ ոչ գիտէ .
այլ տապի 'ի խնդիրս և 'ի բանս հակառակու-
թեան , ուստի լինին նախանձ , հեռ , հայհոյու-
5 թիւն՝ կարծիք չարեաց , * խարդախութիւնք ա-
պականեւոց մտաց մարդկան՝ և օտարացեւոց 'ի
ճշմարտութենէ անտի , որ շահավաճառ համա-
րին զաստուածսլաշտութիւնն , բայց դու մեր-
ժեսջիր յայնպիսեացն :
- 6 * Այլ շահավաճառ մեծ աստուածսլաշտու- ԲԶ
7 թիւն է՝ բաւականութեամբ հանդերձ : * Օ՛րի
ոչ բերաք ինչ յաշխարհս և ոչ տանել ինչ կա-
8 բացուք : * Այլ ունիմք կերակուր և հանդեր-
9 ձրս , և այնու շատացուք : * Իսկ որք կամին մե-
ծանալ՝ անկանին 'ի փորձութիւն և յորոգայթ ,
և 'ի բազում ցանկութիւնս անմիտս և մնասա-
կարս , որք ընկզմեն զմարդիկ 'ի սատակումն և
10 'ի կորուստ : * Օ՛րի արմատ ամենայն չարեաց ար-
ծաթսիրութիւն է , որում ոմանց ցանկացեալ՝
վրիպեցան 'ի հաւատոցն , և զանձինս արկին ընդ
11 բազում ցաւովք : * Այլ դու սո՛վ մարդ աստու-
ծոյ՝ փախիր յայնցանէ , և ե՛րթ զհետ արդարու-
թեան , զաստուածսլաշտութեան , զհաւատոց ,
12 զսիրոյ , զհամբերութեան , զհեղութեան : * Այլ
մարտիր զբարւոք մարտն հաւատոց , և բնուն հար
զկենացն յաւիտենականաց՝ յոր կոչեցարն , և դա-
ւանեցեր զբարւոք դաւանութիւնն առաջի բա-
13 զում վկայից : * Պատուիրեմք քեզ առաջի այ՝ որ
կենդանի առնէ զամենայն , և յիսուսի քրիստոսի՝
որ վկայեաց առաջի պոնտացւոյ պիղատոսի զբար-

և որ դաւանութիւնն . * պահել քեզ զպատուիւ 14
 րանն անբիծ՝ անարատ , մինչև 'ի յայտնութիւն
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի . * զոր յիւր ժաւ 15
 մանակս ցուցցէ երանելին՝ և միայն հզօր , թա
 գաւ որ թագաւորաց և տէր տերանց . * որ միայն 16
 ունի զանմահութի՝ բնակեալ 'ի լոյս անմատոյց ,
 զոր ոչ ոք ետես 'ի մարդկանէ՝ և ոչ տեսանել
 կարող է . որում պատիւ և զօրութիւն յաւի
 տեանս . ամէն : * Մեծատանց՝ որ են յայսմ աշ 17
 խարհի՝ պատուէր տալիս՝ մի հպարտանալ և մի
 յուսալ 'ի մեծութիւն սնտի , այլ յաստուած՝
 որ տայ մեզ զամենայն առատաստէս 'ի վայելել ,
 * զբարիս գործել , մեծանալ գործովք բարու 18
 թեան , առատս , սիրունս , հազորդս լինել . * գան 19
 ձել անձանց հիմն բարի 'ի հանդերձեալսն . զի
 բուն հարկանիցեն զճշմարիտ կենացն : * Մի 20
 տիմոթէէ՝ պահեա՛ զաւանդն՝ խտորեալ 'ի պրդ
 ծոց և 'ի նորաձայն բանից և 'ի հակառակութե
 նէ և 'ի մոլարանուն գիտութենէ . * զոր ոմանց 21
 յանձն առեալ՝ վրիպեցան 'ի հաւատոց անտի :

Շնորհք ընդ քեզ . ամէն :

Աստիճիկոս առաջին խորհրդի գրեցաւ 'ի լուսորդիկայ ,
 որ է մայր բաղարաց պահպարտանացոյ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԵՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ . Ա .

- 1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքն Գ 4
- 2 աստուծոյ , ըստ աւետեաց կենացն՝ որ ՚ի քրիս-
- 3 տոս յիսուս : * Տիմոթեայ որդւոյ սիրելւոյ՝ շը-
- 4 նորհք սղորմաւ թիւն և խաղաղութիւն յաստու-
- 5 ծոյ հօրէ՝ և ՚ի քրիստոսէ յիսուսէ տեառնէ մեր-
- 6 մէ : * Շնորհ ունիմ աստուծոյ՝ զոր սլաշտեմն ՚ի
- 7 նախնեաց՝ մտօք սրբովք , իբրև զի անպակաս ու-
- 8 նիմ զքէն յիշատակ յաղօթս իմ , զցայգ և զցե-
- 9 բեկ , * ցանկացեալ եմ տեսանել զքեզ , յիշա-
- 10 տակեալ զարտասուսն քո՝ զի լցայց սւրախութք .
- 11 * զմտաւ անեալ զանխիղճ հաւատոն՝ որ են ՚ի
- 12 քեզ , որ յառաջագոյն բնակեցաւ ՚ի հանոյ քում
- 13 լաւողեաց , և ՚ի մօր քում եւնիկեաց , հաստա-
- 14 տեալ եմ թէ և ՚ի քեզ է : * Այսն որոյ յիշեցու-
- 15 ցանեմ քեզ արժարժել զշնորհսն աստուծոյ՝ որ
- 16 են ՚ի քեզ ՚ի ձեռնագրութենէ իմմէ : * Օ ՚ի ոչ
- 17 ետ մեզ աստուած հոգի վհատութեան , այլ

- զօրութեան և սիրոյ և զգաստութեան : * Այլ 8
 այսուհետև ամօթ համարիցիս զվկայութիւն
 տեառն մերոյ՝ և մի զիս զկատեալ նորա . այլ
 կցորդ լեր չարչարանաց աւետարանին՝ ըստ զօ-
 րութեանն աստուծոյ : * Ար փրկեաց զմեզ, և կո- 9
 ջեաց ՚ի կոչումն սուրբ ոչ ըստ գործոց մերոց՝
 այլ ըստ իւրում յառաջադրութեանն և շնոր-
 հաց , որ տուաւ մեզ ՚ի քրիստոս յիսուս յառաջ-
 քան զժամանակսն յաւիտենից :
- ԳԴ * Եւ այց յայտնեցաւ այժմիկ յերևել փրկչին 10
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի , որ խափանեաց զմահ՝
 և լուսաւոր արար զկեանս և զանեղծութիւն
 ՚ի ձեռն աւետարանին . * որոյ եղաց ես քարոզ 11
 և առաքեալ՝ և վարդապետ հեթանոսաց : * Այսն 12
 որոյ և զայս չարչարանս կրեմ . այլ ոչինչ ամօթ
 համարիմ . քանզի գիտեմ՝ յո՛ հաւատացեալն եմ .
 և հաստատեալ եմ , թէ կարող է զաւանդն իմ
 պահել յօրն յայն : * Աւնիցիս օրինակ ողջմտու- 13
 թեան բանիցն՝ զորս յինէն լուար , հաւատովք
 և սիրով որ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Օքարուք ա- 14
 ւանդն պահեսջիր՝ ՚ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ ՚ի մեզ
 բնակելոյ : * Օայս գիտասջիր՝ զի մեկնեցան ՚ի 15
 մէնջ ամենեքեան՝ որ էին յասիա , որոց սակի են
 փիգեղոս և հերմոգենէս : * Տացէ աստուած ու 16
 զորմութիւն տանն ոնէսիփորայ . զի բազում ան-
 գամ հանգոյց զիս , և զկատանս իմ ոչ ամօթ հա-
 մարեցաւ . * այլ իբրև եկն ՚ի հռովմ , պնդաւ 17
 գոյնս խնդրեաց զիս՝ և եզիտ : * Տացէ նմա տէր 18
 ողորմութի գտանել ՚ի տեառնէ յաւուրն յայն

միկ . և որչափ ինչ միանգամ յեփեսոս սպաս կա-
լաւ ինձ , զայն դու ինքնին քաջ գիտես :

ԳԼ . Բ .

- 1 Այլ դու որդեակ իմ , զօրացիր շնորհօքն՝ որ
2 ՚ի քրիստոս յիսուս : * Այլ զոր լուար յինէն բա-
զում վկայիւք՝ զայն աւանդեսցես հաւատարիմ
մարդոց՝ որք բաւական իցեն և զայլս ուսուցանել : ~
3 * Այլ շտակից լեր իբրև զբարւոք զինուոր քր- ԳԶ
4 ըիստոսի յիսուսի : * Այլ ո՞ք զինուորեալ աստէն ~
ընդ կեանս աշխարհիս պատաղի , եթէ զօրավա-
5 ըին հաճոյ լինիցի : * Այլ եթէ մարտիկ ոք իցէ՝
6 ո՞չ պսակի՝ եթէ ոչ ըստ օրինին մարտիցէ : * Այլ
հողագործին աշխատելոյ պարտ է նախ ՚ի պրտ-
7 զոյն վայելել : * Վաս՞ զինչ ասեմս , տացէ քեզ տէր
8 իմաստութի յամենայնի : * Յիշեա՛ զքրիստոս յի-
սուս յարուցեալ ՚ի մեռելոց ՚ի զաւակէ դաւթի՝
9 ըստ աւետարանիս իմում . * յորում չարչարիմ
կասպանօք չափ՝ իբրև զչարագործ , այլ բանն ո՞յ
10 ո՞չ եթէ կապեալ իցէ : * Այլ ասն այնորիկ ամենայնի
համբերեմ վասն ընտրելոցն , զի և նոքա փրկու-
թեանն հասանիցեն որ ՚ի քս յս երկնաւոր փառօ-
11 քրն հանդերձ : * Հաւատարիմ է բանս , զի եթէ
12 ընդ նմա մեռաք՝ ընդ նմին և կեցցուք . * և եթէ
համբերեմք , ընդ նմին և թագաւորեսցուք . և
13 եթէ ուրանամք՝ և նա ուրանայ զմեզ . * և եթէ
չհաւատամք , նա հաւատարիմ մնայ , ուրանալ
14 զանձն իւր ո՞չ կարէ : * Օայս յուշ արասցիւր վը-

- կայու թիւն եղեալ առաջի նոյ . մի բանակուիւ
 լինել յոչինչ պէտս 'ի կործանումն լսողաց :
- ԿԻ * Փու թասջիր զանձն քո ընտիր կացուցանել 15
 առաջի աստուծոյ , մշակ առանց ամօթոյ . ուղիղ
 համառօտել զբանն ճշմարտութեան : * Այլ 'ի 16
 պղծոց և 'ի սնտի խօսից մերժեսցիր . զի առա-
 ւել յառաջ գայցեն յամբարշտութիս . * և բանք 17
 նոցա իբրև զքաղցկեղ ճարակ գտանեն . որոց
 սակի են հիմենոս՝ և փիղետոս . * որք վրիպեցան 18
 'ի ճշմարտութենէ , և ասեն՝ եթէ յարութիւն
 մեռելոց արդէն իսկ եղեալ է . և կործանեն ըզ-
 հաւաստս ոմանց : * Այլ հաստատուն հիմն աս- 19
 տուծոյ կայ՝ և ունի զկնիքս զայս , եթէ ծանեա-
 տէր զայնոսիկ՝ որ իւրն են . և 'ի բաց լիցի յա-
 նիրաւութենէ ամենայն՝ որ անուանէ զանուն
 տեառն : * Այլ 'ի տան մեծի ոչ միայն են անօթք 20
 ոսկեղէնք և արծաթեղէնք , այլ և փայտեղէնք
 և խեցեղէնք . են՝ որ 'ի պատուի են , և են որ
 յանարգութէ : * Եթէ որ սրբեցցէ զանձն իւր 21
 յայնպիսեաց անտի , եղիցի անօթ պատուական՝
 սրբեալ և պիտանի տեառն իւրում՝ յամենայն
 գործս բարութեան պատրաստեալ : * Այլ յե- 22
 ընտասարգական ցանկութեանց փախիր . և երթ
 զհեա արդարութեան՝ զհաւատոց , զսիրոց , ըզ-
 խաղաղութեան , զսրբութեան , ընդ այնոսիկ՝ որ
 կարդան զանուն տեառն սուրբ սրտիւք : * Այլ 23
 'ի յիմար և յանխրատ խնդրոց հրաժարեա՛ . գի-
 տասցիր՝ թէ անտի ծնանին կռիւք : * Բայց ծա- 24
 ապի տեառն ոչ է պարտ կռուել , այլ հեղ լի-

28 նել առ ամենեւին՝ ուսուցիչ անտխակալ՝ * Հան-
 դարտու թեամբ խրատել զհակառակողսն, թեր-
 ևս տացէ նոցա աստուած ասղաշխարութիւն ՚ի
 29 գիտութիւն ճշմարտութեան . * և սթափեցին
 յորոգայթից սատանայի, որսացեալք ՚ի նմանէ
 ՚ի նորա կամս :

Գ. Գ.

1 Օայս գիտասջիր՝ եթէ յաւուրս յետինս ե- ԿԻՐ
 2 կեցցեն ժամանակք չարք . * զի եղիցին մարդիկ
 անձնասէրք արծաթասէրք հսկարտք ամբարտա-
 ւանք հայհոյիչք՝ անհաւանք ծնողաց, անշնորհք
 3 անսուրբք, * աննուէրք անգութք բանասարկուք
 4 անժոյժք վէսք անբարեսէրք, * մատնիչք յան-
 դգունք ամբարհաւածք, ցանկասէրք մանաւանդ՝
 5 քան աստուածասէրք, * որ ունիցին զկերպարանս
 աստուածապաշտութե, և ՚ի զօրութենէ անտի
 նորա ուրացեալ իցեն, և խորշեցջիր ՚ի նոցանէ :
 6 * Քանզի ՚ի նոցանէ են՝ որ մտանեն տանէ ՚ի տուն,
 և գերեն զկանայս շեղջեկուտեալս մեղօք վա-
 7 բեալք ՚ի պէսպէս ցանկութիւնս, * որ յամենայն
 ժամ ուսանին, և երբէք ՚ի գիտութիւն ճշմար-
 8 տութեան ոչ հասանեն : * Այլ որպէս յանէսն
 և յամբէս հակառակ կացին մոխէսի . նոյնպէս
 և սորա հակառակ կան ճշմարտութեանն . մարդք
 ասղականեալք մտօք՝ անտխանք ՚ի հաւատս :
 9 * Այլ ոչ երբէք գայցեն յառաջ ՚ի լաւ անդր .
 քանզի անմտութիւն սոցա յայտնի լինիցի ամե-

նեցուն , որպէս և նոցայն իսկ եղև :

* Այլ դու զհետ եկիր վարդապետութեան 10
 իմոյ՝ առաջնորդութեան յօժարութեան հաւա-
 տոց՝ երկայնամտութեան սիրոյ համբերութեան ,
 * հալածանաց չարչարանաց . որպիսիք եղեն ինձ 11
 յանտիրք և յիկոնիօն և ՚ի լիւստրոս , որպիսի
 հալածանաց համբերի . և յամենայնէ փրկեաց
 զիս տէր : * Այլ ամենեքին՝ որ կամիցին աստուած 12
 պաշտութեամբ կեալ ՚ի քրիստոս յիսուս , ՚ի հա-
 լածանս կացցեն : * Այլ մարդք շարք և կախարդք 13
 յառաջ եկեսցեն ՚ի շար անդր , մոլորեալք և մո-
 լորեցուցանիցեն : * Այլ դու հաստատուն կաց՝ 14
 յոր ուսարդ , և հաւատարիմ եղեր . գիտես
 ուստի ուսար . * զի ՚ի մանկութենէ զգիրս սուրբս 15
 գիտես , որ կարող են իմաստուն առնել զքեզ
 ՚ի փրկութիւն՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն որ ՚ի քրիս-
 տոս յիսուս :

ԴԸ * Ամենայն գիրք աստուածաշունչք և օգ- 16
 տակարք , ՚ի վարդապետութիւն են՝ և ՚ի յան-
 դիմանութիւն և յուղղութիւն և ՚ի խրատ ար-
 դարութեան . * զի կատարեալ իցէ մարդն աս- 17
 տուծոյ յամ գործս բարութեան հաստատեալ :

ԳՎ . Գ .

Օայս վկայութիւն դնեմ առաջի աստուծոյ 1
 և յիսուսի քրիստոսի , որ դատելոց է զկենդա-
 նիս և զմեռեալս՝ ՚ի յայտնութեան իւրում և
 յարքայութեան . * և դու բարողեա՛ զքանն , հաս 2

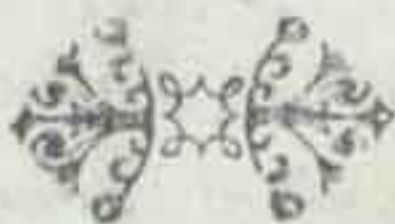

- 'ի վերայ ժամու և տարածամու , յանդիմանեալ
 սաստեալ մխիթարեալ ամենայն երկայնատու թի
 3 և վարդապետութեամբ : * Վանդի եկեցեցէ ժա-
 մանակ՝ զի ողջմտութեան վարդապետութեանն
 ոչ անսայցեն , այլ ըստ իւրաքանչիւր ցանկու-
 թեանց կուտեցեն իւրեանց վարդապետս՝ ըստ
 4 մարմաջելոյ լսելեաց իւրեանց , * և 'ի ճշմարտու-
 թենէ անտի դարձուցանիցեն զլսելիս՝ և յա-
 5 ռասպելա կործանեցին : * Այլ դու զուարթ կաց
 յամենայնի , ճգնեաց , զգործս աւետարանչի դոր-
 6 ծեալ . զպաշտօնդ քո կատարեալ կալ : * Օ՛ր ես
 այսուհետև նուիրեալ եմ , և ժամանակ դարձի
 7 իմոյ հասեալ կայ : * Օ՛քարւոք պատերազմ պա-
 տերազմեցայ , զընթացսն կատարեցի , զհաւատսն
 8 պահեցի : * Այսուհետև կայ մնայ ինձ արդարու-
 թեան պահն , զոր հատուցէ ինձ տէր յաւուր
 յայնմիկ արդարն դատաւոր . ոչ միայն ինձ , այլ
 և ամենեցուն՝ որ սիրեցին զյայտնութի նորա : ~
 9 Փութասջիր գալ առ իս վաղվաղակի . * զի ըն-
 դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց զաշխարհ , և գը-
 10 նաց 'ի թեսաղոնիկէ . * կրէսկէս 'ի գալիլեա .
 11 տիտոս 'ի դազմատիա . * զուկաս միայն է ընդ իս :
 Օ՛մարկոս առեալ ընդ քեզ ածիցես՝ զի է ինձ
 12 պիտանի 'ի սարասաւորութիւն : * Օ՛տիւքիկոս ա-
 13 ռաքեցի յեփեսոս : * Օ՛փիլիմոնն թողի 'ի տրու-
 վադայ առ կարպոսի , յորժամ դայցես՝ բերջիւր
 14 և զգիրսն , մանաւանդ զմատեանսն : * Աղէք-
 սանդրոս (դարբին) բազում չարչարանս եցոյց
 ինձ . հատուցէ նմա տէր ըստ գործս նորա :

* Յորմէ և դու անձնապահ լինիջիր . զի շատ 15
հակառակ եկաց բանից մերոց : * Յառաջնում 16
ատենին ոչ ոք ինձ 'ի թիկունս եկաց , այլ ամե-
նեքին թողին զիս , մի համարեցի նոցա այն :
* Այլ տէր օգնեաց ինձ , և զօրացոյց զիս , զի 17
ինև քարոզութիւնն հաստատեցի , և լուսիցեն
ամենայն հեթանօսք , և ապրեցայ ես 'ի բերա-
նոյ առիւծուն : * Փրկեցէ զիս տէր յամենայն 18
դորձոց չարաց , և զերծուցէ զիս յարքայութի
իւր՝ որ յերկինս է . որում փառք յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն : * Աղջոյն տաջիր պրիսկեաց և 19
ակիւղեայ՝ և ոնէսիփորայ տանն : * Արաստոս մը- 20
նաց 'ի կորնթոս . զտրոփիմոս թողի 'ի մելիտոս
հիւանդագին : * Փութասջիր յառաջ քան զձը- 21
մեռն գալ : Աղջոյն տան քեզ եւբուղոս և պու-
դէս և զինոս և կղոզիա՝ և եղբարք ամենե-
քեան : * Տէր յիսուս քրիստոս ընդ ողւոյդ քում : 22
Անորհք ընդ քեզ . ամէն :

Ան փիմոթեոս երկրորդ Ռոմէ , որ եր եփեսացոյ եկեղե-
ցոյն եպիսկոպոս առաջին յեռնադրեալ . գրեցաւ 'ի հը-
րովէ՝ յորժամ երկրորդ անգամ եկաց յապենի պողոս առա-
ջի ներոնի կայսեր հոռոմոց :

Թ ՈՒ Գ, Թ

ՊՕԳՆՍԻ ԵՌԵՒԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ

ԳԼ, Ը

- 1 ՊՕՂՈՍ ծառայ աստուծոյ և առաքեալ յիս
սուսի քրիստոսի, ըստ հաւատոց ընտրելոցն աս-
տուծոյ, և ՚ի գիտութիւն ճշմարտութեան՝ որ
- 2 ընդ աստուածսպաշտութեանն է, * յուսով կե-
նացն յաւիտենից, զոր խոստացաւ անսուտն աս-
տուած յառաջ քան զժամանակս յաւիտենից .
- 3 * բայց յայտնեաց իւրովք ժամանակօք զքանն
իւր քարոզութեամբ, որոյ եղէ ես հաւատա-
ստասի որդւոյ սիրելոյ ըստ հասարակաց հաւա-
տոց, շնորհք՝ և խաղաղութի յաստուծոյ հօրէ՝
և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ փրկչէ մերմէ :
- 5 * Այսն այնորիկ իսկ թողի զքեզ ՚ի կրետէ, զի
որ ինչ միանգամ սրակաս իցէ՝ ուղղեցես, և կա-
ցուցես ըստ քաղաքաց երկցունս՝ սրպէս և ես
6 քեզ սրատուիրեցի : * Այլթէ ոք անարատ իցէ, միոյ

կնոջ այր , սրդեակս ունիցի հաւատացեալս՝ և
 ոչ յամբաստանութիւն անառակութեան , կամ
 անհնազանդս : * Օ ի պարտ է եպիսկոպոսին ա- 7
 նարատ լինել՝ որպէս և աստուծոյ անտեսի . մի
 յանդուդն , մի բարկացող , մի թշնամանող , մի
 հարկանող , մի զօշաքաղ . * այլ հիւրասէր , բա- 8
 րեսէր , ցած , արդար , սուրբ , ժուժկալ . * վե- 9
 րակացու լինել հաւատարիմ բանին վարդապե-
 տութեան , զի կարող իցէ և միսիթարել ողջմը-
 տութեամբ վարդապետութեանն , և զհակա-
 ուակորդսն կշտամբել : * Քանզի բազումք են ան- 10
 հնազանդք՝ զրախօսք և մտախաբք . մանաւանդ
 որ ՚ի թլփատութենէ անտի են . * զորս պարտ է 11
 ըմբերանել . որք զամենայն տունս կործանեն , և
 ուսուցանեն զոր չէ արժան՝ վասն զօշաքաղութե :
 ԻՇ * Ասաց ոմն ՚ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ մար- 12
 գարէ , կրետացիք հանապազասուտք՝ չարաճճիք
 դատարկապորտք : * Ալ ստոյգ է վկայութիւնս 13
 այս . վասն որոյ կշտամբեցես զնոսա խտադոյնս ,
 զի առողջացին ՚ի հաւատս , * և մի հայեցին ՚ի 14
 հրէական առասպելս , և ՚ի պատուէրս մարդկան
 զառածելոցն ՚ի ճշմարտութենէ : * Ամենայն ինչ 15
 սուրբ է սրբոյ , բայց պղծոցն և անհաւատից՝
 սչինչ է սուրբ . այլ պղծեալ են միտք և խոր-
 հուրդք նոցա : * Խոստանան գիտել զաստուած , 16
 և գործովք իւրեանց ուրանան . պիղծք և ան-
 հաւանք՝ և յամենայն գործս բարեաց անպի-
 տանք :

ԳԼ . Բ .

- 1 Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայելէ ողջամիտ
 2 վարդապետութեանդ : * Օերոց զգաստս լինել,
 պարկեշտս՝ ցածունս, ողջամիտս՝ ի հաւատս, ի
 սէր, ի համբերութեան, ի ժուժկալութեան :
 3 * Պառաւանց նոյնպէս ի զգաստութեան՝ ի
 սուրբ վայելչութեան, մի՛ բանսարկուս՝ մի՛ գի-
 4 նեմոլս, այլ բարեխրատս . * զի զգաստացուցա-
 նիցեն զմանկամարդսն՝ այրասէրս լինել՝ որդե-
 5 սէրս . * ցածունս, սուրբս, տնարարս, բարեգործս,
 հնազանդս իւրեանց արանց . զի մի՛ բանն աստու-
 6 ծոյ և վարդապետութիւնն հայհոյեսցի : * Օ-
 բիտասարդս նոյնպէս աղաչեսցի՛ր՝ ցածունս լի-
 7 նել . * ամենեցուն զանձն օրինակ կացուցանել՝
 գործոց բարութեան, վարդապետութեամբ զա-
 նեղձութիւն ունել, զսրբութիւն, զպարկեշ-
 8 տութիւն, * զբանն ողջմտութեան, անպարսաւ
 լինել . զի որ հակառակորդն իցէ՝ յամօթ լիցի,
 9 և մի՛ ինչ ունիցի ասել զմէնջ շարութիւն : * Օա-
 ռայից՝ իւրեանց տերանց հնազանդ լինել՝ և հա-
 10 ճոյս յամենայնի . մի՛ հակառակօղս, * մի՛ հատուս .
 այլ զամենայն հաւատս ցուցանել բարութեամբ,
 զի զվարդապետութիւն փրկչին մերոյ աստուծոյ
 զարդարեսցեն յամենայնի :
- 11 * Քանզի երևեցաւ շնորհն աստուծոյ փրկիչ
 12 ամենայն մարդկան . * որ խրատէ զմեզ՝ զի ու-
 րացուք զամբարշտութիւն և զաշխարհական
 ցանկութիւնս, զգաստութեամբ և արդարու-

Թեամբ և աստուածսրաշտու թեամբ կեցցուք
 յաշխարհի, * և ակն կալցուք երանելի յուսոյն՝ 13
 և յայտնու թեան փառաց մեծին աստուծոյ՝ և
 փրկչին մերոյ յիսուսի բրիստոսի, * որ ետ զանձն 14
 վասն մեր, զի փրկեսցէ զմեզ յամենայն անօրե-
 նու թենէ, և սրբեսցէ իւր ժողովուրդ սեպհա-
 կան՝ նախանձաւոր գործոց բարու թե: * Օսոյդ 15
 խօսեաց՝ և միսիթարեա՛ և յանդիմանեա՛ ամենայն
 սասախւք, զի մի՛ ոք իցէ որ զքեզ արհամարհիցէ:

ԳԼ. Գ.

28 Այլ յուշ արասջիր նոցա, իշխանու թեան
 և պետու թեանց հնազանդ լինել՝ և հպատակ
 կալ, և ամենայն գործոց բարու թեան պատրաստ
 դատանել, * մի՛ զոք հայհոյել՝ անկուիւս լինել՝ հոգ
 զրս, զամենայն ցածու թիւն առ ամենայն մար-
 գիկ ցուցանել: * Օ ի էաք երբեմն և մեք ան- 3
 միտք անհաւանք՝ մոլորեալք՝ ծառայէաք ցան-
 կու թեանց և պէսպէս անառակու թեանց, չա-
 րու թեամբ՝ և նախանձու շրջէաք, ատեցեալք՝
 և զմիմեանս ատէաք: * Իսկ յորժամ քաղցրու- 4
 թիւն և մարդասիրու թիւն փրկչին մերոյ աս-
 տուծոյ յայտնեցաւ, * ոչ ՚ի գործոց արդարու- 5
 թեան՝ զոր արարաք մեք, այլ ըստ իւրում ու-
 զորմու թեանն՝ ասրեցոյց զմեզ ՚ի ձեռն աւա-
 զանին միւսանգամ ճննդեանն, և նորոգութի
 հոգւոյն սրբոյ, * զոր եհեղ ՚ի մեզ առատութի, 6
 ՚ի ձեռն յիսուսի բրիստոսի փրկչին մերոյ, * զի 7

- արդարացեալք շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգա-
- 8 ւորք յուսով կենացն յաւիտենականաց : * Հաւատարիմ է բանս , և ՚ի սոյն կամիմ զքեզ հաստատուն լինել , զի փոյթ արացեն գործոց բարեաց վերակացու լինել հաւատացեալքն յաստուած , զի այն է բարի և օգտակար մարդկան :
- 9 * Այլ զյիմարութե խնդիրս՝ և զտոհմաթիւս , և զհեռ՝ և զօրինական կռիւսն ՚ի բաց մերժես ջիր . զի անօգուտք են՝ և սնտիք : * Յառնէ հերձուածողէ՝ յետ միանգամ և երկիցս խրատելոյ՝ հրաժարես ջիր . * գիտաս ջիր՝ զի թիւրեալ է այնպիսին , և մեղանչէ՝ անձամբ զանձն դատապարտեալ : * Այլ յորժամ յղեցից առ քեզ լուսեմայ կամ զտիւքիկոս , փութաս ջիր դալ
- 7 ՚իս ՚ի նիկոպօլիս , զի անդ եղի ՚ի մտի ձմերբել : * Այլ զզենոն զօրինական դպիր՝ և զասողոս՝ փութով արձակես ջիր , զի մի ինչ պակաս-
- 14 իցէ նոցա : * Աւսցին և մերքն ևս՝ բարեաց գործոց վերակացու լինել ՚ի պէտս կարեորս . զի մի անպտուղք լինիցին : * Աղջոյն տան քեզ՝ որ ընդիս են ամենեքին : Աղջոյն տուր սիրելեաց մերոց հաւատովք : Շնորհք ընդ ձեզ ամենեւին . ամէն :

Աստուծոյ կրեացոյն եկեղեցոյն առաջին յետնադրեալ
 եպիսկոպոս , գրեցաւ ՚ի նիկոպօլիս Տակեդոնիացոյն :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

ԳԼ . Ե .

ՊՕՂՈՍ կապեալ յիսուսի քրիստոսի , և տի 1
մոթէոս եղբայր , փիլիմոնի սիրելոյ և գործակ- 2
ցի մերոյ , * և ապիեայ քեռ , և արքիպպեայ
զինուորակցի մերոյ՝ և առտնին եկեղեցւոյդ :
* Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յասու- 3
ծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիս-
տոսէ : * Գոհանամ զաստուծոյ իմոյ՝ յամենայն 4
ժամ յիշատակեալ յաղօթս իմ վասն քո , * իբրև
լսեմ զքո հաւատսն և զսէր , զոր ունիս առ տէր
յիսուս՝ և առ ամենայն սուրբս : * Օ՛ի հաղոր- 6
դութիւն հաւատոցն քոյ արգոյ լինիցի՝ գիտու-
թեամբ ամենայն բարութեան , որ ՚ի ձեզ է ՚ի
քրիստոս յիսուս : * Ինդութիւն յոյժ ընկալայ՝ 7
և մխիթարութի ՚ի վերայ սիրոյն քո . զի գութք
սրբոց քե հանգուցեալ են եղբայր : * Վասն որոյ 8
բազում համարձակութիւն ունիմ ՚ի քրիստոս

- 9 հրաման տալ քեզ զարժանն . * վասն սիրոյ մա-
նաւանդ թէ աղաչեմ իսկ այնպիսի լինել՝ որ-
պէս և պօղոս ձերացեալ, արդ և կասեալ ևս
10 յիսուսի քրիստոսի : * Աղաչեմ զքեզ վասն որ-
դուոյ իմոյ՝ զոր ծնայ ՚ի կապանս իմ, զոնեսիմոս .
11 * որ երբեմն անպիտան էր քեզ . բայց արդ քեզ
12 և ինձ պիտանի . * զոր յղեցի առ քեզ : Այլ դու
13 զդա՛ ընկալլիր՝ այսինքն է՝ զիմ աղիս : * Օ, որ կա-
մէի առ իս արգելուլ, զի ընդ քո ունիցի ինձ
14 սպաս ՚ի կապանս աւետարանին : * Բայց առանց
քո կամաց ոչինչ կամեցայ առնել, զի մի բա-
15 ըիքդ քո ՚ի հարկէ լինիցին՝ այլ կամաւ : * Այլ
թերևս վասն այնորիկ մեկնեցաւ առ ժամանակ
16 մի, զի յաւիտեան ունիցիս զդա . * մի ևս իբրև
զճառայ՝ այլ ՚ի վեր քան զճառայ, իբրև զեղ-
բայր սիրելի . եթէ ինձ այսպէս, սրչափ ևս ա-
17 ռաւել քեզ մարմնով՝ և տերամբ : * Այլ թէ զիս
քեզ հաղորդ համարիցիս, ընկալ զդա իբրև զիս :
18 * Այլ եթէ յանցուցեալ ինչ իցէ՝ կամ պարտիցի,
19 զայն ինձ համարեաց : * Այս պօղոս գրեցի իմով
ձեռամբ . ես հասուցից, զի մի ասիցեմ քեզ
20 թէ և դու զանձն քո ինձ պարտիս : * Այս եղ-
բայր՝ ես քո փոխանակ եղէց ՚ի տէր . հանգս՛
21 զաղիսդ իմ ՚ի քրիստոս : * Յուսացեալ ՚ի հնա-
զանդու թիւնդ քո՝ գրեցի առ քեզ . քանզի գի-
տեմ թէ առաւել ևս քան զոր ասեմդ՝ առնի-
22 ցես : * Միանգամայն և պատրաստեսցիր ինձ
վանս . քանզի յուսամ եթէ աղօթիւք ձերովք
23 շնորհեցայց ձեզ : * Աղջոյն տայ ձեզ եպափրոսս

գերեկից իմ 'ի քրիստոս յիսուս . * և մարկոս , և 24
 արիստարքոս , և դեմաս , և զուհաս՝ գործակիցք
 իմ : * Ասորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի 25
 ընդ ոգւոյդ ձերում . ամէն :

Աս իիլիմոն և աս ապիլիա փարս ոնեփմայ . և աս ար
 Քիպաս սարկասագ իողոսայոց եկեղեցւոյն , գրեցա՝ 'ի
 հոովմի 'ի յեռն ոնեփմայ ծառայի :

Թ ՈՒ Գ, Թ

ՊՕԳՆՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԵՐԱՅԵՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

- 1 Ի ԱԶՈՒՄ մասամբք և բազում օրինակօք ԱԿ
կանխաւ խօսեցաւ աստուած ընդ հարսն մեր ԱԿ
- 2 մարգարէիւք . * 'ի վախճան աւուրցս այսօցիկ
խօսեցաւ ընդ մեզ որդւոյն՝ զոր եղ ժառանգ
- 3 ամենայնի . որով և զյաւիտեանսն արար : * Ար է
լոյս փառաց՝ և նկարագիր էութեան նորա . որ
կրէ զամենայն բանիւ զօրութեան իւրոյ . սրբ-
բութիւն մեղաց մերոց արարեալ՝ նստաւ ընդ
- 4 աջմէ մեծութեանն 'ի բարձունս : * Այնչափ
առաւել եղեալ քան զհրեշտակս , որչափ լաւ
- 5 ևս քան զնոսա անուն ժառանգեաց : * Վանդի
ցո՞ երբէք ասաց 'ի հրեշտակաց . որդի իմ ես
դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ . և դարձեալ թէ ես
- 6 եղէց նմա 'ի հայր , և նա եղիցի ինձ յորդի : * Այլ
յորժամ միւսանդամ մուծցէ զանդրանիկն յաշ-

խարհ, ասէ. երկիրպագցեն նմա ամենայն հրեշ-
 տակք աստուծոյ : * Այլ առ հրեշտակսն ասէ. ս 7
 արար զհրեշտակս իւր հոգիս, և զպաշտօնեայս
 իւր բոց հրոյ : * Իսկ ցորդին ասէ. աթոռ քո 8
 աստուած յաւիտեանս յաւիտենից. դաւազան
 ուղղութեան՝ դաւազան արքայութեան քո : * Սի- 9
 րեցեր զարդարութիւն և ատեցեր զանօրէնու-
 թիւն. վասն այսորիկ օժ զքեզ աստուած աստ-
 ուած քո իւղով ուրախութեան՝ առաւել քան
 զընկերս քո : * Այլ դու տէր 'ի սկզբանէ զերկիր 10
 հաստատեցեր. և դորձք ձեռաց քոց երկինք են :
 * Նոքա կորնչին՝ և դու կաս և մնաս. ամենեքեան 11
 իբրև զձորձս մաշեացին, * և իբրև զվերարկուս. 12
 գալարեացէս զնոսա իբրև զհանդերձ, և գալա-
 րեացին. բայց դու նոյն իսկ ես՝ և ամք քո սչ
 պակասեն : * Տո՛ երբէք ասաց 'ի հրեշտակաց. 13
 նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչև եդից զթշնամիս քո
 պատուանդան ոտից քոց : * Աչ ասլաքէն ամենե- 14
 քեան հոգիք են հարկաւորք՝ որ առաքին 'ի ըս-
 պասաւորութիւն վասն այնոցիկ, որ ժառանգե-
 լոցն են զիրկութիւն :

ԳԼ . Բ .

ԵՊ Վասն այնորիկ պարտ է մեզ առաւել ևս 1
 ունկնդիր լինել բանիցն ասացելոց՝ զի մի երբէք
 նուազեացուք : * Օ, 'ի եթէ որ 'ի ձեռն հրեշտա- 2
 կաց խօսեցաւ բանն՝ հաստատուն եղև, և ամե-
 նայն յանցաւորութիւն և անհնազանդութիւն

- 3 ընկալաւ զպատիժ պատուհասի . * մեք զխորդ
 ապրեցուք հեղգացեալք յայնպիսի փրկութի ,
 որ սկիզբն առ խօսելոյ ՚ի տեառնէ . և ՚ի ձեռն
 4 այնոցիկ որ լուանն՝ ՚ի մեզ հաստատեցաւ , * վը-
 կայեալ յաստուծոյ նշանօք և արուեստիւք և
 պէսպէս զօրութեամբք , և մասամբք հողւոյն
 5 սրբոյ ըստ իւրոց կամաց : * Օ՛ ՚ի ոչ եթէ հրեշ-
 տակաց հնազանդեցոյց զհանդերձեալ աշխարհն ,
 6 վասն որոյ մեքս խօսիմք : * Ա՛ կայեաց որ ուրեք՝ և
 ասէ . զի՞նչ է մարդ՝ եթէ յիշեցես զնա , կամ
 7 որդի մարդոյ՝ թէ այց արասցես նմա : * Փոքր մի
 խոնարհ արարեր զնա քան զհրեշտակս . փառօք
 և պատուով պսակեցեր զնա՝ և կացուցեր ըզ-
 8 նա ՚ի վերայ ձեռակերտաց քոյ : * Օ՛ ամենայն
 ինչ հնազանդ արարեր ՚ի ներքոյ ոտից նորա :
 Ա՛րդ՝ ՚ի հնազանդեցուցանելն զամենայն , ոչինչ
 եթող անհնազանդ ՚ի նմանէ . բայց այժմ ոչ ևս
 9 տեսանեմք հնազանդեալ նմա զամենայն : * Ա՛յլ
 զփոքր մի խոնարհեալ քան զհրեշտակս տեսանեմք
 զյիսուս՝ վասն չարչարանաց մահուն , փառօք և
 պատուով պսակեալ . զի շնորհօքն աստուծոյ վա-
 10 սըն ամենեցուն զմահ ճաշակեսցէ : * Օ՛ ՚ի վայելե-
 ւր իսկ նմա , վասն որոյ ամենայն՝ և սրով ամե-
 նայն , բազում որդիս ՚ի փառս ամել՝ և զառաջ
 նորդ փրկութեան նոցա չարչարանօք կատարել : Վ՛ջ
 11 * Օ՛ ՚ի որ սրբէն և որ սրբին՝ ՚ի միջէ էին
 ամենեքին . վասն որոյ ոչ ամօթ համարի եղբարս
 12 անուանել զնոսա , և ասել : * Պատմեցից զանուն
 քս եղբարց իմոց . ՚ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից

զքեզ : * Այլ դարձեալ թէ ես եղէց յուսացեալ 13
 'ի նա . և դարձեալ . ահաւասիկ ես և մանկունք
 իմ , զոր ետ ինձ աստուած : * Այլ որ որովհետեւ 14
 մանկունք հաղորդեսցին արեան և մարմնոյ , և
 ինքն իսկ մերձաւորութեամբ կցորդ եղև նո-
 ցունց . զի մահուն իւրով խափանեսցէ զայն , որ
 զիջխանութիւն մահուն ունէր , այսինքն է՝ զսա-
 տանայ . * և ապրեցուցէ զայնասիկ , որ մահուն 15
 երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք 'ի ծա-
 ոայութիւն : * Քանզի ոչ երբէք զհրեշտակաց 16
 բուն հարկանէ . այլ զզաւակէն արբահամու-
 բուն հարկանէ : * Աւստի պարտ իսկ էր նմա 17
 ամենայնիւ եղբարց նմանել , զի ողորմած լինիցի ,
 և հաւատարիմ քահանայապետ յաստուածակոյս
 կողմանէ անտի , առ 'ի քաւելոյ զմեզս ժողովը-
 դեանն : * Օ , ի որով ինքն չարչարեցաւ՝ զփորձ ա- 18
 ուեալ , կարող է և փորձանաւորացն օգնական
 լինել :

Գ. Լ . Գ .

Աւստի եղբարք սուրբք՝ երկնաւոր կողմանն 1
 բաժանորդք , նայեցարո՛ւք ընդ առաքեալն և
 ընդ քահանայապետ խոստովանութեան մերոյ
 ընդ յիսուս քրիստոս . * որ հաւատարիմ է արար- 2
 չին իւրոյ՝ որպէս և մովսէս յամենայն 'ի տան
 նորա : * Օ , ի առաւել ևս փառաց քան զմովսէս 3
 արժանի եղև . որչափ առաւել պատիւ ունիցի
 քան զտունն՝ տանն առնելի : * Օ , ի ամենայն 4
 տուն կազմի , յու մմէ կազմի , իսկ որ զամենայնն

- 8 արար, աստուած է: * Մովսէս հաւատարիմ է
 յամենայն տան նորա իբրև զճառայ՝ առ ՚ի վը-
 9 հայութենէ բանիցն ասացելոց: * Այլ քրիստոս
 իբրև որդի ՚ի վերայ տան իւրոյ, որոյ տունն մեք
 իսկ եմք, միայն թէ զհամարձակութիւն և ըզ-
 սարժանս յուսոյն մինչև ՚ի վախճան հաստատուն
 7 ունիցիմք: * Այն որոյ այսպէս ասէ հոգին սբ.
 8 այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք, * մի խտացու-
 ցանէք զսիրտս ձեր իբրև ՚ի դառնութեանն յա-
 9 լուրն փորձութեան յանապատի: * ուր փորձե-
 ցին զիս հարբն ձեր, քննեցին զիս՝ և տեսին ըզ-
 10 դործս իմ զքառասուն ամ, * վասն որոյ տաղտկա-
 ցայ աղգաւն այնուիկ, և ասացի, միշտ մոլորեալ
 են սրտիւք, և նորա ոչ ծանեան զճանապարհս
 11 իմ, * որպէս երդուայ ՚ի բարկութեան իմում՝
 թէ մտցեն ՚ի հանգիստ իմ: ~~~~~
 12 * Տեսէք եղբարք՝ զուցէ երբէք լինիցի յու- ԵԶ
 մեք ՚ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատութեան՝ ասլըս- ~~~~~
 13 տամք լինել յաստուծոյ կենդանւոյ: * Այլ մը-
 խիթարեցէք զմիմեանս զօրհանապաղ՝ մինչդեռ
 այսօրդ առաջի կայ, զի մի ոք խտացի ՚ի ձէնջ
 14 խաբէութեամբ մեղաց: * Քանզի բաժանորդք
 եղեաք քրիստոսի, միայն թէ զսկիզբն հաստա-
 տութեանն մինչև ցվախճան սինդ կալցուք: ~~~~~
 15 * Յասելն, այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք՝ մի
 խտացուցանէք զսիրտս ձեր իբրև ՚ի դառնու-
 16 թեանն: * Քանզի ոմանք լուան՝ և դառնացուցին,
 այլ ոչ ամենեքեան՝ որ ելեալ էին յեգիպտոսէ
 17 ՚ի ձեռն մովսէսի: * Յուամէ՞ տաղտկացաւ զքա-

և ասուեն ամն . ո՛չ ասպաքէն 'ի յանցուցելոցն . որոց
 ասկերքն անկան յանասպատի անդ : * Աւմ երգուաւ 18
 չմտանել 'ի հանգիստն իւր , եթէ ոչ անհաւա
 տիցն : * Այլ տեսանեմք՝ զի ո՛չ կարացին մտանել 19
 վասն անհաւատութեանն :

ԳՎ . Գ .

Արկիցնւք այսուհետև , գուցէ 'ի թողուլ 1
 զաւետիան՝ 'ի մտանելոյ 'ի հանգիստն նորա՝ գը
 տանիցի որ 'ի ձէնջ նուազեալ : * Վանզի եմք աւ 2
 ւետարանեալք որպէս և նոքայն . այլ նոցա ոչինչ
 օգնեաց լուր բանին , չամսքելոցն 'ի հնազան
 դութի հաւատոց : * Այլ մեք մտանեմք 'ի հան 3
 գիստն , որք հաւատացաքս . որպէս և ասացն՝ թէ
 որպէս երգուայ 'ի բարկութեան իմում , թէ
 մտցեն 'ի հանգիստ իմ . թէպէտ և արդիւնքն
 իսկզբանէ աշխարհի լեալ էին : * Վանզի ասէ 4
 ուրեք վասն աւուրն եօթներորդի այսպէս . և
 հանգեաւ աստուած յաւուրն եօթներորդի յա
 մենայն գործոց իւրոց : * Այլ աստ դարձեալ աւ 5
 սէ՝ թէ մտցեն 'ի հանգիստ իմ : * Այլ արդ՝ քանզի 6
 արդեւան ոմանք մտանել՝ 'ի նա , և որք յառա
 ջագոյն աւետարանեալն էին՝ չմտին վասն ան
 հաւատութեանն . * դարձեալ այլ օր սահմանէ՝ 7
 զայսօրն 'ի դաւիթ , և ասէ՝ յետ այնչափ ժամա
 նակաց , որպէս յառաջագոյնն ասաց , այսօր ե
 թէ ձայնի նորա լուիցէք՝ մի խստացուցանէք ըզ
 սիրտս ձեր : * Օ՛ր եթէ զնոսա յետուայ հան 8

- դուցեալ էր , ապա վասն այլոյ աւուր ոչ խօսէր
 9 յետ այնորիկ : * Արդ ուրեմն նուազեալ է շա-
 10 քաթումն յողովորեանն աստուծոյ : * Օյ որ ե-
 մուտ 'ի հանգիստն նորա , և նա հանգեալ յիւ-
 րոց դործոց անտի . որպէս և ան յիւրայնոցն : 22
- 11 * Փութասցուք այսուհետև մտանել յայն
 հանգիստ . զի մի որ ընդ նովին օրինակաւ ան-
 12 հաւատութեանն անկանիցի : * Քանզի կենդանի
 է բանն աստուծոյ՝ և ազդող՝ և հատու քան զա-
 մենայն սուր երկսայրի , և անցանէ մինչև ցորո-
 շումն շնչոյ և ոգւոյ՝ և յօդից և ուղղոց , և քրն-
 13 նիչ է մտաց՝ և խորհրդոց սրտից : * Այլ չիք ա-
 րարած աներևոյթ յերեսաց նորա . այլ ամենայն
 ինչ մերկապարանոց կայ առաջի աչաց նորա՝ զոր-
 14 մէ մեր բանքս են : * Անիմք այսուհետև քահա-
 նայապետ մեծ անցեալ ընդ երկինս , զյիսուս
 զորդին աստուծոյ . պինդ կալցուք զսոստովա-
 15 նութիւնն : * Քանզի ոչ եթէ ունիմք քահա-
 նայապետ՝ որ չիցէ կարող չարչարակից լինել
 տկարութեան մերոյ . այլ փորձ է ամենայնիւ
 ըստ նմանութեան առանց մեղաց : ~
- 16 * Մատիցուք այսուհետև համարձակութի 24
 առաջի աթուոյ շնորհացն նորա . զի ընկալցուք ~
 զօղորմութիւն՝ և գացուք շնորհս 'ի դէպ ժա-
 մանակի օգնականութեան :

ԳԼ . Ե .

- 1 Օյ , ամենայն քահանայապետ 'ի մարդկանէ
 աւեալ՝ վասն մարդկան կայ յաստուածակոյս կողմն

- անդր . զի մատուցել սլատարադս և զոհս վասն
մեզաց : * Չափով չարչարակից կարող է լինել 2
տգիտաց և մոլորելոց . քանզի և ինքն իսկ տկա-
րու թեամբ զգածեալ է : * Ասն այնորիկ հարկ է 3
որպէս վասն ժողովրդեանն , նոյնպէս և ընդ ան-
ձին մատուցանել սլատարադս վասն մեզաց : * Այլ 4
ոչ եթէ անձամբ որ առնու պատիւ . այլ կոչե-
ցեալն յաստուծոյ՝ որպէս և ահարովն : * Այն- 5
պէս և քրիստոս ոչ եթէ անձին ինչ շուք եդ
լինել քահանայապետ . այլ որ խօսեցաւն առնա՝
թէ որդի իմ ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ :
* Արպէս և ՚ի միւսումն ասէ . դու ես քահանայ 6
յաւիտեան ըստ կարգին մելքիսեդեկի : * Ար յա- 7
ւուրս մարմնոյ իւրոյ՝ աղօթս և պաղատանս առ-
այն , որ կարողն էր ապրեցուցանել զնա (՚ի մահ-
ուանէ) , ու ժգին գոչմամբ և արտասուօք մա-
տուցանէր . և լսելի լինէր առ լաւութեանն :
* Թէպէտ և որդի է՝ ուսաւ ՚ի չարչարանաց ան- 8
տի զհնազանդութիւն : * Այլ իբրև կատարեցաւ՝ 9
եղև ամենայն հնազանդելոց իւրոց պատճառ
փրկութեն յաւիտենից . * և անուանեցաւ յաս- 10
տուծոյ քահանայապետ յաւիտենից ըստ կար-
գին մելքիսեդեկի :
27 * Ասն որոյ բաղումք են մեզ բանք , և 11
դժուարապատում ՚ի մեկնել . քանզի խօթամիտք
եղերուք լսելեօք : * Փոխանակ զի սլարտ էր ձեզ 12
լինել վարդապետս վասն ժամանակին . դարձեալ
պիտոյ է ձեզ ուսանել թէ զինչ են նշանագիրք
իսկզբան բանիցն աստուծոյ . և եղերուք կարօտք

- 13 կաթին՝ և ոչ հաստատուն կերակրոյ : * Օ՛ր ա-
մենայն որ կաթընկեր է՝ տգէտ է բանին արդա-
14 բութեան , բանդի տղայ է : * Այլ կատարելոցն
է հաստատուն կերակուր , որոց՝ վասն ՚ի չափան
հասանելոյ՝ ճաշակելիքն կիրթ են ընտրութեան
բարւոյ և չարի :

ԳՎ. Օ.

- 1 Վասն որոյ թողեալ զբան սկզբանն բրիտա-
սի , ՚ի կատարումն եկեցուք . մի միւսանգամ
արկանել հիմն ապաշխարութեան՝ ՚ի մեռելոտի
2 դործոց անտի , և հաւատոցն որ յաստուած , * և
մկրտութեանցն վարդապետութեան , և ձեռ-
նադրութեան ձեռաց , և յարութեան մեռելոյ ,
3 և դատաստանին յաւիտենից : * Այլ արդ՝ արաւ-
4 ցուք զայն , եթէ աստուած հրամայեացէ : * Վան-
դի անհնար է միանգամ մկրտելոցն , որ ճաշակե-
ցին յերկնաւոր սարգեացն , և հաղորդք եղեն
5 հողւոյն սրբոյ , * և զգեղեցիկ բանին աստուծոյ
ճաշակս ճաշակեցին , և զզօրութիւնս հանդեր-
6 ձելոյ աշխարհին , * և կործանեցին , միւսանգամ
նորագել յապաշխարութիւնս , և վերստին ՚ի խաչ
հանել անձանց զօրդին աստուծոյ , և դարձեալ
7 խայտառակել : * Վանդի երկիր՝ որ բնակիցէ զանձ-
րե բազում անգամ եկեալ ՚ի վերայ նորա , և
ճնանիցի արդիւնս շահեկանս նոցա՝ վասն որոյ
գործեցին , ընդունի զօրհնութիւնս յաստուծոյ :
8 * Վսկ որ բերէ զփուշ և զտատասկ , անսկիտան է՝

- և մերձ յանէծս . և վախճանն նորա յայրումն :
 22 * Ի այց հաստատեալ եմ վասն ձեր սիրելիք՝ 9
 ՚ի լաւ անդր , և որ լին է փրկու թեամբ , զի թէ-
 սկէտ և այսպէս խօսիմք , * ոչ եթէ անիրաւ ինչ 10
 է աստուած՝ մոռանալ զգործս ձեր և զսէրն՝ զոր
 ցուցէք յանունն նորա . զի սլաշտէիք զսուրբսն՝
 և սլաշտէք : * Եւ մեք ըղձանամք՝ զի իւրաքան 11
 չիւրոք ՚ի ձէնջ զնոյն փոյթ ցուցանիցէ ՚ի հաս-
 տատութիւն յուսոյն՝ մինչև ցլախճանն . * զի մի 12
 հիւանդամիտք լինիցիք : Նմանողք եղերուք այ-
 նոցիկ՝ որ հաւատովքն և երկայնամտութեամբ
 ժառանգեցին զաւետիսն : * Օ ՚ի արբահամու 13
 խոստացեալ զաւետիսն աստուծոյ , քանզի յայլ
 ոք ՚ի մեծ ոչ գոյր երդնուլ , * յանձն իւր երդ- 14
 ուաւ , և ասէ . այն , օրհնելով օրհնեցից զքեզ ,
 և բազմացուցանելով բազմացուցից զքեզ : * Եւ 15
 այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝ եհաս աւետեացն :
 * Ապաքէն մարդիկ՝ որ ինչ ՚ի վեր է քան զին 16
 քեանս՝ յայն երդնուն , և ամենայն հակառա-
 կութեան նոցա վճիռ առ ՚ի հաստատութիւն ,
 երդումն է : * Արով առաւել ևս կամեցեալ աս 17
 տուծոյ՝ ցուցանել ժառանգաւորաց աւետեացն
 զհաստատութի խորհրդոյն իւրոյ , միջնորդեաց
 երդմամբ : * Օ ՚ի երկու անփոփոխելի իրօքն՝ ու 18
 բովք անհնարին իցէ ստել աստուծոյ , հաստա-
 տուն միսիթարութիւն ունիցիմք . որք ապաստան
 եղեաք բուռն հարկանել զհանդերձեալ յուսոյն .
 * զոր իբրև զխարխիս հաստատուն և անշարժ 19
 ունիցիմք անձանց մերոց , որ և մտանիցէ ՚ի ներ-

20 քին կողմն վարագուրին , * ուր կարասկուն մեր
 յիսուս և մուտ վասն մեր , ըստ կարգին մեւքի-
 սեղեկի՝ եղև քահանայապետ յաւիտենից :

ԳԼ : Լ :

- 1 Վանդի այս մեւքիսեղեկ՝ թագաւոր էր սա-
 ղիմայ . քահանայ աստուծոյ բարձրելոյ . որ ել
 ընդ առաջ արբահամու , յորժամ դարձեալ
 գայր ՚ի կոտորածէ թագաւորացն՝ և օրհնեաց
- 2 զնա . * որում և տասանորդս յամենայնէ ետ ար-
 բահամ . նախ թարգմանի թագաւոր արդարու-
 թեան , ապա թագաւոր սաղեմայ՝ որ է թա-
- 3 գաւոր խաղաղութեան . * անհայր՝ անմայր՝ չհա-
 մարեալ յազգս , որոյ ոչ սկիզբն աւուրց և ոչ
 կատարած կենաց . նմանեալ որդւոյ աստուծոյ՝
- 4 կայ մնայ քահանայ մշտնջենաւոր : * Արդ՝ տե-
 սէք որպիսի որ էր սա , որում և արբահամ տա-
- 5 սանորդս ետ յաւարէ անտի՝ նահապետան : * Աւ-
 որք յորդւոցն զլեւայ զքահանայութիւնն առ-
 նուն , պատուէր ունին տասանորդել զժողո-
 վուրդն ըստ օրինացն . այսինքն է՝ զեղբարս իւ-
 րեանց . թէպէտ և ելեալ իցեն յերանացն ար-
- 6 բահամու : * Իսկ չհամարեալն յազգս ՚ի նոցանէ՝
 տասանորդեաց զարբահամ . և զնա՝ որոյ զաւե-
- 7 տիսն ընկալեալ էր , օրհնեաց : * Օ ՚ի առանց ա-
 մենայն հակառակութեան , նուազն ՚ի լուէ ան-
- 8 տի օրհնեսցի : * Աւ աստ մարդք մահկանացուք
 տասանորդս առնուն . բայց անդ վկայեցաւ՝ թէ

- կենդանի է . և որպէս բանից կարգ է ասել . * Թէ 9
 արբահամու և զևի իսկ՝ որ զտասանորդսն առ-
 նոյր , տասանորդեցաւ : * Օյի դեռևս յերանս 10
 հօր իւրոյ էր՝ յորժամ ընդ առաջ եղև նմա
 մելքիսեդեկ :
- ԵԿ * Իսկ արդ՝ եթէ կատարումն 'ի ձեռն զեւ 11
 տացւոց քահանայու թեանն էր , քանզի ժողո-
 վուրդն յայն օրէնս գրեցաւ . զինչ պիտոյ էր
 ըստ կարգին մելքիսեդեկի այլում քահանայի
 յառնել , և ոչ ասել թէ ըստ կարգին ասարոյնի :
- * Այլ 'ի փոփոխել քահանայու թեանն , հարկ էր 12
 և օրինացն փոփոխումն լինել : * Օյի զորմէ այս 15
 պէտն ասի՝ յայլմէ ազգէ կարաւ հազորդութի ,
 յորմէ ոչ ոք երբէք եղև հազորդ սեղանոյն :
- * Արդ յայտ իսկ է , թէ յազգէ յուգայ ծագեաց 14
 տէր մեր , յորմէ ազգէ վասն քահանայից մով-
 սէս ինչ ոչ ճառեաց : * Այլ ևս առաւել յայտ է՝ 15
 թէ ըստ նմանութեան մելքիսեդեկի յառնելոց
 է այլ քահանայ . * որ ոչ ըստ մարմնաւոր սխառ 16
 ուիրանին եղև , այլ ըստ զօրութեան կենացն
 անվախճանից : * Քանզի վկայեցաւ , թէ դու ես 17
 քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին մելքիսեդեկի :
- * Արհամարհութիւն լինէր առաջին սխառուիրաւ 18
 նին՝ վասն նորին տկարութեան և անշահութե .
- * քանզի ոչինչ կատարումն գործեցին օրէնքն , և 19
 մաւտ ազնուական յուսոյն՝ որով մերձենամք առ
 աստուած : * Այլ այնչափ , զի ոչ առանց երգ- 20
 ման , զի են սմանք՝ որ առանց երգման են կա-
 ցեալ քահանայք : * Այց սա երգմամբ 'ի ձեռն 21

- այնորիկ՝ որ ասացն 'ի նա . երդուաւ տէր՝ և ոչ
 22 և ս զղջացի, դու ես քահանայ յաւիտեան : * Այլ
 այնչափ լաւագոյն ուխտի եղև երաշխաւոր յի-
 23 սուս : * Այլ քաղում են կացեալ քահանայք՝ վա-
 սրն մահու արգել լինելոյ 'ի մշանջենաւորել :
 24 * Իսկ սա վասն յաւիտեան կալոյ՝ առանց անցա-
 25 նելոյ ունի զքահանայու թիւնն : * Աստի և կեն-
 դանի առնել համօրէն կարող է զմատուցեալս
 նովաւ առ աստուած . քանզի միշտ կենդանի է՝
 լինել քարեխօս վասն նոցա :
 26 * Օ ի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քահա- Ա
 նայապետ , սուրբ անմեղ՝ անարատ՝ զատեալ 'ի
 27 մեղաւորաց , և քարձրացեալ քան զերկինս . * ու
 ըում ոչ հանապազ հարկ է որպէս այլոց քահա-
 նայապետիցն , նախ վասն իւրեանց մեղացն սլա-
 տարագս մատուցանել՝ և ապա վասն ժողովըր-
 դեանն : Իսկ սա զայն միանգամայն կատարեաց ,
 28 զի զանձն իւր մատոյց սլատարագ : * ( ) րէնքն ըզ-
 մարդիկ կացուցանեն քահանայապետս զգա-
 ծեալս տկարութեամբ . իսկ բանն երդման յետ
 օրինացն՝ զորդի , որ յաւիտեան կատարեալ է :

Գ Լ : Բ :

- 1 Այլ բանից զլուխ խօսիցն՝ այնպիսի ունիմք
 քահանայապետ , որ նստաւ ընդ աջմէ մեծու-
 2 թեան աթոռոյն յերկինս , * սրբութեանցն պաշ-
 տօնեայ՝ և խորանին ճշմարտութեան , զոր տէրն
 3 կանգնեաց՝ և ոչ մարդ : * Օ ի ամենայն քահա-
 նայապետ վասն մատուցանելոյ զոհս և զսլատա-

րազս կայ, ուստի հարկ է և նմա ունել ինչ՝ զոր
 մատուցանիցէ : * Օ ի եթէ էր յերկրէ, թերևս 4
 չէր իսկ քահանայ, զի գոյին՝ որ մատուցանէին
 ըստ օրինացն սրտարազ . * որք առակաւ և օ 5
 րինակաւ սրտաշտէին երկնաւորացն . որպէս և
 հրամայեցաւ մովսէսի՝ յորժամ գործելոց էր ըզ-
 վրան ժամուն, տեսչի՛ր՝ ասէ, արասցէս զամե-
 նայն ըստ օրինակին՝ որ ցուցաւ քեզ ՚ի լերինն :
 * Մայց արդ՝ առատագոյն ևս սրտաման եհաս 6
 յիսուս, որչափ լաւագոյն ևս ուխտի է միջնորդ՝
 որ յառաւել աւետիան օրինադրեցաւ : * Օ ի 7
 եթէ առաջինն անարատ էր, ապա երկրորդին
 տեղի ո՛չ ինդրէր : * Նա աւանիկ բամբասէ ըզ- 8
 նոսա՝ և ասէ, ահաւասիկ աւուրք եկեացեն՝ ա-
 սէ տէր, և կատարեցից ՚ի վերայ տանն իսրայ-
 էլի և ՚ի վերայ տանն յաւդայ՝ ուխտ նոր, * ո՛չ 9
 ըստ ուխտին՝ զոր եղի ընդ հարս նոցա՝ յաւուր
 յորում առի ՚ի ձեռն՝ հանել զնոսա յերկրէն ե-
 գիսպտացւոց . և զի նոքա ո՛չ կացին յաւտին ի-
 մում, և ես անխոյժ արարի զնոցանէ, ասէ տէր
 ամենակալ : * Ն յլ այս է ուխտն՝ զոր եղից տանն 10
 իսրայէլի յեւ աւուրցն այնոցիկ՝ ասէ տէր . տաց
 զօրէնս իմ ՚ի միտս նոցա՝ և ՚ի սիրտս նոցա գը-
 րեցից զնոսա . և եղէց նոցա աստուած, և նո-
 քա եղիցին ինձ ՚ի ժողովուրդ : * Ն շ ինչ ևս ու- 11
 սուցանիցեն իւրաքանչիւր զքաղաքակից իւր,
 և իւրաքանչիւր զեղբայր իւր, և ստիցեն թէ
 ճանիր զտէր, զի ամենեքին ճանիցեն զիս ՚ի վոքը-
 կանց մինչև ՚ի մեծամեծս նոցա : * Օ ի քաւիչ 12

էղէց անիրաւութեանց նոցա . և զմեզս նոցա՝
 13 և զանօրէնութիւնս այլ ոչ ևս յիշեցից : * Արդ՝
 ասելովն նոր , հնացոյց զառաջինն . և որ հնանայն
 և ճերանայ՝ մերձ է յաստիականութիւն : Գ. 2

Գ. 1 . Թ .

1 Աւնել ունէր և առաջինն իրաւունս սրաշ-
 տաման յայնժամ զաշխարհական սրբութիւնն :
 2 * Օ ի խորանն առաջին հանդերձեցաւ սյսպէս .
 յորում աշտանակն և սեղանն և հացն նուիրաց՝
 3 որ սրբութիւնն կոչէր : * Այլ յետ երկրորդ վա-
 րագութիւն խորանն՝ որ կոչէր սրբութիւն սրբու-
 4 թեանց . * յորում կայր բուրվառն ոսկի , և արկղն
 կտակարանաց պատեալ ներքոյ և արտաքոյ սա-
 կուլ . յորում սափօրն ոսկի լի մանանայիւ , և
 զառազանն ահարովնի՝ որ ծաղկեցաւ , և տախ-
 5 տակք կտակարանացն . * և ՚ի վերայ նորա քերով-
 բէքն վառաց՝ որ հովանի ունէին ՚ի վերայ քա-
 ւութեանն . վասն որոյ ոչ է սյժմ ասել մի ըստ
 6 միօջէ : * Այլ այն ամենայն իբրև սյնակէս հան-
 դերձեալ կայր , յառաջին խորանն յամենայն
 ժամ մտանէին քահանայք զպաշտամունսն կա-
 7 տարել . * բայց յերկրորդն միանգամ ՚ի տարւոջն
 քահանայապետն . և զայն ոչ սուանց արեան , զոր
 մատուցանէր վասն իւր՝ և վասն ժողովրդեանն
 8 անգխտութե : * Օ այս ցուցեալ հողւոյն սրբոյ՝
 մինչև յայտնեալ էր ճանապարհի սրբութեցն .
 քանզի դեռ առաջին խորանն ունէր զհաստա-

տու թիւն , * որ է առակ ժամանակին , որ առ ա 9
 ջի կայր . յորում պատարագքն և զոհքն մատչե-
 ին , որք ոչ կարէին ըստ միտս կատարել զպաշ-
 տամունսն , բայց միայն կերակրովք և ըմպելեօք ,
 * և պէսպէս մկրտութեամբք՝ մարմնոյ արդարու- 10
 թիւնքն , որ մինչև ՚ի ժամանակս ուղղութեանն
 ՚ի վերայ կային : * Այլ քրիստոս եկեալ քահա- 11
 նայապետ հանդերձելոցն բարեաց՝ մեծաւն և
 կատարելովն՝ և անձեռագործ խորանաւ , այսինքն
 է՝ որ ոչ յայց արարածոց , * և ոչ արեամբ նո- 12
 խազաց և զուարակաց . այլ իւրով արեամբն ե-
 մուտ միանգամ ՚ի սրբութիւնսն՝ յաւիտենաւ
 կանս գտեալ զփրկութիւն : * Օ ՚ի եթէ արիւն 13
 ցլուցն և նոխազաց՝ և մոխիր երնջոցն ցանեալ՝
 զպղծեալսն սրբէր առ ՚ի մարմնոյ սրբութենէ ,
 * որչափ ևս առաւել արիւնն քրիստոսի , որ ՚ի 14
 ձեռն հոգւոյն յաւիտենականի մատոց զանձն
 անարատ պատարագ աստուծոյ , սրբեցէ զխիղճ
 մաաց ձերոց ՚ի մեռելոտի գործոց անտի՝ պաշ-
 տել զաստուած կենդանի : * Այլ վասն այնորիկ 15
 նորոյ ուխտիս է միջնորդ . զի յորժամ մահ լի-
 նիցի՝ ՚ի փրկութի վասն առաջինն ուխտին յան-
 ցանաց , զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն ՚ի ժա-
 ոանգութիւն յաւիտենից : * Քանզի ուր կտակ 16
 է , հարկ է զմահ ՚ի մէջ բերել զկտակագրին :
 * Օ ՚ի կտակ յետ մահու հաստատուն է , ապա 17
 թէ ոչ՝ զիսորդ իցէ հաստատուն , մինչ կտակա-
 գիրն կենդանի է : * Աւտի և ոչ առաջինն առանց 18
 արեան նորոգէր : * Քանզի իբրև պատմեցաւ ա- 19

- մե՛նայն պատուիրանք օրինացն 'ի մովսիսէ ժողովրդեանն , առեալ զարիւն ցլուցն և նոխազացն , ջրով և բրդով՝ կարմրով և զոսպիւ , զկտակարանօքն իսկ և զամենայն ժողովրդեամբն
- 20 սրսկեաց , * և ասէ , այս է արիւն կաակին՝ զոր
- 21 պատուիրեաց ձեզ առուած : * Այլ զխօրանաւն և զամենայն կահիւ սարսուն նոյնպէս սրսկեաց
- 22 զարիւնն : * Այլ գրեթէ ամենայն ինչ արեամբն սրբէր ըստ օրինացն , և առանց հեղման արեան
- 23 չլինէր թողութիւն : * Ապա հարկ էր օրինաւորացն այնպիսեօքն սրբել , և բուն իսկ երկնաւորացն՝ առաւել ևս պատարագօք քան զնոյնս :
- 24 * Օ՛րի ո՛չ եթէ 'ի ձեռագործ սրբութիւնսն եմուտ յիսուս յօրինակս ճշմարտութեանն , այլ 'ի բուն իսկ յերկինս , յանդիման լինել երեւացն
- 25 աստուծոյ վասն մեր : * Այլ զի բազում անգամ մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝ որպէս քահանայապետն , որ մտանէր 'ի սրբութիւն սրբութեանցն ամի ամի արեամբն օտարաւ , * ապա թէ ոչ՝ սարտ էր նմա բազում անգամ չարչարել իսկզբանէ աշխարհի , բայց արդ աւասիկ միանգամ 'ի կատարած յաւիտեանց՝ յանարգութի մեղաց
- 27 իւրով պատարագաւն յայտնեալ է : * Այլ զոր օրինակ կայ մնայ մարդկան միանգամ մեռանել և յետ այնորիկ դատաստան , * նոյնպէս և բրիտանս միանգամ մատուցեալ պատարագ առ 'ի բառնալոյ զմեզս բազմաց . իսկ յերկրորդումն առանց մեղաց յայտնեսցի այնոցիկ , որ ակն ունիցին նմա հաւատովք 'ի փրկութիւն :

ԳԼ . Ժ .

- Բ Քանզի զտուեր հանդերձելոց՝ բարեացն 1
 ունէին օրէնքն , և ոչ զնոյն կերպարանս իրացն ,
 ամի ամի զնոյն սլատարագս մատուցանեն ցանգ ,
 որք ոչ են կարող զմատուցեալն կատարել . * ա- 2
 սլա թէ ոչ դադարէին ՚ի մատուցանելոյ , վասն
 և ոչ մի ինչ այնուհետև խիղճ մտաց ունելոյ
 սաշտօնէիցն միանգամ սրբեցելոցն . * այլ անդէն 3
 ՚ի նմին ՚ի յիշատակս մեղացն կային ամի ամի ,
 * Քանզի ոչ կարէր արիւն նոխազացն և ցլուց 4
 բառնալ զմեղս : * Վասն որոյ ՚ի մտանել իւրում
 յաշխարհ՝ ասէ , զզոհս և զսլատարագս ոչ կամե-
 ցար , բայց մարմին հաստատեցեր ինձ . * ընդ ող- 6
 ջակէզս և ընդ վասն մեղացն ոչ հաճեցար : * Յայն- 7
 ժամ ասացի թէ ահաւասիկ եկի . ՚ի ճառս գրոց
 գրեալ է վասն իմ , առնել զկամս քո աստուած :
 * Վերագոյնն ասէ , թէ ընդ զոհս և ընդ սլատա- 8
 րագս և ընդ ողջակէզս՝ և ընդ վասն մեղացն ոչ
 հաճեցար , և ոչ կամեցար՝ որք ըստ օրինացն մատ-
 չէին : * Ասլա ասէ՝ ահաւասիկ գամ առնել ըզ- 9
 կամս քո աստուած . մերժէ զառաջինն՝ զի զերկ-
 րորդն հաստատեցէ . * որով կամօք և մեք սրբ- 10
 բեցաք՝ ՚ի ձեռն սլատարագի մարմնոյն յիսուսի
 քրիստոսի միանգամ : * Այլ ամենայն քահանայա- 11
 սէտ կայ հանապազորդ ՚ի սաշտաման , և զնոյն
 սլատարագս մատուցանէ բազում անգամ , որք
 ոչ երբէք կարող են բառնալ զմեղս : * Իսկ սա 12
 զմին վասն մեղաց մատոյց սլատարագ , և մշտն-

- 13 ջե՛նաւ որ նստաւ ընդ աջմէ աստուծոյ : * Այլ այլ
 սուհետեալ ակն ունի՝ մինչև դիցին թշնամիք իւր
 14 ՚ի ներքոյ ոտից իւրոց : * Քանզի միով պատարա-
 գաւ կատարեաց զսրբեալսն ՚ի մշտնջե՛նաւորս :
 15 * Այլ վկայէ մեզ և հոգին սուրբ՝ յետ ասելոյն
 16 յառաջագոյն . * Եթէ այս է ուխտն՝ զոր եդից
 ընդ հարս նոցա յետ աւուրցն այնոցիկ, ասէ տէր .
 տաց զօրէ՛նս իմ ՚ի սիրտս նոցա , և ՚ի խորհուրդս
 17 նոցա գրեցից զնոսա : * Այլ ասէ՝ թէ զմեզս նո-
 ցա և զանօրէ՛նու թիւնս նոցա այլ ոչ ևս յիշեցից :
 18 * Իսկ ուր թողու թիւն է , ոչ ևս պիտոյ է վասն
 մեզաց պատարագ : վ. զ.
- 19 * Աւնիմք այսուհետեւ եղբարք՝ համարձա-
 կու թիւն ՚ի մուտս սրբու թեանցն արեամբն յի-
 20 սուսի . * զոր նորոգեաց մեզ ճանապարհ նորոգ
 և կենդանի ՚ի ձեռն վարագուրին , այսինքն է՝
 21 մարմնոյ իւրոյ . * և քահանայ մեծ ՚ի վերայ տանն
 22 աստուծոյ . * մատիցնէք ճշմարիտ սրտիւք՝ լրու-
 թեամբ հաւատոց , լուացեալ զսիրտս ՚ի խղճէ
 չարեաց՝ և մկրտեալ զմարմին ՚ի ջուրն սրբու-
 23 թեան : * Պի՛նդ կալցուք զխոստովանութիւն ան-
 շարժ յուսոյն , զի հաւատարիմ է որ խոստա-
 24 ցաւն : * Այլ զգուշացուք միմեանց յորդորմամբք
 25 սիրոյ և գործոց բարեաց . * և մի թողցուք զժո-
 ղովս միմեանց , որպէս և սովոր են օմանք . այլ
 մխիթարեցուք , և այնչափ ևս առաւել՝ որչափ
 26 տեսանիցէք զօրն մերձեալ : * Օ ՚ի կամակար մտօք
 եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունելութեան դի-
 սու թեան ճշմարտութեանն՝ այնուհետև ոչ ևս

պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ . * այլ ահեղ 27
 ակնկալութիւն դատաստանին , և նախանձ հրոյն՝
 որ ուտիցէ զհակառակորդսն : * Աքհամարհեալ 28
 ուրուք զօրէնսն մովսէսի , առանց ողորմութեց՝
 առ երկուք կամ երիւք վկայիւք մեռանէր : * Իսկ 29
 սրչափ սաստիկ պատժոց արժանի համարիցիք
 զայն , որ զորդին աստուծոյ առ ոտն եհար , և
 զարիւն նորոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ՝ ու
 ըսվ և սրբեցաւն , և զհոգին շնորհաց թշնա-
 մանեաց : * Այլ գիտեմք զայն՝ որ ասացն . իմ են 30
 վրէժխնդրութիւնք , և ես հատուցից՝ ասէ տէր .
 և դարձեալ թէ՛ դատի տէր զժողովուրդ իւր :
 * Ահ մեծ է անկանել ՚ի ձեռս ւոյ կենդանւոյ : 31
 * Արդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս . յորս 32
 լուսաւորեալք բազում ճգանց և չարչարանաց
 համբերէք . * մերթ ՚ի նախատինս և ՚ի նեղու- 33
 թիւնս խայտառակեալք , մերթ կցորդք այնպի-
 սեաց վաստակաւորացն լինել : * Քանզի և ընդ 34
 կապեալս չարչարեցարուք , և զյափշտակութի
 ընչից ձերոց խնդութեամբ ընկալարուք , քանզի
 դիտէիք թէ լաւագոյն ևս ստացուածս ունիք
 անձանց յերկինս՝ ուր կանն և մնան : * Արդ մի 35
 մերժէք ՚ի ձէնջ զհամարձակութիւնն ձեր , յու-
 ըում կայ մեծաց վարձուց հատուցումն : * Պիտոյ 36
 է ձեզ համբերութիւն . զի զկամս աստուծոյ ա-
 ըարեալ՝ հասցիք աւետեացն : * Օ ՚ի փոքր միւս 37
 ևս քան որչափ՝ որ դալոցն իցէ՝ եկեացէ , և ոչ
 յամեացէ : * Օ ՚ի արդարն իմ ՚ի հաւատոց կեց- 38
 ցէ , և եթէ յերկմիտս որ իցէ , ոչ հաճեցի

39 քնդ նա անձն իմ : * Վայց մեք ոչ եթէ երկմը-
տութեամբ եմք ՚ի կորուստ , այլ հաւատովք ՚ի
փրկութիւն հողւոց :

ԳԼ . ԺԷ .

- 1 * Օ՛րնչ են հաւատք , եթէ ոչ յուսացելոց
իրաց հաստատութիւն , և յանդիմանութիւն՝
- 2 որոց ոչն երևին : * Օ՛ր նովաւ վկայեցան առա-
ջինքն : * Հաւատովք իմանամբ հաստատեալ ըզ-
յաւիտեանսն քանիւ աստուծոյ , յաներևութից
- 4 զերևելիսս եղեալ : * Հաւատովք լաւ պատա-
րագս հարել քան զկայէն մատուցանէր աստու-
ծոյ , որով վկայեցաւ իսկ արդար լինել . զի ՚ի
վերայ պատարագցն եղև նմա վկայութի յաս-
տուծոյ . զի թէպէտ և մեռաւ ՚ի նմին , սակայն
- 5 տակաւին խօսի : * Հաւատովք ենովք փոխեցաւ՝
զի մի զմահ ճաշակեցցէ . և ոչ ուրեք գտանէր ,
քանզի փոխեաց զնա աստուած . և յառաջ քան
զփոխելն նորա՝ վկայեցաւ հաճոյ լինել աստուծոյ :
- 6 * Վայց աւանց հաւատոց անհնար է հաճոյ լի-
նել . այլ հաւատալ արժան է այնմ որ մերձե՛նայ
առ աստուած՝ թէ է աստուած , և որ խնդրեն
- 7 զնա՝ լինի պարզեւատու : * Հաւատովք առեալ
հրաման նոյի՝ վասն շեւս երևելեացն՝ զահի հա-
րեալ կազմէր զտասրանն ՚ի փրկութիւն տան իւ-
րոյ , որով դատեցաւն զաշխարհ , և հաւատոցն
- 8 արդարութեան եղև ժառանգաւոր : * Հաւա-
տովք՝ որ արբահամն կոչեցաւ՝ ունկնդիր եղև

ելանել 'ի տեղին, զոր առնելոց էր 'ի ժառանգութեան
 թիւն, ել գնաց' և ոչ գիտէր յով երթիցէ :
 * Հաւատովք սրանգիտեցաւ յերկրին աւետեաց 9
 իբրև յօտարութեան, խորանօք բնակեաց սահակաւ
 և յակովբաւ հանդերձ ժառանգակցօք նոցին
 աւետեաց : * Քանզի ակն ունէր հիմամբք 10
 հաստատելոյ քաղաքին, որոյ ճարտարասլետ և
 արարիչ աստուած է : * Հաւատովք և ինքն սա 11
 ռա՛ որ ամուլն էր, զօրութիւն առնելոյ զսերմն
 որդե՛նու թեան՝ ընդունէր, և 'ի տարածամ հաւասակի
 ճնանէր, քանզի հաւատարիմ համարեցաւ զայն՝
 որ խոստացաւն : * Այն որոյ և 'ի միջէն 12
 ճնանէին, և այն՝ 'ի յանցեալ ժամանակի, իբրև
 զաստեղս երկնից քաղմութեամբ, և իբրև զաւազ
 աւ ափն ծովու առանց թուոյ : * Տա՛տ հաւ 13
 ւատոյ մեռան ամենեքին սոքա, և չեւ'ս ընկալեալ
 զաւետիան, այլ 'ի հեռուստ տեսին զնոսա՛ և
 ցնձացան, և խոստովան եղեն՝ եթէ օտարք
 և սրանգուխօք են յերկրի : * Օ՛ ի որք զայնպիսիան 14
 խօսին, յայտ առնեն՝ եթէ գաւառ իմն ինդրեն :
 * Օ՛ ի եթէ զայն յիշէին՝ ուստի ելինն, գոյր ժաւ 15
 մանակ դառնալոյ անդրէն : * Ա՛ա աւանիկ աղ 16
 նուականի իմն ցանկացեալ են, այսինքն է՝ երկնաւորին,
 վասն որոյ ոչ ամօթ համարի աստուած՝ կոչել
 նոցա աստուած, քանզի սխալաստեաց նոցա
 քաղաք : * Հաւատովք մատոյց արբահամ 'ի 17
 փորձութեան իւրում զխահակ սխալարազ, և զմիամօրն
 մատուցանէր, որոյ զաւետիան ընկալեալ էր,
 * որում ասացաւն, թէ սահակաւ կո 18

- 19 չեացի քեզ զաւակ . * եղ 'ի մտի իւրում, թէ և 'ի
մեռելոց կարող է յարուցանել աստուած . ուս-
- 20 տի և յառակս ընկալաւ զնա : * Հաւատովք՝ վա-
սըն հանդերձելոց իրաց օրհնեաց իսահակ զյա-
- 21 կովք և զեսաւ : * Հաւատովք յակովք 'ի մեռա-
նել իւրում զիւրաքանչիւրոք յորդւոցն յովսէ-
փու օրհնեաց , և երկիր եպագ 'ի ծագ գաւա-
- 22 զանի իւրոյ : * Հաւատովք յովսէփ 'ի վախճա-
նել իւրում յիշեաց զելս որդւոցն իսրայէլի , և
- 23 վասն ոսկերաց իւրոց պատուիրեաց : * Հաւա-
տովք՝ մովսէս իբրև ճնաւ , թաքուցաւ ամիսս
երիս 'ի հարց իւրոց . քանզի տեսին կայտառ ըզ-
մանուկն , և ոչ զանգիտեցին 'ի հրամանէ թա-
- 24 գաւորին : * Հաւատովք մովսէս իբրև աճեաց՝
25 ուրացաւ կոչել որդի դստերն փարաւոյնի . * լաւ
համարեցաւ չարչարել ընդ ժողովրդեանն աս-
տուծոյ , քան առ ժամանակ մի վայելել 'ի մեղս :
- 26 * Կարևոր համարեցաւ զնախատինսն քրիստոսի ,
քան զմեծութիւն գանձուցն եգիպտացւոց . զի
հայեցեալ ակն ունէր վարձուցն հատուցման :
- 27 * Հաւատովք թողոյր զերկիրն եգիպտացւոց , և
ոչ երկնչէր 'ի ցասմանէ թագաւորին , զի զանե-
րևոյթսն իբրև զտեսեալ համբերութեամբ հա-
- 28 մարեցաւ : * Հաւատովք արար զզատիկն և ըզ-
հեղումն արեանն . զի մի սատակիչ անդրանկացն
- 29 մերձենայցէ 'ի նոսա : * Հաւատովք անցին ընդ
ծովն կարմիր՝ իբրև ընդ ցամաք երկիր . զորոյ
- 30 զփորձ առեալ եգիպտացւոցն՝ ընկղմեցան : * Հա-
ւատովք պարիսպքն երիքովի անկան , շուրջ ե-

կեալ զնորօք զեօթն օր : * Հաւատովք բախար 31
 պտնիկն ոչ կորեալ ընդ անհաւատսն , որոյ ըն-
 կալեալ էր զլրտեսսն խաղաղութեամբ : * Այլ 32
 արդ՝ զինչ ևս աօացից . զի չէ բաւական ժա-
 մանակս սլատմելոյ վասն գեղէնի , բարակայ ,
 սամփառի , յեփթայայ՝ դաւթի և սամուէլի և
 այլոց մարդարէիցն . * որք հաւատովք սլորտեցին 33
 զթագաւորութիւնս , գործեցին զարդարութի .
 հասին աւետեաց , խցին զբերանս առիւծուց . * շի 34
 ջուցին զգորուի հրոյ . ապրեցան ՚ի բերանոյ սրոյ .
 զօրացան ՚ի տկարութէ . եղեն զօրաւորք ՚ի սա-
 տերազմի , առին զբանակս օտարաց : * Նկալան 35
 կանայք ՚ի յարութենէ զմեռեալս իւրեանց . կէսք
 կոչկոծեցան՝ և չեւս ընկալեալ զփրկութիւն ,
 զի լաւագոյն յարութեանն հասանիցեն : * Այլ 36
 կէսք զտանջանաց և զգանից զփորձ առին , զկա-
 սանաց և զբանտից : * Քարկոծեցան , սղոցեցան , 37
 փորձեցան , սպանմամբ սրոյ մեռան . շրջեցան
 (լեաշի մաշիօք՝) և մորթովք այծենեօք . կարօ-
 տեալք , նեղեալք , չարչարեալք . * զորս ոչ արժէ 38
 աշխարհս , յանատառի մոլորեալք՝ ՚ի լերինս՝ և
 յայրս՝ և ՚ի փառարս երկրի : * Այլ սոքա ամենե- 39
 բին վկայեալք ՚ի հաւատոցն , չեւս ընկալան
 զաւետիսն : * Ատուծոյ վասն մեր լաւագոյն հա- 40
 մարեալ , զի մի առանց մեր կատարեցին :

ԳՎ . ԺԲ .

Այսուհետեւ և մեք՝ որ այսչափ շուրջ զմեօք 1
 մածեալ ունիմք զբազմութիւն վկայից , զհպար-

տու թիւն զամենայն ՚ի բայց ընկեացուք՝ և զմե-
 զքս կարևորս . համբերութեամբ ընթացուք ՚ի
 2 պատերազմ՝ որ առաջի կայ մեզ : * Հայեացուք
 ՚ի զօրադուխն հաւատոց՝ և ՚ի կատարին յի-
 սուս . որ փոխանակ ուրախութեանն՝ որ նմա ա-
 ռաջի կայր , յանձն առ զխաչն , արհամարհեաց
 զամօթ , նստաւ ընդ աջմէ աթոռոյն աստուծոյ :
 3 * Աղէ անէք զմտաւ , որ զայսպիսի համբերու-
 թիւն ՚ի մեղաւորաց հակառակութենէ անտի
 կրեաց . զի մի աշխատ լինիցիք անձամբք ձերովք՝
 4 և լքանիցիք : * Օ ՚ի շէ և՛ս արեամբ չափ պատե-
 5 ըազմեալք՝ հակառակ կացէք մեղացն . * և մա-
 ռացարուք զմխիթարութիւնն , որ ընդ ձեզ իբ-
 ըն ընդ որդեակս խօսի :

Արդեակ իմ՝ մի լքանիք ՚ի խրատու տեառն . 9
 6 և մի վհատիցիս՝ յանդիմանեալ ՚ի նմանէ : * Օ ՚ի
 զոր սիրէ տէր՝ խրատէ , տանջէ զամենայն որդի՝
 7 զոր ընդունի : * ՚ի խրատու համբերութեան կայք ,
 իբրև յորդիս մատուցեալ է ՚ի ձեզ աստուած .
 8 ո՞ր որդի է՝ զոր ոչ խրատիցէ հայր : * Օ ՚ի եթէ
 առանց խրատու լինիցիք , որով ամենեքին բա-
 ժանորդք եղեն , ապա խորդք իցէք՝ և ոչ որդիք :
 9 * Օ ՚ի եթէ ՚ի մարմնաւ որ հարցն մերոց՝ զոր ու-
 նիմք խրատիչս՝ պատկառեմք , ո՞րչափ ևս առա-
 ւել հնազանդեացուք հօրն հոգւոյ՝ և կեցցուք :
 10 * Օ ՚ի սորա առ սակաւ ժամանակս ըստ կամաց
 իւրեանց խրատեն . իսկ նա վասն օգտի , առ ՚ի
 11 ընդունելոյ զսրբութիւն նորա : * Ամենայն խրատ
 առ ժամանակն ոչ ուրախութեան թուի՝ այլ

տրտմութեան . բայց յետոյ պտուղ խաղաղու-
 թեան նովաւ կրթելոցն հատուցանէ յարդարու-
 թիւն : * Այսան որոյ զձեռս լքեալս՝ և զձունկս 12
 կթոտս հաստատեցէք . * և զշաւիղս ուղիղս ա- 13
 ըարէք ոտից ձերոց , զի մի որ կաղն իցէ՝ գլորի-
 ցի , այլ մանաւանդ բժշկեսցի : * Օխաղաղու- 14
 թեան զհետ երթայք ընդ ամենեւին՝ և զսրբ-
 բութեան . առանց որոյ ոչ ոք տեսանիցէ զտէր :
 * Օգոյշ լերուք՝ գուցէ որ յետնեալ գտանիցի 15
 ՚ի շնորհացն աստուծոյ : Մի որք արմատ դառ-
 նութեան ՚ի վեր երևեալ ներդիցէ , և նովաւ
 բազումք սղծիցին : * Մի որք պոռնիկ և սիղծ իբ- 16
 ը և զեսաւ . որ ընդ միոյ կերակրոյ զանդրանկու-
 թիւնսն վաճառեաց : * Վիտէք՝ զի թէսլէտ և 17
 յետոյ կամեցաւ ժառանգել զօրհնութիւնսն ,
 խոտան գտաւ , զի ասլաշխարութեան տեղի ոչ
 եղիտ , թէսլէտ և արտասուօք խնդրեաց զնա :
 * Օի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն շօշափե- 18
 լի , որ հրովն վառեալ էր՝ և միգով և մառախ-
 զով և խաւարաւ և մթով . * ուր փողն հնչէր 19
 և բարբառ սլատգամացն . ուստի՝ որք լուանն
 հրաժարեցին , զի մի կրկնեսցի առ նոսա բանն :
 * Քանզի ոչ հանդարտէին հրամանին . թէսլէտ 20
 և գազան մերձենայր ՚ի լեառն՝ քարկոծ լինէր :
 * Այնպէս ահագին էր տեսիլն , զի և մովսէս 21
 ասէր , եթէ զահի հարեալ եմ և դողամ : * Այլ 22
 մատուցեալ էք ՚ի սիովն լեառն և ՚ի քաղտք աս-
 տուծոյ կենդանւոյ՝ յերուսաղէմ յերկինս , և ՚ի
 բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց , * և յեկեղեցիս 23

- անդրանկաց գրեցոց յերկինս, և առ դասուաւորն
ամենեցուն աստուած, և յոգիս արդարոց կա-
- 24 տարեցոց. * և ՚ի նորոց կտակարանաց միջնորդն
յիսուս, և ՚ի հեղումն արեան նորա՝ որ առա-
ւել խօսի քան զհաբելին :
- 25 * Օգոյշ լերուք գուցէ հրաժարիցէք յայն-
մանէ՝ որ խօսեցաւն. զի եթէ նորա ոչ կարացին
զերծանել հրաժարեալք յայնմանէ՝ որ յերկրին
հրաման տայր. ո՞րչափ ևս առաւել մեք, եթէ
- 26 յերկնաւորէն թիկունս դարձուցանիցեմք. * Արոյ
ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ. և այժմ խոս-
տացեալ է՝ և ասէ. միւսանգամ շարժեցից ոչ
- 27 միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս : * Այլ միւսան-
գամն յայտ առնէ զշարժելոցն իբրև զեղեցոց
փոփոխումն, զի հաստատուն կացցեն անշարժքն :
- 28 * Այսն որոյ թագաւորութիւն անշարժ ընկա-
լեալ, պինդ կալցուք զչնորհսն, որով սլաշտեմք
զաստուած հաճութեամբ՝ անհիւ և դողութիւք .
- 29 * քանզի աստուած մեր հուր ծախիչ է :

ԳՎ : ԺԳ .

- 1 Այլապրսիրութիւն հաստատեցի առ ձեզ :
- 2 * Օտարսիրութիւն մի՛ մոռանայք. զի այնու-
- 3 ոմանք յանգէտս ընկալան զհրեշտակս : * Յուշ
լիցին ձեզ կապեալքն՝ որպէս թէ գուք ընդ նո-
սա կապեալ իցէք. և չարչարեալքն, որպէս և
- 4 գուք իսկ մարմնաւոր էք : * Պատուական է ա-
մուսնութի ամենեին՝ և սուրբ անկողինք. բայց
- 5 զչունս և զպոռնիկս դատի աստուած : * Բարք

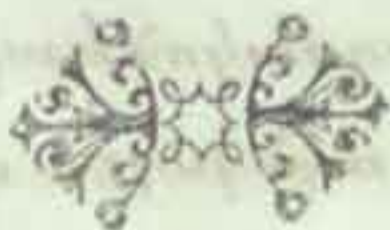

- անարժաթասէրք լինիցին, բաւական համարել
որչափ ինչ 'ի ձեռս իցէ. քանզի ինքն իսկ ասաց,
նչ թողից զքեզ և նչ ընդ վայր հարից. * որպէս 6
- համարձակ լիցուք ասել. տէր է իմ օգնական,
և ես նչ երկեայց, զի արասցէ ինձ մարդ: * Յի- 7
- շեցէք զառաջնորդս ձեր՝ որ խօսեցան ձեզ ըզ-
բանն աստուծոյ. հայեցեալք յերս գնացից նո-
ցա՝ նմանողք եղերուք հաւատոցն: * Յիսուս 8
- քրիստոս երէկ և այսօր, նոյն և յաւիտեանս:
* Յուսմունս պէսպէսս և յօտարաձայնս մի դան- 9
- դաչէք. զի լաւ է շնորհօք հաստատել զօիրոսս՝
և նչ կերակրովք. որովք ոչինչ օգտեցան՝ որ
այնպէսն գնացին:
- Ե * Անիմք մեք սեղան, ուստի նչ ունին իշ- 10
- խանութիւն ճաշակել, որք պաշտեն զպաշտօն
խորանին: * Օ՛ի որոց անասնոց մատչէր արիւնն 11
- 'ի սրբութիւնսն վասն մեղաց 'ի ձեռն քահա-
նայատեալին, նոցուն մարմինքն սյրէին արտաքոյ
բանակին: * Վասն որոյ և յիսուս՝ զի սրբեացէ 12
- իւրով արեամբն զժողովուրդն, արտաքոյ դրանն
չարչարեցաւ: * Արդ՝ եկայք ելցուք առ նա ար- 13
- տաքոյ բանակին, առեալ յանձն զնախատինս նո-
րա: * Քանզի նչ եթէ ունիմք քաղաք՝ որ աստէն 14
- մնալոց իցէ, այլ զհանդերձեալն խնդրեմք:
* Արդ՝ 'ի ձեռն նորա մատուցուք պատարագ 15
- օրհնութեան յամենայն ժամ աստուծոյ, այօփնքն
է՝ զպտուղ շրթանց խոստովանելոց յանուն նորա:
* Օ՛քարերարութիւն և զհաղորդութիւն մի մա- 16
- ռանայք, զի ընդ այնպիսի սրատօրագս հաճի աս-

- 17 տուած : * Աւնկնդիր լերուք առաջնորդաց ձերոց,
 և հարատակ կացէք նոցա . զի նոքա տքնին վասն
 ոգւոց ձերոց՝ որպէս թէ համարս տալոց իցեն
 ընդ ձեր . զի խնդու թեամբ արացեն զայն՝ և մի
 յոգւոց հանելով . զի այն ոչ յօգուտ ձեր է : ~
- 18 * Աղօթս արարէք վասն մեր , զի հաստատեալ կի՛ս
 գիտեմք եթէ բարւոք միտս ունիմք . յամենայնի ~
- 19 կամիմք բարւոք գնացս ցուցանել : * Այլ առա-
 լել աղաչեմ՝ զի զայն առնիցէք , զի վաղագոյն
- 20 սլատասարեցայց ձեզ : * Այլ աստուած խաղա-
 ղութեան՝ որ եհան ՚ի մեռելոց զհովիւն հօտից
 զմեծն արեամբ յաւիտենական ուխտին զտէր
- 21 մեր յիսուս , * հաստատեցէ զձեզ ՚ի գործս բա-
 րութեան՝ առնել զկամս նորա . և արացէ ՚ի մեզ
 զհաճոյսն առաջի իւր ՚ի ձեռն յսի քսի . որում
- 22 փառք յաւիտեանս . ամէն : * Աղաչեմ զձեզ եղ-
 բարք՝ անսալ բանիս միսիթարութե , քանզի սա-
- 23 կաւուք գրեցի ձեզ : * Այլ ճանաչէք զեղբայրն մեր
 զտիմոթէս զարձակեալն առ ձեզ . ընդ որում ,
- 24 եթէ վաղագոյն գայցէ՝ տեսից զձեզ : * Աղջնն տա-
 ջիք ամենայն առաջնորդաց ձերոց , և ամ սրբոց :
 Աղջոյն տան ձեզ՝ որ ՚ի կողմանս խտալացւոց են :
- 25 * Շնորհք ընդ ամենեւին ձեզ . ամէն :

Աւ եբրայեցի՝ գրեցաւ յիսուս ՚ի յեռն փիճոխեայ :

- տատու թեան է յամենայն ճանապարհս իւր :
- 9 * Պարծեսցի եղբայր խոնարհ 'ի բարձրութիւն
- 10 իւր , * և որ մեծատունն իցէ 'ի խոնարհութիւն
- 11 իւր . քանզի իբրև զճաղիկ խոտոյ անցցէ . * զի
- ճագեաց արև հանդերձ խորշակաւ և ցամաքե-
- ցոյց զխոտն , և թօթափեցաւ ճաղիկն նորա , և
- կորեաւ վայելչութիւն երեսաց նորա . նոյնպէս
- և մեծատունն հանդերձ շահիւքն իւրովք թար-
- 12 շամեսցի : * Արանեալ է այր որ համբերիցէ փոր-
- ձանաց . զի եթէ ընտիր ևս դաանիցի , առցէ ըզ-
- պասին կենաց՝ զոր խոստացաւն սիրելեաց իւրոց :
- 13 * Մի ոք որ 'ի փորձութեան իցէ , ասիցէ՝ թէ ԱՆ
- յատուծոյ փորձիմ . զի ամ անխորձ է չարեաց .
- 14 փորձէ նա և սչ զոք . * իւրաքանչիւրոք փորձի
- առ յիւրոցն ցանկութեանց ձգեալ և պատրեալ :
- 15 * Ապա այնուհետև ցանկութիւն յղացեալ՝ զմեզս
- 16 ճնանի . և մեղքն կատարեալ՝ զմահ ճնանին : * Մի
- 17 խաբիք եղբայրք իմ սիրելիք . * զի ամենայն տուրք
- բարիք և ամենայն սլարդեք կատարեալք 'ի
- վերուստ են իջեալ առ 'ի հօրէն լուսոյ . յորում
- 18 շիք փոփոխումն և կամ շրջելոյ ստուեր : * Աամե-
- ցեալ ճնաւ զմեզ բանիւ ճշմարտութեանն , լի-
- 19 նել մեզ պատու ինչ ստացուածոց նորա : * Վի-
- տասջիք եղբայրք իմ սիրելիք : Ազիցի ամ մարդ-
- արագ առ 'ի լսել , և ճանր առ 'ի խօսել , և ճանր
- 20 առ 'ի բարկանալ : * Օ ի բարկութիւն մարդոց
- 21 զարդարութիւն աստուծոյ սչ դորձէ : * Արով 'ի
- բայ թօթափեալ զամենայն տղտեղութիւնս և
- զյուսելուածս չարեաց , հեղութեամբ ընդու-

նիջիք զբանն ընդարոյս . որ կարողն է կեցուցա-
 նել զոգիս ձեր : * | ինիջիք առնելիք բանին , և 22
 մի լսելիք միայն համարեսջիք զանձինս : * | թէ 23
 որ լսող միայն իցէ բանին՝ և ոչ առնելի , նման է
 նա մարդոյ՝ որ պշուցեալ հայիցի ընդ երեսս իւր՝
 որ ճնանիցին ՚ի հայելուջ . * զի հայեցեալ ետես 24
 զինքն՝ և զանց արար , և անդէն մոռացաւ թէ
 որպիսի որ էր : * | սկ որ յառեալ ՚ի կատարեալ 25
 օրէնս ազատութեանն հայիցի՝ և ՚ի նմին կացցէ ,
 ոչ եղև նա լսող մոռացութե՛ն՝ այլ առնելի գոր-
 ծոյն . նա՛ յառնելն իւրում լիցի երանելի : * | թէ 26
 որ կամիցի կրօնաւոր լինել՝ և ոչ սանձահարիցէ
 զլեզու իւր՝ այլ զբաղեցուցանիցէ զսիրտն իւր ,
 այնպիսւոյն վայրապար է կրօնաւորութին : * | քո 27
 նաւորութիւն սուրբ և անարատ՝ առ ՚ի յաս-
 տուծոյ և ՚ի հօրէ՛ այս է , այցելու լինել որբոց
 և այրեաց ՚ի նեղութեան իւրեանց , անարատ
 պահել զանձն յաշխարհէ :

ԳՎ . Բ .

~~~~~  
 ԱԶ      | զբարբ իմ , մի աչառութեամբ ունիցիք 1  
 ~~~~~  
 զհաւատսն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի , որ
 տէրն է փառաց : * | թէ մտանիցէ ՚ի ժողովուրդ 2
 ձեր այր՝ որ ունիցի մատանի ոսկի և հանդերձս
 պայծառս , մտանիցէ անդր և աղքատ որ՝ ՚ի հան-
 դերձս աղտեղիս , * հայիցիք ընդ այն՝ որ ունիցի 3
 զհանդերձսն պայծառս , և ասիցէք՝ եթէ դու
 նիստ աստ պատու ով , և ցաղքատն ասիցէք՝ ե-

Թէ յոտն կայ դու այտի, կամ թէ եկ նիստ առ
 4 պատուանդանիս իմում: * Այ խղճիցէք յանձի-
 նքս, և լինիցիք դատաւորք շարեացն խորհրդոց:
 5 * Առարիւք ինձ եղբարք իմ սիրելիք, ոչ ապա-
 քէն աստուած ընտրեաց զաղքատս աշխարհիս,
 որ են մեծատունք հաւատովք, և ժառանգաւորք
 արքայութեն՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց:
 6 * Այլ դուք անարգէք զաղքատս: Այ մեծատունքն
 յաղթահարեն զձեզ՝ և նոքա քարչեն զձեզ ՚ի
 7 դատաստան: * Այ նոքա հայհոյեն զբարւոր ա-
 8 նունն՝ որ կոչեցեալ է ՚ի վերայ ձեր: * Ապա թէ
 զօրէնսն կատարիցէք զարքունականս ըստ գրոց,
 եթէ սիրեցես զընկերքս իբրև զանձնքս,
 9 բարւոր առնէք: * Իսկ եթէ աշառիցէք, մեզս
 գործէք՝ յանդիմանեալք յօրինացն իբրև օրինա-
 10 զանցք: * Ար որ զամենայն օրէնսն պահիցէ, և
 միով իւրիք ինչ գթիցէ, եղև ամենայն օրինացն
 11 պարտապան: * Այ ի որ ասացն՝ թէ մի սպանանի-
 ցես, ասաց թէ և մի շնայցես. զի եթէ սպա-
 նանիցես ոչ բայց շնայցես, եղեր յանցաւոր օ-
 12 ըրինացն: * Այնպէս խօսեցարիւք՝ և այնպէս ա-
 ըրարէք, որպէս զի աղատութեան օրինօքն իցէք
 13 դատելոց: * Այ ի անողորմ դատաստան լինելոց է
 այնմ, որ ոչ առնիցէ զողորմութիւն. քանզի
 բարձրագլուխ պարծի ողորմութիւն առ դա-
 տաստանաւն:

14 * Այնչ օգուտ իցէ եղբարք իմ, եթէ ասի Աս-
 ցէ որ հաւատ ունել՝ և գործս ոչ ունիցի. միթէ
 15 կարիցեն հաւատքն ապրեցուցանել զնա: * Այ թէ

եղբայր որ կամ քոյր՝ իցեն մերկ կամ կարօտեալ
 աւուրն կերակրոյ, * ասիցէ որ ՚ի ձէնջ ցնասա . 16
 երթայք խաղաղութեամբ, ջեռարուք և յագե-
 ցարուք . և տայցէք ոչ նոցա զպէտս մարմնոյն,
 զի՛նչ օգուտ իցէ : * Սոյնպէս և հաւատք եթէ 17
 գործս ոչ ունիցին, մեռեալ են առանձինն : * Այլ 18
 թերևս ասիցէ որ, եթէ դու հաւատս ունիս՝ և ես
 գործս ունիմ . ցոյց ինձ զհաւատսն քո առանց
 գործոց, և ես ցուցից քեզ ՚ի գործոց իմոց ըզ-
 հաւատս : * Դու հաւատաս՝ զի մի է աստուած, 19
 բարւոր առնես, և դէք հաւատան՝ և սարսեն :
 * Կամիս գիտել ո՞վ մարդ սնտի, զի հաւատք 20
 առանց գործոց դատարկ են : * Աբրահամ հայր 21
 մեր ոչ ասլաքէն ՚ի գործոց արդարացաւ՝ հանեալ
 ՚ի սեզան զորդին իւր զիսահակ պատարագ : * Տե- 22
 ասնեն՝ զի հաւատքն եղեն գործակից գործոց նո-
 բա . և ՚ի գործոց անտի հաւատքն կատարեցան :
 * Այլ կատարեցաւ գիրն՝ որ ասէ . հաւատաց ար- 23
 բահամ յաստուած, և համարեցաւ նմա յարդա-
 ըութիւն, և կոչեցաւ բարեկամ աստուծոյ : * Տե- 24
 ասնէք՝ զի ՚ի գործոց արդարանայ մարդ՝ և ոչ ՚ի
 հաւատոց միայն : * Սոյնպէս և բախաք պոռնիկ՝ 25
 ոչ ասլաքէն ՚ի գործոց արդարացաւ, ընկալեալ
 զլրտեսն՝ և ընդ այլ ճանապարհ արձակեաց :
 * Ո՞ր օրինակ մարմին առանց հոգւոյ մեռեալ 26
 է, սոյնպէս և հաւատք առանց գործոց մեռեալ
 են :

Գ. Գ.

- 1 Մի բազում վարդապետք լինել եղբայրք իմ, ԲԿ
 գիտասջիք՝ զի մեծ դատաստան ընդունելոց եմք. ~
- 2 * քանզի բազում ինչ յանցանեմք ամենեքեան :
 Եթէ ոք բանիւ ոչ յանցանիցէ՝ նա է մարդ կա-
 տարեալ, որ կարողն է սանձահարել զամենայն
- 3 մարմին իւր : * Տէս զի ձիոց սանձս ՚ի բերան դը-
 նեմք՝ առ անտալոյ նոցա մեզ, և զամենայն մար-
- 4 մինս նոցա նուաճեմք : * Ահաւասիկ և նաւք որ-
 պիտի ինչ են, և ՚ի սաստիկ հողմոց վարին. և
 փոքր թևովն շրջին՝ յոր կոյս և միտք ուղղին
- 5 կամիցին : * Ոյնպէս և լեզու փոքր ինչ անդամ
 է՝ և մեծամեծս բարբառի, ահա և սակաւ ինչ
- 6 հուր զորպիտի անտառս հրդեհէ : * Ալ լեզու
 հուր՝ զարդ անիրաւութեան, լեզու հաստա-
 տեալ է յանդամս մեր, որ զամենայն մարմինն
- 7 բորբոքեալ տոչորի ՚ի գեհեհնի : * Ամենայն բնու-
 թիւն գազանաց՝ և թռչնոց և սողնոց՝ և որ ՚ի
 ծովու են, հնազանդեալ է՝ և հնազանդի մարդ-
- 8 կեղէն բնութեան : * Բայց զլեզու մարդկան ոչ
 ոք կարէ հնազանդել՝ զչարն և զանկարգ՝ և զլի
- 9 թուևօք մահաբերին : * Առկաւ օրհնեմք զտէրն
 և զհայր, և նովաւ անիծանեմք զմարդիկ՝ որ ըստ
- 10 նմանութեան աստուծոյ արարան : * Ի նմին բե-
 րանոյ երանեն օրհնութիւնք և անէծք. ոչ է
- 11 պարտ եղբարք իմ այսմ այսպէս լինել : * Միթէ
 աղբիւր անդստին ՚ի միոյ տկանէն բղխիցէ՝ քաղցր

- և դառն : * Սիթէ մարթ ինչ իցէ եղբայրք իմ՝ 12
 թղենւոյ ձէթ բերել, կամ որթոյ՝ թուղ, և ոչ
 աղտաղտին տեղւոյ ջուր քաղցր առնել :
- ԲԲ * Ս՛վ իցէ իմաստուն և հանձարեղ ՚ի ձեզ, 15
 ցուցցէ ՚ի բարւոք գնացից զգործս իւր հեզու-
 թեամբ իմաստութեանն : * Այա եթէ նախանձ՝ 14
 և դառնութիւն և հակառակութիւն ունիցիք
 ՚ի սիրտս ձեր, մի պարծիք սուտ առնել զձշմար-
 տութիւնն : * Աչ է իմաստութիւնս այս իջեալ 15
 ՚ի վերուստ, այլ երկրաւոր՝ շնչաւոր՝ և դիւա-
 կան : * Օ ի ուր հեռ և նախանձ, անդ է ան- 16
 կարգութիւն՝ և ամենայն իրք չարք : * Իսկ վե- 17
 ըին իմաստութիւնն, նախ զի սուրբ է՝ ասլա խա-
 զաղարար, հեզ՝ դիւրահաւան՝ լի ողորմութեամբ
 և պտղովք բարեաց, անխիղճ, առանց կեղծա-
 ւորութեան : * Պտուղ արդարութեան խաղա- 18
 զութեամբ սերմանի այնոցիկ՝ որ առնեն զխա-
 զաղութիւն :

ԳՂ. Գ.

- Սւտի պատերազմունք՝ և ուստի կուիւք ՚ի 1
 ձեզ. ոչ յայսպիսի ցանկութեանց ձերոց՝ որ զօ-
 րացեալ են յանդամս ձեր : * Տանկանայք՝ և ոչ 2
 ունիք. սպանանէք և նախանձիք՝ և ոչ կարէք
 հասանել. պատերազմիք կուուիք՝ և ոչ ունիք,
 վասն զի ոչ խնդրէք : * Խնդրէք՝ և ոչ առնուք, 3
 վասն զի չարաչար խնդրէք. զի անդէն ՚ի ցան-
 կութիս ձեր մաշեցիք : * Անացողք՝ ոչ գիտէք 4
 զի սէր աշխարհիս այսորիկ թշնամութիւն է առ

- աստուած . զի որ ոք կամիցի սիրել զաշխարհ՝
- 5 թշնամի առնէ զանձն իւր աստուծոյ : * Կամ թէ
վայրապարհամարիցիք՝ զոր ասէ գիրն . առ նա
խանձ ինչ՝ որում փափաքէ հոգին՝ որ բնակեաց
- 6 ՚ի մեզ : * Տալ զառաւել շնորհսն . վասն որոյ ա
սէ . տէր ամբարտաւանից հակառակ կայ , տայ
շնորհս խոնարհաց :
- 7 * Հնազանդեցարուք այսուհետեւ աստուծոյ , ԲԳ
և կացէք հակառակ շարախօսին , և լիցի փախու
8 տական առ ՚ի ձէնջ : * Մերձեցարուք առ աստ
ուած՝ և մերձեցի առ ձեզ : Արբեցէք զձեռս
մեզաւորք , և ուղիղ արարէք զսիրտս՝ երկմիտք :
- 9 * Տառապեցարուք՝ սգացարուք՝ և լացէք . ծաղր
ձեր ՚ի սուգ դարձցի , և ուրախութիւն ձեր ՚ի
10 տրտմութիւն : * Խոնարհեցարուք առաջի տձն՝
11 և բարձրացուցէ զձեզ : * Սի բամբասէք զմի
մեանս եղբարք , որ բամբասէ զեղբայր՝ կամ դա
տի զեղբայր իւր , զօրէնսն բամբասէ՝ և զօրէնսն
դատի . իսկ եթէ զօրէնսն դատիցիս՝ ոչ առնելի
12 օրինացն ես՝ այլ դատաւոր : * Սի է օրէնսդիր և
դատաւոր՝ որ կարողն է փրկել և կորուսանել :
- 13 * Իու ս ես՝ որ դատիս զընկերն : Հաւասիկ են ,
որ ասեն . այսօր և վաղիւ երթիցուք յայս անուն
քաղաք , եղիցուք անդ տարի մի , վաճառես
14 ցուք՝ և շահեցուք . * որք ոչ գիտէք զվաղիւն :
- 15 * Արայիսի ինչ են կեանք ձեր . իբրև զմրրիկ էք .
որ առ սակաւ մի երևեալ՝ և ապա ապականեալ .
փոխանակ զի ասէիք՝ եթէ տէր կամեցի՝ և կեց
16 ցուք , արասցուք զայս ինչ՝ կամ զայն : * Այլ արդ՝

պարծիք յամբարտաւանութեան ձերում . ամ
ինչ այսպիսի պարծանք չարութեան են : * Արդ 17.
գիտիցէ զբարին՝ և ո՛չ առնիցէ , մեղք են նմա :

ԳԼ . Ե .

- Արդ՝ այսուհետև մե՛ծատուներ լացէք և ող- 1
բացէք ՚ի վերայ թշուառութեանցն , որ գալոց 2
են ՚ի վերայ ձեր : * Օ՛ր յի մեծութիւնդ ձեր յոչ 3
ինչ է , և հանդերձք ձեր կերակուր ցեցոյ : * Ար- 3
ծաթ ձեր և ոսկի ժանգահար , և ժանգ նոցա
լիցի ձեզ ՚ի վկայութիւն , և կերիցէ զմարմինս
ձեր . իբրև զհուր գանձեցէք աւուրցն յեանոց :
* Ահաւասիկ վարձք մշակաց՝ որ գործեն զանդս 4
ձեր առ ձեզ են . զրկեալն ՚ի ձէնջ աղաղակէ , և
բողոք հնձողացն եհաս յականջս տեառն զօրու-
թեանց : * Փափկացայք ՚ի վերայ երկրի՝ և զբօ- 5
սայք . սնուցէք զսիրտս ձեր իբրև աւուր սպան-
ման : * Օ՛րկեցիք սպանիք զարդարն , որ ո՛չ կայր 6
ձեզ հակառակ : * Արկայնամիտ լերուք եղբարք 7
իմ մինչև ՚ի գալուստն տեառն , ահա մշակ եր-
կայնամտեալ սպասէ պատուական սլտղոյն երկ-
րի , մինչև առցէ զկանուխ և զանագան : * Ար- 8
կայնամտեցէք և դուք , և հաստատեցէք զսիրտս
ձեր , զի գալուստն տեառն մերձեալ է : * Ա՛ի 9
տրամեցուցանէք զմիմեանս եղբարք , զի մի գա-
տիցիք . ահաւասիկ դատաւորն առ դուրս կայ :
* Օրինակ առէք եղբարք՝ չարչարանաց և եր- 10
կայնամտութեան զմարգարէսն , որ խօսեցան յա-

- 11 նուն տեառն : * Ահաւասիկ երանեմք համբերու
ղաց . զհամբերութիւն յովբայ լուարուք՝ և ըզ
կատարումն տեառն տեսէք . զի բաղմադութ է
տէր և ողորմած :
- 12 * Յառաջ քան զամենայն ինչ եղբարք իմ, ԲԵ
մի երդնուցուք՝ մի յերկինս՝ մի յերկիր՝ մի յայլ
ինչ երդումն , այլ եղիցի ձեր այոն այո , և ոչն՝
ոչ . զի մի ՚ի կեղծաւորութիւն ինչ անկանիցիք :
- 13 * Աշտանայցէ որ ՚ի ձէնջ , յաղօթս կացցէ .
14 բերկրեացի որ , սաղմոս ասացէ : * Հիւանդա
նայցէ որ ՚ի ձէնջ . կոչեացէ՛ զերիցունս եկեղեց
ւոյն՝ և արասցեն ՚ի վերայ նորա աղօթս , օծցեն
15 իւրով յանուն տեառն . * և աղօթքն հաւատովք
փրկեացեն զաշխատեալն , և յարուսցէ զնա տէր .
և եթէ մեղս ինչ իցէ դործեալ՝ թողցի նմա :
- 16 * Խոստովան եղերուք միմեանց զմեղս , և աղօթս
արարէք ՚ի վերայ միմեանց՝ որպէս զի բժշկես
ջիք . քանզի յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոց
17 յօգնականութիւն : * Աղիա մարդ էր իբրև ըզ
մեզ չարչարելի . և յաղօթս եկաց՝ և ոչ տեղաց
18 յերկիր զերիս ամս և զվեց ամիս : * Աւ դարձեալ
եկաց յաղօթս՝ և ետուն երկինք զանձրև՝ և բու
19 սոց երկիր զպտուղ իւր : * Աղբարք իմ, եթէ որ
՚ի ձէնջ մոլորիցի ՚ի ճշմարտութե ճանապարհէն՝
20 և դարձուսցէ որ զնա . * գիտացէ՛ , զի որ դար
ձուսցէ զմեղաւորն ՚ի մոլորութեան ճանապար
հէն իւրմէ , փրկեացէ զոգի իւր ՚ի մահուանէ՝ և
ծածկեացէ զբաղմութիւն մեղաց :

Թ ՈՒ Գ, Թ

ԿԸ Թ ՈՒ Գ, Ի ԿԵ Ը Յ Ց

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գ 1, Ը

Բ 2 ՊԵՏՐՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի, 1
 ընտրելոցդ նժդեհից, որ 'ի սփիւռսս պոնտացւոց
 գաղատացւոց և կապադովկեցւոց և ասիացւոց
 և բիւթանացւոց, * ըստ կանուխ գիտութեանն 2
 աստուծոյ հօր, սրբութեամբ հոգւոյն, 'ի հնա-
 զանդութիւն և 'ի հեղումն արեանն յիսուսի
 քրիստոսի, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
 բազմասցի: * Օրհնեալ է ան և հայր տեառն 3
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի, որ ըստ բազում ողոր-
 մութեան իւրում ծնաւ զմեզ վերստին 'ի յոյսն
 կենդանի, 'ի ձեռն յարութեանն յիսուսի քրիս-
 տոսի 'ի մեռելոց, * յանեղծ և յանարատ և յան- 4
 թառամ ժառանգութիւնն՝ որ պահեալ է յեր-
 կինս 'ի ձեզ, * որ զօրութեամբն աստուծոյ պա- 5
 հեալ էիք հաւատովք 'ի սպարաստեալ փրկու-
 թիւնն, յայտնեալ 'ի յետին ժամանակս: * Արով 6

- ուրախ լինիջիք՝ որ այժմ՝ սակաւ իկ ինչ ըստ պատ-
 շաճի իրացդ տրտմեալ էք ՚ի պէսպէս փորձու-
 7 թիւնս : * Ս ՚ի հանդէս ձերոց հաւատոցն առա-
 ւել քան զոսկի կորստական պատուական է . որ
 հրով փորձեալ՝ գտաւ ՚ի գովութի և ՚ի փառս ,
 և ՚ի պատիւ ՚ի յայտնութեն յիսուսի քրիստոսի :
 8 * Ս որ սնն տեսիք՝ և սիրեցիք . ընդ որ այժմ՝ սն
 հայեցեալք՝ բայց հաւատացիք . և ուրախ էք
 9 անձառ և փառաւորեալ խնդու թեամբն . * ընկա-
 լեալ զկատարումն հաւատոցն ձերոց զոգւոցն
 10 փրկու թիւն : * Վ ասն որոց փրկու թեան խնդրեցին
 և քննեցին մարգարէքն . որք վասն որոց ՚ի ձեզ
 11 լինելոց էին շնորհքն՝ մարգարէանային . * քննէին
 յորում և յորպիսի ժամանակի գուշակէր ՚ի նո-
 սա հոգին քրիստոսի . որ նախ զչարչարանացն
 քրիստոսի վկայէր՝ և յետ այնորիկ՝ զփառացն :
 12 * Արոց և յայտնեցաւ իսկ . զի սն եթէ անձանց ,
 այլ մեզ մատակարարք լինէին նոցին . որք այժմ
 պատմեցան այնոքիւք , որ աւետարանեցինն ձեզ
 հոգւովն սրբով , որ առաքէրն յերկնից . զոր ցան-
 կային տեսանել գոնեայ ընդ աղօտ հրեշտակք : ~
 13 * Արով պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց՝ զուար- ԲԵ
 թացեալք բովանդակ սպասեցէք հասելոցն ձեզ ~
 շնորհաց ՚ի յայտնու թեանն յիսուսի քրիստոսի ,
 14 * իբրև զորդիս հնազանդու թեան . մի կերպա-
 րանեալք առաջին ձերովք անգիտու թեն ցան-
 15 կու թեամբք . * այլ ըստ սրբոյն որ կոչեաց զձեզ՝
 և դուք սուրբք յամենայն դնացս ձեր լինիջիք :
 16 * Վ ասն որոց գրեալ է , եթէ եղերուք սուրբ՝ զի

ես սուրբ եմ : * Այլ եթէ հայր կոչիցէք զայն , որ 17
 առանց ակնառութեան դատի ըստ իւրաքանչիւր
 գործոց , ասլա երկիւղիւ զձերոցն պանդխտու-
 թեան ժամանակս գնասցիք : * Վիտասցիք , զի ոչ 18
 ասլականացու արծաթեղինօք և ոսկեղինօքն վիր-
 կեցարուք 'ի ձերոց ունայնութեան հայրենա-
 տուր գնացիցն . * այլ պատուական արեամբն քը- 19
 ըխտոսի , իբրև անբիծ և անարատ դառին : * Ար 20
 յառաջ ծանօթն էր՝ նախ քան զիսկզբանէ աշ-
 խարհի , և երևեցաւ 'ի վախճան ժամանակաց
 վասն ձեր . * որք նուլաւ հաւատացիք յաստուած՝ 21
 որ յարոյց զնա 'ի մեռելոց , և ետ նմա վառս . զի
 հաւատքն ձեր և յոյս իցեն յաստուած : * ( ) ան 22
 ձինս ձեր սրբել հնազանդութեամբ ճշմարտու-
 թեանն , յեղբայրսիրութեան առանց կեղծաւո-
 ըութեան , 'ի սուրբ սրտէ սիրել սերտիւ զմի-
 մեանս : * Օնեալք վերստին ոչ յապականութե 23
 սերմանէն , այլ յանապականացուէն , կենդանի և
 մշտնջենական բանիւն աստուծոյ : * Քանզի ա- 24
 մենայն մարմին իբրև զխոտ է , և ամենայն վառք
 մարդոյ իբրև զծաղիկ խոտոյ . խոտն ցամաքեցաւ՝
 և ծաղիկն թօթափեցաւ . * և բան տեառն մը- 25
 նայ յաւիտեան . այսինքն է բանն , որ 'ի ձեզ
 աւետարանեցաւ :

ԳՂ . Բ .

Գ. Կ Վ բաց թօթափել այսու հետև զամենայն 1
 չարութիւնն և զամենայն նենգութիւն և զկեղ-

- ճաւորութիւնս և զնախանձ , և զամենայն չա-
 2 բախօտութիւն . * Իբրև զարդի ճնեալ մանկուհս
 խօսուհս , և անխարդախ կաթինն փափաքիցէք ,
 3 զի նովաւ աճիցէք 'ի փրկութիւն : * Աթէ ճա-
 4 շակիցէք՝ զի քաղցր է տէր : * Առ որ մատուցեալ
 'ի վէմն կենդանի , որ թէպէտ 'ի մարդկանէ ա-
 նարգեալ՝ այլ առ 'ի յաստուծոյ ընտրեալ և պա-
 5 տուական է . * և դուք իբրև զվէմն կենդանիա
 շինիք տաճար հոգևոր՝ յանարատ քահանայու-
 թիւն մատուցանել զհոգևորն պատարագս՝ հա-
 ճոյս աստուծոյ , 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի :
 6 * Քանզի կայ իսկ 'ի գրի , եթէ ահաւասիկ դը-
 նեմ 'ի սիրովն վէմ ընտիր՝ գլուխ անկեան պատ-
 ուական , և որ 'ի նա հաւատացէ՝ մի ամաչեցէ :
 7 * Չեզ այսուհետև հաւատացելոց է վէմ պատ-
 ուական . իսկ անհաւատիցն , վէմ զոր անարգե-
 8 ցին շինողքն , նա եղև գլուխ անկեան . * և վէմ
 գլորման և վէմ գայթակղութե , որ գայթակ-
 զին ապստամբեալք 'ի բանէն՝ յոր և եդանն :
 9 * Այլ դուք ազդ էք ընտիր , թագաւորութիւն ,
 քահանայութիւն , ազդ սուրբ , ժողովուրդ սեպ-
 հական . որպէս զի զձեր առաքինութիւնս նուի-
 բիցէք այնմ , որ զձեզ 'ի խաւարէն կոչեաց յիւր
 10 սքանչելի լոյսն : * Արք երբեմն չժողովուրդ՝ բայց
 անդ ժողովուրդ աստուծոյ . որք չողորմեալք՝
 11 այժմ ողորմութիւն գտիք : * Արեւիք՝ աղաչեմ ,
 իբրև զպանդուխտս և զնժդեհս 'ի բաց մերժիլ
 'ի մարմնաւոր ցանկութեանցն , որ զինուորին
 12 ընդդէմ ոգւոց . * զվարս ձեր 'ի մէջ հեթանոսաց

պարկեշտս ցուցանել, զի որով բամբասիցեն ըզ-
 ձեզ իբրև զչարագործս, 'ի բարւոք գործոցն
 ձերոց դիտեալ՝ փառաւոր առնիցեն զաստուած

~ յաւուրն այցելութեան :

ԳԲ * Հնազանդ լերուք ամենայն մարդկեղէն 13

~ ստեղծուածոյ վասն տեառն, եթէ թագաւորի՝
 իբրև առաւել ումեք, * եթէ դատաւորաց՝ իբ- 14

րև 'ի նմանէ առաքելոց 'ի վրէժխնդրութիւն
 չարագործաց՝ և 'ի գովութիւն բարեգործացն :

* Օ, 'ի այսպէս են կամք աստուծոյ, բարեգործա- 15

ցրն պատանձեցուցանել զանզգամ մարդոյ զան-
 դիտութիւն :

* 'Իբրև զազատս լինել և մի՛ իբրև 16

պատրուակ չարութեան ունել զազատութիւնն,
 այլ իբրև աստուծոյ ծառայք :

* Օ, ամենեւեան 17,

պատուեցէք, զեղբայրսիրութի՛ սիրեցէք, յաս-
 տուծոյ երկերուք, զթագաւորս պատուեցէք :

* 'Կառայք Հնազանդ լինել յամենայնի երկիւ- 18

ղիւ տերանց, ոչ միայն բարերարացն և հեզոց՝
 այլ և կամակորացն :

* Օ, 'ի այս շնորհք յաստու- 19

ծոյ են, եթէ բարւոք ինչ մտօք տանիցի ոք վըշ-
 տաց յանիրաւի :

* Վանզի զինչ երախտիք իցեն, 20

եթէ յորժամ մեղանչիցէք՝ տանջիցիք, և համ-
 բերիցէք, այլ թէ բարիս գործիցէք՝ չարչարիցիք
 և համբերիցէք, այն շնորհք յաստուծոյ են :

* Վանզի 'ի դոյն իսկ կոչեցարուք, զի և քրիս- 21

տոս վասն ձեր մեռաւ, և ձեզ եթող օրինակ՝
 զի զհետ երթայցէք հետոց նորա, * որ ոչն արար 22

մեղս, և ոչ գտաւ նենգութիւն 'ի բերան նորա .
 * որ բամբասեալ և ոչ փոխարէն բամբասէր, 23

- չարչարեալ՝ և ո՛չ պահէր սպառնալիս . բայց ի-
 24 րաւամբք մատնէր դատաւորին . * որ զմեր մեղս
 իւրով մարմնովն վերացոյց 'ի խաչափայտն . զի
 լիցուք զերծեալք 'ի մեղաց անտի , և իցեմք ար-
 դարութեն կենակիցք . որոյ վերօքն բժշկեցայք :
 25 * Քանզի էիք իբրև զոչխարս մոլորեալս , այլ այ-
 ժըմ դարձարուք առ հովիւն և տեսուչ ոգւոց
 ձերոց :

Գ. Լ . Գ .

- 1 Սոյնպէս և կանայք հնազանդ լինել արանց ԳԳ
 իւրեանց . զի եթէ իցեն նոքա ապստամբք 'ի
 բանէ անտի յաղաղս կանանց գնացից , և ա-
 2 ռանց բանին իսկ շահեսցին , * գիտել երկիւղիւ
 3 զձեր պարկեշտ գնացս : * Արոց լինիցի ո՛չ արտա-
 քուստ հիւսիւք և ոսկեհուռ ծամակալօք՝ կամ
 4 պաճուճեալ զգեստուք զարդ . * այլ ծածուկ
 սրտին մարդն . անեղծութեամբ հեղութեան՝
 և հանդարտութեան հոգւոյն , որ է առաջի աս-
 5 տուծոյ բազմապատիկ : * Քանզի այսպէս երբեմն
 և կանայք՝ որ յուսացեալ էին յաստուած՝ զար-
 դարէին զանձինս հնազանդել իւրեանց արանց :
 6 * Արպէս և սառայ՝ զի հնազանդ էր արբահամու ,
 և տէր իւր կոչէր զնա , որոյ եղերուք դուք որ-
 դիք . բարեգործք էին , և ո՛չ կասկածէին՝ և ո՛չ
 7 'ի միօջէ ինչ երկիւղէ : * Սոյնպէս և արք իմաս-
 տութեամբ բնակեսցեն ընդ նոսա , իբրև տկար
 անօթոյ առնիցեն պատիւ կանանց՝ իբրև ժա-

- աւանդակցաց շնորհացն կենաց . զի մի խափան
 լինիցին աղօթիցն ձերոց : * Եւ գլուխ ամենայն 8
 նի , զի համամիտք իցէք՝ համակարիք՝ եղբայրա-
 սէրք՝ ազնուագութք՝ խոնարհք : * Սի չար փո- 9
 խանակ չարի հատուցանել , կամ բամբասանս
 ընդ բամբասանաց . այլ զսորին հակառակն՝ օրհ-
 նել , զի յայս իսկ կոչեցարուք՝ զի զօրհնութիւն
 ժառանգիցէք :
- ԳԴ * Օ՛ր որ կամիցի զկեանս սիրել՝ և տեսա- 10
 նել զաւուրս բարութեան , լռեցուցէ՛ զլեզու
 իւր՝ ՚ի չարութենէ , և զշրթունս իւր՝ ՚ի չսո-
 սելոյ զնենգութիւն : * Խոտորեացի՛ ՚ի չարէ , և 11
 արացէ՛ զբարի . խնդրեացէ՛ զխաղաղութիւն ,
 և երթիցէ՛ զհետ նորա : * Օ՛ր աչք տեսուն ՚ի 12
 վերայ արդարոց , և ահանջք նորա յաղօթս նոցա .
 երեսք տեսուն ՚ի վերայ չարագործաց : * Եւ ո՞ 13
 իցէ որ չարչարիցէ զձեզ , եթէ դուք բարւոյն
 նախանձաւորք լինիցիք : * Եւ թէ և չարչարի- 14
 ցիք ևս յաղագս արդարութեան , երանելի էք .
 բայց յերկիւզէ նոցա մի երկնչիցիք և մի խու-
 վեւջիք : * Եւ զտէր զնոյն զքրիստոս՝ սուրբ աւ- 15
 նիջիք ՚ի սիրտս ձեր : Պատրաստ իցէք տալ սլա-
 տասխանի որ խնդրիցէ զբանն . որ է վասն յու-
 աոյն ձերոյ : * Եւ հեղութեամբ և երկիւզիւ 16
 ունիցիք բարս քաղցունս . զի որով չարախօսի-
 ցեն զձէնջ՝ յամօթ լիցին՝ որք բամբասեն զձեր
 բարւոք զնացս ՚ի քրիստոս : * Օ՛ր լաւ է բարե- 17
 գործաց , եթէ կամիցին ըստ աստուծոյ կամացն
 չարչարիլ՝ քան չարագործացն . * զի և քրիստոս 18

միանդամ վասն մեղաց ՚ի վերաց ձեր մեռաւ ,
 արդարն ՚ի վերաց անարդարոց . զի զձեզ մերձե-
 ցուցէ առ աստուած , թէպէտ և մեռաւ մար-
 19 մնով , այլ կենդանի է հողւով : * Արով և ողւոցն՝
 20 որ էին ՚ի բանաին , երթեալ քարոզեաց՝ * երբեմն
 աստուածքելոցն , յորժամ ներէր նոցա աստուծոյ
 երկայնատու թիւնն յաւուրս նոյի՝ յորս տապանն
 կազմէր . յոր նուազունք՝ այսինքն ոգիք իբրև ութ
 21 ապրեցան ՚ի ջրոցն : * Ար և զձեզ ըստ նմին օրի-
 նակի կեցուցէ մկրտութիւնն , ոչ զմարմնոյ ազանն
 ՚ի բաց ընկենլով՝ այլ զբարւոք մտացն հանդէս
 առ աստուած ՚ի ձեռն յարութեանն յիսուսի
 22 քրիստոսի . * որ է ընդ աջմէ աստուծոյ՝ երթեալ
 յերկինս , ՚ի հնազանդել նմա հրեշտակաց և իշ-
 խանութեանց և զօրութեանց :

ԳԼ . Դ .

1 Քրիստոսի չարչարիլն մարմնով վասն մեր , ԳԵ
 և դուք ՚ի նոյն միտս վառեցարուք . զի որ չար
 2 չարի մարմնով՝ դադարէ ՚ի մեղաց . * զի մի ևս
 ըստ մարդկան ցանկութեանց՝ այլ ըստ կամացն
 3 աստուծոյ կեցցէ զայլ ևս ժամանակն : * Քանզի
 բաւական է անցեալ ժամանակն լինելոյ կամացն
 հեթանոսաց , որք գնային գիջութեամբք՝ ցան-
 կութեամբք՝ գինեհարութեամբք՝ անառակու-
 թեամբք՝ արբեցութեամբք՝ անօրէն կռասպշ-
 4 ատութեամբք : * Արով օտարացեալք՝ ոչ ընդ ձեզ
 վարին ՚ի նոյն անկարգութեան զեղխութիւն ,

- և հայհոյեն : * Ար տայցեն պատասխանի այնմ, որ 8
 'ի պատրաստին ունի դատել զկենդանիս և ըզ-
 մեռեալս : * Օ, 'ի սոյն իսկ և մեռելոց խոստա- 6
 ցեալ է, զի դատեսցին ըստ մարդկան մարմնով՝
 և կենդանի լինիցին ըստ աստուծոյ հոգւով :
 * Ամենեցուն վախճան մերձեալ է, զգաստացա- 7
 ղնք այսուհետև՝ և լերնք զուարթունք յա-
 ղօթս : * Ասի քան զամենայն սէր սերտ ունել 8
 ընդ միմեանս, զի սէր ծածկէ զբաղմութիւն մե-
 ղաց : * ()տարասէրք լինել ընդ միմեանս առանց 9
 տրտնջելոյ : * Իւրաքանչիւրոք որպէս և ընկալաւ 10
 շնորհս ինչ՝ 'ի միմեանս զնոյն մատակարարել,
 իբրև զբարւոք հաղարապետս պէսպէս շնորհացն
 աստուծոյ : * Աթէ որ խօսեսցի՝ իբրև զաստու- 11
 ծոյ պատգամս, եթէ որ մատակարարիցէ՝ իբրև
 'ի զօրութենէ զոր շնորհէ աստուած, զի յամե-
 նայնի փառաւորեսցի աստուած 'ի ձեռն յիսուսի
 քրիստոսի, որում փառք և զօրութիւն յաւի-
 տեանս, ամէն :
- 9.2 * Աիրելիք՝ մի օտարոտի համարել զեռանդն 12
 ինչ՝ որ 'ի փորձութիւն ձեզ լինիցի, որպէս թէ 13
 օտար ինչ իրք ձեզ դիպիցին, * այլ իբրև հա-
 ղորդեալք քրիստոսի չարչարանացն՝ ուրախ լինի-
 ջիք, զի և 'ի յայտնութեան փառաց նորա ցըն-
 ծացեալք բերկրեսջիք : * Իսկ եթէ նախատիցիք 14
 ևս վասն անուանն քրիստոսի, երանելի էք, զի
 փառացն՝ և զօրութեան անուն է, և աստուծոյ
 հոգին 'ի վերայ ձեր հանգուցեալ է : * Աի որ 'ի 15
 ձէնջ չարչարեսցի իբրև զսպանող, կամ իբրև

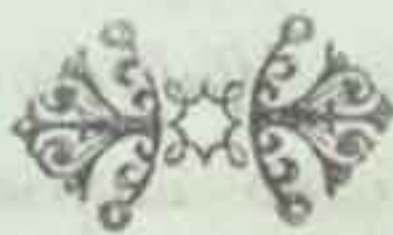
- 16 զգող, կամ իբրև զչարագործ, կամ իբրև զօտա-
 րատեսուչ: * Այլա եթէ իբրև զքրիստոնեայ՝ մի
 ինչ ամաչեացէ. այլ փառաւոր առնիցէ զաստ-
 17 ուած անուամբս այսուիկ: * Օյ ժամանակ է
 սկիզբն լինելոյ դատաստանին՝ ի տանէն աստու-
 ծոյ. զի եթէ նախ ՚ի մէնջ, իսկ զինչ կատարած
 այնոցիկ իցէ՝ որ ոչ հաւանեցան աստուծոյ աւե-
 18 տարանին: * Այլ եթէ արդարն հազիւ կեցցէ,
 իսկ ամբարիշտն և մեղաւորն ո՞ւր գտանիցի:
 19 * Արպէս զի որ չարչարիցին ըստ աստուծոյ կա-
 մացն, հաւատարիմ հաստչին աւանդեացեն զիւ-
 րեանց ոգիս բարերարութեամբք:

ԳԼ. Ե.

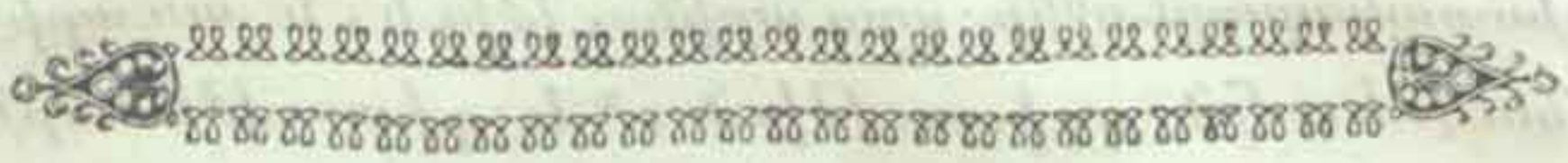
- 1 Օքրիցունս այսուհետև աղաչեմ՝ իբրև ե- ԳԵ
 րիցակից՝ և վկայ չարչարանացն քրիստոսի, որ և
 2 հանդերձեալ փառացն յայտնելոց հաղորդ. * ա-
 րածեցէք՝ որ ՚ի ձեզ հօտդ է աստուծոյ. վերա-
 կացու լինել՝ մի իբրև ակամայ՝ այլ կամաւ ըստ
 աստուծոյ. մի զօշաքաղութեամբ, այլ յօժարու-
 3 թեամբ. * մի իբրև տիրելով վիճակացն, այլ լի-
 4 նել օրինակ հօտին: * Օյ յերևել հովուապե-
 տին՝ ընդունիջիք զանթառամ փառացն պսակ:
 5 * Սոյնպէս և երիտասարդք հնազանդ լերուք ծե-
 րոց: Ամենեքեան ընդ միմեանս զխոնարհութիւն
 ունիցիք. զի աստուած ամբարտաւանից հակա-
 6 ռակ կայ, տայ շնորհս խոնարհաց: * Խոնարհե-
 ցարուք ընդ հզօր ձեռամբն աստուծոյ. զի ըզ-

- ձեզ բարձրացուցէ 'ի ժամանակի : * Օ՛ւամենայն 7
 հոգս ձեր ընկեցէք 'ի նա , զի նա է՝ որ հոգայ
 վասն ձեր :
 ԴԿ * Արթնն լերուք՝ հսկեցէք , զի ոսոխն ձեր 8
 սատանայ իբրև զառիւծ դոչէ , շքի և խնդրէ՝
 թէ զո՛ կլանիցէ : * Արում 'ի դիմի հարկանիցիք 9
 հաստատեալք հաւատովք . գիտասցիք զնոյն անցս
 չարչարանաց եղբայրութեան ձերոյ՝ յաշխարհի
 յանձինս կատարել : * Այլ աստուած ամենայն շք 10
 նորհաց՝ որ կոչեաց զձեզ յիւր 'ի յաւիտենական
 փառսն քրիստոսի յիսուսիւ , որում փոքր մի եւ
 զերուք չարչարակիցք , նա կազդուրեցուցէ՝ կա
 թողացուցէ՝ հաստահիմն արասցէ : * Ամա իշխաւ 11
 նութիւն և փառք յաւիտեանս . ամէն : * Ի ձեռն 12
 սիղուխանոսի հաւատարիմ եղբօր , որպէս կար
 ծեմ՝ փոքր 'ի շատէ գրեցի առ ձեզ մխիթարել .
 և 'ի վերայ սորին վկայել . զի և այս ճշմարիտ շք
 նորհք աստուծոյ են՝ յոր հաստատեալ կայցէք :
 * Աղջոյն տայ ձեզ՝ որ 'ի բաբելոն ընտրելակից եւ 13
 կեղեցին է . և մարկոս որդին իմ : * Աղջոյն տաջիք 14
 միմեանց 'ի համբոյր սրբութեան : Խաղաղութի
 ընդ ձեզ ամենեւին , որ էք 'ի քրիստոս յիսուս .
 ամէն :

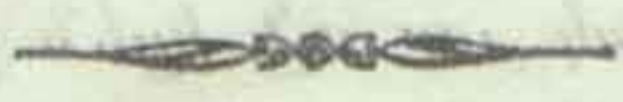

Թ ՈՒ Գ, Թ

ԿԵԹ ՈՒ Գ, Ի ԿԵ ԸՅ Յ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

Գ Լ Ը

- 1 **ՇՄԱԻՈՎՆ** պետրոս ծառայ և առաքեալ ԴԲ յիսուսի քրիստոսի, որոց հանգիտապատիւ մեզ հասէքդ հաւատոց յարդարութիւն աստուծոյ
- 2 մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի : * Շնորհք ընդ ձեզ՝ և խաղաղութիւն բազմասցի գիտութեամբն աստուծոյ՝ և յիսուսի քրիստոսի տեառն
- 3 մերոյ : * Արպէս ամենայն ինչ մեզ՝ իւրոյ աստուածեղէն զօրութեանն առ ՚ի կեանս և յաստուածպաշտութիւն շնորհեալ, ՚ի ձեռն գիտութեան այնորիկ, որ կոչեացն զմեզ յիւր ՚ի փառսն և ՚ի վայելչութիւն : * Արով մեծամեծքն և պատուական տետիք պարգևեալ են մեզ, զի նորիմք աստուածեղէն բնութեանն լինիցիմք հաղորդակիցք, փախուցեալք ՚ի ցանկութեանց աշխարհիս և յապականութեանց : * Այլ ամին այսմիկ զամենայն փոյթ ՚ի մէջ առեալ՝ ձերովք հաւատովքն

մատակարարեալիք զառաքինութիւն, և առաքի-
 նութեամբն զգիտութիւն, * և գիտութեամբն 6
 զժողովակալութիւն, և ժողովակալութեամբն ըղ-
 համբերութիւն, և համբերութբն զաստուած-
 պաշտութիւն, * և աստուածապաշտութեամբն 7
 զեղբայրսիրութիւն, և եղբայրսիրութբն զսէր :
 * Օպսոսիկ ձեր յանձին կալեալ և 'ի սոյն յա- 8
 ճախեալ, ոչ դատարկս և անսրտուղս զձեզ հաս-
 տատիցեն 'ի տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի գի-
 տութիւնն : * Իսկ յոր ոչն իցեն սորա մերձ, կոյր 9
 է և զաչացու, 'ի մոռացոնս դարձուցեալ զսրբ-
 բութիւն առաջնոց իւրոյն յանցանաց : * Ասն 10
 որոյ եղբարք՝ առաւել փութասջիք՝ զի բարեացն
 գործովք հաստատուն զձեր կոչումն և զընտ-
 րութիւն պահիցէք : Օպսոս արարեալ ոչ երբէք
 յանցանիցէք, * զի այսպէս առատապէս շնորհես 11
 ցի ձեզ մուտ 'ի յաւիտենական արքայութիւն
 տեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի :
 ԴԳ * Արով պատրաստիցեմ միշտ ձեզ յիշեցու 12
 ցանել վասն սոցին առաւել ևս գիտակացն՝ և
 հաստատելոցն՝ եկեալ հասեալ ճշմարտութեն :
 * Քանզի իրաւունս համարիմ մինչդեռ եմ 'ի 13
 մարմնի աստ՝ զարթուցանել զձեզ յիշատակօք :
 * Եիտեմ թէ վաղվազակի է լինելոյ մերկանալ 14
 յինէն մարմնոյս, որպէս և տէր մեր յիսուս քրիս-
 տոս եցոյց ինձ : * Եւ փութամ ձեպիմ միշտ 15
 զձեզ յորդորել, զի և յետ իմոյ ելանելոյ յաշ-
 խարհէս՝ առնիցէք զյիշատակս այսոցիկ : * Քանզի 16
 ոչ եթէ սրածուձեալ ինչ առաստելոյ զհետ եր-

- Թեալ ցուցաք ձեզ զտեառն մերոյ յիսուսի քր-
 ըիստոսի զգօրու թիւնն և զգալուստն . այլ մեզէն
 17 եղեալ ականատեսք նորա մեծութենն : * Քանզի
 առեալ յաստուծոյ և ՚ի հօրէ զփառս և զսրա-
 տիւ , եկեալ յայնպիսի բարբառոյ՝ ՚ի մեծ վայել-
 չութեան փառաց անտի . եթէ դա՛ է որդի իմ
 18 սիրելի՛ ընդ որ ես հաճեցայ : * Այլ զայս բար-
 բառ մեք իսկ լուաք եկեալ յերկնից՝ որ ընդ նը-
 19 մա իսկ էաք ՚ի սուրբ լերինն : * Այլ ունիմք հաս-
 տատագոյն զբանն մարգարէական . որում եթէ
 անսայցէք՝ բարւո՛ք առնէք . իբրև ճրագի՛ որ տայցէ
 լոյս ՚ի խաւարչտին տեղւոջ , մինչև տիւն լուսա-
 ւորեսցէ , և արուսեակն ծագեսցէ ՚ի սիրտս ձեր : ~
 20 * Քայց նախ այսմ գիտակ լինիջիք , զի ամե ~ ՊԲ
 նայն մարգարէութիւն իւրոց գրոց լուծումն ո՛չ ~
 21 ունի : * Քանզի ո՛չ եթէ ըստ կամաց մարդկան
 տուաւ մարգարէութիւն երբէք , այլ ՚ի հոգւոյն
 սրբոյ կրեալք՝ խօսեցան մարդիկ յաստուծոյ :

ԳՎ . Բ .

- 1 Ա ինէին և սուտ մարգարէք ՚ի ժողովրդեանն՝
 որպէս և այժմ ՚ի ձեզ լինիցին սուտ վարդապետք .
 որք սպրդեալ մուծանեն հերձուածս կորստեան ,
 և զորս տէրն դնեաց զնոսա ուրացեալ՝ ածեն ՚ի
 2 վերայ անձանց զարադահասն կորուստ : * Այլ բա-
 զումք անկեալ երթիցեն զհետ նոցա անառա-
 կութեանցն . վասն որոյ ճշմարտութեանն ճանա-
 3 սարհ հայհոյիցի : * Այլ ագահութեամբ մտացա-

Տին բանիւք առնիցեն զձեզ վտարանդի . որոց
 դատաստանն 'ի բնէ ոչ դատարկանայ , և կորուստն
 նոցա ոչ նիրհեացէ : * Օյի եթէ 'ի հրեշտակսն 4
 յանցուցեալս աստուած ոչ խնայեաց , այլ խա-
 ւարին կապանօք արկեալ 'ի տարտարոսն՝ ետ պա-
 հել 'ի դատաստան : * Աս և ոչ 'ի սկզբանն աշ 5
 խարհի խնայեաց . բայց զու թերորդն զնոյ՝ զար-
 դարու թեանն քարոզ պահեաց 'ի ջրհեղեղէ աշ
 խարհի՝ ամբարշտելոցն ածեալ : * Աւ զբազարս 6
 ասդ ամացւոցն և գոմորացւոց դարձուցեալ յա-
 ճիւն՝ դատեցաւ , որինակ աս յապայ ամբարշտե-
 լոցն կայուցանէր : * Աւ զարդարն զզոյլս ձանձ 7
 բացեալ յանկարգ գիջու թեան գնացից փրկեաց .
 * քանզի ահանատես և ահանջալուր արդարն բը 8
 նակեալ 'ի մէջ նոցա , որ ըստ օրէ զիւր սուրբ
 ոգիսն՝ նոցա անօրէն գնացիւքն տանջէր :
 ԲԵ * Գիտէ անբ զաստուածապաշտս փրկել 'ի 9
 վարձու թենէ , և զանիրաւս պահել 'ի տանջանս
 աւուրն դատաստանի , * մանաւանդ՝ որ զհետ 10
 մարմնոց սղծալից ցանկու թեանց իցեն երթեալ .
 արհամարհողք տէրու թեանն՝ ժպիրհք յանդը-
 դունք չզանգիտեն զփառսն հայհոյել : * Աւր հը 11
 բեշտակք զօրու թեամբ և կարողու թեամբ քան
 զնոսա մեծամեծք՝ չածեն զնորօք 'ի տեառնէ ըզ-
 հայհոյու թեանն դատաստան : * Այլ սորա իբրև 12
 զանխօս անասունս ըստ բնածին բարուցն յեղ-
 ծու մն և յապահանու թիւն՝ որոց չենն գիտակ ,
 հայհոյեն յապահանու թե իւրեանց , և ապակա-
 նեացին՝ * տանջեալք 'ի վարձուդ անիրաւու թե . 13

- որ ցանկու թիւն զաւուրն փափկու թիւն համա
 րին . բժկանք արատաւ որք՝ փափկացեալք ՚ի պա
 14 տիրս իւրեանց . լեալ ձեզ խրախճանակիցք : * Ա
 չքս ունին հանդոյնս պունկաց՝ անդադարս ՚ի մե
 զաց , պատրեն զանձինս յողդողդաց . որ ունին
 սիրտ հարեալ զադահու թէ , մանկունք անիծից :
 15 * Թողեալ զուղղորդ ճանապարհն՝ մոլորեցան .
 զհետ երթեալ ճանապարհին բաղաամայ բէով
 16 րեան՝ զվարձս անիրաւու թեան սիրեցին . * որ
 կշտամբանս իւրոյ անօրէնու թեանն ատացաւ զէ
 շքն անխօսուն . մարդկեղէն բարբառովն բարբա
 ուեալ՝ արդել զմարգարէին զանօրէնու թիւն :
 17 * Այսպիսիքն են աղբիւրք անջրդիք՝ և մէգք վա
 րեալք ՚ի մըրկէ . որոց աղջամուղջք խաւարին
 18 յաւիտեան պահեալ կան : * Քանզի մեծաբանս
 սնտեաց բարբառեալ , պատրեն գիջու թեամբք՝
 ցանկու թեամբք մարմնոյ զայնոսիկ՝ որ ստոյգն
 փախչիցին յայնցանէ՝ որ ՚ի մոլորու թեանն չըջի
 19 ցին . * նոցա ազատու թի խոստանան , և ինքեանք
 ապահանու թեանն ծառայք են . զի որով իւրք
 20 յաղթիցի որք , նորին և ծառայ է : * Օյի եթէ
 փախուցեալք ՚ի պղծու թեանց աշխարհի գի
 տու թեամբ տեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի բը
 րիստոսի , և դարձեալ ընդ նոյնս շաղեալք պա
 տիցին՝ եղև նոցա վախճանն չարքան զառաջինն :
 21 * Օյի լաւ էր նոցա՝ եթէ բնաւ իսկ չէր ծանու
 ցեալ զարդարու թեանն ճանապարհ , քան՝ զի
 ծանեան և յետս կացին ՚ի սուրբ պատուիրանէն՝
 22 որ նոցա աւանդեցաւ : * Այկեալ ՚ի դէպ նոցա

ճշմարիտ առակին զգօնութե՛ն, եթէ շուն դառնայ անդրէն՝ ՚ի փոխած իւր, և խող լուացեալ ընդ տիղմ թաւալեալ:

Գ. Լ. Գ.

ԴԶ Եւ այս ձեզ սիրելիք՝ երկրորդ թուղթ գըրեմ. որով զարթուցից ՚ի յիշատակ զհաստատուն միտս ձեր. * յիշել զյառաջագոյն ասացեալ պատգամս ՚ի սրբոց մարգարէից և յառաքելոցն ձերոց, զպատուէրս տեառն և փրկչին: * Մայց զայս նախ գիտասցիք, զի յաւուրս յետինս եկեացեն արհամարհողք՝ այսպանողք, որ ըստ իւրեանց ցանկութեանց գնայցեն. * և ասիցեն՝ ո՛ւր են աւետիք գալատեան նորա. զի յորմէ հետէ հարքն ննջեցին՝ ամենայն ինչ նոյնպէս կայ մնայ իսկզբանէ արարածոց: * Այլ զայն մոռացեալ իցէ նոցա՝ որ զայսն կամին. եթէ երկինք եղեն իսկզբանէ՝ և երկիր ՚ի ջրոց, և ջուրք հաստատեալ բանիւն աստուծոյ. * վասն որոյ երբեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ ասպականեալ կորեալ: * Այլ այժմ երկինք և երկիր նովին բանիւ գանձեալ են. հրոյ պահեալք յօրն գատաստանի՝ և կորստեան ամբարիշտ մարդկան: * Այլ այս ևս մի լիցի ՚ի ձէնջ ծածկեալ սիրելիք, զի մի օր տեառն իբրև զհազար ամ է, և հազար ամ իբրև զմի օր: * Այլ յամեցուսցէ տէր զաւետիսն՝ որպէս ոմանք յամբ համարին, այլ երկայնամիտ լինի առ ձեզ. քանզի ոչ կամի՝ եթէ ոք կորիցէ, այլ զամենեցուն հա

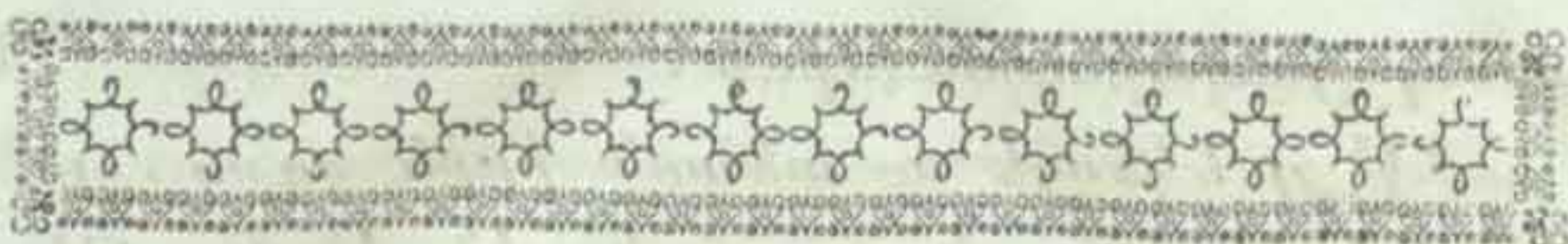

սանել յապաշխարութիւն :

- 10 * Այլ եկեսցէ որ տեառն իբրև զգող . յո՛ր
բում երկինք տառնապաւ անցցեն , և բնութիք
հրով կիզեալ լուծցին , և երկիր՝ և որ 'ի նմա
- 11 գործք գտանիցին : * Այլ 'ի լուծանել այսպէս այսր
ամենայնի , որպիսի ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանել .
այլ սուրբ և աստուածապաշտ կարգաւ ակն ու
- 12 նել , * և փութալ հասանել գալստեան աւուրն
տեառն . յորում երկինք հրայրեացք լուծանի
- 13 ցին : * Աորոյ երկնից՝ և նորոյ երկրի ըստ աւե
տեացն հայեցեալ սպասիցեմք , յորս արդարու
- 14 թիւնն բնակէ : * Ասն որոյ սիրելիք՝ այսոցիկ
սպասեալ , փոյթ յանձին ունիջիք՝ անբիծք և ա
- 15 նարատք գտանել նմա 'ի խաղաղութիւն . * և ըզ
տեառն երկայնամտութիւնն՝ փրկութիւն համա
րիջիք : Օր որ զինակ և սիրելի եղբայրն մեր պօ
ղոս՝ ըստ շնորհելոյ իմաստութեն նմա յաստուծոյ՝
- 16 գրեաց ձեզ . * որպէս և յամենայն իսկ թուղթսն
խօսի վասն այսոցիկ . յորս գտանի ինչ ինչ դժուա
րիմաց , զոր անուսմունքն և յողգողքն կամակո
րեն . որպէս և զամ իսկ գիրս առ իւրեանց ան
- 17 ձանցն կորուստ : * Առք այսուհետև սիրելիք՝
իբրև զկանխագէտս զգուշասջիք , զի մի անառակ
մոլորութքն զգածեալք՝ անկանիջիք յաստեաց
- 18 հաստատութեանն : * Աճեցէք շնորհօք և գիտու
թեամբն տեառն մերոյ և փրկչին յսի քսի : Ամա
փառք՝ և այժմ , և յորն յաւիտենից . ամէն :

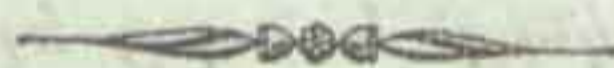

ԹՈՒՂԹ

ԿԸԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ը.

ԵՎ ՈՐ էՐՆ ԻՍԿՂԸԱՆԷ, զՈՐԱՆԷ լուսաքն՝ որում 1
 ահանատեսն իսկ եղեաք. ընդ որ հայեցաքն, և 2
 ձեռք մեր շոշափեցին 'ի վերայ բանին կենաց :
 * Այլ կեանքն յայտնեցան, և տեսաք՝ և վկայեմք 3
 և պատմեմք ձեզ զյաւ իտենական կենացն, որ
 էր առ հօր՝ և երևեցաւ մեզ : * Օ, որ տեսաքն և 3
 լուսաք՝ պատմեմք և ձեզ, զի և դուք հաղորդու
 թիւն ունիցիք ընդ մեզ. և մեր հաղորդու թիւնն
 իցէ ընդ հօր՝ և ընդ որդւոյ իւրում յիսուսի 4
 քրիստոսի : * Այլ զայս գրեմք ձեզ, զի ձեր ու 4
 ըրախու թիւնն կատարեալ լիցի : * Այլ այս են ա 5
 լեափքն՝ զոր լուսաք առ 'ի նմանէ՝ և պատմեմք
 ձեզ. զի աստուած լոյս է, և խաւար 'ի նմա չիք 6
 և ոչ մի : * Այլ թէ ասիցեմք՝ եթէ հաղորդու թիւն 6
 ունիմք ընդ նմա՝ և 'ի խաւարի շրջիցիմք, ստեմք՝
 և ոչ առնեմք զձշմարտութիւնն : * Իսկ եթէ ընդ 7

լոյս գնայցեմք՝ որպէս և նա լոյս է, հաղորդու թի
 ունիմք ընդ միմեանս. և արիւնն յիսուսի որդւոյ
 8 նորա սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց: * Այլ թէ ասի-
 ցեմք՝ եթէ մեղս ինչ մեք ոչ ունիմք, զանձինս
 9 խաբեմք. և ճշմարտութի ՚ի մեզ ոչ դոյ: * Այլ
 եթէ խոստովան լինիցիմք զմեզս մեր, հաւատա-
 րիմ է նա և արդար առ ՚ի թողուլ զմեզս մեր,
 10 և սրբել զմեզ յամենայն անիրաւութենէ: * Այլ
 եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մեղաք, սուտ առ-
 նեմք զնա, և բան նորա ոչ է ՚ի մեզ:

ԳՎ. Բ.

1 Արդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ զի մի մե- ԵԲ
 ղիցէք. և եթէ մեղիցէ որք, ունիմք բարեխօս
 առ աստուած զյիսուս քրիստոս զարդարն՝ և զա-
 2 նարատ: * Այլ նա է քաւութիւն մեղաց մերոց.
 և ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ և ամենայն աշ-
 3 խարհի: * Այլ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք
 4 զնա, եթէ զպատուիրանս նորա պահիցեմք: * Ար
 ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա, և զպատուիրանս նո-
 րա ոչ պահիցէ, սուտ է՝ և ճշմարտութիւն ՚ի
 8 նմա ոչ դոյ: * Իսկ որ պահիցէ զբան նորա, ար-
 դարեւ ՚ի նմա կատարեալ է սէրն աստուծոյ. այս-
 6 ուիկ ճանաչեմք՝ եթէ ՚ի նմա եմք: * Ար ասիցէ
 ՚ի նմա բնակել, այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս և
 նայն գնաց:

7 * Արեւելք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան գր- ԵԳ
 բեմ ձեզ, այլ զհին պատուիրանն՝ զոր իսկզբանէ

ունէիք . և հին պատուիրան՝ բանն է զոր լուա-
 րուք : * Վարձեալ նոր պատուիրան գրեմ՝ ձեզ՝ 8
 որ է ճշմարտիւ ՚ի նմա և ՚ի ձեզ . զի խաւարն
 անցանէ , և լոյսն ճշմարիտ արդէն իսկ երևի :
 * Ար ասէ եթէ ՚ի լոյսն իցէ՝ և զեղբայր իւր ա- 9
 տիցէ , սուտ է՝ և ՚ի խաւարի է տակաւին : * Ար 10
 սիրէ զեղբայր իւր , ՚ի լոյս բնակէ՝ և գայթակ-
 զութիւն ՚ի նմա չիք : * Վսկ որ ատեայ զեղբայր 11
 իւր՝ ՚ի խաւարի է , և ընդ խաւար շրջի . և ոչ
 գիտէ յո՛ երթայ , զի խաւարն կուրացոյց զաչս
 նորա : * Վրեմ՝ ձեզ սրդեակք՝ զի թողեալ են 12
 ձեզ մեղքն ձեր վասն անուան նորա : * Վրեմ՝ 13
 ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք զայն՝ որ իսկզբա-
 նէն է : Վրեմ՝ ձեզ երիտասարդք՝ զի յաղթե-
 ցիք դուք չարին : * Վրեմ՝ ձեզ մանկունք՝ զի 14
 ծանեայք դուք զհայրն : Վրեցի ձեզ հարք՝ զի
 ծանեայք դուք զայն որ ՚ի սկզբանէն է : Վրեցի
 ձեզ երիտասարդք՝ զի էք դուք հզօրացեալք՝ և
 բանն աստուծոյ ՚ի ձեզ բնակէ , և յաղթեցիք
 դուք չարին : * Այ՛ սիրէք զաշխարհ՝ և մի՛ որ ինչ 15
 յաշխարհի է : * Այ՛ եթ որ սիրէ զաշխարհ , ոչ է 16
 ՚ի նմա սէր հօր . զի ամենայն որ ինչ յաշխարհի
 է՝ ցանկութիւն է մարմնոյ , և ցանկութիւն է
 աչաց , և ամբարտաւանութիւն աստի կենացս .
 որ ոչ է առ ՚ի հօրէ՝ այլ յաշխարհէ աստի է :
 * Այլ աշխարհս անցանէ՝ և ցանկութի՛ նորա . իսկ 17
 որ առնէ զկամս աստուծոյ՝ մնայ յաւիտեան :
 * Արդեակք յետին ժամանակ է , և որպէս 18
 լուարուք՝ եթէ նեռն գալոց է , և արդէն իսկ

- նեռինք բազումք եկեալ են , որով մարթիմք ի
 19 մանալ՝ եթէ յետին ժամանակ է : * Առ ՚ի մէնջ
 ելին , այլ ոչ էին ՚ի մէնջ . զի եթէ ՚ի մէնջ էին՝
 ապա առ մեզ մնային . այլ զի յայտնի լինիցին՝
 20 եթէ ոչ էին ամենեքին նորա ՚ի մէնջ : * Ալ դուք
 օծուծիւն ունիք առ ՚ի սրբոյն , և գիտէք ամե-
 21 նեքին : * Աչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զճմար-
 տուծիւնն , այլ թէ գիտէք զնա . և թէ՛ զի ա-
 մենայն ստուծի ոչ է ՚ի ճմարտութենէ անտի :
 22 * Իսկ ո՞ իցէ սուտ , եթէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ
 յիսուս չէ՛ քրիստոսն . նա իսկ է նեռն , որ ու-
 23 րանայ զհայր և զորդի : * Ամենայն որ ուրանայ
 զորդի , և ոչ զհայր ընդունի . իսկ որ խոստովանի
 24 զորդի , նա և զհայր ընդունի : * Աուք՝ զոր լուա-
 րուքն իսկզբանէ՝ ՚ի ձեզ բնակեացէ . զի եթէ ՚ի
 ձեզ բնակեացէ՝ զոր իսկզբանէն լուարուք , և
 25 դուք յորդի և ՚ի հայր բնակեսցիք : * Ալ այս են
 աւետիքն՝ զոր աւետարանեաց նա մեզ՝ զկեանս
 յաւիտենականս :
 26 * Օյս գրեցի ձեզ , զի մի՛ ոք զձեզ մոլորե- ԵԵ
 27 ցուցանիցէ : * Ալ դուք օծուծիւնն՝ զոր ընկա-
 լարուք ՚ի նմանէ՝ բնակեացէ ՚ի ձեզ . և չէ՛ ինչ
 պիտոյ՝ թէ՛ ոք զձեզ ուսուցէ , այլ որպէս զի
 նորա օծուծիւնն ուսուցանիցէ զձեզ վասն ա-
 մենայնի . և ճմարիտ է՝ և չէ՛ սուտ . և որպէս
 28 ուսոյցն զձեզ , կայք ՚ի նմա : * Ալ այժմ՝ որդեակք՝
 կացէք ՚ի նմին . զի եթէ յայտնեացի , ունիցիմք
 համարձակուծիւն , և մի՛ ամաչեսցուք ՚ի նմանէ
 29 ՚ի գալստեանն նորա : * Ալ եթէ գիտիցէք՝ և

Թէ արդար է նա , իմաստիք՝ եթէ ամենայն որ
 առնէ զարդարութիւն՝ առ ՚ի նմանէ է ճնեալ :

ԳԼ . Գ .

Տեսէք՝ ո՞րպիսի սէր շնորհեաց մեզ հայր . 1
 զի որդիք աստուծոյ կոչեցուք և մեք . վասն այ-
 սորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ զմեզ՝ քանզի ոչ ծա-
 նեաւ զնա :

Ե. 2 * Սիրելիք՝ այժմ որդիք աստուծոյ եմք , և չև 2

և՛ս է յայտ՝ եթէ զինչ լինելոց իցեմք . գիտեմք՝
 զի յորժամ նա յայտնեցի՝ նման նմա լինելոց
 եմք , զի տեսանելոց եմք զնա՝ որպէս և էն : * Եւ 3

ամենայն որ ունի զայս յոյս յանձին՝ սրբէ զան-
 ձըն իւր՝ որպէս և նայն սուրբ է : * Վ՛մենայն որ 4

զմեզս գործէ , նա և զանօրէնութիւն առնէ , և
 ինքն իսկ մեղքն անօրէնութիւն է : * Եւ գիտեմք՝ 5

զի նա յայն սակս յայտնեցաւ՝ զի զմեզս բարձ-
 ցէ , և ՚ի նմա մեղք ոչ էն : * Վ՛մենայն որ ՚ի նը- 6

մա է հաստատեալ՝ ոչ մեղանչէ , և ամենայն որ
 մեղանչէ , ոչ ետես զնա՝ և ոչ ճանեաւ զնա :

* Վ՛անկունք՝ մի որ զձեզ խաբեցցէ , որ առնէ 7
 զարդարութիւն , արդար է՝ որպէս և նայն առ-
 դար է : * Եւ որ առնէ զմեզս՝ ՚ի սատանայէ է , 8

զի իսկզբանէ սատանայ մեղանչէ . վասն այսորիկ
 յայտնեցաւ որդին աստուծոյ՝ զի լուծցէ զգործս

սատանայի : * Վ՛մենայն որ յաստուծոյ է ճնեալ՝ 9
 մեզս ոչ առնէ , զի սերմն նորա ՚ի սմա մնայ . և

ոչ կարէ մեղանչել , զի յաստուծոյ է ճնեալ :

- 10 * Այսուիկ յայտնի են ՚ի միմեանց որդիք աստուծոյ՝ և որդիք սատանայի :
- Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն՝ չէ՛ եկնա յաստուծոյ , և որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր .
- 11 * զի այս է պատուիրանն՝ զոր լուարուք իսկզբանէ՝ զի սիրեցուք զմիմեանս : * Այն որպէս կայէնն ՚ի չարէ անտի էր՝ և սպան զեղբայրն իւր . և յոր սակս սպան զնա . զի իւր գործքն չար էին , և
- 12 եղբօրն բարիք : * Այլ մի ինչ զարմանայք եղբարք , եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ : * Այն գիտեմք՝ զի փոխեցաք ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս , քանզի սիրեմք զեղբարս . իսկ որ ոչն սիրէ , անդէն ՚ի մահուն մնայ : * Ամենայն որ ատեայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է . և գիտեք՝ զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի կեանս յաւիտեանականս յանձին
- 13 հաստատեալ : * Այսուիկ գիտացաք զսէրն (աստուծոյ) . զի նա զանձն իւր եղ վասն մեր . և մեք վասն եղբարց մերոց պարտիմք դնել զանձինս :
- 14 * Ար ունիցի զկեանս ինչ զաշխարհիս՝ և տեսանիցէ զեղբայր իւր կարօտեալ իւրիք՝ և փակիցէ զգութս իւր առ ՚ի նմանէ , զիսորդ սէրն աստուծոյ ՚ի նմա իցէ բնակեալ :
- 15 * Արդեակք՝ մի բանիւք և լեզուօք սիրեսցուք , այլ արդեամբք և ճշմարտութեամբք : * Այսուիկ լիցուք ծանուցեալք՝ եթէ ՚ի ճշմարտութենէ անտի իցեմք . և առաջի նորա արասցուք հանդէս սրտից մերոց : * Այն ստգտանիցեն զմեզ սիրաք մեր՝ այլ աստուած մեծ է քան զսիրտս մեր՝ և գիտէ զամենայն : * Սիրելիք՝ եթէ

սիրտք մեր զմեզ ոչ օտոգտանիցեն, համարձա- 01
 կութիւն ունիմք առ աստուած. * և զոր ինչ 22
 հայցեմք, առնումք ՚ի նմանէ, զի զպատուիրանս
 նորա պահեմք, և զհաճոյս առաջի նորա առնեմք:
 * Եւ այս է պատուիրան նորա, զի հաւատասցուք 23
 յանուն որդւոյ նորա յիսուսի բրիտանոսի, և սի-
 բեցուք զմիմեանս, որպէս և ետ մեզ պատուէր:
 * Եւ որ պահէ զպատուիրանս նորա, ՚ի նմա է 24
 հաստատեալ և նա ՚ի սմա, և յայսմանէ դիտեմք
 եթէ բնակէ ՚ի մեզ ՚ի հոգւոյ անտի՝ զոր ետ մեզ:

ԳԼ. Գ.

28 Միտելիք՝ մի ամենայն հոգւոյ հաւատայք, 1
 այլ բնորեցէք զհոգիան՝ եթէ յաստուծոյ իցեն,
 զի բազում սուտ մարդարէք ելեալ են յաշխարհ:
 * Եւ մեք այսուիկ ճանաչեմք զհոգին աստուծոյ: 2
 Ամենայն հոգի՝ որ խոստովանի զյիսուս բրիտանոս
 մարմնով եկեալ, յաստուծոյ է նա. * և ամենայն 3
 հոգի՝ որ ոչ խոստովանի զյիսուս մարմնով ե-
 կեալ, չէ նա յաստուծոյ. և այս նեւ ինն է, զորմէ
 լուարուք՝ եթէ գալոց է, և արդէն իսկ յաշ-
 խարհի է: * Եւ յաստուծոյ էք սրդեակք, և 4
 յողթեցիք նոցա, զի մեծ է որ ՚ի ձեզդ է՝ քան
 զայն որ յաշխարհին է: * Նորա յաշխարհէ եւ, 5
 վասն այնորիկ յաշխարհէ խօսին, և աշխարհ լի
 նոցա: * Մէք յաստուծոյ եմք, որ զաստուած 6
 ճանաչէ՝ լի մեզ, և որ չէ յաստուծոյ՝ ոչ լի
 մեզ, այսուիկ ճանաչեմք զհոգին ճշմարտութե

- և զհոգիս խաբէութեան :
- 7 * Սիրելիք՝ սիրեցունք զմիմեանս , զի սէր յաստուծոյ է , և ամենայն որ սիրէ՝ յաստուծոյ է :
- 8 Տեսալ՝ և ճանաչէ զաստուած : * Այլ որ ոչ սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զաստուած , զի աստուած սէր է :
- 9 * Այլ զի յայտմ երևեցաւ սէրն աստուծոյ՝ ի մեզ , զի զորդին իւր միածին առաքեաց յաշխարհ , զի
- 10 եղիցուք նովաւ կենդանիք : * Յայտմ է սէրն , ոչ զի մեք սիրեցաք զաստուած՝ այլ զի նա սիրեաց զմեզ , և առաքեաց զորդին իւր ի քառութիւն
- 11 մեզաց մերոց : * Սիրելիք՝ եթէ աստուած այնպէս սիրեաց զմեզ , ապա և մեք պարտիմք ընդմիմեանս սիրել :
- 12 * Օ, աստուած ուրուք երբէք չիք տեսալ . 2Գ եթէ սիրեցուք զմիմեանս՝ ան ի մեզ բնակէ , և սէր նորա ի մեզ կատարեալ է : * Այլ յառիկ դիտեմք , եթէ մեք ի նմա բնակեալ եմք՝ և նա ի մեզ , զի ի հոգւոյն իւրմէ ետ մեզ : * Այլ մեք տեսաք՝ և վկայեմք զի հայր առաքեաց զորդին իւր փրկիչ աշխարհի :
- 13 * Ար որ խոստովանեցի՝ եթէ յիտուս է որդի աստուծոյ , աստուած ի նրմա բնակէ՝ և նա յաստուած : * Այլ մեք հաւատացաք , և ծանեաք զսէրն աստուծոյ՝ զոր ունի առ մեզ : Աստուած սէր է , և որ կայ ի սէրն՝ բնակեալ է յաստուած , և աստուած ի նմա բնակէ :
- 14 * Յայտմիկ կատարեալ է սէրն նորա ի մեզ , զի համարձակութիւն ունիցիմք յաւուրն դատաստանի . զի որպէս և նայն է՝ նոյնպէս և մեք եմք յաշխարհիս յայտմիկ :
- 15 * Այլ իւր ոչ ոչ ոչ զոյ ի սէր ,

այլ սէրն կատարեալ 'ի բաց մերժէ զերկիւղն .
 զի երկիւղ ընդ տանջանօք է . իսկ որ երկնչին ,
 չէ կատարեալ 'ի սէրն : * Մեք սիրեսցուք զաստուած , 19
 և վասն զի նա նախ սիրեաց զմեզ : * Եթէ 20
 ոք ասիցէ՝ եթէ սիրեմ զաստուած , և զեղբայր
 իւր ասիցէ , սուտ է . որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝
 զոր տեսանէ , զաստուած զոր ոչն ետես՝ զիարդ
 կարիցէ սիրել : * Եւ զայս պատուէր ունիմք առ 21
 'ի նմանէ , զի որ սիրէ զաստուած՝ սիրէ նա և
 զեղբայր իւր :

Գ Լ Ե

22 Ամենայն որ հաւատայ՝ եթէ յիսուս է բը 1
 րիստոսն , յաստուծոյ ծնեալ է . և ամենայն որ
 սիրէ զճնողն , սիրէ և զճնեալն 'ի նմանէ : * Այս 2
 ուիկ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զորդին աստուծոյ ,
 յորժամ զաստուած սիրեսցուք՝ և զպատուիրանս
 նորա արասցուք : * Քանզի այս է սէրն աստուծոյ , 3
 եթէ զպատուիրանս նորա պահեսցուք . և պատու
 րանք նորա չեն ինչ ծանունք : * Օ ի ամենայն 4
 որ յաստուծոյ ծնեալ է՝ յաղթէ աշխարհի . և այս
 է յաղթութիւն՝ որ յաղթէ աշխարհի , հաւատքն
 մեր : * Եւ ո՞ իցէ՝ որ յաղթիցէ աշխարհի . եթէ 5
 ոչ՝ որ հաւատայցէ՝ եթէ յիսուս է որդի աս
 տուծոյ : * Սա է՝ որ եկն ջրով և հոգւով և ա 6
 րեամբ , յիսուս քրիստոս . ոչ ջրով միայն , այլ և
 արեամբ և ջրով . և հոգին է՝ որ վկայէ , զի հո 7
 գին իսկ է ճշմարտութիւն : (* Օ ի երեք են որ

- վկայեն յերկինս . հայր , բանն , և հոգին սուրբ . և
 8 երեքինս մի են : * Այլ երեք են որ վկայեն յերկրի .
 9 հոգի , ջուր , և արիւն . և երեքինն մի են :) * Այ-
 10 թէ զմարդկան ինչ վկայութիւն ունիցիմք՝ ասա-
 քէն աստուծոյ վկայութիւնն մեծ իցէ : Այս է
 վկայութիւնն աստուծոյ , զի վկայեաց 'ի վերայ
 11 որդւոյն իւրոյ : * Ար հաւատաց յորդին աստու-
 ծոյ , ունի յանձին զվկայութիւնս զայս . որ ոչ
 հաւատաց որդւոյ աստուծոյ , սուտ առնէ զնա .
 քանզի ոչ հաւատաց վկայութեանն՝ զոր վկայեաց
 12 աստուած 'ի վերայ որդւոյն իւրոյ : * Այլ այս իսկ
 է վկայութիւնն , զի կեանս յաւիտենականս ետ
 մեզ աստուած . և այս են կեանք՝ որ յորդին նու-
 13 ռա են : * Ար ընդունի զորդին , ընդունի և ըն-
 կեանս . և որ ոչ ընդունի զորդին աստուծոյ , և
 ոչ զկեանս ընդունի :
- 15 * Օյս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասցիք եթէ կեանս զի
 յաւիտենականս ունիք . և զի հաւատայցէք յա-
 16 նուն որդւոյն աստուծոյ : * Այլ այս է համարձա-
 կութիւնն զոր ունիմք մեք առ նա , զի զոր ինչ
 18 հայցեսցուք ըստ կամաց նորա , լսէ մեզ : * Օյ
 եթէ գիտիցեմք՝ եթէ լսէ հայցուածոցն մերոց ,
 ասպա գիտեմք՝ եթէ առնումք զհայցուածսն՝ զոր
 16 հայցեմք առ 'ի նմանէ : * Այլ եթէ որ տեսցէ զեղ-
 բայր իւր մեղուցեալ մեզս՝ որ ոչ առ 'ի մահ ,
 խնդրեսցէ՝ և տացէ նմա կեանս՝ մեղուցելոյն ոչ
 առ 'ի մահ . են մեզք՝ որ մահուչափ են , ոչ վասն
 17 այնորիկ ասեմ եթէ խնդրեսցես : * Ամենայն ա-
 նիրաւութիւն՝ մեզք են . և են մեզք՝ որ մա-

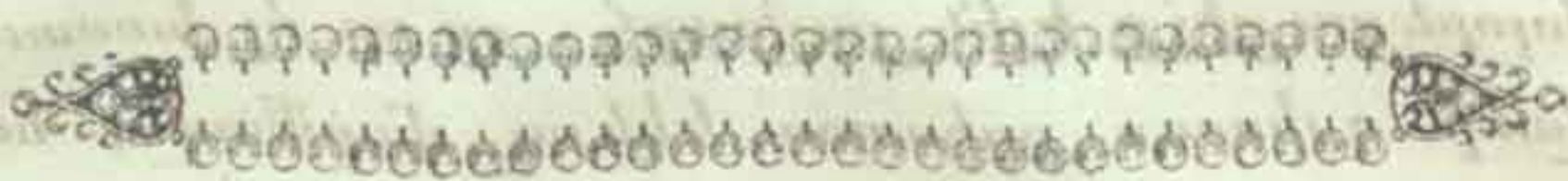

հուշարի են : * Վիտեւք եթէ ամենայն որ յաս 18
 տուծոյ է ճնեալ՝ ոչ մեղանչէ . այլ որ յաստու 8
 ծոյն է ճնեալ՝ պահէ զանձն , և չարն առ նա ոչ 0
 մերձեւայ : * Վիտեւք եթէ յաստուծոյ եմք , և 19
 աշխարհ ամենայն ՚ի չարի կայ : * Ալ զիտեւք՝ 20
 եթէ որդին աստուծոյ եկն , և ետ մեղ միտա .
 զի ճանիցուք զճշմարիտն . և եմք ՚ի ճշմարտին 01
 որդւոյ նորա յիտուսի քրիստոսի . զի նա է ճրշ-
 մարիտ աստուած՝ և կեանք յաւիտեանական :
 * Արդեակք՝ պահեցէք զանձինս ՚ի կռասպու 21

տու թե՛նէ : 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21

ԹՈՒՂԹ

ԿԸԹՈՒՂԻԿԵԼՅՅ

ՅՈՒՆԻՎԵՐՍԻՏԵՏԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

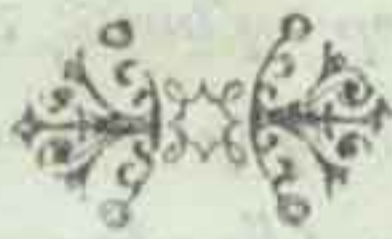
1 **Յ**ԵՐՈՒՑՈՒԷ առ ընտրեալ կիւրիա, և առ որ ԵԿ
 2 դեպիս իւր՝ զոր ետգ սիրեմ ճշմարտութեամբ,
 և ոչ եթէ ես միայն, այլ և ամենեքեան ոյք գի-
 3 աակ են ճշմարտութեանն, * վասն որոյ ճշմար-
 տութեանն՝ որ ՚ի մեզ հաստատեալ է, զի և ընդ
 4 ձեզ իցէ, և դուք յաւիտենից ընդ մեզ իցէք:
 5 * Հնորհք՝ ողորմութիւն՝ խաղաղութիւն յաս-
 տուծոյ ՚ի հօրէ, և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիս-
 տոսէ որդւոյն հօր՝ ճշմարտութեամբ և սիրով
 6 եղևցին ընդ ձեզ: * Աւրախ եղէ յոյժ, զի գտի
 յորդեկացդ քոց՝ որ գնան ճշմարտութեամբ,
 7 ըստ պատուիրանին զոր առաք ՚ի հօրէ: * Այլ
 այժմ աղաչեմ զքեզ կիւրիա, իբրև ոչ եթէ նոր
 ինչ պատուիրան գրեմ քեզ, այլ զոր խկզբանէն
 8 ունէաք, զի սիրեցուք զմիմեանս: * Այլ այս է
 սէրն, զի գնացուք ըստ պատուիրանաց նորա.
 9 և այս է պատուիրանն, զի որպէս լուարուքն
 10 խկզբանէ՝ ըստ նմին գնասցիք: * Օ ՚ի բազում

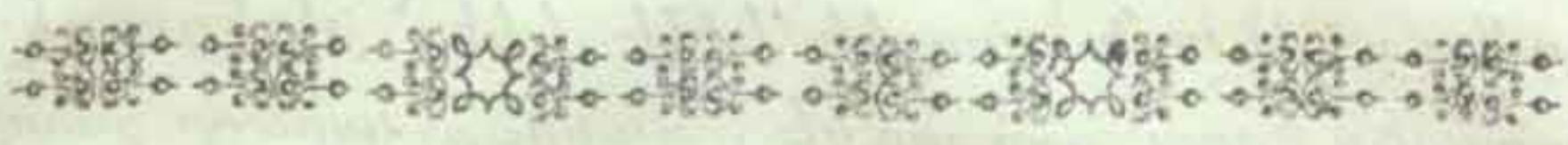
մուրեցուցիչք ելին յաշխարհ . որ որ ոչ խոստովանի զյիսուս քրիստոս եկեալ մարմնով , նա մուրեցուցիչ է՝ և նեռն :

ԵՔ * Օգնչ լինիլիք անձանց՝ զի մի կորուսանիցէք՝ զոր վաստակեցէքն , այլ զի առնուցուք բովանդակ զվարձս : * Ամենայն որ յանցանէ՝ և ոչ կայ ՚ի վարդապետութեանն քրիստոսի , զաստուած ոչ ճանաչէ , որ կայ ՚ի վարդապետութեանն , նա՝ և զորդի և զհայր ընդունի : * Այլ թէ որ գայցէ առ ձեզ՝ և զվարդապետութիւնս զայս ոչ ունիցի , մի ընդունիցիք զնա ՚ի տուն , և մի ողջոյն տայցէք նմա : * Այլ որ ասացէ նմա ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարեաց գործոց նորա : * Եւ զում ինչ ունէի գրել առ ձեզ՝ այլ ոչ կամեցայ քարախիւ և դեղով գրել , զի ակն ունիմ ինձէն իսկ գալ առ ձեզ , և բերան ՚ի բերան խօսել . զի ուրախութիւնն մեր իցէ կատարեալ : * Ողջոյն տան քեզ որդիք քեռ քո ընտրելոյ .

Շնորհք ընդ ձեզ :

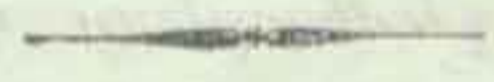

Թ ՈՒ Գ Թ

Կ Ը Թ ՈՒ Գ Ի Կ Ե Ը Յ Յ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐՐՈՐԴ

- 1 **Յ**ԵՐԻՑՈՒԷ առ գայիս սիրելի . զոր եսդ ԷԳ
- 2 սիրեմ ճշմարտութեամբ : * Սիրելի՛ վասն ամե
նայն իրաց քոյ յաջողութեան և առողջութեան
աղօթս առնեմ . որպէս է իսկ յաջողութիւն ան
- 3 ձինդ քո : * Յոյժ ուրախ եղէ՛ ՚ի գալ եղբարոյ՝ և
լինել վկայ քոյոյ ճշմարտութեանդ , որպէս գը
- 4 նաս դու ճշմարտութեամբ : * Անճ ևս ինչ ու
րախութիւն քան զայս ոչ ունիմ . զի լսեմ եթէ
- 5 իմ որդեակքն ճշմարտութեամբ գնան : * Սիրե
լի՛ հաւատարիմ գործես զայդ , զոր եթէ առ
- 6 նիցես առ եղբարս՝ զդոյն և առ օտարս , * որք
վկայեցին զքո սիրոյդ առաջի եկեղեցւոյ . որոց
բարիս արարեալ յուզարկես արժանիս աստու
- 7 ծոյ : * Օ՛ ՚ի վասն անուանն ելին , և ոչինչ յու
- 8 մեքէ առնուն զհեթանոսականացն : * Անք այ
սուհեաւ պարտիմք ընդունիլ զայնպիսիսն , զի
գործակիցք լիցուք ճշմարտութեանն :
- 9 * Կրեցի ինչ եկեղեցւոյն . այլ որ յառաջա ԷԴ
դէմն ՚ի նոցանէ է՝ դիտարեփես , ոչ ընդունի

զմեզ : * Ասան այսորիկ եթէ եկից՝ յիշեցուցից 10
 զգործս նորա՝ զոր առնէ, բանիւք չարեօք շատ
 խօսու թեան առնէ զմեզ աշխատ, և ոչ այսորիւք
 շատացեալ, ոչ ինքն ընդունի զեղբարս, և զայ
 նոսիկ որ ընդունինն, արգելու, նա և յեկեղեց
 ւոյ և ս հանէ : * Արեւի՛ մի լինիցիս նմանող չա 11
 ըի՛ այլ բարւոյ, զի որ զբարիս առնէ՝ յաստու
 ծոյ է, և որ զչարիս գործէ՝ նա ոչ ետես երբէք
 զաստուած : * Օգեմետրեայ վկայեալ է յամե 12
 նեցունց, և յեկեղեցւոյն՝ և ՚ի ճշմարտութենէ,
 և մեք վկայեմք, և դու գիտես՝ զի ճշմարիտ է
 մեր վկայութիւնն : * Նազուս ինչ ունէի գրել 13
 քեզ, այլ ոչ կամիմ քարտիսիւ և գեղով գրել,
 * զի ակն ունիմ ՚ի մօտոյ իսկ տեսանել զքեզ, 14
 և բերան ՚ի բերան խօսել : * Նազազութիւն ընդ 15
 քեզ : Աղջոյն տան քեզ սիրելիք : Աղջոյն տաջիր
 սիրելեաց մերոց իւրաքանչիւր յանուանէ :

Թ ՈՒ Գ, Թ

ԿԸԹ ՈՒ Գ, Ի Կ Ե Ը Յ Յ

Յ ՈՒ Դ Ա Յ Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

- 1 **ՅՈՒ Դ Ա Յ** յիսուսի քրիստոսի ծառայ, և եղև ԵԵ
բայր յակովբայ. հեթանոսաց՝ որ յաստուծոյ հօ-
- 2 հեալք և ընտրեալք : * Աղորմութիւն ձեզ՝ և
- 3 խաղաղութիւն և սէր բաղմասցի : * Ահրեւիք՝
զամենայն փոյթ յանձին կալեալ գրել ձեզ վա-
- 4 սրբոց : * Քանզի սպրդեցին մտին ոմանք, որ յա-
ռաջագոյն իսկ կատարեալ էին ՚ի սոյն դատաս-
- 5 * Յիշեցուցանել ձեզ այսուհետև կամ է ինձ՝
որ գիտէքդ զամենայն, զի աստուած միանգամ
զժողովուրդն փրկեաց յեգիպտոսէ, երկրորդ
- 6 անգամ զանհաւատսն կորոյս : * Այլ զհրեշտակս՝

որ ոչ պահեցին զիւրեանց իշխանութիւնն , այլ
 թողին զիւրեանց բնակութիւնն , 'ի դատաս-
 տանս մեծի աւուրն՝ մշտնջենաւոր կապանօք
 պահեաց 'ի խաւարի : * Արպէս սողոմ և դոմօր , 7
 և որ շուրջ զնորօք քաղաքքն , որ ըստ նմին օ-
 րինակի պոռնկեցան զհետ ընկերացն մարմնոց ,
 կան առաջի օրինակ՝ զյաւիտենական հրոյն ըն-
 կալեալ զդատաստան : * Ըստ նմին օրինակի և 8
 սոքա իբրև քնով դանդաշեալք՝ զմարմին պղծեն ,
 զտէրութիս քամահեն՝ զփառս հայհոյեն : * Աւր 9
 միքայէլ հրեշտակասլետ՝ յորժամ բանսարկուն
 սատանայի վիճեալ տայր պատասխանի վասն մով-
 սիսեան մարմնոյն , ոչ ժպրհեցաւ հայհոյութեան
 դատաստանին հանդուրժել . այլ ասէ , սաստես-
 ցէ 'ի քեզ տէր : * Իսկ սոքա զոր ինչ ոչն իմա- 10
 նան՝ հայհոյեն . և զայն ևս՝ զոր բնութեամբ
 իբրև զանխօս անասունս գիտեն , 'ի նոսին ա-
 պականեցին : * Այն է նոցա , զի ըստ ճանա- 11
 պարհին կայենի դնացին , և ըստ մոլորութեանն
 բաղամայ զեղխեցան զհետ վարձուց , և ըստ
 հակառակութեանն կորխայ կորեան :

ԵՁ * Սոքա են ատեցեալք շողմոգք՝ երթեալ 12
 զհետ ցանկութեանց իւրեանց . 'ի սէրս իւրեանց
 խարդախութեամբ , լինին ընդ ձեզ ուրախա-
 կիցք . աներկիւղ զանձինս ճարակեն . ամպք ան-
 ջրդիք հողմակոծեալք , ծառք պտղակորոյսք ան-
 պտուղք կրկնամեռք՝ խլեալք արմատաքի . * ան- 13
 սաստ ալիք ծովու , որ միշտ փրփրեն զիւրեանց
 զանձանց զամօթ . սաստեղք մոլարք , որոց վիհ

- 14 խաւարին յաւիտենից պահեալ է : * Սարգա-
րէացաւ վասն նոցա և եօթներորդն յադամայ
ենովք՝ և ասէ . ահաւասիկ եկն տէր բիւրովք
18 սրբովք հրեշտակօք , * առնել դատաստան ըստ
ամենայնի , և յանդիմանել զամենայն ամբարիշտս
վասն գործոց իւրեանց՝ զոր ամբարշտեցին . և
վասն ամենայն խիստ բանից , զոր խօսեցան զնը-
16 մանէ մեղաւորք և ամբարիշտք : * Սոքա են տրու-
տնջողք և շոգմողք , երթեալք ըստ իւրեանց
անձանց ցանկութեանց . և բերանք նոցա զամ-
բարտաւանս բարբառին . առնուն ակն երեսաց
վասն օգտի :
- 17 * Բայց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք զկանխասաց եւ
բանս զառաքելոցն տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
18 տոսի . * զի ասէին ձեզ , եթէ 'ի յետին ժամա-
նակս եղիցին մարդք արհամարհողք , երթեալք
ըստ իւրեանց ամբարշտութեանցն ցանկութեց :
- 19 * Սոքա են նշաւակեալք շնչաւորք , որ զողին սչ
20 ունիցին , * Այլ մեք սիրելիք՝ եղիցուք շինել
զանձինս սրբութեամբն հաւատոց 'ի հոգին սբ .
21 կացցուք յաղօթս , * պահել զանձինս սիրովն աւ-
տուծոյ . ակնունել ողորմութեանն տեառն մերոյ
յիսուսի քրիստոսի 'ի կեանսն յաւիտենականս :
- 22 * Այլ ոմանց դատապարտելոց լինիջիք կշտամբիչք ,
23 * և զոմանս ապրեցուցանիջիք՝ յափշտակեալ 'ի
հրոյ . և ոմանց ողորմեսջիք երկիւղիւ դատել ,
և զպատմուճանն որ 'ի մարմնոյն իցէ աղտեղեալ :
24 * Այլ այնմ , որ կարողն է պահել զձեզ անարատս
և անբիծս , հաստատել առաջի իւրոյ փառացն

աներկեւան ջնճութեամբ . * միոյն աստուծոյ ՉՅ
 փրկչին մերոյ յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ
 փառք մեծութիւն՝ զօրութիւն և իշխանու
 թիւն՝ յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս , և
 այժմ և յամենայն յաւիտեանս . ամէն :

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎ, ՀԸՆՆՈՒ ԼՈՒՔԵԼՈՅ

ԵՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻ

ԳՎ. Ը.

- 1 **ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ** յիսուսի քրիստոսի, 'ի ձեռն
որոյ ետ աստուած ցուցանել ծառայից իւրոց՝
որ ինչ լինելոց է վաղվաղակի . և նշանակեաց ա-
ռաքելով 'ի ձեռն հրեշտակի իւրոյ, առ ծառայ
- 2 իւր յովհաննէս: * Ար վկայեաց զվկայութի բանին
աստուծոյ, և զվկայութիւն յիսուսի քրիստոսի՝
զոր ետես . և որ էր՝ և որ լինելոցն էր յետ այ-
- 3 նորիկ: * Աբանի՝ որ կարգացէ կամ լուիցէ ըզ-
բանս մարգարէութեանս, և պահեացէ զոր 'ի
ամա գրեալ է . զի ժամանակս մերձեալ է:
- 4 * Ի յովհաննէ առ եօթն եկեղեցիս՝ որ են
յասիայ, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
յաստուծոյ՝ յէէն՝ և որ էն՝ և որ գալոցն է, և
յեօթն զորութեանց հոգւոյն՝ որ է առաջի ա-

Թողոյն իւրոյ . * և 'ի յիսուսէ քրիստոսէ հաւա- Ե
 տարիմ վկայէն , որ է անգրանիկ 'ի մեռեալս , և
 իշխան թագաւորութեանց երկրի . որ սիրեաց
 զմեզ , և ելոյժ զկասկանս մեզաց մերոց արեամբն
 իւրով . * և արար զմեզ թագաւորս և քահանայս 6
 աստուծոյ և հօր իւրոյ : որում փառք և զօրու-
 թիւն՝ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն : * Ահաւասիկ գալոց է ընդ ամսս . և տես- 7
 ցեն զնա ամենայն աչք , և տեսցեն զնա ծագք
 երկրի , և որք խոցեցին զնա ամենեքեան յերկ-
 րի , և կոծեցցին 'ի վերայ նորա . այո՛ ամէն :
 * Այս եմ այբ և ես եմ քէ , ասէ տէր աստուած , 8
 որ էն՝ և որ է՝ և որ գալոցն է՝ ամենակալ : * Այս 9
 յովհաննէս եղբայր ձեր և հաւասարակից նե-
 զութեան՝ և արքայութեան՝ և համբերութեան
 որ 'ի քրիստոս յիսուս , եղէ ես 'ի կղզւոջն որ
 անուանեալ կոչի պատմոս՝ վասն բանին և վասն
 վկայութեանն յիսուսի քրիստոսի : * Այլ եղև յիս 10
 հողի 'ի կիւրակէի աւուր , և լուայ զձայն ըզ-
 հետ իմ զմեծ իբրև զձայն փողոյ , որ ասէր ցիս .
 Այս եմ ալփա՛ և ով . առաջին և վերջին . * զոր 11
 տեսանես՝ գրեա՛ 'ի գիրս , և տուր տանել յեօթն
 եկեղեցիս՝ որ յեփեսոս և 'ի զմիւսնիս՝ 'ի պեր-
 գամոմն , և 'ի թիւատրիս , և 'ի սարգիկէ , և 'ի
 փիղադեղփեա , և 'ի լաւողիկեա : * Այլ դարձայ 12
 տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր ցիս . և 'ի դառնալն
 իմում տեսի եօթն ճրագարան ոսկի : * Այլ 'ի 13
 մէջ եօթն ճրագարանացն նման որդւոյ մարդոյ ,
 զգեցեալ պատմուճան սլճնաւոր , և գօտևորեալ

- 14 առ ստեամբքն գօտի ոսկեղէն . * և գլուխ նորա
 և հերքն իբրև զսօր սպխասակ և որպէս զծիւն .
 15 և աչք նորա որպէս բոց հրոց . * և ոտք նորա
 նմանեալ պղնձոց ծխելոյ 'ի մէջ հնոցի հրաշէկ .
 16 և ձայն նորա իբրև զձայն ջուրոց բաղմաց : * Այլ
 ունէր յաջոց ձեռինն իւրում աստեղս եօթն , և
 'ի բերանոց նորա ելանէր սուր երկբերանեան .
 և երեսք նորա իբրև զարեգակն ճառագայթեալ
 17 երևէին : * Այլ իբրև տեսի զնա՝ անկայ առ ոտս
 նորա իբրև զմեռեալ . և եղ 'ի վերայ իմ զաջ
 իւր՝ և ասէ ցիս . մի երկնչիւր , ես եմ առաջին ,
 18 և ես եմ յետին . * և ես եմ կեանք՝ և ես նոյն
 որ մեռայ , և եմ կենդանի այժմ և միշտ և յա-
 ւիտեանս յաւիտենից . ամէն : Այլ ունիմ գիա-
 19 կանս մահու և դժօխոց : * Վրեան զոր տեսանես՝
 որ էն , և որ յասլայ՝ և որ հանդերձեալ է լինել
 20 այս . * զխորհուրդ եօթն աստեղացդ՝ զոր տե-
 սերդ յաջս իմ , և զեօթն ճրագարանս ոսկիս .
 եօթն աստեղքն՝ հրեշտակք եօթն եկեղեցեացն
 են , և ճրագարանքն եօթն՝ եօթն եկեղեցիքն են :

ԳՎ . Բ .

- 1 Այլ հրեշտակ եփեսացւոց եկեղեցւոյն գը-
 րեան . այսպէս ասէ կարողն՝ որ ունի զաստեղս
 եօթն յաջու ձեռինն իւրում , և շքի 'ի մէջ եօթն
 2 աշտանակի ոսկւոյ : * Վիտեմ զգործս քո և բղ-
 վաստակս քո և զհամբերութիւն քո . և զի ոչ
 բառնաս զչարս , և փորձեցեր՝ որ ասեն զինքեանս

առաքեալս՝ և ո՛չ են, և հերբայեցիս՝ և ստե՛ն :
 * Այլ համբերեցեր և վշտացար վասն անուան 5
 իմոյ՝ և աշխատեցար : * Այլ ասեմ առ քեզ, զի 4
 զսէրն քո զառաջին թողեր : * Յիշեա՛ այժմ ուս- 5
 տի անկարն՝ և ապաշաւեա՛, և զառաջին գործսն
 քո արա՛. ապա թէ ոչ՝ գամ ես վաղվաղակի, և
 շարժեցից զաշտանակս քո՝ ՚ի տեղւոջէ իւրմէ՝ ե-
 թէ ո՛չ ապաշխարեսցես : * Արդ՝ զայս արա՛ զի 6
 ատեսցես զգործսն նիկողայոսի, զոր ես ատեամ :
 * Ար ունի ականջս լսելոյ, լուսիցէ՛ զինչ ասէ հո- 7
 գին սուրբ առ եկեղեցիս, որ յաղթէն, տաց նմա
 ուտել ՚ի փայտէն կենաց՝ որ է ՚ի մէջ դրախտին
 աստուծոյ : * Այլ առ հրեշտակ զմիւռնացւոց ե- 8
 կեղեցւոյն գրեա՛. այսպէս ասէ անսկիզբնն և
 անվախճանն, որ եղև մեռեալ՝ և կենդանացաւ :
 * Տեսի զգործս քո՝ և զնեղութիւն և զաղքա- 9
 տութիւն, այլ աղքատութիւն քո մեծութիւն
 եղիցի, և զհայհոյութիւնն՝ որ ասէին զինքեանս
 հրէայս գո՛լ և չէին ինչ, այլ ժողով սատանայի :
 * Աի երկնչիւր՝ վասն որոյ կամիս շարշարիլ. ահա 10
 հանդերձէ բանսարկուն արկանել ՚ի ձէնջ ՚ի
 բանտ, զի փորձիցիք, և ունիք նեղութիւն ա-
 ւուրս տասն, լեր հաւատարիմ մինչև ՚ի մահ .
 և տաց քեզ զսլասկն կենաց : * Ար ունի ականջս 11
 լսելոյ՝ լուսիցէ՛ զինչ հոգին սուրբ ասէ առ եկե-
 ղեցիս. որ յաղթէ, ո՛չ անիրաւի յերկրորդ մահ-
 ուանէն : * Այլ առ հրեշտակն՝ որ ՚ի պերգամոյ 12
 եկեղեցին, գրեա՛. այսպէս ասէ՝ որ ունի զսուրն
 երկասյրի սրեալ : * Տեսի զգործս քո՝ և զի բնա- 13

- կեալ ես ուր աթոռն է սատանայի . և ունիս զանունն իմ , և ոչ ուրացար զհաւատոս իմ յաւուր յորում անթիպաս վկայն իմ հաւատարիմ եղև . զի վկայ է իմ հաւատարիմ ամենայն հաւատացեալ՝ որ սպանաւ 'ի ձէնջ , որ կայք՝ ուր սատանայ է բնակեալ : * Այլ ունիմ առ քեզ սակաւ . զի կայ առ քեզ վարդապետութիւնն բազաամու՝ որ ուսոյց զբաղակ դնել գայթակղութիւնն առաջի որդւոցն իսրայէլի , ուտել նոցա
- 15 զոհեալ և սլոռնկել : * Այսպէս և դու ունիս զվարդապետութիւնն նիկողայեցեաց՝ զոր ես աւտեամ : * Արդ՝ ապաշխարեա՛ , ապա թէ ոչ՝ գամ վաղվաղակի . և պատերազմեցայց ընդ նոսա սրբով բերանոյ իմոյ : * Ար ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ հոգինն ասէ առ եկեղեցիս . որ յաղթէ՝ տայ նմա ուտել 'ի մանանայէն թաքուցելոյ , և տայ նմա զգիրն սրբութեան . և գրեալ անունն նոր 'ի գիրն , զոր ոչ ոք գիտէ՝ բայց միայն
- 18 որ առնուն : * Այլ առ հրեշտակն որ 'ի թիւատրոյ եկեղեցին՝ գրեա՛ . այսպէս ասէ որդինն աստուծոյ , որոյ աչք իւր են իբրև զբոց հրոյ , և ոտք նորա
- 19 նման պղնձի ծխելոյ : * Տեսի զգործս քո՝ և զսէր և զհաւատ՝ և զպաշտօն քո համբերութեամբ . զի բազում է վաստակ քո վերջինն քան զառաջիկանն : * Այլ ասեմ առ քեզ բազում . զի թողեր զկիսնն զյեզարէլ . որ ասէր զինքն մարգարէ , և ուսուցանէր մոլորութիւն՝ զճառայս իմ՝ սլոռնրկել և ուտել զզոհեալ : * Այլ ետու նոցա ժամանակ ապաշխարել զպոռնկութիւնն իւրեանց՝
- 21

և ոչ ապաշխարեցին : * Ահաւասիկ ես արեանեմ 22
 զնա 'ի հնոց , և զգործակիցս իւր ընդ որս շնա-
 ցաւ 'ի նեղութիւնս մեծամեծս , եթէ ոչ ապաշ-
 խարեցեն 'ի գործոց իւրեանց : * Այլ զորդիս նա 23
 ցա սպանից մահուամբ , և ծանիցեն ամենայն
 եկեղեցիք՝ թէ ես եմ որ յանդիմանեմ զերիկա-
 մունս և զսիրտս , և տամ ձեզ իւրաքանչիւր ըստ
 գործոց իւրեանց : * Այլ ձեզ ասեմ որք 'ի թիւ 24
 ւասիր էք , և ոչ ունիք զվարդապետութիս զայս ,
 որ ոչ ծանեայք զխորս սատանայի՝ զոր խօսին , ոչ
 արկից զձեօք ծանրութիւն : * Այլ զոր ունիք , 25
 պահեցէք՝ մինչև ես գամ : * Այլ որ յաղթէ՝ և 26
 պահէ զգործս իմ՝ մինչև ցլախձան , տաց նմա
 իշխանութի 'ի վերայ ազգաց : * Այլ հովուեցէ 27
 զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ , և իբրև զա-
 նօթ բրտի փշուկս զնոսա : * Արպէս և ես ըն- 28
 կալայ 'ի հօրէ իմմէ , և տաց նոցա զաստղն ա-
 ռաւօտուն : * Ար ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ 29
 զինչ հոգին ասէ առ եկեղեցիս :

ԳԼ՝ Գ .

Այլ առ հրեշտակ սարդիացւոց եկեղեցւոյն 1
 գրեալ . այսպէս ասէ՝ որ ունի զեօթն հոգին աս-
 տուծոյ՝ և զեօթն աստեղս , տեսի զգործս քո՝ զի
 անուն կենդանւոց ունիս՝ և մեռեալ ես : * Ահր 2
 արթուն՝ և հաստատեալ այսուհետև՝ զի հան-
 դերձեալ ես մեռանել , քանզի ոչ դտի զգործս
 քո կատարեալ առաջի աստուծոյ : * Արդեօք 3

- յիշեալ թէ որպէս լուարն , և պահեալ և ապաշ-
 խարեալ , ապա թէ ոչ զուարթանաս՝ գամ որ-
 պէս գող , և ոչ ո՞ք իմանայ զգալուստ իմ առ քեզ :
 4 * Առնիս սակաւ մի անուն սարդիացւոցն , որք ոչ
 աղտեղացուցին զհանդերձս իւրեանց , և շրջին
 5 ՚ի սպիտակս՝ որում արժանի եղեն : * Ար յաղթէ՝
 այսպէս զգեցցի սպիտակս , և ոչ շնջեցցի անուն
 նորա ՚ի գալու թենէն կենաց , և խոստովանե-
 ցայց զանուն նորա առաջի հօր իմոյ՝ և առաջի
 6 հրեշտակաց : * Ար ունի ականջս լսելոյ՝ լուսցէ
 7 զինչ ասէ հօգին առ եկեղեցիս : * Այլ առ հրեշ-
 տակն փիղագեղփեաց եկեղեցւոյն դրեալ , այս-
 պէս ասէ սուրբն ճշմարիտն , որ ունի զփականս
 դաւ թի , բանայ՝ և ոչ ո՞ք է որ փակէ , և փակէ՝
 8 և ոչ ո՞ք է որ բանայ : * Տեսի զգործս քո , ահա
 ետու առաջի քո դուռն բացեալ , զոր ոչ ո՞ք կա-
 րէ փակել , զի սակաւիկ ունիս զօրութի , և պա-
 հեցեր զբանս իմ , և ոչ ուրացար զանուն իմ :
 9 * Ահա ասիկ ես տամ քեզ զժողովն սատանայի ,
 որք ասեն զինքեանս հրէայս գող՝ և ոչ են , այլ
 ստեն , արարից զնոսա՝ զի եկեցեն՝ և երկիր-
 պագցեն առաջի ստից քոց , և ծանիցեն զի ես
 10 սիրեցի զքեզ : * Այլ պահեցեր զբան համբերու-
 թեան իմոյ , և ես պահեցից զքեզ ՚ի ժամ փոր-
 ձութեան քո , որ հանդերձեալ է գալ յամենայն
 տիեզերս փորձել զամենայն բնակեալս յերեսս
 11 երկրի : * Ահա գամ վաղվաղակի , կալ զոր ունիսդ՝
 12 զի մի որ առցէ զստակ քո : * Ար յաղթէ՝ արարից
 զնա սիւն տաճարի աստուծոյ իմոյ , և արտաքս

այլ մի ևս ելցէ . և գրեցից ՚ի վերայ նորա զա-
նուն աստուծոյ իմոյ , և զանուն քաղաքի աս-
տուծոյ իմոյ՝ զնորն երուսաղէմի , որ իջանելոց է
յերկնից աստուծոյ իմոյ . և անուն նորա նոր :
* Ար ունի ականջս՝ լուիցէ՛ զինչ ասէ հոգին առ 15
եկեղեցիս : * Այլ առ հրեշտակն լաւողիկեաց ե- 14
կեղեցւոյն գրեա՛ . այսպէս ասէ ամէնն՝ վկայն
հաւատարիմ և ճշմարիտ , սկիզբն սկզբան արա-
րածոց աստուծոյ : * Վիտեմ՝ զգործս քո՝ զի ոչ 15
ցուրտ ես՝ և ոչ ջերմ . պարտ էր քեզ ցուրտ լի-
նել՝ և կամ ջերմ : * Այլ դու գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ 16
և ոչ ցուրտ , հանդերձեալ ես փսխիլ ՚ի բերանոյ
իմմէ : * Օ ի ասես . մեծասուն էի՝ և մեծացայ , 17
և ոչ իւրիք կարօտ եմ . և ոչ դիտես՝ եթէ դու
ես ողորմելի և հեղգ և աղքատ՝ մերկ և կոյր :
* Արդ՝ ես խորհրդակից եղէց քեզ , առ գնեա՛ 18
յինէն ոսկի փորձեալ ՚ի հրոյ՝ զի մեծացիս . և
հանդերձս սպիտակս՝ զի զգեցցիս , զի մի երևես-
ցի անվայելութիւն մերկութեան քո . և դիր
դեղ յաչս քո՝ զի տեսցես : * Այս՝ զոր սիրեմ , յան- 19
գիմանեմ և խրատեմ . նախանձեա՛ այժմ , և ա-
պաշխարեա՛ : * Ահաւասիկ կամ ես առ դուրս և 20
բախեմ . եթէ որ լուիցէ ձայնի իմում՝ և բա-
նայցէ զդրունսն , մտից առ նա՛ և ընթրիս արա-
րից առ նա , և նա ընդ իս : * Ար յաղթէ՛ տաց 21
նմա նստել ընդ իս յաթոռ իմ , որպէս և ես
յաղթեցի՝ և նստայ յաթոռ հօր իմոյ : * Ար ու- 22
նիցի ականջս՝ լուիցէ՛ զինչ ասէ հոգին առ եկե-
ղեցիս :

ԳԼ . Գ .

- 1 Այլ յետ այսր ամենայնի տեսի՝ և ահա դը-
րուներք երկնից բացեալ էին , և ձայն փողոյն ա-
ռաջնոյ զոր լուայ՝ խօսէր ընդ իս և ասէր . ել
այսր՝ և ցուցից քեզ՝ զինչ լինելոց է յապա ժա-
2 մանակս : * Այլ ժամանեալ յիս հոգի , և տեսի
3 ակթոռ մի՝ զի կայր յերկինս : * Այլ ՚ի վերայ ա-
թոռոյն նստէր նման տեսլեան ականց յասպուոյ
4 և սարդիոնի : * Այլ քահանայք շուրջ զակթոռովն
նմանք տեսլեան զմրխտի . և շուրջ զակթոռովն
ակթոռք քսան և չորք , և ՚ի վերայ ակթոռոցն նըս-
տէին քսան և չորք երկցուներ՝ զգեցեալ հանդերձս
սպիտակս , և ՚ի գլուխս իւրեանց պսակս ոսկիս :
5 * Այլ յակթոռոյ անտի ելանէին փայլատակմուներ
և ձայներ և որոտմուներ , և եօթն զամբարք հրոյ
բորբոքելոյ առաջի ակթոռոյն , որ են եօթն հո-
6 գիքն աստուծոյ : * Այլ էր առաջի ակթոռոյն ծով
ապակեղէն՝ նման սպիտակութեան սառին , և ՚ի
մէջ ակթոռոյն չորք կենդանիք՝ և լի էին աչօք ա-
7 ռաջոյ և յետոյ : * Այլ էր կենդանին առաջին նը-
ման առիւծու , և երկրորդ կենդանին նման
զուարակի , և երրորդ կենդանին ուներ երեսս
մարդոյ , և չորրորդ կենդանին նման արծուոյ
8 թռուցելոյ : * Այլ չորից կենդանեացն էին միոյ
միոյ ՚ի նոցանէ վեց թևք , շուրջանակի և ՚ի ներ-
քոյ լի էին աչօք , ոչ հանգչէին՝ ոչ զտիւ և ոչ
զգիշեր՝ ասելով . սուրբ սուրբ սուրբ տէր աս-
տուած ամենակալ՝ որ էն և ես , և որ գալոց ես :

* Այլ յորժամ տային կենդանիքն փառս և պա- 9
տիւ և գոհութիւն նստելոյն 'ի վերայ աթոռոյն՝
կանդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից, (* անկա- 10
նէին քսան և չորք երիցունքն առաջի նստելոյն
յաթոռն, և երկիրպագանէին կենդանւոյն յա-
ւիտեանս յաւիտենից,) և դնէին զպսակս իւ-
րեանց առաջի աթոռոյն ասելով, * արժանի ես 11
տէր աստուած մեր սուրբ՝ առնուլ փառս և
պատիւ և զօրութիւն, զի դու օտեղծեր զմո՛ւ
և 'ի կամելն քո օտեղծան՝ և կան հաստատուն :

ԳՎ. Ե.

Այլ տեսի 'ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր 'ի վերայ 1
աթոռոյն՝ զիրք դրեալ ներքոյ և արտաքոյ, և
կնքեալ եօթն կնքով : * Այլ տեսի հրեշտակ մի զօ- 2
րաւոր՝ զի քարսղէր 'ի ձայն մեծ . ո՞ է արժանի
բանալ զգիրքս՝ և լուծանել զկնիք նորա : * Այլ 3
ոչ ո՞ք կարէր՝ ոչ 'ի յերկինս և ոչ յերկիր և ոչ
'ի ներքոյ երկրի՝ բանալ զգիրքն, զի ոչ տեսին
զնա : * Այլ ես լայի ուժգին՝ զի ոչ ո՞ք գտաւ ար- 4
ժանի բանալ զգիրքն և հայել 'ի նա : * Այլ մի 5
յերիցանցն ասէ ցիս . մի լար, ահաւասիկ յաղ-
թեաց առիւծն յազգէն յուդայ յարմատոյն
դաւթի՝ բանալ զգիրքն և լուծանել զեօթն
կնիքսն նորա : * Այլ տեսի 'ի մէջ աթոռոյն և 'ի 6
մէջ չորից կենդանեացն՝ և 'ի մէջ երիցանցն
գառն կայր զենեալ, որ ունէր եօթն եղջիւրս՝
և աչս եօթն, որ են եօթն հոգիք աստուծոյ՝

- 7 որ են առաքեալ ընդ ամենայն երկիր : * Այլ եկն
 ընկալաւ յաջոյ ձեռանէ նորա՝ որ նստէր 'ի վե-
 8 րայ աթոռոյն : * Այլ յորժամ առ զգիրն , չորք
 կենդանիքն և քսան և չորք երիցունքն անկանէին
 առաջի գառինն . և ունէին իւրաքանչիւր քնար՝
 և բուրլառ սակի լի խնկով , որ է աղօթք սրբ-
 9 բոցն : * Այլ օրհնէին երգս նորս և ասէին . ար-
 ժանի ես առնուլ զդիրդ՝ և բանալ զկնիք դորա ,
 զի զենար՝ և գնեցեր զմեզ աստուծոյ արեամբդ .
 քով՝ յամենայն ազգաց և 'ի լեզուաց և 'ի ժողո-
 10 վոց հեթանոսաց : * Այլ արարեր զսոսա աստուծոյ
 մերոյ թագաւորս և քահանայս՝ թագաւորել 'ի
 11 վերայ երկրի : * Այլ տեսի , և լուայ զձայն հրեշ-
 տակաց բազմաց՝ որք կային շուրջ զաթոռոյն և
 զչորիւք կենդանեօքն և զքահանայիւքն . և եր-
 թիւն նոցա բիւրք բիւրուց՝ և հազարք հազա-
 12 րաց : * Ասէին ձայնիւ մեծաւ . արժան է գառնդ
 զենեալ առնուլ զմեծութիւն և զիմաստութի
 և զզօրութիւն և զսլատիւ և զփառս և զօրհ-
 13 նութիւն : * Այլ ամենայն արարածք՝ որ են յեր-
 կինս և յերկրի և 'ի ծովու և որ 'ի նոսա՝ լուայ
 զի ասէին . որ նստի յաթոռն՝ և գառնն օրհնեալ
 բարձրացեալ և փառաւորեալ յաւիտեանս յա-
 14 լիտենից : * Այլ չորք կենդանիքն ասէին , ամէն .
 և երիցունքն անկանէին առաջի նորա և երկիր
 պաղանէին :

ԳՎ. Թ.

1 Այլ տեսի զի եբաց զմին 'ի կնքոցն , և լուայ

'ի միոյ 'ի չորից կենդանեացն իբրև զձայն որոտ
 ման՝ զի ասէր՝ թէ դամ : * Այլ տեսի՛ և ասա 2
 ձի սպիտակ , և որ հեծեալն էր 'ի նմա՝ ունէր
 աղեղն . և տուաւ նմա սրակ , և եկն յաղթողն՝
 զի յաղթեսցէ : * Այլ յորժամ եբաց զկնիքն երկ 3
 բորդ , լուայ յերկրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր ,
 դամ : * Այլ ել այլ ձի կարմիր , և որ հեծեալն էր 4
 'ի վերայ նորա՝ տուաւ նմա առնուլ զխաղաղու
 թիւն յերկրէ , զի զմիմեանս զենցեն . և տուաւ
 նմա սուր մի մեծ : * Այլ յորժամ եբաց զկնիքն 5
 երրորդ՝ լուայ յերրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր՝
 թէ դամ . և տեսի՛ և ասա ձի սեաւ , և որ նրս
 տեալն էր 'ի վերայ նորա՝ ունէր կշիռք 'ի ձեռին
 իւրում : * Այլ լուայ ձայն 'ի միջոյ չորից կենդա 6
 նեացն . կապիճ մի ցորեան՝ դենարի միոջ , և ե
 բեք կապիճ դարի՛ դենարի միոջ . և ձէթ և դինի
 մի մնասեսցես : * Այլ յորժամ եբաց զկնիքն չոր 7
 բորդ , լուայ ձայն 'ի չորրորդ կենդանւոյն՝ զի
 ասէր՝ թէ դամ : * Այլ տեսի՛ և ասա ձի շրուոս , 8
 և որ նստէրն 'ի վերայ՝ ունէր զմահ , և դժոխք
 երթային զհետ նորա . և տուաւ նմա իշխանու
 թիւն չորրորդ մասին աշխարհի՝ սատակել սրով
 և սովով և մահուամբ՝ և գաղանօք երկրի : * Այլ 9
 յորժամ եբաց զկնիքն հինգերորդ՝ տեսի՛ 'ի ներ
 քոյ սեղանոյն զհոգիս ամենայն մարդկան զենեալ
 վասն բանին աստուծոյ՝ և վասն վկայու թեան նո
 րա զոր ունէին : * Արք ասէին 'ի ձայն մեծ , մինչև 10
 յերբ տէր սուրբ և ճշմարիտ՝ ոչ դատիս , և
 ինդրես զվրէժ արեան մերոյ 'ի բնակչաց երկրի :

- 11 * Այլ տուաւ նոցա արկանելիս սպիտակս , և ա-
սացաւ նոցա զի հանգիցեն փոքր մի ժամանակ ,
մինչև լցցին ծառայակիցք նոցա և եղբարք նո-
ցա՝ որք հանդերձեալ են կատարել իբրև զնոսա :
- 12 * Այլ տեսի յորժամ եբաց զկնիքն վեցերորդ՝ ե-
ղև շարժումն մեծ , և արեգակն եղև սեաւ իբ-
րև զկասերտ այժեայ , և լուսինն բոլորովն ե-
ղև արիւն :
- 13 * Այլ աստեղք երկնից թօթափեցան
ի յերկիր , որպէս տերև թզենուոյ զի ուժգին
14 շարժիցի ՚ի հողմոյ : * Այլ երկին իբրև զմադա-
ղաթեայ գիրս գալարէր , և ամենայն լերինք և
15 կղզիք ՚ի տեղուոյ իւրեանց շարժեցան : * Այլ թա-
գաւորք երկրի և իշխանք՝ հազարապետք և մե-
ծամեծք և զօրաւորք՝ և ամենայն ծառայք և ա-
մենայն ազատք թագուցին զինքեանս յայրս և ՚ի
16 ծերպս վիմայ : * Այլ ասէին լերանց՝ թէ անկե-
րսք ՚ի վերայ մեր , և ցբլուրս՝ թէ ծածկեցէք
17 զմեզ : * Օ, ՚ի եկն օր մեծ բարկութեան նորա ,
և ո՞վ կարէ կալ առաջի նորա :

ԳԼ : Լ :

- 1 Այլ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս՝ զի
կային ՚ի չորս անկիւնս երկրի , և ունէին զչորս
հողմս երկրի՝ զի մի շնչեացէ հողմ ՚ի վերայ
2 երկրի , և մի ՚ի ծովու՝ և մի ՚ի ծառս : * Այլ տեսի
այլ հրեշտակ՝ զի ել յարևելից , և ունէր զկնիք
աստուծոյ կենդանուոյ , և ազաղակեաց ձայնիւ
մեծաւ առ չորս հրեշտակսն՝ որոց առեալ էր իշ-

Խանութիւն ապականել ղերկիր և զծով : * Եւ 3
 ասէր . մի մնասէք երկրի՝ մի ծովու՝ մի ծառոց ,
 դադարեցէք մինչև կնքեցից զծառայս աստուծոյ
 իմոյ ՚ի ճակատս նոցա : * Եւ լուայ զթիւ կնքե- 4
 լոցն՝ հարիւր քառասուն և չորք հազար կնքեալք
 յազգէ որդւոցն իսրայէլի : * Յազգէն յուդայ՝ 5
 երկուտասան հազար կնքեալ : Յազգէն ռուբենի՝
 երկուտասան հազար կնքեալ : Յազգէն գադայ՝
 երկուտասան հազար կնքեալ : * Յազգէն ասերայ՝ 6
 երկուտասան հազար կնքեալ : Յազգէն նեփթա-
 ղիմայ՝ երկուտասան հազար կնքեալ : Յազգէն մա-
 նասէի՝ երկուտասան հազար կնքեալ : * Յազգէն 7
 շմաւոյնի՝ երկուտասան հազար կնքեալ : Յազգէն
 ղեւեայ՝ երկուտասան հազար կնքեալ : Յազգէն
 իսաքարայ՝ երկուտասան հազար կնքեալ : * Յազ- 8
 գէն զարուղոնի՝ երկուտասան հազար կնքեալ :
 Յազգէն յովսեփայ՝ երկուտասան հազար կնքեալ :
 Յազգէն բենիամենի՝ երկուտասան հազար կնքեալ :
 * Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ և ահա ժողովուրդ բա- 9
 զում որոց ոչ գոյր թիւ , յամենայն հեթանոսաց
 և յամենայն ազգաց և յամենայն լեզուաց և
 յամենայն ժողովրդոց , որք կային առաջի աթո-
 ռոյն և առաջի գառինն՝ արկեալ զիւրեամբք
 հանդերձս սպիտակս , և արմաւենիս ՚ի ձեռս
 իւրեանց : * Եւ զաղակէին ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէին . 10
 փրկութիւն աստուծոյ մերոյ՝ որ նստի ՚ի վերայ
 աթոռոյն , և գառինն : * Եւ ամենայն հրեշտակք 11
 կային շուրջ զաթոռոյն և զերիցամբքն և զչո-
 ըիւք կենդանեօքն , և անկանէին յերեսս առաջի

- 12 ակթոռոյն՝ և երկիր պաղանէին աստուծոյ , * ասեւրով . ամէն . օրհնութիւն և փառք և իմաստութիւն և գոհութիւն և սլատիւ և զօրութիւն և շնորհք տեառն աստուծոյ մերոյ՝ յաւ-
- 13 շտեանս յաւիտենից . ամէն : * Այլ ասէ ցիս մի յերիցանց անտի . սորա որ զգեցեալս են զհանդերձս սպիտակս՝ ոյք են՝ և կամ ուստի գան :
- 14 * Այլ ասացի ցնա . տէր՝ դու գիտես . և ասէ ցիս . սորա են՝ որ գան ՚ի վշտաց մեծաց , և լուացին զարկանելիս իւրեանց՝ և սպիտակացուցին արեամբ գառինն : * Ասն այնորիկ են առաջի ակթոռոյն աստուծոյ՝ և սլաշտեն զնա զոիւ և ըզգիշեր ՚ի տաճարի նորա . և որ նստի ՚ի վերաց
- 16 ակթոռոյն՝ բնակեալ է ՚ի նոսա : * Այլ քաղցիցեն և ոչ ծարաւիցեն , և ոչ ոք մեղիցէ նոցա՝ ոչ արեգակն և ոչ տօթ : * Այլ գառնն ՚ի միջոյ ակթոռոյն իւրոյ հովուեսցէ զնոսա , և առաջնորդեսցէ նոցա ՚ի կենաց աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ . քանզի եհատ աստուած զամենայն արտօսը յերեսաց նոցա :

Գ Լ Ը Բ :

- 1 Այլ յորժամ եբաց զկնիքն եօթներորդ՝ եղև
- 2 լուութիւն յերկինս՝ որպէս կէս ժամու : * Այլ տեսի հրեշտակս եօթն , որ առաջի աստուծոյ կային , և տուաւ նոցա եօթն փողս : * Այլ այլ հրեշտակ եկն եկաց առ սեղանն , և ունէր խընկանոց ոսկի . և տուաւ նմա խուռնկ բաղում , զի

մատուցել զաղօթս ամենայն սրբոց 'ի վերայ ու
 կեղէն սեղանոյ առաջի աթոռոյն : * Այլ ել ծուխ 4
 խնկոցն աղօթք սրբոցն 'ի ձեռաց հրեշտակացն
 առաջի աստուծոյ : * Այլ ելից հրեշտակն զխրն
 կանոցն 'ի հրոյ սեղանոյն՝ և արկ զնա յերկիր . և
 եղև որոտումն և ձայնք և փայլատակումն և
 շարժումն մեծ : * Այլ եօթն հրեշտակքն որ ու
 նէին եօթն փողս՝ պատրաստեցին զինքեանս առ
 'ի հարկանել : * Այլ առաջին հրեշտակն եհար 7
 զփողն , և եղև կարկուտ և հուր և արիւն
 խառնեալ՝ և անկաւ յերկիր , և զերրորդ մասն
 երկրի այրեաց , և զերրորդ մասն ծառոց այրեաց ,
 և զամենայն դալար խոտոց այրեաց : * Այլ երկ
 րորդ հրեշտակն փողեաց , և իբրև զլեռան մի
 մեծ հրդեհեալ անկաւ 'ի ծով , և եղև երրորդ
 մասն ծովու արիւն . * և սատակեցաւ երրորդ 9
 մասն լուղակաց , և որ ունէր շունչ կենդանի՝
 ասկանեցաւ . (և երրորդ մասն նաւուց ըն
 կղմեցաւ :) * Այլ երրորդ հրեշտակն փողեաց , և 10
 անկաւ յերկնից աստղ մի մեծ՝ բորբոքեալ իբրև
 զղամբար , և անկաւ յերրորդ մասն գետոց և
 աղբերաց . * և էր անուն աստեղն դառնութի . 11
 և բաղումք մեռան 'ի դառնութենէ ջուրոցն :
 * Այլ չորրորդ հրեշտակն փողեաց , և վերաւո
 րէր երրորդ մասն արեգական՝ և երրորդ մասն
 լուսնի՝ և երրորդ մասն աստեղաց . և խաւարէր
 երրորդ մասն նոցա , և երրորդ մասն գիշերոյ
 նոյնպէս : * Այլ տեսի՝ և լուսոյ ձայն հրեշտակի 13
 թռուցելոյ 'ի մէջ երկնից՝ զի ասէր 'ի ձայն մեծ ,

վայ վայ վայ՝ որ բնակեալ են յերկրի . յորժամ
լինիցի ձայն երիցն ևս փողոց , զոր կամիցին հը-
րեշտակքն հարկանել :

ԳԼ . Թ .

- 1 Եւ հինգերորդ հրեշտակն փողէր . և տեսի
զի աստղ մի անկաւ յերկնից , և տուաւ նմա բա-
- 2 նալի դրոյն անդնդոց . * և ելանէր ծուխ 'ի դը-
բոյն որպէս զծուխ հնոցի մեծի . և խաւարեցաւ
- 3 արեգակն և օդք : * Եւ 'ի դրոյն ելանէր մարախ
'ի յերկիր . և տուաւ նոցա իշխանութիւն իբրև
- 4 զխայթոցս կարճի . * և ասացաւ նոցա՝ զի մի մե-
ղիցեն խոտոյ երկրի և մի ամենայն ծառոց , բայց
- 5 միայն մարդոյ երկրայնոյ , որ ոչ ունիցին զկնիք
'ի վերայ ճակատու իւրեանց : * Եւ տուաւ նոցա
- 6 հրաման՝ զի մի սպանանիցեն զնոսա , այլ չարչա-
րեսցեն զնոսա ամիսս հինգ . և չարչարանք նոցա
իբրև զխայթոցս կարճի՝ որ հարկանիցէ զմարդ :
- 7 * Եւ յաւուրսն յայնօսիկ խնդրեսցեն մարդիկ ըզ-
մահ՝ և մի գտցեն . և ցանկան մեռանել՝ և փա-
- 8 խիցէ 'ի նոցանէ մահ : * Եւ նմանութիւն մա-
րախոյն , նմանութի ձիոյ պատրաստելոյ 'ի պա-
տերազմ . և 'ի վերայ գլխոց նոցա իբրև զսպակ
նմանեալ ոսկւոյ . և երեսք նոցա իբրև զերեսս
- 9 մարդոյ . * և հերք նոցա իբրև զհերս կնոջ . և ա-
- 10 տամուկք նոցա իբրև զառիւծու : * Եւ ունէին
զրահս՝ իբրև զզրահս երկաթի . և ձայն թեոց
նոցա իբրև զձայն կառաւար ձիոց բազմաց՝ որ

արշաւեն 'ի պատերազմ : * Այլ ունին ագիս ըստ 10
 նմանութեան կարճի . և խայթոց յագիս նոցա .
 և ունէին իշխանութիւն շարշարել զմարդիկ ա-
 միսս հինգ : * Այլ ունին թագաւոր 'ի վերայ իւ- 11
 րեանց զհրեշտակն դժոխոց . և անուն նորա եր-
 րայեցերէն ազբադոն , որ կոչի 'ի հայ բարբառ
 կորուստ : * Ահաւասիկ վայ մի էանց , և վայք եր- 12
 կու գալոց են : * Այլ վեցերորդ հրեշտակն հար- 13
 կանէր զփողն . և լուայ ձայն 'ի չորից կենդան-
 եացն՝ որ էին առաջի սեղանոյն աստուծոյ . * զի 14
 ասէր ցհրեշտակն վեցերորդ՝ որ ունէր զփողն .
 լոյճ զչորս հրեշտակսն զկապեալս 'ի վերայ գե-
 տոյն եփրատայ : * Այլ լուծան չորս հրեշտակքն՝ 15
 պատրաստեալք 'ի ժամ և յօր և յամիս և 'ի
 տարի , զի սպանցեն զերրորդ մասն մարդկան :
 * Այլ համարք հեծելոց զօրաց նոցա՝ բիւրք բիւ- 16
 րուց՝ և հազարք հազարաց՝ լուայ զթիւ նոցա :
 * Այլ տեսի ձիս 'ի տեսլեանն , և հեծեալս 'ի նո- 17
 սա՝ որք ունէին զրահս հրեղէնս , և յակինթս
 հրդեհեալս ծծմբով . և գլուխք ձիոցն իբրև ըզ-
 գլուխս առիւծուց . և 'ի բերանոյ նոցա հուր
 ելանէր՝ և ծուխ և ծծումբ : * Այլ 'ի հարուա- 18
 ծոցս յայսցանէ մեռաւ երրորդ մասն մարդկան՝
 'ի հրոյն և 'ի ծխոյն և 'ի ծծմբոյն , որ ելանէր
 'ի բերանոյ նոցա : * Օյի իշխանութիւն 'ի բե- 19
 րանս է նոցա՝ և յագիս նոցա , և ագիք նոցա
 նմանութիւն օձի . և ունէին գլուխք՝ որով սա-
 տակէին զանիրաւս : * Այլ սյլք 'ի մարդկանէ որ 20
 ոչ մեռան 'ի հարուածոցս յայսցանէ , ոչ ասպաշ

խարեցին և ոչ դարձան 'ի դործոց ձեռաց իւրեանց, յերկրպագութենէ՝ դիւաց և կռոց յուկեղինաց և յարծաթեղինաց՝ և 'ի պղնձոց և 'ի քարէ և 'ի փայտէ, որք ոչ տեսանել կարեն՝ և
 21 ոչ լսել և ոչ գնալ. * և ոչ ասպաշխարեցին 'ի մարդաստրանութենէ՝ և 'ի դեղատուութենէ, և 'ի պոռնկութենէ և 'ի գողութենէ իւրեանց :

ԳԼ . Ժ .

1 Ալ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝ զի իջանէր յերկնից, և զգեցեալ էր ամալ՝ և ծիածան 'ի գլուխ նորա, և երեսք նորա իբրև զարեգակն,
 2 և ոտք նորա որպէս սիւն հրոց : * Ալ ունէր 'ի ձեռին իւրում գրկոյք մի բացեալ, և եղ զոտն իւր զաջ 'ի վերայ ծովու, և զձախն 'ի վերայ
 3 երկրի : * Ալ աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ՝ գոչեաց իբրև զառիւծ, և յորժամ աղաղակեաց՝ խօսեցան
 4 ցան եօթն որոտմունք յիւրեանց ձայնս : * Ալ յորժամ խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ կամէի գրել, և լուայ ձայն յերկնից՝ զի ասէր, կնքեալ զոր խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ և մի գրեր :
 5 * Ալ հրեշտակն զոր տեսի, որ եղ զոտն իւր 'ի վերայ ծովու և զմիւսն 'ի ցամաքի, համբարձ զձեռն իւր զաջ յերկինս . * և երգուաւ 'ի կենդանին յաւիտենից՝ որ հաստատեաց զերկինս և որ 'ի նմա, և զերկիր և որ 'ի նմա, զի ոչ ևս
 7 կայ այլ ժամանակ . * այլ յաւուրս ձայնի եօթն երորդ հրեշտակին՝ յորժամ հարցէ զփողն, կա

տարեացի խորհուրդն աստուծոյ՝ որ աւետարա-
 նեցաւ 'ի ձեռն ծառայից իւրոց մարգարէիցն :
 * Այլ ձայնն՝ զոր լուայ յերկնից դարձեալ խօսե- 8
 ցաւ ընդ իս՝ և ասէ . երթ ա՛ռ զգրկոյսն՝ զոր
 ունի հրեշտակն բացեալ 'ի ձեռին իւրում , և
 կայ 'ի վերայ ծովու և ցամաքի : * Այլ ես երթ- 9
 եալ առ հրեշտակն՝ խնդրեցի 'ի նմանէ . և ասէ
 ցիս , ա՛ռ զսա՝ և կեր զդոյն , և դառնասցի յու-
 րովայն քո . այլ 'ի բերան քո է քաղցր իբրև ըզ-
 մեզր : * Այլ առ ի զգրկոյսն բացեալ 'ի հրեշտա- 10
 կէն՝ և կլայ զնա . և էր 'ի բերան իմ որպէս մեզր .
 և յորժամ կերայ , դառնացաւ որովայն իմ : * Այլ 11
 ասէ ցիս . հասանէ քեզ դարձեալ մարգարէա-
 նալ 'ի ժողովուրդս՝ և 'ի հեթանոսս և 'ի լեզուս
 և 'ի թագաւորս երկրի :

ԳԼ . ԺԸ .

Այլ տուաւ ինձ եղէգն նման դաւաղանի . 1
 և կայր հրեշտակն՝ և ասէր ցիս . արի և չափեա՛
 զտաճարն աստուծոյ և զսեղանն՝ և զերկրպա-
 գուսն որ 'ի նմա : * Այլ զգաւ իժն որ արտաքոյ 2
 տաճարին՝ թո՛ղ զնա՝ և մի չափեր . զի տուեալ է
 զնա հեթանոսաց . և զքաղաքն սուրբ կոխեցեն
 ամիսս քառասուն և երկուս : * Այլ տաց երկուց 3
 վկայից իմոց՝ և մարգարէասցին աւուրս հազար
 երկերիւր և վաթսուն՝ զգեցեալ քուրձ : * Սորա 4
 են երկու ձիթենիքն՝ և երկու ճրագք , որ կան
 առաջի աստուծոյ յերկրի : * Այլ որք կամիցին վը- 5

- նասել նոցա, հուր ելցէ 'ի բերանոյ նոցա' և կե-
 ըիցէ զթշնամիս նոցա, և որք կամիցին մեղան-
 6 շել նոցա՝ այսպէս սատակեացին : * Աորա ունին
 իշխանութիւն փակել զերկինս՝ զի մի տեղացէ
 զաւուրս մարգարէութեան նոցա, և ունին իշ-
 խանութիւն 'ի վերայ ջուրոց՝ դարձուցանել ըզ-
 նոսա յարիւն, և հարկանել զերկիր յամենայն
 7 հարուածս՝ քանիցս անգամ և կամիցին : * Աւ-
 յորժամ կատարեսցեն զամենայն աւուրս վկայ-
 ութեան իւրեանց, յայնժամ գաղանն որ ելանէ
 յանդնոց՝ տացէ ընդ նոսա պատերազմ, և յաղ-
 8 թեսցէ նոցա և սպանցէ զնոսա : * Աւ զի նոցա
 անկեալ կայցէ 'ի մէջ հրատարակաց քաղաքին նո-
 ցա մեծի, որ անուանեալ կոչի ըստ հոգւոյն սո-
 դոմ և եդիպտոս, ուր և տէրն նոցա խաչեցաւ :
 9 * Աւ տեսցեն զնոսա ամ ցեղք և ժողովուրդք՝ և
 ամենայն լեզուք և հեթանոսք, զի զի նոցա ան-
 կեալ կայցէ զերիս աւուրս և կէս, և ոչ տացեն
 10 թաղել 'ի գերեզմանս զոսկերս նոցա : * Աւ որ
 բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ լինին և խնդան 'ի
 վերայ նոցա, մինչև ընծայս և պատարագս տա-
 նել միմեանց, վասն զի սորա երկոքին մարգա-
 11 րէքս չարչարեսցեն զբնակիչս երկրի : * Աւ յետ
 երկց աւուրց և կիսոյ՝ հոգի կենդանի յաստուծոյ
 մացէ 'ի նոսա, և յարիցեն կացցեն 'ի վերայ ու-
 տից իւրեանց, և ահ և երկիւղ մեծ անկաւ 'ի
 12 վերայ ամենեցուն՝ որ սպանինն զնոսա : * Աւ ը-
 ւայ զձայն մեծ՝ որ ասէր ցնոսա, վերացիք ելէք
 աստ, և վերացան ելին յերկինս ամպովք, և տե-

սին զնոսա թշնամիք իւրեանց : * Ալ ՚ի ժամուն 13
 յայնմիկ շարժումն մեծ եղև , և տասներորդ մա-
 սին քաղաքին ընկղմեցաւ , և մեռան ՚ի շարժ-
 մանէն արք եօթն հազար . և յետ այնորիկ ահ
 մեծ եղև յամենեւեան , և փառս տային աստու-
 ծոյ երկնաւորի : * Ահաւասիկ վայն երկրորդ է 14
 անց , և վայն երրորդ գալոց է վաղվաղակի : * Ալ 15
 յորժամ եօթներորդ հրեշտակն հարկանէր ըզ-
 փողն , եղև ձայն յերկինս՝ և ասէ . եղև թագաւ-
 որութիւն ամենայն տիեզերաց տեառն մերոյ՝
 և յիսուսի քրիստոսի իւրոյ . և թագաւորեցէ
 ՚ի վերայ ամենայնի յաւիտեանս յաւիտենից :
 * Ալ քսան և չորս երիցունքն՝ որ նստէին յաթու 16
 ռս իւրեանց առաջի աստուծոյ , անկանէին ՚ի
 վերայ երեսաց իւրեանց՝ և երկիր պաղանէին
 տեառն աստուծոյ , և ասէին . * գահանամք ըզ- 17
 քէն տէր աստուած ամենակալ , որ էն և ես՝ և
 առեր զգորութիւն քո մեծ , և թագաւորեցեր :
 * Ալ հեթանոսք բարկացան , և եկն բարկութի 18
 քո , և ժամանակ մեռելոց՝ զի գատեցին . և տաս
 վարձս ծառայից քոց մարդարեից , և սրբոց եր-
 կիւղածաց անուան քոյ՝ փոքունց և մեծամեծոց ,
 և ասպականես զասպականիչս երկրի : * Ալ բացաւ 19
 տաճարն աստուծոյ որ յերկինս , և երևեցաւ
 տապանակն աստուծոյ՝ ՚ի տաճարն իւր . և եղեն
 փայլատակմունք և ձայնք և որոտմունք և շար-
 ժումն , և կարկուտ մեծամեծ :

ԳԼ . ԺԲ .

- 1 Այլ նշան մեծ երևեցաւ յերկինս , կին մի
արկեալ զիւրե զարեգակն , և լուսին 'ի ներքոյ
ոտից նորա . և 'ի վերայ գլխոյ նորա ստակ աս-
2 տեղաց յերկտասանից : * Այլ էր յղի . և ճշէր
յերկնեւն , և բազում վշտօք մերձ էր 'ի ճնանել :
3 * Այլ երևեցաւ այլ նշան յերկինս՝ և ահաւասիկ
վիշապ մի՝ մեծ հրեղէն , սրոյ էին գլուխք եօթն
և եղջիւրք տասն . և 'ի վերայ գլխոյ նորա եօթն
4 խոյրք : * Այլ տուտն նորա քարշէր զերրորդ մասն
աստեղաց երկնից , և արկ զնոսա յերկիր . և վի-
շապն կայր առաջի կնոջն որ հանդերձեալ էր ծը-
նանել , զի յորժամ ծնցի կինն զորդի իւր՝ կլցէ
5 զնա վիշապն : * Այլ ծնաւ կինն արու՝ որ հան-
դերձեալ է հովուել զամենայն հեթանոսս գա-
ւազանաւ երկաթեաւ . և յափշտակեցաւ որդի
6 նորա առ աստուած , և առ ասթոռ նորա : * Այլ
կինն փախեաւ յանասպատ՝ ուր էր տեղի նմա
պատրաստեալ յաստուծոյ , զի կերակրեցցի անդ
7 աւուրս հազար երկերիւր և վաթսուն : * Այլ եղև
պատերազմ յերկինս , միքայել և հրեշտակք իւր
կուռէին ընդ վիշապին . և վիշապն պատերազ-
8 մէր զօրօք իւրովք : * Այլ սչ կարացին կալ ընդ-
9 գէմ , և տեղի սչ դտաւ նոցա յերկինս : * Այլ ան-
կաւ վիշապն մեծ՝ օձն առաջին , որ անուանեալ
կոչի բէեզդեբուղ և սատանայ , որ մոլորեցոց
զամենայն տիեզերս երկրի . և հրեշտակք նորա
10 ընդ նմա անկան : * Այլ լուայ ձայն մեծ յերկնից՝

որ ասէր . արդ եղև զօրութիւնն և վերկուծիւնն
 և արքայութիւնն աստուծոյ մերոյ , և իշխանութիւնն
 օծելոյ նորա . զի անկաւ չարախօսն եղբարց
 մերոց , որ չարախօսէր զնոցանէ առաջի աստու-
 ծոյ զտիւ և զգիշեր : * Այլ նորա յաղթեցին նմա 11
 արեամբ գառինն , և բանիւ վկայութեան նորա .
 և ոչ հաճեցան ընդ վիշապն մինչև 'ի մահ : * Այսն 12
 այսորիկ ուրախ լիցին երկինք՝ և ամենայն որ բը-
 նակեալ են 'ի նմա : Այն երկրի և ծովու՝ զի
 անկաւ բանաարկունն առ ձեզ , որ ունի զցասումն
 բազում , և կացցէ առ սակաւ մի ժամանակս :
 * Այլ յորժամ ետես վիշապն թէ անկաւ յերկիր , 13
 զհետ եղև կնոջն՝ որ ճնաւ զմանուկն արու : * Այլ 14
 տուաւ կնոջն երկու թեք արծուոյ մեծի՝ զի
 թռիցէ յանապատ 'ի տեղի իւր . ուր կերակրէր
 անդ ժամանակ և ժամանակս և կէս ժամանակի՝
 յերեսաց օձին : * Այլ եհեզ օձն 'ի բերանոյ իւր 15
 մէ զհետ կնոջն ջուր՝ զի ընկզմեացէ զնա : * Այլ 16
 օգնեաց երկիր կնոջն , և եբաց երկիր զբերան
 իւր և եկուլ զջուրն՝ զոր եհեզ վիշապն 'ի բե-
 րանոյ իւրմէ : * Այլ ցասեալ վիշապն ընդ կնոջն , 17
 և գնաց պատերազմել ընդ այլ զաւակս նորա՝
 որք պահէին զպատուիրանս աստուծոյ , և ու-
 նէին զվկայութիւնն յիսուսի : * Այլ կաց 'ի վե- 18
 րաց աւազոյ ծովու :

ԳԼԿ ԺԳ.

Այլ տեսի զի երանէր 'ի ծովէն գաղան , և 1
 ունէր զլուխս եօթն՝ և եղջիւրս տասն , և 'ի վե-

- րայ եղջերաց նորա տասն խոյր , և 'ի վերայ գլխոյ
 2 նորա անուն հայհոյութեան : * Այլ գաղանն զոր
 տեսի՝ նման ընծու , և ոտք նորա իբրև զարջու ,
 և բերան նորա որպէս զառիւծու . և ետ նմա
 վիշապն զգորութիւն իւր՝ և զաթոռ իւր և զիշ-
 3 խանութիւն մեծ : * Այլ մի 'ի գլխոյ նորա վի-
 րաւորեալ էր 'ի մահ , և վէր մահուան նորա ող-
 ջանայր : Այլ զարմացաւ ամենայն երկիր ընդ գա-
 զանն , զի ետ նմա վիշապն զթագաւորութիւն
 4 իւր : * Այլ երկիր սպագին վիշապին՝ որ ետ զիշ-
 խանութիւնն գաղանին , և ասէին . ո՞վ իցէ նման
 գաղանիս . կամ ո՞վ կարիցէ սլատերազմել ընդ
 5 դա : * Այլ տուաւ նմա բերան խօսել զմեծամե-
 ծրս , և զհայհոյութիւն . և տուաւ նմա իշխա-
 6 նութիւն զամիսս քառասուն և երկու : * Այլ ե-
 րայ զբերան իւր հայհոյութիւն առ աստուած ,
 և հայհոյեաց զանուն նորա՝ և զխորանն նորա ,
 7 և զերկնային խորանն : (* Այլ տուաւ նմա իշխա-
 նութիւն առնել սլատերազմ ընդ սուրբս՝ և յաղ-
 թել նոցա .) և տուաւ նմա իշխանութիւն 'ի վե-
 րայ ամենայն ազգաց և լեզուաց և ժողովրդոց :
 8 * Օյ ի երկրպագցեն նմա ամենայն որ բնակեալ են
 ընդ երեսս երկրի . որոց ոչ են գրեալ անուանք
 նոցա 'ի գարութիւն կենաց գառինն զենլոյ իս-
 9 կրգրանէ աշխարհի : * Այլ ունին ականջս լսելոյ՝
 10 լուիցեն : * Օյ ի են ոմանք՝ որք 'ի գերութեան
 վարեցին , և են ոմանք՝ որ սրով մեռցին , և են
 ոմանք՝ որ անձամբ զանձինս սպանանեն . աստ է
 11 համբերութիւն և հաւատ սրբոց : * Այլ տեսի

այլ գազանն՝ զի ելանէր յերկրէ , և ունէր եղ-
ջիւրս երկու նման գառինն , և խօսէր իբրև ըզ-
վիշապն : * Այլ զիշխանու թիւն զամենայն զառաջ 12
նոյ գազանին գործէր առաջի նորա , և առնէր
զերկիր և զամենայն բնակիչս նորա՝ զի երկիր-
պագանիցեն գազանին առաջնոյ՝ մինչև ողջացի
վէր մահու նորա : * Այլ առնէր նշանս բազումս , 13
և տայր հրոյ իջանել յերկնից յերկիր՝ առաջի
մարդկան : * Այլ մոլորեցուցանէր զորս բնակեալ
են յերկիր՝ նշանօքն որ տուեալ են ՚ի ձեռս նո-
րա՝ առնել առաջի գազանին , ասեն ցնա բնա-
կիչք երկրի , արա՛ զպատկեր գազանին , որ ՚ի վի-
բաց սրոյն եկեաց : * Այլ տուաւ նմա իշխանու- 15
թիւն , զի տացէ հոգի պատկերի գազանին , և
զի խօսեսցի պատկերն , և երկիրսրագցեն նմա
ամենայն բնակիչք երկրի , և որ ոչ պագցէ երկիր
պատկերի գազանին , սպանցէ զնա : Այլ արացէ
զամենայն՝ փոքունս և զմեծամեծս և զմեծա-
տունս և զազատս և զազքատս և զծառայս , զի
տացէ նոցա դրոշմ յաջու ձեռինն՝ և ՚ի վերայ
ճակատու նոցա : * Այլ ոչ ոք կարացէ գնել և 16
վաճառել՝ եթէ ոչ ունիցի զդրոշմ գրոյն՝ և զա-
նուն գազանին և զթիւ անուան նորա : * Այս է 17
իմաստու թիւն , որ ունի միտս՝ համարեսցի ըզ-
թիւ գազանին , թիւ եղեալն մարդոյ , և թիւ
անուան նորա է այս , վեց հարիւր վաթսուն և
վեց :

ԳԼ . ԺԴ .

- 1 Այլ տեսի՛ և ահա գառն կայր 'ի վերայ լե-
րինն սիովնի . և ընդ նմա հարիւր քառասուն և
չորս հազարք . որ ունէին զանուն նորա՝ և անուն
- 2 հօր նորա գրեալ 'ի վերայ ճակատուց նոցա : * Այլ
լուայ ձայն յերկնից՝ որպէս զձայն ջուրց բազմաց՝
և ձայն որոտման մեծի . և լուայ իբրև զձայն
զքնարահարաց, զի հարկանէին զքնարս իւրեանց :
- 3 * Այլ երգէին զերգս նորա առաջի աթոռոյն՝ և
առաջի չորից կենդանեացն՝ և առաջի երիցանցն .
և ոչ ոք կարէ գիտել զերգս նոցա՝ բայց միայն
հարիւր քառասուն և չորս հազարքն , որք ազա-
- 4 տեալ են յերկրէ : * Սոքա են՝ որք ընդ կանայս
ոչ խառնակեցան , և են կուսանք . սոքա զկնի
երթան գառինն՝ ուր և երթիցէ . սոքա ընտրե-
ցան 'ի մարդկանէ առաջի աստուծոյ և գառինն :
- 5 * Այլ 'ի բերան նոցա ոչ գտաւ սուտ՝ զի անբիծք
6 են : * Այլ տեսի այլ հրեշտակ թռուցեալ 'ի մէջ
երկնից . և ունէր աւետիս յաւիտենական՝ աւե-
տարանել ամենայն ազգաց և լեզուաց՝ որ բնա-
- 7 կեալ են յերկրի : * Այլ ասէր 'ի ձայն մեծ . եր-
կերո՛ւք յաստուծոյ՝ և տո՛ւք փառս նմա , զի եկն
ժամ գատաստանի նորա . և երկիր պագէք արար-
չին երկնի և երկրի և ծովու և աղբերաց ջուրց :
- 8 * Այլ այլ հրեշտակ երկրորդ գայր զհետ նորա
և ասէր . անկաւ անկաւ բաբելոն մեծն՝ 'ի գի-
նւոյ արբեցու թենէ՝ 'ի ցամանէ՝ 'ի պռնկու-
թենէ իւրմէ՝ որ արբեցոյց զամենայն հեթանոսս :

* Այլ այլ հրեշտակ երրորդ գայր զհետ նոցա՝ և 9
 'ի ձայն մեծ ասէր . սլ որ երկրպագեաց գաղանին
 և պատկերի նորա՝ և կամ զգրոշմ նշանի նորա
 առ 'ի ճակատ իւր՝ և կամ 'ի վերայ աջու ձեռին
 իւրոյ , * այնպիսին արբցէ 'ի բաժակէ ցասմանն 10
 աստուծոյ՝ արկելոյ յանասակէ բարկութեան
 բաժակին . և տանջեսցի հրով և ծծմբով առաջի
 աստուծոյ և գառինն : * Այլ ծուխ նոցա ելցէ 11
 յաւիտեանս յաւիտենից . և ոչ ունին հանգիստ՝
 որք երկիր պագին գաղանին 'ի տուէ և 'ի գի-
 շերի . և որք երկիր պագին պատկերին , և առին
 զգրոշմ և զանուն նորա : * Այլ համբերութիւն 12
 սրբոցն աստ է . այս՝ որք պահեն զպատուիրանս
 աստուծոյ , և զհաւատս յիսուսի : * Այլ լուայ ձայն 13
 յերկնից՝ որ ասէր ցիս . գրեալ , երանի մեռելոցն՝
 որք 'ի տէր ննջեցին . այժմիկ վաղվաղակի զայս
 ասէ հոգին , քանզի հանգեան յաշխատութենէ
 իւրեանց . բայց միայն գործք իւրեանց չոգան
 զհետ նոցա : * Այլ տեսի և ահա ամպ սպիտակ , 14
 և 'ի վերայ ամպոյն նստէր նման որդւոյ մարդոյ ,
 և 'ի գլուխ իւր պսակ ոսկի , և 'ի ձեռին իւ-
 րում ունէր գերանդի սրեալ : * Այլ այլ հրեշ- 15
 տակ ելանէր յերկնից , աղաղակէր 'ի ձայն մեծ՝
 և ասէր . որ նստիսդ 'ի վերայ ամպոյդ՝ առաքեալ
 զգերանդիդ քո՝ և հնձեալ , զի եկն ժամանակ հրե-
 ձոց , և հասեալ են հունձք երկրի : (* Այլ արկ՝ 16
 որ նստէր 'ի վերայ ամպոյն՝ զգերանդին իւր յեր-
 կիր , և հնձէր զամենայն բնակիչս երկրի :) * Այլ 17
 այլ հրեշտակ ելանէր 'ի տաճարէն՝ որ յերկինս ,

- 18 և ունէր և սա գերանդի սրեալ : * Այլ այլ հրեշտակ ելանէր 'ի սեղանոյն՝ որ ունէր իշխանութի 'ի վերայ հրոյ , և աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ առ հրեշտակն՝ որ ունէր զգերանդին սրեալ և ասէր . կ'թեան զողկոյզս յայգւոյ երկրէ , զի հասեալ է
- 19 խաղողի 'ի դմա : * Այլ արկ հրեշտակն զգերանդի իւր յերկիր , և կ'թէր զխաղող նորա , և արկանէր 'ի հնձանն աստուծոյ 'ի մեծ : * Այլ կոխեցաւ հնձանն արտաքոյ քաղաքին , և ելանէր 'ի հնձանէն արիւն մինչև 'ի սանձս ձիոյն . և երկայնութի նորա հաղար և վեց հարիւր ասպարէզ :

Գ Լ Ե Ժ Ե .

- 1 Այլ տեսի այլ նշան (յերկինս) մեծ և սքանչելի . հրեշտակս եօթն՝ որք ունէին եօթն վերս զինի . զի նոքօք կատարէր բարկութի աստուծոյ :
- 2 * Այլ տեսի որպէս ծով ապակեղէն խառնեալ հրով , և որք յաղթեցին գազանին՝ և թուոյ անուան նորա՝ և սլատկերի նորա՝ և գրոշմի նորա , նոքա կային 'ի վերայ ծովուն ապակեղինի . և
- 3 ունէին զքնարս աստուծոյ : * Այլ երգէին զերգս մովսէսի առաջի աստուծոյ , և զերգս գառինն՝ ասելով . թէ մեծամեծ և սքանչելի են գործք քո՝ տէր աստուած ամենակալ , արդար՝ և ճշմարիտ են ճանապարհք քո , թագաւոր ամ հեթանոսաց :
- 4 * Այլ ո՞վ որ ոչ երկիցէ՝ և փառաւորեցէ զսուրբ անուն քո , զի դու միայն սուրբ , և արժանի երկրորդադերոյ . զի ամ հեթանոսք եկեցեն և երկ

կիրպազցեն առաջի քո տէր՝ յորժամ արդարու
 թիւն քո յայտնեսցի : * Այլ յետ այսորիկ տեսի՝ 5
 և բացաւ տաճարն խորանին զկայութեան՝ որ էր
 'ի յերկինս : * Այլ ելանէին եօթն հրեշտակք որք 6
 ունէին եօթն հարուածս , և զգեցեալ էին 'ի
 տաճարին կտաւս մաքուրս՝ և սլայծառս , և գօ-
 տևորեալ էին առ ստեամբք իւրեանց գօտիս
 ոսկեղէնս : * Այլ 'ի չորից կենդանեացն տուաւ 7
 եօթն հրեշտակացն՝ եօթն սկաւառակս լի ցաս-
 մամբն ան կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից :
 * Այլ լցաւ տաճարն ծխով փառացն աստուծոյ՝ 8
 և զօրութեան նորա , և ոչ ոք կարէ մտանել 'ի
 տաճարն՝ մինչև կատարեսցին եօթն հարուածքն
 յեօթն հրեշտակացն :

ԳԼ : ԺԳ :

Այլ լուայ ձայն մեծ 'ի տաճարէն՝ զի ասէր 1
 ցեօթն հրեշտակսն , երթայք հեղէք զեօթն ըս-
 կաւառակսդ ցասմանն աստուծոյ յերկիր : * Այլ 2
 գնաց առաջին հրեշտակն՝ և եհեղ զսկաւառակ
 իւր յերկիր , և եղև հարուածք չարաչար 'ի վե-
 րայ մարդկան , որ ունէին զդրոշմ գազանին , և
 երկիրպագին պատկերի նր : * Այլ երկրորդ հրեշ 3
 տակն եհեղ զսկաւառակ իւր 'ի ծով , և դարձան
 ջուրքն յարիւն մեռեալ , և ամ շունչ կենդանի
 որ էր 'ի ծովու՝ սատակեցաւ : * Այլ երրորդ հր- 4
 րեշտակն եհեղ զսկաւառակ իւր 'ի գետս՝ և յաղ-
 բերս ջուրց , և եղև արիւն : * Այլ լուայ 'ի հրեշ 5
 տակէն՝ զի ասէր , արդար է՝ որ էնն և է , և սբ

- 6 'ի գործս իւր՝ զի այսպէս դատեցաւ . * վասն զի
զարիւն սրբոց՝ և զարիւն մարգարէիցն հեղին
ամպարիչոք . վասն այնորիկ արիւն ետ ըմպելնց
7 ըստ արժանւոյն : * Այլ լուայ 'ի սեղանոյ անտի
զի ասէր . այն՝ տէր աստուած ամենակալ , ար-
8 դար և ճշմարիտ են դատաստանք քո : * Այլ չոր-
րորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի
9 վերայ արեգական : * Այլ տուաւ նմա խորշակա-
հար առնել զմարդիկ հրով . և տապացան մարդիկ
'ի տապ մեծ , և հայհոյեցին զաստուած՝ որ ունի
իշխանութիւն 'ի վերայ հարուածոցս այսոցիկ .
10 և ոչ ասպաշխարեցին 'ի փառս աստուծոյ : * Այլ
հինգերորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառակէ իւր-
մէ 'ի վերայ աթոռոյ գաղանին , և եղև թագա-
ւորութի նորա խաւարեալ . և ծամէին զլեզուս
11 իւրեանց յախտէ ցաւոցն , * և հայհոյեցին զամ-
երկնից 'ի ցաւոց իւրեանց՝ և յախտէ դառնու-
թեն , և ոչ ասպաշխարեցին 'ի գործոց իւրեանց :
12 * Այլ վեցերորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառակէ
իւրմէ 'ի վերայ գետոյն մեծի եփրատայ , և ցա-
մաքեցան ջուրք նորա՝ զի սլաութաստեցի ճանա-
13 պարհ թագաւորի ելիցն արևու : * Այլ տեսի՝ զի
ելանէր 'ի բերանոյ վիշապին՝ և 'ի բերանոյ գա-
ղանին՝ և 'ի բերանոյ սուտ մարգարէին ոգիք ե-
14 ըք անսուրբք իբրև զգորտ : * Վանզի նոքա էին
ոգիք դիւականք , որք առնէին զնշանս՝ և երթային
առ թագաւորս ամենայն երկրի՝ ժողովել զնոսա
'ի սլատերազմ , յորն մեծ տեառն ամենակալի .
15 քանզի այսպէս ասաց տէր . * ահա գամ իբրև

զգող, երանի որ իցեն արթուներ, և պահեսցեն
 զհանդերձս իւրեանց, զի մի մերկ շրջեսցին, և
 երեսացին ամօթանք իւրեանց: * Այլ ժողովեցից 16
 զնոսա 'ի տեղի մի, որ կոչի եբբայեցերէն՝ ար-
 մաքեդոն: * Այլ եօթներորդ հրեշտակն եհեղ 'ի 17
 սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ օդոյ, և ել ձայն
 մեծ յերկնից՝ և յաթուոյն՝ ասելով, եղև: * Այլ 18
 եղեն փայլատակմունք և ձայնք և որոտմունք,
 և եղև շարժումն մեծ՝ որպիսի չիք եղեալ 'ի
 սկզբանէ՝ յորմէ հետէ եղև մարդ 'ի վերայ երկ-
 րի՝ այնպիսի շարժումն մեծ: * Այլ եղև քաղաքն 19
 մեծ յերիս մասն, և քաղաքք ազգացն անկան, և
 բարեւոն մեծ յիշեցաւ առաջի աստուծոյ, տալ
 նմա զբաժակն գինւոյ ցասման բարկութե նորա:
 * Այլ ամենայն կղզիք փախեան, և լերինք 'ի միջոյ 20
 բարձան: * Այլ կարկուտ մեծ իբրև կշիռ տաղան- 21
 դոյ միոյ իջանէր յերկնից 'ի վերայ մարդկան, և
 հայհոյեցին մարդիկ զաստուած յերկինս՝ վասն
 հարուածոյ կարկտին, զի մեծ էր հարուածն և
 սաստիկ:

ԳԼ. ԺԷ.

Այլ եկն մի ոմն յեօթն հրեշտակայն՝ որք ու- 1
 նէին զեօթն սկաւառակսն, խօսեցաւ ընդ իս՝ և
 ասէ, եկ այսր և ցուցից քեզ զգառաստանս մեծ
 պռունկին՝ որ նստի 'ի վերայ ջուրց բազմաց: * Մեզ 2
 որում պռունկեցան թագաւորք երկրի՝ և արբե-
 ցան բնակիչք երկրի 'ի գինւոյ արբեցութեան
 պռունկութեան նորա: * Այլ առ տարաւ զիս յա- 3

- նապատ հոգւովն . և տեսի կին մի՝ զի նստէր 'ի
 վերայ կարմիր գազանի , և լի էր անուամբ հայ-
 հոյու թէ . և գազանն զոր տեսի՝ ունէր գլուխս
 4 եօթն և եղջիւրս տասն : * Այլ կինն զգեցեալ էր
 ծիրանիս և կարմիրս , և զարդարեալ ոսկւով և
 մարդարտով և ակամբք սխառուականօք , ունե-
 լով բաժակ ոսկի 'ի ձեռին իւրում , և լի էր դար-
 5 շելի և անմաքուր սրունկու թեամբ : * Այլ 'ի ճա-
 կատն նորա գրեալ անուն՝ խորհրդով . մեծն բա-
 6 բելոն՝ մայր սրունկաց և գարշելեաց երկրի : * Այլ
 տեսի զկինն արբեցեալ յարենէ սրբոց՝ և յարե-
 նէ ամենայն վկայիցն . և զարմացայ՝ տեսեալ զնա՝
 7 զարմացումն մեծ : * Այլ ասէ ցիս հրեշտակն . բն-
 դէր զարմացար , ես ասացից քեզ զխորհուրդս
 կնոջն , և զգազանին որ բարձեալ ունի զնա . որ
 8 ունի զեօթն գլուխն՝ և զտասն եղջիւր : * Այլ
 գազանդ զոր տեսեր՝ որ էր , և չէր , և հանդեր-
 ձեալ է ելանել 'ի դժոխոց՝ և 'ի կորուստ եր-
 թալ . և զարմացան ամենեքեան՝ որ բնակեալ են
 'ի վերայ երկրի . որոց ոչ էր գրեալ անուանք նոյ
 'ի գիր կենաց իսկզբանէ աշխարհի . զոր տեսա-
 9 նէիր զգազանն , զի էր՝ և չէ , և մերձ է : * Այս է
 իմաստութիւն՝ որ ունի միտս . և եօթն գլուխն՝
 եօթն լերինք են , ուր կինն նստեալ էր 'ի վերայ
 նոցա , և նոքին թագաւորք են եօթն . և թա-
 10 գաւորք եօթն գոլով , * հինգն անկան , և մին ե-
 կաց , և մինն ոչ է եկեալ , և յորժամ գայ՝ սա-
 11 կաւիկ մի ժամանակ ունի : * Այլ գազանն՝ որ էր՝
 և չէ՝ և նա ու թերորդ է , և է յեօթանց անտի ,

և 'ի կորուստ երթալոց է : * Այլ տասն եղջիւրն՝ 12
 զոր տեսեր՝ տասն թագաւորք են . որոց չեւե'ս է
 առեալ զթագաւորութի , այլ առնուն՝ և կան
 իշխանք 'ի մի ժամ . և առնուն նորա զիշխանութի
 ընդ գազանին : * Սորա մի կամս ունին , և զզօ- 13
 րութիւն և զիշխանութի գազանին տան : * Այլ 14
 ընդ գառինն պատերազմին . և գառնն յաղթէ
 նոցա . զի տէր է նոց , և թագաւոր թագաւորաց .
 և որք ընդ նմա՝ կոչեցեալք են , ընտրեալք՝ և հա-
 լատացեալք : * Այլ ասաց ցիս . և զջուրն զոր տե- 15
 սեր՝ ուր նստէր սլոռնիկն , ժողովուրդք են , և
 բազմութիւնք և աղգք և լեզուք : * Այլ տասն 16
 եղջիւրքն՝ զոր տեսեր գազանին , նորա տեսցեն
 զսլոռնիկն՝ և ատեսցեն զնա , և զմարմին նոց կերի-
 ցեն՝ և այրեսցեն զնա հրով : * Քանզի աստուած 17
 եղ 'ի սիրտս նոցա առ 'ի լինել նոցա մի կամս , և
 տալ զթագաւորութի գազանին՝ մինչև կատա-
 րեսցի բանն աստուծոյ : * Այլ կինն զոր տեսեր՝ 18
 է քաղաքն մեծ , որ ունի զթագաւորութիւն 'ի
 վերայ թագաւորութեանց երկրի :

ԳՎ , ԺԸ ,

Այլ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ իջեալ 1
 յերկնից՝ որ ունէր իշխանութի մեծ , և երկիր
 լուսաւորեցաւ 'ի փառաց նոց : * Այլ աղաղակեաց 2
 'ի ձայն մեծ՝ ասելով . անկաւ բաբելոն մեծն , որ
 եղեալ էր բնակութի դիւաց՝ և արգել իմ այսոց
 պղծոց , և բանա պահպանութե ամենայն ոգւոց
 անորբից՝ և ատեսցելոց : * Այսն զի 'ի բարկութե 3

- գինւոյ պոռնկութեան նորա արբին ամ ազգք
 և թագաւորք երկրի՝ որ ընդ նմա պոռնկեցան .
 և վաճառականք երկրի՝ ՚ի նորա զօրութեն յօ-
 4 բանալոյ մեծացան : * Այլ լուայ ձայն յերկնից՝ զի
 ասէր . ելէք ՚ի միջոյ դորա ժողովուրդ իմ , զի մի
 հաղորդ լիցիք մեղաց դորա , և մի զհարուածս դո-
 5 բա ընդունիցիք . * զի հասին կեցեցան մեղք դոցա
 մինչև յերկինս . և յիշեաց ամ զամբարշտութիւնս
 6 դորա : * Այլ հատուցանէ դմա՝ որպէս և հատոյցն
 մեզ , և առցէ դա երկրպատիկ ըստ գործոց իւրոց .
 և զբաժակն որով խառնեացն՝ խառնեցէք դմա
 7 կրկին : * Այլ որչափ վառաւորեաց զինքն և խայ-
 տաց , այնչափ հատուցէք դմա սուգ . զի ՚ի սրտի
 իւրում ասէր՝ թէ յամ ժամ նստայց ես թագու-
 8 հի՛ և այրի ոչ ևս եղէց : * Այլ ասն սյնորիկ ՚ի միում
 աւուր եկեցեն ՚ի վերայ դորա հարուածք՝ մահ
 և սուգ և սով , և ՚ի հուր այրեսցի . զի հզօր է
 9 տէր աստուած՝ որ դատեցաւն զդա : * Այլ լայցեն՝
 և կոծեսցին ՚ի վերայ դորա թագաւորք երկրի ,
 որք ընդ դմա պոռնկեցան և խաղացին , և հեծես-
 ցեն՝ յորժամ տեսցեն զձուխ կիզման տանջանաց
 10 դորա : * Ի հեռաստանէ կայցեն վասն երկիւղի
 տանջանաց դորա՝ և ասացեն . վայ քաղաքիդ մե-
 ծի բարեւոյնի . քաղաք հզօր , զի ՚ի միում ժամու-
 11 եկին հասին դատաստանք քո : * Այլ վաճառականք
 երկրի ողբացեն և սգացեն ՚ի վերայ քո , զի
 12 բեռն նոցա ոչ ոք գնէ : * Այլ շահք որ ՚ի քէն՝ ոչ
 ևս իցէ՝ ոսկւոյ և արծաթոյ և ականց պատուա-
 կանաց՝ և մարգարտոյ և բեհեզոյ և ծիրանւոյ

և ոսկեթելի և որդան, և ամենայն փայտ խնկոյ
 և ամ անօթ փղոսկրեայ, և ամ անօթ 'ի փայտե
 պատուականե և 'ի պղնձոյ և յերկաթոյ և 'ի կը-
 ճոյ, * և կինամոմոն և ամենայն խուենկ և իւղ և 13
 կնդրուկ, և գինի և ձէթ և նաշիհ և ցորեան, և
 ստացուածք ամենայն, արջառ և ոչխար, և երի-
 վարաց և կառաց՝ որ վայելէ մարմնոց և ոգւոց
 մարդկան: * Այլ ամենայն ցանկութի անձինքոյ 14
 գնաց 'ի քէն, և ամ լուսափայլ վայելչութիւնն.
 պարարտն և գէրն և սպիտակն գնաց 'ի քէն, և
 ոչ և ս գացես զայդ: * Այլ ամենայն շահավաճառք 15
 այսոքիւք մեծացեալք՝ 'ի քէն 'ի բաց կացցեն վն
 երկիւղի տանջանացքոց լալով և սուգ առնելով:
 * Այլ ասացեն, վայ վայ քաղաք մեծ, որ զգե- 16
 ցեալ էիր բեհեզս և ծիրանիս և որդան և ոսկե-
 ղօծս և քարինս պատուականս՝ և մարգարիտս.
 * զի 'ի միում ժամու պահատեցաւ այսչափ մեծու- 17
 թիւնքո, և ամենայն նաւափար՝ և ամ որ 'ի տե-
 ղիս տեղիս նաւեն, և նաւաղք և որք միանգամ
 ուռկանաւ գործեն՝ 'ի հեռաստանե կայցեն լա-
 լով, * և աղաղակեցեն՝ տեսանելով զճուխ կիող 18
 ման նորա, ասելով, ս՛ նման է քաղաքիս այսմիկ մե-
 ծի: * Այլ արկցեն հող 'ի վերայ գլխոց իւրեանց՝ 19
 և գուժալով ձայնիւ մեծաւ՝ լալով և սգալով
 ասացեն, վայ վայ քաղաք մեծ, որով ամենե-
 քեան մեծանայաք՝ որք ունէաք զնաւս 'ի ճովս՝
 վասն պատուականութեքո, զի 'ի միում ժամու
 ապականեալ կործանեցար: * Աւրախ լերուք 'ի 20
 վերայ նորա երկինք՝ և սուրբ առաքեալք և մար-

- դարէք , զի դատեցաւ աստուած զդատաստան
- 21 ձեր 'ի դմանէ : * Այլ առ հրեշտակն հզօր՝ քար մի
իբրև զերկան մեծ , և ընկէց 'ի ծով՝ ասելով .
այսպէս յարձակմամբ անկցի բաբելոնն քաղաք
- 22 մեծ , և այլ ոչ ևս դոցի : * Այլ ձայն քնարերգաց
և երաժշտականաց՝ արուեստականաց և փողա-
հարաց՝ և թմբկի , այլ ոչ ևս լուիցի 'ի քեզ :
- 23 * Այլ լոյս ճրագի և ձայն երկանի՝ այլ ոչ ևս ե-
րևեսցի 'ի քեզ , և ձայն փեսայի և ձայն հարսին
այլ ոչ ևս լուիցի 'ի քեզ . և ոչ վաճառականք քո՝
փառաւորք և մեծամեծք երկրի , որ զուարճա-
ցեալ էին 'ի քեզ , վասն զի կախարդութեամբ
դեղատուութե քո մոլորեցան ամենայն ազգք :
- 24 * Այլ 'ի քեզ ամենայն արիւն մարդարէից և սրբ-
բոց դուստ , և ամենայն գրեւոց յերկրին կեն-
դանեաց :

ԳՂ . ԺԹ .

- 1 Այլ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բազմու-
թեան յերկինս ասելով . ալէլուիա , փրկութիւն
և փառք և սլատիւ և զօրութիւն նոյ մերում .
- 2 * զի ճշմարիտ և արդար են դատաստանք նորա .
զի դատեաց զպոռնիկն մեծ 'ի պոռնկութեան
իւրում , և խնդրեաց զվրէժ արեան ծառայից իւ-
րոց 'ի ձեռաց նր : * Այլ կրկին անգամ օրհնեցին՝
և ասացին , ալէլուիա , և ծուխ նորա ելանէր յա-
- 4 լիտեանս յալիտենից : * Այլ անկան քսան և չորք
երկրունքն՝ և չորք կենդանիքն , և երկիր պագին
աստուծոյ՝ որ նստէրն յաթոռ փառաց , ասելով .

ամէն՝ արէլուիա : * Այլ ձայն յաթողոյն ելանէր՝ 5
 ասելով . որհնեցէք զաստուած մեր նմ ճառայք
 նորա , և որք երկնչիք 'ի նմանէ՝ փոքունք և մե-
 ճամեծք : * Այլ լուայ ձայն բաղմութեան մեծի՝ 6
 իբրև զձայն ջուրց բաղմաց , և իբրև զձայն հզօր
 որոտման , ասելով դարձեալ . արէլուիա , վասն զի
 թագաւորեաց տէր աստուած մեր ամենակալ :
 * Ինդամք՝ (և ցնծամք) և տամք փառս նմա , զի 7
 եկն հարսանիք գառնինն , և կինն հարսն նր սլատ-
 րաստեաց զինքն : * Այլ տուաւ նմա զգե՛նուլ բե- 8
 հեզս սպիտակս սուրբս և լուսափայլս , որ է բե-
 հեզն արդարութի սրբոցն : * Այլ մի յերիցանցն 9
 ասէր ցիս . դրեա՛ զայդ , երանելիք են ամենե-
 քեան՝ որ կոչեցեալ են յընթրիս հարսանեաց գա-
 ռնինն : * Այլ ես անկեալ առաջի ոտից նորա , երկիր 10
 սլագի նմա : Այլ ասէ ցիս . անսա՛ մի անկանիք
 առաջի իմ , քանզի և ես ճառայակից քո եմ , և
 եղբարց քոց՝ որք ունին զվկայութիւնն յսի քսի .
 տեառն նոյ միայն երկրսլագեա՛ . քանզի հաստա-
 տութեամբ յիսուսի է տեսիլդ , և հոգի մարգա-
 րէութեանդ . զի վկայութի յիսուսի է հոգւոյն
 սրբով , որ 'ի մարգարէսն էր : * Այլ տեսի զերկինս 11
 բացեալ , և ահա ձի սպիտաալ , և որ հեծեալն էր
 'ի նմա՝ հաւատարիմ և ճշմարիտ , և արդարութի
 դատի՝ և սլատերազմի : * Այլ աչք նորա բոց հրոյ , 12
 և 'ի վերայ գլխոյ նր սլասկս բաղումս . և ունէր
 անուն գրեալ , զոր ոչ ոք գիտէ՝ բոց միայն ինքն :
 * Այլ արկեալ զիւրեաւ հանդերձ ներկեալ ար- 13
 եամբ , և կոչէր անուն նորա՝ բան աստուծոյ :

- 14 * Այլ զօրավարք երկնից՝ և զօրք երկնից զհետ երթային նորա ձիովք (սպիտակօք), զգեցեալ բեհեզս սուրբս և սպիտակս : * Այլ ՚ի բերանոյ նորա ելանէր սուր սրեալ . զի նովաւ հարցէ զազգս . և նա հովուեսցէ զնս գաւազանաւ երկաթեաւ . և նա կոխեսցէ զհնձան գինւոյ՝ ցասման բարկութէ աստուծոյ ամենակալի : * Այլ ունէր ՚ի վերայ սրտմուձանի իւրոյ , և ՚ի վերայ անդամոց իւրոց գիր գրեալ . թագաւոր թագաւորաց , և տէր տերանց : * Այլ տեսի այլ հրեշտակ՝ որ կայր ՚ի վիարեգական , զի աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ ամենայն հաւուց թռուցելոց ընդ մէջ երկնից՝ ասելով . եկայք ժողովեցարուք յընթրիս մեծին աստուծոյ .
- 18 * և կերիջիք զմարմինս թագաւորաց , (և զմարմինս հզօրաց ,) և զմարմինս երիւարաց՝ և ամ հեծելոց ՚ի նոսա , և զմարմինս ազատաց և ճառայից՝ մեծի
- 19 և փոքու : * Այլ տեսի զգազանն՝ և զթագաւորս երկրի՝ և զզօրս նից ժողովեալս առնել սրտերազմ ընդ այնմ , որ հեծեալն էր ՚ի ձին սպիտակ՝ և ընդ զօրս նորա : * Այլ ըմբռնեցաւ գազանն , և որ ընդ նմա սուտ մարգարէն՝ որ առնէր զնշանսն առաջի նորա , և զորս մտորեցոյց , և ետ առնուլ զգրոշմ գազանին՝ և զերկրագոռս սրտկերի նորա . և կենդանւոյն արկին զնոսա ՚ի լիճ հրոյ այրեցելոց
- 21 ճճմբով : * Այլ այլքն մեռան ՚ի սրոց հեծելոյն ՚ի վերայ ձիոյն , յորոց բերանոց ելանէր սուրն . և ամենայն թռչունք յագեցան ՚ի մարմնոց նոցա :

ԳԼ . Ի .

Այլ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի իջանէր յերկնից , 1
 և ունէր զփականս դժոխոց , և շղթայս մեծ ՚ի
 ձեռին իւրում . * և ըմբռնեաց զվիշապն՝ (զօձն) 2
 զառաջին , որ է բանսարկուն և սատանայ , և կա-
 պեաց զնա հազար ամ , * և արկ զնա յանդուհու 3
 դժոխոց , և փակեաց և կնքեաց զնա՝ զի այլ մի
 ևս մուրեցուսցէ զազգս , մինչև կատարեսցի հա-
 զար ամն . և յետ այնորիկ պարտ է լուծանել նմա
 սակաւ մի ժամանակ : * Այլ տեսի ամբողս , և նրս- 4
 տան ՚ի վերայ նոցա , և դատաւորութի տուաւ
 նոցա , ընտրել զհոգիս չարչարելոցն վասն վկայ-
 ութեանն յսի՝ և վասն բանին աստուծոյ , և զորս
 ոչ երկրպագին զազանին , և ոչ առին զդրոշմնի
 ՚ի ճակատս իւրեանց՝ և ոչ ՚ի վերայ աջու ձեռին
 իւրեանց , և կացին՝ և թագաւորեցին ընդ քսի
 հազար ամ : * Այլ յետ այսորիկ ՚ի մեռելոց ոչ ոք 5
 եկաց , մինչև ՚ի կատարել հազար ամին . այս է
 յարութիւն առաջին : * Այրանի սրբոցն , որք ունին 6
 բաժին ՚ի յարութեն առաջնում , ՚ի վերայ սոցա
 երկրորդ մահն ոչ ունի իշխանութի , այլ եզկցին
 քահանայք աստուծոյ՝ և տեառն յիսուսի քսի .
 և թագաւորեսցեն ընդ նմա հազար ամ : * Այլ 7
 յետ հազար ամին լուծցէ զսատանայ՝ և հանցէ
 ՚ի բանտէ անտի , ելցէ և մուրեցուսցէ զազգս
 ամ ընդ չորս կողմանս երկրի . և զգոգ և զմագոգ
 առցէ ՚ի ձեռս՝ ժողովել նորօք զամ զօրս ՚ի սա-
 տերազմ , որայ թիւ նոցա իբրև զաւաղ ծովու :

- 8 * Այլ ելցեն ՚ի լայնութիւն երկրի , և պատեսցեն շուրջ զբանակս օրբոցն , և զքաղաքին սիրելոյ :
- 9 * Այլ իջցէ հուր յերկնից առ ՚ի յայ՝ և կերիցէ զնս և զզօրագլուխն նոցա զսատանայ՝ որ մոլորեցոյց զնոսա , և արկցէ զնս ՚ի ծովն հրոյ և ծծմբոյ , ուր էր գաղանն՝ * և սուտ մարգարէն , և չարչարեսցին
- 10 զտիւ և զգիշեր : * Այլ տեսի աթոռ սպիտակ մեծ , և ՚ի վերայ նր նստեալ յորոյ երեսացն երկնչէին և փախչէին երկինք և երկիր , և տեղի ոչ գտաւ
- 12 նոցա : * Այլ տեսի զմեռեալս մեծամեծս և զփոքունս , որ կային առաջի աթոռոյն , և գրեանք բանային . և այլ գիրք բացաւ կենաց , և դատեցան մեռեալք ՚ի գրելոցն՝ ըստ գործոյ իւրեանց :
- 13 * Այլ ետ ծով զմեռեալս իւր , և մահ և դժոխք զիւրեանց մեռեալս . և դատեցան իւրաքանչիւր ըստ գործոյ իւրեանց : * Մահ՝ և դժոխք մատնեցան ՚ի լիճ հրոյն . (այս է մահն երկրորդ :) * Այլ որ ոչ ոք գտաւ ՚ի գիրն կենաց գրեալ՝ արկաւ ՚ի լիճ հրոյն :

ԳԼ . ԻԸ .

- 1 Այլ տեսի երկին նոր՝ և երկիր նոր . քանզի առաջինն երկինք և երկիր էանց , և ծով ոչ գոյր :
- 2 * Այլ զքաղաքն սուրբ զնորն երուսաղէմ տեսի՝ զի իջանէր յայ՝ և յերկնից , զարդարեալ և պատրաստեալ որպէս հարսն առն իւրոյ : * Այլ լուսյ ձայն յերկնից՝ որ ասէր . ասաւասիկ խորանն այ ՚ի մէջ մարդկան , և բնակեսցէ ընդ նոսա . և նոքա
- 4 ժողովուրդ նմա , և սա ամ նոցա : * Այլ ջնջեսցէ

զամ արտօսր յաչաց նոցա . և մահն ոչ ևս գոյ , ոչ
 սուգ՝ և ոչ աղաղակ , ոչ ցաւք՝ և ոչ աշխատանք
 ոչ ևս գոյ , զի առաջինն էանց : * Այլ ասաց ցիս՝ 5
 որ նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն , ահաւասիկ առ-
 նեմ զամենայն նոր . և ասէ ցիս , գրեա՛ . այս բանք
 ճշմարիտ և հաւատարիմք : * Այլ ասէ ցիս . եղէ՛ 6
 ես եմ արիա և ուլ , սկիզբն և կատարած . ես ծա-
 րաւելոցն տամ յաղբերէ ջրոյ կենաց ձրի : * Ար 7
 յաղթէ , ժառանգեսցէ զայս ամ . և ես եղէց նից
 աստուած , և նորա եղիցին ինձ որդիք : * Այլ ծու- 8
 լացն և անհաւատից՝ սպանողաց և սրտնկաց՝ և
 կախարդաց և կռապաշտից՝ և դեղատուաց , և
 ամ ստոց՝ ամսարչուաց . որոց բաժինն իւրեանց
 ՚ի լճին սյրեցելոյ հրով և ծծմբով . որ է մահն
 երկրորդ : * Այլ եկն առ իս մի յեօթն հրեշտա- 9
 կացն , որք ունէին զեօթն սկաւառակսն լցեալս
 եօթն վախճանաւ կատարածովք , խօսեցաւ ընդ-
 իս և ասէ . եկ՛ ցուցից քեզ զհարսնն և զկին գա-
 ուինն : * Այլ առ տարաւ զիս ՚ի լեառն մի բարձր և 10
 մեծ՝ հոգւովն . և եցոյց ինձ զքաղաքն մեծ և սք՝
 երուսաղէմ . զի իջեալ էր յերկնից առ ՚ի յայ ,
 * և ունէր զփառս աստուծոյ . և էր ՚ի նմա լու- 11
 սաւորութիւն , նմանեալ ականց սատուականաց՝
 քար յասպիս սառնատեսակ և կենդանի : * Այլ էին 12
 պարիսպք նի մեծ և բարձր . և ունէր զբունս եր-
 կոտասան . և յերկոտասան զբունսն երկոտասան
 հրեշտակս , և անուանք իւրաքանչիւրոցն ՚ի վերայ
 դրանցն գրեալ էին՝ ըստ երկոտասան ցեղիցն իս-
 րայէլի : * Յարևելից կողմանէ դրունք երեք , և ՚ի 13

- հիւսիսոց կողմանէ դրուեք երեք, և ՚ի հարաւոց
կողմանէ դրուեք երեք, և յարեւմտից կողմանէ
14 դրուեք երեք: * Այլ պարիսպ քաղաքին ունէք
հիմունս երկոտասան, և ՚ի նոսա երկոտասանս ա-
15 նուանք երկոտասանս առաքելոց գառինն: * Այլ որ
խօսէրն ընդ իս, ունէք եղէգն ոսկի ՚ի ձեռին իւ-
րում, զի չափեցէ զքաղաքն՝ և զդրունս նորա՝
16 և զպարիսպս նր: * Այլ էր քաղաքն քառակուսի,
և որչափ երկայնութիւն նորա՝ նոյնչափ և լայ-
նութիւն՝ և բարձրութի՝ հաւասար. և էր չափ
երկայնութեան նորա երկոտասան հազար ասպա-
րէզս. և լայնութի նորա և բարձրութիւն միա-
17 չափ՝ կիւլոս: * Այլ չափեաց զպարիսպն նր հարիւր
և քառասուն և չորս ասպարէզս. չափ մարդոյ՝
18 որ է հրեշտակի: * Այլ էր շինուած պարսպաց քա-
ղաքին յասպիս. և քաղաքն էր ոսկի մաքուր՝ նման
19 սուրբ և սպիտակ ասպակոյ: * Այլ հիմունք քա-
ղաքին յամենայն ականց պատուականաց. հիմն
առաջին պարսպին յասպիս, երկրորդն չափի-
ղա, երրորդն պղնձագոյն, չորրորդն զմրուխտ,
20 * հինգերորդն եղենգնաքար, վեցերորդն սար-
դիոն, եօթներորդն ոսկեքար, ութերորդն բիւ-
րեղ, իններորդն տպազիոն, տասներորդն քը-
րիստաքրասս, մետասանն յակինթ, երկոտասանն
21 ամեթիստ: * Այլ էին երկոտասան դրուեք յեր-
կոտասան մարդարտաց՝ միաձև. և իւրաքանչիւ-
րոցն դրուեք էին մի մի դուռն՝ ՚ի միոյ միոյ մար-
դարտէ. և ընդարձակութիւն քաղաքին ոսկի մա-
22 քուր՝ օրպէս զասպակի պայծառ: * Այլ տաճար ոչ

տեսի 'ի նմա , քանզի տէր աստուած ամենակալ
 տաճար էր 'ի նմա' և գառնն : * Այլ քաղաքին 23
 չէին պէտք արեգական և լուսնի , զի լուսաւո-
 րեացեն զնա , քանզի փառքն աստուծոյ լուսա-
 ւորէին զնա յամենայն ժամ . և ճրագ 'ի նմա
 գառնն : * Այլ գնային հեթանոսք 'ի լոյս նորա . 24
 և թագաւորք երկրի լուսազգեաց լինէին 'ի
 փառաց նորա : * Այլ գրունք նորա ոչ փակէին 'ի 25
 տուէ և 'ի գիշերի , այլ բաց կային հանապա-
 զորդ . և գիշեր ոչ ևս լինէր 'ի նմա . * այլ փառք 26
 և սլատիւ ազգաց : * Այլ ոչ մտցէ անդ ամենայն 27
 չարակամ' և պիղծ և ստու թիւն , բայց միայն որ
 գրեալ են 'ի դպրութիւն կենաց գառինն :

ԳԼ . ԻԲ .

Այլ եցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի ջրոյ' 1
 առնատեսակ , որ ելանէր յաթոռոյն աստուծոյ
 և գառինն : * Այլ գնայր 'ի մէջ հրապարակաց 2
 քաղաքին . և զեզերք գետոյն աստի և անտի
 ծառ կենաց' որ բերէր պտուղս երկոտասան . ըստ
 միոյ միոյ ամսոյ տային զպտուղս իւրեանց . և
 տերև ծառոյն էր բժշկութիւն հեթանոսաց :
 * Այլ նզովք անդ ոչ ևս էին . և աթոռն աստու- 3
 ծոյ և գառին նորա էր 'ի նմա . և ծառայք նո-
 րա պաշտէին զնա . * և տեսանէին զերեսս նո- 4
 րա . և անուն նորա գրեալ էր 'ի ճակատս նոցա :
 * Այլ գիշեր ոչ անդ' և չէր ինչ անդ պէտք ճը- 5
 րագի և լուսոյ արեգական . վասն զի տէր աստ-

- ուած լուսաւորէր զնոսա . և թագաւորեացեն
 6 յաւիտեանս յաւիտենից : * Այլ ասէ ցիս . այս
 քանք հաւատարիմ է և ճշմարիտ . և տէր աս-
 տուած մարգարէից սրբոց՝ առաքեաց զհրեշտակ
 իւր՝ ծառայիդ իւրում ցուցանել զոր լինելոց է
 7 վաղվաղակի : (* Ահա գամ վաղվաղակի .) երա-
 նի՝ որ պահէ զքան մարգարէութեանս զայս :
 8 * Այլ ես յովհաննէս լուայ՝ և տեսի զայս ամե-
 նայն . և յորժամ լուայ և տեսի , անկայ՝ և եր-
 կիր պագի հրեշտակին՝ որ ցուցանէր ինձ զայս
 9 ամենայն : * Այլ ասէ ցիս . մի անկանիր առաջի
 իմ՝ և երկիր պագաներ . քանզի և ես ծառայ-
 ակից քո եմ և եղբարց քոց՝ որ պահեացեն ըզ-
 քան մարգարէութեան գրոյս այսորիկ . աստու-
 10 ծոյ երկիրպագ : * Այլ ասէ ցիս դարձեալ . մի
 կնքեր զքանս մարգարէական գրոցս այսմիկ .
 11 քանզի ժամանակս մերձ է : * Ար ամսարշտեւոցն
 է՝ ամսարշտեացի , և որ աղտեղանալոցն է՝ աղ-
 տեղացի , և որ արդարանալոցն է՝ արդարաս-
 12 ցի , և որ սրբելոցն է՝ սրբեացի : * Ահա գամ
 վաղվաղակի՝ և վարձք իմ ընդ իս , հատուցա-
 13 նել իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց : * Աս
 եմ արիայ և ուլ , սկիզբն և կատարած , առա-
 14 ջին և վերջին : * Այլ անելիք են՝ որ պահեն ըզ-
 պատուիրանս նորա , նորա ունին իշխանութիւն
 ուտել ՚ի փայտէն կենաց՝ և մտանել ընդ դը-
 15 րունս քաղաքին : * Այլ ելցեն արտաքս՝ շունք
 և դեղատուք և սպանողք և կռասպաշտք , և
 16 ամենեքեան որ սիրեն զստութիւն : * Այս յիսուս

առաքեցի զհրեշտակ իմ վկայել զայս ձեզ եկե-
 ղեցեացդ . ես արմատ ես սեռ 'ի դաւթայ , ե-
 ասաղ պայծառ առաւօտին : * Այլ հոգի , եւ փե- 17
 սայն՝ որ գալոցն եմ . եւ որ լսէ՝ ասելով թէ եկ ,
 եւ որ ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ , եւ որ որ կամի առ-
 նուլ զըուրն կենաց ձրի : * Ակայեմ եւ ես ամե- 18
 նայնի՝ որ լսէ զբանս մարգարէութեան գրոցս
 այսմիկ . թէ որ յաւելցէ 'ի սա , յաւելցէ աստ-
 ուած 'ի վերայ նորա զեօթն հարուածսն՝ գը-
 բեալս 'ի դիրս յայս : * Այլ եթէ որ պակասե- 19
 ցուսցէ 'ի բանից մարգարէութեան գրոցս այս-
 միկ՝ պակասեցուսցէ եւ հատցէ աստուած զբա-
 ժին նորա 'ի ծառոյն կենաց՝ եւ 'ի քաղաքէն սրբ-
 քոց՝ որ գրեալ է 'ի դիրս յայս : * Ասաց՝ որ վը- 20
 կայեացն զայս , գամ ես վաղվաղակի . ամէն :
 Այն տէր յիսուս քրիստոս : * Անորհք տեառն 21
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի 'ի վերայ ամենայն սրբ-
 քոց . ամէն :

ԳԼԵ ԿԻՐ. ՍԻՄԼ.

ՈՂԵՂ.

Գործ.	Է. 10	փառաւովնի	փառաւովնի
"	Թ. 9	ոչ	ոչ
"	Թ. 16	որչափ	որչափ
"	ԺԵ. 28	յղել ընդ	յղել առ ձեզ ընդ
"	ԻԵ. 13	եկեալ	արկեալ
"	ԻԵ. 30	առ ափն	ափն
"	ԻԸ. 16	պահապանաւ	պահապանաւ
Լուսն.	Ը. 28	լինի	լինի ՚ի բարիս
"	Թ. 16	լստ այնմ՝ որ	լստ այնմ ինչ է որ կամիցին, և ոչ լստ այնմ՝ որ
"	Թ. 10	մեզ	մեզ
"	ԺԵ. 11	օրհնեցէք զնա	օրհնեցէք ամենայն հեթանոսք զտէր և գովեցէք զնա
Կորն. ա.	Ե. 9	չխարնակել	չխառնակել
"	ԺԵ. 3	մերոց, և	մերոց լստ գրոց, և
"	ԺԵ. 31	Արդ՝ խորհուրդ մի ասեմ ձեզ, առ մենեքեան նորոգ գեցուք.	Արդ՝ խորհուրդ մի ասեմ ձեզ, ամենե- քեան ննջեսցուք, այլ ոչ ամենեքեան նորոգեսցուք:
"	ԺԵ. 33	զապականու թիւն	զանապականու թիւն
Կորն. բ.	Բ. 2	տրտմեցին	տրտմիցին
"	Ե. 21	այն	զայն
"	Ե. 9	տրտմիցիք	տրտմեցարուք
Գաղ.	Բ. 21	կէ ոչ	կէ ես ոչ
"	Գ. 20	եմ վասն	եմ ես վասն
"	Ե. 17	կամիքն	կամիցիքն
"	Ե. 23	այսպիսեաց	զայսպիսեաց

Եֿիւ .	Ա .	Յ	յերկրաւորս	յերկնաւորս
"	Ա .	20	յերկրաւորս	յերկնաւորս
"	Գ .	9	յաւիտենից	յաւիտեանց
"	Դ .	18	աճեցուք ՚ի նա ամենայնիւ	աճեցուցուք ՚ի նա զամենայն

Կֿը .	Ա .	6	մերմէ	յորմէ
"	Ա .	9	մերմէ	յորմէ
Թֿի .	Բ .	Բ .	4 նստել ՚ի տաճ	նստել նմա ՚ի տաճ
Յֿի .	Դ .	18	իբրև	զի իբրև
Պֿի .	Բ .	Գ .	12 լուծանիցին .	լուծանիցին և բնու թիւնք հրդեհեալ հալիցին .

Յֿի .	Ա .	Բ .	14 գրեմ	գրեցի
Յֿի .	Գ .	Յ	ընջեսցի	ընջեսցի
"	Թ .	11	աղբագոն	աղբագոն
"	ԺԲ .	1	աստեղաց	աստեղայ
"	ԺԴ .	Յ	նորս	նորս
"	ԺԹ .	11	սպիտապ	սպիտակ

